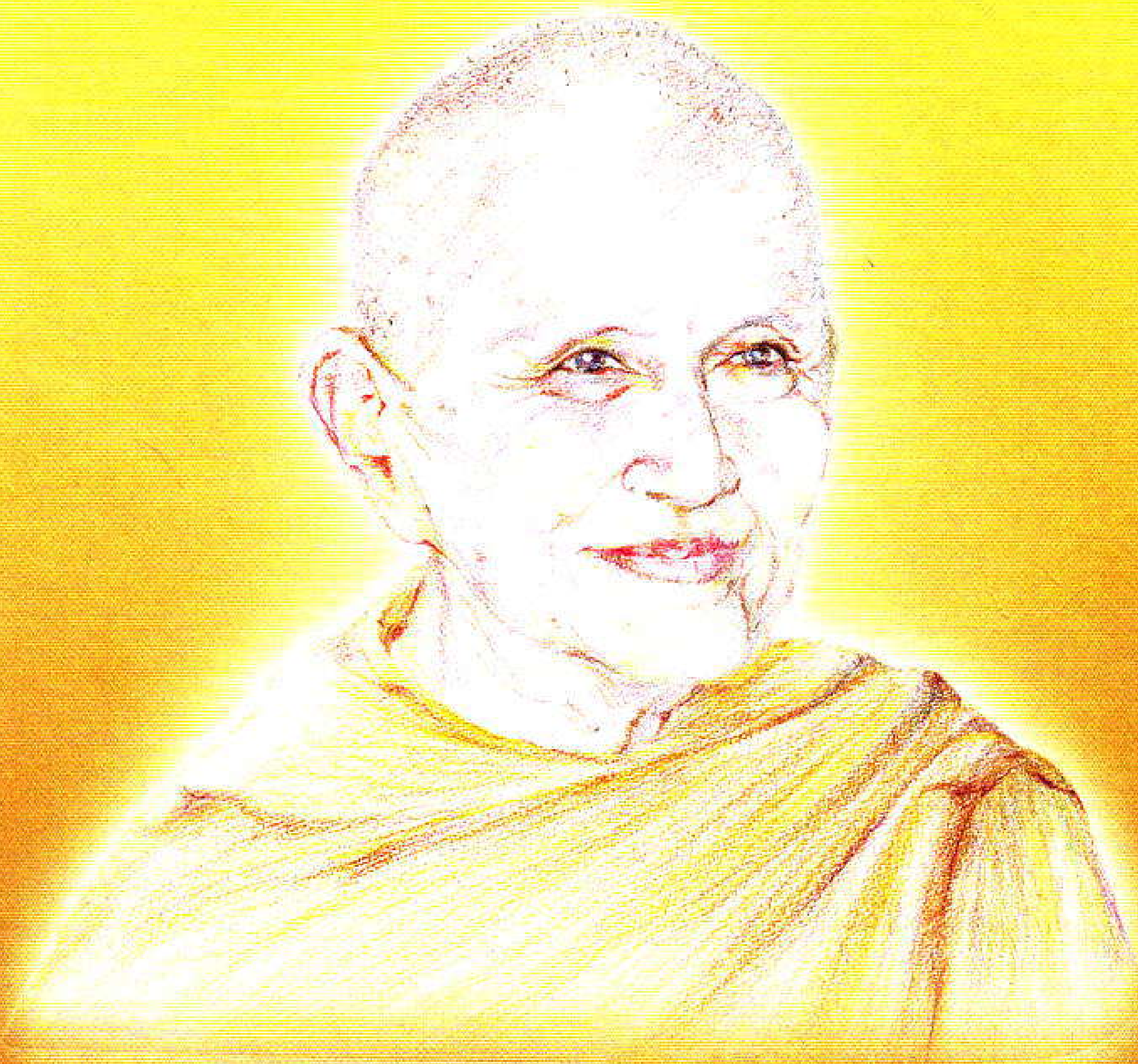

เสียงจากปากเกร็ด

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต (จันทรสมบูรณ์)

สติ - นิพพาน

เห็น สักแต่ เห็น — นิพพาน
รู้ สักแต่ รู้ — นิพพาน

สติ หยั่งลงสู่ อมตธรรม สัจจธรรม นิพพาน

จาก หลวงปู่ พระบุญฤทธิ์ (ปณฑิโต)
(วัด[illegible])

เสียงจากปากเกร็ด

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต (จันทรสมบูรณ์)

เสียงจากปากเกร็ด

โดย พระคุณเจ้าหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต (จันทรสมบูรณ์)

ISBN : 978-616-7174-68-6

พิมพ์ครั้งที่ ๓ : ตุลาคม ๒๕๔๖
จำนวนพิมพ์ : ๒,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๔ : กรกฎาคม ๒๕๔๘
จำนวนพิมพ์ : ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๕ : มกราคม ๒๕๔๙
จำนวนพิมพ์ : ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๖ : สิงหาคม ๒๕๔๙
จำนวนพิมพ์ : ๕,๙๙๙ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๗ : สิงหาคม ๒๕๕๐
จำนวนพิมพ์ : ๕,๙๙๙ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๘ : ตุลาคม ๒๕๕๒
จำนวนพิมพ์ : ๒,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๙ : เมษายน ๒๕๕๓
จำนวนพิมพ์ : ปกอ่อน ๒,๕๐๐ เล่ม
: ปกแข็ง ๑,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๑๐ : มกราคม ๒๕๕๔
จำนวนพิมพ์ : ๒,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๑๑ : กันยายน ๒๕๕๔
จำนวนพิมพ์ : ปกอ่อน ๑,๐๐๐ เล่ม
: ปกแข็ง ๑,๐๐๐ เล่ม

ภาพปกโดย : ทิพยา กิตติขจร น้อมถวายเป็นอาจาริยบูชา

พิมพ์ที่ : บริษัท ศิลป์สยามบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด
๖๑ ซอยเพชรเกษม ๖๙ ถนนเลียบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ
แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
โทรศัพท์ ๐๒-๔๔๔๓๓๕๑-๙ โทรสาร ๐๒-๔๔๔๐๐๗๘
E-mail: silpasiamprinting@hotmail.com

ขอน้อมถวายเป็นอาจาริยบูชา

แด่องค์หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต (จันทรสมบูรณ์)

ด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

อีกทั้งสำนึกในพระคุณด้วยเศียรเกล้า

ดวงกสิณที่ปรากฏกับหลวงปู่ตั้งแต่พรรษาต้นๆ

คำนำ
ในการพิมพ์ครั้งที่ ๑

พระคุณเจ้าหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต ได้เมตตามาแสดงธรรมและพาคณะศิษย์ภาวนาที่สวนทิพย์ เมื่อวันพุธที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ตรงกับวันธรรมสวนะ วันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ พระจันทร์เต็มดวง ในโอกาสขึ้นปีใหม่แบบไทย

เช้าวันรุ่งขึ้น เป็นวันพฤหัสบดีที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒ หลวงปู่ได้เมตตาส่งข้อธรรมที่ท่านเขียนด้วยลายมือไว้ด้านในของหนังสือประวัติ Albert Einstein พร้อมกับบอกว่า *"อาตมาเขียนเมื่อคืนนี้ ปีใหม่แบบไทย พ.ศ. ๒๕๔๒"*

จากนั้นหลวงปู่ก็เมตตาเล่าเรื่องสมัยท่านยังเยาว์วัยเป็นต้นมา ท่านเมตตาเล่าช้าๆ เพื่อให้ผู้เขียนจดตามทัน ในเรื่องการขอเมตตาให้ท่านเล่าให้ฟังดังนี้ ได้เคยพยายามใช้เทปบันทึกแต่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ สู้การจดตามไม่ได้ แต่เนื่องจากบางครั้งท่านเมตตาเล่าเรื่องนี้ และอาจจะมีแทรกข้อธรรมะด้วย จึงจะกลับเข้าเรื่องต่อ ซึ่งการจดก็จะจดตามไปเรื่อยๆ ไม่ไปถามรบกวนรอจนจบหรือหลังภัตตาหารหรือช่วงบ่ายๆ ค่ำๆ ก็ขอกราบเรียนถามข้อข้องใจที่จดไม่ทัน และอาจเข้าใจไม่ถูกต้อง ซึ่งท่านก็เมตตาเล่าใหม่อย่างอารมณ์ดีอยู่เสมอ โดยท่านเมตตาบอกว่า *"บางตอนให้ดูใน เสียงจากเม็กซิโก มาประกอบด้วย บอกคุณแจ๊วก็แล้วกันนะ"*

ตลอดระยะเวลาหลายวัน และวันละหลายๆ ชั่วโมงที่หลวงปู่เมตตาเล่าประกอบการแสดงธรรม เป็นที่ประจักษ์ได้ว่าองค์ท่านสดชื่นแข็งแรง อารมณ์ดีผ่องใสอยู่โดยสม่ำเสมอ ทั้งความจำของท่านที่ซุปเปอร์ดุจคอมพิวเตอร์อันวิเศษ เหมือนกับเวลาลูกศิษย์กราบเรียนถามว่า หลวงปู่จะเหนื่อยไปไหมเจ้าคะ ท่านตอบสั้นๆ ว่า *"ซุปเปอร์"* แล้วท่านก็หัวเราะ

พอจะสรุปข้อความต่างๆ แบ่งได้เป็น ๓ หัวข้อใหญ่ๆ คือ

๑. ประวัติองค์หลวงปู่และข้อธรรมะต่างๆ ในประเทศไทย

๒. การเดินทางไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาและข้อธรรมะในต่างประเทศ

๓. ภาคผนวกพระพุทธศาสนา อันเนื่องด้วยประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของวัฒนธรรม ความเป็นไปของมนุษยโลก

ผู้เขียนได้พยายามรักษาสำนวนการพูด การเล่า ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของหลวงปู่ไว้อย่างมากที่สุดด้วยความระมัดระวังและด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง หากจะมีข้อผิดพลาดบกพร่องไม่สมควรอันเนื่องมาแต่ความไม่รู้ ความประมาทพลาดพลั้งใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้ทั้งสิ้น ส่วนหากว่าจะมีความดีและบุญกุศลอันใดอันเกิดแต่การพิมพ์หนังสือนี้แล้ว ผู้เขียนขอตั้งจิตน้อมถวายเป็นอาจาริยบูชาแด่**องค์หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต (จันทรสมบูรณ์)** ขอบารมีแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย ได้โปรดอภิบาลรักษาให้หลวงปู่มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีอายุยืนนานยังธรรมอันงดงามแจ่มกระจ่าง ใสสว่างดุจพระจันทร์วันเพ็ญ (จันทรสมบูรณ์) ทอแสงเย็นเป็นที่พึ่งแก่ปวงศิษยานุศิษย์ทั่วไปในทุกด้าวแดนเทอญ

ด้วยความเคารพและสำนึกในพระคุณเป็นอย่างสูงสุดจะพรรณนา
คณะศิษยานุศิษย์ และผู้เขียน

คำนำ
ในการพิมพ์ครั้งที่ ๒

ในการพิมพ์หนังสือ **"เสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๒"** นั้นยังปรากฏว่ามีความคลาดเคลื่อน ข้อความไม่ต่อเนื่องและมีคำผิดอยู่หลายสิ่งหลายประการ แม้พระคุณเจ้าหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต (จันทรสมบูรณ์) จะได้เมตตาบอกว่า **"เป็นธรรมดาในการพิมพ์หนังสือ"** ก็ยังเป็นความรู้สึกผิด ไม่สบายใจของผู้เขียนเป็นอย่างยิ่ง และได้ตั้งจิตอธิษฐานขอพิมพ์แก้ไขในเวลาต่อไป

เมื่อได้มีโอกาสกราบขออนุญาตต่อองค์หลวงปู่ ขอพิมพ์แก้ไขในครั้งที่ ๒ นี้ หลวงปู่ได้มีเมตตาอย่างหาที่สุดมิได้ โดยเมื่อได้ขอโอกาสส่งต้นฉบับไปน้อมถวายท่านที่วัดรัตนประทีปวิหาร อาเดเลด ออสเตรเลีย หลวงปู่ได้เมตตาตรวจให้และแก้ไขด้วยลายมือของท่านเอง โดยได้กรุณาทำรายละเอียดเป็นสารบัญว่า ข้อที่ ๑ หน้านั้น บรรทัดนั้นแก้เป็นเช่นนั้นเช่นนั้น ยังความซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณอย่างสุดพรรณนา และท่านยังได้เมตตาส่งรูปโยมบิดา รูปองค์ท่านสมัยเป็นฆราวาสและรูปอื่นๆ มาเพิ่มเติมให้อีกหลายรูป

นอกจากนี้ด้วยความเมตตาห่วงใยประเทศชาติบ้านเมือง ซึ่งท่านมักจะปรารภอยู่เสมอๆ โดยเฉพาะทางภาคใต้ของประเทศไทย ท่านจึงให้หาบทความเกี่ยวกับประวัติธงชาติไทยมาลงพิมพ์ไว้ เพื่อเป็นเครื่องเตือนจิตสะกิดใจคนไทยในยุคปัจจุบันนี้ ซึ่งขอบคุณ คุณดรรชนี อังศุสิงห์ ที่ได้อนุเคราะห์จัดหามาให้ด้วยดี ณ ที่นี้ด้วย

ในเล่มนี้ ได้นำข้อธรรมจากลายมือหลวงปู่และการถอดเทปบันทึก ที่ท่านได้เมตตาแสดงธรรมอบรมภาวนาที่ธนาคารแห่งประเทศไทย มาลงเพิ่มไว้อีกด้วย

ผู้เขียนได้พยายามจัดทำด้วยความเคารพอย่างสูง และด้วยความสำรวมระวัง เพื่อให้หนังสือเล่มนี้มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนให้น้อยที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้

หากจะยังมีความผิดพลาด และข้อประมาทพลาดพลั้งไม่สมควร อันเกิดขึ้นด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม ผู้เขียนขอน้อมรับและขอท่านผู้รู้ได้เมตตาชี้แนะข้อบกพร่องด้วย จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

บุญกุศลความดีอันใด หากจะบังเกิดมีในการจัดพิมพ์หนังสือ **"เสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๒"** นี้ ขอโอกาสนอบน้อมตั้งจิตถวายพระคุณพ่อแม่ครูบาอาจารย์ และขอถวายเป็นอาจาริยบูชา แด่องค์พระคุณเจ้าหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต (จันทรสมบูรณ์) ด้วยความเคารพและสำนึกในพระคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ขอนอบน้อมนมัสการด้วยเศียรเกล้า
ผู้จัดทำ
ธันวาคม ๒๕๔๕

คำนำ
ในการพิมพ์เสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๓

การพิมพ์หนังสือ **"เสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๓"** ได้รับความเมตตาจากหลวงปู่เป็นอย่างสูง โดยท่านได้อนุญาตให้นำรูปโยมบิดา โยมมารดา ตลอดรูปองค์ท่านเมื่อเยาว์วัยมาลงเพิ่ม

เป็นเรื่องแปลกที่ว่าพอจะเริ่มพิมพ์ใหม่ครั้งนี้ ก็มีญาติของท่านมากราบนมัสการและนำหนังสืองานฌาปนกิจศพ คุณแส จันทรสมบูรณ์ (โยมมารดาของท่าน) มาถวาย ส่วนคุณอมรา จันทรสมบูรณ์ (หลานสาวท่าน) ก็ได้ไปค้นพบรูปเก่าๆ ที่ไม่ได้เคยเห็นมาก่อนโดยบังเอิญ

ในการทำงานถวายเพื่อฉลองพระเดชพระคุณหลวงปู่นี้ เป็นที่ประจักษ์ใจในความพิเศษน่าอัศจรรย์ในหลายสิ่งหลายประการ ล้วนพาให้สำนึกในพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งนัก หนังสือเริ่มหนาขึ้นเพราะเพิ่มรูปและบทธรรมเทศนามากขึ้น จึงขอโอกาสเปลี่ยนขนาดเล่มไปจากเดิม ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีในทุกสิ่งทุกอย่างจาก บริษัท ศิลป์สยามบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด เป็นที่น่าอนุโมทนายิ่ง ผู้เขียนได้พยายามจัดทำด้วยความเคารพเป็นอย่างสูงและด้วยความสำนึกว่าต้องกระทำด้วยความสำรวมระวัง และทั้งพยายามให้มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด เท่าที่จะสามารถทำได้

หากจะยังมีความผิดพลาด และข้อประมาทพลาดพลั้งไม่สมควร อันเกิดขึ้นด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม ผู้เขียนขอน้อมรับและขอท่านผู้รู้ได้เมตตาชี้แนะข้อบกพร่องด้วยจะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

บุญกุศลความดีอันใด หากจะบังเกิดมีจากการพิมพ์หนังสือ **"เสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๓"** นี้ ขอโอกาสนอบน้อมตั้งจิตถวายบูชาพระคุณบิดา มารดา พระคุณพ่อแม่ครูบาอาจารย์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอน้อมถวายเป็นอาจาริยบูชา แด่องค์พระคุณเจ้าหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต (จันทรสมบูรณ์) ด้วยความเคารพและสำนึกในพระคุณเป็นอย่างสูงหาที่สุดมิได้

ขอน้อมนมัสการด้วยเศียรเกล้า
ผู้จัดทำ
กันยายน ๒๕๔๖

คำนำ
ในการพิมพ์เสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๔

เนื่องในโอกาสเข้าพรรษากาล ปีพ.ศ. ๒๕๔๘ คณะศิษยานุศิษย์ ขอโอกาสพิมพ์หนังสือ **"เสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๔"** น้อมถวายแด่หลวงปู่ เพื่อเป็นอาจาริยบูชา ด้วยความสำนึกในพระคุณ และด้วยความเคารพอย่างสูงสุด

ขอน้อมนมัสการด้วยเศียรเกล้า
คณะผู้จัดทำ
กรกฎาคม ๒๕๔๘

คำนำ
ในการพิมพ์หนังสือเสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๕

หนังสือที่พิมพ์ครั้งที่ ๔ ได้หมดลงอย่างรวดเร็ว หลวงปู่ได้เมตตาอนุญาตให้พิมพ์เพิ่มเติมได้ โดยเมตตาให้ทุน "ก้นถุง" สำหรับฉบับนี้ จึงเป็นเหตุให้ได้มีผู้มีจิตศรัทธาขอร่วมบุญพิมพ์หนังสือครั้งนี้อย่างล้นเหลือ

ขอน้อมนมัสการด้วยเศียรเกล้า
คณะผู้จัดทำ
มกราคม ๒๕๔๙

คำนำ
ในการพิมพ์หนังสือเสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๖

หนังสือได้หมดลงอย่างรวดเร็วเช่นครั้งที่แล้ว หลวงปู่จึงได้เมตตาอนุญาตให้จัดพิมพ์เพิ่ม เพื่อจะได้นำลงไปแจกทหาร ตำรวจ และพุทธศาสนิกชนทางภาคใต้ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ และก็เป็นที่น่าอนุโมทนาที่มีผู้มีจิตศรัทธาร่วมบุญพิมพ์หนังสือครั้งนี้มากมายเช่นทุกครั้งมา

ขอน้อมกราบนมัสการและสำนึกในพระคุณหลวงปู่ด้วยเศียรเกล้า

คณะผู้จัดทำ

สิงหาคม ๒๕๔๙

คำนำ
ในการพิมพ์หนังสือเสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๗

ในการพิมพ์หนังสือ **"เสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๗"** นี้ ได้กราบขออนุญาตจัดพิมพ์ โดยเพิ่มรูปที่มีผู้มีจิตศรัทธาช่วยนำมาเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน ซึ่งหลวงปู่ได้เมตตาอนุญาตให้จัดทำได้โดยทันที

ทั้งนี้ ได้รับความเมตตาจากพระผู้ใหญ่ ที่กรุณาแนะนำให้ปรับเปลี่ยนในการจัดวางรูปให้เข้ากับเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งเมตตาเอาใจใส่ติดตามอยู่โดยตลอด คณะศิษย์ขอน้อมสำนึกในพระคุณอย่างสูง มา ณ ที่นี้

รูปของหลวงปู่ยังมีอีกมากมาย ล้วนงดงามน่าเก็บรักษาไว้บูชา หวังว่าคงจะได้มีโอกาสได้รวบรวมจัดพิมพ์เป็นอัลบั้มรูปรวมเล่มขนาดใหญ่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นฉบับข้อธรรมภาคภาษาอังกฤษที่ท่านเขียนด้วยลายมือทั้งหมดตลอดกว่า ๓๐ ปี ที่หากพิมพ์ขึ้นคงจะหนาไม่น้อยกว่าเล่มภาคภาษาไทยนี้

ขออนุโมทนากับทุกท่านที่มีจิตศรัทธาร่วมบุญในการพิมพ์หนังสือนี้ ขอขอบคุณคณะศิษย์ที่เปี่ยมด้วยศรัทธาจัดทำการบันทึกภาพ จัดหาภาพมาเพิ่มให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณอนุโมทนาต่อโรงพิมพ์ศิลป์สยามฯ ในความเอื้อเฟื้ออย่างยิ่งเช่นในทุกครั้งเสมอมา

ขอน้อมนมัสการด้วยเศียรเกล้า
คณะผู้จัดทำ
สิงหาคม ๒๕๕๐

คำนำ
ในการพิมพ์หนังสือเสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๑๑

ในการจัดพิมพ์หนังสือ **"เสียงจากปากเกร็ด ครั้งที่ ๑๑"** นี้ ได้กราบขอโอกาส ขออนุญาตต่อองค์หลวงปู่ท่าน โดยขอเพิ่มเติมรูปโยมบิดา พี่ชาย และพี่สาวของท่าน กับมีข้อความบางตอนที่ท่านเมตตาเล่าหรือพูดถึงในช่วงที่เข้ารับการรักษาพยาบาลมาลงเพิ่มไว้ด้วย

สืบเนื่องจากที่หลวงปู่ท่านหกล้มในห้องน้ำกุฏิ เมื่อเช้าวันจันทร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓ จากนั้นได้ถวายการปฐมพยาบาลทันที โดยเข้ารับการผ่าตัดสะโพกซ้ายที่โรงพยาบาลศิริราช ในการนี้สมเด็จ-พระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชศรัทธาถวายการรักษาพยาบาล โดยให้เป็นคนไข้ในพระองค์

จากห้องผ่าตัด หลวงปู่เมตตาพักที่ห้อง ICU ตึกสยามมินทร์ และพักฟื้นต่อที่ตึก ๘๔ ปี รวมเวลารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลศิริราช เป็นเวลา ๒๑ วัน (วันจันทร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓ - วันจันทร์ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓)

ในปีใหม่ ๒๕๕๔ หลวงปู่ท่านมีธาตุขันธ์แข็งแรงขึ้น แม้จะต้องอยู่บนเตียงพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็เมตตาให้จัดพิธีเวียนเทียนในวันมาฆบูชา (วันศุกร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔) โดยมีพระคุณเจ้าหลวงปู่ท่อน ญาณธโร (พระราชญาณวิสุทธิโสภณ) เมตตามาร่วมเวียนเทียนในพิธีด้วย

วันรุ่งขึ้น วันเสาร์ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ท่านเมตตาอนุญาตให้คณะศิษยานุศิษย์จัดงานมุทิตาสักการะถวายในโอกาสเจริญอายุครบ ๙๗ ปี ในครั้งนี้มีพระเถรานุเถระเมตตามาร่วมงานกว่า ๑๕๐ รูป

เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔ หลวงปู่เมตตารับเป็นองค์ประธานอุปถัมภ์การอุปสมบทพระ ๑๑๙ รูป ถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในมหามงคลสมัยเจริญพระชนมายุครบ ๗ รอบ ๘๔ พระชันษา

งานนี้จัดขึ้นในวันเสาร์ที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๔ ในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศราชวรวิหาร โดยมีพระเดชพระคุณสมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต) เมตตารับเป็นพระอุปัชฌาย์ และเมตตาสั่งกำกับงานในทุกสิ่งทุกอย่าง เมื่อถึงวันงานปรากฏมีพระบวชเพิ่มเป็น ๑๒๓ รูป จากนั้นออกเดินทางไปรับการอบรมภาวนาที่ศูนย์เสริมรังษี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยได้รับเมตตาอย่างสูงจากพระคุณเจ้าท่านพระอาจารย์ทิวา อาภากโร สั่งสอนอบรมการปฏิบัติจิตตภาวนาตลอดเวลา ๗ วัน ...

วันอาทิตย์ที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ ในเวลาเช้ามีการตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้ง แด่พระที่จะทำพิธีลาสิกขา เพื่อให้ญาติมิตรที่มิได้มีโอกาสตักบาตรพระที่ศูนย์เสริมรังษีจะได้มีโอกาส และส่วนข้าวสาร อาหารแห้ง ของเครื่องใช้ ได้รับความร่วมมือจากศูนย์สวัสดิการกองทัพบก นำรถบรรทุกขนาดใหญ่หลายคันมารับและจัดส่งไปภาคใต้เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์ภัย ทุกฝ่ายจัดการเป็นระเบียบเรียบร้อยสมประโยชน์ ด้วยความเคารพอย่างสูงต่อปฏิปทาขององค์หลวงปู่

ต่อมาในวันจันทร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ หลวงปู่ได้เมตตาให้จัด "งานบุญพิเศษ" ตักบาตรพระ ๑๐๑ รูป มีนิมนต์พระทั้งสายพระกรรมฐานและพระสงฆ์ในบริเวณอำเภอปากเกร็ด ๑๐ วัด โดยหลวงปู่ปรารภว่า *"ให้นิมนต์พระแถวปากเกร็ดนี้มาด้วย เพราะอาตมามาอยู่นี่หลายปีแล้ว"*

วันเสาร์ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ หลวงปู่ได้รับการอาราธนานิมนต์จากคณะแพทย์และคณะศิษย์ที่ถวายการดูแล เข้าตรวจรักษาที่โรงพยาบาลนนทเวช จังหวัดนนทบุรี พบว่ามีการอักเสบในถุงน้ำดี

วันศุกร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชศรัทธาถวายการรักษาพยาบาลหลวงปู่ โดยอาราธนานิมนต์หลวงปู่เข้ารับการผ่าตัดนิ่วในถุงน้ำดี และเข้ารับการรักษาอาการปวดขา ณ ตึกวชิรญาณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นเวลา ๑๔ วัน (๑๗ มิถุนายน - ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

วันศุกร์ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ช่วงบ่ายประมาณ ๑๕.๐๐ น. เมตตากลับเข้าพักกุฏิท่าน ณ ที่พักสงฆ์สวนทิพย์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ท่านมีสุขภาพแข็งแรงขึ้นมาก เมตตาสั่งให้ดูแลเสนาสนะและจัดขอบเขต "วัด" ที่พักสงฆ์ให้เรียบร้อยทันพรรษากาล

คณะศิษยานุศิษย์ขอโอกาสตั้งจิตอธิษฐานอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย คุณพระอรหันต์เจ้าทุกพระองค์ ขอบารมีพระคุณเจ้าหลวงปู่ชอบ ฐานสโม พระคุณเจ้าหลวงปู่ขาว อนาลโย พระคุณเจ้าท่านพ่อลี ธัมมธโร และเทพไท้เทวดาทั้งหลายได้เมตตาอภิบาลรักษาพระคุณเจ้าหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต ให้มีธาตุขันธ์แข็งแรงขึ้น มีอายุยืนนาน เป็นกำลังในพระบวรพุทธศาสนา และเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรแก่ชาวพุทธและศิษยานุศิษย์อีกยาวนานเทอญ

ขอน้อมนมัสการด้วยเศียรเกล้า

คณะผู้จัดทำ

กันยายน ๒๕๕๔

สารบัญ

นยิทํ ภิกฺขเว พฺรหฺมจริยํ วุสฺสติ ชนกุหนตฺถํ
น ชนลปนตฺถํ น ลาภสกฺการสิโลกานิสํสตฺถํ
น อิติ วาทปฺปโมกฺขานิสํสตฺถํ น อิติ มํ ชโน ชานาตูติ
อถโข อิทํ ภิกฺขเว พฺรหฺมจริยํ วุสฺสติ
สํวรตฺถํ ปหานตฺถํ วิราคตฺถํ นิโรธตฺถํ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การประพฤติพรหมจรรย์นี้
มิใช่เพื่อหลอกลวงคน มิใช่เพื่อให้คนบ่นเพ้อถึง
มิใช่เพื่อลาภและสักการะและการสรรเสริญของชาวโลก
มิใช่เพื่อเป็นหัวหน้าทิศาปาโมกข์ หรือว่าเพื่อให้คนรู้จักเรา
แท้จริงแล้ว พรหมจรรย์นี้ประพฤติ เพื่อสำรวมระวัง
เพื่อละฯ เพื่อคลายกำหนัด เพื่อความดับสนิท (นิพพาน)ฯ

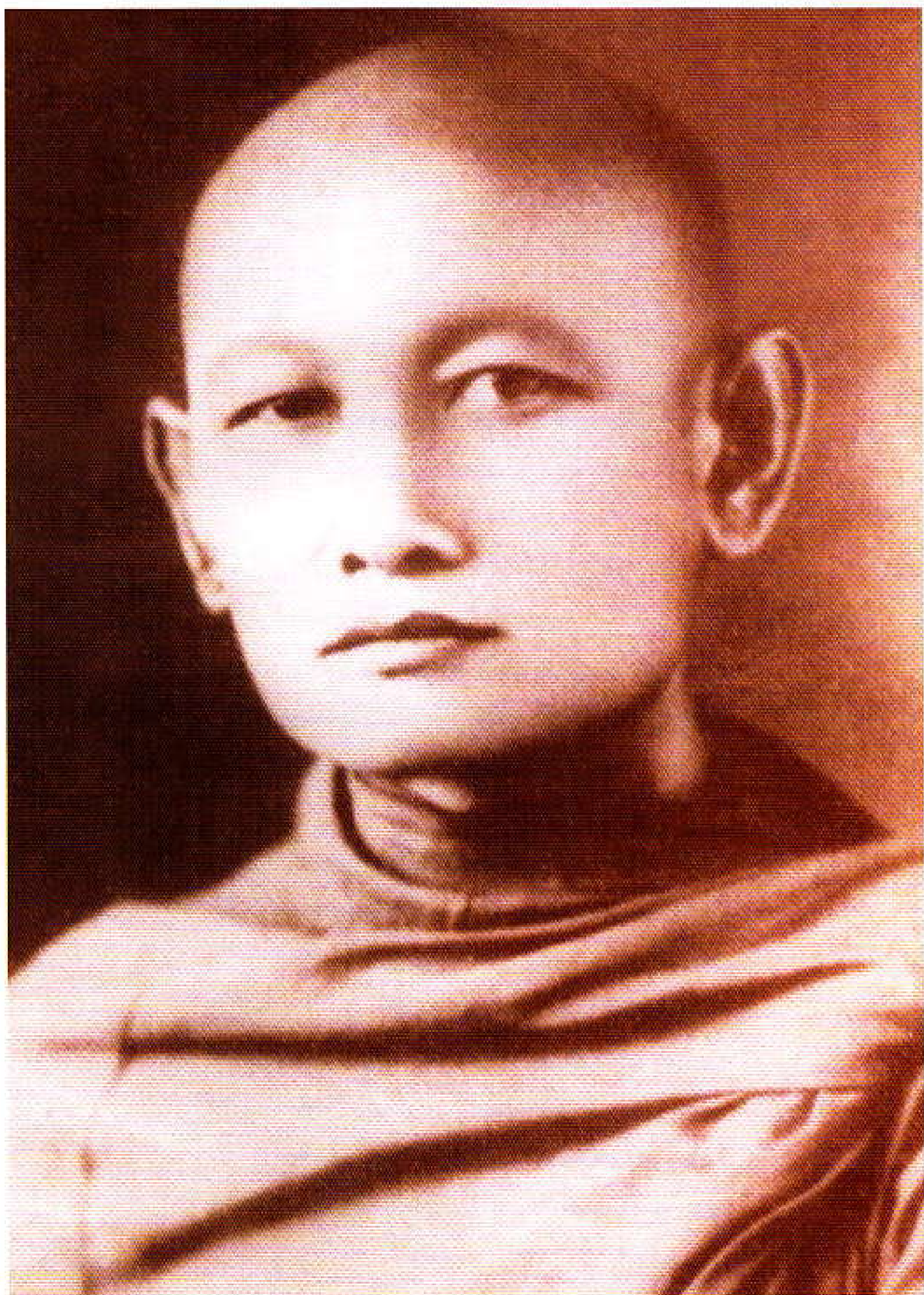
มหา.สี.

พระพุทธชินราช

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

หลวงปู่กู่ ธัมมทินโน

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

ท่านพ่อลี ธัมมธโร

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต

ประวัติ

พระอาจารย์กู่ ธัมมทินโน

ชาตะ : ๒๔๔๓
มรณะ : ๒๔๘๖

ประวัติ

พระอาจารย์กู่ ธัมมทินโน

"วันเสาร์ เดือนเมษายน (เดือน ๕) ปีชวด พุทธศักราช ๒๔๔๓"

ท่านพระอาจารย์กู่ เกิดเมื่อวันเสาร์ เดือนเมษายน (เดือน ๕) ปีชวด พุทธศักราช ๒๔๔๓ ณ บ้านม่วงไข่ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ในตระกูลสุวรรณรงค์ บิดาชื่อหลวงพรหม (เมฆ) มารดาชื่อนางหล้า สุวรรณรงค์

มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๗ คน ถึงแก่กรรมแต่ยังเล็กเสีย ๔ คน ท่านเป็นบุตรคนที่ ๓ มีน้องชาย ๒ คน คือพระอาจารย์กว่า สุมโน วัดป่ากลางโนนภู่ อีกคนหนึ่งเป็นฆราวาสชื่อเกิ่ง ทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ที่บ้านบะทอง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ท่านพระอาจารย์กู่ เป็นคนมีรูปร่างสูงใหญ่ ผิวขาว นิสัยใจคอเยือกเย็น สุขุม สติปัญญาเฉลียวฉลาด มีกิริยาสงบเรียบร้อย พูดน้อย มีคติ จิตใจชอบทางสมณวิสัยมาตั้งแต่เด็ก ขณะที่เจริญวัยบิดาได้นำไปฝากให้เรียนหนังสือในสำนักของอาจารย์ต้น จนอ่านออกเขียนได้ และได้เคยสมัครเข้ารับราชการเป็นเสมียนช่วยกิจการบ้านเมือง

จนอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ จึงได้ลาบิดามารดาออกบวชเป็นพระภิกษุฝ่ายมหานิกายในพระพุทธศาสนา ณ สำนักวัดโพธิ์ชัย บ้านม่วงไข่ มี**พระครูสกลสมณกิจ** เป็น**พระอุปัชฌาย์** ครั้นเมื่ออุปสมบทแล้วก็ได้ศึกษาเล่าเรียนอักษรบาลีและขอมในสำนักอาจารย์จนชำนาญ

> “ มีฉายามคธภาษาว่า **ธมฺมทินฺโน**
> และท่านได้อบรมศึกษาธรรม
> อยู่ในสำนักอาจารย์มั่นสืบไป ”

ตลอดเวลาที่บวชอยู่ท่านเป็นผู้มักน้อย สันโดษ ชอบสงัด ยินดีในเสนาสนะป่าเป็นส่วนมาก เที่ยวหลีกเร้นเดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนาตามป่าชัฏหาทางวิเวกเสมอมา และได้มีโอกาสศึกษาธรรมปฏิบัติเบื้องต้นกับท่านพระอาจารย์ดูลย์ อตุโล ต่อมาได้พบกับ**ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ** ได้ฟังธรรมเทศนาของท่านอาจารย์มั่นแล้วเกิดศรัทธาเลื่อมใส จึง**ขอญัตติเป็นพระธรรมยุต ที่วัดมหาชัย** อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี

พระอดิสัยคุณาธาร (คำ อรโก) เป็นพระอุปัชฌาย์

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เป็นพระกรรมวาจาจารย์

มีฉายามคธภาษาว่า **ธมฺมทินฺโน** และท่านได้อบรมศึกษาธรรมอยู่ในสำนักพระอาจารย์มั่นสืบไป เมื่อท่านพระอาจารย์มั่นไปวิเวกทางไหน ก็ติดตามไปและหมั่นศึกษาในด้านจิตใจอันเป็นไปในส่วนวิปัสสนาธุระเสมอ จนเป็นที่พอใจในทางปฏิบัติแล้วท่านจึงได้ลาพระอาจารย์มั่นไปแสวงหาความวิเวกโดยลำพังตนเอง ในท้องที่อำเภอบ้านผือ หนองบัวลำภู จังหวัดเลย ท่าบ่อ หนองคาย นครพนม นครราชสีมา และเวียงจันทน์ ในภาคกลางไปถึงลพบุรี ถ้ำสิงโต เขาพระงาม

การไปของท่านนั้นเป็นการแสวงหาวิเวกบ้าง สงเคราะห์ญาติโยมบ้าง ทรมานพาหิรชนที่ถือผิดต่างๆ ให้หันมาถือพระไตรสรณาคมน์บ้าง ไปถึงไหนก็พยายามฝึกสอนหมู่คณะที่อยู่ร่วมกันให้เด็ดเดี่ยวอาจหาญในการทำความเพียร ปฏิบัติตนให้พ้นจากทุกข์ภัยอยู่เสมอ ภายหลังที่ได้

จำพรรษาอยู่ที่ถ้ำดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ หลายพรรษาแล้ว จึงได้กลับมายังภาคอีสานเพื่อสงเคราะห์บุคคลในถิ่นเดิมอีก ได้พักจำพรรษาอยู่ที่วัดทุ่งสว่าง จังหวัดหนองคาย ครั้งนั้นท่านอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ ได้มาพักที่สำนักวัดป่าหนองผือ อำเภอพรรณานิคม ท่านอาจารย์กู่จึงกลับจากหนองคายมาพักสำนักวัดป่ากลางโนนภู่ เพื่อทำการช่วยเหลือครูอาจารย์ และสงเคราะห์ญาติโยมตลอดทั้งหมู่คณะสานุศิษย์ผู้ตั้งใจสดับธรรม ยินดีในการแสวงหาวิเวก และเมื่อท่านอาจารย์มั่นได้ถึงแก่มรณภาพด้วยโรคชราแล้ว ท่านอาจารย์กู่ก็พยายามพาศิษยานุศิษย์ปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านอาจารย์มั่นตลอดมาอย่างเคร่งครัด

“ถ้าเราทำความดีถึงที่แล้ว
เรื่องของการตาย
เราไม่ต้องหวาดหวั่นเลย”

จนเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๙๕ ได้อาพาธด้วยโรคฝีฝักบัวที่ต้นคอ ซึ่งเป็นโรคประจำตัวแต่เคยเป็นแล้วก็หายไปด้วยการที่ท่านอาศัยทางจิตเป็นเครื่องระงับ

ครั้นต่อมาในปี ๒๔๙๖ นี้ท่าพิจารณาเห็นอาการป่วยนี้ว่า ต้องเป็นส่วนของกรรมอย่างแน่นอน อันที่จะพ้นจากมรณสมัยด้วยโรคนี้ไม่ได้ ท่านเคยยกธรรมเทศนาให้บรรดาศิษย์ทั้งหลายฟังบ่อยๆ ว่า **“ถ้าเราทำความดีถึงที่แล้ว เรื่องของการตาย เราไม่ต้องหวาดหวั่นเลย”** ตักเตือนพระเณรอย่างนี้เสมอ สอนให้รีบเร่ง เด็ดเดี่ยวในการทำความเพียร ศึกษาในสมาธิภาวนาให้มากตลอดพรรษาท่านมิได้ลดละในการเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เมื่อออกพรรษารับกฐินเสร็จแล้วจึงลาญาติโยมขึ้นไปพัก บำเพ็ญสมณกิจที่ถ้ำเจ้าผู้ข้า ภูพาน เมื่อท่านจะไปได้สั่งว่าจะไปหาที่พำนักสำหรับซ่อนตายเสียก่อน และเห็นถ้ำลูกนี้พอที่จะอาศัยได้ คณะญาติโยมจึงพร้อมใจกันไปทำเสนาสนะถวาย จนกาลล่วงมาได้ประมาณ ๓ เดือนเศษ อาการโรคกลับกำเริบขึ้นอีก ญาติโยมได้อาราธนาให้ท่านกลับวัดเพื่อจัดแพทย์มาทำการรักษาพยาบาลให้เต็มที่ แต่ท่านไม่ยอมกลับ

" ท่านอาจารย์กู่นั่งสมาธิ
ทำความสงบแน่นิ่งอยู่เฉพาะส่วนภายใน
โดยมิได้หวาดหวั่นพรั่นพรึงต่อมรณภัย
และสิ้นลมหายใจในอิริยาบถที่นั่งสมาธิอย่างสงบ
ณ ถ้ำนั่นเอง "

ครั้นถึงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๔๙๖ ตรงกลับวันศุกร์ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๓ เวลา ๐๙.๕๑ น. ก็ได้ถึงแก่มรณภาพด้วยอาการอันสงบ รวมอายุท่านได้ ๕๓ ปี พรรษา ๓๓ พรรษา

บรรดาญาติโยมและสานุศิษย์ทั้งหลายรู้สึกเศร้าสลดใจเป็นอย่างยิ่ง ที่ไม่ได้ปรนนิบัติรักษาพยาบาลจนสุดความสามารถ และในขณะที่จะสิ้นลมปราณนั้น คงเหลือแต่พระอาจารย์กว่า สุมโน ผู้น้อง พระประสาน ขันติกโร และสามเณรหนู ผู้เฝ้าปฏิบัติอย่างใกล้ชิด ได้เห็นท่านอาจารย์กู่นั่งสมาธิทำความสงบแน่นิ่งอยู่เฉพาะส่วนภายในโดยมิได้หวาดหวั่นพรั่นพรึงต่อมรณภัย และสิ้นลมหายใจในอิริยาบถที่นั่งสมาธิอย่างสงบ ณ ถ้ำนั่นเอง นับว่าสมเกียรติแก่ท่านผู้ได้ปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนามาโดยแท้ บรรดาญาติโยมได้อัญเชิญศพของท่านบรรจุหีบนำมาไว้ที่วัดป่ากลางโนนภู่ เพื่อบำเพ็ญกุศลทักษิณานุประทานสนองคุณงามความดีของท่านต่อไป

สิ้นประวัติสังเขปของท่านอาจารย์กู่ ธัมมทินโน แต่เพียงนี้

ธรรมนัย

รจนาโดย

พระอาจารย์กู่ ธัมมทินโน

มโนปุพฺพงฺคมา ธมฺมา แปลว่า ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นเบื้องต้น ดังนี้ อธิบายความว่า **อันใดมีความรู้สึกและมีนึกคิดด้วย** สิ่งนั้นแลบัญญัติว่า **จิตใจ** มีแต่ชื่อไม่มีตัวและไม่มีวรรณะอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะพึงดูให้เห็นด้วยตาเนื้อนี้แล **จิตใจ** เพราะเป็น **กายสิทธิ์** อันหนึ่ง แต่ว่าสัตว์ทั้งหลายไม่รู้ไม่เห็นได้ แม้ว่าจะรู้สึกนึกคิดอยู่ก็ไม่สามารถจะรู้เหตุผลต้นปลาย เพราะฉะนั้นจะได้หมุนเข้าสู่ความฟุ้งซ่านรำคาญ เป็นทุกข์ทนยาก หมุนเวียนอยู่เป็นกงจักรไม่รู้ว่าจะหยุดอยู่ที่ตรงไหน เพราะไม่รู้ไม่เข้าใจจิตแท้และอาการของจิตตามเป็นจริง

เพราะฉะนั้นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้รู้ผู้เห็นตามเป็นจริงแล้วได้กระทำตนให้เป็นผู้ยุติ ไม่หมุนเวียนไปตามสังขารทุกข์ รู้แจ้งซึ่งอริยสัจธรรมทั้ง ๔ ตามเป็นจริงแล้วอย่างไร พระองค์ถึงพร้อมด้วยทศพลญาณอันเป็นธงชัยของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าทั้งหลายจึงสามารถประกาศพระศาสนา แจกพระธรรมวินัยโปรดเวไนยสัตว์ ทรงชี้บอกหนทางอันจะพึงเดินให้ถึงความดับทุกข์ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา พร้อมทั้งองค์อวัยวะทั้ง ๘ ประการแท้จริง ที่พระองค์ทรงแสดงมรรค ๘ ประการนั้น เป็นกำลังเป็นคุณธรรมที่จะให้พุทธบริษัทรู้เหตุผลของธรรมตามความเป็นจริง ที่มีความรู้สึกและนึกคิดอยู่ในตนนั้นเอง เพราะว่านอกจากศีล สมาธิ ปัญญา อันงามแล้วไม่มีธรรมอื่นอันจะนำบุคคลให้พ้นจากทุกข์สงสารได้ จึงสมกับพุทธภาษิตว่า **สมโณ นตฺถิ พาหิโร**

แปลว่า **สมณะภายนอกพระพุทธศาสนาไม่มี** ดังนี้ สมณะจะเป็นสมณะแท้นั้น ต้องประพฤติให้เป็นไปพร้อมในอัฏฐังคิกมรรคทั้ง ๘ ประการนี้เอง จึงสมกับพุทธพจน์ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสแก่สุภัททปริพาชกว่า **อัฏฐังคิกมรรคทั้ง ๘ ประการนี้ มนุษย์ทรงไว้ ประพฤติให้เป็นไปพร้อมอยู่ในโลก โลกก็จะไม่ว่างจากพระอริยบุคคลได้** ดังนี้

แท้จริงอันความรู้สึกและนึกคิดนั้น เป็นของประณีตยิ่งกว่าสิ่งอะไรๆ ทั้งหมด เมื่อไม่ทรงไว้ซึ่งศีล สมาธิ ปัญญาก่อน ก็คงไม่อาจรู้เหตุผลได้ตามเป็นจริง เมื่อรู้ก็เป็นญาณวิปปยุตต์ มีวิปริต เรื่อยไป ไม่เป็นมัคคสมังคี ไม่ถึงสมุจเฉท มีแต่หลงล่องลอยตามสังขาร หมุนเวียนตามสงสารอันไม่มีสิ้นสุด เห็นของเก่าเป็นของใหม่ หลงทุกข์หลงทั้งสุข สนุกอยู่ในความเมาเรื่อยไป น่าคิดให้แปลกและซึ้งสักหน่อยว่า อันกาย วาจา ใจ ของมนุษย์พร้อมทุกส่วนนี้ล้วนแต่เป็นทิพย์ คือบุพกรรมแต่งให้และพิจารณาให้เห็นตามเป็นจริงของกายนั้น และพระองค์ผู้อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ได้ตรัสว่าสัตว์ทั้งหลายจะได้ด้วยยาก ดังนี้ เมื่อได้เช่นนี้แล้ว ก็ส่อให้เห็นแล้วว่าจะกระทำอะไรๆ ได้ทั้งนั้นเพราะอาศัยทุนและกำลัง คือ กาย วาจา ใจนี้ แม้พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ทรงแสดงศีล สมาธิ ปัญญา นั้นเล่า ก็ประสงค์เพื่อจัดระเบียบกาย จัดระเบียบวาจา และจัดระเบียบใจให้เป็นไปโดยเรียบร้อยนั้นเอง

เมื่อกาย วาจา ใจ เรียบร้อยบริสุทธิ์ชอบดีได้แล้ว ความทุกข์อันจะพึงเกิดขึ้นจากเหตุอันไม่มีระเบียบทางกาย และความทุกข์อันพึงจะเกิดขึ้นจากเหตุอันไม่มีระเบียบทางวาจา ความทุกข์อันจะพึงเกิดขึ้นจากเหตุอันไม่มีระเบียบทางน้ำใจนั้นเล่าก็จะน้อยไป สิ้นไป ตามกำลังและอำนาจกุศลคือความฉลาดปฏิบัติในศีล กุศลความฉลาดปฏิบัติในสมาธิ และกุศลความฉลาดปฏิบัติในปัญญารู้จริงตามเป็นจริงในธรรม อันมีอยู่ในตนนั้นอย่างไร คือ รู้**รูปขันธ์**เป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ทนยากเป็นอนัตตาไม่ใช่ตัวตน เพราะบอกไม่ได้ไหว้ไม่ฟังเหมือนผู้อื่นหรือของอื่น รู้**เวทนาขันธ์** คือความรับเสวยอารมณ์ รู้**สัญญาขันธ์** คือความจำความหมาย รู้**สังขารขันธ์** คือความปรุงแต่ง**วิญญาณขันธ์**คือความรู้ความอายตนะ มีความรู้สึกทางตา เป็นต้น เมื่อรู้เบญจขันธ์ทั้ง ๕ อันอาการหรือเรือนของจิต เป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ทนยาก ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของแห่งเรา เพราะบอกก็ไม่ได้ไหว้ก็ไม่ฟังเหมือนของอื่น

เมื่อรู้อย่างนี้จึงว่าฉลาดรู้ เพราะรู้จริงตามเป็นจริง และเป็นธรรมนำผู้รู้ผู้คิดนึกนั้น ออกจากทุกข์ไปตามลำดับด้วย เมื่อกุศลคือความฉลาดรู้แก่กล้า รู้พร้อมทั้งอดีต อนาคต ปัจจุบัน ภายในและภายนอก ดังนั้นแล้ว **อนิจจัง**จะกลับรู้และเห็นเป็นของจริง **ทุกขัง**จะกลับรู้และถึงซึ่งความสุข **อนัตตา**จะกลับรู้ **อัตตโน นาโถ** คือที่พึ่งของตน ดังนี้ เพราะอำนาจของศีล สมาธิ ปัญญา อันบุคคลอบรมให้ถึงพร้อมอยู่ในใจนั้น ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลนั้น จึงเข้าสู่ความจริงได้ดังนี้แล

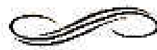
ในตอนนี้ จงระวังอย่าหลงวิปัสสนูปกิเลสทั้ง ๑๐ นั้น ถ้าหลงท่านจะสมมุติตนเป็นพระอริยบุคคล จะกลายเป็นพระโสดา สกิทาคาดิบไป ในตอนนี้จงปล่อยไว้ให้เป็นเอง ท่านจงพิจารณาหน่วงไว้ให้รู้จริงตามเป็นจริงอยู่เนืองๆ นั้นเถิด เพราะว่าความรู้ความเห็นนั้น เมื่อไม่จริงในเบื้องต้นแล้วย่อมเป็นไปต่างๆ จะอุปมาให้ฟังเหมือนบุคคลสองคนเที่ยวไปด้วยกัน คนหนึ่งเห็นซึ่งเสือร้ายอันกำลังจะกระโดดอยู่รอมร่อ อีกคนหนึ่งไม่เห็น แต่พอได้ยินเสียงคนที่เห็นร้องบอกแล้วก็พร้อมกันวิ่งตะบึงไปจนไกลที่จะไกลได้ แต่บุคคลที่ไม่เห็นนั้นมาคิดว่า เอ๊ะจริงหรือไม่ ถ้าไม่จริงจะวิ่งไปทำไมให้เหนื่อยเปล่า

เมื่อคิดเช่นนี้แล้วก็จะหยุดวิ่งเสียทันที เพราะเหตุนั้นผู้ทรงไว้ซึ่งศีล สมาธิ ปัญญา เห็นจริงรู้แจ้งซึ่งสังขารทั้งหลายเป็นภัยแล้ว รีบทำคุณงามความดี ไม่ประมาทฉันใด เปรียบเหมือนบุคคลที่เห็นเสือร้ายแล้ว และวิ่งไปให้ไกลไม่หยุดนั้น บุคคลที่ไม่ได้ปฏิบัติไม่ได้ทรงไว้ซึ่งศีล สมาธิ ปัญญา เห็นสังขารเปรียบเหมือนบุคคลที่ไม่เห็นเสือร้ายนั้น ผู้นั้นย่อมเป็นบุคคลประเภทหมุนเวียนอยู่ในทุกข์ เพราะหลงรักสังขารหลงชังสังขาร คือความไม่รู้เท่าทันในความรู้สึกนึกคิดอันเป็นเหตุด้วย เป็นปัจจัยด้วยในใจของตนนั้น และไม่รู้ว่าจะกระทำเช่นไร จึงจะสิ้นไปแห่งทุกข์ทั้งหลาย แม้จะเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่เก่านั้นก็ยังไม่พ้นทุกข์ทั้งหลายไปได้ เพราะว่านักวิทยาศาสตร์นั้นมักจะเห็นว่ามนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย เมื่อตายแล้วก็สูญไม่มีวิบากเป็นสุขเป็นทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งอีกต่อไป ความเห็นเป็นเช่นนั้นก็เพราะขาดศีล สมาธิ ปัญญา ไม่มีในใจของตน จึงเป็นวิปริตไม่สมบูรณ์ คือเห็นแต่ข้างเดียว ไม่ได้น้อมกลับเข้าดู ผู้รู้สึกนึกคิด คือจิตใจของตนนั้น ไม่สมกับคำของพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า **โอปนยิโก ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญฺญูหิ** แปลความว่า ธรรมเป็นของควรน้อมเข้าใส่ใจของตน โดยเฉพาะผู้รู้ทั้งหลายย่อมรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

" เมื่อขาดศีล สมาธิ ปัญญา อันใดอันหนึ่งแล้ว ก็ไม่สามารถจะตามรู้จิตใจ และลักษณะอาการของจิตใจตามเป็นจริงได้ "

ถ้าหากนักวิทยาศาสตร์ทั้งหลายคิดค้นให้เห็นเช่นนั้นแล้ว และน้อมเข้าใส่ใจของตนก็จะเห็นว่าผู้รู้สึกนึกคิดนี้มีอยู่ แต่เพราะหลงสมมุติจึงเป็นเหตุเป็นปัจจัยหมุนอยู่ นักวิทยาศาสตร์เมื่อรู้เช่นนี้แล้วก็คงจะปฏิเสธว่า มนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย เมื่อตายแล้วก็ขาดสูญ ไม่มีวิบากเป็นสุขเป็นทุกข์อีกต่อไปดังนั้นเป็นแน่ เพราะเหตุนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงได้ทรงแสดงศีล สมาธิ ปัญญาแก่พุทธบริษัทให้ทรงไว้ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ เมื่อขาดศีล สมาธิ ปัญญาอันใดอันหนึ่งแล้วก็ไม่สามารถจะตามรู้จิตใจและลักษณะอาการของจิตใจตามเป็นจริงได้ แม้รู้ก็รู้แต่หน้าเดียว ไม่พร้อมทั้งข้างในและข้างนอกไม่ต้องกับญาณทัสสนาวิสุทธิ

เพราะฉะนั้น อันความรู้สึกนึกคิดนี้และมีความพร้อมทั้งกาย วาจา เป็นมนุษย์สมบัติอันประเสริฐจึงสมควรแล้วที่จะประพฤติคุณงามความดี เพื่อบรรลุความสุขอันเลิศ และศาสนสุภาษิตก็ได้กล่าวไว้แล้วว่า **จิตฺตํ ทนฺตํ สุขาวหํ จิตฺตํ คุตฺตํ สุขาวหํ** แปลว่า **จิตที่ฝึกฝนดีแล้ว ย่อมนำสุขมาให้ จิตที่รักษาดีแล้ว ย่อมนำสุขมาให้** ดังนี้ การที่กล่าวเรื่องจิตใจ คือความรู้สึกนึกคิด ก็เห็นว่าสมควรจะเป็นเครื่องประดับและเพิ่มพูนปัญญาบารมีของท่านผู้ดูแลและผู้ฟังแล้วดังบรรยายมาก็ยุตติกา เอวัง

ไฟไหม้เมืองใด ให้เอาน้ำเมืองนั้นมอด
ตาบอดเมืองใด ให้เอายาเมืองนั้นใส่

รจนาโดย พระอาจารย์กู่ ธัมมทินโน

ต่อไปนี้ จะกล่าววิธีทำสมาธิแก้จิตเป็นอาพาธ ไม่สบายเป็นทุกข์เดือดร้อน ความไม่สบายกายไม่สบายใจ รวมกล่าวว่า เป็นทุกข์ ผลคือทุกข์นั้นย่อมเป็นมาแต่เหตุต่างๆ กัน แต่จะไม่กล่าวให้มากไป จะกล่าวเฉพาะแต่ทุกข์เดือดร้อนที่เกิดจากเหตุคือราคะ ทุกข์เดือดร้อนที่เกิดจากเหตุคือโทสะ ทุกข์เดือดร้อนที่เกิดจากเหตุคือโมหะ ทุกข์เดือดร้อนที่เกิดจากเหตุคือราคะ ความกำหนัดยินดีรักใคร่ ชอบสวยชอบงามในรูปเป็นต้นนั้น จงภาวนาบริกรรมนึกแต่ในใจว่า ปูติกายังๆ ดังนี้อยู่จนจิตนั้นหดเข้าเป็นหนึ่ง และรู้ชัดแล้วจึงกำหนดห้ามจิตนั้นเสีย เอาแต่ความรู้นั้นเพ่งดูร่างกายของตน อันมีอยู่นี้ให้เห็นตามเป็นจริงแต่ครั้งแรกเกิดขึ้น ก็เป็นปุพโพโลหิตเป็นของไม่สะอาดเป็นของเน่าของเปื่อย ปฏิกูลน่าเกลียดดังนี้

ถ้าไม่เห็น ให้เพ่งจุดเฉพาะอวัยวะอันใดอันหนึ่งภายในร่างกายของตน มีกระดูกสันหลังหรือลำไส้ใหญ่ เป็นต้น จนจิตนั้นรู้เห็นนิมิตนั้นแล้ว จึงขยายดูไปให้ทั่วสกนธ์กายทั้งภายในตัวของตนและภายนอกตัวของผู้อื่นให้เป็นของไม่งาม เป็นของเน่าของเปื่อย ปฏิกูลน่าเกลียด เหมือนกันเมื่อกำหนดนิมิตรู้เห็นได้ดังนี้แล้ว จิตนั้นก็จะสงบเป็นสมาธิ ความทุกข์เดือดร้อน ที่เกิดขึ้นจากเหตุคือราคะนั้นจะระงับหายไป จะเป็นสุขสบายโดยไม่ต้องสงสัยเลย หรือจะเพ่งดูอสุภะทั้ง ๑๐ ดังท่านกล่าวแล้วนั้นก็ได้ แต่ต้องเพ่งดูทั้งภายในตัวของตนและภายยอกตัวของผู้อื่น เมื่อเห็นด้วยตาก็ต้องพิจารณาให้รู้ในใจด้วย ราคะคือความกำหนัดรักใคร่นั้นจึงจะถอนจากใจ ไม่อย่างนั้น เมื่อท่านดูอสุภะที่เน่าเหม็นนั้น ท่านก็จะอาเจียนเสียเปล่าๆ ไม่รู้จักของดี ไม่รู้จักบุญคือความสุขเสียเลย ขึ้นชื่อว่าของแสลงแล้ว ควรจะเว้นทั้งน้ำทั้งต่อน จะกำแต่ต่อนน้ำนั้นรับทานอย่างนั้น พยาธินั้นก็คงกำเริบโดยไม่ต้องสงสัย ฉะนั้นจึงควรพิจารณาให้ตลอดทั้งภายในและภายนอก ความรู้ความเห็นนั้นจึงไม่เป็นผีหลอกตนเอง ดังนี้

อันผู้เป็นราคจริตนี้ท่านกล่าวว่า เจริญกัมมัฏฐาน ๑๑ ประการเป็นที่สบาย กัมมัฏฐาน ๑๑ ประการนั้น คือ อสุภะ ๑๐ และอาการ ๓๒ เข้ารวมเป็นกัมมัฏฐาน ๑๑ ประการ แต่เมื่อเจริญครั้งแรกอย่าเจริญรวมๆ ไป ให้เพ่งดูอันใดอันหนึ่งให้รู้ให้เห็นก่อน ดังที่ได้แสดงมาแล้วนั้น ต่อไปนั้นก็คงเข้าใจได้ กล่าววิธีระงับทุกข์อันเกิดแต่เหตุ คือราคะ ความกำหนัดชอบสวยชอบงามนั้นก็เห็นว่าพอสมควรเป็นปากเป็นทางของท่าน ผู้สนใจแล้ว จึงขอยุติไว้เท่านี้ฯ

อกฺโกเธน ชิเน โกธํ ชนะโกรธด้วยไม่โกรธ

รจนาโดย พระอาจารย์ภู ธมฺมทินฺโน

ต่อไปนี้จะกล่าววิธีแก้ความทุกข์เดือดร้อนอันเกิดแต่เหตุ คือ โทสะ ความขัดเคืองประทุษร้าย พยาบาทอาฆาตจองเวรนั้น จงเจริญเมตตา กรุณา มุทิตา พรหมวิหารทั้ง ๓ หมวดนี้ให้มาก ดังต่อไปนี้

"สพฺเพ สตฺตา สุขิตา โหนฺตุฯ
สพฺเพ สตฺตา อเวรา โหนฺตุฯ   สพฺเพ สตฺตา อพฺยาปชฺฌา โหนฺตุฯ
สพฺเพ สตฺตา อนีฆา โหนฺตุฯ   สพฺเพ สตฺตา สุขีอตฺตานํปริหรนฺตุฯ
สพฺเพ สตฺตา สพฺพทุกฺขาปมุจฺจนฺตุฯ
สพฺเพ สตฺตา ลทฺธสมฺปตฺติโต มา วิคจฺฉนฺตุ" ดังนี้

หรือจะพิจารณาเอาก็ได้ ถ้าเหตุเกิดขึ้นเพราะผู้หญิงเป็นต้น ให้คิดว่า เอ๊ะตนของเรานี้เกิดมาในโลกย่อมอาศัยผู้หญิงเป็นมารดา ไม่รู้ว่าเราอาศัยผู้หญิงเกิดมากี่ภพกี่ชาติแล้ว และหญิงคนนี้ก็คงเป็นมารดาของเรามาไม่ชาตินี้ก็คงชาติหน้า ไม่อย่างนั้นคงจะเป็นพี่เลี้ยง แม่ ป้า น้า อา และมีคุณแก่เรามาแล้ว และให้น้อมเข้าในใจว่า เหตุไรหนอใจของเรานี้ช่างเขลาและร้ายกาจมาคิดจองล้างจองผลาญ

มารดาหรือท่านที่มีคุณแก่ตนมาแล้ว เช่นนี้ไม่สมควรเลย หรือว่าหญิงคนนี้ เราได้อาศัยเขาเป็นเพื่อนบ้าน ทำประโยชน์แก่ประเทศชาติมาแล้ว ไม่เช่นนั้นถ้าเราอยู่เปล่าเปลี่ยว ก็จะขัดสนหรือกลัวภัยต่างๆ นี้ หากเราอาศัยพวกอยู่ด้วยกันจึงได้ความสุขสบายเช่นนี้ จะป่วยปิดกล่าวไปไยกว้างขวาง อันบุคคลที่อยู่ร่วมบ้านร่วมเมืองร่วมประเทศกันนี้ จะไม่ได้อาศัยซึ่งกัน และกันนั้นย่อมไม่มี แต่คนอยู่ต่างประเทศห่างไกลกันทั้งต่างชาติต่างภาษา และไม่เคยรู้เห็นกัน แต่เป็นมนุษย์ร่วมโลกด้วยกันก็ยังมี คุณได้อาศัยซึ่งกันและกันบางประการ ผู้ไม่ได้อาศัยทางตรงก็คงได้อาศัยทางอ้อม ถ้าไม่มีมนุษย์เสียเลย ในโลกมีแต่เราคนเดียวนี้ก็จะทุกข์แย่โดยไม่ต้องสงสัยเลยดังนี้ และสุดแล้วแต่อุบายใดอันเหมาะสมที่จะทำความชัง และความชังและความขัดเคืองในใจนั้น ให้ถอนกลับมารักกลับมายินดีได้ก็ให้ใช้อุบายนั้น จนจิตใจของตนสงบเย็นแล้ว

ต่อนั้น จะใช้สติปัญญาเข้าไปคิดตรองดูความเป็นอยู่ของจิต จิตใจให้ชัด เมื่อจิตกำเริบอีกภายหลังก็จะทำให้สงบเร็วและแจ่มแจ้งขึ้นอีก เพราะว่าปกติของใจนั้นผ่องใสอยู่ แต่ไม่มีกำลังความดีเป็นอุปการะ เป็นภาชนะ ถูกแต่ความชั่วอันบุคคลหลงสมมุติทับถมอยู่เรื่อยไป เพราะเหตุนี้แล **พระบรมศาสดาจารย์เจ้าจึงตรัสสอนให้ปฏิบัติ ศีล สมาธิ ปัญญา ให้งามพร้อมบริบูรณ์ เพราะจะได้เป็นภาชนะทองรองรับจิตนั้น และจิตนั้นก็จะมีกำลังผ่องใสบริสุทธิ์ มีรัศมีสว่างอยู่เหมือนดวงอาทิตย์ ไม่มีฝ้ากำบัง ฉะนั้น** บุญคือความสุขของผู้ปฏิบัติได้เช่นนั้นก็ย่อมอวยผลอยู่ทุกวันทุกคืน โดยไม่ต้องสงสัยเลย ได้กล่าววิธีบรรเทาทุกข์หรือระงับทุกข์เดือดร้อนอันเกิดแต่เหตุคือโทสะก็ยุติการโดยย่อเท่านี้ฯ

กสิณ

รจนาโดย พระอาจารย์กู่ ธัมมทินโน

ต่อไปนี้จะกล่าววิธีระงับทุกข์ที่เกิดขึ้นแต่เหตุคือ โมหะ หลงฟุ้งซ่านรำคาญนั้น ท่านกล่าวไว้ว่าเจริญอานาปานสติกสิณเป็นที่สบาย กสิณนั้นมี ๑๐ ประการ คือ

ปฐวีกสิณ	ให้เพ่งดูดินเป็นนิมิต ๑
อาโปกสิณ	ให้เพ่งดูน้ำเป็นนิมิต ๑
เตโชกสิณ	ให้เพ่งดูไฟเป็นนิมิต ๑
วาโยกสิณ	ให้เพ่งดูลมเป็นนิมิต ๑
วัณณกสิณ	มี ๔ มีเพ่งดูสีขาว เป็นต้น
อาโลโกกสิณ	มี ๑ คือเพ่งดูแสงสว่างแจ้ง ไม่ให้มีมืด ๑
รวมทั้งโอทาตกสิณเข้า ๑	เป็นกสิณ ๑๐ ประการ

อานาปานสตินั้นให้เพ่งดูลมหายใจเป็นนิมิต ผู้มีความทุกข์เดือดร้อนอันเกิดขึ้นแต่เหตุคือโมหะ มีปกติมักหลงมักลืมและฟุ้งซ่านรำคาญเป็นทุกข์นั้น มีศรัทธาพยายามจะเจริญเอาอันใดอันหนึ่ง มีอานาปานสติหรือปฐวีกสิณ เป็นต้น จึงจะเป็นประโยชน์ให้จิตใจนั้นสงบและเย็นลงได้

ทีนี้จะอธิบายวิธีเจริญอาโปกสิณ พอเป็นแนวของผู้จะปฏิบัติไว้สักหน่อย เบื้องต้นจงนั่งสมาธินึกแต่ในใจว่า **"อาโปกสิณํ อาโปกสิณํ"** ดังนี้ จนจิตตั้งอยู่ในที่นึกนั้นแล้วจึงหยุดนึกนั้นเสีย ให้มีแต่รู้นั้นเพ่งจ้องดูน้ำเลี้ยงหัวใจนั้นอยู่ไม่ให้หวั่นไหวไปอื่น จนเห็นน้ำนั้นปรากฏขึ้นเป็นนิมิตภายในตนแล้ว ต่อนั้นจึงนึกให้น้ำนั้นใสบริสุทธิ์ และนึกให้น้ำนั้นมากบ้าง และนึกให้น้ำนั้นน้อยบ้าง แต่อย่าให้หลงน้ำนั้นจะหายไป จงรักษาและกระทำในใจของตนนั้นให้แม่นยำซ่ำซอง เมื่อทำให้เป็นได้เช่นนี้ ความทุกข์อันเกิดแต่เหตุคือความหลงแล้วฟุ้งซ่านนั้นจะระงับหายไป เมื่อทำความสงบและชำนาญแล้ว จงพินิจขยายดูความเป็นอยู่ของจิตแท้นั้น อย่าให้หลงจิตแท้นั้นและอาการของจิตตลอดถึงน้ำอันเป็นนิมิตนั้นเพราะว่าน้ำนั้นก็เป็นแต่ดวงกสิณ เป็นนิมิตพยุงให้จิตตั้งอยู่เท่านั้น เปรียบเหมือนตุ๊กตากับเด็ก เมื่อเด็กได้ตุ๊กตาแล้วก็อยู่ได้ฉันใด ผู้มีศรัทธาเมื่อเพ่งดูดวงกสิณได้แล้ว จิตนั้นก็

ย่อมสงบเร็วและตั้งอยู่ไม่วอกแวกฉันนั้น แต่ให้เข้าใจว่าเด็กกับตุ๊กตานั้นเป็นคนละอันไม่ใช่อันเดียวกันฉันใด จิตกับดวงกสิณนั้นก็เป็นคนละประเภท ไม่ใช่อันเดียวกันฉันนั้น

เมื่อผู้ปฏิบัติเข้าใจชัดดังนี้แล้ว ความฟุ้งซ่านก็จะเกิดขึ้นได้โดยยาก เพราะความตามรู้อยู่นั้นเป็นกำลัง ทั้งเป็นเครื่องกลั่นของปลอมไปในตัวด้วย ถ้ายิ่งพินิจเท่าใดก็ยิ่งจะแจ่มแจ้งชัดขึ้นเป็นลำดับ เพราะอำนาจความสงบผ่องใสของจิตอยู่นั้นเป็นกำลัง จึงสมกับพุทธสุภาษิตว่า **"สมาหิโต ยถาภูตํ ปชานาติ"** แปลว่า **ผู้มีจิตอันตั้งมั่นแล้วย่อมรู้ตามเป็นจริง** ดังนี้

คนบางคนก็สงสัยในคำที่ว่า ให้เพ่งดูนิมิตให้รู้ให้เห็นตามเป็นจริงนั้นเหตุไร จึงจะเห็นเพราะวัตถุอันนั้นก็อยู่ภายในดังนี้ แล้วก็จะท้อใจเสียไม่พยายาม ถ้าเป็นเช่นนั้นก็เปรียบเหมือนตีตนตายเสียก่อนไข้ อย่างนั้นไม่สมควรเลย เพราะว่าธรรมทั้งหลายที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสนั้นก็เป็นของมีอยู่ และไม่เหลือวิสัยของมนุษย์ผู้มีความเพียร **"ถ้าของไม่มีและเป็นของเหลือวิสัยมนุษย์แล้วพระบรมศาสดาจารย์เจ้าก็คงไม่ตรัสไว้เป็นแน่"** ท่านผู้มีปัญญามาเห็นดังนี้แล้ว และมีความเชื่อความเลื่อมใสจะประพฤติให้เป็นไปตามเช่นนั้น ก็จงตั้ง **ฉันทะ** คือความพอใจอยู่ในวัตรอันนั้นมิให้หวั่นไหว ๑ **วิริยะ** พยายามอยู่ในอันนั้นไม่ให้หวั่นไหว ๑ **จิตตะ** ความเอาใจจ่อใส่อยู่ในอันนั้นไม่ให้หวั่นไหว ๑ **วิมังสา** พินิจอยู่ในวัตถุอันนั้นไม่ให้หวั่นไหว ๑

เมื่อความรู้สึกนึกคิดตั้งอยู่ในวัตถุอันเดียวเป็นอันหนึ่ง แน่นแฟ้นอยู่แล้ว นิมิตอันวัตถุที่เพ่งดูนั้นก็จะปรากฏเป็นแน่โดยไม่ต้องสงสัย แต่จะปรากฏโดยตรงหรือโดยอ้อม แยบคายหรือไม่นั้น เป็นกิจที่จะตัดสินหรือเพิ่มเติมอีกขั้นหนึ่ง เพราะว่าตอนนี้จะเป็นอำนาจวาสนาของบุคคล หากนิยมเรื่องนี้ ขออย่าได้ถือเอาสมบัติของผู้อื่นโดยไม่ชอบธรรม เพราะว่าวาสนาบารมีของบุคคลย่อมแปลกกันบ้าง เหมือนกันบ้าง มีปฏิภาณกว้างและแคบ และไม่มีปฏิภาณ อภิญญาญาณก็มี เป็นอย่างนั้น ไม่เหมือนกัน จงหน่วงพิจารณาเอาแต่ของมีอยู่ในในตนนี้ให้รู้จริงตามเป็นจริง

นี้แหละจึงจะเป็นทางตรงเข้าสู่ความบริสุทธิ์ เพราะไม่หลงตะครุบไปตามธรรมทั้งหลาย ในศาสน-สุภาษิตก็ได้กล่าวไว้ว่า สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง แปรอยู่เป็นนิตย์ สังขารทั้งหลายเป็นทุกข์ทนยาก **ธรรมทั้งหลาย ไม่ใช่ตัวตน** เพราะบอกไม่ได้ไหว้ไม่ฟังเหมือนผู้อื่นหรือของอื่นดังนี้ และจิตจะตั้งอยู่โดยชอบได้ก็เพราะปัญญารู้จริงเป็นจริงในสังขารธรรมทั้งหลาย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วดังนี้แลฯ

อตฺตานญฺเจ ปิยํ ชญฺญา ถ้ารู้ว่าตนเป็นที่รักจงสงวนตนไว้ฯ

รจนาโดย พระอาจารย์กู่ ธัมมทินโน

ต่อไปนี้จะเขียนหลักธรรมอันเป็นคู่ปรับกิเลสต่างๆ ตามที่ท่านกล่าวไว้

ราคจริต เจริญกัมมัฏฐาน ๑๑ ประการ คือ อสุภะ ๑๐ กายคตา ๑ เป็นที่สบายฯ

โทสจริต ให้เจริญกัมมัฏฐาน ๘ ประการ คือ วัณณกสิณ ๔ และพรหมวิหาร ๔ เป็นที่สบายฯ

โมหจริตและวิตักกจริต ทั้ง ๒ นี้ให้เจริญอานาปานสติ เป็นที่สบายฯ

ศรัทธาจริต ให้เจริญอนุสสติ ๖ อย่าง คือ พุทธานุสสติ ธัมมานุสสติ สังฆานุสสติ ฯลฯ ถึงเทวตานุสสติ เป็นที่สบายฯ

ปฏิฆะ เจริญเมตตา เป็นที่สบายฯ

ทิฏฐิ ให้ภาวนาปัญญา เป็นที่สบายฯ

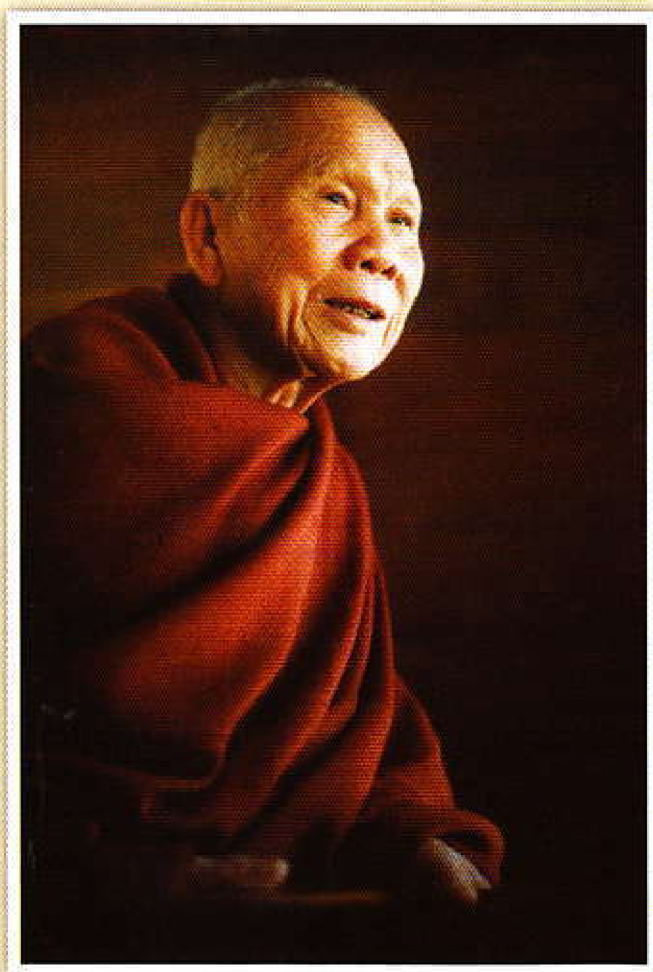
วิจิกิจฉา ให้เจริญอานาปานสติหรือกสิณ เป็นที่สบายฯ

มานะ ให้เจริญธาตุกัมมัฏฐานหรือสติปัฏฐาน ๔ เป็นที่สบายฯ

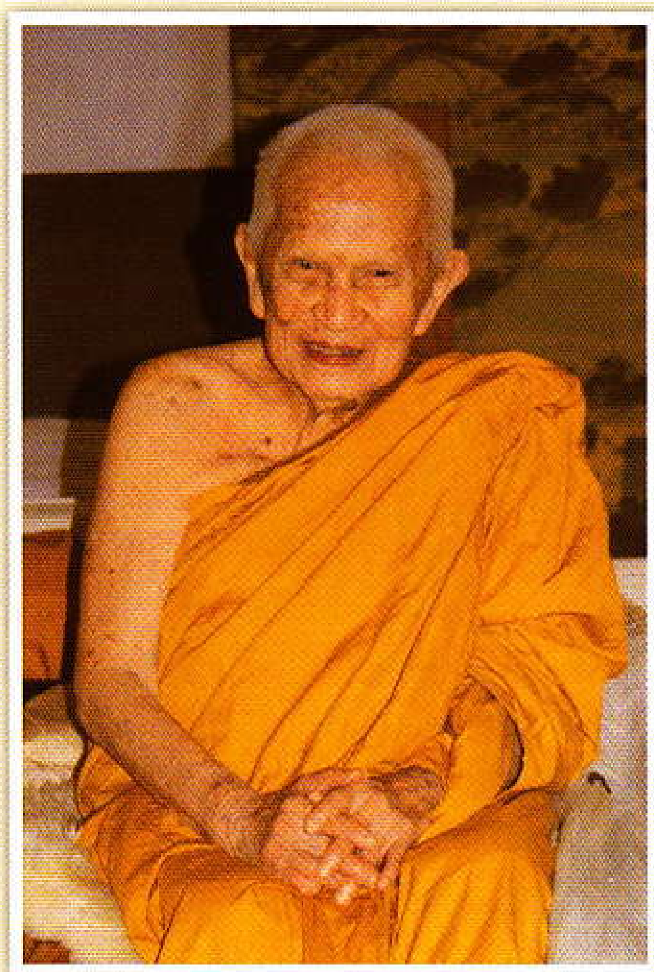
พุทธจริต ให้เจริญกัมมัฏฐาน ๔ คือ มรณานุสสติ ๑ อุปสมานุสสติ ๑ อาหาเรปฏิกูลสัญญา ๑ จตุธาตุววัฏฐาน ๑ ทั้ง ๔ นี้ เป็นที่สบายฯ

ถ้าตนรู้ตนของตัวว่าเป็นอาพาธชนิดใดแล้ว ก็จงเลือกเอายานั้นๆ แล้วรับประทานเถิด ความเดือดร้อนทุกข์เวทนานั้นจะได้ทุเลาหรือหายไป ชีวิตความเป็นอยู่นั้นจะได้เป็นสุขสบายและไม่เสียเปรียบที่เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว ทั้งได้พบขุมทองอันอุดมด้วยนี้ ฉะนั้น จึงสมควรแท้ อันเราท่านทั้งหลายจะลากขนเอาให้พอแก่ความต้องการ และจะได้พ้นจากอุปสรรคขัดข้องต่อไปฯ

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต

ธรรมปฏิสันถาร

ระหว่าง

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต กับ
หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต

วันอังคารที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

ณ วัดบรรพตคีรี (วัดภูจ้อก้อ) อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

ธรรมปฏิสันถาร

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต กราบเรียนเหตุการณ์การบวชของท่านต่อหลวงปู่หล้าว่า

"...เราไม่มีห่วง ไม่มีห่วงก็ไปบวชซี้ ก็เลยไปหาท่านอาจารย์กู่ ผมบวชก็ไม่เอาอะไรมาก เป็นพอสงบๆ ได้มั้ย...สงบได้...ก็เลยบวช บวชทีแรกก็ไม่ได้ภาวนา แต่ดีอย่างว่า...คือวัดอรุณรังษีที่ไปอยู่นี่ มันเป็นวัดร้างมาก ผมก็อยู่องค์เดียว เด็กวัด ๒ คนมันก็ออกไปเรียนหนังสือ เงียบ ผมก็นึกปัญหาขึ้นมา ตายแล้วไปไหน มันก็ตอบเอง ตายแล้วไปไหนก็ช่างหัวมันเป็นไร พอนึกอย่างนั้นแหละมันก็ง่วงทันทีเลย ง่วง เลยเอาศีรษะเอนลง มันฝันทันทีเลย ฝันว่าหิวน้ำ ทีนี้น้ำนี่ธรรดาผมก็ใส่ขันไว้ข้างๆ ตัว ที่กุฏิมี ๒ ชั้น ก็จะดื่มน้ำ น้ำนั้นมันไม่เข้าไปเลย หิวเท่าไรมันก็ไม่เข้าจนกระทั่งตื่นขึ้นมา ผมก็ว่า เออไอ้ที่เล่าว่าตายแล้วช่างหัวมันมันไม่กิน อย่างนี้เขาเรียกว่าเปรตนี่

ทีนี้ท่านอาจารย์ก็บอกว่า ให้ภาวนาสิ โดยมากภาวนาผมคิดของผมเอง ผมไม่ค่อยเอาตามตำรา คือผมอ่านวิสุทธิมรรคมาก่อนบวช ทีนี้ เอ เอาตามตำรามันยากเหลือเกิน (หลวงปู่หล้ารับว่า **"ถูก"**) แล้วหลวงปู่ก็เล่าต่อไปว่า ผมเป็นคนภาคกลางแต่เกิดที่อุตรดิตถ์ ญาติพี่น้องก็ไม่มีอยู่นั่น จะไปทำดวงกสิณยังงั้น ตั้งเทียน นั่งบนเตียงสูงเท่านั้น โอ้ ไม่ไหว ผมก็เลยว่า พอดีพระจันทร์กำลังขึ้น...

มหามกุฏฯ วัดบวรส่งผมไปสอนเมืองนอกเกือบ ๒๐ ปีมาแล้ว ผมไปตั้งวัดธรรมยุตครั้งแรกที่แม่ฮ่องสอน"

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต ได้กล่าวธรรมปฏิสันถารหลวงปู่บุญฤทธิ์และคณะศิษย์ที่ติดตามว่า

"...ภาวนา...ทำอยู่บ้างนะ อย่าไปทิ้งเน้อ ทิ้งแล้วไม่มีที่อาศัยนะ มันเป็นว่าวเชือกขาด อย่าไปทิ้งธรรมะ เขาให้เงินเดือนของคุณเดือนละล้านบาท คุณจะเอาไปได้มั้ย เดี๋ยวตายทิ้งเหมือนกันละ ต้องภาวนา อย่าไปลืมตัวในวัฏสงสารมีแต่สิ่งที่ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา เกิดขึ้น แปรปรวน และดับไป ความสุขในโลกมันไม่มี ถ้ามันมีพระอรหันต์ก็ไม่มีประตูที่จะเบื่อหน่าย

สุขของฆราวาสก็สุขเกิดแต่ความมีทรัพย์ สุขเกิดแต่จ่ายทรัพย์บริโภค สุขเกิดแต่ความไม่เป็นหนี้เป็นสิน สุขเกิดแต่ความทำงานที่ปราศจากโทษ ถึงอย่างนั้นก็อยู่ได้อนิจจัง เกิดขึ้นแล้วก็แปรปรวนและแตกสลาย ใดๆ ในโลกล้วนอนิจจัง ใดๆ ในโลกล้วนทุกขัง ใดๆ ในโลกล้วนอนัตตา อย่าสงสัยเลยนา ทั้งอดีตทั้งอนาคต เห็นอยู่แทบทุกลมหายใจเข้าออกด้วย เว้นไว้แต่ไม่ต้องการ ถ้าต้องการก็ต้องเห็นอยู่ ดูเวลาไหนก็เห็นอยู่เวลานั้น และก็ไม่สงสัยในเวลานั้น

ถ้าเราไม่สงสัยโลกทั้งปวงเราก็ไม่สงสัยใจเราทั้งปวง ถ้าเราสงสัยโลกทั้งปวงก็สงสัยใจทั้งปวง ก็สงสัยธรรมทั้งปวง ก็สงสัยมรรค ผล นิพพาน มรรคแปลว่าเหตุ แปลว่าพืช แปลว่ากรรม ผลแปลว่าผลของเหตุ ผลของพืช ผลของกรรม ก็ได้รับตามส่วนควรค่าของเหตุ ของพืช ของกรรมที่สร้างขึ้น แม้จะไป

ในทางดีหรือทางชั่วก็ตาม หว่านพืชเช่นไรได้ผลเช่นนั้น มันเป็นธรรมกลาง หว่านพืชทางชั่วก็ได้ผลทางชั่ว หว่านพืชทางดีก็ได้ผลทางดี นั่น คำว่าพืชเป็นคำกลาง คำว่ามรรคก็เป็นคำกลาง

มรรค แปลว่า ข้อปฏิบัติ ส่วนผลมันไหลมาเอง ที่นี้มรรคกับผลไม่อยู่ห่างกันพอก้าวๆ เหตุนั่งผลก็นั่ง เหตุพูดผลก็พูด เหตุพิจารณาผลก็พิจารณา เหตุเข้าใจผลก็เข้าใจ เหตุไม่เข้าใจผลก็ไม่เข้าใจ เหตุกับผลไม่อยู่ห่างกันพอก้าว เมื่อเหตุกับผลไม่อยู่ห่างกันพอก้าว มรรคกับผลก็ไม่อยู่ห่างกันพอก้าว ส่วนมรรคก็แบ่งออกเป็น ๒ ซะ มรรคในทางพระพุทธศาสนาท่านแบ่งออกเป็น ๔ **โสดาปัตติมรรค สกทาคามิมรรค อนาคามิมรรค อรหัตตมรรค**

ส่วนผลท่านก็แบ่งออกเป็น ๔ **โสดาปัตติผล สกทาคามิผล อนาคามิผล อรหัตตผล** นอกนั้นต่ำกว่านั้นลงมาเป็นโลกีย์ ท่านไม่ค่อยยุ่งพระบรมศาสดาและก็ไม่รับรองด้วย ก็ท่านรับรองในไตรโลกธาตุ รับรองสุปฏิปันโน เป็นต้นพรหมจรรย์ขององค์ท่านคือพระโสดาบัน ผู้ใดเสียดายอยากล่วงละเมิดศีล ๕ ผู้นั้นไม่ใช่สุปฏิปันโน ไม่ใช่ธรรมจักษุ จักษุคือดวงตา ไม่ใช่สมันตจักษุ ไม่ใช่จักษุรอบคอบ ผู้ใดเสียดายอยากล่วงละเมิดอบายมุขผู้นั้นก็ไม่เข้าถึงพระโสดาบัน ผู้ใดเสียดายอยากจะถือศาสนาอื่นมาปนเปกับศาสนาพุทธ อันนี้อัญญสัตถุเทสถือศาสนาอื่น ผู้นั้นก็ไม่ถึงไตรสรณคมน์แท้ ยังเป็นว่าวเชือกขาดอยู่ ยังเป็นที่พึ่งของตนยังไม่แน่ ยังเป็นฝุ่นปลิวไปตามลมอยู่ คนหมู่มากลากไปทางชั่วก็ไปกับเขา ลากไปทางดีก็ไปกับเขา เราไม่ใช่ไถจะให้เข้าลากไปยังไง เราไม่ใช่ผานไถ ลากไปทางชั่วก็ไปกับเขา ลากไปทางดีก็ไปกับเขา เอาเป็นประมาณไม่ได้ เพราะไม่มีกรรมสิทธิ์กับตัว เชื่อตัวไม่ได้ คนหมู่มากลากไปทุกวันนี้

ถ้าจะเอาคนหมู่มากเป็นประมาณหมด คนหมู่มากในโลกนี้บอกว่านิยมกินอุจจาระ ว่าอย่างนั้น ใครกินอุจจาระแล้วจะเป็นผู้มีปัญญา เขานิยมกินกันหมดทั่วแผ่นดิน หลวงปู่ก็ไม่กินเด้อ หลวงปู่ไม่กิน เขาจะนิยมกินกันก็ตามหลวงปู่ไม่กิน

ธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไม่มีที่แซงหรอก ทำไมถึงมีที่แซง ก็เพราะแซงเราเพราะเราทำไม่ถูกตามคำสอนของพระองค์ เราก็ต้องแซงเราจะไปแซงคำสอนของท่านไม่ได้ พูดถูกแล้ว โหรเอกแล้ว พระพุทธศาสนาเป็นโหรเอก อบายมุขทุกประเภท ท่านทายไว้ว่าฉิบหายหน้าเดียวโด้งๆ เลย นั่นถูกไหมล่ะ ใครไปเล่นธนาคารเลขมีมั้ย ธนาคารอบายมุขไม่มี นั่น นั่น นั่นละโหรเอกทายไว้ ที่บัญญัติบาปบุญคุณโทษถูกก็คือพระพุทธศาสนาเท่านั้น เหลือนอกนั้นสิ่งที่เป็นบาปบัญญัติว่าเป็นบุญก็มี สิ่งไม่เป็นประโยชน์บัญญัติว่าเป็นประโยชน์ก็มี เพราะอะไร เพราะอัตตาธิปไตยฝังอยู่ในหัวใจแล้ว เพราะเห็นแต่วัตถุนิยม ไม่เห็นอุดมคติชัด ด้านอุดมคติจะปฏิเสธไม่ได้

เมื่อร่างกายมันสกปรกโสมม จะปฏิเสธทางอาบน้ำไม่ได้ ต้องอาบน้ำ ถ้าอย่างนั้นก็เข้าสังคมไม่ได้ จิตใจก็เหมือนกัน ถ้าไม่มีธรรมะมันก็ไม่ไหว ไม่มีผู้ใดจะสอนมัน นอกจากธรรมะเสียแล้วธรรมะต้องเกิดขึ้นที่นี่ พระสติพระปัญญาก็ต้องอยู่ในที่นี่ ถ้าอย่างนั้นก็ไม่ทันกับความหลงของตน ชนะก็ชนะกิเลสของตน

แพ้ก็แพ้กิเลสของตน ชนะกับแพ้ไม่มีในทางพระพุทธศาสนาภายนอก ชนะภายนอกแพ้ภายนอกไม่มีในทางพระพุทธศาสนา ชนะก็ชนะตนเอง แพ้ก็แพ้ตนเองในหลักเดิม เมื่อชนะตนแล้วก็ชนะผู้อื่นไปในตัว เมื่อชนะกิเลสตัวเองแล้วก็ชนะกิเลสของท่านผู้อื่นไปในตัว นั่น พระพุทธศาสนาเป็นพระพุทธศาสนาที่ตั้งหน้าตั้งตาทำลายความหลงของตน ความหลงอันเป็นแม่ทัพใหญ่ อวิชชา ตัณหา อุปาทาน ก็เป็นเมืองขึ้นของความหลง อวิชชาก็คือความหลง ตัณหาก็คือความหลงนั่นก็เป็นเมืองขึ้นของความหลง นอกจากกิเลสไม่มีอันใดจะเป็นเมืองขึ้นของกิเลส

นอกจากพระนิพพานไม่มีอันใดเป็นเมืองขึ้นของพระนิพพาน แต่พระนิพพานไม่ได้เป็นบ้านเป็นเมือง ดีคูณดี ชั่วคูณชั่ว บวกดีคูณดีคูณอยู่ที่ใจ ไม่ได้คูณที่อื่นไม่ได้บวกที่อื่น ถ้าลบก็ลบออกจากใจ ถ้าคูณก็คูณขึ้นที่ใจ ทางดีก็เหมือนกันทางชั่วก็เหมือนกัน ธรรม ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ย่นลงมาเอกนิบาตคือใจ **มโนปุพฺพงฺคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา** ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นหัวหน้า ใจเป็นหนทางพ้นทุกข์ในวัฏสงสาร ศีล สมาธิ ปัญญา ก็รวมลงที่ใจ เราไม่ประพฤติตามใจทั้งหมด เรามีสติมีปัญญาควบคุมใจ สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เราก็ไม่เอามานึกมาคิด ไม่ใช่ว่ามันพานึกไปทางไหนเราก็จะไปตามมัน เราไม่ไปเรารู้เท่ามัน **ปุริสทมฺมสารถิ** ฝึกใจดีแล้วมันก็ฝึกกาย วาจา ไปในตัว ตนเป็นเมืองขึ้นของใจเพราะใจเป็นผู้บงการ ศีลมีตัวเดียวคือใจ สมาธิตั้งมั่นลงในใจ ปัญญารอบรู้ลงในใจ ตกลงศีล สมาธิ ปัญญา รวมอยู่ที่ใจ ไม่ได้รวมอยู่ที่กระดาษภายนอก บาปไปเขียนไว้เป็นตัวหนังสือหรือพิมพ์ไว้ ตัว บ สระ -า ป สะกด บาปไม่ได้อยู่ในที่นั่น บุญก็ไม่ได้อยู่ที่นั่น อยู่ที่ใจของมนุษย์ อยู่แต่ละท่านแต่ละคน

พระไตรปิฎกรวมลงมาหาใจ ถ้าว่าเป็น ๓ ก็กาย วาจา ใจ ถ้าว่าเป็น ๒ ก็กายกับใจ ถ้าว่าเป็น ๔ ก็ธาตุ ๔ หรือ**อริยสัจ ๔ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค** ทุกข์เป็นผลของสมุทัย สมุทัยเป็นเหตุให้ทุกข์เกิด นิโรธเป็นผลของมรรค มรรคเป็นเหตุให้ถึงนิโรธ พิจารณาทุกข์ให้เป็นอารมณ์อยู่พร้อมกับลมหายใจเข้าออก สมุทัยและตัณหาก็เบาบางไปในตัว มรรคก็เจริญไปในตัว นิโรธก็ทำให้แจ้งไปในตัว ไม่ใช่ว่าเจริญทุกข์แล้วก็เจริญสมุทัย แล้วก็เจริญมรรคแล้วก็เจริญนิโรธ อย่างอย่างนั้นมันเป็นเรียงแบบไม่ถูก บุคคลผู้จะสิ้นความสงสัยใดๆ ก็ต้องสิ้นในปัจจุบันจิต ปัจจุบันธรรม ไม่ใช่จิตอดีต ไม่ใช่ใจอนาคต ไม่ใช่ธรรมอดีต ไม่ใช่ธรรมอนาคต ธรรมปัจจุบัน เหตุฉะนั้นจึงเน้นลงว่า **ปจฺจุปฺปนฺนญฺจ โย ธมฺมํ** ผู้ใดเห็นธรรมในปัจจุบัน ผู้นั้นไม่ง่อนแง่นคลอนแคลนในทางพระพุทธศาสนา ผู้นั้นมีหลักด้วย เพราะเอาปัจจุบันเป็นหลัก เพราะเอาปัจจุบันเป็นตัวประกัน เอาปัจจุบันเป็นพยาน เห็นทุกข์ในปัจจุบัน ทุกข์ในอดีตอนาคตไม่ต้องสงสัย ถ้าสงสัยอยู่ก็เรียกว่าไม่ชัดในปัจจุบัน เรียกว่าเห็นตามสัญญา ไม่เป็นปัจจักขาทิฏฐิ ไม่เป็นจินตามยปัญญา ไม่ใช่ภาวนามยปัญญา ไม่ใช่สุตตามยปัญญา **สุตตามยปัญญา จินตามยปัญญา ภาวนามยปัญญา** รวมปนกันอยู่ในปัจจุบัน เป็นกองทัพธรรมไม่ได้แยกกันเลย ศีล สมาธิ ปัญญา ก็ไม่ต้องแยกรวมพลกันเลย เป็นเชือก ๓ เกลียว ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ก็เป็น ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์เกลียว ถ้ารวมเป็นหนึ่ง นั่น ถ้าไม่หลง ๑ ก็ไม่หลง ๒ ก็ไม่หลง ๓ หลง ๔ หลง ๕ เหมือนกัน เราจะนับออกไป

ตั้งล้านตั้งแสนตั้งหมื่นตั้งเท่าใดล้านก็ตามก็นับออกไปจากหลักหน่วย ถ้าย่นลงมาก็ย่นลงมาหาหลักหน่วย เชือกที่ขึงยาวเหยียดไปทั่วโลกธาตุก็ออกไปจากหลักเดิมของมัน เราจะพูดมากจนถึงวันตายก็ออกไปจาก ๑ เราย่นลงมาก็ย่นลงมาหา ๑ สรรพจิตย่นลงมาหาเอกจิต สรรพธรรมย่นลงมาหาเอกธรรม สรรพศีลย่นลงมาหาเอกศีล สรรพสมาธิย่นลงมาหาเอกสมาธิ สรรพปัญญาย่นลงมาหาเอกปัญญาในปัจจุบันทันตาที่เพ่งอยู่นั่นเอง เราพิจารณาดินดินจึงจะมี เราพิจารณาน้ำน้ำจึงจะมี เราพิจารณาไฟไฟจึงจะมี เราพิจารณาลมลมจึงจะมีไม่ถูกอันนั้น มันมีอยู่ก่อนแล้วในปัจจุบันแล้ว ถ้ามันไม่มีอยู่ก่อนมันก็ไม่มีประตูจะเห็น สิ่งของต่างๆ มันมีอยู่ก่อนที่เรารู้แจ้ง ผู้รู้นี่ไปรู้หลังจากเฉยๆ หรอก

เพราะฉะนั้นท่านจึงย่นว่า ผู้รู้ไม่ใช่พระนิพพาน พระนิพพานไม่ใช่ผู้รู้ ฟากผู้รู้ไปจนไม่มีที่หมาย ถ้าหมายอยู่มันก็เป็นนิมิต

สุญญตสมาธิ อนิมิตตสมาธิ อัปปณิหิตสมาธิ สุญญตวิโมกข์ นิมิตตวิโมกข์ อัปปณิหิตวิโมกข์ ว่างจนไม่มีที่หมาย ไม่ใช่สัตว์ไม่ใช่บุคคล บางท่านถามว่า ผมทำไมจึงสู้เวทนาไม่ได้ ผมจะข้ามเวทนาด้วยวิธีไหน บางท่านพูดอย่างนั้น ถ้าสำคัญว่าเราเป็นเวทนาเวทนาเป็นเรา เราก็ข้ามไม่ได้ ถ้าสำคัญว่าทุกขเวทนาเป็นเราเราเป็นทุกขเวทนา มันก็ข้ามไม่ได้ เพราะข้ามเวทนาต้องเอาปัญญาข้าม เอาสมาธิข้าม เวลามันลงไปรวมอยู่มันก็ไม่ปวดแข้งปวดขา เมื่อเวลามันขบถคืนอีกก็เหมือนกันนั่นแหละ สู้มันไม่ไหว เพียงสมาธิสู้มันไม่ไหวเน้อ

นิโรธสมาบัติก็เข้าไป ๗ วันเท่านั้นก็ถอนออกมา เพราะอยู่ใต้อำนาจอนิจจัง นั่น ออกมาก็หิวจะตาย นั่น เห็นไหม นั่น นิโรธสมาบัติก็เป็นสังขารเพราะเกิดดับเป็น ส่วนจิตใจท่านผู้เข้านิโรธสมาบัติพระอรหันต์นั้นไม่ใช่สังขาร เพราะท่านอยู่เหนือไปแล้ว ท่านไม่ติดอยู่ในนิโรธ เหตุฉะนั้นเขาไปถามนางธรรมทินนาบอกว่า เวลาอยู่ในนิโรธสมาบัติเป็นอย่างไร เวลาอยู่ในนิโรธไม่สำคัญตัวว่าอยู่ในนิโรธและไม่สำคัญตัวว่าอยู่นอกนิโรธ เวลาถอยออกมาก็ออกมาหาจิตตสังขาร วจีสังขาร และกายสังขาร ลมหายใจเข้าออก เวลาเข้าก็เข้าอันนั้น เกิดขึ้นแล้วแปรปรวนและแตกสลาย ไฉนพระบรมศาสดาจึงเข้านิโรธสมาบัติก่อน ก็เพราะธรรมเนียมขององค์ท่าน ถึงแม้ท่านจะเข้าหรือไม่เข้าก็ตาม ท่านจะล้มตึงตายลงไปท่านก็ไม่มีกิเลส เพราะท่านหมดไปแล้ว ไม่ใช่ว่าเวลากิเลสเวลาพระอรหันต์เข้าสมาธิกิเลสจึงจะไม่มี อย่างนั้นไม่ใช่ เพราะมันขาดไปแล้ว อันนั้นรักษาธรรมเนียมไว้เฉยๆ

ศีลมีตัวเดียว สมาธิมีตัวเดียว ปัญญามีตัวเดียว คำพระพุทธศาสนาสอนมากก็สอนคำเดียวเท่านั้นละ ย่นลงมาก็มาหาเอกนิบาต มากก็มากออกไปจากใจ ย่นก็ย่นลงมาหาใจ น้อยก็น้อยลงออกจากใจ เหตุฉะนั้นจึงยืนยัน **มโนปุพฺพ** เป็นหลักเดิม เป็นมูลเดิม สรรพโลกทั้งปวงรวมลงมาในสังขารโลก เกิดขึ้นแล้วแปรปรวนและแตกสลาย โลกมีใจครองและไม่มีใจครอง โลกที่มีใจครองเรียกว่ารูปโลก โลกไม่มีใจครองเรียกว่าอรูปโลก โลกที่เป็นอรูปเรียกว่าอรูปโลก รูปที่เป็นนามเรียกว่านามโลก นามรูปก็ว่า

นามธาตุก็ว่า นามขันธ์ก็ว่า นามธรรมก็ว่า รูปขันธ์ นามขันธ์ รูปโลก รูปธาตุ เกิดขึ้นแล้วแปรปรวนและแตกสลายไปเหมือนกัน ทั้งรูปและนามด้วยบรรจุอยู่ในโลกนี้ก็มีแต่สิ่งที่เกิดดับเท่านั้นแหละ สิ่งที่เกิดดับก็คืออะไร ก็คือสังขารเราดีๆ นี่เอง สังขารที่มีใจครองและสังขารที่ไม่มีใจครองเต็มยัดเยียดอยู่ในโลกนี้ เมื่อสังขารมีหน้าที่เกิดขึ้นแล้วแปรปรวนแตกสลายไปอย่างนี้ รูปไหม้ของสังขาร รูปไหม้ของโลก มันจะไปลับไปลี้อยู่ที่ไหนที่เราจะอ่านไม่ออก เมื่อเราอ่านออกแล้ว เราก็ไม่สงสัยโลกทั้งปวงเลยว่าจะเป็นอื่นนอกจากทุกข์ ตัดสินเผงเลย ไม่ต้องมีฎีกาไม่ต้องมีอุทธรณ์ **สังขารโลก** โลกคือสังขาร **สัตวโลก** โลกคือหมู่สัตว์ **โอกาสโลก** โลกคือแผ่นดิน มนุษย์โลกได้แก่โลกที่เราอยู่อาศัยอยู่นี้ เทวโลกได้แก่ฉกามาวจร ๖ ชั้น พรหมโลก ได้แก่รูปพรหม ๑๖ ชั้น และอรูปพรหม ๔ ชั้น รวมลงมาในสังขารโลก **สงฺขารา ปรมา ทุกฺขา** สังขารเป็นทุกข์อย่างยิ่ง โลกเป็นทุกข์อย่างยิ่ง อนิจจังเป็นทุกข์อย่างยิ่ง ทุกขังเป็นทุกข์อย่างยิ่ง อนัตตาเป็นทุกข์อย่างยิ่ง มีความหมายอันเดียวกัน นั่น เมื่อใดเห็นสังขารว่าไม่เที่ยง เป็นทุกข์เป็นอนัตตา เมื่อนั้นย่อมหน่ายในทุกข์ นั่นแหละทางวิสุทธิ นั่นแหละทางแห่งศีลและสมาธิและปัญญาวิสุทธิกลมกลืนกันอยู่ ไม่ใช่ศีลว่าศีลจะตั้งอยู่ที่หนึ่ง สมาธิจะตั้งอยู่ที่หนึ่ง ปัญญาจะตั้งอยู่ที่หนึ่ง ไม่ใช่ มันกลมกลืนกันอยู่ คล้ายกับหนัง เนื้อ เอ็น กระดูก หรือหน้ากับตา เหมือนหน้ากันอยู่แต่ก็เห็นตาเห็นจมูกเหมือนกัน เขาพูดอักษรย่อ เมื่อปรารภถึงพุทโธก็เกี่ยวโยงถึงธัมโมเผงเลย สังโฆก็เผงเลย นั่น เมื่อกำปั้นตีดินในประเทศไทยก็ถูกทั้งประเทศอเมริกาและรัสเซียด้วย เพราะเป็นของแข็ง มีน้ำคั่นอยู่ก็ตามแต่ว่าใต้น้ำมันก็มีดินอยู่ นั่น เมื่อไม่เอาปัจจุบันเป็นพยานไฉนจะสิ้นความสงสัยของตนได้ เห็นอนิจจังขณะจิตเดียวเห็นรอบโลกแล้ว เพราะโลกเต็มไปด้วยอนิจจัง เห็นพร้อมกับลมหายใจเข้าออก เห็นพร้อมกับขณะจิตที่พูดที่นึกที่คิดอนิจจัง อนิจจังอันละเอียดล่ะผู้รู้นี่ เกิดขึ้นแล้วก็ดับไปเร็วที่สุด จิตก็เหมือนกัน ติดต่อกันอยู่หาระหว่างมิได้ ใครว่าจิตไม่เกิดไม่ดับผู้นั้นเป็นมิจฉาทิฏฐิ เหตุฉะนั้นท่านจึงบัญญัติว่า รูป จิต เจตสิก นิพพาน ไม่ได้บัญญัติว่าจิตเป็นพระนิพพาน ไม่ได้บัญญัติว่าพระนิพพานเป็นจิตนั้น จิต ถ้าทำถูกก็เป็นหนทางเข้าสู่นิพพานเท่านั้น ยืนยันแต่เพียงว่า จิตก็หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ นั่น ยืนยันเท่านั้น นี่พระอรหันต์ไม่ตาย ส่วนพระอรหันต์ตายแล้วบัญญัติจิตไม่ถูก เพราะไม่สมฐานะ คล้ายๆ แก่จะตายแล้วจะมาเรียกคุณหนูมันก็ไม่เหมาะสม"

หลวงปู่บุญฤทธิ์ "วิสังขาระ คะตัง จิตตัง จิตตถาคตหยั่งลงสู่วิสังขารแล้ว"

หลวงปู่หล้า "เพราะอยู่เหนือจิตเหนือสังขารแล้ว ไม่สำคัญว่าจิตเป็นตนตนเป็นจิต ก็ไม่ลำบากในจิต ไม่สำคัญว่าทุกข์เป็นตนตนเป็นทุกข์ ก็ไม่ลำบากในทุกข์ สิ่งไหนที่มีตนเข้าไปสอดแทรกสิ่งก็มีเรื่องมาก เรื่องมีมาก สิ่งไหนถ้าสำคัญเข้าไปสอดแทรกว่าตัวกูของกูมันก็ตามไปด้วย นั่น เมื่อของกูตามไปด้วย ทีนี่ของมึงก็ตามมาด้วยแล้วก็เกิดทะเลาะกัน ถูกไหม"

หลวงปู่บุญฤทธิ์ "ตัวสตินี่ อริยสตินี่ ถ้ามันเกิดขึ้นทีเดียวมันก็สำเร็จกิจหมดแล้ว อริยสัจ ๔ นิพพาน มันเรียบร้อยไปหมดแล้ว"

หลวงปู่หล้า "ถูก พระอรหันต์เป็นผู้มีสติเต็มที่ เพื่อจะไม่ให้ใครโจษท่านด้วยอาบัติเรียก **สติวินัย** สติในไตรโลกธาตุไม่เท่าสติพระอรหันต์ สติพระอรหันต์มีญาณสัมปยุตต์อยู่ครบด้วยความเคยชิน ไม่ต้องลำบากรักษาสติ แต่ก็สอนให้รักษาสติเหมือนกัน เช่นอธิกรณ์บางอย่างก็บอกว่าสติวินัย พระอรหันต์ทำผิดไม่มี พระอรหันต์ไม่ได้ทำผิดเพราะไม่มีเจตนา พระอรหันต์ลืมสติไหม ลืมเป็นบางครั้งบางคราว เช่นลืมเก็บเภสัชไว้ ๗ วัน เป็นต้น หรือลืมอธิษฐานเป็นต้น หรือปราศจากไตรจีวรเป็นต้น แต่นานๆ ที่สุดแต่ไม่มีเจตนาในองค์ท่าน เจตนาไม่ดีไม่มีในพระอรหันต์ ไม่จำเป็นจะรักษาจิตอีก"

หลวงปู่บุญฤทธิ์ "สติส่วนนี้เป็นสติส่วนโลก ไม่ใช่สติโลกุตตระ สติมีหน้าที่รู้แจ้งอริยสัจ ๔ นิพพาน...ทำลายอุปาทานขันธ์ ๕ เดี๋ยวนั้น"

หลวงปู่หล้า "พออุปาทานขันธ์ไม่มีมันก็หมดปัญหาที่จะพูด"

หลวงปู่บุญฤทธิ์ "ไอ้นี่มันเศษ กินน้ำแข็งน้ำชาก็เศษมัน"

หลวงปู่หล้า "จะไปหาพระอรหันต์ในสกนธ์ร่างกายมันหาไม่เจอไม่เจอะไม่พบ จะมาหาพระอรหันต์ในขันธ์ ๕ มันก็ไม่เจอะไม่เจอไม่พบ จะมาหาพระอรหันต์ในบุคคลมันก็ไม่เจอะไม่เจอไม่พบ"

หลวงปู่บุญฤทธิ์ "หลวงปู่แหวนว่า ระเบิดขันธ์ ๕ เสียก่อน แล้วผมก็ว่า ระเบิดยังไงน้อ"

หลวงปู่หล้า "ระเบิดก็คือทำลายลงสู่อนัตตา **รูปัง อนัตตา เวทนา อนัตตา สัญญา อนัตตา สังขารา อนัตตา วิญญาณัง อนัตตา สัพเพ สังขารา อนัตตา สัพเพ ธัมมา อนัตตาติ** พระบรมศาสดามีชีวิตอยู่ได้ทรงเทศน์ขันธ์ ๕ มากกว่าเพื่อน"

หลวงปู่บุญฤทธิ์ "สติแท้ๆ เกิดไวไม่ทันรู้ตัว แป๊บเดียวเหมือนไฟฟ้าทีเดียวมันก็ทำลายโมหะหมดแล้ว ตัวที่มันเป็นมรรคแท้ๆ มันเกิดไม่ทันรู้ตัว แวบเดียวไม่ถึงวินาที มันไม่มีถามตอบอะไร เหมือนมือไปจี้ไฟแป๊บเดียวมันก็ร้อนเลย ไอ้สติที่ว่าเดินเหินข้างนอกนี้เอาไว้ใช้ข้างนอกเท่านั้นเอง"

หลวงปู่หล้า "ถ้าไม่มีทุกข์ก็ไม่ต้องปฏิบัติออกจากทุกข์ มันมีทุกข์จึงปฏิบัติออกจากทุกข์ เราหนีทุกข์หรือให้ทุกข์หนีจากเรา เรารู้เท่าทุกข์ทุกข์ก็หนีเอง ถ้าเราไม่รู้เท่าทุกข์ทุกข์ก็ไม่เหนี เราลืมตามืดก็ออกไปเองไม่ต้องไล่ เว้นไว้แต่ประสาทตาไม่มีหรือในที่มืด บางท่านพูดบอกว่าละอันนั้นละอันนี้ ก็ถูกอยู่ เพื่อแสดงเป็นปุคคลาธิษฐาน เป็นกิริยา อันแท้ๆ เมื่อรู้เท่าอันไหนมันละอันนั้น"

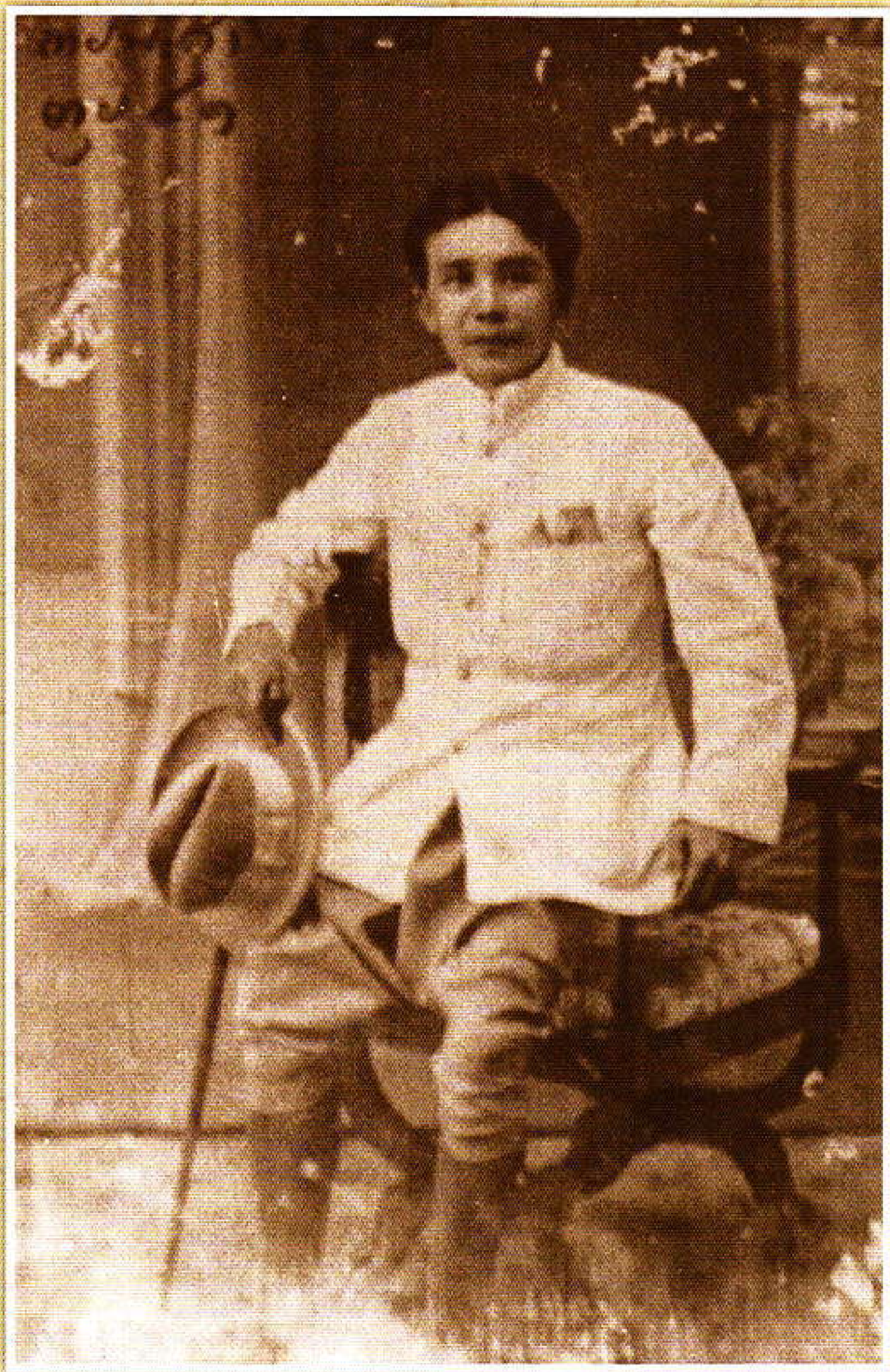
หลวงปู่บุญฤทธิ์ "ถ้าอริยสัจทั้ง ๔ มันไม่เกิดมันไม่ละหรอกครับ ก็ได้แต่ปากว่านั้นละ ได้นิดๆ หน่อยๆ มันไม่สมบูรณ์อะไร ตัดสังโยชน์ไม่ขาด **แหม ได้ฟังเทศน์ของท่านอาจารย์นี้สมใจเลย ไม่ได้ฟังเทศน์ขนาดถึงหัวอกหัวใจ มันหาคนเทศน์ยาก ต้องปีนเขาขึ้นมา"**

"ผมไม่ได้ฟังเทศน์จับอกจับใจมานานเนเต็มทีแล้ว"

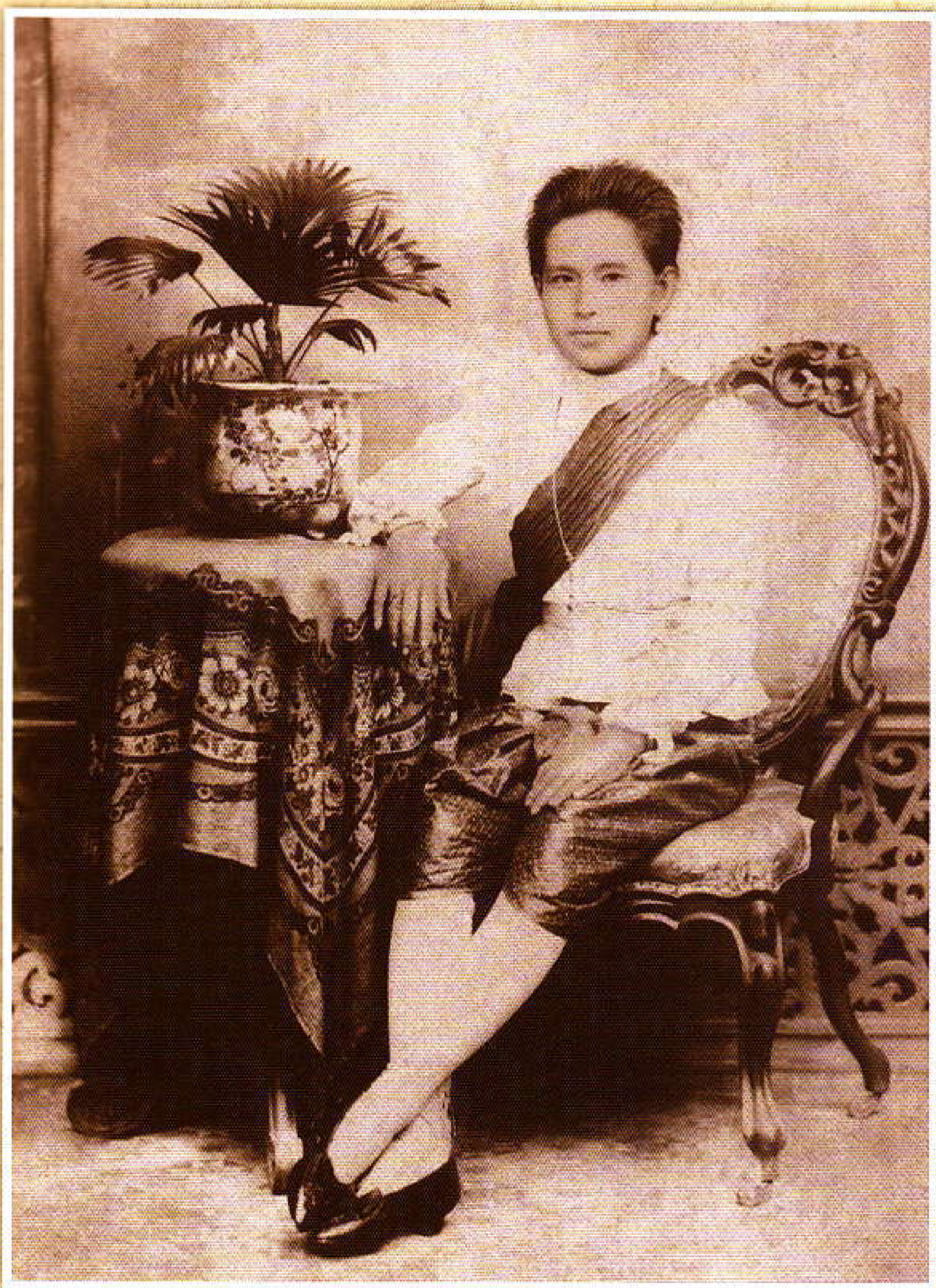

หลวงปู่ถ่ายภาพกับดอกไม้พระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ประวัติ
หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต

หลวงพินิจจีนเภท (จันทรสมบูรณ์) โยมบิดา

นางพินิจจีนเภท (แส จันทรสมบูรณ์) โยมมารดา

โยมบิดา ถ่าย ร.ศ. ๑๒๑ อายุ ๒๕ ปี

โยมบิดา

นางพินิจจีนเภท
(แส จันทรสมบูรณ์) โยมมารดา

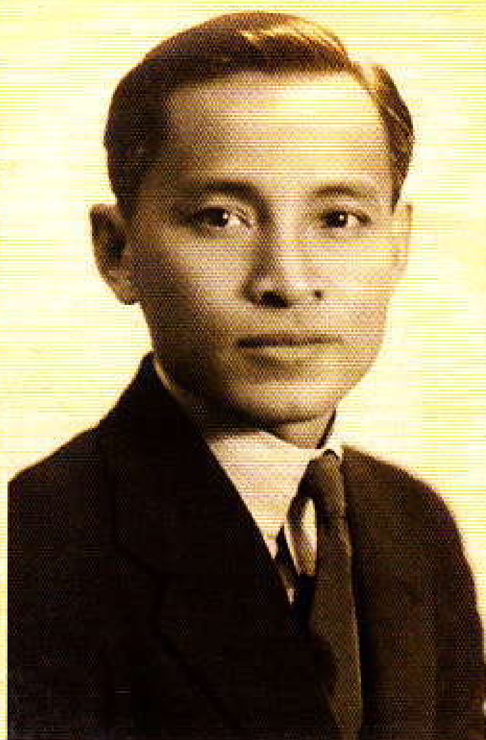
หลวงปู่กับโยมแม่ และพี่ชาย
(คุณแส จันทรสมบูรณ์ และคุณนิตย์ จันทรสมบูรณ์)

บ้านเกิดของหลวงปู่ที่ จ.อุตรดิตถ์
(ปัจจุบันได้ขึ้นทะเบียนเป็นพิพิธภัณฑ์ของจังหวัด)

เตียงนอนของหลวงปู่ที่เคยนอนตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ ๑๑ ปี
(ปัจจุบันเตียงนี้ตั้งอยู่ที่พิพิธภัณฑ์วัดท่าถนน จ.อุตรดิตถ์)

ขุนประเสริฐศุภมาตรา (พี่ชาย)

โยมพี่สาวคนโต
คุณสงัด จันทรสมบูรณ์

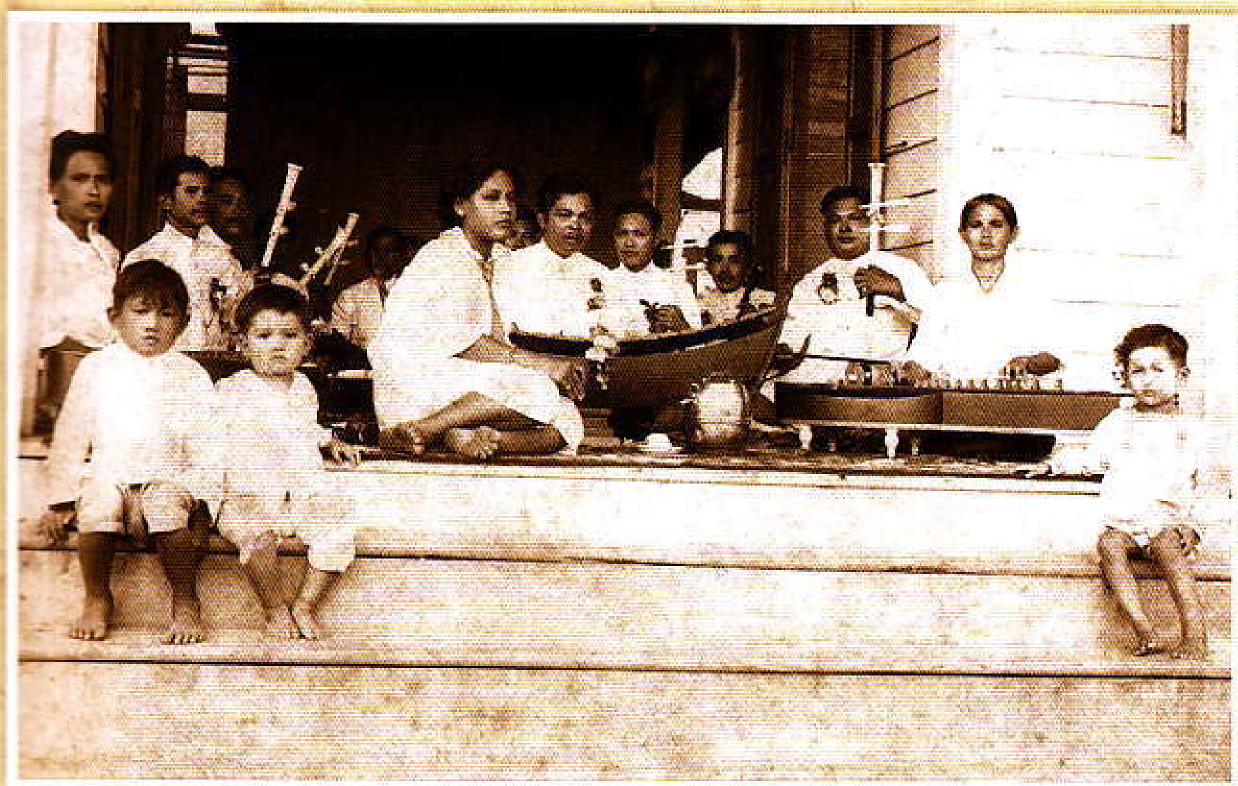
คุณอาภา จันทรสมบูรณ์
(คุณชื้น) โยมพี่สาว

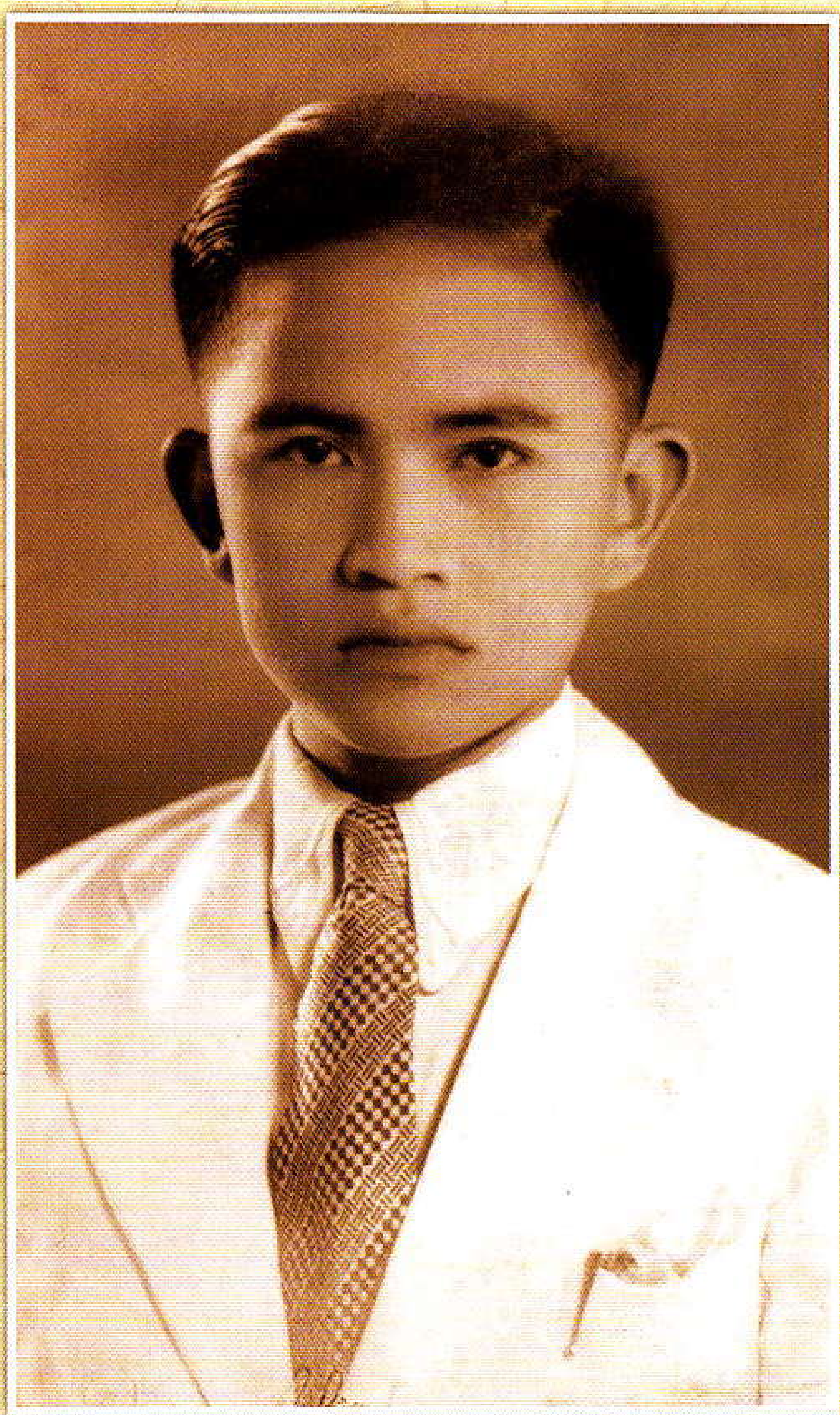
หลวงปู่บุญฤทธิ์ ในวัยเด็ก

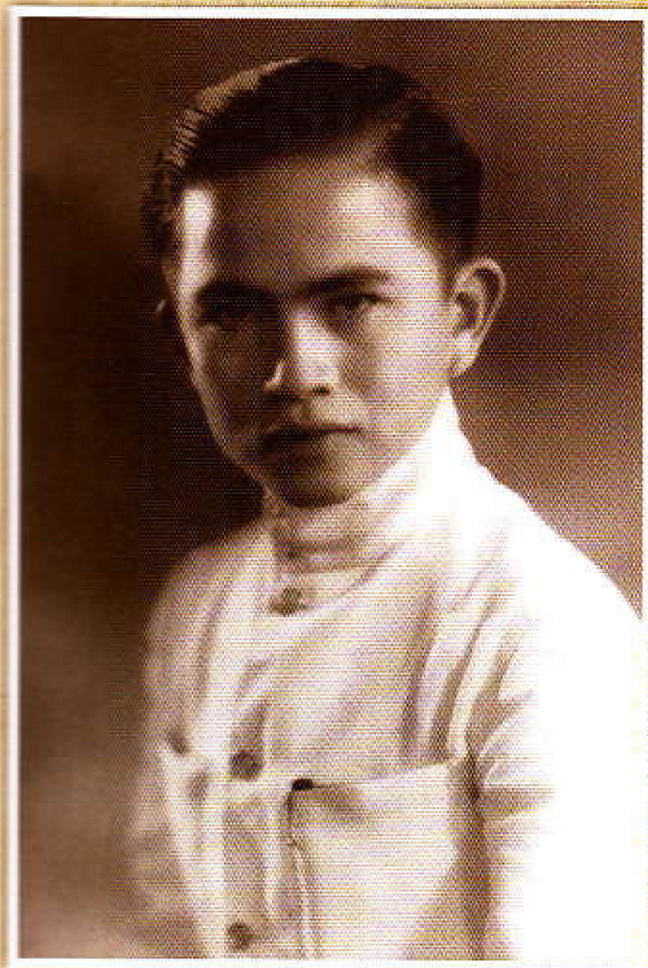
เด็กน้อยชุดทหารเรือนั่งตรงกลาง คือหลวงปู่

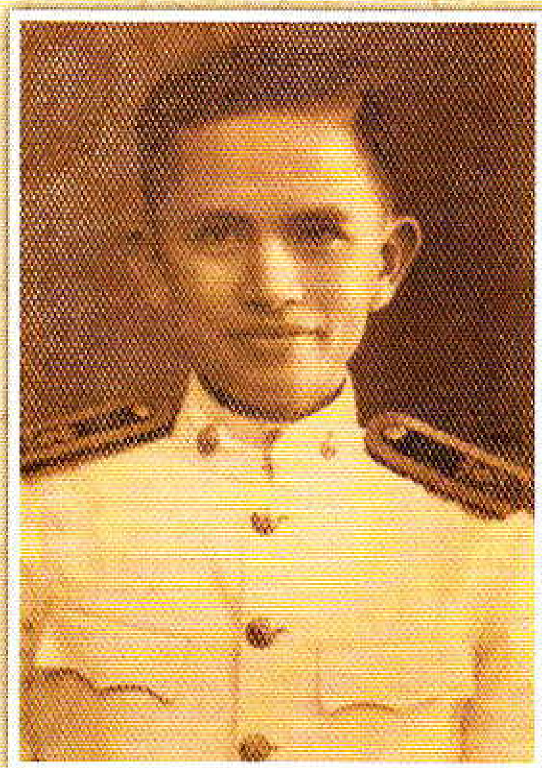

หลวงปู่ เด็กน้อยคนที่ ๒ จากซ้ายมือ

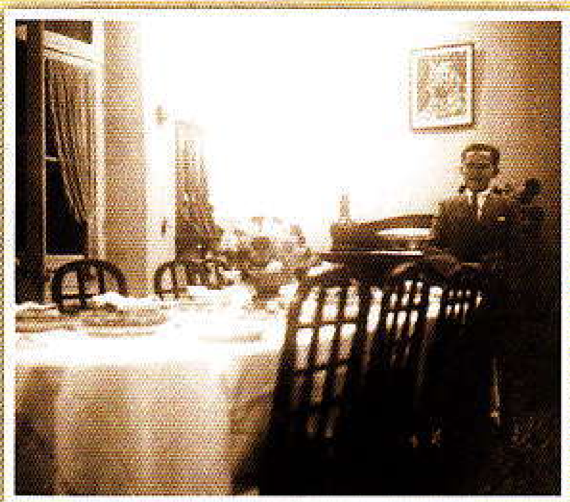

ภาพของหลวงปู่ในสมัยวัยหนุ่ม

หลวงปู่สมัยรับราชการ

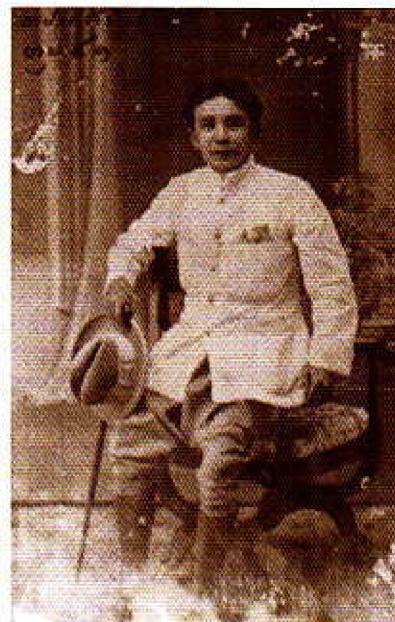

งานเลี้ยงสมัยรับราชการ

“โอ้โฮ อาตมานี่เมื่อเด็กๆ นะ
ติดแม่อย่างที่เรียกว่า ติดเป็นลูกแหง่เลย
วันๆ หนึ่งต้องเอามือจับผ้านุ่ง
เกาะผ้าโยมแม่ไว้ตลอด
ไปไหนไปด้วย ถ้าไม่ได้เห็นแม่
สักครึ่งวันเป็นร้องไห้บ้านแตก”

ประวัติ
หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต

"วันพฤหัสบดี
ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์
พุทธศักราช ๒๔๕๗"

หลวงพินิจจีนเภท (จันทรสมบูรณ์) โยมบิดา

นางพินิจจีนเภท (แส จันทรสมบูรณ์) โยมมารดา

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ถือกำเนิดในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๑ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๗ ตรงกับปีขาล ขึ้น ๕ ค่ำ (เดือน ๔) ธาตุน้ำ แต่ในทะเบียนสำมะโนครัวได้ลงไว้ว่าเป็นวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๕๗) ณ ตำบลท่าอิฐ อำเภออุตรดิตถ์ จังหวัดพิชัยดาบหัก (ปัจจุบันคือจังหวัดอุตรดิตถ์)

"หลวงพินิจจีนเภท (จันทรสมบูรณ์) เป็นบิดา และนางพินิจจีนเภท (แส จันทรสมบูรณ์) เป็นมารดา หลวงปู่มีนามเดิมว่า บุญสืบ จันทรสมบูรณ์..."

นางพินิจจินเภท
(แส จันทรสมบูรณ์) โยมมารดา

ชีวิตริมฝั่งแม่น้ำ

หลวงปู่เมตตาเล่าถึงชีวิตไทยริมฝั่งแม่น้ำลำคลองว่า โยมมารดาของท่านคือคุณแส ก็เกิดริมคลองบางคูเวียง แขวงพระนคร เป็นบ้านเรือนแพปลูกติดชายน้ำริมฝั่งคลอง บางคูเวียง ย้อนอดีตไปสัก ๘๐ ปี คงมองภาพเห็นธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ด้วยแม่น้ำลำคลอง ห้วยหนองคลองบึง ผู้คนยังมีวิถีชีวิตแบบไทยๆ ที่เรียบง่ายงดงาม สอดคล้องไปกับธรรมชาติ มีความสงบร่มเย็นอยู่ภายใต้บารมีของพระบวรพุทธศาสนา

มารดา ผู้เป็นยิ่งกว่านักอ่าน

ตั้งแต่เยาว์วัย หลวงปู่ใกล้ชิดกับโยมแม่มาก ท่านจึงได้ถ่ายทอดลักษณะนิสัยตลอดจนระเบียบชีวิตและแนวคิดต่างๆ มาอย่างสมบูรณ์ โยมแม่ของท่านนี้เป็นผู้มีศรัทธามั่นคงในพระบวรพุทธศาสนา เป็นสตรีที่สนใจใฝ่ศึกษาหาความรู้ ในบ้านจึงมีตู้หนังสือหลายตู้ ล้วนรวบรวมเก็บหนังสือมากมายหลายชนิด โดยเฉพาะหนังสือธรรมะและบทสวดมนต์ต่างๆ ตลอดจนข้อเขียนและแม็กกาซีน วารสารต่างๆ ในสมัยนั้น นอกจากโยมแม่ท่านจะเป็นนักอ่านแล้วท่านยังสนใจปฏิบัติธรรม โดยท่านเป็นลูกศิษย์ของท่านเจ้าคุณวัดราชาธิวาส ท่านเจ้าคุณองค์นี้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางกสิณ

หลวงปู่กับโยมมารดา และพี่ชาย

"ท่านเจ้าคุณเป็นคนเชื้อสายจีน ท่านเพ่งกสิณ อย่างเรือแดงเรือขาวที่แล่นในแม่น้ำอยู่นี้ ท่านเพ่งทีเดียวเครื่องยนต์ดับ"

โยมบิดา

> **“ พระพุทธเจ้าท่านอยู่ที่ไหน?**
> **โยมแม่ท่านตอบว่า**
> **พระพุทธเจ้าท่านอยู่ทั่วไป ”**

ตั้งแต่เล็กๆ ก่อนนอนทุกคืน โยมแม่จะหัดให้หลวงปู่ไหว้พระสวดมนต์ พอโตขึ้นหน่อยก็สอนให้รู้จักสวดมนต์บทยาวขึ้นในบางคืน หลวงปู่เมตตาเล่าว่าพอสวดมนต์เสร็จ กราบหมอนก็หลับผล็อยไปเลย พอโตขึ้นหน่อยท่านก็อ่านหนังสือโสฬสปัญหา หนังสือสุตตันตปิฎก ที่พบในตู้หนังสือโยมแม่

อยู่มาวันหนึ่งหลังจากไหว้พระสวดมนต์แล้ว หลวงปู่ก็ถามโยมแม่ว่า *“พระพุทธเจ้าท่านอยู่ที่ไหน”* โยมแม่ท่านตอบว่า *“พระพุทธเจ้าท่านอยู่ทั่วไป”* หลวงปู่มาทราบความหมายของโยมแม่เมื่อท่านเจริญวัยจนได้บวชเรียนและได้ภาวนานั่นแล้ว คำตอบของโยมแม่ท่านนั้นสั้นๆ แต่กินใจความลึกซึ้งมาก คือรวมหมายถึงพระนิพพานเป็นสัจธรรม

โยมแม่ของหลวงปู่ ในวัยสาวเคยได้รับการอบรมในวัง นอกจากท่านจะเป็นนักอ่านหนังสือแล้ว ท่านยังมีความสามารถเรื่องอาหารคาวหวาน สมเป็นกุลสตรี และสนใจงานศิลปะต่างๆ ตลอด ในวัยเด็กหลวงปู่จึงมีโอกาสฟังการบรรเลงดนตรีไทยทุกอาทิตย์

โยมบิดา ถ่าย ร.ศ. ๑๒๑ อายุ ๒๕ ปี

ขุนประเสริฐศุภมาตรา (โยมพี่ชาย)

โยมพี่สาวคนโต
คุณสงัด จันทรสมบูรณ์

โยมพี่สาว คุณชิ้น
(คุณอาภา จันทรสมบูรณ์)

สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้หล่อหลอมมาจนเป็นภาพสะท้อนขององค์หลวงปู่จนทุกวันนี้ บรรดาลูกศิษย์ทุกคนจะทราบดีว่าหลวงปู่ชอบหนังสือมาก ทั้งท่านมีอยู่เองและมีผู้น้อมถวาย ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน หนังสือเหล่านี้ส่วนใหญ่เกี่ยวกับพระศาสนา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ตลอดจนวรรณกรรมสำคัญๆ ของโลก และวิทยาการต่างๆ รวมถึงการเมือง นอกจากหนังสือแล้วหลวงปู่จะทันสมัยต่อข่าวสารเสมอ เนื่องจากเมื่อหนุ่มๆ ตั้งแต่เด็กๆ ท่านสนใจชอบวาดรูปมาก ท่านจึงมีภาพสวยๆ รูปวิว รูปต้นไม้ ดอกไม้ ให้ติดตามผนังกุฏิท่าน ตามบ้านลูกศิษย์ต่างๆ จากความเป็นศิลปินนี้ยังแสดงออกได้ชัดเจนในฝีมือการถ่ายรูป ด้วยความรวดเร็วทั้งมุมกล้อง แสงเงาต่างๆ ทำให้รูปออกมาเนี้ยบแบบโปรเฟสชันแนลเสมอ

ฝันถึงอัศวินโบราณ

> ❝ ท่านไม่นึกเลยว่า ต่อมาอีกร่วม ๗๐ ปี ฝันนั้นจึงกลับกลายเป็นจริง ❞

อัศวินเกราะเงิน ประเทศเยอรมัน

วันหนึ่งขณะนั้นจำได้ว่าอายุราว ๗-๘ ขวบ ก่อนเข้าอนุบาลของสมัยนั้น ท่านนอนใกล้โยมแม่อยู่แล้วก็เคลิ้มหลับฝันไป ในฝันนั้นเห็นเป็นเรื่องแบบฝรั่ง เห็นอัศวินฝรั่งสวมเสื้อเกราะใส่หมวกเหล็ก มีประดับพู่ขนนกอะไรๆ แต่งตัวสง่าเต็มยศ ขี่ม้าศึกซึ่งล้วนแต่งเครื่องเกราะเหล็ก มือถืออาวุธยาวแบบหอก ถือธงทิวดูสง่างาม มี background เป็นบ้านคฤหาสน์แบบในยุโรปอย่างในอังกฤษ ในเยอรมัน ที่ตัวตึกฉาบปูนขาวๆ มีไม้ตีไขว้ๆ หาบกับตัวอาคาร ฝันนั้นชัดเจนมาก ท่านจำได้ละเอียดติดตาอย่างที่สุด ท่านไม่นึกเลยว่าต่อมาอีกร่วม ๗๐ ปี ฝันนั้นจึงกลับกลายเป็นจริง

เมื่อเด็กๆ หลวงปู่ผิวขาวใบหน้าอมฝรั่ง ผมสีแดงๆ โตขึ้นมาผมจึงดำ ใครๆ ก็ชอบล้อท่านว่าเป็นเด็กลูกครึ่ง แล้วยังมีเรื่องแปลกที่ท่านเมตตาเล่าขำๆ ว่า

"เมื่อตอนเด็กๆ เมื่อเล็กๆ อาตมาชอบน้ำ นิสัยชอบที่เย็นๆ ก็ชอบเอาน้ำราดพื้นให้เปียกแล้วก็ลงนอนเล่น ว่ามันเย็นดี" แล้วท่านก็หัวเราะ จากนั้นอีกประมาณ ๓๐ ปี ท่านไปได้นิมิตบนผาแด่นว่า ท่านเคยเป็นแมงกะพรุน แล้วก็เป็นสิงโตทะเล (sea lion) ท่านว่ามันเป็นฝัน ฝันเห็นเป็น

ภาพเหมือนทีวี แต่ไม่มีความรู้สึก ไม่เหมือนนิมิต จากนั้นจากผาแด่น อีกประมาณ ๒๐ ปีท่านก็ถูกนิมนต์ไปออสเตรเลีย ไปขั้วโลกเหนือ ขั้วโลกใต้ *"ก็ไปแถวๆ พวกนี้มันอยู่นั่นแหละ"* ท่านเมตตาเล่าแล้วท่านก็หัวเราะใหญ่

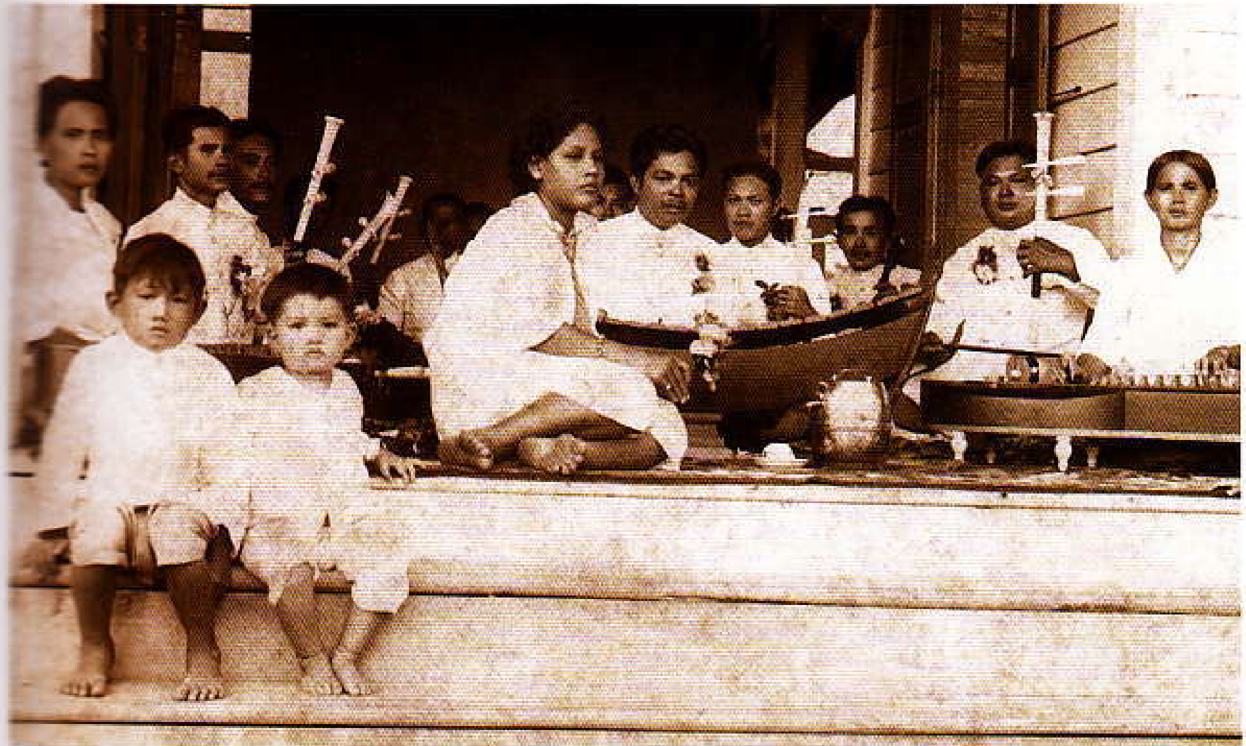
ท่านเมตตาเล่าต่อว่า เรื่องดวงเครื่องบินกับอาตมานี่แปลก คือเมื่ออายุราว ๗-๘ ขวบ ตอนนั้นสมัยตั้งกองทัพอากาศใหม่ๆ ก็มีเครื่องบินที่ปีกทำด้วยผ้า ปีกเป็นผ้าลินิน เรียก **เครื่องเบรเกต์*** **(Brequet)** แบบที่ใช้ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ คือเขาเอาออกไปหาเงินเวลามีงานใหญ่ๆ เขาก็จ้างคนถางบริเวณ ถางหญ้าออก ทหารอากาศก็เอาเครื่องบินไปลง ตอนนั้นโยมพ่อเป็นคนรับจัดงาน ก็มีนายทหารเป็นคุณหลวง เขาก็อุ้มอาตมาขึ้นเครื่องบิน ตอนนั้นก็ราวๆ ๖-๗-๘ ขวบ เขาก็พาบินไปรอบๆ นี่รวมตั้งแต่เด็กๆ นั่งเครื่องบินกว่า ๓๐ ครั้ง เฉพาะการบินไทยนี่ตี๋ตั๋วธรรมดา คนไทยมีความเลื่อมใส กัปตันเขามาย้ายให้นั่งชั้น ๑ ทุกที

เมื่ออายุเข้าเกณฑ์เรียน หลวงปู่ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนสตรีประจำจังหวัดอุตรดิตถ์เดิม (โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี) ครั้งแรกเทียบชั้นประถม จนถึงชั้นมัธยมหนึ่ง โรงเรียนหลังแรกเป็นเรือนไม้พื้นปูกระดาน ส่วนฝาเป็นไม้ไผ่ขัดแตะ ต่อมาก็พัฒนาขึ้นเปลี่ยนเป็นฝาไม้กระดาน ห้องเรียนไม่มีฝากั้นห้อง ใช้นั่งเรียนกับพื้นกระดาน เอาลังไม้ฉำฉามาเป็นโต๊ะเรียน แต่เนื่องจากโรงเรียนปลูกอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ น้ำเซาะตลิ่งพังอยู่เสมอ วันดีคืนดีอาคารไม้นั้นก็พังลงน้ำไป

ที่โรงเรียนนี้พี่สาวท่าน คุณชื้น (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นอาภา) ก็เคยเรียนอยู่ด้วย ต่อมาบวชเป็นชีที่วัดชนะสงครามจนตลอดชีวิต

*เรื่องเครื่องเบรเกต์ ***(Brequet 14)*** เป็นเครื่องบินฝรั่งเศสในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ***(World War 1)*** เป็นเครื่องบินทิ้งระเบิด ***(French Bomber)*** ใช้ท่อเหล็กกล้าทำเป็นโครง ลำตัวเครื่องบินประกอบด้วยผ้าใบ + แผ่นอะลูมิเนียม ใช้ประจำการในกองบินทหารประเทศสยาม จนถึงปี ๒๔๘๓ ต่อมาใช้ทำการลาดตระเวนทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ และภารกิจบินส่งเมล์-กองโรงงานการบินทหารบกเลือกเครื่องนี้ ทำการผลิตในสยามเอง โดยขออนุญาตจากทางฝรั่งเศส (ข้อมูลจากห้องบริพัตร ห้องรับรองพิเศษของโรงแรมเพนนินซูล่า)

หลวงปู่ เด็กน้อยคนที่ ๒ จากซ้ายมือ

นักอ่านวัยเยาว์

เราลองคิดกันดูก็แล้วกันว่า ด้วยวัยเพียง ๑๐-๑๑ ขวบ ได้อ่านโสฬสปัญหาในพระสุตตันต-ปิฎกแล้ว ส่วนอย่างหนังสือเรื่องสามก๊กนี้ ท่านเล่าว่าท่านอ่านตอนอายุ ๑๓ ขวบ อ่านจนจบแล้วรอบมากๆ รวมทั้งขุนช้างขุนแผนฉบับเดิม เล่มใหญ่ๆ พอกับเรื่องสามก๊ก

กล่าวถึงญาติผู้ใหญ่ของหลวงปู่ เนื่องจากโยมย่าของหลวงปู่เป็น "คุณท้าว" เพราะท่านเคยเลี้ยงอาหารพวกกองทัพทหารที่ไปพักแรมระหว่างทาง ขณะเดินทางไปปราบฮ่อหรือเงี้ยว (ซึ่งมีผู้นำทัพคือเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี) ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ส่วนโยมพ่อได้เป็นเสือป่า (ในสมัยรัชกาลที่ ๖) และท่านเป็นเพื่อนสนิทกับพระโสภณเพชรรัตน์ โสภโนดร ซึ่งเป็นเสือป่าเช่นกัน (พระโสภณฯ) นี้เป็นลูกชายหลวงอุดร เต็ง มหาเศรษฐีสมัยรัชกาลที่ ๕ ซึ่งเป็นเจ้าของบ้านกิมเซ่งหลีที่สร้างสะพานกิมเซ่งหลีข้ามคลองสามเสน และเป็นเจ้าของโรงเลื่อย โรงสี และอู่ต่อเรือกิมเซ่งหลี แต่ต่อมาต้องขายบ้านให้รัฐบาล ในปัจจุบันคือกรมชลประทาน - *เสียงจากเม็กซิโก*

เด็กน้อยชุดทหารเรือนั่งตรงกลาง คือหลวงปู่

> "ครั้งนั้นเป็นครั้งแรกที่จากแม่ โอย ต้องใช้เวลาร่วมปี กว่าจะเบาเศร้าใจ เป็นปีๆ กว่าจะหายนะ"

ครั้งแรก...ที่จากแม่

พออายุเข้าเกณฑ์เรียนมัธยม ตอนนั้นราว ๑๐-๑๑ ขวบ เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ต้องพรากจากโยมแม่ ถึงตอนนี้หลวงปู่เมตตาเล่าอย่างอารมณ์ดีเป็นพิเศษ *"โอ้โฮ อาตมานี่เมื่อเด็กๆ นะ ติดแม่อย่างที่เรียกว่าติดเป็นลูกแหง่เลย วันๆ หนึ่งต้องเอามือจับผ้านุ่ง เกาะผ้าโยมแม่ไว้ตลอด ไปไหนไปด้วย ถ้าไม่ได้เห็นแม่สักครึ่งวันเป็นร้องไห้บ้านแตก"*

ท่านเล่าต่อว่า *"ครั้งนั้นเป็นครั้งแรกที่จากแม่ โอย ต้องใช้เวลาร่วมปีกว่าจะเบาเศร้าใจ เป็นปีๆ กว่าจะหายนะ"*

ซาบซึ้งในพุทธสุภาษิต

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ในวัยเด็ก

วันหนึ่งหลวงปู่ได้อ่านหนังสือกาชาด ซึ่งเป็นวารสารออกประจำทุกเดือน ในวารสารนี้จะมีคอลัมน์พุทธสุภาษิตต่างๆ แต่ที่หลวงปู่ติดใจและจดจำมาตลอดตั้งแต่สมัยเด็กๆ อายุราว ๑๑-๑๒ ปี [illegible]

> บุคคลพึงเสียสละชีวิตได้ เพื่อรักษาสัจธรรม

"บุคคลพึงเสียสละทรัพย์เพื่อรักษาอายตนะ (อวัยวะ) ไว้ บุคคลพึงเสียสละอายตนะ (อวัยวะ) เพื่อรักษาชีวิตไว้ และบุคคลพึงเสียสละชีวิตได้ เพื่อรักษาสัจธรรม"

พุทธศาสนสุภาษิตบทนี้ เป็นบทสำคัญที่สุดบทหนึ่งในชีวิตของหลวงปู่ เพราะจากวันที่อ่านพบพุทธศาสนสุภาษิตนี้ เมื่อบวชแล้วจึงตกลงใจยอมอุทิศชีวิตให้ในการปฏิบัติตามคำอธิษฐาน

พูดถึงจำนวนหนังสือของหลวงปู่ พวกลูกศิษย์เคยคุยกันว่า ถ้ารวบรวมจากทุกบ้านลูกศิษย์ทั้งในและต่างประเทศคงตั้งห้องสมุดใหญ่ๆ ได้แน่นอน เพราะกุฏิแต่ละแห่งมีหนังสือกองขึ้นเต็มสองข้างฝา แทบไม่มีที่นอน

ภาพของหลวงปู่

โรงเรียนเซนต์คาเบรียล สามเสน

เมื่อหลวงปู่ถูกส่งตัวเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ มาอยู่กับคุณพระโสภณเพชรรัตน์ *"ในหลวงรัชกาลที่ ๕ เคยเสด็จฯ เยี่ยมบ้านนี้ เงินทองมีมาก (เงินพดด้วง) ถ้าจะเอาใส่ไหตั้งยาวไปตั้งแต่บ้านกิมเซ่งหลี บางกระบือถึงพระราชวัง แต่ต่อมาบ้านนี้ขายให้รัฐบาลไป เป็นกรมชลประทานจนเดี๋ยวนี้ ก็ได้เข้าโรงเรียนเซนต์คาเบรียล สามเสน เลขประจำตัว ๗๒๒ ขึ้นรถรางไปโรงเรียน ถ้าไปดูหนังที่บางกระบือก็มีโรงหนังสังกะสี ๑ โรง นั่งรถเจ๊กจากบ้านสามเสน ตอนแรกมานั้นนั่งรถไฟมาลงหัวลำโพง แล้วก็มารถม้า รถยนต์ตอนนั้นมีน้อยมาก"* ภายหลังเขาเลหลังบ้านกิมเซ่งหลี ก็ย้ายมาอยู่บ้านถนนตะนาว

ที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล *"ในการสอนภาษาฝรั่งเศส เขาใช้ตำรามาจากฝรั่งเศสทั้งนั้น จบชั้น ๘ นะ ประวัติศาสตร์โลกนี่ต้องได้ ทั้งรูปต่างๆ รูปบุคคลสำคัญในโลก และมีความรู้ว่าภาษาวัฒนธรรมเขามาอย่างไร ไม่ใช่รู้แค่วัตถุ มันผิดกันมาก"*

หลวงปู่ได้เมตตาเล่าเพิ่มเติมถึงโรงเรียนเซนต์คาเบรียลว่า *"ก็มีเพื่อนหลายคนที่เป็นเพื่อนสนิทอาตมา มีชื่อ นิรันดร์ นวมารค ต่อมาไปเป็นอาจารย์อยู่จุฬาฯ น้องชายชื่อ นิโรจน์ สองพี่น้องนี้ก็เคยไปเที่ยวบ้านเขาบ่อยๆ อยู่ถนนตะนาวหลังวัดบวรฯ"*

"แล้วก็มี ล้วน ควันธรรม ตัวใหญ่เบ้อเร่อ เสียงดีร้องเพลงเก่ง เคยไปเล่นเปียโนร้องเพลงที่บ้านพี่ชายอาตมา (ท่านขุนประเสริฐ) ช่วงนั้นยังไม่มีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วก็พลตำรวจตรี บุญจิต พันธุมจินดา เลขประจำตัว ๘๗๘ เป็นคนร่างเล็กไม่ใหญ่ เขาเรียนหนังสือเก่ง เรียนภาษาฝรั่งเศสด้วยกัน บ้านเขาอยู่บ้านญวนสามเสน เป็นคาธอลิก นี่ก็เคยไปเที่ยวบ้านเขาเหมือนกัน"

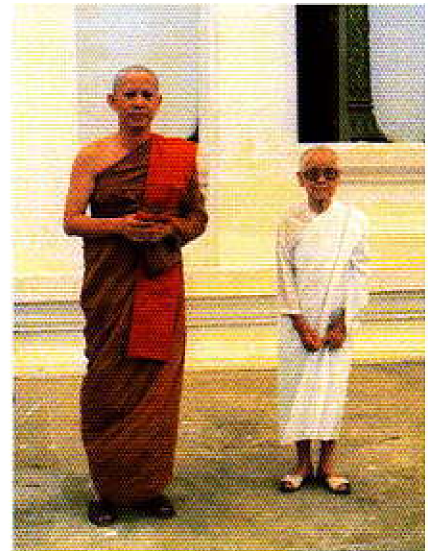
ต่อมาเมื่อกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๘ คณะนักเรียนเก่าเซนต์คาเบรียล นำโดยพลเอกธีรพงศ์ ศรีวัฒนกุล คุณดุละดิลก ดุละลัมพะ คุณประยูร ณ บางช้าง ได้พาพลตำรวจตรีบุญจิต พันธุมจินดา วัย ๙๑ ปี ที่มีสุขภาพแข็งแรง พร้อมรุ่นน้อง รุ่นหลานเซนต์คาเบรียล ๓๐ กว่าคน มากราบหลวงปู่ที่กุฏิ ที่สวนทิพย์ ซึ่งท่านดีใจ สดชื่นมาก และได้เมตตาแสดงธรรมเทศนากัณฑ์พิเศษอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง ด้วยเสียงดังแจ่มชัดตลอดเวลา ประมาณ ๔๐-๔๕ นาที

หลวงปู่เมตตาถ่ายภาพกับพระหลานชาย (คุณสุรศักดิ์ กิตติวิบูลย์)
ที่กุฏิหลวงปู่ชอบ ฐานสโม

หลวงปู่ถ่ายกับ
คณะนักเรียนเก่าเซนต์คาเบรียล

คุณอาภา จันทรสมบูรณ์ (คุณชื้น)
พี่สาวของหลวงปู่ ภายหลังบวชเป็นแม่ชีอยู่ที่
วัดชนะสงคราม ภาพนี้ถ่ายกับพระหลานชาย
พระสุรศักดิ์ (กิตติวิบูลย์)

สอบชิงทุนไปต่างประเทศ

ท่านก็เรียนจนจบชั้นมัธยมแปด ฝรั่งเศส ที่เซนต์คาเบรียล ซึ่งต่อมาจัดเป็นแผนกฝรั่งเศสครั้งแรก ในครั้งนั้นประมาณปีพ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล หลวงปู่เป็นลูกศิษย์บราเดอร์ชาวฝรั่งเศส เย็นวันหนึ่งหลวงปู่ไปหาหนังสืออ่านที่ห้องสมุดแห่งชาติหลังเก่าอยู่ตรงข้ามท้องสนามหลวง ก็กำลังค้นหนังสือที่อยู่ในตู้ใกล้ๆ ประตูเฉลียงทางเดิน ก็พอดีพระยาอนุมานราชธน ซึ่งเป็นบรรณารักษ์ตอนนั้น ท่านเลิกงานแล้วกำลังจะกลับบ้าน พอดีท่านเดินผ่านเฉลียงมาเห็นหลวงปู่ ท่านจึงชวนสนทนาพูดคุยด้วย เพราะท่านรู้จักคุ้นเคยดีมาก่อน

พระยาอนุมานราชธน

พอดีพระยาอนุมานราชธนได้ถามขึ้นว่า *"เธอมามัวทำอะไรอยู่ที่นี่ล่ะ ทำไมไม่ลองไปสอบชิงทุนไปเมืองนอก"* หลวงปู่รีบเรียนถามว่า *"ไปสอบที่ไหนครับ"* ท่านว่า *"ที่ตึกก.พ. ในพระราชวัง ก็ใกล้ๆ กับตึกห้องสมุดนั่นแหละ"*

(วันนั้นหลวงปู่จำแม่นว่า เป็นช่วงเรียนจบใหม่ๆ เสื้อผ้าอะไรก็ไม่มีมาก มีแต่ชุดนักเรียนเซนต์คาเบรียล คือเสื้อเชิ้ตขาวกับกางเกงขาสั้นแค่เข่าสีน้ำเงิน)

ท่านก็รีบไปตรวจดูที่ก.พ. ดูประกาศรายละเอียดการสอบชิงทุนไปต่างประเทศ นับเป็นครั้งแรกหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ ช่วงปีนั้น พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) รัฐบาลขณะนั้นส่งเสริมเกือบทุกสาขามากมายหลายกรม รวมทั้งหมดกว่า ๔๕ นาย หลวงปู่เลือกเอาวิชาโบราณคดี กรมศิลปากร ซึ่งใช้ภาษาสอบเป็นภาษาฝรั่งเศส ตอนนั้นหลวงปู่เกิดขยันดูหนังสือเป็นพิเศษ ตื่นตั้งแต่ตีสามออกจากบ้านที่ถนนตะนาวใกล้ๆ วัดเสาชิงช้า เดินหอบหนังสือไปยืนดูใต้แสงไฟที่พระบรมรูปทรงม้า

หลวงปู่เล่าว่าที่รอบพระบรมรูปทรงม้าสมัยนั้น ไม่ใช่เป็นลานซีเมนต์กว้างใหญ่อย่างสมัยนี้ ที่รอบลานพระบรมรูปก็เป็นหญ้าและมีกรวดโรย ไม่มีที่นั่งอะไร คือตอนนั้นมุมานะ ซึ่งอันนี้แสดงให้เห็นนิสัยเด็ดเดี่ยว ลองจะทำอะไรเป็นทำจริง เด็ดขาดกับตัวเอง *"มักจะตั้งกฎข้อบังคับให้ตัวเองทำจนกว่าจะพบความสำเร็จ"*

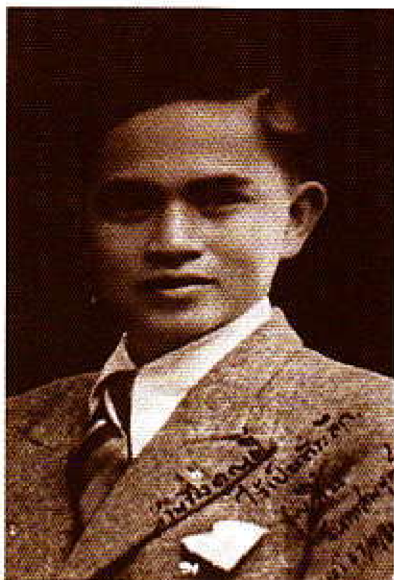
ท่านเล่าเพิ่มว่า *"อยู่บ้านไม่ได้หรอก ห้องนอนมันเล็กๆ เห็นแต่ที่นอน มันก็ง่วงละซี้ ก็ออกจากบ้านตี ๓ เดินหอบหนังสือนั่นแหละ ยืนดูหนังสือจนสว่างคาตา ภายใต้ไฟฟ้าสว่างที่พระบรมรูปทรงม้า นั่งนอนไม่ได้ ดูจนพอหลับตาเห็นตัวหนังสือมันวิ่งเป็นบรรทัดๆ วิ่งเป็นเล่มๆ เลย ดูหนังสือแบบเอาเป็นเอาตาย พอสว่างก็ไปร้านกาแฟ กาแฟสมัยโน้น ๓ สตางค์ กินกาแฟแล้วท่องหนังสือ คนร้านกาแฟก็ใจดี ไม่ว่าอะไร นั่งร้านกาแฟทั้งวัน ค่ำค่อยกลับบ้าน"*

พลโทประยูร ภมรมนตรี

ท่านนั่งนอนไม่ได้อยู่หลายวัน แต่คล้ายเทวดาช่วย บังเอิญในการออกข้อสอบก็มาตรงกับที่ได้ดูไว้พอดี ส่วนในวิชาบางอย่างที่มิใช่โบราณคดี ตอนที่อ่านไม่ทันตั้งมากมายข้อสอบ ก็เผอิญไม่ออก ก็เลยสอบได้ ทั้งข้อเขียนและการสัมภาษณ์ ส่วนผู้ที่เป็นกรรมการสอบสัมภาษณ์หลวงปู่ในวันนั้น ก็คือพระยาอนุมานราชธน พระยานครพระราม (มหากายี) และหลวงบุราณบุรีภัณฑ์ คณะกรรมการสอบในวันนั้น หลังจากดูข้อสอบและเรียกหลวงปู่ไปสัมภาษณ์แล้ว กรรมการถึงกับออกปากเป็นเสียงเดียวกันว่า *“นี่เธอไปท่องตำรามาหรือนี่”*

หลวงปู่สอบได้ไปศึกษาต่างประเทศสมัยเดียวกับคุณบุญรักษ์ เจริญชัย ซึ่งได้ทุนไปเรียนต่อที่ฝรั่งเศส คุณกนตธีร์ ศุภมงคล ได้ทุนไปเรียนต่อที่อังกฤษ ส่วนของหลวงปู่ได้ทุนวิชาโบราณคดีที่ฮานอย จึงออกเดินทางไปไซ่ง่อน เป็นเรือเดินสมุทรญี่ปุ่นไปไซ่ง่อน เพื่อไปฮานอยอยู่ภายใต้การดูแลของโปรเฟสเซอร์ ยอจช์ เซเดซ ซึ่งเคยเป็นบรรณารักษ์ที่ห้องสมุดแห่งประเทศไทยอยู่หลายปี ขาไปฮานอยได้ๆ ไปพักกับกงสุลไทยที่ไซ่ง่อนก่อน ตอนนั้นคุณประยูร ภมรมนตรี (พลโทประยูร ภมรมนตรี บิดาของทิพยา กิตติขจร) เป็นกงสุลใหญ่ประจำกรุงไซ่ง่อน

“คุณประยูรฯ ยังหนุ่มมากและเป็นเพื่อนกับหลวงพิบูลสงคราม” ที่สถานกงสุลนี้ใหญ่โตกว้างขวางมาก ข้าราชการสถานกงสุลไทยพักอยู่รวมกัน หลวงปู่ต้องพักอยู่ที่สถานกงสุลนี้เป็นเวลาหลายเดือน พอเริ่มเข้าเรียนในครั้งแรกที่ไปถึง เขาให้เรียนปรัชญาขั้นสูงก่อน (หลังจากนั้น ๓ ปี ญี่ปุ่นเข้ายึดญวน แต่ว่ายังไม่เกิดสงครามอินโดจีน)

เมื่อศึกษาอยู่ลิเซ Lycee Albert Sarraut
กรุงฮานอย ปีค.ศ. ๑๙๓๘-๑๙๔๐

เสียงกระซิบที่แม่นยำ

เป็นอันว่าบุญกรรมให้ผลไม่มีพลาด ตามพุทธวัจนะและ "เสียงกระซิบดังฉับพลัน" จากในใจที่เกิดขึ้นกะทันหันโดยไม่รู้ตัว และเกิดเป็นเรื่องจริงภายหลังขึ้นทุกที แม้หลังจากได้ยินเสียงเพียงครั้งเดียวแล้วก็ไม่สนใจ ไม่คิดว่าจะเป็นไปได้ เป็นเวลาหลายปี คือก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์โดยมิได้คิดฝัน โดยบังเอิญ (By chance) ในราว ๓ ปีก่อนเหตุการณ์ ขณะนั้นเรียนหนังสืออยู่ชั้นมัธยมหกฝรั่งเศส ในห้องเรียนของโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ขณะฟังครูบราเธอร์ชาวฝรั่งเศสสอนอยู่ ก็เกิดได้ยินเสียงกระซิบดังในใจว่า **"แกจะได้ไปนอก"** นึกในใจจะได้ไปยังไงกัน ขนาดสอบประจำปีในโรงเรียนก็จวนตกอยู่ทุกปีแล้ว

ช่วงนั้นเป็นสมัยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง สมัยนั้นทุนทางราชการเขาส่งหนึ่งคนต่อปีเท่านั้น ต้องจบมัธยมแปดแล้วสอบแข่งขันกับผู้สมัครมากๆ *"แถมมัธยมแปดฝรั่งเศส ตอนที่เกิดเสียงกระซิบก็ยังไม่ทันมี เขาเพิ่งจะมาเพิ่มชั้นเรียนขึ้น หลวงปู่จึงได้เป็นนักเรียน ม.๗ ม.๘ ฝรั่งเศส รุ่นที่ ๑ (พอเทียบกับ จปร. รุ่น ๑)"*

หลวงปู่ในงานเลี้ยงสมัยรับราชการ

ที่ฮานอย พอไปถึงเขาก็ให้อยู่โรงเรียนกินนอน Lycee Albert Sarraut ของรัฐบาลฝรั่งเศส จนถึงชั้นปรัชญา (Baccalaurea Philosophie) เรียนอยู่ราว ๓ ปี ทหารญี่ปุ่นขึ้นยึดญวน ยึดฮานอย สงครามไทยอินโดจีนจวนจะเกิดแล้ว พอดีหลวงพรหมโยธี (มังกร พรหมโยธี) รัฐมนตรีสมัยหลวงพิบูลสงคราม และนาวาอากาศโท บุญชู จันทรุเบกษา (ต่อมาเป็นพลอากาศเอก ผู้บัญชาการกองทัพอากาศ) เดินทางผ่านไปโตเกียวเพื่อเจรจากับญี่ปุ่น ได้แวะมาเยี่ยมที่ฮานอย ก็เลยชวนหลวงปู่ออกไปรับประทานอาหารและพักที่โรงแรมใหญ่ (Imperial Hotel) แล้วทางสถานกงสุลไทยประจำไซ่ง่อนก็สั่งให้หลวงปู่เดินทางกลับประเทศไทย

บรรจุเข้าทำงาน

พอกลับมาเมืองไทย ก็ได้เข้าทำงานทันที ที่ห้องสมุดแห่งชาติ (เก่า) โดยมีพระยาอนุมานราชธนเป็นหัวหน้า หลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีกรมศิลปากร และคุณกี ข้าราชการชั้นโท ทำงานร่วมกัน แล้วย้ายไปประจำอยู่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของหลวงบุราณบุรีภัณฑ์ เป็นแผนกแนะนำความรู้เรื่องโบราณคดีแก่ชาวต่างประเทศ มีหน้าที่ติดต่อภาษาอังกฤษฝรั่งเศสกับชาวต่างประเทศที่มาเยือน และอธิบายเรื่องโบราณวัตถุ โบราณสถานโดยเฉพาะ

หลวงวิจิตรวาทการ

(เรื่องนี้ท่านเมตตาเล่าเพิ่มเติม เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เวลา ๑๑.๑๕ น. หลังฉันภัตตาหารเพล)

เรื่องเกี่ยวกับซินแส

ช่วงนั้นเป็นช่วงทำงาตอนแรกๆ (ดูเหมือนย้ายจากกรมศิลปากร) มานั่งที่กระทรวงมหาดไทย วันหนึ่งเดินจากที่ทำงานที่กระทรวงมหาดไทย ก็ข้ามสะพานข้ามคลองหลอด มีคนจีนแก่คนหนึ่งเดินตามหลังมา อาตมาก็ไม่ได้สนใจ แก่ร้องตามมาว่า *"ลื้อนี่ ดีมากๆ นะ"* อาตมาเหลียวไปดู แต่ไม่ได้ถามอะไร ก็ไม่สนใจอะไร

เหมือนพี่สาวอาตมา (คุณอำภา ชื่อเดิมว่า ชื้น) ว่า *"ฉันเอาดวงไปให้หมอดูเขาว่า...จะดีชั้นไม่เห็นจะดีอย่างไร"* เล่าแล้วท่านก็เมตตาหัวเราะ แล้วพูดต่อว่า *"คนจีนนี่เขาเก่ง แค่ดูข้างหลัง ดูลักษณะการเดินก็ทายได้แล้ว บางคนแค่เสียงพูด เขาก็บอกได้แล้ว"*

เรื่องเกี่ยวกับจอมพล ป. พิบูลสงคราม

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

กับท่านจอมพล ป. นี่เคย shake hand จับมือกันแล้วตั้งแต่สมัยเราหนุ่มๆ คือ ตอนนั้นทำงานใหม่ๆ แล้วทางการเขาให้ประกวดเรียงความ เรียงความรักชาติ เรื่องเกียรติศักดิ์ของชาติ ไม่เสียค่าสมัครค่าอะไรทั้งสิ้น ก็ไปเขียนกับเขา เขาแจกกระดาษฟูลสแก๊ปให้ ก็เขียนเรื่อง เขียนไปหลายหน้า เขียนเสร็จแล้วไม่อ่านทวนหรอก อ่านลายมือตัวเองแทบไม่ออกด้วยซ้ำ ก็เอาไปส่งเลย

อีกไม่กี่วันต่อมา เช้าวันนั้นพอถึงที่กระทรวง พวกที่กระทรวงส่งเสียง *"เลี้ยงๆ อย่างนี้ต้องเลี้ยง"* ก็ว่าเลี้ยงอะไร ก็ อ้าว ไม่ได้ฟังประกาศวิทยุหรือ เขาประกาศชื่อคุณ ว่าได้รับรางวัลนะ

พระยาพหลพลพยุหเสนา

เสร็จแล้วจอมพล ป. ให้ไปพบที่กระทรวงกลาโหม ตอนนั้นเป็นรมต.กลาโหมด้วย ก็จับมือยินดี ให้เข็มคธาจอมพล กับเงินจำนวนหนึ่ง แล้วท่านก็หันหลังขึ้นบันไดไป

อาตมาเหลียวมองตอนจอมพล ป. เดินขึ้นบันไดใหญ่ของกระทรวงกลาโหม ตอนนั้นก็นึกว่า แหม นี่ท่าทางเดินอย่างนี้ "ยังกะขุนแผน" เลย เอวคอดสะโอดสะอง หลังตรง ตอนนั้นยังหนุ่มอยู่มาก

ตอนหลังมาเห็นอีกที คุณประสงค์ลูกชายใหญ่มาบวชที่วัดพระศรีฯ อาตมามาจากหนองคายไปพักที่วัดพระศรีฯ ตอนนั้นหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ แล้ว คุณประสงค์ (ประสงค์ พิบูลสงคราม) บวชอยู่ ๑ พรรษา ก็พาไปบ้านเขา

พูดถึงวัดพระศรีมหาธาตุนี่ (คณะปฏิวัติ) คณะเปลี่ยนแปลงการปกครอง (๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕) สร้างสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (อ้วน ติสโส) ท่านเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก หลังท่านมาพักที่วัดอยู่ปีสองปี ก็มีการสร้างวัดพระศรีฯ ดูเหมือนตอนนั้นอาตมาจะยังเป็นเด็กนักเรียนอยู่ ตอนเขามีพิธีฉลองวัดพระศรีมหาธาตุ อาตมาก็ไปดูกับเขาด้วย

ตอนนั้นเจ้าคุณอมร (สนั่น จันทปัชโชโต) ยังหนุ่มมาก ป.ธ.๙ ก็อยู่วัดพระศรีฯ ตอนชราภาพก็เป็นสมเด็จอยู่วัดนรนาถ ปัจจุบันท่านสิ้นไปนานแล้ว พูดเรื่องพิธีการฉลองวัดนี่ พระยาพหล (พระยาพหลพลพยุหเสนา) ก็บวชฉลองเปิดวัดด้วย คุณประยูรก็ไปนะ (พลโทประยูร ภมรมนตรี)

กับคุณหลวงประดิษฐ์มนูธรรม อาตมาก็รู้จักดี เมื่อท่านต้องเดินทางไปปารีส อาตมาก็ไปจับมือลาไปส่งที่เรือ เมื่อเพื่อนเป็นผู้สำเร็จราชการ อาตมาก็ไปหา ตอนนั้นยังเป็นนักเรียนอยู่นะ

เมื่อตอนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ เขาแจกใบปลิวตามถนนราชดำเนิน พี่ชายอาตมา (ขุนประเสริฐ) มีบ้านใกล้ๆ ถนนราชดำเนิน อาตมาก็ไปนั่งแถวนั้น นั่งใต้ต้นมะขาม ก็ได้อ่านใบปลิว ตอนนั้นอายุราว ๑๕-๑๖ ปี

ตอนที่เห็นหลวงพิบูลฯ ช่วงหลังคือช่วงคุณประสงค์บวช น่ากลัวจะยังเป็นนายกฯ อยู่ น่าจะเป็นครั้งที่ ๒ หลังปฏิวัติ ๒๔๙๐ หรืออาจจะก่อนนั้นนิดหน่อยก็ได้ ส่วนอาตมาพรรษาที่ ๑

ประจำกองการต่างประเทศ

ทีนี้กลับไปต่อเรื่องชีวิตการทำงานว่า ต่อมาทางสำนักปลัดกระทรวงมหาไทย เกิดประกาศสอบตำแหน่ง ล่ามภาษาฝรั่งเศส ประจำกองการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย บังเอิญ (By chance) สอบได้ทั้งข้อเขียนและสัมภาษณ์ โดยคุณประหวน อรรถโกวิท ตอนนั้นเป็นชั้นโท เป็นหัวหน้าแผนกกองการต่างประเทศ หลวงปู่ก็เลยได้นั่งทำงานอยู่ติดหน้าประตูห้องสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยหลายเดือน แล้วได้รับคำสั่งให้ไปประจำจังหวัดพระตะบอง (ของไทยในตอนนั้น) (ช่วงนั้นเป็นช่วงก่อนที่ Pearl Harbor จะถูกญี่ปุ่นทิ้งระเบิด = สงครามโลกครั้งที่ ๒) มีหน้าที่ติดต่อเจ้าหน้าที่ทหารฝรั่งเศส กำหนดเขตแผนที่งานปักปันเขตแดน ชายแดนภายใต้บังคับบัญชาของท่านข้าหลวงจังหวัดพระตะบอง อยู่ได้ราว ๖ เดือนก็กลับเข้ากรุงเทพฯ กลับมาประจำกระทรวงได้ไม่เท่าไร ญี่ปุ่นก็บุกเข้าประเทศไทย

ทหารญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเคลื่อนทัพในคืนเดียว

มาอยู่กรุงเทพฯ อยู่บ้านขุนประเสริฐศุภมาตรา (พี่ชาย) ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ตื่นขึ้นมาวันหนึ่ง เครื่องบินรบตราพระอาทิตย์บินผ่านน่านฟ้า พี่สะใภ้ร้องไห้เลย บอกว่าที่นี่เราจะไม่มีงานดีๆ ทำแล้ว แต่ตอนนั้นก็ไม่มีทหารญี่ปุ่นสักคน พวกญี่ปุ่นเคลื่อนกองทัพมาจากเขมร มันทำล้อพิเศษมันวัดรางรถไฟเมืองไทย มาถึงก็ถอดล้อรถยนต์ เอาใส่บนทางรถไฟ ตีทัพเข้าพม่า ทางพม่าพวกมันก็เช่าช้างเตรียมไว้เป็นร้อยๆ เชือก ขนปืนใหญ่ ญี่ปุ่นเก่งมาก มีวินัยจัด กล้าหาญ รวดเร็วมาก

ที่แม่น้ำโขงนี่ ญี่ปุ่นเที่ยวเช่าห้องแถวในจังหวัดหนองคาย เช่าห้องเอาไม้ไปเก็บไว้ล่วงหน้า เป็นไม้กระดานแผ่นๆ เก็บไว้เต็ม พอวันดีคืนดี ถึงตามกำหนดวันนัดแนะ ก็ออกจากศาลากลาง เขาว่ามันมาเป็นขบวนรถยนต์ เอาปืนใหญ่ปืนกลมาที่ริมแม่น้ำ ให้ปลัดจังหวัดหาเรือมาให้ แล้วมันก็ให้ทหารญี่ปุ่นต่อแพ ทำกันจนสลบ ตอกตะปูกันจนสลบ ใครสลบก็เอาตัวออกไป เอาคนใหม่มาแทน ทำอยู่อย่างนั้น มันตีตะปูทำแพกันทั้งคืน รถเกราะ รถถัง รถอะไรๆ ทั้งอีกทหารไม่รู้กี่พัน

ทหารญี่ปุ่นเคลื่อนทัพเข้ามาในกรุงเทพฯ

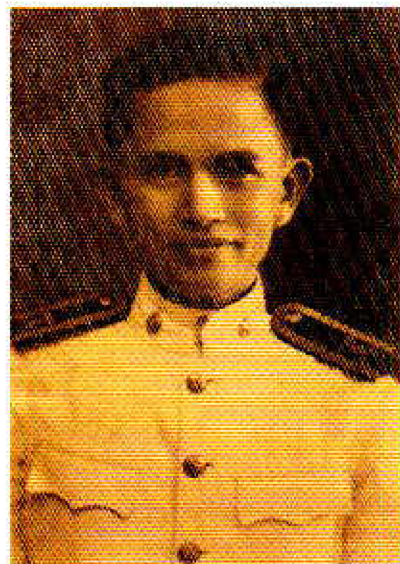

สามารถข้ามแม่น้ำโขงในคืนเดียว คือมีเรือใหญ่ของเถ้าแก่อะไรไม่รู้ มีไว้สำหรับให้คนโดยสารข้ามแม้น้ำ ญี่ปุ่นมันเช่าเรือใหญ่นี้ไปกลางแม่น้ำโขงให้แล่นไปแล่นมา โดยเอาปืนขู่เจ้าของเรือ คนทั่วไปก็ไม่รู้อะไรเป็นอะไร มันจ้างให้แล่นไปมา - ทางด่านฝรั่งเศสไม่มีคน มันตัดสายโทรศัพท์ แค่นั้นเวียงจันทน์ก็เสร็จแล้ว ถูกยึด มันเตรียมงานข้ามคืนเดียว ข้ามแม่น้ำโขงในคืนเดียว

กับทางประเทศไทยเรา ญี่ปุ่นเป็นพันธมิตรกันก็ไม่มีอะไรรุนแรง

ล่ามประจำจังหวัด

เมื่อกลับเข้ามากรุงเทพฯ ก็มาอยู่ทำงานที่สำนักปลัดกองการต่างประเทศ ของกระทรวงมหาดไทย มีโต๊ะนั่งด้านระเบียงที่อยู่ด้านตรงข้ามคลองหลอด อยู่ได้ราว ๑ ปี ก็ถูกส่งไปหนองคาย ไปอยู่พระตะบอง ๖ เดือน ก็ไปอยู่หนองคาย ได้เคยข้ามไปอยู่ฝั่งลาว ไปกินเลี้ยงกับพวกผู้ปกครองฝรั่งเศสประจำเวียงจันทน์ในฐานะล่ามประจำข้าหลวงหนองคายบ่อยๆ ต่อมาหลังสงครามลาวตั้งตนเป็นเสรี สมัยเจ้าเพชราช ไปรับพวกข้าราชการฝรั่งเศสที่ถูกทหารญี่ปุ่นจับขัง ช่วงนั้นทหารญี่ปุ่นจับเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสขัง พวกฝรั่งก็ถูกจับเหลือแต่กางเกงขาสั้น สมบัติอะไรก็หมดกัน ต้องเช่าขบวนรถพิเศษ หลวงปู่ในฐานะล่ามของข้าหลวงหนองคาย พาข้าราชการฝรั่งเศสที่ถูกคุมขังนี้เข้ากรุงเทพฯ (ทหารอังกฤษก็มีอยู่ที่หนองคาย)

หลวงปู่สมัยรับราชการ

สมัยนั้นจังหวัดหนองคาย อุดรธานีนี่ยากจนที่สุด ไฟฟ้าไม่มีใช้ บ้านเรือนเป็นห้องแถวสังกะสี รถยนต์โดยสารต่างจังหวัดมีคันเดียว เดินทางไปมาวันละเที่ยวเดียว มีโรงหนัง ๑ โรง ต้องปั่นไฟฟ้าใช้เอง

จังหวัดหนองคายและอุดรธานี สมัยโน้นกับวันนี้ต่างกันลิบประดุจบ้านนอกชายแดนเมืองฮอดกับกรุงเทพฯ ทีเดียวล่ะ แต่เป็นการดีที่สุดสำหรับหลวงปู่ เพราะได้ไปอยู่กับผู้ที่เป็นเทพ เป็นมนุสสเทโว หลายท่านอยู่หลายปี ทุกท่านล้วนมีเมตตาต่อหลวงปู่เป็นอย่างมาก อย่างท่านข้าหลวงคุณปกรณ์ อังศุสิงห์ และคุณหญิง คุณหลวงสารสิน หัวหน้าผู้พิพากษาศาลจังหวัด และภริยา คุณสง่า ไทยานนท์ เป็นปลัดจังหวัดและภริยา พันตำรวจโท สังข์ ณ บางช้าง เป็นผู้กำกับการตำรวจกับภริยา (โยมแหละ) คุณกนก สัชฌุกร เป็นคลังจังหวัด มีภริยาชื่อคุณนายละเมียด หลวงปู่มีความเคารพนับถือในคุณปกรณ์ (ท่านข้าหลวง) มาก เพราะเคยสนิทสนมกันดี อีกทั้งกับครอบครัวบุญรัตน์พันธ์ด้วย

คุณปกรณ์ อังศุสิงห์

แกบวชแล้ว ไม่สึกดอก

หลวงปู่เป็นล่ามประจำจังหวัด มีที่ทำงานอยู่ศาลากลางจังหวัด ไม่ห่างจากตลาดมากนัก เวลากลับจากทำงานก็ต้องผ่านบ้านท่านข้าหลวง (คุณปกรณ์ อังศุสิงห์) ได้ให้หลวงปู่ไปรับประทานอาหารที่บ้านท่านทุกมื้อ แต่โดยที่หลวงปู่ไม่มีครอบครัว พอเย็นก็แวะเข้าตลาดบ้าง จึงคุ้นเคยกับคุณนายละเมียด สัชฌุกร ผู้มีอาวุโสกว่าหลายปี ซึ่งเปิดร้านขายของชำ (ทางการอนุญาตให้ข้าราชการทำการค้าขายได้) หลวงปู่ก็ได้สนทนากันส่วนใหญ่เป็นเรื่องพระพุทธศาสนา ในช่วงนั้นหลวงปู่สนใจเรื่องพระพุทธศาสนามาก สนใจอ่านหนังสือ เริ่มอ่านพระสูตรที่สำคัญที่สุดในทางภาวนา คือ **สติปัฏฐานสูตร** แต่หลวงปู่ไม่รู้จักภาวนา

ห้องทำงานในศาลากลางหลังเก่า จ.หนองคาย เมื่อครั้งรับราชการเป็นล่ามประจำจังหวัด ปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑ์ (ถ่ายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔)

หน้าจวนข้าหลวงประจำจังหวัดหนองคาย

หลวงปู่กู่ ธัมมทินโน

การปฏิบัติยังไม่มี ท่านเล่าว่า *"เรื่องบวชนี่ไม่เคยคิดเลยตอนนั้น"* บางวันตื่นมาตอนเช้าไปเดินเล่นตามถนนในเมือง เห็นพระออกบิณฑบาตตามข้างถนน ตัวเองก็ไม่ได้ใส่บาตร แถมยังคิดว่า *"เขามาบวชทำไมกันนะ"* แต่ก็เออ ดีเหมือนกัน คนบ้านนอกยากจนจะได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ก็นับว่าดีเหมือนกัน แต่กำลังคิดอยู่เช่นนั้นก็เกิดเสียงกระซิบในใจดังขึ้นทันทีโดยไม่ทันรู้ตัวว่า **"แกบวชแล้ว ไม่สึกดอก"** ท่านก็ไม่ได้สนใจอะไร และไม่ได้คิดเลยว่าบวช แม้จะเริ่มสนใจธรรมมากขึ้นแต่ก็ไม่คิดเรื่องบวช

คุณนายละเมียด

วันหนึ่งหลวงปู่ก็ผ่านมาสนทนาธรรมกับคุณนายละเมียด เกิดโต้วาทีกัน ไม่มีใครแพ้ชนะอยู่ร่วมเดือน คุณนายละเมียดนั้นเป็นลูกศิษย์ภาวนาของท่านพระอาจารย์กู่ ธัมมทินโน ศิษย์รุ่นที่หนึ่งของพระคุณเจ้าหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ซึ่งหลวงปู่กู่ท่านนี้เป็นสหายสนิทกับหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี รุ่นเดียวกันนี้คือ ท่านอาจารย์ชอบ ท่านอาจารย์หลุย ท่านอาจารย์ดื้อ ท่านอาจารย์ขาว ท่านอาจารย์เทสก์ ท่านอาจารย์ลี ธัมมธโร ผู้ตั้งวัดอโศการาม สมุทรปราการ เมื่อพ.ศ. ๒๕๐๐

บังเอิญ (By chance) คุณนายละเมียดก็พูดขึ้นประโยคเดียวว่า **"อาจารย์ฉันดี" คำนี้คำเดียวทำให้ชีวิตหลวงปู่เปลี่ยนแปลงไปมากมาย แบบคนละโลกกันทันที** หลวงปู่นึกในใจว่า "พระดีไม่เคยเห็น" ก็เลยขอให้เขาพาไปดู ก็เลยได้เข้าไปเห็นสภาพวัดป่าแท้ๆ วัดป่าทุ่งสว่าง ที่อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย อันเป็นสำนักของท่านพรอาจารย์กู่ ธัมมทินโน

“นี่เป็นครั้งแรกที่อาตมารู้สึกหมดพุง
หมดพุงเป็นครั้งแรก
ก็นึกในใจว่า พระองค์นี้ไม่ใช่พระธรรมดาเสียแล้ว
ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยนึกอย่างนั้นสักที”

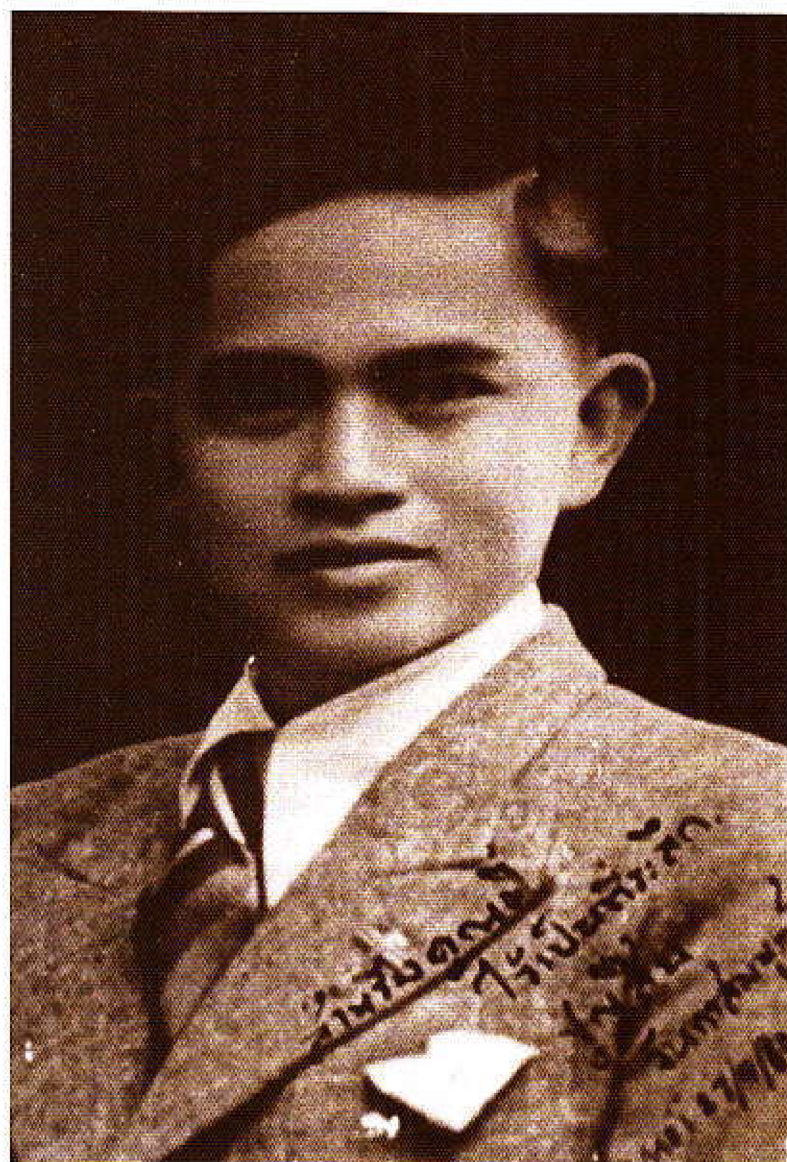
วันนั้นหลวงปู่ในชุดทำงานที่เรียกว่าชุดฮานอย (ชุดปารีส) มีเสื้อคลุม Over coat อย่างดี ตัดเย็บด้วยผ้าสักหลาดฝรั่งเศสเนื้อนุ่ม “นุ่มยังกับลูบขนแมว” สวมหมวกสักหลาด โก้มาก แต่งตัวเป็นขุนนางนักเรียนนอกเต็มยศ แต่เดินข้ามทุ่งนามุ่งหน้าไปสู่วัดป่าทุ่งสว่าง วัดเล็กๆ มีศาลาอเนกประสงค์หลังน้อย หลังคามุงสังกะสีผุๆ ไม่มีฝา ขณะนั้นมีชาวนาชาวบ้านกำลังนั่งฟังเทศน์จากหลวงปู่กู่อยู่ไม่กี่คน หลวงปู่ก็เข้าไปนั่งฟังอยู่ด้วย นึกในใจว่า *“เทศน์อย่างนี้ไม่เห็นแปลก”*

เมื่อมีโอกาสจึงขอเรียนถามคำถามที่เตรียมมาอย่างดี ก็ระดมถามคำถามเป็นการใหญ่ ฉับพลันหลวงปู่รู้สึกได้ทันทีว่า เหมือนยิงลูกศรไปในอากาศ มีแต่ความว่าง พระอาจารย์กู่ท่านไม่มีอารมณ์เลย ท่านไม่มีขัดข้องอะไร มีแต่ความเมตตา เย็นสม่ำเสมอ สบาย นี่ถ้าเป็นพระบางองค์คงจะโกรธแล้ว

“นี่เป็นครั้งแรกที่อาตมารู้สึกหมดพุง...หมดพุงเป็นครั้งแรก” ก็นึกในใจว่า **“พระองค์นี้ไม่ใช่พระธรรมดาเสียแล้ว”** ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยนึกอย่างนั้นสักที

ต่อมาก็ได้ไปกราบท่านไปสนทนากับท่านบ่อยๆ แต่ท่านก็ไม่เคยชวนให้บวช วันหนึ่งอยู่ๆ เมื่อสนทนากัน พระอาจารย์กู่ปรารภว่า *“จริงตามปัญญาโลกียะแบบโลก ไม่จริงตามโลกุตตระซึ่งเป็นปัญญาพ้นโลก”*

หลวงปู่ฟังแล้วก็ไม่ทราบว่าปัญญาพ้นโลกมันเป็นอย่างไร ในครั้งนั้นก็เลยเฉยๆ

“ชุดทำงานที่เรียกว่าชุดฮานอย (ชุดปารีส)
มีเสื้อคลุม Over coat อย่างดี
ตัดเย็บด้วยผ้าสักหลาดฝรั่งเศสเนื้อนุ่ม
นุ่มยังกับลูบขนแมว สวมหมวกสักหลาด โก้มาก
แต่งตัวเป็นขุนนางนักเรียนนอกเต็มยศ”

เหตุการณ์
ที่นำไปสู่การบรรพชา

เรื่องแปลก

ในช่วงที่ไปกราบหลวงปู่กู่บ่อยๆ นั้น ก็พอดีเขาลือกันว่ามีเด็กน้อยที่มีจิตพิเศษ สามารถดูลักษณะจิตคนได้ เมื่อนั่งหลับตาทำสมาธิดูหลวงปู่กู่ เด็กน้อยนั้นว่า *"จิตท่านมีจุดดำเหลืออยู่นิดเดียว"*

เด็กนั่งสมาธิดูหลวงปู่แล้วว่า *"จิตหลวงปู่ดำครึ่ง ขาวครึ่ง"* (ตอนนั้นเป็นช่วงหลวงปู่อายุราว ๓๐ ปี ยังไม่ได้บวช)

บังเอิญ (By chance) สงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่ยืดเยื้อมา ๕ ปี ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๘๓ (ค.ศ. ๑๙๔๐) ก็ถึงคราวยุติลง เมื่ออเมริกาทิ้งระเบิดปรมาณูลงที่ญี่ปุ่นในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ (ค.ศ. ๑๙๔๕) ณ เมืองฮิโรชิม่า และนางาซากิ วิทยุบีบีซี (BBC) ประกาศก้องว่า ญี่ปุ่นถูกปรมาณู ๒ ลูกติดๆ กัน สงครามโลกหยุดกึกลงทันที เหมือนกับที่หลวงปู่บังเอิญคิดไว้ก่อนนั้นไม่กี่วัน เมื่อกองทัพอังกฤษถึงชายแดนไทย ขณะนั้นเป็นกองทัพอังกฤษในพม่าเตรียมตัวเข้าประชิดไทยแล้ว ประตูทางรอดของประเทศไทยมีอยู่ประตูเดียวในร้อยประตู และต้อง**เป็นประตูที่เทวดาเท่านั้นที่จะรู้ ไม่ใช่คนธรรมดาจะรู้ได้**

พอคืนนั้นวิทยุบีบีซี (BBC) ประกาศสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติลงแล้ว ชั่ววันสองวันด้วยสิ่งที่เหลือคาดคือระเบิดปรมาณูเพียง ๒ ลูกติดๆ กัน เป็นอันว่าคนไทยรอดตายหวุดหวิด ขืนช้าไปอีกเพียงวันสองวัน บ้านเมืองต้องย่อยยับทั้งกรุงเทพฯ ทั้งต่างจังหวัด นี่คงเป็นธรรมชาติเมืองไทย คืออำนาจของกรรมดีของบุญบารมีที่ทำไว้แต่ปางก่อนของคนไทยรุ่นปู่ตาย่ายายของบรรพบุรุษไทยตั้งกว่า ๘๐๐ ปี ที่ได้สะสมไว้ เพราะไม่มีเมืองไหนที่ผู้คนมีน้ำใจเป็นบุญ มีธรรมชาติชีวิตของชาวพุทธแท้เป็นบุญ มีศีลธรรมตามธรรมชาติอยู่โดยประจำเหมือนคนไทยแต่เก่าก่อน จึงทำให้คนไทยรอดตายมาได้ *"ไม่ใช่รอดมาได้เพราะฝีมือคนเก่ง ซึ่งตามหลักวิชาตามวัตถุนิยม (Materialism Philosophy) ที่มีแต่วัตถุเท่านั้นจริง"*

ช่วงตลอดระยะเวลาสงครามโลก ทางราชการไม่อนุญาตให้ข้าราชการบวชตามประเพณี พอสงครามยุติลง ก็เกิดประกาศอนุญาตตามระเบียบราชการเดิมเป็นประเพณี ทันทีนั้นเข้าใจว่ามีข้าราชการค้างบวชราวห้าหมื่นคน (ค้างมา ๕ ปี) ก็ลาบวชกันเป็นการใหญ่ (บวชชั่วคราว ๓-๔ เดือน) แต่หลวงปู่ก็ไม่ได้คิดจะอยากบวช แต่ก็มันบังเอิญ (By chance) เย็นวันหนึ่งหลังเลิกงานแล้ว ขณะเดินอยู่กลางถนนหน้าจวนท่านข้าหลวงที่หนองคาย ก็เกิด **ว่างวาบขึ้นในทันใด** ว่างขึ้นในจิตในใจ คล้ายๆ meditation comes to me, not I go to meditation เกิด **"โล่ง"** ขึ้นอย่างประหลาด แต่ก่อนอย่างคนปกติทำอะไรไปไหนมาไหนมันก็คิดโน่นคิดนี่ เดินไปก็คิดไป แต่นี่มัน **"โล่งหมด"** พยายามจะคิดอะไรสักอย่างมันก็ไม่คิด ไม่มีอะไรเกิดขึ้นในสมองในความคิดเลย **ใจมันว่างโล่งไปหมด** ก็หยุดยืนกึกเลย เหมือนเอามือควานลงไปในโอ่ง ก็เกิดความรู้ขึ้นว่า **"หมดห่วงแล้ว"** คนไทยแต่โบราณมา ก่อนที่จะมามีวัตถุนิยมรุนแรงอย่างเดี๋ยวนี้ การรู้ว่า **"หมดห่วง"** ก็คือ **"เข้าวัด"** ก็บอกตัวเองเลยว่า **"งั้นก็ไปบวชซี"** ก็เลยไปกราบนมัสการท่านพระอาจารย์กู่ ธัมมทินโน ที่วัดอรุณรังษี วัดนี้เป็นวัดป่านอกเมือง อยู่หลังเรือนจำประจำจังหวัดหนองคาย กราบเรียนถามท่านว่า *"ผมบวชได้ไหมครับ เอาพอสงบๆ"* ท่านว่า *"ได้"* ทันที เราก็บวชทันทีเหมือนกัน ก็รีบแจ้งเรื่องไปให้โยมบิดาทราบ (ส่วนโยมมารดา แส จันทรสมบูรณ์ ท่านสิ้นไปนานแล้ว) แล้วก็ไปถอนเงินจากออมสิน (ตอนนั้นหนองคายยังไม่มีธนาคารอื่น) ถอนออกมาทั้งหมดแล้วเอาไปมอบให้คุณนายละเมียด สัชฌุกร เป็นผู้ดูแลจัดเรื่องการบวชทั้งหมด

ขณะนั้นปีพ.ศ. ๒๔๘๙ ท่านข้าหลวงปกรณ์ อังศุสิงห์ ท่านหัวหน้าศาล ปลัดจังหวัด และข้าราชการในศาลากลางกับพวกจังหวัดหนองคาย ได้มาร่วมในพิธีฉลองก่อนบวช ก็ฉลองที่จวนท่านข้าหลวงตอนเย็นและกลางคืนตามประเพณีอีสาน

บรรพชาอุปสมบท

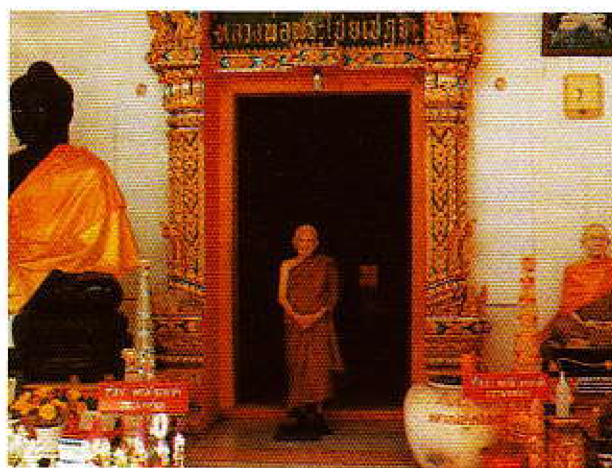
ก็เป็นอันเข้า**บรรพชาอุปสมบทในปีพ.ศ. ๒๔๘๙ ที่วัดศรีเมือง จ.หนองคาย** ซึ่งเป็นวัดเจ้าคณะจังหวัดฝ่ายธรรมยุต วัดศรีเมืองนี้อยู่ริมแม่น้ำโขง โดยมีท่านพระครูฯ ซึ่งต่อมาท่านเป็น**พระธรรมไตรโลกาจารย์ (รักษ์ เรวโต)** เจ้าคณะภาคเป็น**พระอุปัชฌาย์**

ทีนี้ผู้กำกับตำรวจซึ่งเป็นผู้อุปถัมภ์ก็เอารถยนต์ตำรวจ ไปส่งให้ที่วัดอรุณรังษี ก็ไปประจำอยู่วัดป่าอรุณรังษีกับท่านพระอาจารย์กู่ ธัมมทินโน ทันที

ในเดือนแรกๆ ดูลำบากอยู่ทีเดียว และต้องฉันมื้อเดียว เวลาไปบิณฑบาตก็ต้องเดินไกลมาก ท่านพระอาจารย์กู่ ท่านก็ผ่อนผันให้ฉันกาแฟ นม กล้วย ได้บ้างตอนเพลก็พออยู่ได้ แล้วท่านอาจารย์ก็บอกว่า *"ภาวนาเสียบ้างซี"* แล้วท่านก็ไม่ได้สอน

พระธรรมไตรโลกาจารย์ พระอุปัชฌาย์ของหลวงปู่

ที่หน้าอุโบสถวัดศรีเมือง จ.หนองคาย สถานที่อุปสมบทของหลวงปู่
ถ่ายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔

ทีนี้ดังที่เล่าแล้วว่าวัดป่าอรุณรังษีนี่อยู่หลังคุก แล้วเป็นวัดเผาผี บรรยากาศน่ากลัว ไม่มีไฟฟ้าใช้ พอท่านอาจารย์เตือนให้ภาวนา หลวงปู่ก็นึกว่าเราอ่านตำราวิสุทธิมรรคตั้งแต่สมัยเป็นฆราวาส ก็ดูช่างยุ่งยากจริง กสิณ ๑๐ ต้องจัดพิธีรีตองให้ถูกต้องตามตำรา ก็บังเอิญ (By chance) คือกุฏิอาตมานี่ เป็นกุฏิที่ไม่เคยเห็นที่ไหนเหมือนหลังนั้นอีกเลย เป็นกุฏิไม้ ๒ ชั้นเล็กๆ กำลังดี

ใต้ถุนสูง ชั้นบนมีระเบียงรอบ ระเบียงไม้นี่กว้างสักเมตรกว่าๆ พอดีนั่งขัดสมาธิได้สบายๆ พอดีๆ ปีกชายคาก็สั้นมาก เห็นท้องฟ้าสบาย น่ากลัวเทวดาจะจัดไว้ให้กระมัง กุฏิแบบจนๆ แต่ภาวนาได้ผลมาก อาตมาก็นั่งขัดสมาธิที่ระเบียงนี้หันหน้าไปทางป่าไผ่ที่หนาทึบ คืนนั้นพอดีเป็นคืนพระจันทร์เต็มดวง ค่อยๆ โผล่ขึ้นหลังกอไผ่ บรรยากาศของวัดป่าที่มีเผาผีสุดจะวังเวง และพระจันทร์ก็ทอแสงนวลเหนือกอไผ่พอดี ชายคากุฏิก็ไม่บังดวงจันทร์ ทุกอย่างเป็นมุมที่พอดี ก็เลยเกิดคิดเอาเองว่า *"จะเพ่งพระจันทร์"*

กสิณนิมิตภาวนา

ก็จ้องดูพระจันทร์ไม่ยอมหลับตาเด็ดขาด นานเท่าใดก็แล้วแต่ แม้น้ำตาจะไหลจะแสบตาแค่ไหนก็จะไม่ยอมหลับตา เพ่งพระจันทร์แล้วก็มองดูเงามืดของกอไผ่ รวมกำลังใจเพ่งเข้าไป เพ่งเข้าไปในราว ๕ วันเท่านั้น วงกสิณก็เกิด รู้ได้ยังไง บุญช่วย (แบบภาษาสเปนที่เม็กซิโกเขาว่า Dios me ayuda เทวดาช่วยที) **เมื่อมองดูพระจันทร์แล้ว ก็มองดูเงามืดที่กอไผ่ ปรากฏดวงสว่างคงที่ แล้วพร้อมกันนั้นจิตใจที่ไม่เคยนิ่งเลยแต่ก่อน ก็เกิดนิ่งพร้อมกันทันที นิ่งอยู่พร้อมกับนิมิต** บังคับให้สว่าง บังคับให้ดับ ให้เกิดได้ทุกที ให้ปรากฏขึ้นตรงไหนก็ได้ ทำเมื่อใดก็ได้ เป็นอันใช้ได้เป็น **กสิณนิมิตภาวนา** ก็ไปกราบเรียนท่านอาจารย์อีกตอนกลางคืน ท่านว่า *"ดูข้างในกายเธอซิ"* จ้องลงไปในตัวก็เกิดเป็นแสงสว่างจ้านวลราวกับแสงไฟฉายกระบอกใหม่ ปรากฏขึ้นภายใน **ทันทีนั้นก็เกิดปีติสุขอย่างมากขึ้นพร้อมกัน**

ท่านอาจารย์กู่บอกว่า *"ดูเส้นผมซิ"* หลับตามองเกิดแสงสว่างนวลแบบนีออน เห็นนิมิตเส้นผมทันที ขนาดใหญ่ราวสายไฟฟ้า ท่านอาจารย์แนะให้ใช้แสงตรวจดูในเส้นผม ก็เกิดเป็นอัตโนมัติเลย นึกขึ้นได้เองว่า อย่างนี้เองที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงพุทธญาณส่องแสงสว่างเหนือโลก (ดัง Super computer, internet) ทรงต้องการรู้อะไรก็กดปุ่มจิตสมาธิ อภิญญาเหมือนกดปุ่มเพ่งจิต พรึ่บ ภาพคำตอบก็ปรากฏทันที อดีต ปัจจุบัน อนาคต สถานที่ บุคคลในจักรวาล (Cosmo) นอกจักรวาลนี้ไม่มีขอบเขต โยคีผู้มีฤทธิ์สมัยก่อนหรือสมัยเดียวกับพระพุทธองค์ก็สามารถเห็นได้ แต่มีขอบเขตจำกัดมากกว่า (ไม่มีที่เปรียบได้กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า) ความจำกัดเพราะจิตยังมืด หัวของความมืด อวิชชา คือนึกว่าตน (I, my, ego, self) เป็นขันธ์ ๕ หลงเป็นโลกภพ หลงไม่ดับสูญ ด้วยอริยมรรค ๘ สติปัฏฐาน รวมเกิดเป็นโลกุตตรธรรม ธรรมพ้นโลกหลง ตั้งแต่ขั้นพระโสดาบันขึ้นไป จิตจึงสว่างพ้นหลง ถึงพุทธธรรมได้ ลงกสิณนี้เมื่อเกิดในกายได้แล้ว กำหนดจิตเมื่อไรก็เห็นทันทีพร้อมปีติสุข ไม่ว่านั่ง นอน ยืน เดิน หรือแม้นั่งอยู่ในหมู่คนที่ชุมชน ไม่ต้องปิดตาดู นัยน์ตาเปิดธรรมดา เหมือนไม่ใช่ภาวนา แต่ก็เห็นดวงสว่างมาก ในอกมีปีติทั่วทั้งกายและใจพร้อมกัน ก็มีประโยชน์ตอนขึ้นรถไฟคนแน่นๆ ไปไหนลำบาก ก็นั่งมองคนเป็นธรรมดาๆ ก็เพ่งให้เห็นวงกสิณก็เกิดปีติสุขพร้อมกันไป ก็เลยไม่ต้องไปห้องสุขาอีกด้วย คือเริ่มจากกสิณพระจันทร์นี่ วงกสิณสามารถเข้าออกเหมือนว่าขยับแสงไฟ จะให้เกิดจะให้ดับไปอยู่ไหนก็ได้ ท่านอาจารย์ก็ต่อให้อีก ต่อมาก็พิจารณาอะไรก็ได้

ออกธุดงค์

หลวงปู่บุญฤทธิ์ตอนบวชใหม่ๆ

เมื่อได้กสิณแล้วก็คิดว่าเราสบายแล้ว เที่ยวธุดงค์ไปดีกว่า จะไปนานหรือไม่ นานก็ไม่เป็นไร ตอนนั้นอายุราว ๓๑ ปี ถ้าอย่างไรก็หางานทำใหม่ได้ คิดแล้วก็เลยไปกราบลาท่านอาจารย์ และเขียนจดหมายลาท่านข้าหลวง คือ คุณปกรณ์ อังศุสิงห์ ว่าขอลาออกจากราชการ แม้ท่านจะอนุญาตหรือไม่ก็ตาม ก็ลงมากรุงเทพฯ พักวัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน พักกับท่านเจ้าคุณอริยคุณาธาร (มหาเส็ง) ต่อมาท่านสึกไปอยู่เขาสวนกวาง แล้วต่อมาก็ไปพักวัดเจ้าคณะธรรมยุต คือช่วงนั้นเป็นพรรษาที่ ๑

ในช่วงที่บวชใหม่ๆ นั้น อาตมาก็ศึกษาพระไตรปิฎก ตั้งใจศึกษาอย่างยิ่ง อ่าน อ่าน แล้วก็ย่อ ย่อ ทำย่อเก็บไว้ๆ เอาไว้กันพระต้ม แล้วถ้าท่านเทศน์ถูกผิดเราจะได้รู้

ที่อุบลราชธานี ที่วัดใหญ่นี่มีเรื่องให้คิดดีอยู่เรื่องหนึ่ง คือมีคนเขาได้ว่านกันงูกัดมา เขาว่าดีนัก พากันดีใจ เย็นวันนั้นงูมันมากัดคนในวัดเลย นี่ ของดีมากถ้ามี มันก็เกิดมีของไม่ดีมาเกิดพร้อมกัน ที่มีของดีมันก็มาลองดี สู้ไม่มีเสียเลยดีกว่าหมดเรื่อง มีโรงพยาบาลสวยหรูทันสมัย น่าดู มีแต่คนป่วยที่เข้าไปไม่สบายด้วยนะ นี่แหละโลกสมัยใหม่ สวยงามเทคโนโลยี แต่แสงสว่างจิต ศีลธรรมประจำจิตไม่มี ทุกข์เพราะโง่

ภาวนาทั้งทวน

ต่อมาไปพักที่วัดเจ้าคณะธรรมยุต จังหวัดโคราชแล้ว ไปจำพรรษา พ.ศ. ๒๔๘๐ ที่วัดสุปัฏนาราม กับท่านเจ้าคณะธรรมยุต อุบลราชธานี มีเจ้าคุณธรรมปิฎกเป็นเจ้าอาวาส บังเอิญ (By chance) ท่านเจ้าคุณออกตรวจการเดินทางไปด้วย พบวัดป่าลุมพุกเปิดใหม่ (วัดป่าประชาอุทิศ) เมืองคำเขื่อนแก้ว (ปัจจุบันอยู่ในจังหวัดยโสธร) เป็นเมืองขอมโบราณ อยู่ไกลไปทางเหนือราว

พระอุโบสถวัดสุปัฏนาราม จ.อุบลราชธานี

๙๐ กิโลเมตร เป็นวัดป่าสร้างใหม่ มีอาจารย์ครูบานิด พรรษา ๕ เป็นผู้ก่อตั้ง อาตมาก็เลยชอบใจ ตั้งใจพักที่นี่ คือที่วัดนี้มีพระไม่มาก ๓-๔ องค์ การจัดวางผังขอวัดดีมาก แผนผังดี ตัดถนนเป็นตาหมากรุก มีกุฏิอยู่ตามมุมจะมองไม่เห็นกัน มีต้นไม้ครึ้มร่มเย็นดี เป็นที่สัปปายะก็เลยตอนนั้นมาอยู่วัดนี้อาตมาไม่ทิ้งภาวนา แต่ดวงกสิณใกล้จะดับแล้ว มันสว่างนิดๆ เท่านั้น

ก็เลยคิดว่าจะสึกแล้ว ก็เลยคิดจะอยู่ที่วัดป่าลุมพุก (วัดป่าประชาอุทิศ) นี้ ภาวนาครั้งสุดท้ายแล้วสึก

ก็นึกว่า ไหนๆ เราจะสึกแล้ว เราจะสร้างพระเจดีย์ แต่เจดีย์ของเราไม่สร้างด้วยอิฐด้วยปูนอะไร เจดีย์ของเราจะสร้างด้วยการภาวนาถวายพระพุทธเจ้า จึงได้ภาวนาอย่างเต็มที่เลย แบบที่เรียกว่า ***“ภาวนาทิ้งทวน”***

ก็คิดเอาเองอีก วิธีนี้คือ ไม่เพ่งกสิณมาก แต่มาฝึกสติปัฏฐาน โดยเดินจงกรม ๕ ก้าวแรก เราจะเดินสติในกาย ให้สติรู้อยู่กับขากับเท้า ไม่มีคิดเรื่องอื่น กว่าจะได้ ๕ ก้าวเกือบแย่ ถ้าระหว่างนั้นเกิดแว๊บไปคิดอะไรอื่น ก็เอาใหม่ ต้องนับหนึ่งใหม่ ภาวนานี้ส่วนใหญ่คิดเอาเอง ใช้วิธี (method) กัดปากเอาแล้วกำมือ เอาเล็บจิกมือไปพร้อมๆ ให้เจ็บมากๆ ทำแบบนี้ นี่ นี่ (ท่านเมตตาทำท่าให้ดู) ยืดแขนกำมือ กดเล็บจิกลงไปให้เจ็บ เจ็บจนคิดอื่นไม่ได้ รู้อยู่ที่เจ็บนั่นแหละก่อน **ให้จิตอยู่กับเจ็บ รู้อยู่ที่เจ็บ** ให้มันเกาะอยู่ที่กาย เอาจนได้ ๕ ก้าว ก็เพิ่มขึ้นวันละ ๑ ก้าว หลักประจำมีว่า สติอยู่กับขา ระหว่างนั้นถ้าแว๊บก็นับ ๑ ใหม่ ไม่ว่าจะได้ไปแล้วกี่ก้าว เล่นเอาเหงื่อตก ทีนี้สมมุติว่าวันนี้จะเดิน ๒๐ ก้าว พอเดินไปก้าวที่ ๑๙ แล้ว เอ๊ ทางกรุงเทพฯ เป็นไงน๊า อีตาหลวงพิบูล (จอมพล ป. พิบูลสงคราม) แกเป็นยังไงน๊า เอ้าต้องเริ่มใหม่

ยิ่งทำได้เป็นเที่ยวก็ยิ่งยากขึ้น ถ้า ๕ เที่ยวก็ยากขึ้นไปอีก ถ้ากำหนดว่าวันนี้จะเดิน ๒๐ เที่ยว พอ ๑๕ เที่ยวก็ เอ้ นายควง (นายควง อภัยวงศ์) เป็นไงบ้างน๊า (หลวงปู่ชอบคิดการเมือง) เอ้า เอาใหม่อีก เริ่มต้นใหม่ ที่นี่ วันนั้นคงได้ในราว ๑๕-๓๐ เที่ยว

ก็เกิดบังเอิญ (By chance) เย็นวันนั้นสรงน้ำตอนเย็นตามแบบบ้านนอกไทยๆ ก็ตักน้ำจากโอ่งขึ้นอาบ กำลังอาบอยู่ เกิดแสงสว่างเรืองๆ เป็นแบบแสงรุ้ง เกิด **พรึ่บ** รอบกาย ภายนอกสว่างรอบเหมือนกระด้ง เหมือนแบบที่เขาเขียนรัศมีรอบๆ นั่นแหละ **ตอนนั้นเฉยๆ ไม่มีปีติสุขใดๆ** การเคลื่อนไหวกายก็ปกติ ก็สรงน้ำไป แสงสว่างรอบเหมือนกระด้งก็คงมีอยู่อย่างนั้น สรงน้ำเสร็จเดินกลับกุฏิ แสงสว่างรอบก็มีอยู่อย่างนั้น ก็เลยนั่งอยู่ในกุฏิ วงสว่างยังคงเดิม คิดได้ว่า นี่เป็น **สมาธิ คือ สมาธิเจริญปัญญา** ปัญญาเกิดจากสมาธิ ก็เลยดูจิตนิ่ง เฉยๆ ไม่ต้องไปคิดอะไร คือตอนนี้ปริยัติก็ให้ผลเหมือนกัน นี่เป็นลักษณะจิต สมาธิ ปัญญา เกิดจากสมาธิภาวนา จิตนิ่งพร้อมนิมิต ก็นั่งดูนิมิตเฉยๆ **ดูวงสว่างนั้น ไม่ต้องคิดถามตอบอะไร ไม่ไปอยากรู้อะไร** แล้วก็เกิดมีเสียงคน ๒ คน คนเขาโต้กัน ถามตอบปัญหาธรรมกัน เรื่อง ขันธ์ ๕ มีจริงหรือเปล่า เสียงนั้นดังว่า *"ขันธ์ ๕ มีจริงรึเปล่า ถ้ามีจริงก็วิ่งออกมาให้ดูเหมือนหนู ๕ ตัวซิ"*

เสียงโต้กันสักพัก ก็รู้ขึ้นว่าจิตนี่เองมันมืด อวิชชา สังขารา จิตมันหลง ก็รู้ปฏิจจสมุปบาทตอนต้น รู้ประจักษ์แจ้งในใจตนเอง ว่า **จิตเท่านั้นเองมืด เหมือนคนที่ถูกเอาผ้าดำมาปิดหัวปิดตาแน่น ไขว่คว้าอากาศไปมา หมุนไปมา นึกเอา หวังเอา คาดคะเนเอาว่าข้างนอกเป็นอย่างไร คือการทำงานของจิตอวิชชาของสัตว์โลกทั้งหมด ตั้งแต่ยอดพรหมลงไปสู่ก้นนรก ไม่เพียงคน จิตที่ยังไม่สว่าง ไม่ถึงโลกุตตรธรรม มรรคผล ตั้งแต่โสดาบันขึ้นไปเป็นจิตปุถุชน เป็นจิตสังขาร** (อารมณ์ โลภหลง ภาพหลง) ตามปฏิจจสมุปบาท อวิชชาปัจจยาสังขารา สายกำเนิด โลภ หลง (line of causality) หรือพระอภิธรรมที่พระสวดตามงานศพนั่นแหละ

สรุป วันนี้รู้ปฏิจจสมุปบาทตอนต้น **ความคิดจะสึกหายไปหมดสิ้น**

ถามหาท่านพ่อลี ธัมมธโร

ท่านพ่อลี ธัมมธโร

ก็เลยออกจากวัดป่าลุมพุก (ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองอุบลไปประมาณ ๙๐ กิโลเมตร) ไปหาท่านพ่อลี (ท่านพระอาจารย์ลี ธัมมธโร ศิษย์รุ่นที่ ๒ ของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต และเป็นผู้ก่อตั้งวัดอโศการาม) ตอนนั้นราวปีพ.ศ. ๒๔๙๑ ยังอยู่ในพรรษา ๑ ช่วงนั้นท่านพระอาจารย์เทสก์ (หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี) ยังอยู่ที่วัดเขาน้อย จันทบุรี เช่นกัน ต่อมาท่านเดินทางไปอยู่ปักษ์ใต้ พังงา ภูเก็ต

ก็ไปขออยู่กับท่านพระอาจารย์ลี ที่วัดคลองกุ้ง จันทบุรี ไปอยู่ ๑ พรรษา ก็เกิดบังเอิญ (By chance) มีคนที่เคยภาวนากับท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ (จันทร์ สิริจันโท) วัดบรมนิวาส (สมัย ร.๖ ภาวนามาตั้ง ๔๐ ปี) เป็นมารดาของคุณปกรณ์ อังศุสิงห์ อยู่บางกะแจะ จันทบุรี ใช้ให้คนมานิมนต์ท่านหลวงพ่อลีไปเทศน์เรื่อง อริยสัจ ๔ ที่บ้าน ผู้นิมนต์กำลังนิมนต์อยู่ ท่านพระอาจารย์ลีท่านอยู่บนกุฏิไม้ชั้นบนสูง ก็พอดีเราเดินผ่านหน้ากุฏิท่าน ตอนนั้นท่านร้องส่งเสียงดังลงมาสั่งทันทีว่า *"บุญฤทธิ์ไปเทศน์เรื่องอริยสัจ ๔ ที"* เท่านั้นเอง แล้วท่านก็ไม่ได้แนะได้สอนอะไร

พูดเรื่องการไปแสดงธรรมเทศนานี้ โยมแม่ของคุณปกรณ์ อังศุสิงห์ ซึ่งภาวนามา ๔๐ ปีแล้ว และเป็นลูกศิษย์พระใหญ่ๆ อย่างเป็นศิษย์ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ นี่ เวลานิมนต์พระไปเทศน์ โยมจะตั้งหัวข้อให้เลย พระก็ต้องเทศน์ตามหัวข้อนี้แหละ

ทีนี้วันนั้นก็อย่างที่เล่าว่า พอเดินผ่านกุฏิท่านอาจารย์ ท่านก็ตะโกนสั่งให้เราไปเทศน์แทน ก็รีบไปค้นหนังสือ ก็ไม่เห็นค่อยมีอะไร คืนวันนี้คือปกติที่วัดป่านี่ไหว้พระสวดมนต์แล้วก็มีภาวนาอีกราว ๔๕ นาที พอคืนนั้นเขาเลิกภาวนากันแล้ว อาตมาก็อยู่ภาวนาต่อ คราวนี้ต้องอาศัยของเก่าก็คิดเอาเอง รวบรวมกำลังเพ่งไปเป็นวงกลม **คืออาศัยของเก่า "วงกสิณแสงสว่าง" เป็นพื้นฐานปัญญา คือเพ่งจิตสมาธิ นึกให้เกิดวงสว่าง แล้วรวมพลังจิต กำลังใจกายเพ่งมุ่งตรงไปจุดเดียว ที่ตรงใจกลางวงสว่างนั้น พรึ่บ** นิมิตกสิณก็ปรากฏเป็นภาพทันที เป็นภาพขาวดำเหมือนภาพยนตร์แบบทีวี เห็นเป็นภาพคนพายเรือจ้างแบบไทย พายออกไปในทะเลตอนย่ำค่ำ คนนั้นพายไปก็มองดูคลื่นในทะเล ก็เกิดสงสัยคลื่นเป็นยังไง ก็เอามือจุ่มลงไป จุ่มน้ำทะเลดูทันที ก็เกิดความรู้ทันที **น้ำไม่ใช่คลื่น คลื่นก็ไม่ใช่น้ำ** พิสูจน์โดดลงไปในน้ำ ตัวกลายเป็นธาตุน้ำไปหมด มหาสมุทรตัวแท้คือธาตุน้ำ (H_2O) อยู่เสมอ จุ่มลงก็เปียก ส่วนคลื่นเป็นอาการ (movement dynamic is not H_2O Constant (Chemical) temporal is not untemporal, relativity is not absolute.) **คือมันจริง แค่โง่ แค่กิเลส แค่สังขาร (ไม่ใช่จริงแท้ พุทธธรรม วิสังขาร) เป็นอวิชชาปัจจยาสังขารา ปฏิจจสมุปบาท** เป็น line of causality ที่พระท่านสวดงานศพ ที่พระพุทธองค์ทรงกล่าวว่า อวิชชาโง่ เป็นเหตุ ทุกข์ หลง เป็นเหตุ รู้แจ้งเมื่อโดดจากเรือลงไปในน้ำ ตัวละลายกลายเป็นธาตุน้ำไปหมด กลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธาตุน้ำมหาสมุทร หมดสงสัยธรรมธาตุ สังขารก็ดีวิสังขารก็ดี อาการ ไม่ใช่อาการธรรมดาอยู่อย่างนั้นเอง พระพุทธองค์ทรงกล่าวไว้ว่า **"พระองค์จะทรงปรากฏหรือไม่ก็ตาม อริยสัจ ๔ นิพพานธรรม สังขาร วิสังขารธรรม ก็เป็นอยู่อย่างนั้น"**

ตกลงก็เลยได้ไปเทศน์ให้โยมฟัง (พวกพระเทศน์แบบโวหารตามคัมภีร์เขาไม่เอา) โยมชอบใจมาก เพราะอาตมาเทศน์อยู่นาน พอเทศน์เสร็จโยมก็บอกว่า *"เอ้าใครอยากซักถามเพื่อนก็มาถามซิ"* เรียกคนโน้นคนนี้มาช่วยซักถามต่อ แต่ไม่มีคนถาม ก็พอรอดตัวไปได้ดี

วัดคลองกุ้ง จ.จันทบุรี

วัดเจดีย์หลวง จ.เชียงใหม่

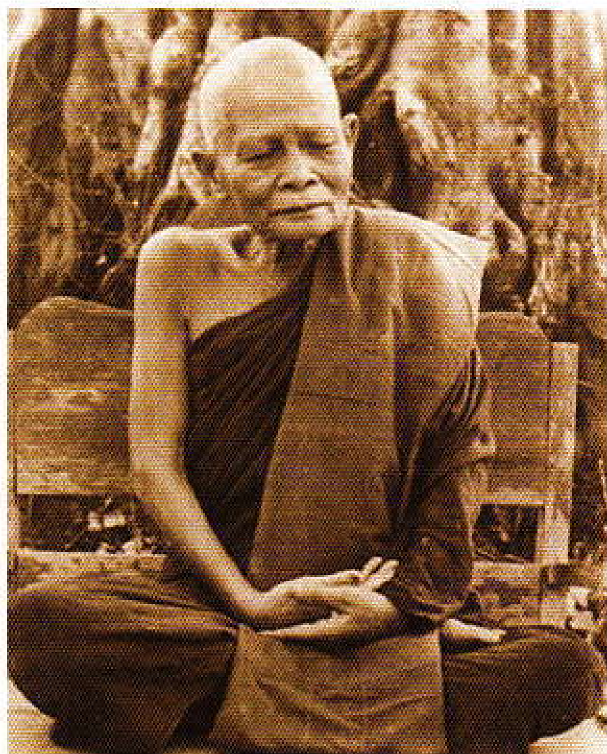
พระป่าประชุมกันโดยมิได้นัดหมาย

ปีนั้น พ.ศ. ๒๔๙๑ พอออกพรรษา ท่านพระอาจารย์ลีท่านก็ไปจำพรรษาต่อที่เมืองพาราณสี ประเทศอินเดีย (พ.ศ. ๒๔๙๒) แล้วไปอยู่วัดแม่แสง ชินวัตร ที่สันกำแพง (วัดโรงธรรมสามัคคี) ผู้เป็นมารดาคุณเข็มทอง ชินวัตร ก็ได้มีโอกาสบังเอิญ (By chance) ในงานประจำปี ปีนั้นเป็นวันวิสาขบูชา ที่วัดเจดีย์หลวงกลางเมืองเชียงใหม่ มีพระป่ามาประชุมกันมากมายร่วม ๑๐๐ องค์โดยท่านไม่ได้นัดหมายกัน เขาจัดรับพระนั่งที่ใต้ถุนกุฏิเจ้าอาวาส มีโต๊ะนั่งสี่เหลี่ยมตัวหนึ่ง ทำให้หลวงปู่ได้มีโอกาสได้พบพระป่าผู้ใหญ่หลายรูป

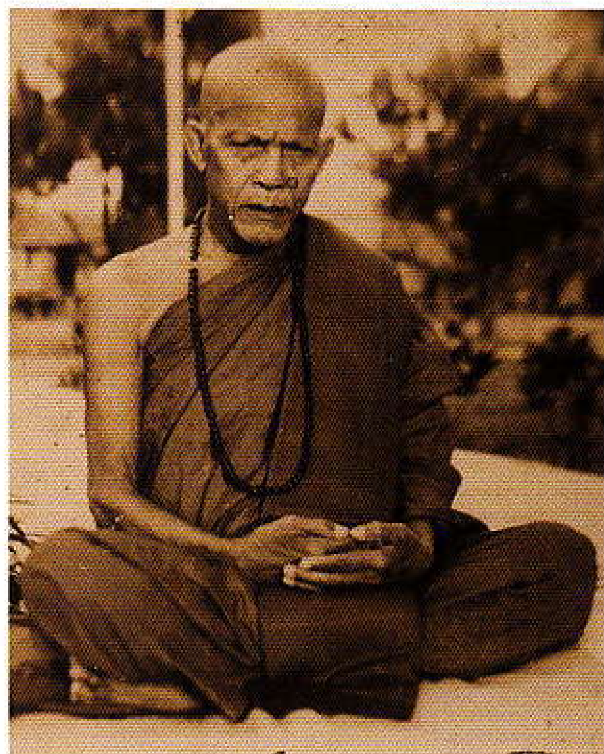
หลวงปู่ได้โอกาสนั่งใกล้**พระอาจารย์แหวน (หลวงปู่แหวน สุจิณโณ)** วัดป่าห้วยน้ำริน ตอนนั้นท่านยังไม่ชรามาก ยังแข็งแรง จากหลวงปู่แหวนก็มี **หลวงปู่ตื้อ อจลธัมโม** วัดป่าแม่ริม จ.เชียงใหม่ ท่านนั่งอยู่ทางขวา และมีท่านอาจารย์อีกองค์หนึ่ง **องค์ดำ ๆ รูปองค์เล็ก ๆ นั่งตรงข้าม** ท่านนั่งสงบไม่พูดจา ไม่หัวเราะอะไร นั่งนิ่งเงียบ (แท้จริงคือ**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** ซึ่งตอนนั้นหลวงปู่บุญฤทธิ์ยังไม่รู้จักท่านมาก่อน) อาตมาก็นึกว่าในใจ *"พระบ้านนอก"* ในคืนวันวิสาขบูชานั้นเอง เมื่อพระและชาวบ้านประชุมกันในศาลาใหญ่ วัดเจดีย์หลวง จึงได้รู้ว่าท่านคือ หลวงปู่ชอบ ฐานสโม ศิษย์องค์

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

หลวงปู่แหวน สุจิณโณ

หลวงปู่ตื้อ อจลธัมโม

สำคัญของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต คืนนั้นพระอาจารย์มากมายหลายองค์ถูกนิมนต์ขึ้นเทศน์ ก็มีการนิมนต์หลวงปู่ชอบ นิมนต์สองครั้ง ท่านนั่งนิ่งเฉย อาตมาก็ได้นึกว่า *"ท่านไปอยู่ป่าอยู่เขากับกะเหรี่ยงทำไมนะ"* โดยไม่รู้ตัวเลย หลวงปู่ไม่รู้ตัวเลยว่าอีกไม่กี่วันที่จะถึงวันเข้าพรรษา หลวงปู่ก็จะได้ไปอยู่กับองค์หลวงปู่ชอบที่วัดป่าบ้านยางผาแด่น วัดป่าที่องค์หลวงปู่ชอบท่านไปตั้งขึ้นอยู่บนภูเขาสูง กลางดงป่าใหญ่ แสนจะทุรกันดาร ไม่มีทางรถไปถึง มีแต่จะต้องบุกป่าฝ่าหนามปีนเขาขึ้นไปเท่านั้น

ก็ตามเคยคือบังเอิญ (By chance) ท่านพ่อลี (พระอาจารย์ลี ธัมมธโร) กลับมาจากอินเดียแล้ว สมเด็จวัดบรมนิวาส (สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ ติสโส อ้วน) ผู้มีพรรษาแก่กว่าพระอาจารย์มั่น (หลวงปู่มั่น) ได้นิมนต์ให้ท่านพ่อลีอยู่จำพรรษาที่วัดบรมนิวาส เพื่อสอนภาวนาองค์ท่านโดยเฉพาะเพราะในตอนนั้นสมเด็จชราภาพมากแล้วกว่า ๘๐ พรรษา หลวงปู่ก็ลงไปเยี่ยมนมัสการท่านพ่อลีและพักอยู่ที่วัดบรมนิวาส พักที่กุฏิท่านปลัด (ผู้เคยเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น) อาตมาก็เลยถามท่านว่า *"เคยได้ยินชื่อหรือเคยรู้จักท่านอาจารย์ชอบไหม"*

ท่านปลัดตอบทันทีว่า *"โอ ท่านองค์นี้เป็นศิษย์องค์สำคัญมากของหลวงปู่มั่น ท่านเป็นผู้มีอภิญญามาก"* เพราะคำนี้คำเดียว *"มีอภิญญามาก"* ที่บังเอิญทำให้หลวงปู่ตัดสินใจกลับเชียงใหม่ทันที *"แต่อาตมานี่ คนชอบดูถูกว่าพระกรุงเทพฯ"* ท่านพระอาจารย์ลีถามโยมที่ห้วยน้ำริน จังหวัดเชียงใหม่ ว่า *"บุญฤทธิ์ ถ้าขึ้นเขากะเหรี่ยงนี่ใช้เวลากี่วัน"* โยมตอบ *"สัก ๒ วันครับ"* ท่านว่า *"โอ้ เราเดินครึ่งวันขาเดียว แต่เอาจริงๆ ก็ ๒ วัน"*

จากวัดบรมนิวาส อาตมาก็รีบกลับวัดดวงแข หัวลำโพง กลับไปวัดเจดีย์หลวง จังหวัดเชียงใหม่ ตอนนั้นใกล้เข้าพรรษาแล้ว ก็รีบไปลาท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาส เรียนว่าจะไปจำพรรษากับพระอาจารย์ชอบ ท่านเจ้าอาวาสก็ห้ามว่า *"บุญฤทธิ์ ประเดี๋ยวก็หามออกมาหรอก"*

อาตมาไม่เชื่อใครหรอก ตอนนั้นรีบลาออกเดินทาง ก็ไปตอนแรกไปพักอยู่วัดแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

จำพรรษากับหลวงปู่ชอบ ฐานสโม

ที่แมริมได้พบท่านพระอาจารย์ตื้อ พูดถึงหลวงปู่ตื้อ มีเรื่องเล่าถึงองค์หลวงปู่ตื้อเพิ่มเติมอีกว่า ต่อมาท่านเมตตาตั้งวัด คือ วัดอรัญญวิเวก อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

ตกลงก็พักอยู่วัดแมริม ท่านอาจารย์ตื้อท่านก็ห้ามไว้ แต่อาตมาก็ไม่ฟัง จนไปถึงวัดที่ห้วยน้ำริน ได้กราบท่านอาจารย์แหวน ท่านก็ห้ามไว้ว่าลำบากมากทางไป แต่อาตมาตั้งใจแน่วแน่แล้ว ก็ไปต่อไป ตอนเช้าญาติโยมก็จ้างคนหามของ บุกไปนี่ พื้นดินเป็นแต่ขี้โคลนครึ่งเข่า เดินขึ้นเขาสูงครึ่งวัน พอดีมีนมข้นติดไปครึ่งกระป๋อง ทั้งวันๆ จะหารอยเท้าคน รอยเท้าสัตว์ ไม่มีเลย ทางไปลำบากมาก วนเดินหลงป่าอยู่ ๒ หน ไปถึงวัดหลวงปู่ชอบเอาเกือบค่ำ แอบบ่นในใจว่า *"แหม ท่านอาจารย์ทำไมมาอยู่ที่ยากอย่างนี้หนอ"*

"จริงๆ แล้ว อาตมากะไปถึงให้พอดี คือรุ่งขึ้นเป็นวันเข้าพรรษา เป็นการบังคับตัวเอง เปลี่ยนใจไม่ได้แล้ว พอไปถึงก็จุดเทียนอธิษฐานขอจำพรรษาบนเขาสูง ที่วัดป่าบ้านยางผาแด่น กับท่านอาจารย์ชอบ" นับเป็นการจำพรรษากับหลวงปู่ชอบ ฐานสโม เป็นครั้งแรก ปีนั้นพ.ศ. ๒๔๙๓

"พอรุ่งขึ้น เช้านั้นเอง โอ๊ย (หัวเราะ) เจอกับข้าวยางแท้ๆ เลยคุณโยม เฉพาะอย่างยิ่งอะไรไม่รู้ เหมือนขี้ควาย มันเละๆ ก็คือ ใบบอนตำใส่น้ำเกลือ พอตักเข้าปากฉัน อาตมาท้องร่วงทุกวันอยู่ ๑ เดือน ยาแก้ท้องเสีย ยาอะไรที่ติดๆ ตัวไป กินหมดขวดก็ไม่ได้ผล"

"แต่บอนที่ยางมันเอามาตำนี่ รสมันๆ ดี กับข้าวยางบอนดำ ก็ท้องร่วงเลยหมดแรง โยมมันเพลีย เพลียจนกลิ้งไปกับดินเลยโยม"

วันนั้นก็ว่า ไม่ไปบิณฑบาตแล้ว ก็พอดีพวกยางมันเกิดเอาเนื้อไก่มาถวายหลวงปู่ชอบ (ตามปกติพวกกะเหรี่ยงจะไม่มีเนื้อสัตว์)

"ถ้าวันไหนมีหมู มีเนื้อ มีไก่ ก็แสดงว่ามีงานถวายผี หรือแต่งงาน"

วันนั้นเขาก็เอามาถวายหลวงปู่ชอบ แต่หลวงปู่ชอบท่านไม่ฉัน ให้เอาถวายท่านบุญฤทธิ์

"โอ พอฉันเนื้อไก่ที่หลวงปู่ชอบเมตตาให้แล้ว หาย หายท้องร่วงทันที หายเด็ดขาดเลย"

ก็ต่อมาก็ชิน ก็ได้อาศัยผักต่างๆ กะเหรี่ยงมันก็ไปเก็บผักมา รสชาติดี ผักนี่ หอม ไม่เห็นมีขายตามตลาด แต่ได้อาศัยน้ำปลา บ้านมันขวดน้ำปลาเรียงเป็นแถว

"แต่นับเป็นบุญของอาตมาที่ได้มีโอกาสถวายอุปัฏฐากปฏิบัติหลวงปู่ชอบอยู่หลายเดือน ได้อยู่ป่าองค์เดียว" ท่านเล่าเรื่องบิณฑบาต อาหารขบฉันต่อว่า

ช่วงนั้นเป็นปีพ.ศ. ๒๔๙๔-๒๔๙๘ เห็นกล้วยป่าขึ้นเองหลังกุฏิ เช้าก็ไปเมียงมอง เมื่อไรมันจะออกปลีเห็นปลีกล้วยที โอ๊ย ลาภใหญ่ นานๆ เจอสักที หลวงปู่ก็ฉันเกลี้ยงชี้

บางทีมีปลาเค็มขนาดหัวแม่มือสับๆ เอาปลีกล้วยใหญ่สับๆ ใส่ เขาเอาต้นกล้วยมาพันๆ เอายางข้างในออกเสียก็พอเป็นแกงโฮ๊ะ ต้นขนุนที่นั่น นี่ลูกดกยอดถึงโคน บางทีเขาก็โค่นกล้วยมาทำให้ฉัน

"แหม เห็นปลีกล้วยนี่เท่ากับเห็นบะหมี่นะ มันไม่ได้ออกบ่อยๆ กล้วยป่านี่ปลีมันกินได้ แต่เวลาสุก ลูกกินไม่ได้ มีแต่เม็ดเต็มเลย"

วันหนึ่งหลวงปู่ชอบท่านเดินผ่านไปลอดต้นรักใหญ่ในป่า เกิดแพ้อะไรไม่ทราบ ขึ้นเป็นเม็ดๆ คือท่านลงมา ๔ ปีแล้ว ขึ้นไปใหม่

วันหนึ่งต้องออกเดินทางจากวัดป่าบ้านยางผาแด่น ซึ่งเป็นเขาสูงมากลงมาข้างล่าง หลวงปู่ชอบท่านเห็นอาตมาเป็นพระกรุงเทพฯ ท่านก็ต่อให้ลงไปก่อน อาตมาก็เลยเพ่งนึกถึงขนนกเบาๆ แล้วก็ปล่อยตัวลงเขาแบบลิ่วๆ ลงมาเลย ตั้งเป็นนิมิตวิ่งลงมาเลย มันชันมากเขานี่ ไปถึงตีนเขาได้ก็บ่าย คือพอฉันเช้าเสร็จ อะไรเสร็จก็ออกเดินทาง สักพักใหญ่ๆ หลวงปู่ชอบท่านก็มาถึง

ที่วัดบ้านยางผาแด่นนี้อยู่บนสันเขาสูง เป็นป่า กลางคืนมีเสียงน่ากลัวเยอะ มีเสียงแปลกๆ เสมอ ตกลงก็ปีนั้น (พ.ศ. ๒๔๙๓) ก็จำพรรษาอยู่กับหลวงปู่ชอบท่าน ๒ องค์เท่านั้น ในพรรษาอาตมาถวายอุปัฏฐากท่านทุกอย่าง เริ่มทำงานตี ๕ จน ๕ โมงเย็น ตักน้ำ ต้มน้ำ ล้างบาตร จัดอาสนะ พอเย็นก็ถวายน้ำอาบ ถวายขัดตัวท่าน กวาดวิหารไม้ไผ่ เตรียมจัดอาสนะที่นั่ง ทุกอย่างที่ลูกศิษย์จะพึงถวายปฏิบัติแก่ครูบาอาจารย์ ระหว่างนั้นใหม่ๆ สำหรับอาตมานั้น *"แรกๆ พอถึงวันโกน ถึงเวลาโกนผม ก็เห็นหลวงปู่ท่านถือมีดเดินเข้าไปในป่า ไม่รู้ท่านไปโกนที่ไหน ท่านไม่โกนให้หรือก เราจะให้ชาวบ้านโกนก็ไม่ได้ ต้องโกนเอง เริ่มแรกๆ ได้เลือดเยอะเลย ใช้เวลาโกนกว่าชั่วโมง แหม พอเริ่มโกนผมคนเดียวได้ ทำให้อยู่ป่าสะดวก เรื่องบิณฑบาตไม่ลำบากอะไรเพราะมีหมู่บ้าน เดินราว ๑ กิโลก็ถึง"*

"จำพรรษาอยู่กับหลวงปู่ชอบท่าน
๒ องค์เท่านั้น ในพรรษา อาตมา
ถวายอุปัฏฐากท่านทุกอย่าง"

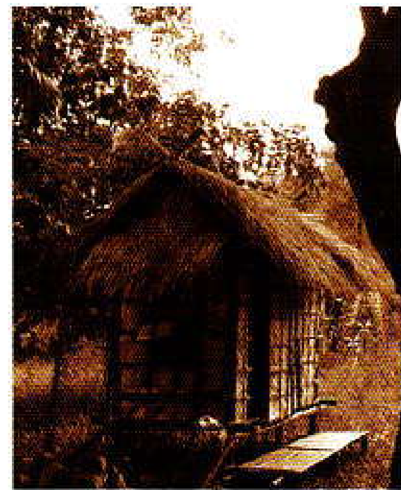
อยู่กับครู

ในระหว่างที่อยู่จำพรรษากับหลวงปู่ชอบนั้น สังเกตท่านไม่ค่อยพูดอะไร ท่านไม่ชอบเทศน์ ท่านไม่สอนอะไร มีแต่ดุ มีแต่เอ็ดเอา เดินก็ผิด ตากผ้าผิด วางของผิด อาตมาโดนเอ็ดทุกวันอยู่อย่างนั้น คือท่านสอนวินัย ก็แอบนึกในใจ *"แหม ท่านอาจารย์จู้จี้จังเลย"* พอท่านไปแล้ว นั่นแหละจึงได้รู้ คือท่านสอน ที่ท่านดุนั้น คือฝึกสตินั่นเอง สำคัญมากของพระป่า ต้องมีสติในทุกอย่าง ในทุกอิริยาบถ

ท่านเมตตาเล่าว่า

"กุฏิไม้ไผ่หลังโตกว่าโลงนิดเดียว เพดานสูงพอชูแขนครองจีวรได้ พื้นเป็นฟากไม้ไผ่ ฝาไม้ไผ่ กรุกระดาษหนังสือพิมพ์ ประตูเป็นบานไม้ไผ่เลื่อนได้ พวกยางมันสร้างให้วันเดียวเสร็จ"

"กุฏินี้ ถ้าอยู่แบบระวังดีๆ ก็ได้ตลอดพรรษาสบายๆ"

กุฏิน้อย (ที่จำลองขึ้น)

ที่นี้ที่บริเวณกุฏินี่ คือเป็นกุฏิไม้ไผ่อย่างที่เล่าให้ฟัง กุฏิของหลวงปู่ท่านอยู่เยื้องตรงข้ามกัน มีครั้งหนึ่ง ครั้งแรกอาตมากราบเรียนถามท่านนะว่า *"ท่านอาจารย์ภาวนาเป็นอย่างไร"* ท่านว่า *"ถ้าผมบอกท่าน ก็เหมือนข้าหลวงคุยกับชาวนา"*

แล้วก็อีกครั้งหนึ่งที่เห็นท่านเมตตาพูด

"อะไรที่มันยาก ก็ยังยาก จะไปอธิบายอะไร"

เสนาสนะสัปปายะ

ที่นี้พอออกพรรษาแล้วนี่ หลวงปู่ชอบท่านก็จะเปลี่ยนที่อยู่ ท่านชอบเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ท่านไปเร็วมาเร็ว ก็ไปเรื่อยๆ ไม่ติดในสถานที่ใด ที่นี้ท่านก็จะไปแล้ว ท่านไป เราก็จำต้องไป เพราะอยู่ตอนนั้นกัน ๒ องค์กับท่านเท่านั้น บังเอิญ (By chance) วันนั้นนั่งอยู่ในกุฏิหลังคามุงใบตองตึง เผอิญกุฏิอยู่ใกล้หนองน้ำ เป็นน้ำที่ใช้ฉัน ใช้อาบ มองออกไปทางหน้าต่างที่ติดกับต้นไม้ใหญ่ เห็นสระน้ำใสสะอาด เย็นครึ้ม มีพงหญ้าเขียวสด ต้นไม้ใหญ่น้อยล้อมรอบ ที่ผาหินมีต้นไม้ใบละเอียดขึ้นอยู่ตามโขดหินข้างซอกเขา อากาศเย็นชุ่มชื้นมาก อาตมาก็มองดูทางหน้าต่างไม้ไผ่ที่เป็นบานฝากระทุ้ง มองดูต้นไม้ ดูธรรมชาติบริเวณนั้น ก็เกิดคิดขึ้นว่า

"ที่อยู่แบบนี้เองที่พระอรหันต์ท่านอยู่ในสมัยพุทธกาล"

สมัยพระพุทธเจ้าในอินเดีย นี่ถ้าเราไปจากที่นี่แล้ว ก็คงไม่ได้กลับมาได้อีก กว่าเราจะมาถึงที่นี่ได้ ลำบากเกือบตาย เดินทางเป็นครึ่งวัน ปีนเขาเข้าป่าเป็นครึ่งวัน ถ้าออกไปแล้วก็คงไม่มาอีกแล้ว **"ไหนๆ ก็มาถึงแล้ว มาสร้างบารมีเลย"** สร้างบารมีอยู่ป่าประจำ *"อยู่ป่านี้ ไม่ออกจากป่าไปไหนเลยล่ะ"* ให้มันได้บารมี ก็เลยต่อรองกับตัวเอง

"สมมุติว่าอยู่ ๗ ปีได้ไหม เป็นตายไม่ออกไป"

ใจก็ว่า *"๗ ปี นานไป"*

"๕ ปี ก็ว่ายังนานไป"

"ถ้างั้นก็ ๓ ปี เอ้า"

"พอได้ ก็พอได้"

"แต่ถ้าได้ ๓ ปีแล้ว เกิดลงเขาไป เข้าไปในบ้านในเมือง ถ้าเกิดศึกขึ้นมาว่าไงเล่า ก็จะแก่ไป จะไปทำการทำงานที่ไหน"

ก็เกิดระลึกถึงพระพุทธวัจนะที่ทรงแสดงเรื่องการบวชว่า การบวชอายุหนุ่มปานกลาง อายุมาก ผลอานิสงส์ต่างกัน ได้ธรรมยากง่ายก็ต่างกัน คือ ผู้ชายถ้าบวชตอนหนุ่มก็ดี ถ้าบวชตอนกลางคนก็ลำบากนิดหน่อย ถ้าไปบวชตอนแก่ก็ลำบาก เพราะสังขารล่วงเลยไปแล้ว ตอนนั้นหลวงปู่ก็อายุราว ๓๐ กว่าปีต้นๆ

ทั้งตัว ถวายพระพุทธเจ้า

แล้วจิตก็นึกถึงพุทธวัจนะในเรื่องการทำทานขึ้นว่า

- **มีบุคคลที่เอาของเลวกว่าตัวกินตัวใช้ไปทำทานไปถวายพระ**
- **บุคคลพวกหนึ่งเอาของเสมอกับขนาดตัวกินตัวใช้ไปถวายพระ**
- **บุคคลอีกพวกหนึ่ง เอาของที่ดีที่สุด ดีกว่าตัวกินตัวใช้ไปถวายพระ**

พอจิตนึกไปถึงอย่างนั้น เกิดนิมิต

เกิดจิตเห็นเป็นคนถือปลาตัวใหญ่มาต่อหน้า ก็คิดว่าตอนหัวปลา ก็ผ่านไปแล้ว ตอนกลางปลาเหมือนตอนกลางปัจจุบัน ยังเหมือนกลางคนดีที่สุด คือกลางปลา ตอนปลายหาง มันเอาไปทำบุญก็ไม่ได้เท่าไร ก็เกิดบังเอิญ (By chance) พลันเห็นเป็นองค์พระพุทธเจ้าเสด็จมาบิณฑบาต พร้อมทรงถือบาตรใหญ่ หลวงปู่ก็ไม่พูดไม่จาอะไร หลวงปู่ก็เลยกระโดดลงไปในบาตรของพระพุทธเจ้าทั้งตัวเลย **"เอาไปเลย ถวายทั้งตัว ถวายพระพุทธเจ้าเลย** *ก็เลยได้มานั่งอยู่ที่นี่ล่ะ"* (มาเมตตานั่งสอนลูกศิษย์อยู่ปัจจุบันนี่)

นี่ทำให้นึกถึงพุทธภาษิตที่หลวงปู่ติดใจจำมาตั้งแต่เด็กๆ ว่า

"บุคคล พึงสละทรัพย์ เพื่อรักษาอวัยวะไว้
บุคคล พึงสละอวัยวะ เพื่อรักษาชีวิตไว้
และบุคคล พึงสละชีวิตได้ เพื่อสัจธรรม"

เปลี่ยนวิธีภาวนา

"บุญฤทธิ์ ที่ภาวนามาแล้วนั่น
มันไม่ถูกนะ"

ทีนี้พอถึงวันที่หลวงปู่ชอบท่านจะไปจากวัดป่าบ้านยางผาแด่นนี่ ตัวเราก็ได้อธิษฐานจิตขออยู่ป่านี้ ๓ ปีไปเรียบร้อยแล้ว ก็เลยเข้าไปเรียนท่านว่า ขอโอกาสอยู่ที่นี่ จะอยู่องค์เดียวโดยไม่ติดตามท่านไป หลวงปู่ชอบท่านว่า *"อยู่ได้อย่างไรกัน ในป่านี้องค์เดียว"* ก็ว่า *"อยู่ได้ครับ"*

ทีนี้ก็เห็นท่านเตรียมตัวจะออกจากวัด ท่านเดินไปเดินมาอยู่ที่ศาลา คือศาลานี้ปลูกด้วยไม้ไผ่ พื้นปูด้วยหญ้าคลุมดินไว้

แล้วท่านก็พูดว่า **"บุญฤทธิ์ ที่ภาวนามาแล้วนั่น มันไม่ถูกนะ"**

"ไม่คิดอะไรเลยได้อย่างไร"

"เอ ที่อาตมาคิดว่าทำถูกแล้ว แต่ไม่บอกใคร วิธีของอาตมานี่ทำไมท่านอาจารย์ถึงรู้ได้" แต่นั่นแหละ แต่ที่ถูกท่านก็ไม่บอก เราก็ไม่ได้ถามท่านด้วย ท่านว่าแล้วท่านก็ไปเลย ก่อนไปท่านว่า

"เอานิพพานเสียที่นี่ซี้" แล้วท่านก็ลงเขาไป

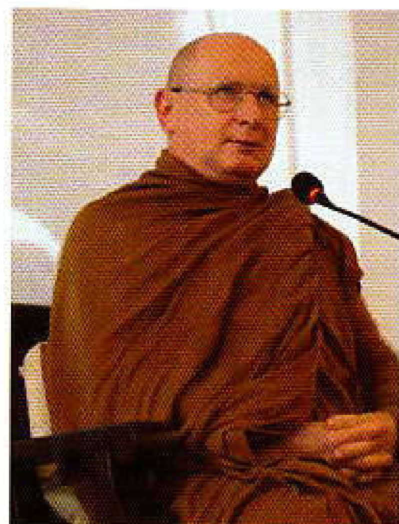
จากนั้นหลวงปู่ก็เปลี่ยนวิธีภาวนาใหม่ มาดูลมหายใจ ให้มีสติอยู่กับลมหายใจ รู้อยู่เท่านั้น จนกระทั่งมีปีติ นิดๆ หน่อยๆ ทำอยู่ปีกว่า

เสียงของพญานาค

หลวงปู่บุญจันทร์ จันทวโร

ระหว่างที่อยู่วัดป่าบ้านยางผาแด่นนั้น ได้ไปเยี่ยมวัดป่าผาเด่งใกล้ๆ ที่ท่านบุญจันทร์ พระอีสาน (พระอาจารย์บุญจันทร์ จันทวโร) มาสร้างไว้ พระองค์นี้ต่อมาเป็นพระอาจารย์ใหญ่อยู่เชียงใหม่ แต่ท่านสิ้นไปแล้ว ภายหลังต่อมาท่านธีรธัมโม พระสัญชาติแคนาดา (สมภารวัดธรรมปาละ Basel, Switzerland) ซึ่งเป็นศิษย์หลวงพ่อชา ก็เคยไปพักที่วัดนี้เช่นกัน

ผาเด่งนี้เป็นเขาอีกลูกหนึ่ง คนเมืองอยู่รอบข้างล่าง วัดอยู่ในป่าบนเขาสูง บนยอดเขามีป่าใหญ่ทึบ ไม่มีบ้านคนเลย เป็นป่าหนาทึบต้องปีนขึ้นไป อยู่หน้าผาจะเห็นยอดเขาสลับซับซ้อนเหมือนคลื่นทะเล ที่ยอดผามีทางเดินแคบๆ ไปตามหน้าผา

ท่านธีรธัมโม

บริเวณนี้เคยเป็นวัดโบราณ เคยขุดได้ซากวัดเก่าด้วย มีพวกเศษทองเหลือง ต้นไม้ใหญ่บางอย่าง ใหญ่จนตัดไม่ได้ ต้องเอาไฟเผา ภายในวัดมีศาลาเล็กๆ ทำด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์มาปะกับไม้ไผ่ขัดแตะ มีครอบครัวโยมอุปัฏฐากอยู่ ๑ ครัวเรือน ชื่อปู่หมา แกเป็นคนเมือง

เมื่อหลวงปู่มาพักที่วัดนี้เป็นชั่วคราว **ภาวนาได้ดีเป็นพิเศษที่วัดนี้**

หลวงปู่สาม อกิญฺจโน

ที่วัดบ้านยางผาเด่งนี่ กลางคืนบางทีมีเสียงแปลกๆ เสียงน่ากลัวเยอะ ตอนนั้นเราก็พรรษา ๔ ชินกับการอยู่ป่า คืนหนึ่งมีเสียงร้องใกล้กุฏิ กุฏิที่เขาสร้างให้โตกว่าโลงสัก ๓ เท่า คือหลังคาสูงพอชูแขนครองจีวรได้ หลังคามุงใบตองตึง ประตูกุฏิเป็นฝาไหล (เลื่อน) คืนนั้นเดือนหงายสว่างดี ก็มีเสียงเหมือนรถจักรไอน้ำ (Locomotive) เหมือนหวูดรถไฟ หวีดดังลั่น เสียงหวีดสูงมาก ดังขนาดอากาศสั่นสะเทือน พอตอนลงเสียงดังหวั๊กๆ เสียงต่ำๆ หลวงปู่ไม่ออกไปดู ตอนหลังมีโอกาสเรียนถามหลวงปู่ตื้อ (ท่านอยู่แม่ริม ลงไปทางตีนเขา) ท่านว่าเป็นเสียงของพญานาค

"เข้าใจว่า เณรหรือพระ ไปทำไม่ดีก็เลยต้องกลายมาเป็นพญานาคเฝ้าวัด"

"หลวงปู่สาม (หลวงปู่สาม อกิญจโน) ก็ไปอยู่ทางนั้น แต่ท่านอยู่ทางตีนเขา ท่านเคร่งครัด ชาวบ้านมันเคยให้คนเอาหินทุบท่าน ท่านสลบไปเลย" ตอนหลังท่านก็ไปอีสาน ท่านได้ไปเรียนกับท่านพ่อลีอยู่นาน กว่าจะญัตติที่หลัง *"หลวงปู่สามนี้ พระเจ้าอยู่หัวทรงเคารพนับถือ คือท่านเป็นนิกายมาก่อน ท่านเป็นคนสุรินทร์ เชื้อสายเขมร เคยอยู่วัดคลองกุ้งตั้งนาน"*

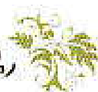

หลวงปู่กับหลวงพ่อทิวา ถ่ายที่สวนทิพย์

เรื่องของพระอาจารย์ทิวา

ท่านพระอาจารย์ทิวา อาตมาไม่เคยพบที่จังหวัดเลย แต่ตอนที่หลวงปู่ไปอยู่วัดป่าบ้านยางผาแด่น กับท่านหลวงปู่ชอบ ฐานสโม ๑ พรรษา พ.ศ. ๒๔๙๓ หลังจากออกพรรษา ท่านออกไปจากวัดป่าบ้านยางผาแด่น จังหวัดเชียงใหม่ แล้ว อาตมาอยู่องค์เดียวที่เก่าต่อไปอีก ๔ พรรษา ในตอนต้นระยะเวลานี้ราวพ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๗ วันหนึ่งมีพระป่าหนุ่มองค์หนึ่งขึ้นไปอยู่ด้วย จากวัดป่าห้วยน้ำริน จังหวัดเชียงใหม่ รูปร่างดี ขาวโปร่ง เรียบร้อย ไม่พูดมาก อาตมาถามว่า *"ท่านเรียนหนังสือถึงไหน"* ท่านตอบว่า *"ผมเป็นนายเรือตรีครับ ได้ทราบว่า ท่านอาจารย์เหลือแต่กระดูกเลยขึ้นมาดู"* ท่านทิวา ท่านเป็นศิษย์เจ้าคุณโฮม (พระราชมุนี) วัดสระปทุม ผู้เคยอุปัฏฐากท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต สมัยท่านอยู่ที่นั่น ตอนนั้นท่านเจ้าคุณยังเป็นเณร ท่านเจ้าคุณโฮมนี้ อาตมาก็ได้รู้จักในสมัยอาตมาอยู่วัดป่าตาคลี ในปีพ.ศ. ๒๕๐๑ ต่อมาท่านก็ได้ไปเยี่ยมอาตมา ที่วัดป่าบ้านใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ก่อนอาตมาจะไปอยู่ออสเตรเลีย ในปีพ.ศ. ๒๕๑๗ (ค.ศ. ๑๙๗๔)

ท่านพ่อลี องค์เชี่ยวชาญอานาปานสติ

ท่านพ่อลี ธัมมธโร

เมื่อเข้าพรรษาที่อธิษฐานอยู่ป่าองค์เดียว ๓ ปี บนบ้านยางผาแด่น (ระหว่างนั้นก็ไปที่วัดผาเด่งบ้าง แต่ไม่ได้จำพรรษา ไปอยู่ภาวนาเป็นบางคราว) พอพรรษาที่ ๒ บนเขานี้ ท่านพระอาจารย์ลี (ท่านพ่อลี ธัมมธโร) ท่านขึ้นมาอยู่ด้วยที่วัดบ้านยางผาแด่น ท่านบุญจันทร์และสหายจากวัดผาเด่งก็ตามมา เดินห่างกันมาครึ่งวัน ที่นี้ตอนกลางคืนท่านพระอาจารย์ลี ท่านเทศน์ให้พระที่มาฟัง เราก็นั่งฟังติดอยู่กับธรรมาสน์ ธรรมาสน์ของกะเหรี่ยงก็ทำด้วยไม้ไผ่ นั่งแล้วมันโยกเยกได้ ระหว่างนั้นท่านพระอาจารย์ลีท่านสอนให้ดูลมหายใจ แต่โดยกะทันหันมันโล่ง ว่างไปหมดเลย ก็บอก *"ท่านอาจารย์ เอ๊ ผมเป็นอย่างไร ว่างไปหมด"*

ท่านอาจารย์แนะให้

"ขยับไป ขยับไป ถึงชายป่า"

"เออ ขยับเข้ามา เข้ามาในตัว"

"ขยับออกไปอีก ไปอีก ก็ได้"

ปฏิภาคนิมิต-อานาปานสติ ณ ที่นั่งอันเดียว...

อานาปานสติเหมือนลูกโป่ง ลมก็ฉีดออกเข้าทั่วร่างกาย กว้างขวางทุกทิศทุกทางคล้ายสเปรย์ฉีดน้ำเย็นสะอาด เกิดปีติสุข ก็ดูลมเข้าลมออก ใช้ออกคำสั่งเท่านั้น นั่งดูเฉยๆ จากจุดกลางหน้าอก ปล่อยแล่นไปสักพัก ฉีดเข้ามาทุกทิศทุกทางเหมือนสเปรย์ (spray) สบาย สั่ง "ออกไป" ก็ดูลมแล่นออกไปจากกลางอก ไปทั่วทุกทิศทุกทางจากกาย ดูสักพัก สั่ง "เข้ามา" ลมจากทุกทิศทุกทางก็แล่นเข้ามาในกาย ท่านแนะให้จนครบวงจร ก็สบายขึ้นกว่าเก่ามาก นั่งได้นาน

ท่านพ่อลี ท่านเป็นองค์เชี่ยวชาญอานาปานสติ

ขอพูดถึงเมื่ออยู่วัดป่าผาเด่ง วันหนึ่งในตอนเย็นขณะเดินจงกรมภาวนาปฏิบัติแบบสติปัฏฐาน อยู่บนเขาบ้านยางผาเด่งนี้ หลวงปู่ได้ยินเสียงดังมากดังมาจากท้องฟ้า ก้องสะท้านไปทั่วท้องฟ้าว่า **"ธรรมเป็นธรรม"** พอได้ยินเสียงนั้น หลวงปู่รู้สึกในขณะนั้นว่า ทั้งกายและใจละลายไปหมด

ท่านก็เลยรีบกลับเข้าศาลาฝากระดาษหนังสือพิมพ์หลังคาใบตองตึง นั่งภาวนาให้ระดับจิตแน่นลงไปทุกที จากนั้นก็เกิดมีคาถาบาลีว่า *"นะโส เหตวัง วิวาโท"* แล้วก็หยุดนิ่งคล้ายเครื่องคอมพิวเตอร์ หลวงปู่ก็ดูอยู่ ทำจิตนิ่ง ก็มีแปล ภาพแปลเป็นไทย จิตก็จมลึกดิ่งลงไปอีก ระดับจิตแน่นลงกว่าเดิมมาก แล้วก็หยุดนิ่งเฉยๆ อีก จากนั้นก็มีคาถาบทที่สองเกิดขึ้นว่า *"โลกุตตะระ สันตัง"* ก็มีความหมายอยู่ในตัว **"พระพุทธศาสนาโลกุตตรธรรม ธรรมพ้นโลกมืดหลง เป็นสันติที่สุดแล้ว"** จากนั้นหลวงปู่ก็มีความรู้สึกว่าตัวเองลงไปนั่งอยู่ก้นมหาสมุทร มองขึ้นไปเห็นเรือเดินสมุทร เห็นซากศพลอย มันไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับเราสักอย่าง ไม่มีอันตรายมาถึงเราด้วย มันสบายตามธรรมชาติ ไม่เคยนั่งสบายเช่นนี้มาก่อน นั่งนานอยู่ราว ๓-๔ ชั่วโมง

"นะโส เหตวัง วิวาโท นะโส โลกุตตะระ สันตัง"

เสียงที่ดังบนฟ้าเหนือบนศีรษะนั้น สงสัยจะมีพระอรหันต์ท่านมาเมตตาเรื่องคาถาบทธรรมที่เกิดดังขึ้นจริงๆ ขณะตื่นอยู่และชนิดที่อย่างครั้งนี้ ดังก้องมาจากท้องฟ้าเวลาภาวนาเคลิ้มๆ อาจจะเป็นว่ามีพระอรหันต์ท่านเมตตา

พูดเรื่องเสียงที่ดังในอากาศเหนือศีรษะนั้น พอได้ยินแล้ว จิตเป็นภาวนาก็เข้านั่งในกุฏิ ก็สงบไปสงบไป เมื่อมีคาถาบาลีดังขึ้นมา การที่จะให้เกิดปัญญา อย่าไปคิด อย่าไปถาม ดูอยู่เฉยๆ อาศัยสมาธิ เมื่อเป็นอย่างนั้นก็มีคาถาบาลีเกิดขึ้นก็ดูไป ดูอยู่เฉยๆ ไม่ไปอยากรู้ อยากถาม คำแปลก็มีแปลออกมาเองตามธรรม ปัญญาพุทธเกิดจากสมาธิไม่เกิดจากคิด ปัญญาธรรมเกิดแสงสว่างเกิดปัญญาธรรมขึ้นมา หลวงปู่เองไม่ได้เรียนภาษาบาลี

"เหมือนทีวี ดูอยู่เฉยๆ
คำแปลก็ออกมาเอง
ไม่ต้องมีวาทะ-พรึ่บ-มาอีก
"โลกุตตะระ สันตัง"
ก็หมดเรื่องกัน
คือ ดับหมด พ้นโลก สงบแล้ว"

"นะโส เหตวัง วิวาโท" เหมือนทีวี ดูอยู่เฉยๆ คำแปลก็ออกมาเอง ไม่ต้องมีวาทะ พรึ่บ มาอีก "โลกุตตะระ สันตัง" ก็หมดเรื่องกัน คือ ดับหมด พ้นโลก สงบแล้ว

จิตก็ยิ่งสงบลึกมาก รู้สึกเหมือนภาพนิมิต ว่านั่งอยู่ก้นมหาสมุทรที่ลึกมาก มองขึ้นไปกว่าจะถึงผิวน้ำเป็นกิโล มองขึ้นไปเห็นเรือแล่น เห็นซากศพ ไม่กลัวอะไรสักอย่าง นั่งอยู่ราว ๔ ชั่วโมง สบายมาก นานมาก ไม่เคยนานมากขนาดนั้น แต่ไม่รู้สึกว่านานอะไร จิตนิ่งสบาย เมื่อถอนออกมาจึงรู้ว่านาน

เมื่อจิตออกจากภาวนา จึงพูดกับตัวเองว่า ตั้งแต่นี้ต่อไป ถ้าทั้งหมดโลกนี้ไม่รู้จักพุทธ หลวงปู่ก็ไม่ว่าอะไร

ถึงโลกนี้จะรู้จักพุทธ หลวงปู่ก็ไม่ว่าอะไร

จะถือหรือไม่ถือหมดก็ไม่ว่าอะไร ก็ไม่มีเรื่องอะไรอีกแล้ว เหมือนกับว่าทองเดี๋ยวนี้นะ ทองเป็นทอง คนจะว่าอะไรก็ไม่ทำให้เป็นอะไร จริงก็จริง ไม่จริงก็ไม่จริง ก็หมดเรื่องแล้วซึ่งคาถาดับโลก ธรรมเป็นธรรม **นะโส เหตวัง วิวาโท โลกุตตะระ สันตัง** สงบ พ้นโลก (หลง) คาถาดับโลก คือ คาถาสติในธรรม ธรรมเป็นธรรม มิจฉาทิฏฐิว่า "เรา" "ตน" ดับพร้อมทุกข์ดับ

นะโส เหตวัง วิวาโท ไม่เที่ยวเกี่ยวข้องกังวลคิดอะไร

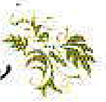
ได้ยินสักแต่ได้ยิน เห็นสักแต่เห็น มันเข้ากับอันนี้แหละ เห็นธรรมเป็นธรรม ที่ว่าเราไม่ใช่เราดับ I not I ดับ ภพ (existence) หลง ดับ ไม่มีความเห็นในๆ นอกๆ inside outside-space-time movement ความเห็นหลงว่า หนึ่ง ๑ ดับ distance (from what?) ทิศทางสิ่งแวดล้อม (อะไร) สมมุติด้วยอำนาจกายใจใต้จิตไม่แจ้งธรรมก็ดับพร้อม วิชาโลกทั้งหมดคิด concept หนึ่ง เลข ๑ หลงดับ วิชาคำนวณเลขอาศัย "หนึ่ง" วิทยาศาสตร์เกิดจาก หลง "หนึ่ง" คือ (สักกายทิฏฐิ) ไม่รู้จักขันธ์ ๕ ธรรมดา ธรรม ความนึกว่า เรา หัวอวิชชาไม่ดับ เมื่อสติ (เมื่อเธอเห็นรูป รูปนั้นสักแต่เห็น) เกิดหลงโลก หลงตน จึงดับได้ นี่เอง ในพระอภิธรรมท่านว่า *"ในก็ดี นอกก็ดี กลางๆ ก็ดี เป็นสภาพธรรม ก็เท่านั้นเองซี้"*

Space, Time movement ไม่มีแล้ว โลกหลงมันดับ เอาละใช้ได้ตอนนี้

ปัญหาแบบโลกทั่วไปที่ไม่สามารถเป็นตัวจริงในการศึกษาของโลกอะไร คือ Space, time ที่แท้จริง อันนี้นะหลวงปู่ว่าไว้ในเทศน์กัณฑ์ที่ ๑ แล้ว คือหลงว่าเราเป็นนั่นเป็นนี่ เราหลง เรื่องเวลา หลงสมมุติ สัญญาหลง ปัจจุบัน อดีต อนาคต

ถ้าคาถาธรรมเป็นธรรม มันดับความเห็นในตน กายใจเราเขามันดับ ภพดับ โลกภพดับ โลกทั้งหลายในภพทั้ง ๓ ดับ ความคิดแบบโลกหลง โลกิยะก็ดับ ความคิดที่อาศัยความโง่ อวิชชาดับ ก็ดับทั้งหมด เพราะฉะนั้น คาถาบทนี้สำคัญมาก **นะโส เหตวัง วิวาโท โลกุตตะระ สันตัง** เอาไปใช้ภาวนา ธรรมเป็นธรรม ดับปัญหาโลก ดับปัญหาชีวิต อันนี้ละเอียดมากนะ

"เมื่อจิตสว่างก็อายตนะขันธ์สว่างหมด
เหมือนตุ๊กตาแก้วเจียระไน
พุทธจิต พุทธกาย
เหมือนจิตสว่าง อันนี้สว่างมันก็สว่างไปทั่ว"

รู้สักแต่รู้เป็นอานาปานสติ มันได้ดีเหมือนกันในตอนพรรษา ต่อมาภายหลังหลายปี ที่วัดป่าบ้านบง ขุนเขาสูงมาก ด่านซ้าย จังหวัดเลย ที่หลวงปู่ชอบตั้งราวปีพ.ศ. ๒๕๐๘ รู้สักแต่รู้เป็นวิญญาณสติ วิญญาณสติเกิดเรื่อยๆ ก็เป็นจิตสติ จิตสมบูรณ์ เป็นจิตธาตุ เป็น**วิสังขาระ คะตัง จิตตัง** เป็นพุทธคาถา ต่อมาที่เม็กซิโก เกิดต่อเป็นจิตวิราคะ ก็เกี่ยวกับ วิราคธรรม กาย วาจา ใจ เป็นวิราคะ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เป็นวิราคะ (หมดใคร่ในกาม และสิ่งตรงข้าม คือ ฌานโยคะ ทั้ง ๒ อย่าง เป็นลูกตุ้มนาฬิกาจิตของสัตว์ในวัฏสงสาร จึงเป็นปีติสุขพร้อมสติ)

"วิสังขาระ คะตัง จิตตัง" พระพุทธองค์ทรงกล่าวขึ้นเฉยๆ จิตตถาคตหยั่งลงสู่สัจธรรม อมตธรรม นิพพานเสียแล้ว พุทธคาถานี้เอาไปภาวนาที่เม็กซิโก (ปีพ.ศ. ๒๕๔๑) ก็เลยปรากฏคาถาว่า จิตสมบูรณ์แล้วก็เป็นวิราคะ

จิตวิราคะ = จิตบริสุทธิ์ นี่อาตมาหมายความว่า แปลตามคาถานะ หมายถึง พระคาถานะ ความรู้สึกที่เกิดมันสบายกว่าเก่า ก็ถึง วิราคธรรม = วิปัสสนาญาณ เกิดขึ้น

ชื่อพระนิพพาน = วิราคธรรม
วิสังขารธรรม (คือไม่มีกามราคะ รูปราคะ อรูปราคะ)

ไม่มีโลกธรรม ยอดเทวโลก จนถึงสุดก้นนรก วิราคธรรมไม่มี กามภพ รูปราคะ อรูปราคะ = ถ้ายังไปติดอยู่ในฌาน ความเห็นกายใจ ขันธ์ ๕ หลงยังไม่ดับ นี่มันยังเป็นโลก เป็นภพ จิตวิราคะก็ถึงวิราคธรรม ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็เป็นวิราคะทั้งหมด บริสุทธิ์จากความกำหนัดทั้งหมด

ถ้าจะพูดถึงมหาภูตธาตุ วัตถุ (Matter) ก็เป็นพระธาตุไปหมด ตาเป็นพุทธจักขุ กายเป็นพุทธกาย ถวายเพลิงแล้วเป็นพระธาตุเล็กสวยงาม มีอภินิหาร ถ้ายังอยู่อาหารทานถวายเป็นทานเลิศ (ยกเว้น สังฆทาน รักษาภิกษุป่วยเหนือกว่า)

เมื่อจิตสว่างก็อายตนะขันธ์สว่างหมด เหมือนตุ๊กตาแก้วเจียระไน พุทธจิต พุทธกาย เหมือนจิตสว่าง อันนี้สว่างมันก็สว่างไปทั่ว เช่น พระพุทธเจ้าเกิดโพธิญาณขึ้น กายก็เป็นพุทธกาย พุทธมโน วิญญาณก็เป็นพุทธวิญญาณ พุทธแปลว่าตื่น ไม่หลงอะไรแล้ว รู้จักกระแสแห่งธรรมดา อริยสัจ ๔ นิพพาน สัจธรรม ธรรมธาตุ ก็เหมือนกระแสไฟฟ้า + - (บวก ลบ) ไฟฟ้ากลางๆ มีอยู่ทั่วทุกจักรวาล ธรรมทั้งหมดจักรวาลนี้ไปทั่ว ก็เป็นธรรมดาทั้งหมด ไม่ว่าคน สัตว์ เห็นธรรมเป็นธรรม ก็คือ เห็นธรรมาอนัตตา เป็นธรรมดา ธรรมชาติ ไม่ใช่เป็น “เรา” ไม่ใช่เรา คือ เขา โลก ภายนอกอย่างนั้น ถ้าเห็นขณะภาวนาจริงๆ ความเห็นเก่าๆ ทั้งหมด พร้อมความทุกข์ก็ดับไป ดับไปทันที ก็สบาย รู้แจ้งความดับทุกข์ทันที เป็นพุทธปัญญา ไม่ใช่เกิดจากการคิดแบบโลก นี่เป็นแสงสว่างสัมมาญาณ ทางบาลีเรียกสัมมาญาณ คือ ขณะจิตสว่างหลังจากมรรค ๘ เกิดขึ้นแล้ว เป็นสัมมาญาณทัสสนะ เป็นธรรมแสงสว่าง ก็สว่างพรึบ ไม่มีเวลาทันคิดอะไรหรอก สบายก็สบายแล้ว มันจะคิดอะไรอีกล่ะ ลืมตามันก็เห็นปุ๊บ เห็นหมดจะเอาเวลาที่ไหนมาคิด มันไม่ถึงวินาที เห็นน่ะ สัมมาญาณก็แบบเดียวกันนั่นแหละ

ถ้าเกิดขึ้นจริงๆ แล้ววิราคธรรม วิราคจิต ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่มีกิเลส จิตวิญญาณ กายใจเป็นวิราคะทั้งหมด กาย วาจา ใจ เป็นวิราคะทั้งหมด

ตรงนี้สำคัญนะ ถ้าหากว่าพุทธสติเกิดขึ้นจริงๆ ก็เป็นนิโรธจิต จิตถึงธรรม สงบระงับ สงบการปรุงแต่งด้วยอำนาจความโง่ อวิชชาดับสังขาร นิโรธดับเป็นสาย สายอภิธรรม คือชาติหลงตายหลง ชาติ ชรา มรณะหลง ก็ดับทั้งหมด พระพุทธเจ้าตรัสว่า **"สติหยั่งลงสู่อมตธรรม"**

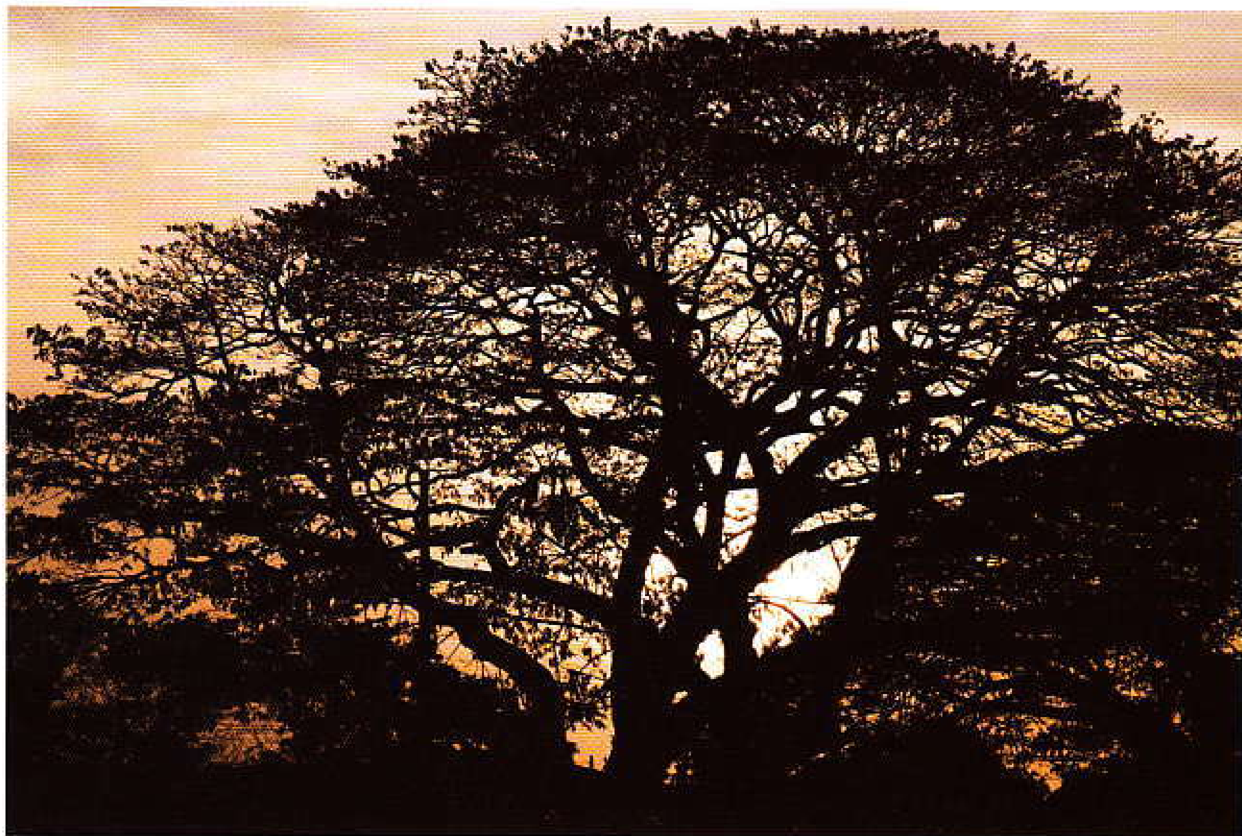
คือสติสว่างไม่มีมืด สว่างมี แต่มืดไม่มี เปิดตาเห็นปุ๊บ ไม่มีปรุงอะไร ไม่มีเวลาคิด มันเห็นแล้วไม่มีสงสัยอะไรอีก จะสงสัยว่าเห็นหรือเปล่า เป็นไปไม่ได้ พุทธปัญญา ไม่มีวิจิกิจฉา สงสัยในธรรมไม่มี พุทธสติเกิด ทุกข์ดับพร้อมทันที

ความสงสัยเป็นไปไม่ได้ตามธรรมดา สงสัยเห็นหรือเปล่า ไม่ได้ก็มันเห็นแล้ว นี่เป็นสัจธรรม

วิราคธรรม จิตวิโรธ วิสังขารจิต สังขารธรรม = คือชื่อพระนิพพาน ถ้าเทียบกับความคิดแบบโลก คือ absolute มันไม่ใช่ relativity nature ของ Albert Einstein และนักวิทยาศาสตร์ทั้งหลาย Relativity นี่เป็นทฤษฎีของ Einstein ที่เขามีจิตใจแบบโลก ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ภายใต้อวิชชาสมมุติเชื่อใน Space, Time, Motion, technical terms physics อาศัยทิฏฐิหลงตน

พอเทียบได้ใกล้ๆ กับธรรม ธรรมชาติของเล่าจื๊อในลัทธิเต๋า พื้นฐานลึกซึ้งสุดของเล่าจื๊อ คือทีแรกไม่มีอะไร ต่อมาเกิดมีเลข ๑ จากเลข ๑ ก็มีเป็นไปทุกอย่าง ธรรมเป็นธรรมชาติแบบ Absolute เป็นปรมัตถ์สัจจะ

ปรมัตถ์สัจจะ ไม่ใช่สมมุติสัจจะ สมมุติสัจจะ Relativity แบบสังขาร แบบสมมุติ อาศัยตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อำนาจ อวิชชา สมมุติขึ้นมา จิตวิสังขาร คือ จิตไม่ไปปรุงอารมณ์โลก ไม่มีอารมณ์ภพ ไม่ว่ากามภพ รูปภพ อรูปภพ เป็นจิตบริสุทธิ์ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสวันมาฆบูชา **"สพฺพปาปสฺส อกรณํ** การไม่ทำบาป การทำบุญให้ถึงพร้อม การทำจิตให้บริสุทธิ์จากอวิชชา"

หัวของอวิชชา = เป็นของธรรมดา ธรรมชาติ ธรรมธาตุ คือ คิดว่าตน เรา (ego, self) ยอดสำคัญในขันธ์ห้า กายใจนี้ ดิน น้ำ ไฟ ลมนี้ สักกายทิฏฐิ เป็นสังโยชน์เครื่องผูกจิต

ปมที่หนึ่ง ถ้าเกิดพุทธสติปัญญา ความหลงดับ หลงผิด ดับไป เหมือนห่วงโซ่ ถ้าตัดปมถูก ที่เหลือก็หลุดไปเองเป็นธรรมดา พระโสดาบัน คือ ผู้บรรลุอริยมรรคขั้นแรก พุทธสติขั้นแรก ความหลงในตน เรา เขา ในกาย ใจ ขันธ์ ๕ สัญญาทั้งหมดดับ

ไม่มีสงสัยในอริยสัจ ๔
จิตวิจิกิจฉาไม่มีข้อสงสัยในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
ไม่มีสงสัยในพระนิพพาน

พระโสดาบัน เกิดอยู่ระหว่างมนุษย์กับสวรรค์ ไม่เกิน ๗ ครั้ง (๗ ชาติ) ไม่ทำผิดศีล ๕ ไม่ผิดได้แม้แต่จิต ไม่มีศีลจิดปรามาส นี่คือตัดหัวงู ตัดหัวตัวอวิชชาแล้ว งูกัดไม่ได้แล้ว เหลือแต่ตัวมันก็ดิ้นไปดิ้นมา เดี๋ยวมันก็นิ่ง งูไม่มีหัว เดี๋ยวตัวมันก็ต้องนิ่งไปเป็นธรรมดาอย่างแน่นอน ยิ่งถ้าขยันกระทืบมันก็นิ่งเร็วขึ้น

นิยตบุคคล ผู้เที่ยงที่จะพ้นทุกข์แน่นอน ตั้งแต่พระโสดาบันบุคคลขึ้นไป

นิยตะ = เที่ยงแล้ว = เที่ยงแท้ที่จะพ้นทุกข์

(นิจจะ = เที่ยง) - สังโยชน์ คือเครื่องผูกจิต คือเวียนว่ายตายเกิด คือสังโยชน์นี้รวมเรียกว่า อวิชชา

จิตนิพพาน ถึง นิพพานธรรม อันนี้เรียกว่า ภาวนาที่เม็กซิโก (MEXICO)

จิตวิราคธรรม ถึง วิราคธรรม เรียกว่า ภาวนาที่เม็กซิโก (MEXICO)

ที่บ้านยางผาเด่งนี้ มีอยู่คืนหนึ่ง พระจันทร์สว่างดี เราอยู่คนเดียวกลางแจ้งห้อมล้อมด้วยป่าใหญ่ ผิงไฟอยู่ คืนนั้นอยู่ๆ ก็มีพระธุดงค์ท่านโผล่ขึ้นมาจากไหนไม่รู้กลางป่ากลางเขาดึกๆ แล้วก็เห็นท่านอยู่ราววันสองวัน

หลังจากภาวนาที่ได้ยินบทคาถาจากท้องฟ้า "ธรรมเป็นธรรม" จิตมีเกิดฝันพิสดาร ฝันว่าเป็นหัวหน้าอสูร เรื่องนี้ (หัวเราะ) ปกติไม่เล่าให้ฟังนะ แต่วันนี้จะเล่า (ท่านก็หัวเราะอีก) คือฝันว่าเป็นท้าวอสูร คือพวกอสูรนี้ก็เป็นเทพเช่นกัน มีการยกพวกรบกับพระอินทร์เป็นประจำ คือว่ามีเรื่องว่าอสูรเหล่าที่เป็นเทพนี้ แต่ก่อนเป็นผู้ครองสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ไปหลงดื่มสุราทิพย์ ส่วนอีกด้านหนึ่งก็เกิดมีคณะคนหนุ่ม ๓๐-๓๑ คน เขาทำทานรักษาศีล ปรารถนาเป็นเทวดา ในที่สุดก็ได้เกิดเป็นเทวดามีพระอินทร์เป็นหัวหน้า เทวดาพวกนี้ยกไปเอาเทวสถานดาวดึงส์ขับไล่พวกอสูรลงไปทางใต้ แต่พวกอสูรเอาต้นไม้ประจำตนไปด้วย ก็เอาไปปลูกไว้ ทีนี้พอครบ ๑ ปีของเทวดา ต้นไม้นี้จะออกดอกครั้งหนึ่ง เมื่อเหล่าเทพอสูรนี้เห็นต้นไม้นี้ออกดอกทีไรก็เตือนความจำเก่าได้ ก็เกิดโมโหยกทัพอสูรไปรบกับพระอินทร์ที่ดาวดึงส์ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ (ฝรั่ง แปล ๓๐ ว่า The Thirtieth-Thirty)

ก็เหมือนคนนี่แหละ มีเรื่องกันมาพอจะลืมๆ ไป เกิดมาเห็นอะไรสะกิดใจก็มาทะเลาะกันใหม่ อันนี้เป็นประจำทุกปีเทวดา

ทีนี้ในฝันนั้น หลวงปู่เป็นจอมอสูร (เทพอสูร) ยกพวกพาบริวารเหาะไป จอมอสูรที่นั่งราชรถไป ราชรถไม่มีม้าเทียมเป็นรูปร่างเหมือนราชรถไทย มีงอนรถหน้าหลังแต่ลอยเลื่อนไปเองอย่างนั้น บริวารก็เหาะตามหลังมา ฝ่ายตรงข้ามคือทัพของเทวดาของพระอินทร์ก็เช่นกัน ทรงราชรถไม่เทียมม้าเหาะลอยมา ทั้ง ๒ ฝ่ายจะผิดกันก็ที่ผิวเท่านั้น สีผิวผิดกันคือ ฝ่ายพระอินทร์มีผิวขาว รูปร่างก็เป็นเทวดา ส่วนฝ่ายอสูรนี่ก็มีรูปร่างเป็นเทวดา แต่ว่าผิวคล้ำทั้งหมด

พอราชรถทั้ง ๒ ฝ่ายลอยมาเผชิญหน้ากัน ห่างราวสัก ๒-๓ วา หยุดกึ๊ก ก็มีนางเทพธิดา ๓-๔ องค์ เกิดมาเหาะลอยผ่านช่องว่างระหว่างสองกองทัพ เหาะลอยผ่านไประหว่างกลางเลย จอมอสูรนี่มีขวานเป็นอาวุธนะก็ชูขวานร้องตวาดไปว่า *"กูเอาคนเดียวหมดโว้ย"* แล้วก็หายวับไปเลย หายไปทั้งหมด

ตั้งแต่ฝันนั้นแล้ว ภาวนาก็เสีย เกิดเป็นโรคหาวนอน ภาวนาแป๊บเดียว หาว หาวนอน เสียภาวนาไปนานถึงปีกว่า

ก็มีเรื่องบังเอิญเกิดขึ้นคือ ถึงปี ๒๔๙๘ ยังหาที่จำพรรษาได้ไม่แน่นอน คือที่ผาแด่นอธิษฐานอยู่ป่าครั้งแรก ๓ ปี แล้วกลายเป็น ๔ ปี **ซึ่งได้ผลสมกับที่ได้อุทิศชีวิต** ทีนี้ตอนนั้นก็เป็นเวลาที่พ้นอธิษฐานอยู่ป่าองค์เดียวแล้ว ก็เลยเลือกไปเอาลำปาง ที่ลำปางนี้มีหัวหน้าไร่ยาสูบผู้เคยเป็นข้าราชการอยู่หนองคายด้วยกันนาน ชื่อคุณตั๋น สุวรรณศร คนนี้เป็นศิษย์ของหลวงปู่ขาว อนาลโย เคยบวชจำพรรษากับหลวงปู่ขาว ได้ ๑ พรรษา เป็นผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาในพระศาสนามาก ภาวนามาก

คุณตั๋นพาไปจำพรรษาที่ถ้ำพระสบาย จังหวัดลำปาง บังเอิญ (By chance) ตอนนั้นหลวงปู่ชอบพาพระมา ๓-๔ องค์ มาจากจังหวัดเลย มาจำพรรษาอยู่ถ้ำพระสบายนี้

พูดถึงคุณตั๋น สุวรรณศร คนนี้ ภายหลังเมื่อหลวงปู่เองไปอยู่ออสเตรเลียแล้ว ได้เขียนจดหมายคุยธรรมะกัน โยมตั๋นตอบว่า *"เดี๋ยวนี้ผมเห็นอะไรเป็นของเก๊ ของปลอม (faked) เสียแล้ว"* ก็เลยหยุดติดต่อกัน พระพุทธองค์ทรงสอนอนุปัสสนาแบบสั้นๆ ว่า

อนุปัสสนาที่ ๑ ภิกษุพึงเห็น พึงพิจารณาขันธ์ ๕ เป็น อสัจจะ (เก๊) **ของเท็จ**

กุฏิท่านพ่อลี ที่วัดถ้ำพระสบาย

อนุปัสสนาที่ ๒ พึงพิจารณาเห็นนิพพานเท่านั้นจริง หลังจากเห็นแจ้งเช่นนี้แล้วไม่ช้าจะแจ่มแจ้ง ธรรมสมบูรณ์

ที่ถ้ำพระสบายนี้ ปกติหลวงปู่ชอบท่านไม่ไปประชุมกับพระประจำวัดเท่าไหร่ ท่านประชุมศิษย์ของท่านที่กุฏิที่พักของท่านเท่านั้น ที่นี้พระบุญจันทร์ (จันทวโร) ก็บังเอิญมาอยู่ใกล้ๆ กัน ท่านมีอาจารย์เก่าอยู่ก่อนแล้ว ท่านไม่สนิทกับหลวงปู่ชอบเท่าไร พอตอนเย็นไปประชุมที่กุฏิหลวงปู่ชอบ ท่านบุญจันทร์ชอบซักพระผู้ใหญ่เรื่องอริยสัจ ๔ เป็นประจำ ซึ่งบางทีพระผู้ใหญ่ท่านก็อาจจะไม่ได้อธิบาย เย็นวันนั้นที่กุฏิ หลวงปู่ชอบเป็นประธานพร้อมคณะศิษย์ ๔-๕ องค์ (ท่านบุญจันทร์อ่อนกว่าราว ๑ พรรษา) ท่านบุญจันทร์ก็ถามหลวงปู่ชอบว่า *"อริยสัจ ๔ เป็นอย่างไร"* หลวงปู่ชอบท่านหันมาทางอาตมา *"บุญฤทธิ์ ว่าไง"*

อาตมาว่า *"ทำแล้วรู้เอง"* หลวงปู่ชอบท่านบอก *"เออใช่แล้ว"*

ตอนนั้นน่ะ โรคง่วงก็ยังไม่หาย ทีนี้ทำยังไง คือที่ถ้ำพระสบายนั้นมีบริเวณอยู่บนเขา มีทางเดินเป็นบันไดใกล้ปากถ้ำขึ้นเขาไป ทางเดินนี้มีเลียบไปทางแนวหน้าผาบนเขา บนหน้าผานั้นมีพระเจดีย์อิฐเก่าอยู่ ๑ องค์ ที่รอบๆ พระเจดีย์มีกรวดทรายกับหญ้าขึ้นอยู่รอบๆ เขาสร้างองค์เจดีย์ไว้บนเขาใกล้หน้าผาเลยทีเดียว คืนวันหนึ่ง เป็นคืนพระจันทร์เต็มดวงสาดแสงสว่างกำลังดี เพราะจะแก้ง่วงแหละทีนี่ก็ขึ้นไปบนหน้าผา เราเลือกนั่งหันหน้าเข้าหาพระเจดีย์ และหันหลังลงหน้าผา **ถ้ามันขืนง่วงหลับก็ให้มันตกลงหน้าผาไปเลย**

พอนั่งก็ มันแว๊บ ไม่รู้ตัวไปขณะเดียว พอดูนาฬิกามันได้ตั้งชั่วโมงกว่า หมายความว่า ***ภาวนากลับมาแล้ว*** ตั้งแต่นั้นมาโรคง่วงหายขาด คือ Subconscious มันกลัวตาย มันกลัวตกผาตาย กลัวลงเหว แล้วอีกอย่างสถานที่นั้นศักดิ์สิทธิ์มาก

การภาวนาส่วนมากคิดเอาเองก็ได้ผล เพราะสิ่งที่คิดเองทำเองเป็นปฏิบัติ ลงมือทำทีเดียว ไม่ใช่ทฤษฎี ก็คือสัญญากับตัวเองมันเด็ดขาดดี ถ้าตั้งกฎเกณฑ์เองตัวมันยอมรับเราตั้งเองเพื่อตัวเราเองโดยเฉพาะ ถ้าเป็นคนอื่นตั้งมันคอยแต่จะเกิด Revolution ต่อต้านมันจะไม่ยอม ถ้าคิดเองมันยอม มันอย่างนั้น

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

ถ้ำนายม

ที่นี้ไปถ้ำนายม เพชรบูรณ์ เมื่อออกจากโคราชหลวงปู่ชอบท่านได้นิมิตก่อนแล้วเรื่องถ้ำนายม ท่านอยู่กับชีปะขาว ถ้ำนี้สวยงามมาก อยู่ไกลผู้ไกลคน ปี ๒๔๙๙ ถ้ำนี้สวยงามเหมือนปราสาท

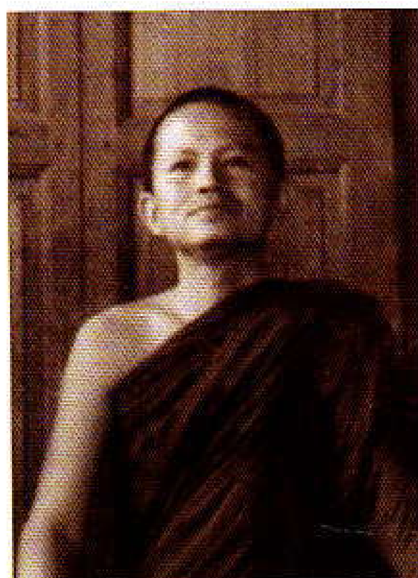
ใต้พื้นถ้ำลงไปมีน้ำลอด มีป่าไผ่ล้อมครึ้ม ไปบิณฑบาตต้องเดินไกลราว ๕ กิโล เรื่องหลวงปู่ชอบที่ถ้ำนายมนี่ก็มีอยู่ในประวัติของท่านที่ว่าท่านนั่งภาวนาอยู่กับชีประขาวนั่นก็วันหนึ่งเห็นเทวดาเหาะผ่านไปกระซิบอะไรที่พ่อขาวนั่นโดยดูไม่สนใจหลวงปู่ชอบเลย เสร็จแล้วพ่อขาวก็มาถามหลวงปู่ชอบว่า *"อาจารย์ผมสำเร็จขั้นไหน"*

หลวงปู่ชอบท่านเล่าว่า เราภาวนา ๑๐ ปีสู้เขาไม่ได้ พอออกพรรษาหลวงปู่ชอบท่านก็ไป พ่อขาวก็อยู่คนเดียว (ผ้าขาว) แกไม่ยอมกลับบ้าน ลูกหลานต้องมาล่อพาไปที่ลำธารให้แกดูลำธารแล้วจับแกใส่เรือกลับบ้าน ถึงบ้านแกเอาแต่เดินจงกรมภาวนา

ที่นี้ตามบ้านนอกบ้านแบบอีสาน มีชานบ้าน ไม่มีลูกกรง ผ้าขาวนี่แกรู้ล่วงหน้าแล้ว แกก็ตกลงจากนอกชานถูกล้อเกวียนก็ตาย แกล่วงรู้เวลาตายล่วงหน้า น่าจะขั้นอนาคาแล้ว

เหมือนลูกศิษย์ภาวนาของอาตมา ดร.กรุณารัตน์ ชาวลังกา แกเป็นลูกศิษย์อาตมาแล้วไปสอนพ่อ (หลานศิษย์) พอแกภาวนาได้ วันหนึ่งลูกชายแกอีกคนเป็นหมออยู่โรงพยาบาลแคนดี้ แกมาถึงก็ขึ้นนอนบนเตียงพยาบาล บอก *"พ่อไปละวันนี้"* แล้วก็ไปเลย นี่อย่างนี้ เบอร์นาด ฌอร์เขาว่า (Shaw, George Bernard)

"คนพูดไม่รู้ คนรู้ไม่พูด"

ภาพหลวงปู่ถ่ายที่ จ.อุตรดิตถ์

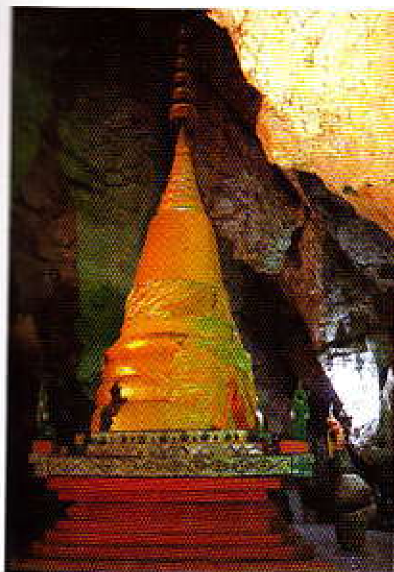
เทวดาบอกว่า กฐินใหญ่สุดจะมีที่วัดป่า

หลวงปู่ออกจากถ้ำพระสบายแล้วไปเยี่ยมบ้านที่อุตรดิตถ์ ไปเยี่ยมบ้านพักหนึ่ง ตอนนั้นโยมบิดา (หลวงพินิจจีนเมาท) สิ้นไปแล้ว ขอย้อนไปถ้ำนายมหน่อย คือมีพระบวชใหม่ขึ้นรถบัส (Bus) มาเลยชวนไป ตอนนั้นปี ๒๔๙๙ ในถ้ำยังงดงามมีพื้นไม้สักอย่างดี กลับมาจากออสเตรเลียคราวหลังๆ นี้ไปดูถ้ำ น่าเสียดาย พื้นไม้ดีๆ หายไปหมด ถ้ำก็ไม่สวยเหมือนก่อน ป่าไผ่หายไปหมดแล้วรวมอยู่ป่า ๑๓ ปี

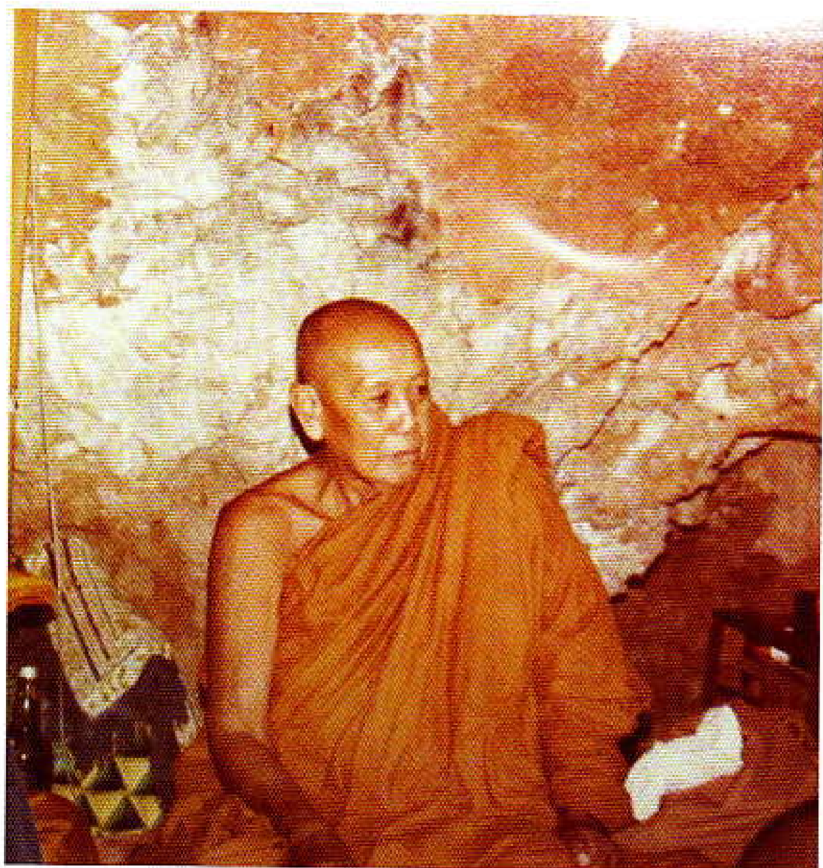
ขอย้อนไปถ้ำพระสบายอีก คือว่าพอออกพรรษาก็ต้องมีการทอดกฐิน โดยที่คุณตั๋น หัวหน้าไร่ยาสูบลำปางเป็นผู้จัดงานกฐินที่ถ้ำปีนั้น พ.ศ. ๒๔๙๘ เราก็ว่าต้องเป็นกฐินใหญ่กว่าใครทั้งหมดในลำปาง แต่หลวงปู่ชอบท่านบอกว่า *"เทวดาบอกว่า กฐินใหญ่ที่สุดจะมีที่วัดป่า (วัดป่าสำราญนิวาส) โรงงานน้ำตาลลำปาง ซึ่งมีท่านพระอาจารย์แว่น (หลวงปู่แว่น ธนปาโล) จำพรรษาอยู่"*

พอหลังจากกฐินที่ถ้ำพระสบายก็ได้รับใบบอกนิมนต์ให้ไปงานกฐินวัดป่าโรงงานน้ำตาลลำปาง คือมีคณะเศรษฐีลำปาง ๔ คน เขาร่วมกันจัดกฐิน เขานิมนต์พระป่าสายหลวงปู่มั่นและพระทางภาคเหนือไปรวมกันมากมาย ซุ้มประตูวัดเขาจัดดอกไม้ประดับมากมายงดงามมาก ในโบสถ์มีห้อยพุ่มดอกไม้ร้อยกรองสวยงามมีม่านร้อยด้วยดอกไม้ ของถวายพระเต็มในโบสถ์ ผ้าไตรจีวรที่ถวายพระ เขานำมาผูกกับกิ่งไม้มัดเรียบร้อย วางเรียงไว้ถวายครบทุกองค์ ผ้าไตรที่ทำแบบโบราณที่เรียก จุลกฐิน คือตัดย้อมผ้าเย็บเองตามพระวินัยครบถ้วนครบชุดมี ๓ ผืน เป็นสีจีวรวัดพระป่าพระท่านตัดเย็บกัน ผ้าไตร เขาม้วนรอบไม้ไผ่ มีกระดาษสีพันข้างนอกเหมือนขวานอิตาลี ตั้งบนศาลา อาตมาไม่เคยได้เห็นกฐินที่ไหนใหญ่โตเท่าขนาดนี้ ส่วนองค์หลวงปู่ชอบนั้น ท่านเป็นที่เคารพรักอย่างสูงของมวลเหล่าเทวดาที่พากันมาอนุโมทนาบุญครั้งนี้ จากนั้นไปอุตรดิตถ์แล้วมาช่วยท่านพ่อลีจัดงาน

เจดีย์ภายในถ้ำพระสบาย

หลวงปู่แว่น ธนปาโล

ท่านพ่อลี จัดงานฉลองกึ่งพุทธกาล

พ.ศ. ๒๕๐๐ ท่านพ่อลี ธัมมธโร วัดอโศการาม ได้ริเริ่มจัดให้มีขึ้นฉลองกึ่งพระพุทธกาล ได้นิมนต์พระป่าและพระสงฆ์ผู้ใหญ่มามากกว่า ๑,๐๐๐ องค์ บวชพระบวชเณรหลายพันรูป คนมาร่วมทำบุญนับหมื่นๆ คน

หลวงปู่ท่านเล่าว่า เมื่อท่านขึ้นไปจำพรรษาด้วยบนเขาบ้านยางผาแด่นเชียงใหม่ คือช่วงที่หลวงปู่ชอบท่านไปแล้ว พ.ศ. ๒๔๙๔ ท่านพ่อลีท่านได้ไปอยู่จำพรรษาด้วย ท่านพระอาจารย์ลีเล่าว่า ท่านได้เข้าทำสมาธิภาวนาในถ้ำถึง ๓ ครั้ง เพื่อการเตรียมงาน เพราะงานฉลอง ๒,๕๐๐ ปี กึ่งพระพุทธกาลนี้เป็นงานสำคัญ งานใหญ่มาก ต้องได้รับการช่วยเหลือร่วมมือจากทุกฝ่าย ต้องเข้าถ้ำภาวนาอีก ๒ ครั้ง ถ้าปรากฏว่าเทวดาช่วยจึงจะจัดการทำบุญฉลองได้

ก่อนวันงานที่วัดอโศการาม หลวงปู่ท่านก็เห็นหลวงปู่ลี (ท่านพ่อลี) เขียนรายการที่ทางวัดยังขาดอยู่ ท่านเขียนใส่กระดานชนวนเป็นรายการต่างๆ แล้วท่านก็เอาแขวนไว้ที่ข้างฝา กระดานชนวนนักเรียนนั่นแหละ ไม่เห็นท่านออกปากกับใคร ก่อนงานหน่อยเดียวรถบรรทุกข้าวของอาหารแห้งเข้ามาเต็มวัด รถมาเป็นขบวนไม่รู้มากันแต่ไหนบ้าง ศาลาก็มีคนมาร้อยดอกไม้สดทั้งนั้น ทำตาข่าย ใส่ม่านกรอง มีพวงกลาง วิมานอะไรต่างๆ มีการมาสร้างโรงครัว ตั้งโรงทาน ทำที่พักสงฆ์ ทำห้องน้ำ ทั้งมีผู้มาจัดเครื่องไทยทาน ของถวายพระ รวมทั้งมีผู้มาร่วมถวาย ปัจจัยมากมายมหาศาลเป็นที่น่าอนุโมทนา

หลวงปู่บุญฤทธิ์นั่งหน้ารถท่านพ่อลี
ในงานฉลองกึ่งพระพุทธกาล ณ วัดอโศการาม

ต่อไปข้างหน้าคงยากที่จะพบเจออย่างนี้อีกแล้ว อาตมาก็กลัวเรื่องฝนจะตกแล้วจะลำบากจัดงาน ท่านพ่อลีท่านก็ว่า *"ถ้าฝนตกคงต้องทะเลาะกับเทวดาแล้ว"* ซึ่งเป็นที่น่าอัศจรรย์ ในระหว่างงานและก่อนงานไม่มีฝนตกลงมาเลย อากาศสบาย แต่พอเลิกงานฝนฟ้าตกเทลงมามากมาย

ท่านพ่อลีนี้ ครั้งหนึ่งที่วัดบ้านยางผาแด่น ท่านเมตตาพูดให้หลวงปู่ฟังว่า *"เรานี่ไปเดินเที่ยวในเมืองนรกได้สบาย"*

หลังจากช่วยงานฉลองในปีพ.ศ. ๒๕๐๐ ที่วัดอโศการามแล้ว ปัจจัยถวายพระมีจำนวนมากเป็นที่น่าอัศจรรย์ ท่านพ่อลีได้ถวายปัจจัยพระองค์ละ ๑๕๐ บาท สมัยนั้นลองคิดดูแท็กซี่จากกรุงเทพฯ ไปวัดอโศการาม ๓๐-๔๐ บาท คนก็ร้องว่าแพง เพราะถนนตอนนั้นแบบเก่า เล็กๆ ดูไกลมาก

ยุคก่อนหลวงปู่เกิด ถ้าเดินทางจากวังหลวงมาวังสระปทุมต้องค้างพัก ๒ คืน (สมัยรัชกาลที่ ๔ และที่ ๕) แต่ว่าคนสมัยก่อนชีวิตจิตใจดี ความเจริญทางวัตถุยังมีน้อย แต่ศีลธรรมสูง จิตนิยมมาก คือมันจะกลับกันคือ

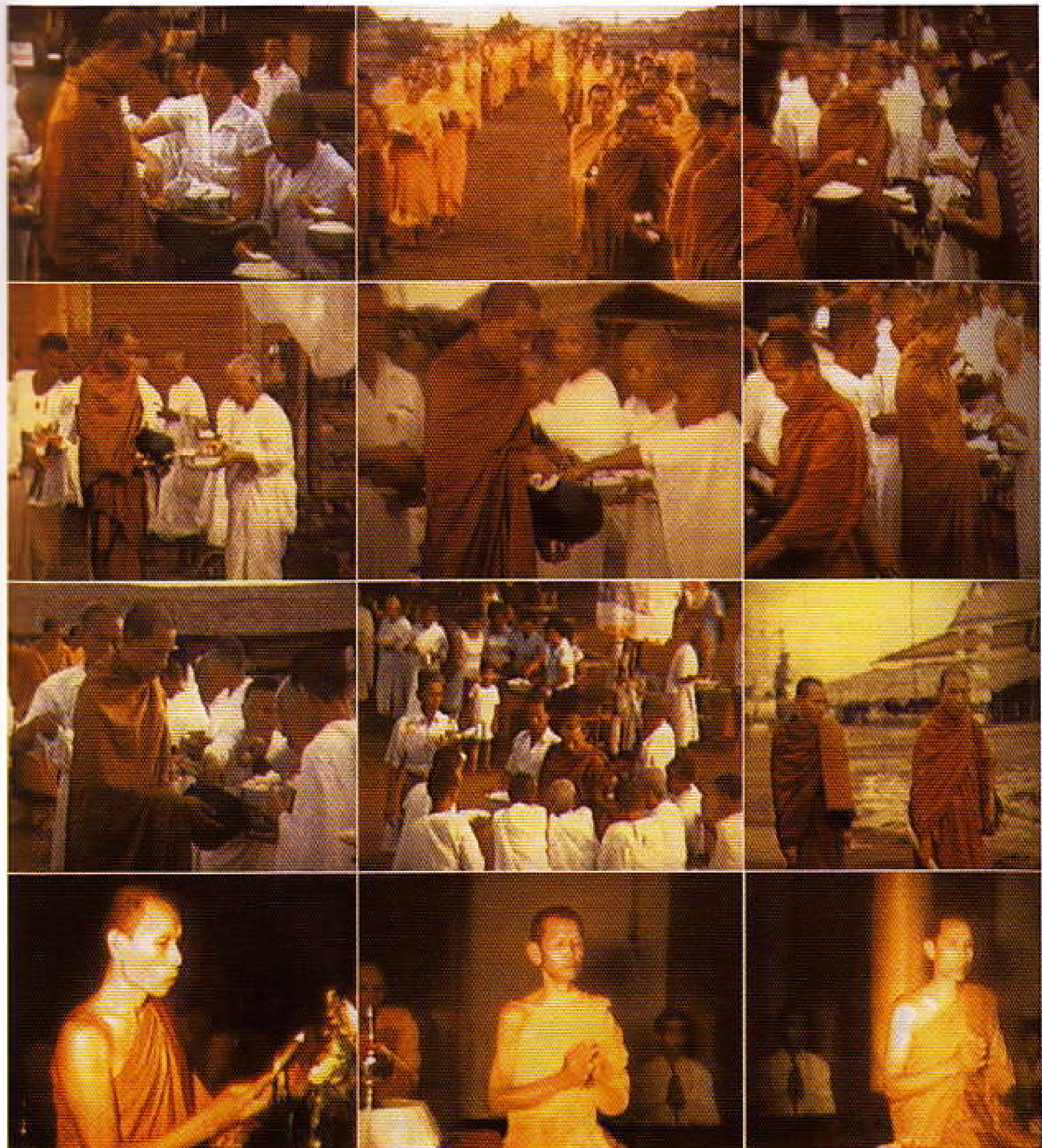
"ถ้าวัตถุนิยมมาก ศีลธรรมมันก็น้อย
ถ้าจิตนิยมมาก วัตถุก็น้อย"

จะให้มีพร้อมทั้ง ๒ ฝ่าย เป็นเรื่องยาก มีน้อยมาก ต้องเป็นยุคสมัยของผู้มีบุญมากจริงๆ อาจจะได้ทั้ง ๒ แบบ คือสมบัติจักรพรรดิช้างแก้ว ม้าแก้ว จักรแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว นางแก้ว อะไรนี่ แต่เดี๋ยวนี้ผู้มีบุญมีจำนวนน้อยลง

ทีนี้พอท่านลีท่านถวายปัจจัยพระองค์ละ ๑๕๐ บาท อาตมาก็เข้าแถวไปรับด้วย ท่านว่า *"บุญฤทธิ์ ออกไปก่อน"* แล้วท่านให้แม่ชีนำมาถวายให้ ๒๐๐ บาท แล้วท่านสั่งให้ไปจำพรรษาที่ภูกระดึง จังหวัดเลย ซึ่งก็ได้คุณนายละเมียด สัชชุกร (สัชฌุกร) เป็นผู้จัดพาไปฝากไว้กับข้าราชการที่ภูกระดึง คืนแรกพักบ้านพัก แล้วเริ่มออกเดินทางขึ้นเขา

ภาพบรรยากาศในงานฉลองกึ่งพระพุทธกาล ปีพ.ศ. ๒๕๐๐ ณ วัดอโศการาม

ภาพบรรยากาศในงานฉลองกึ่งพระพุทธกาล ปีพ.ศ. ๒๕๐๐ ณ วัดอโศการาม

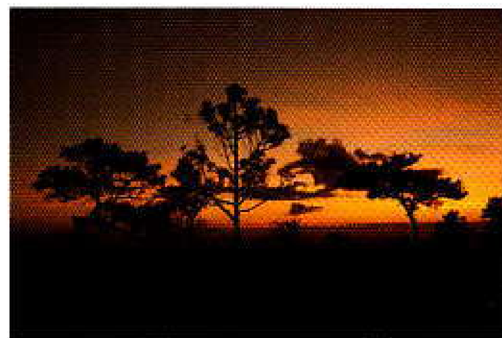

๑๐๐ วันบนภูกระดึง

สมัยนั้น ปีพ.ศ. ๒๕๐๐ บนภูกระดึงไม่มีผู้คนเลย มีเพียงข้าราชการกรมป่าไม้และบ้านพักของทางราชการที่มีเครื่องปั่นไฟอยู่ ๑ เครื่อง เมื่อถึงบนเขา หลวงปู่ไปที่ใต้หน้าผา มีชะง่อนหินใหญ่ โยมที่ดูแลช่วยทำกุฏิใบตาลนอนบนท่อนไม้ปูกับดิน ข้างฝากุฏิทำด้วยใบไม้ใหญ่ๆ กุฏิอยู่ใต้เพิงชะง่อนหินใกล้ๆ น้ำตก น้ำตกใสสะอาด เสียงน้ำกระทบโขดหินดังครืนๆ รอบบริเวณสดชื่นสงบมาก ไม่มีบ้านผู้บ้านคน ต้องไปบิณฑบาตที่บ้านโยมข้าราชการนั่น มีอยู่ ๑ บ้าน ทุกวันต้องข้ามห้วยไปบิณฑบาตบ้านโยมคนนี้ ทุกอาทิตย์โยมจะต้องลงเขาไปหาซื้อข้าวสารอาหารแห้ง ไม่มีเนื้อสัตว์อะไรมีก็แต่เต่ามีหางที่อยู่บนเขา

บนภูกระดึงมีแอ่งน้ำหลายแอ่ง มีห้วยน้ำหลายสาย วันหนึ่งฝนตกมากตลอดคืน ตามแอ่งตามห้วยน้ำหลากกลายเป็นน้ำป่าน้ำสีแดงด้วยดิน ไหลเชี่ยว พอเช้าได้เวลาบิณฑบาต ท่านก็เดินฝ่าฝนไปถึงลำธารที่เคยข้าม น้ำก็สูงมากและเชี่ยวกราก ก็เอาจีวรใส่ถุงพลาสติกมัดแน่น ว่ายน้ำแขนเดียว ถือถุงอีกมือ น้ำเชี่ยวมาก จะพัดเข้าปะทะซอกหิน พอดีพัดขึ้นไปบนพงหญ้า เลยสอดตัวไว้ โชคดีพงหญ้าไม่มีหนาม ไปถึงเขาก็เอาจีวรไปผึ่งให้ อยู่ได้ ๑๐๐ วันบนภูกระดึง มีวันหนักหนาต้องว่ายน้ำไปบิณฑบาตอยู่ ๑ วัน (หลวงปู่เล่าแล้วท่านก็หัวเราะ) *"วันนั้น ได้ช่วยมดแดงไว้ตัวหนึ่ง มันลอยน้ำมา อาตมาก็ว่า พอถึงตาแกก็ช่วยเราบ้างนะ"* ท่านเมตตาเล่าเพิ่มเติมขณะพักฟื้นเมื่อกลับมาที่กุฏิ

บังเอิญเดิมจากนั้นแล้วจะไปวัดปากช่อง ก็พอดีเกิดมีพระหนุ่มมานิมนต์ว่าขอนิมนต์ไปที่วัด เพราะที่วัดไม่มีพระ ก็เลยไปตาคลี คืนหนึ่งเขามีเทศน์ใหญ่ มีการเทศน์มหาชาติ เทศน์พระเวสสันดรแบบทางภาคกลางก่อนเทศน์ตอนเช้า พอตี ๕ เสียงตีกลอง เสียงอะไรกัน แบบประเพณีภาคกลาง พอชาวบ้านนิมนต์เทศน์ มีพระ ๓ องค์ เอาใบลานมาอ่านแบ่งกันอ่าน ไม่มีทำนอง มหาชาติอะไรก็ว่าไปตามเรื่อง ไม่ใช่นักเทศน์มหาชาติอาชีพ ท่านเล่าเพิ่มว่า *"อาตมาก็ได้เทศน์มหาชาติกับเขาด้วยเหมือนกัน"*

กลับขึ้นไปบ้านยางผาแด่นใหม่ ครั้งที่ ๒

พ.ศ. ๒๕๐๒ กลับขึ้นไปบ้านยางผาแด่นใหม่ ครั้งที่ ๒ นี้ อธิษฐานอยู่ป่า ๕ ปี โดย ๕ ปีหลังนี้มีตำราไปแยะ ลงมาภาคกลางขนตำราขึ้นไปมากมาย พวกหนังสือเล่มหนาๆ หนักๆ อย่างเอนไซโคลปีเดีย (Encyclopedia) ต้องให้เขาต่อตู้ไม้ ตู้ไม้มีบานปิดด้วย ก็อ่านหนังสือมากช่วงนี้ แล้วก็ภาวนาดูลม อานาปานสติ รู้สักแต่รู้ ก็เริ่มภาวนาดีตอนนี้

พูดถึงที่ผาเด่ง ถ้าจะเดินทางจากผาแด่นไปผาเด่งนี่ครึ่งวัน ผาเด่งอยู่สูงกว่าผาแด่น ที่ผาเด่งไม่มีร้อนตลอดปี อยู่สุดทางเทือกเขาพอดี มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นอยู่กลางวิหารเลย วิหารเก่าใหญ่มาก ที่วัดผาเด่งนี้หลวงปู่ก็ภาวนาได้ดีเป็นพิเศษเหมือนกัน คือเดิมอธิษฐานอยู่ป่าครั้งแรก ๓ ปี แล้วเพิ่มเป็น ๔ ปี จาก ๔ ปีก็ลงมา แล้วกลับขึ้นไปผาแด่นขึ้นเขาภาวนาอยู่ป่าอีก ๕ ปี รวมเป็น ๙ ปี

ระหว่างนั้น หลวงปู่ชอบท่านเมตตาขึ้นไปเยี่ยม วันหนึ่งท่านเดินลอดต้นรักใหญ่ในป่าเกิดแพ้อะไรไม่ทราบ เป็นเม็ดๆ ตุ่มเต็มองค์ คือท่านลงไปแล้ว ๔ ปี แล้วกลับขึ้นมา

"คาถาอยู่ป่าของอาตมา คือ ๖ โมงเย็นแล้วเข้ากุฏิปิดประตูไม่ยอมเปิด" นี่คาถาใครเรียกก็ไม่เปิด ทีนี้ที่วัดผาแด่นอยู่ๆ มีคนถือปืนยาว มันมากันหลายคน เขามาสวดมนต์ที่ศาลา เราก็รอให้สว่างก่อนจึงออกจากกุฏิ ของหายแยะจากศาลา มันมาเอากระทั่งสมุดดินสอ ก็ที่นี่เกิดมีเสียงปืนดังมาก่อน พวกยางมันทะเลิกทะลั่กมา มันมาลากตัวหลวงปู่พาหนีออกไปทั้งกลด ทั้งบาตร ทิ้งไว้เก็บไม่ทัน นี่คือพวกผู้ร้ายคนเมืองอีกอย่างหนึ่ง ก่อนนั้นกองทัพฝิ่นมันเดินทาง พวกจีนฮ่อมีม้า ล่อปืนยาว มันมาอาศัยนอนวัด ถ้าเจอใครตามทางมันจับมัด มันจะเข้าใจว่าเป็นสายลับ เป็นตำรวจ แต่วัดนี้เป็นวัดประจำบ้านกะเหรี่ยง มันมีแม่ทัพนะ แม่ทัพมาถึง ลูกน้องเอาเสื่อปูให้ มันนอนสูบฝิ่น ไม่พูดไม่จา มันมาหุงข้าว เอาฟืนวัดใช้ ถ้าหัวหน้าว่าอะไรลูกน้องว่าตามกัน ดีไม่ดีมันยิงทิ้ง ผู้ร้ายก็ไม่มี แถวนั้นผู้ร้ายไม่มี มันกลัวพวกจีนฮ่อ

ภาพชาวบ้านกะเหรี่ยงที่ผาแด่น จ.เชียงใหม่

หลวงกัมปนาทแสนยากรไปแสดงโดดร่ม วันดีคืนดีก็ประกาศวิทยุ วันนี้เราจะปราบปรามกองฝิ่น ก็มีเฮลิคอปเตอร์ไป

พวกทัพฝิ่นนี้มันซื้อหมด มันทำที่ขายอาหาร ขายเครื่องดื่ม พอกองทหารจู่โจมพิเศษ ทิ้งระเบิด ตายเกือบเรียบ

ที่นี้ทางนี้มันผ่านวัด วันไหนเดือนหงายๆ ผีมันเดินกันหมาหอนใหญ่ ผีเร่ร่อนมันก็เดินอยู่อย่างนั้น คือจิตวิทยาคนตายนี่ ทีแรกจะนึกว่าไม่ตาย เหมือนนั่งอยู่นี่เกิดระเบิดลง คุยกันอยู่ ก็ยังคุยต่อ ก็อย่างในเมืองนอก ในเรือโจรสลัด บางทีก็ยังมีโจรสลัดมันยังดวลดาบอยู่เลย

นี่ก็เหมือนกัน ที่นี้พอไม่มีกองทัพฮ่อ พวกไทยก็ไปเป็นโจร พวกกะเหรี่ยงก็ถูกรุกราน เราต้องถูกพวกยางพาหนีจากวัดกะทันหัน ยามพลบค่ำ ที่นอนก็ไม่มี ยุ้งข้าวกะเหรี่ยงมีเสาสูงเอาข้าวไว้ข้างบน เอาข้าวไว้บนมีบันไดพาด รอบๆ ข้าวมีชานก็ไปนอนอยู่ข้างบน รุ่งเช้าวันนั้นไปบนเขาใกล้ๆ มีเพิง มีที่ราบหน่อย ธุดงค์แท้ๆ มีที่นิดเดียว มีลานหน่อย ก็มันเอาศพไปฝัง เป็นทางผ่านเอาขึ้นเขาไปฝัง เหมือนเทวดาช่วย ถ้าไม่มีเรื่องไม่ได้ภาวนาดี เพราะมีหนังสือแยะ เอนไซโคลปีเดียพจนานุกรมใหญ่ของเวบสเตอร์ (webster) ฉบับสมบูรณ์ อาตมาขนหนังสือขึ้นไปแยะต้องต่อตู้ไม้สักใส่ อ่านหนังสือขี้เกียจลุกมันหนักเลยไม่ค่อยภาวนา เอาแต่อ่านหนังสือ แล้วคุณประทวน อรรถโกวิทย์ ถวายที่นอนยางเป่าลม เคยรับราชการอยู่ด้วยกัน ก็ปูที่นอนยางใต้ต้นไม้ **ภาวนาอานาปานสติ เห็นสักแต่เห็น รู้สักแต่รู้** ก็ได้ปัญญาเพิ่มเติม อยู่ครบ ๕ ปีหลังนี่ ถ้าไม่ได้เกิดเรื่องก็คงไม่ได้เรื่องอะไร พอตั้งใจทำเต็มที่ประมาณ ๑ อาทิตย์ก็ได้เรื่อง ขากลับจะกลับทางเก่าก็กลัวมันไปดัก เลยลงมันทางลัด ลัดป่าลง มียางถือของให้ ๑ คนกับกะเหรี่ยงมาช่วยถือบาตรให้

คือเอาจีวรปิดหน้า ห่มหนาๆ เอาแขนปิดหน้ากันพงหนาม (ท่านทำท่าให้ดู) แล้วก็วิ่งลง ทิ้งองค์ลงมาเลย ลงลิ่วๆ ฝ่าป่ามาหลายชั่วโมงกว่าลงพื้นราบ ถึงพื้นราบเจอกระต๊อบคนเมือง เขาทำแคบหมู ได้ฉันเพลที่นี่ *"แหมเหมือนเห็นโฮเต็ล (Hotel) จริงๆ เลย"*

ที่ผาแด่นนี้ บิณฑบาต ๑ กม. ก็มีบ้านกะเหรี่ยง ๗-๘ หลัง แต่มันเงียบ เงียบจนหูดังกิ๊งๆ ไม่มีเสียงอะไร จนไม่อยากได้ยินเสียงคน ที่พื้นก็มีเสียงสัตว์เลื้อยคลาน กะเหรี่ยงมันต่อโต๊ะไม้ไผ่ พาเก้าอี้ผ้าใบนั่งอ่านหนังสือ ที่ผาแด่นมีน้ำจากซอกเขาไหลรินๆ น้ำใสเย็น ได้ใช้ฉัน ใช้อาบ พอสบาย อาตมานั่งอ่านหนังสือ บางทีมีงูใหญ่ๆ มันเลื้อยผ่านใกล้ๆ มีแมงป่องตัวโตๆ

รวมความว่าครั้งแรกอธิษฐานอยู่ป่าองค์เดียว ๓ ปี แล้วมาเพิ่มเป็น ๔ ปี แล้วกลับขึ้นมาอีก ๕ ปี รวมเป็น ๙ ปี หลังจากนั้นก็เร่ร่อนไปวัดถ้ำพระสบาย จนได้ไปพบหลวงปู่ชอบอีกที่นั่น

อยู่บ้านยางผาแด่นครั้งที่ ๒ คือ ๕ ปีนี้ ก็มีประโยชน์ ตอนภาวนาใต้ต้นไม้ ก็เพราะกองทัพฮ่อมันผ่าน กะเหรี่ยงมาพาหนี ข้าวของอะไรเอาไปไม่ทัน รุ่งเช้าต้องให้ไปแอบเอากลดกับบาตรมา แล้วก็อยู่โคนไม้ ธุดงค์จริงๆ อะไรๆ ก็ไม้ไผ่มัดตอก พื้นก็เป็นฟากไม้ไผ่สับๆ หยาบๆ ที่สุด ๓ ปี เปลี่ยนที รักษาง่ายกว่ากุฏิดีๆ อีก

ไปหาหลวงปู่ชอบ ที่วัดโคกมน จังหวัดเลย

พอครบ ๕ ปีก็ลงมากรุงเทพฯ แล้วก็ไปอยู่กับหลวงปู่ชอบ ตอนนั้นจอมพลสฤษดิ์ตายแล้ว เราอยู่ในป่า ทีนี้คุณนายละเมียดมาพาไปอีกในปีพ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๗ ไปเมืองเลย ที่ทำการไปรษณีย์ หลังคาสังกะสี สนิมเขรอะ เป็นเมืองเล็กๆ หลวงปู่ชอบให้คนมาตามไปวัดโคกมน ตอนนั้นไม่มีถนน ไปอยู่กับหลวงปู่วัดโคกมน ท่านก็ประชุมสงฆ์ว่าเราจะไปธุดงค์ เลยให้เราอยู่วัดเป็นสมภารจำเป็น หลวงปู่ไปสร้างวัดบ้านบงลานตม ภูเรือ ก็สนิทกับหลวงปู่หลุยอยู่ที่วัดใกล้ๆ วัดโคกมน

วัดโคกมน

ที่วัดโคกมนมีพระอยู่ราว ๒๕ รูป ที่วัดป่าบ้านบง ภูเรือ เสือชุม มันดุมาก ไม่กลัวผู้กลัวคน มาเอาควายไปกิน ๕ ตัว มีตัวทาก ทากตัวโตตัวเล็กแยะ อาตมาก็อยู่ต่อหลังหลวงปู่ชอบอีก ๒ พรรษา

ไปที่จังหวัดเลยก็ไปถามสามเณรว่ามีวัดภาวนาดีอยู่บนเขาสูง คือวัดบ้านบงก็เลยลองไปดู เป็นวัดของหลวงปู่ชอบเหมือนกัน กะว่าจะไปภาวนาสัก ๑๕ วัน ก็เลยอยู่เสีย ๒ ปี

ก็ลองไปดู เป็นวัดหลวงปู่ชอบเหมือนกัน ก็กะดูว่าจะอยู่ภาวนาดูสัก ๑๕ วัน ตอนไปก็เลยไม่เอาอะไรไปมาก เพราะไม่มีคนช่วยถือของก็เอาไปเท่าที่จำเป็นจริงๆ วัดป่าบ้านบงนี้อยู่ทางสานตม ภูเรือ เป็นเขาสูงใหญ่เหมือนที่ผาแด่น ต้องปีนเขาสูงอีกแล้ว ถนนก็ไม่มี พอไปถึงวัด เป็นป่าใหญ่ครึ้ม พบลูกศิษย์ท่านอาจารย์มหาบัวอยู่นั่น ๒ องค์ ไม่มีกุฏิมีแต่ศาลาน้อยๆ ศาลาไม้ไผ่ เราก็เลยพักอยู่ศาลา ศาลาทำด้วยไม้ไผ่มีฝา ๑ ด้าน เปิดโล่งไม่มีฝา ๓ ด้าน ที่ตั้งพระพุทธรูปก็ธรรมดาเหลือเกิน ส่วนองค์พระพุทธรูปนั้นแกะสลักด้วยไม้ พอดูเป็นรูปเป็นพระพุทธรูป องค์พระสูงประมาณ ๑ คืบ มีตั้งอยู่องค์เดียว พอกราบพระเสร็จ นั่งก้นถึงพื้นถูกพื้นศาลา ซ่า เหมือนไฟฟ้าช็อต ไฟฟ้าแล่นซ่ารัศมีไฟฟ้าแล่นเข้าทั้งตัว สบายไปทั้งตัว

"เอ้ ที่นี่ภาวนาดี" มันเป็นเอง ก็เลยต่อรอง คือทำสัญญากับเทวดาว่า *"ถ้านั่งได้ดีอย่างนี้ทุกวันๆ เราจะอยู่ที่นี่ ๒ พรรษา จากวันนี้จะไม่กลับออกไปจน ๒ พรรษา"* เอ้ มันเป็นเรื่องของเทวดาแล้วละมั้ง หลวงปู่ชอบท่านเมตตาให้คนมาดูว่าทำไมท่านบุญฤทธิ์ว่าจะอยู่ไม่นาน ทำไมไม่กลับวัด ที่นี่หนูก็ชุม กลางคืนมันมากัดย่าม ต้องขนที่นอนหนีกันกลางดึกนั่น ที่วัดนี้อยู่องค์เดียว ๒ พรรษา

ตอนเช้า ก็มีโยมต้มข้าวเหนียว เหยาะน้ำปลาถวายทุกวัน คือผู้ใหญ่บ้านแดงแกเป็นคนเมือง ภริยาแกมาช่วยทำอาหารถวายก็ดีกว่าที่ผาแด่น

พอ ๒ พรรษา ท่านอาจารย์จันทร์เรียน คุณวโร ขึ้นไปเยี่ยม อาตมาก็ภาวนาทั้งวัน รู้สักแต่รู้ เห็นสักแต่เห็น สักแต่อย่างนั้น ท่องอยู่แค่นั้น ท่านอาจารย์จันทร์เรียนตอนนั้นก็ไปอยู่กับหลวงปู่ชอบ

ตั้งแต่วันที่อธิษฐาน ฉันแล้วนั่งภาวนา ฉันแล้วก็นั่งภาวนา ไม่มีการเอน ไม่มีการจำวัด เด็ดขาด ตอนกลางวัน พอฉันที่ศาลาแล้วภาวนา พอเย็นเข้ากุฏิภาวนาแล้วนอนทุกวัน ๒ ปี

"*เราก็รักษาคำพูด เทวดาก็รักษาคำพูด*" เซ็นสัญญากัน เทวดาให้นั่งได้ดี ๒ ปี เราก็นั่งภาวนา ๒ ปี **ภาวนาสติปัฏฐานดีมาก ใช้ได้จนทุกวันนี้**

พูดถึงท่านเรียน (พระอาจารย์จันทร์เรียน คุณวโร) นี้ หลวงปู่ชอบท่านเคยสั่งไว้เรื่องงานศพของท่านให้ท่านเรียนเป็นผู้จัดเรื่องงานท่าน

หลวงปู่เคยไปพักวัดห้วยลาด เมื่อคราวไปหาหลวงปู่ชอบ คือลงมาจากบ้านบงก็ไปหลงป่าผ่านทุ่ง ผ่านป่า ไม่รู้จะไปทางไหน คือมากับโยม แล้วไม่ได้เดินมาตามถนน ใช้เดินผ่านทุ่งนา มากินกับโยมหลายคน พอดีเทวดาช่วย คนเขามาตามควายจวนจะมืดแล้วละ ก็เลยได้ถามเขาว่าวัดหลวงปู่ชอบอยู่ที่ไหน เขาบอกว่าอยู่เลยป่าไปนิดเดียว วัดนี้สร้างใหม่ๆ ลุงเชียงหมุนสร้างวัดที่บ้านม่วงไข่ จ.เลย (ในประวัติ ลุงเชียงหมุนเคยเป็นญาติเก่าในอดีตชาติกับหลวงปู่ชอบ) หลวงปู่อยู่ที่นี่ราว ๑ เดือน อยู่คนเดียวมาเรื่อยๆ หลวงปู่ชอบแวะมาแป๊บเดียว แล้วก็ไป

พ่อถิน ปลัดเกตุ อยู่ประจำที่วัดโคกมน พ่อถินนี่อ่อนกว่าหนุ่มกว่าหลวงปู่ชอบ เดี๋ยวนี้ก็ยังอยู่ที่โคกมน

ฝันเห็นฝรั่ง

คืนหนึ่ง ที่กุฏิหลวงปู่ชอบ ที่วัดอโศการาม สมุทรปราการ ก็ฝันเห็นฝรั่งแยะ ฝันเห็นฝรั่งแยะทีไรจะต้องไปเมืองนอก

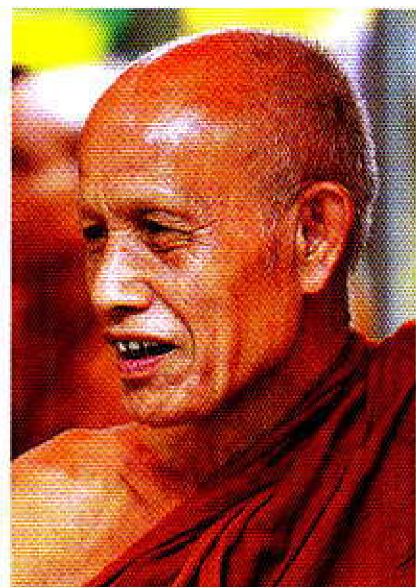
พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่วัดอโศการาม พอทำวัตรเย็นเสร็จก็เข้าห้องภาวนา เกิดเห็นเป็นว่าเราถือไข่ไปฟองหนึ่งเดินไปหาพวกฝรั่งแล้วมันก็แตกเป็นลูกเจี๊ยบฝรั่งมะกันจับ คือความหมายว่า

พระพุทธเจ้าทรงออกจากไข่ก่อนคนอื่น เป็นลูกเจี๊ยบ หมายถึง พระพุทธศาสนา

เนี่ยฝันเห็นฝรั่ง ก็เจอฝรั่ง ก็เลยต้องไป Adelaide (อาเดเลด)

ตอนไปเยอรมันกับสวีเดนนั้น เป็นอำนาจของพระพุทธชินราช

เข้ากรุงเทพฯ

พระอาจารย์จันทร์เรียน คุณวโร

นับดูตั้งแต่ยอดผาแด่น (ธรรมเป็นธรรม) ก็มาที่บ้านบง สติปัญญา สติปัฏฐานห่างกัน ๑๐ ปี เหมือนที่หลวงปู่ชอบท่านเล่าว่า "จิตตภาวนานี่ มันพัก ๑๐ ปี เหมือนคนปีนเขาเหนื่อย พอมีซอกเขาพักได้ก็พักเหนื่อยก่อน เป็นแห่งเดียวที่เป็นแบบนี้

ต่อมาท่านพระอาจารย์จันทร์เรียน คุณวโร (ปัจจุบันอยู่วัดถ้ำสหาย จ.อุดรธานี) พรรษา ๕ เห็นจะได้ท่านขึ้นมาเจอ

๒ ปีนี่ภาวนาดูลมกับสักแต่รู้เท่านั้น เจริญสติ กำหนดรู้ รู้สักแต่รู้ ครบ ๒ ปีก็กลับโคกมน ที่บ้านบง สานตมนี่ ไม่มีหน้าร้อน หน้าหนาวผิวดินมีน้ำแข็งเกาะ ชาวบ้านเรียกแม่คะนิ้ง (น้ำค้างแข็ง) พอครบ ๒ ปี ก็กลับไปวัดโคกมน กราบลาหลวงปู่เข้ากรุงเทพฯ

หลวงปู่ท่านบอกว่า *"เราได้นิมิตว่าส่งบุญฤทธิ์ลงเรือข้ามแม่น้ำ"* แล้วทำไมกลับมาอีก อาตมาว่าจะขอเข้ากรุงเทพฯ จะไปแล้ว

พอลงบันได ท่านตะโกนบอก *"บุญฤทธิ์ไปกรุงเทพฯ ถ้ารวยแบ่งมาบ้างนะ"* ไม่เคยได้ยินอย่างนี้สักที บังเอิญมาที่กรุงเทพฯ เจอหลานสาว คุณอมรา จันทรสมบูรณ์ ลูกสาวของพี่ชายขุนประเสริฐศุภมาตรา อาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์รุ่นแรก เขาถวายเช็ค (Cheque) ให้อาตมา ก็เลยรีบส่งไปถวายหลวงปู่ชอบท่านครึ่งหนึ่ง ตอนนั้นหลวงปู่ชอบท่านยังแข็งแรงดี ภายหลังท่านเริ่มเป็นอัมพาต และอาตมาก็อยู่ออสเตรเลีย พ.ศ. ๒๕๑๗ (ค.ศ. ๑๙๗๔)

จดหมายจากพระคุณเจ้าหลวงปู่ชอบ ฐานสโม

จากวัดสัมมานุสรณ์ บ้านโคกมน ต. ผาบิ้ง อ. วังสะพุง จ. เลย
ที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๓
เรียนท่านบุญฤทธิ์ที่นับถือและคิดถึง แล้วให้ทราบ

จดหมายของท่านลงวันที่ ๑๗ พร้อมด้วยตั๋วแลกเงินออมสิน เป็นมูลค่า ๕๐๐ บาท ที่ส่งไปถึงผู้ใหญ่ปั่น ผู้ใหญ่ได้จัดการเบิกมาให้ครบถ้วนแล้ว พร้อมปัจจัยเก่า ๑๐๐ บาท ที่ผู้ใหญ่ปั่นส่งมาให้เก็บไว้ ก็ได้นำมาถวายด้วยพร้อมกันนี้ รวมหมดเป็นปัจจัย ๖๐๐ บาท ผมได้รับแล้ว

ส่วนจดหมายที่ส่งไปให้ครั้งพร้อมด้วยสิ่งของที่จะส่งเสื้อไหมสีแดง ปรากฏว่าไม่ได้รับ และไม่ได้รับของตรงนั้น พระที่เขียนจดหมายไปแสดงความเคารพอยู่ด้วยกันนี้

และเรื่องพระพุทธรูปเงิน ๑ องค์ ที่ท่านฝากให้พระ...ถือมาเพื่อถวายผมนั้น ก็ ~~[illegible]~~ ยังไม่ได้รับ

ส่วนเรื่องที่ท่านจะไปจำพรรษาแม่ฮ่องสอน จริงๆ จะดีกว่าไปเชียงใหม่ เชียงราย เพราะที่นั่นมีพระเณรมาก หากมีผู้นำทางไปอย่างท่าน อาจจะมีพระเณรไปด้วย การจำพรรษาแม่ฮ่องสอน ถ้ามีอยู่หรือจะอยู่องค์เดียว มีธุระ ขัดข้อง ตรงไหน จะได้เพื่อนสหธรรมิกไปด้วย เพราะเป็นจังหวัดชายแดน

ในที่สุดผมขอให้ท่านคงสบายตามเดิม ผมเองเคย แล้วใจมาตลอดความมั่นคง

พระอาจารย์ชอบ ฐานะสโม

ภาพถ่ายหลวงปู่ชอบ ฐานสโม ในอิริยาบถต่างๆ

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม เมตตาเป่าเทียนเค้กให้ลูกศิษย์

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม กับหลวงปู่หลุย จันทสาโร

ภาพถ่ายหลวงปู่ชอบ ฐานสโม กับหลวงปู่บุญฤทธิ์

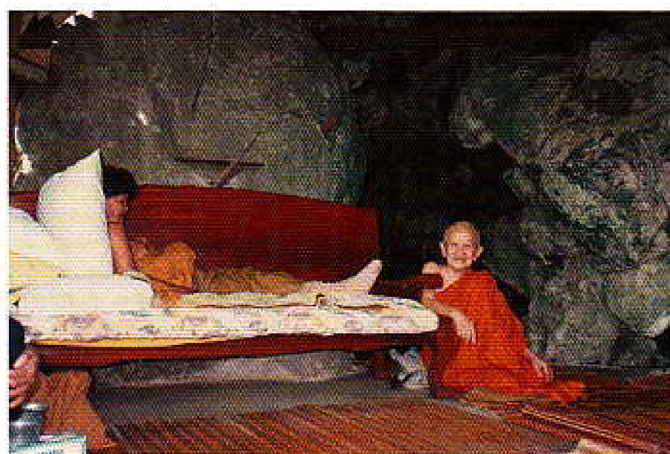

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ออกบิณฑบาต ตามหลวงปู่ชอบ ฐานสโม

ภาพถ่ายหลวงปู่ชอบ ฐานสโม กับหลวงปู่บุญฤทธิ์

ไปกราบหลวงปู่ชอบ ฐานสโม ที่ จ.เลย

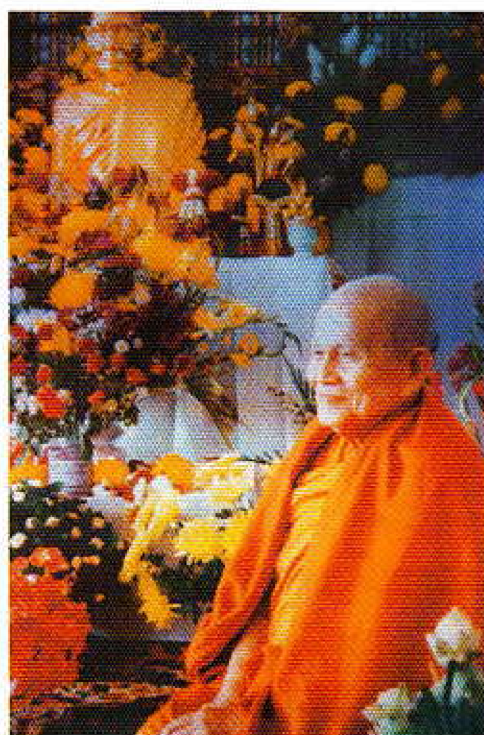

ถ่ายกับหลวงปู่ชอบ ฐานสโม ที่สวนทิพย์

ภาพถ่ายภายในงานพระราชทานเพลิงศพองค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม ที่บ้านโคกมน จ.เลย

ทิพย์

ไปปักษ์ใต้-เป็นไข้มาลาเรีย

"ระหว่างที่สลบไปนั้น จิตมันก็ไปเที่ยว จิตมันถึงรู้ว่า
คนตายแล้วเป็นอย่างนั้น มันไปได้โดยไม่มีระยะ ไปด้วยวิญญาณ"

ทีนี้ไปปักษ์ใต้กับท่านเจ้าคุณพรหมมุนี (วิชมัย ปุญญาราโม) ท่านส่งไปสร้างวัดป่าในนิคมควนกาหลงที่สตูล เป็นป่าใหญ่ราว ๓ แสนไร่ เกิดถูกโรคมาลาเรีย (Malaria) ซัดที่ควนกาหลง แล้วไปโกตาบารูกับเจ้าคุณพรหมมุนี วัดบวรนิเวศ ล้มสลบลงข้างถนน สลบไป ๓ วัน ๓ คืน เป็นอยู่ทั้งลงท้อง ขึ้นสมอง ร่วม ๑ เดือน

เรื่องมีอยู่ว่า พอลงมากรุงเทพฯ เจ้าคุณธรรมดิลก (วิชมัย ปุญญาราโม) ภายหลังเป็นเจ้าคุณพรหมมุนี บอกว่าทางมหามกุฏฯ เริ่มมีนโยบายเรื่องพระธรรมทูต เจ้าคุณธรรมดิลกส่งอาตมาไปสตูล ไปคุมสร้างวัดที่นั่น ป่า ๓๐๐,๐๐๐ ไร่ (สามแสนไร่) ไม่มีตำรวจ ไม่มีพยาบาล อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล มีแต่ถนนลูกรัง กับลิงเป็นฝูงๆ นโยบายจอมพลสฤษดิ์เอาคนอีสานไปอยู่นั่น ที่วัดนั่นมีโยมมาช่วยดูแลอยู่คนเดียว พอดึกต้องจุดเทียนที่หน้าบันได อยู่ได้ ๑๐ เดือน มีพวกคอมมิวนิสต์ตัวใหญ่ ถือปืนผ่านเข้าออกในวัด มันสั่งรื้อกุฏิ งัดเอามีดโกนไป นามบัตรอะไรก็เอาไป เราเกรงจะลำบากเลยอยากกลับ ก็เกิดป่วยด้วยไข้มาลาเรีย (Malaria) ไปสลบอยู่ข้างถนนที่มาเลเซีย คือตอนนั้นท่านเจ้าคุณไปตรวจดูวัด คณะท่านก็ไปเที่ยวมาเลเซีย เราไปด้วย เลยไปสลบข้างถนนที่โกตาบารู ป่วยแบบทั้งขึ้นสมองและทั้งลงท้องถึงร่วม ๑ เดือนถึงรู้ว่าคนตายแล้วเป็นอย่างนั้น

ท่านเจ้าคุณให้คนพาไปโรงพยาบาลสุไหงโก-ลก นับว่าโชคดีมากที่ไปป่วยหนักช่วงท่านมาตรวจงานพอดี ระหว่างที่สลบไปนั้น จิตมันก็ไปเที่ยว จิตมันถึงรู้ว่าคนตายแล้วเป็นอย่างนั้น มันไปได้โดยไม่มีระยะไปด้วยวิญญาณ นึกจะไปไหนก็ถึงไม่มีระยะทางหรอก มนุษย์กายหยาบมันทำไม่ได้หรอก จิตคนนี่มันชอบที่ไหนก็ไปที่นั่นแหละก็ไปเที่ยว ดีนะ ไม่ต้องตีตั๋วเครื่องบิน ก็เกิดไปเห็นวัดอโศการาม

มันเห็นศพท่านพ่อลีเล็กนิดเดียว มองลงมาเห็นเล็กนิดเดียว (ท่านทำมือให้ดู) อยู่บนอากาศมองตรงหลังคาวัดอโศการามลงไป เอ้า เรายังไม่อยากตายนี่ ก็ภาวนา พุทโธ พุทโธ พุทโธ แน่วแน่จนรู้สึกตัวงอจนศีรษะจะงอลงจรดเท้า คือท่องระหว่างสลบอยู่นะนี่ นึกถึง **คาถาพระชนก ผู้ทำความเพียรสมเป็นบุรุษ**

ท่องพุทโธไม่ยอมเลิก ก็เลยปึ๊บ ลืมตาขึ้นมาได้เพราะพุทโธนี่เอง ตัวสำคัญคือจิตนี่แหละพอตื่นมาก็ โอ้โฮ อะไรมันขาวไปหมด มีเตียง มีสายอะไรระโยงระยาง น้ำกลงน้ำเกลือ ก็ถามคนแต่งสาว ๒ คนที่เขาเฝ้าอยู่โดยมีโยมจ้างไว้ เขาก็ว่านี่เป็นโรงพยาบาลสุไหงโก-ลก บอกว่าเราสลบไป ๓ วัน ๓ คืนแล้ว พอได้ยินอย่างนั้นมันอ่อนเปลี้ยเพลียแรงเลยโยม คืออาตมานี่เป็นโรคไม่ชอบไปโรงพยาบาล แล้วเป็นโรคกลัวเข็ม เข็มฉีดยงฉีดยากลัว ไม่ชอบเลย วันนั้นก็เข็มน้ำเกลือ โอ้โฮเหล็กเป็นแท่ง แทงอยู่ตามแขน ก็เลยปล่อยเลย ผล็อย ปล่อยจิตมันไป เที่ยวไปบริเวณใกล้พอเห็นว่าพอแล้ว ก็ท่องพุทโธ ตาก็เปิดขึ้น เป็นวิธีเดินทางโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสาร แต่พอวันรุ่งขึ้น ทำไม่ได้อีกแล้ว เรียกว่าพระธรรมมาสอน ทีนี้เรารู้เทคนิคตอนอยากจะกลับแล้วนี่ อยากกลับก็ภาวนา พุทโธ พุทโธ พุทโธ

วัดป่าบ้านใหม่ แม่ฮ่องสอน

หลังจากอยู่ควนกาหลง จังหวัดสตูล ๑๐ เดือน เกือบๆ ปีเข้าโรงพยาบาลที่สุไหงโก-ลกอีก ๑ เดือน จากใต้สุดของประเทศก็กลับขึ้นมาวัดบวรนิเวศฯ พอกลับถึงมากราบท่านเจ้าคุณพรหมมุนีจะถามอะไรท่านก็ไม่ถาม แต่ถามว่า *"นี่ท่านบุญฤทธิ์ ไปแม่ฮ่องสอนมั้ย"*

โอ้โฮ จากใต้สุดจะให้ไปเหนือสุดอีกแล้ว อ้อ ตลอดเวลาป่วยท่านส่งเงินไปช่วยค่ารักษาขาดมาอยู่หลายพัน และตอนอยู่ผาแด่นก็เคยถามพระกรรมฐานหนุ่มๆ ว่าท่านเคยไปธุดงค์แม่ฮ่องสอนไหม ท่านก็ว่าท่านไปไม่ได้ ไม่มีที่พักเลย ก็เลยตัดสินใจไป บอกว่าลองดูสักที คือมันอยากลองดี ไปด้วยกิเลส ไปสร้างวัดป่าบ้านใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

นักปราชญ์ชาวเยอรมัน
Hermann Oldenberg

วัดป่าบ้านใหม่ แม่ฮ่องสอนนี่อยู่ติดสนามบิน อยู่ราวๆ ๔ ปี ก็เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา วันหนึ่งขณะภาวนาก็เป็นนิมิตดูเป็นฝัน เห็นโอเดนแบร์ก (Hermann Oldenberg ค.ศ. ๑๘๕๔-๑๙๒๐) นักปราชญ์ชาวเยอรมัน ช่วงคริสต์ศตวรรษ ๑๙ คือหลวงปู่เคยอ่านประวัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นภาษาฝรั่งเศส ตอนฝันนั้นอยู่ห่างกับตอนอ่านหนังสือ ๔๐ ปี ฝันพิเศษ (นิมิต) ตื่นขึ้นก็ชัด ชัดมาก ขณะฝันก็รู้ทันที ความหมายคืออะไร ถ้าฝันเห็นแบบนี้เป็นอัตโนมัติ

พอรูปคนปรากฏก็มีชื่อปรากฏ เป็นชื่อนักปราชญ์ชาวเยอรมัน Hermann Oldenberg เห็นเขาเดินจงกรมและแสดงธรรมเป็นภาษาไทย ถามว่า *"ทำไมพูดภาษาไทยได้"* เขาหายไปเลย ต่อจากนั้น ๒-๓ วันมีบุรุษไปรษณีย์ มายื่นซองจดหมายให้ เป็นจดหมายจากเจ้าคุณธรรมดิลก (วิชมัย) วัดบวรฯ ท่านให้ไปออสเตรเลีย แต่ก่อนไปให้แต่งเรื่องภาวนา วิธีภาวนาตั้งแต่ต้นจนจบเป็นภาษาอังกฤษ นี่ เรื่องมันตรงนี้

อาตมาตอนแรกไม่อยากไป กลัวเรื่องจะไปบิณฑบาตอย่างไรกัน ไม่อยากไปเลยล่ะ ก็ตอบว่าเป็นการที่ต้องเดินทางไกล ผจญภัยใหญ่ *"ผมจะเขียนเป็นภาษาไทยให้ ๑๒ หน้ากระดาษเล็กๆ ขอให้พระฝรั่งแปลให้"* แล้วก็ส่งภาษาไทยไปให้ท่านที่วัดบวรฯ ก็นึกหมดเรื่อง

ทีนี้ วัดที่อยู่นี้อยู่ริมสนามบิน ต้องเดินไปข้ามสนามบินไปตลาด จากที่นั่นถ้าจะไปเชียงใหม่ไปด้วยลา ไปม้าก็ ๗ วันจึงถึง ถ้าบินเครื่องดาโกต้านั่งได้ ๗ คน ก็ต้องข้ามสนามบินไปกลับอย่างนี้ เดินไปมา รวม ๖-๘ กิโล ไปบิณฑบาต เช้าวันหนึ่งไปบิณฑบาตได้ยินเสียงเทศน์เป็นภาษาอังกฤษดังขึ้นมาเหมือนเทป เหมือนเราฟังเทป (Tape) ดังมาจากข้างใน ขากลับมาจากบิณฑบาตแล้วคืนนั้น

การไปแม่ฮ่องสอน เป็นการไปด้วยมานะและลองดีว่า ปักษ์ใต้ (สตูล) จะไปเหนือสุดแม่ฮ่องสอน คือไปเพราะกิเลสที่จะลองดี "เอามันสักทีวะ" นี่แหละก็เลยสำคัญ ก็ได้เจอโฮลเดนแบร์กเข้าฝัน และได้จดหมายจากเจ้าคุณวัดบวรฯ ความสำคัญของการไปแม่ฮ่องสอน "เป็นงานของเทวดาว่า" การภาวนาที่แม่ฮ่องสอนนั้นก็เรื่อยๆ

จุดเทียน เปิดกระดาษใหญ่ *"เอ้าว่าอะไรว่าตามกัน"* จุดเทียนจดตามตั้งแต่หัวค่ำถึงตี ๓ เขียนเร็วที่สุด ห้ามคิดตอนเขียนนี่ ห้ามคิด รีบเขียนตาม ตามเสียงสวรรค์ (inspiration) เขียนหวัดตามเก็บไม่ออก ตี ๓ เสร็จ พอเช้าก็เขียนลอกใหม่ ส่งไปวัดบวรฯ เลย ส่งเจ้าคุณธรรมดิลก เขานึกว่าเป็น (Broken English) คงใช้ไม่ได้ เขาคงไม่เอาหรอก กลายเป็นจากนั้นไม่กี่วันได้รับโทรเลขด่วนให้ลงมากรุงเทพฯ เดี๋ยวนี้ให้เวลาเตรียมตัว ๓ อาทิตย์ ทางมหามกุฏฯ วัดบวรฯ จัดหา passport visa ตั๋วเครื่องบินให้ไปกับพระมหาสมัย ลูกศิษย์เจ้าคุณโฮม ศิษย์พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต วัดสระปทุม พระมหาสมัยยังเป็นพระหนุ่มอยู่มาก เพิ่งจบจากวิทยาลัยสงฆ์ เป็นอาจารย์

หลวงปู่แหวน สุจิณโณ

ก่อนไปออสเตรเลียก็ได้ไปกราบลาหลวงปู่แหวน สุจิณโณ ปีนั้นราว พ.ศ. ๒๕๑๖ ที่ดอยแม่ปั๋ง (ก็เคยไปกราบท่านสมัยท่านอยู่ห้วยน้ำริน วัดเจดีย์หลวง) ตอนนั้นอายุท่านเลย ๘๕ ปีแล้ว ท่านก็เลยเมตตาเตือนนิดหน่อย แล้วก็เมตตาว่า *"บุญฤทธิ์ ระเบิดขันธ์ ๕ เสียก่อนซี"*

ตอนนั้นเรามาดูกายใจ ขันธ์ ๕ เอ ระเบิดยังไง

อาตมานี่ เวลาครูบาอาจารย์ใหญ่ๆ ท่านพูดนี่ต้องเอาไปภาวนา

"เทศนาอาจารย์ชั้นเยี่ยม ไม่ธรรมดาหรอก"

ก็เอามาพิจารณาอยู่นานระเบิดขันธ์ ๕ ได้ ก็ตัวหลงขันธ์ ๕ ดับ ก็สบายเท่านั้นซี หลวงปู่เอาประโยคนี้ไปพิจารณาที่อาเดเลด (Adelaide) นานหลายปี

วันที่ไปนมัสการลาหลวงปู่แหวนที่ดอยแม่ปั๋ง วันนั้นหลวงปู่แหวนไม่ได้ออกไปบิณฑบาต เช้าวันนั้นเขามาก่อไฟถวายก็เดินตามท่านไปใต้ต้นไม้ใหญ่ ท่านเล่าว่า วันหนึ่งท่านเดินมาทางนั้น เทวดาบนต้นไม้ลงมากราบหลวงปู่แหวน (เรื่องนี้หลวงปู่บุญฤทธิ์บอกว่า หลวงปู่แหวนท่านเมตตาเล่าให้ฟัง) กระแสจิตที่องค์หลวงปู่แหวนแผ่เมตตาให้เทวดา รุกขเทวดานั่นก็เกิดไปกระทบเอานักบิน (พอดีมีเครื่องบินบินผ่าน) ตั้งแต่นั้นทหารอากาศก็ดูแผนที่ติดตามจนพบองค์หลวงปู่แหวน สุจิณโณ คนเข้าใจกันว่าหลวงปู่แหวนเหาะไปอยู่หน้าเรือบิน

ในป่าออสเตรเลียสมัยแรก ประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๘ (ค.ศ. ๑๙๗๕)

ออสเตรเลีย

สืบเนื่องจากประวัติของหลวงปู่ ในช่วงปีพ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๗ ขณะนั้นจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าบ้านใหม่ จ.แม่ฮ่องสอน วัดนี้อยู่ใกล้สนามบิน ก็ตามที่เล่าให้ฟังแล้วว่าได้รับจดหมายจากเจ้าคุณธรรมดิลก (วิชมัย ปุญญาราโม) ผู้เป็นพระเลขาธิการของมหามกุฏราชวิทยาลัย วัดบวรฯ ขอให้ไปสอนภาวนาที่ออสเตรเลียและให้หลวงปู่เขียนเรื่องการภาวนาเป็นภาษาอังกฤษ เมื่อได้รับจดหมายตอนแรกเขียนส่งเป็นภาษาไทยไป ให้ไปหาคนแปลเอาเอง แต่วันหนึ่งขณะออกบิณฑบาตก็เกิดเสียงก้องขึ้นในหูในอก เหมือนเทปภาษาอังกฤษ หลวงปู่รีบบิณฑบาตและรีบกลับวัด หากระดาษปากการีบจดชนิดไม่ต้องคิด ว่าอะไรว่าตามกันเลย ตกค่ำใช้เทียนไขจดต่อจนราวตี ๓ เห็นจะกว่า ๓๐ หน้ากระดาษฟุลสแก๊ป เช้าขึ้นนั่งลอกใหม่ แล้วก็ส่งไปวัดบวรฯ ก็ไม่นึกว่าอะไร คิดแต่ว่าทำให้เสร็จก็แล้วกัน จากนั้นสัก ๑-๒ อาทิตย์ได้รับโทรเลขให้เข้ากรุงเทพฯ ด่วน มีคำสั่งให้ไปออสเตรเลีย มีเวลาทำหนังสือเดินทางเพียงแค่ ๓ อาทิตย์

การไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ประเทศออสเตรเลียนี้ เริ่มแรกมีพระธรรมทูตจากวัดบวรฯ ไปรุ่นแรก คือท่านเจ้าคุณอมร วัดราชบพิธฯ และพระขันติกาโร (พระฝรั่งชาวอังกฤษ ต่อมาลาสิกขา) พอท่าน ๒ องค์อยู่ครบ ๑ พรรษา (๑ ปี) ก็ครบกำหนดรุ่นที่ ๒ ก็ต้องผลัดเปลี่ยน ก็คือ

ที่วัดป่าพุทธรังษี นครซิดนีย์ นิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย

มาถึงอาตมากับพระมหาสมัย (สมัย สีลสมิทโธ) ซึ่งมีเวลาเตรียมตัวกะทันหันอย่างที่เล่าให้ฟังแล้ว ก็เป็นอันออกเดินทางกัน ในปีพ.ศ. ๒๕๑๗ ทางมหามกุฏราชวิทยาลัยเช่าบ้านให้อยู่เมืองโรสเบอรี่ บ้านเลขที่ ๙ เขตซิดนีย์ อยู่ได้ราวๆ ๑ ปี ก็มีศรัทธาคณะญาติโยมในประเทศไทย มีคุณหญิงเลี่ยม เป็นผู้ซื้อถวายทั้งที่ดินรวมทั้งตึก เดิมเป็นตึกกงสุลเก่าของประเทศออสเตรีย สวยงาม เก่าแก่กว่า ๑๐๐ ปี รัฐบาลขึ้นทะเบียนเป็นอาคารโบราณต้องรักษาไว้ ถือเป็นของหลวง ก็ร่วมกับมหามกุฏราชวิทยาลัย ตั้งเป็นวัดพุทธรังษี ตั้งอยู่เลขที่ ๘๘ ถนนสแตนมอร์ (Stanmore Road) สมเด็จพระญาณสังวรฯ (ขณะนั้น) ทรงเป็นหัวหน้าคณะกับพระเถระอีก รวม ๑๒ รูป เสด็จเป็นองค์ประธานกระทำพิธีเปิดวัดพุทธรังษีอย่างเป็นทางการ มีผู้คนทั้งไทยและต่างประเทศร่วม ๕๐๐ คน

ที่ออสเตรเลียนี้ อาตมาตกลงกันกับท่านพระมหาสมัยให้ท่านดูแลเรื่องการบริหารวัดวา ส่วนอาตมาขอสอนภาวนาอย่างเดียว ก็เลยไม่ค่อยได้พักอยู่ที่วัด เพราะส่วนใหญ่ลูกศิษย์ภาวนาซึ่งจะมานิมนต์ไปสอน และนิมนต์ให้พักตามสถานที่ภาวนา หรือบ้านลูกศิษย์เป็นส่วนใหญ่ ขนาดลูกศิษย์เอกคนไทยอย่างคุณสุวิทย์ กงสุลใหญ่ซิดนีย์ (รองปลัดกระทรวงต่างประเทศตอนหลัง) ก็ยังไปพบอาตมาและหัดภาวนาที่บ้านแหม่มอีริค เรมอนด์ แม่ของแหม่มวิกกี้ ดังจะเล่าเรื่องต่อไป

ไปอยู่ออสเตรเลียที่ซิดนีย์สักพัก ก็มีศิษย์ฝรั่งส่งตั๋วเครื่องบินให้ไปทางเหนือ ไปจากซิดนีย์ ๘๐๐ กิโลเมตร ไปทางเหนือ Gold Coast ไปอยู่บนเขา เป็นป่าสวยงามมาก อยู่ท่ามกลางธรรมชาติ

ลักษณะของพวกฮิปปี้ (Hippy)

แม้แต่ส้วมก็ใช้ขุดเอาเฉยๆ มีผ้ากั้นรอบ สรงน้ำก็ไปอาศัยห้วยน้ำตื้นๆ ลำธารน้ำใสสะอาด เอาฝาบาตรตักน้ำอาบ ภูเขารูปร่างแบบภูเขาแอลป์ (Alps) ไม่ค่อยมีผู้คน จะมีบ้านคนบ้างก็ปลูกอยู่ห่างๆ กัน เป็นพวก Hippy บ้านเขาทำเป็นโดม เป็นสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ เป็นกรอบไม้หกเหลี่ยมเหมือนรังผึ้งมาประกอบกัน เหมือนฝาชีครอบสำรับ เขาใช้ผ้าหรือพวกพลาสติกคลุมอีกที ไม่มีการรับจ้างทำ เขาทำกันเอง เราอยู่คาราวานเก่าๆ ไปภาวนาอยู่ในดงป่าใหญ่ คืออุดมคติของพวกฮิปปี้นี้ คือการกลับไปอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ทุกอย่างทำเองหมด ไม่มีตลาด ไม่มีการจ้างงาน = self sufficient economy บางคนเป็นอาจารย์ เป็นลูกคนมีตระกูลก็มี ฮิปปี้นี้เพิ่งแพร่หลายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ (World War II) เป็นความเห็นของพวกอาจารย์มหาวิทยาลัยในเยอรมัน ที่เริ่มต้นแนวคิดแบบนี้ เขาจะแต่งตัวง่ายๆ รองเท้าไม่ใส่ ผู้หญิงนุ่งผ้าแบบอินโดคล้ายๆ นุ่งซิ่น เดินไปตามถนนแบบถนนตามบ้านนอก เดินเท้าเปล่าไปตามถนน การงานไม่ต้องทำ สมัยนั้นเป็นสมัยของพรรคกรรมกร (Labour) รัฐบาลเขาแจกเงินดอลลาร์แก่ผู้ไม่มีงานทำอาทิตย์ละ ๑๐๐ เหรียญ ไปอยู่แบบนี้ก็ไปเช่าฟาร์ม (Farm house) โรงนาอยู่ เพราะคนส่วนใหญ่ไปทำอุตสาหกรรมกันมากขึ้น พวกฟาร์มโรงนาก็ถูกทอดทิ้ง บ้านฟาร์มนี้เป็นไม้ ปลูกเป็นหลังใหญ่ๆ ค่าเช่าอาทิตย์ละ ๕ เหรียญเอง

พวกฮิปปี้นี้ชอบไปปลูกบ้านตามกลางแจ้ง หรือทำโดมอยู่ใต้ต้นไม้

พรรษาแรกในออสเตรเลียไปอยู่คาราวาน บริเวณนี้กว้างใหญ่มาก มีพวกคาราวานมาชุมนุมมากที่สุด คาราวานในออสเตรเลียนี้คันใหญ่ๆ มีมากกว่าในยุโรปหรือในอเมริกา เกวียนคาราวานนี้พอลากไปไหนๆ ได้ เหมือนบ้านขนาดใหญ่ เหมือนรถเสบียง มีห้องนอน ห้องน้ำ ห้องครัว ห้องนั่งเล่น นับว่าใหญ่สบายทีเดียว

ศิษย์ต่างชาติ

ต้นศรีตรัง (Jakaranda)

ต่อมาศาสนา Catholic ทางบ้านนอก เริ่มเสื่อมลง วัดฝรั่งเก่าๆ ถูกขายบ้าง ถูกทอดทิ้งบ้าง พวกฮิปปี้ก็ไปเช่า ไปซื้อทำเป็นที่ภาวนาไปเลยก็มี พอออกพรรษาเขาพาอาตมาไปที่นิมบิน (Nimbin) เป็นภูเขาสูงมีป่าสนเหมือนแถบภูเขาแอลป์ (Alps) ไปอยู่ฟาร์มโรงนาร้างในหมู่บ้านเล็กๆ ที่นี่อาตมาได้ลูกศิษย์ชื่อเดวิด ไทเลอร์ (David Tyler) ก็ไปอยู่บ้านไม้ บ้านฟาร์มใหญ่กับลูกศิษย์ อยู่กัน ๒ คน ภาวนากันทุกวัน เฉพาะอย่างยิ่งตอนเย็นๆ และกลางคืน

ที่บ้านฟาร์มนี้เป็นบ้านใหญ่ ๒ หลัง มีต้นศรีตรัง (Jakaranda) หรือจั๊กกะรันด้า ต้นใหญ่ออกดอกสีม่วงสวยงามมาก บ้านนี้เป็นบ้านคนอเมริกัน อายุตอนนั้น ๒๐ กว่าๆ เดี๋ยวนี้คง ๕๐ กว่าแล้ว เขาทำทุกอย่างเองหมด เลี้ยงวัว ปลูกผัก ทำขนมปังเอง รีดนมวัวเอง เขามีรถกระบะแบบรถชาวนาอยู่คันหนึ่ง นานๆ ก็วิ่งออกไปถนนสักที ชีวิตของเขาเรียบง่าย ไม่มีความต้องการอะไรมากมาย มีเท่าที่จำเป็นอยู่จำเป็นใช้

สภาพเมืองนิมบิน (Nimbin) ประเทศออสเตรเลีย

ลูกศิษย์ David Tyler ชอบภาวนามาก ก่อนฉันภัตตาหารเช้าก็ภาวนา หลังอาหารเช้าก็ภาวนา *"แหม ภาวนากันจังเลย"* เรื่องอื่นไม่เอาเลย พอถึงเวลาเพล เขาก็ทำอาหารเพลมาถวาย เป็นอาหารชนิดกินได้ก็กินเข้าไปนั่นแหละ พอตกกลางคืนก็ภาวนาอีก พูดถึงเดวิด ไทเลอร์ (David Tyler) ลูกศิษย์คนแรกของอาตมานี้ เขาสำเร็จมหาวิทยาลัย จบเภสัชกร จบมาแล้วเรียนมาก็แยะแล้ว ต้องมาขายพวก

เครื่องคอสเมติก (Cosmetic) เลยแกก็เบื่อ ออกมาเป็นฮิปปี้ แสวงหาการภาวนา เดวิดเป็นคนดีมาก สนใจศรัทธาภาวนาอย่างยิ่ง วันไหนภาวนาไม่ได้ แกร้องไห้นะ (ตอนหลังก็ได้ไปบวชประมาณ ๑๐ ปี ไปอยู่กับหลวงปู่เทสก์ ต่อมาดูเหมือนจะสึกไป) ที่นี่เมืองนิมบิน (Nimbin) เป็นศูนย์กลางพวกฮิปปี้ของ ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ รัสเซีย พวกคนไทยแทบไม่ได้เจอ มีฝรั่งมาอยู่กว่า ๒๐ ชาติ ที่ไปสนใจภาวนา พวกที่ไปภาวนานี้ต่อมาเขาก็คิดทำที่ภาวนา ทำเป็นโดมอยู่ใต้ต้นไม้ใบหนา โครงหุ้มพลาสติกใส นั่งอยู่ข้างในมองออกมาเห็นกิ่งไม้ใบไม้สวยดี โดมนี้ขึ้นไปทำบนยอดเขาเล็กๆ ใต้ต้นไม้ใหญ่ ปูพื้นด้วยไม้กระดาน เขาทำส้วมไว้กลางแจ้ง ตามสุมทุมพุ่มไม้ มีลำธารน้ำใส สะอาด ไหลเชี่ยว แต่น้ำตื้นๆ มีโขดหินใหญ่น้อย มองเห็นกรวดทราย น้ำสะอาดใสแต่เย็นไหลผ่าน ทุ่งนาป่าละเมาะไป แถวนั้นไม่มีฝูงวัว ฝูงแกะ ไม่สกปรกอะไรเลย นานๆ มีตัวจิงโจ้วิ่งไปวิ่งมา เป็นเสรี ส่วนภายในโดมนี่เขาทำแบบไม่มีหน้าต่าง มีแต่ประตู อากาศมันหนาวเหมือนกัน โดยเฉพาะ กลางคืน ไฟฟ้าไม่มีใช้ ส่วนฮีทเตอร์ (เครื่องทำความร้อน) ก็ใช้น้ำมันแทนไฟฟ้า ก็ใช้จุดตะเกียง จุดเทียนกัน โดมนี้จุคนได้ประมาณ ๘-๑๐ คน นั่งกันบนพื้นกระดาน หาผ้าหาอะไรมาปูอีกที

พูดถึงบ้านฟาร์มใหญ่ที่เจ้าของบ้านเป็นคนอเมริกันที่สมัครเป็นโยมอุปัฏฐากนี่ เขาก็สำเร็จวิชา ถ่ายรูปมา มีร้านถ่ายรูปอยู่ที่ถนนใหญ่ ภริยาเขาเป็นคนออสเตรเลีย มีลูก ๒ คน แล้วอาตมาก็มี ลูกศิษย์ชาวคานาดาอีกคน ชื่อจอห์น

หมู่บ้านที่อยู่นี้เป็นหมู่บ้าน (Village) เล็กๆ มีตำรวจ ๑ คน มีหมอ ๑ คน ไม่มีอาชญากรรม อะไร ไม่มีโจรผู้ร้าย ไม่มีขโมยเลย พวกฮิปปี้ก็ทำกระต๊อบ ทำโดมอยู่เป็นกลุ่มเล็กๆ ตามใต้ต้น ศรีตรัง (Jakaranda) ปลูกห่างจากถนนใหญ่ออกมา (ถนนใหญ่แบบในชนบทนะ) ส่วนพวกบ้านฟาร์ม ก็มีแยะไม่ค่อยมีคนไม่มีคนทำเพาะปลูกอะไรทิ้งๆ ไว้ให้คนเช่าถูกๆ

นี่ก็อยู่กันอย่างนี้ มีภาวนาทุกคืน พวกฮิปปี้ที่เมืองนิมบิน (Nimbin) ชอบภาวนา วันนี้เป็น วันคริสต์มาส (Christmas Day) ๒๕ ธันวาคม ก็เลยกลายเป็นพุทธคริสต์มาส เป็น Buddhist Christmas

เขาทำต้นคริสต์มาส (Christmas Tree) มีเอาของไปแขวนตามต้นคริสต์มาส เขาจับของขวัญชิ้นแรก เขาก็เอามาถวายอาตมา ต่อมาที่โดมภาวนานี้ พวกนี้เขาก็ขยายทำเป็นโดมขนาดใหญ่ อยู่ได้ตั้งเกือบปี เขาเข้าใจหาที่ตั้งอยู่บนเนินเล็กๆ กลางทุ่งนาโปร่งสบาย แล้วโดมนี้ก็ทำไว้ใต้ต้นไม้ใหญ่ วันไหนกลางคืนมีพระจันทร์เต็มดวง มองดูเงาใบไม้ต้นไม้ที่แผ่กิ่งก้านเหนือโดมสวยงามมาก เหมือนเทพนิยายฝรั่ง บรรยากาศสงบ ไม่มีเสียง ไม่มีผู้คน เงียบสบาย ทุกวันพอ ๕-๖ โมงเย็นก็เป็นเวลาไปภาวนากันที่บนเนินหลังเขานี้ วันหนึ่งออกไปถนนกับเขาบ้าง ก็อาศัยรถกระบะจากบ้านฟาร์ม ออกไปถนนใหญ่ไปสัก ๗ กิโล เห็นเป็นห้องแถวเล็กๆ มีร้านชำ ร้านหนังสือเล็กๆ ไม่มีตลาดอะไร บริเวณนั้นเป็นที่จอดรถบัส (Bus) เป็นบัสเล็ก วันหนึ่งจะมีผ่านมาคันเดียว

วันหนึ่งอาตมาไปนั่งที่ม้านั่งบริเวณลานจอดรถ ก็เห็นรถบัสมาจอด มีสาวฝรั่งแต่งตัวแบบชาวชนบทลงมาจากรถ แกแต่งกระโปรง มีหมวกสานขาดๆ เก่าๆ มือหอบผ้าห่มลงมาด้วย มายืนตาแดง เก้ๆ กังๆ มาบอกว่าไม่รู้จะไปพักที่ไหน แถวนั้นไม่มี Hotel ที่พักเลย อาตมาก็ไปกับลูกศิษย์หลายคน ก็เลยอนุญาตให้แกไปพักที่บ้านฟาร์ม แต่ว่าการไปพักนั้นต้องช่วยกันทำงาน เพื่อช่วยการอยู่การกินด้วย

แหม่มคนนี้สำคัญ มารู้ภายหลังว่าแกรู้แล้วว่าหลวงปู่มาภาวนาอยู่นิมบิน คือแหม่มวิกกี้เขาเรียนภาวนาจากเทปของพวกอาจารย์อเมริกัน พวกมหาวิทยาลัยจากหนังสือของนักประพันธ์อังกฤษ ฮาซเล่ นักประพันธ์เอกของอังกฤษ พวกเรื่องวิวัฒนาการมนุษย์สร้างคนในขวด

กับ วิกกี้ และธารา ที่สวนสาธารณะเมืองซิดนีย์

ลูกศิษย์ อิริค เรมอนต์ กับ วิกกี้ ที่ Wahronga (วารูนก้า)

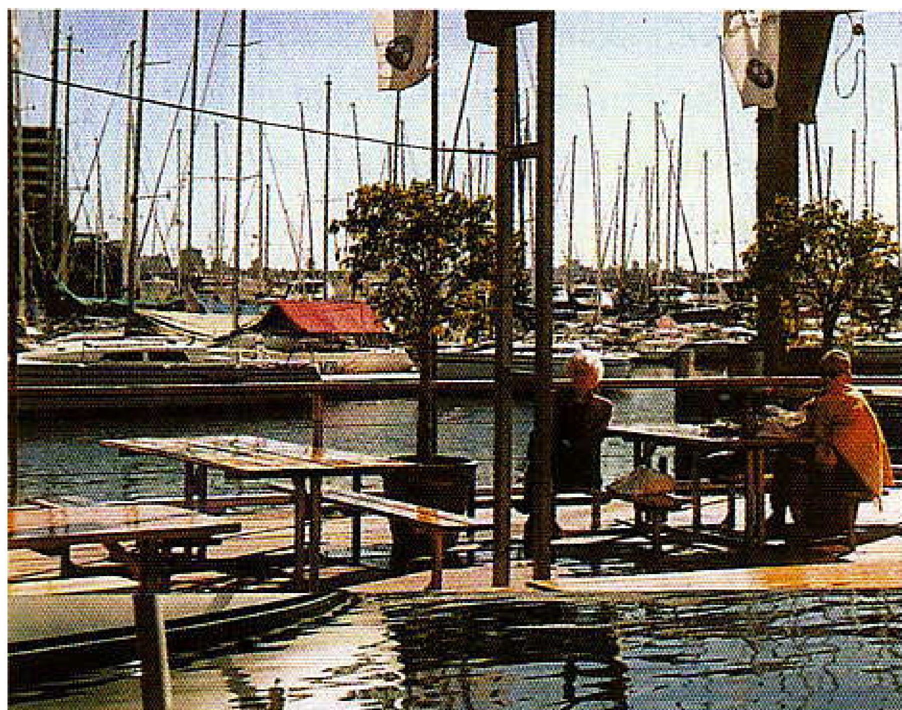

เรื่อง Scarleton in the cupboard มีเรื่องราวของบาราบัมดัส (Barabumdas) ฝรั่งที่ไปอินเดีย ไปอยู่แถวเขาหิมาลัย ไม่มีโฮเต็ลที่พักก็นอนตามมีตามเกิด เวลากลางคืนเกิดคิดถึงแม่ ก็เข้าไปหาพวกโยคี คือแกมียาอาแล็คซิตินไปด้วย แต่ถ้ากินเกินขนาดเกินกำหนดจะตาย เขาอยากศึกษาอดีตชาติ แต่ถ้ากินไม่แรงไปก็จะทำให้เห็นอะไรแปลกๆ ก็เที่ยวเหมาว่าเป็นการระลึกชาติ คืออาแล็คซิตินนี่มันเป็นพวกยางไม้ แกก็ไปหาโยคี โยคีก็บอกแกว่าเมื่อคืนนี้คิดถึงแม่ใช่ไหม แกก็ตื่นเต้นมาก ทำไมโยคีรู้ได้ แกก็ว่าแกมียาดี โยคีก็บอกว่า เอายามากินซี ก็เอาให้โยคีใส่ปากเคี้ยว ๑ เม็ด ถามว่ามีอีกไหม บอกมีอีก ๑๐ เม็ด แต่กินไม่ได้นะ ถึงตาย โยคีบอกว่าเอามาทั้ง ๑๐ เม็ด โยคีก็ใส่ปากเคี้ยวหมด ไม่เป็นอะไรเลย ฝรั่งก็ตื่นเต้นมาก ก็เลยนับถือขอเป็นศิษย์ฤๅษีอยู่ ๒ ปี เรียกตัวเองว่า บาราบัมดัส แล้วไปสอนภาวนาที่อเมริกา

Chris Petroff (ชาวรัสเซีย) จิตรกรผู้เขียนภาพ Portrait หลวงปู่

แหม่มวิกกี้ก็เคยเรียนความรู้ทำนองนี้จากเทปการสอนแบบบาราบัมดัสนี้ จนกระทั่งเกิดสนใจทางภาวนา ก็มีคนแนะนำมาจนมาพบหลวงปู่ ตัวแกเองเคยเป็นดาราทีวี แต่ตอนมาภาวนานี่แกเลิกเล่นหนังแล้ว มาสนใจทางด้านจิตด้านสมาธิแทน แกเคยเป็นดาราทีวี ทีนี้แกมันพวกนักแสดงก็เลยทำตัวปอนๆ ทำตัวเป็นฮิปปี้มา ตอนแรกๆ ก็ไม่มีใครรู้ แกชื่อวิกกี้ (Vicky) เป็นวันแรกที่มาภาวนาบนเขาเล็กๆ นี้ เป็นครั้งแรกที่ได้มีโอกาสภาวนากับพระภิกษุฝ่ายเถรวาท พอวันนั้นเพียงนั่งภาวนาครั้งที่ ๑ พอนั่งเสร็จแกยกมือพนมท่วมหัว ประกาศว่า "I am Buddhist now" (ข้าพเจ้านับถือพระพุทธศาสนาแล้ว) จากนั้นไปอยู่ ๓ เดือน ระหว่างนั้นมีแหม่มชาวไอร์แลนด์เหนือทำงานอยู่โรงพยาบาลในเมืองซิดนีย์ (Sydney) สำเร็จวิชากายภาพบำบัดประจำอยู่โรงพยาบาล แกทราบเรื่องเข้าก็ขับรถมาหา มาขอหัดภาวนา (แกนอนอยู่ในรถยนต์) มีอุตสาหะมากทีเดียว

พอครบพรรษา เราจะกลับเมืองไทย แหม่มนี้แกก็ให้ที่อยู่ให้โทรศัพท์ที่ในเมืองซิดนีย์ ตอนนั้นหลวงปู่ยังไม่เคยไปในเมืองซิดนีย์ เลยไม่รู้ว่าเป็นอย่างไร รู้จักแต่พวกบ้านฟาร์มตามชนบทตามป่าเท่านั้น

ภาพ Double Effect ประดิษฐ์จาก ๒ ภาพให้เป็นภาพเดียว จากภาพริมทะเลอ่าวเมืองซิดนีย์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ ออสเตรเลีย โยมผู้หญิงที่นั่งอยู่คือ Mrs. Enid Raymond ผู้จัดหาที่พักให้หลวงปู่ที่ซิดนีย์

มาก็เลยนึกว่าแหม่มแกคงเป็นพวกชาวนาฝรั่ง หรือพวกคนชนบททั่วไป พอออกพรรษาแกก็กลับซิดนีย์ อาตมาก็กลับมาที่วัดพุทธรังษี ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ ๘๘ ถนนสแตนมอร์ (Stanmore Road) ตอนนั้นมีพระประจำอยู่ ๒ องค์ คือพระมหาสมัยกับพระจากวัดบวรฯ ตามโครงการเดิมของมหามกุฏราชวิทยาลัย แต่ละชุดพระจะอยู่ประจำเพียงปีเดียว (๑ พรรษา)

กลับมาถึงวัดใหม่ๆ ต้องไปสอนที่พุทธสมาคมตอนค่ำ ๑๙.๐๐ น. อาทิตย์ละ ๔ ครั้ง ถ้าหลวงปู่อยู่ก็ต้องไปเทศน์ที่นี่แหละอาทิตย์ละ ๔ ครั้ง ก็ไม่ได้ติดต่อไปที่ครอบครัวของลูกศิษย์ หรือครอบครัวแหม่มวิกกี้เลย ทีนี้มาวันหนึ่งก็ไปที่พุทธสมาคมจีน มีคนไป ๓๐-๔๐ กว่าคน วันนั้นหลวงปู่สอนภาวนา ภาวนาให้ทุกคนหลับตาด้วย พอภาวนาเสร็จ ลืมตามาเห็นแหม่มวิกกี้มากับแหม่มอีกคนฝรั่งที่ตอนแรกเขาก็ไหว้ กราบไม่เป็น แต่พอเขารู้จักภาวนาเป็น กิริยามารยาทเขาก็สำรวมเรียบร้อยไปเอง เขาก็คลานเข้ามากราบไหว้เหมือนคนไทย หนนี้พาแม่มากราบด้วย เขาว่าจะขอมารับไปและตาอยู่ที่บ้าน อาตมาว่าต้องมีผู้ชาย เขาก็บอกว่ามีแดนนี่ (Danny) ไปอยู่ด้วย จะให้ขับรถมารับที่วัด ก็เป็นอันได้ไปบ้านเขาเป็นครั้งแรก พอไปถึงมันไม่ใช่บ้านชาวนาธรรมดาอย่างที่เคยคิด บ้านเขา

หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี

สมเด็จพระญาณสังวรฯ (สมเด็จพระสังฆราช)

นี่อยู่ในเขตเศรษฐีอยู่ เป็นเขตบ้านคนรวย ฝรั่งที่เขามีเป็นเขตๆ ย่านๆ เหมือนกัน ที่บ้านเขานี่มีบริเวณ มีที่ทำงาน (office) ในตัวด้วย พ่อเขาเป็นคนค้าขายเรื่องที่ดิน คล้ายๆ พวกนายหน้า (State agent) จัดหาบ้านหาที่ดินพวกนี้แหละ ก็มีฐานะทีเดียว มีรถยนต์ ๓ คัน มีโทรศัพท์ ๓ เครื่อง พ่อแม่เขาอยู่กันพร้อม มีคุณยายอยู่ด้วยอีกคน

พอไปถึงเขาเตรียมเป็นกระท่อม โรงเก็บของทำเป็นกุฏิให้ คือพวกฝรั่งนี้เรื่องจัดบ้านช่องเขาเก่งมาก จากกระท่อมโรงนา โรงเก็บของเขาก็จัดดัดแปลงแต่งห้องแต่งบริเวณได้น่าดูสวยงามพอสมควร ฝรั่งนี่เขาช่างจัดจริงๆ ครั้งแรกนั้นเขานิมนต์ให้อยู่ก็พักอยู่ถึง ๘ เดือน เขาถวายอาหาร เอาใจใส่ดูแลทุกอย่างพร้อม แล้วบ้านนี้ก็ไม่ไกลจากตัววัดพุทธรังษีเท่าไรด้วย

ทีนี้ก็มีเรื่องที่ว่าจะกลับเมืองไทยหลังออกพรรษา คืออาตมานี่เรื่องตั๋วเครื่องบินอะไรก็มีครบแล้ว สำรองที่นั่งเรียบร้อยแล้ว ส่วนท่านมหาสมัยก็เรียบร้อยแล้ว เป็นอันว่าจะกลับพร้อมกันกับท่านมหาสมัยพรุ่งนี้แล้ว ก็ให้เกิดว่า พระหนุ่มๆ ที่อยู่นั่นก็จะกลับบ้าง ก็โทรรายงานทางวัดบวรฯ ทางวัดบวรฯ ก็เลยเปลี่ยนคำสั่งใหม่ให้อาตมากับพระมหาสมัย (พระเทพสีลาภรณ์) อยู่ดูแลวัดต่อไปอีก ก็เป็นอันอดกลับ ก็เลยได้มาอยู่บ้านแหม่มวิกกี้นี่แหละ แต่ก็ดีที่ว่าอยู่ไม่ไกลจากวัดพุทธรังษี

ที่วัดพุทธรังษีนี้หลวงปู่เทสก์ท่านก็เมตตาไปเยี่ยม ก็ได้ลูกศิษย์เชื้อจีน ถือสัญชาติออสเตรเลียมากราบท่านอยู่หลายคน ตอนหลวงปู่เทสก์ท่านสร้างวัดหินหมากเป้ง พวกลูกศิษย์จีนนี้ก็มาภาวนาประจำที่วัดหินหมากเป้ง เมื่อครั้งที่มีงานทำพิธีเปิดวัดพุทธรังษี สมเด็จพระสังฆราช (สมเด็จพระญาณสังวรฯ) และเจ้าคุณธรรมดิลก (วิชมัย ปุญญาราโม) ก็ได้เมตตามาร่วมในพิธีเปิดด้วย

แหม่มวิกกี้ได้มาอาราธนานิมนต์พระไปเมตตาที่บ้านเขารวม ๑๐ กว่าองค์ (คือนิมนต์พระที่มาในพิธีเปิดวัดพุทธรังษี) เขาก็จัดรับพระแบบไทยของเรา มีตั้งโต๊ะหมู่บูชา มีองค์พระพุทธรูปเหมือนที่เมืองไทย ที่ห้องรับแขก แล้วก็จัดอาสนะพระ พวกผู้หญิงฝรั่งนี่นั่งพับเพียบเรียบร้อยกันหมด คนเราพอรู้จักภาวนาก็รู้จักกราบพระ กิริยามารยาททุกอย่างก็กล่อมเกลาประณีตขึ้นไปเอง ส่วนแหม่มวิกกี้ (Vicky) มาขออาราธนาศีลกับอาตมา แกเก่งทีเดียวมาหัดท่องบาลี กลับไปบ้านบอกว่าท่องไป ทำกับข้าวไปพร้อมกัน (หัดท่องขึ้นเดียว) เช้าขึ้นก็อาราธนาศีลได้เองเลย บ้านนี้เขานิมนต์พระไปถึง ๒ ครั้ง สมเด็จพระญาณสังวรฯ (สมเด็จพระสังฆราช) ประทานพระพุทธรูป ภปร. ให้ ๑ องค์ไว้บูชาที่บ้านด้วย

ภาพวาดสีน้ำแบบเดิมแต่ใหญ่กว่าสองเท่าของหลวงปู่
เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๑๘ (ค.ศ. ๑๙๗๕)
ที่บ้านลูกศิษย์ชาวออสเตรเลีย ชื่อ Kari-Enid Raymond
วารูนกา เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย
และได้ส่งมาให้คุณทิพยา-คุณอุทรพงศ์ กิตติขจร

ภาพวาดสีน้ำของหลวงปู่ เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๑๘ (ค.ศ. ๑๙๗๕)
ที่วารูนกา เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย

ต่อมาแหม่มวิกกี้แกเลิกเล่นหนังแล้วก็อยู่บ้านเฉยๆ แล้วก็ได้มีการเดินทางไปท่องเที่ยวรอบโลก เขาไปกันทั้งครอบครัว เป็น Family tour ไปกันหมด พ่อ แม่ ลูก พ่อของวิกกี้เป็นชาวเยอรมัน เขาไปรอบโลกกันนี่ใช้เวลาไปร่วมปี แหม่มวิกกี้ก็ให้เกิดไปเจอเอาโปรเฟสเซอร์อเมริกัน (Professor) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญวิชาพวกโมโนกราฟ โปโลกราฟ (Monograph Polograph) พวกที่เขาสามารถใช้เครื่องฉายทำภาพจริงในอากาศด้วยวิธีการฉายแสง ก็เลยเกิดชอบพอกัน ก็กลับมาบ้านที่ซิดนีย์ (Sydney) มีการจัดพิธีแต่งงานเขาจัดขึ้นที่บ้านของวิกกี้เอง ไม่ได้ไปจัดที่โบสถ์ เขาไปจัดพิธีใต้ต้นไม้ใหญ่ มีการเปิดไบเบิล (Bible) อ่านกันที่ใต้ต้นไม้นั้น มีแขกเหรื่อมาร่วมมากมาย เขานิมนต์หลวงปู่ไปด้วย โดยจัดให้หลวงปู่อยู่ในห้องรับแขก (Sitting room) เขาอาราธนานิมนต์ให้นั่งเก้าอี้พ่อบ้าน เขายกเก้าอี้พ่อบ้านให้ คือสำหรับธรรมเนียมฝรั่งแบบโบราณนี่เขาถือเก้าอี้พ่อบ้าน คนอื่นหรือลูกๆ มักจะไม่ไปนั่ง เป็นเก้าอี้สำหรับหัวหน้าครอบครัว ก็เรียกว่าเขาเคารพในองค์หลวงปู่มาก ก็ได้นั่งเก้าอี้พ่อบ้านอยู่ใน sitting room มองดูงานที่เขาจัดกันที่บริเวณสวนนอกบ้าน

What is Buddhism?

อยู่ๆ ก็มีผู้หญิงกลางคนคนหนึ่งมาถึงก็มานั่งที่พื้นใกล้ๆ มาถามว่าพระพุทธศาสนาคืออะไร (What is Buddhism?) ก็พูดไปบ้าง แต่วันนี้ผู้คนมากมายเป็นงานใหญ่ ก็ไม่ได้พูดกันมาก จากนั้นอีกไม่กี่วันก็มีจดหมายมาถึงอาตมา บอกว่าเขามีบ้านอยู่เมลเบิร์น (Melbourne) จะให้อยู่เปล่าๆ อาตมาก็เอาจดหมายนี้ให้แหม่มวิกกี้ดู พอเห็นวิกกี้ก็บอกว่า คนคนนี้ไม่ใช่ธรรมดา ชีวิตเขานี้ถ้าต้องการอะไรแล้วได้ทั้งนั้น หมายความว่าร่ำรวยมหาศาล ร่ำรวยมากทีเดียวและเป็นญาติกับแหม่มวิกกี้ อาตมาก็หาลูกศิษย์ชายได้คนหนึ่งก็ตกลงไปเมลเบิร์น ที่บ้านพักที่เขาจัดให้สะดวกสบายแบบบ้านฝรั่งครบถ้วน มีครบหมดทุกอย่าง ในห้องรับแขกใหญ่นั้นมีเตาผิงขนาดใหญ่อีกเช่นกัน ทำออกแบบสวยงาม ทันสมัย มีกระทั่งเครื่องซักเครื่องอบผ้าให้พร้อมสรรพ หลวงปู่อยู่กับลูกศิษย์ แต่ลูกศิษย์เกิดอยู่ชั่วคราวก็กลับ อาตมาก็เลยต้องจัดการเอง เครื่องซักเครื่องอบผ้าก็มีแล้ว ถึงเวลาอาตมาก็โยนผ้าซักเข้าเครื่อง กดปุ่ม พอเสร็จก็โยนเข้าเครื่องอบผ้า กดปุ่มเรียบร้อย ผ้าก็

แห้งหมด ไม่ต้องไปตากที่ไหนอีก สะดวกดีทุกอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน อาหารเขาก็เอามาส่งตอนเช้าๆ ทุกวันสม่ำเสมอ ก็อยู่มาๆ ก็เริ่มมีนักภาวนาฝรั่งมาเป็นหมู่ ภาวนากันเป็นหมู่ใหญ่ แล้วก็มีคนมานิมนต์ไปสอนภาวนาที่สำนักพุทธของธิเบตทุกอาทิตย์

ทีนี้ก็มีคนออสเตรเลียในเมืองเมลเบิร์นมานิมนต์ เขาเป็นพวกข้าราชการของฝรั่ง เขาเอารถมารับ ขอให้ไปสอนอาทิตย์ละครั้ง ก็ได้ลูกศิษย์เป็นฝรั่งเพิ่มขึ้นๆ เป็นแต่พวกฝรั่งทั้งนั้นเลย คนไทยไม่มีหรอก ตกลงอาตมานี่ก็เลยอยู่ภาวนาและสอนภาวนาที่เมลเบิร์นเกือบ ๒ ปีกว่า

สติหยั่งลงสู่อมตธรรม

อยู่มาวันหนึ่งก็มีแหม่มที่มาจากไอร์แลนด์เหนือ เคยไปอยู่ภาวนาที่เมืองนิมบิน (Nimbin) แหม่มแกเดินทางมาจากไอร์แลนด์เหนือมาหา ตรงนี้มีเรื่องจะเล่าคือ ขณะรอเครื่องบินที่สนามบินเมลเบิร์น คือกำลังรอศิษย์ที่มาจากไอร์แลนด์ คือเราไปรับเขา รออยู่ ๒ ชั่วโมงกว่า รอนานเข้าก็เลยหาอะไรทำ (คืออาตมาสมัยเด็กๆ ที่ชอบวาดรูป) ก็เลยนั่งดูเงากับแสงเล่น มันก็เลยเกิดรู้ขึ้นว่า พอคิดมันก็รู้ว่า ไอ้เห็นกับรู้นี่มันสั้นนิดเดียวจริงๆ ของจริงมันแป๊บเดียว อนาคตมันก็ยังมาไม่ถึง อดีตมันก็เป็น (๐) ศูนย์ ฉะนั้นปัจจุบันมันสั้น มันไม่มีเวลา แม้จะคิด คิดก็คือหลง มันเอาอดีต อนาคต ปัจจุบัน มาเย็บโยงกัน อึมม์ พอคิดได้ยังงั้นมันก็เกิดปีติสุข พอเกิดอย่างนั้นหน้ามันหงาย คือพอเกิดปีติอย่างนั้น คอมันก็หงายไปข้างหลัง ก็ไม่รู้นานเท่าไร ลูกศิษย์ฝรั่งแกก็คิดว่าเราง่วงนอน ก็เอาถ้วยกาแฟมารอที่จมูก นี่แหละเรียกวิญญาณรู้ รู้แต่ไม่รู้เรื่องละก็ มันคือหลง แหม พอมันเกิดเห็นแจ้งแบบนั้นก็สบาย เหมือนเอาลูกเชอรี่มาวางบนไอศกรีม งั้นซี คือมีสติประจำปัจจุบันมันก็สบายเรื่อย (โลก ภพ กามภพ รูปภพ คือวิญญาณรู้คิด แต่ไม่มีปัญญาคิด) สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงว่า สติหยั่งลงสู่อมตธรรม

พระพุทธศาสนาไม่ต้องการคำอธิบาย ถ้ายังอธิบายเป็นปรัชญา อธิบายก็ผิด เพราะความคิดมันยังหลงอยู่ ของจริงๆ คือ จริง (Fact) ไม่มีการสงสัย มันแจ่มแจ้งตามธรรมชาติ นี้คือพุทธปัญญา

ถ้าการสงสัยในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่มีก็ถึงบางอ้อ เพราะความคิด คำพูด โดยธรรมชาติของมันนั้นบกพร่องอยู่แล้ว จะเอาอันนี้ไปสู่ความจริง "พุทธ" ไม่ได้ อาตมานี่เมื่อจบม.๘ ใหม่ๆ เคยคุยกับบาทหลวงท่านหนึ่งเรื่องปรัชญาของฝรั่งนี่มี ๒ อย่าง คือ วัตถุนิยม กับ ความคิด (ทิฏฐิ)

อย่างลัทธิเต๋า (เต๋าตีเกียง) เป็นคำสอนลึกลับ ขึ้นต้นก็ว่าทีแรกไม่มีอะไร แล้วเกิดมี ๑ (หนึ่ง) พอมี ๑ แล้วก็มีทั่วไปหมด นี่คนธรรมดาฟังแล้วไม่รู้เรื่อง ต่อมาก็เลยกลายเป็นคาถามีรูปคนขี่ควาย คือประวัติมีว่า แกเป็นบรรณารักษ์อยู่ในห้องสมุดของจักรพรรดิจีน หนังสือจีนมีมากกว่า ๓,๐๐๐ ปี เขียนบนกระดาษไม้ไผ่ แกอ่านมากก็เลยเกิดเบื่อก็ออกจากเมือง ทีนี้พวกขุนนางพวกทหารก็ไม่ให้ออก ถ้าไม่เขียนหนังสือก่อนออกจากกำแพงเมือง แกเลยเขียนอักษรไว้ประมาณ ๑,๐๐๐ ตัว ว่าแต่แรกไม่มีอะไร จาก ๑ แล้วเป็น ๒ จาก ๒ ก็มีทั่วไป

ยุคนั้นนี่เป็นยุคสมัยพระพุทธกาล = เป็นยุคทองของโลก

Golden age of the world – เป็นสมัยพระพุทธเจ้า

• เล่าจื้อ–โซไครตีส โซไครตีส เป็นปรัชญาที่ยอดของฝรั่ง ต่อมามีพลาโต้ นักอุดมคติ Republic–อริสโตเติล = วัตถุนิยม กฎหมาย ระเบียบต่างๆ วิทยาศาสตร์ แต่เขียนตำราอ่านยากมาก

ฝันว่า ไปอยู่ในปราสาทยุโรปโบราณ

ในช่วงนี้อาตมากับลูกศิษย์ขึ้นไปอยู่กับฮิปปี้บนเขาสูง บนเขานั้นเป็นป่าแท้ๆ ยังคงสภาพตามธรรมชาติที่สมบูรณ์ คือ ๒ คนผัวเมีย ชื่อ มุนี (Muni) และสันติ (Santi) ทำกุฏิซีเมนต์เสริมเหล็กคอนกรีตให้ในป่า ชื่อ ปิดเซอนกาลเล คือเขามีที่ดินผืนใหญ่ในป่าก็เลยไปสร้างกุฏิคอนกรีตที่พักทำอยู่ ๒ ปีเสร็จ อาตมาก็ไปภาวนาอยู่ประมาณเดือนกว่า แต่ว่าการไปมาลำบาก ถนนแย่มากตลอดทางขึ้นเขา รถต้องเครื่องดีจริงๆ จึงจะไหว เขาก็สร้างกุฏิที่พักนี่ตรงบริเวณยอดเขา มีลูกศิษย์แหม่มหมอชาวไอริชจากไอร์แลนด์เหนือ ทีนี้วันหนึ่งก็ลงมาภาวนากับครอบครัวออสเตรเลียเจ้าของกุฏิหลวงปู่ ก็วันหนึ่งก็ฝันว่าไปอยู่ในปราสาท (Castle) ของยุโรปโบราณ ใหญ่โต โอฬาร สวยงาม

กับลูกศิษย์ มุนีและอริยะ (พ่อและลูกชาย)
ที่กุฏิวัดป่าบนเขาสูง
ห่างจากเมืองแคนเบอร์ร่า (Canberra) ราว ๑๐๐ กม.

ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธัมมวโร

บนเพดานห้องมีลายสลักเถาดอกไม้ หลวงปู่ก็เล่าฝันให้เขาฟัง แหม่มใจฮันก็ยิ้มแล้วพูดว่า *“ใครจะไปรู้ หลวงปู่อาจจะได้ไปจริงๆ ก็ได้ แล้วเวลาไปอาจจะเดินทางด้วยตั๋วเครื่องบินชั้นหนึ่งก็ได้นะ”* ที่บนเขานี้มีลูกตัวเล็กๆ ของมุนี ก่อนกลับไอร์แลนด์เหนือ มานั่งภาวนาด้วยเป็นกลุ่ม บัดนี้เป็นหนุ่มสาวไปหมด

แล้วต่อมาแหม่มแกก็ถวายรถยนต์เก่า (second handed) ก็จอดไว้หน้ากุฏิ แล้วเผอิญมีเด็กหนุ่มชาวออสเตรเลียมาขออยู่ด้วย แล้วก็ขับรถเป็น อาตมาก็เลยได้ทั้งรถยนต์และคนขับรถมาพร้อมเลย

อยู่ต่อมาก็มีคนเขาซื้อรถคาราวานใหญ่ ใหญ่ขนาดรถเสบียงเอาไปไว้บนเขาเดน เดอ นอง (Den de Non) ก็เลยย้ายไปอยู่ในคาราวานกับเขา ที่นี้ก็มีศิษย์ออสเตรเลียมาเป็นกลุ่มที่เดน เดอ นอง นี่อาตมาได้อยู่จำพรรษาราว ๔-๕ เดือน ตอนนี้ลูกศิษย์ฝรั่งที่เคยไปภาวนาอยู่ด้วยที่นิมบิน (Nimbin) ก็ไปบวชเป็นลูกศิษย์ของท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ตอนนี้ก็ได้กลับมาเยี่ยมที่เดน เดอ นอง เขาเป็นพระชาวไอริช (Irish) ชื่อ เดวิด (David) ตอนนั้นแซม (Azzam) ก็มาภาวนาเป็นครั้งแรกด้วย

เมื่อหลวงปู่อยู่นิมบิน มีพระลูกศิษย์ชื่อเดวิด ชาวไอริชนี้ เดิมไปเรียนวิชาหล่อเทียน ต่อมาเลิกทำเทียน มาสนใจภาวนา ภายหลังเป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์สิงห์ทอง พอท่านสิงห์ทองสิ้นครั้งเครื่องบินตกก็เสียกำลังใจจึงสึกออกไป

บ้านที่ไอร์แลนด์เหนือ ประมาณปีพ.ศ. ๒๕๒๑ (ค.ศ. ๑๙๗๘)

หลังจากหลวงปู่ไปไอร์แลนด์เหนือแล้วกลับไทย แซมกับเดวิด โรเจอร์ และคณะศิษย์บางคนก็ก่อตั้งพุทธสมาคม (Buddhist Society of South Australia) เมื่อหลวงปู่ยังพักอยู่ที่บนเขาในป่าเดน เดอ นอง ก็มีแซม (Azzam) กับพระจอห์น (John) มาเยี่ยม สักพักหนึ่งหลังจาก ๒ คนนั้นกลับไป อาตมาก็ได้รับจดหมายจากไอร์แลนด์เหนือจากแหม่มโจนส์ (Joan) พร้อมส่งตั๋วเดินทางเครื่องบินแควนตัส (Quantas) เป็นตั๋วชั้น ๑ มาให้ (จากที่ฝันเรื่องไปปราสาทยุโรปแล้วเล่าฝันให้แหม่มโจฮันฟัง แกยังว่าใครจะรู้ หลวงปู่อาจได้ไปจริงๆ ด้วยตั๋วชั้น ๑ ก็ได้ จากวันที่ฝันถึงได้รับตั๋วเครื่องบินก็ห่างกันราว ๑ ปี) ทีนี้พอจะต้องเดินทางไปไอร์แลนด์เหนือซึ่งอากาศหนาวมาก ลูกศิษย์ฝรั่งก็เลยพาไปซื้อผ้าสักหลาด มาเย็บทำจีวรหลวงปู่ ให้ตัวอย่างจีวรแหม่มคนหนึ่งไปดู แหม่มแกเกิดมาก็ไม่เคยรู้จัก ไม่เคยเย็บจีวรเลย แต่ด้วยอุตสาหะ ความมีปัญญาและตั้งใจจริง เพียงไม่กี่วันแหม่มก็เย็บจีวรสำเร็จ ถูกต้องตามพระวินัย เหมือนตามจีวรต้นแบบเปี๊ยบเลย จีวรผ้าสักหลาดนี้หนักมาก ถ้าไม่หนาวจริงๆ ห่มไม่ไหวหรอก แต่ที่ไอร์แลนด์เหนือหนาวมากต้องให้อุ่นจริงๆ จึงจะไหว

ทีนี้ก็เปิดฉากเดินทางโดยสายการบินแควนตัส (Quantas) ไปไอร์แลนด์เหนือ ก็ต้องไปลงที่ลอนดอน (London) ก่อน แหม่มโจนส์ (Joan) ให้คนมารับที่สนามบิน แล้วเดินทางโดย British Airway ไปไอร์แลนด์เหนือ มีคนมารับมาเรียงแถวตั้งแถวรับ แล้วก็ของ คือพวกหนังสืออะไรก็มากน้ำหนักเกิน เขาก็ไม่ว่าอะไร

ต้นโอ๊คใหญ่

พอไปถึงที่นี้ก็อยู่คาราวานอีกแล้ว คาราวานแบบอังกฤษเป็นชนิดเล็กๆ มีแต่ที่นอน ห้องน้ำในบ้าน ใช้ฮีทเตอร์ไฟฟ้าก็หนาวน่าดู ส่วนที่บ้านของแหม่มโจนส์ (Joan) เป็นตึกใหญ่ ๒ ชั้น พ่อของแหม่มนี่เป็นนายแพทย์ฐานะดี ส่วนอาตมาเขาจัดให้อยู่ที่คาราวาน ส่วนวันธรรมดาเขาก็นิมนต์ไปใช้ห้องรับแขกบ้านเขาได้ ก็มีคนมาภาวนาไม่มาก คือฝรั่งชาวไอริช (Irish) ซึ่งเป็นนิกายคาทอลิก (Catholic) เขาเคร่งครัดในศาสนาและถือขนบประเพณีโบราณกันอย่างเคร่งครัดทีเดียว คือพวกตระกูลจากสก๊อตแลนด์ การแต่งเนื้อแต่งตัว เพื่อนฝูงเขายังคงแต่งกายแบบชาวสก๊อต

อยู่มาวันหนึ่ง มีผู้หญิงฝรั่งวัยกลางคนแต่งตัวเรียบๆ ธรรมดา มีกิริยาเรียบร้อย เป็นผู้ดีมาขอเรียนสมาธิ หัดภาวนา แล้วถามว่า *“ถ้าขอมารับไปที่บ้านจะได้ไหม”* อาตมาก็บอกว่า *“ได้ แต่ต้องมีโยมผู้ชายมาด้วย”* เลยแกก็ไปพาเด็กชายหนุ่มผิวพรรณรูปร่างหน้าตาดีมารับ ก็เลยตกลงไปกับเขา ขับรถไปไกลมาก ตามทางไปนอกเมือง ไม่มีบ้านคน เป็นป่าไปตลอดจนไปถึงบริเวณหน้าบ้านเขา มีประตูแบบโบราณใหญ่โตมาก มีตึกบ้านคนเฝ้าประตูรั้วแบบตามคฤหาสน์ครั้งโบราณ รถก็แล่นผ่านเข้าไปในบริเวณกว้างขวาง สองข้างทางเป็นป่าไม้ ป่าละเมาะสวยงาม มีสระน้ำกว้างใหญ่ บางช่วงเป็นลานสนามกว้าง มีกวางออกมาเดินอยู่หลายตัว ยังมองไม่เห็นผู้คนเลย รถแล่นไปตามถนนเรื่อยๆ ก็ผ่านต้นโอ๊คใหญ่ (Oak Tree) อายุไม่รู้กี่ร้อยปี ก็ขอให้หยุดขอถ่ายรูปต้นโอ๊คหน่อย จากนั้นก็เห็นตึกชั้นเดียวปลูกยาวๆ ขนานไปกับถนน ก็เลยบอกเขาว่าตึกนี้น่าจะทำที่ภาวนาได้นะ เขาตอบว่านี่เป็นเพียงโรงเลี้ยงม้าเท่านั้น โอ้โฮ อาตมาเลยถามว่าที่

บริเวณบ้านหรืออะไรกันแน่ เนื้อที่ดินกว้างขวางสักเท่าไร เขาตอบว่าประมาณ ๑,๐๐๐ กว่าเอเคอร์ (เอเคอร์ก็ประมาณ ๒.๕ ไร่) ก็ร่วม ๒,๕๐๐ ไร่ของบ้านเราล่ะซิ *"ไม่ใช่มนุษย์ธรรมดาสามัญแล้วล่ะนี่"* พอรถแล่นพ้นป่า ถนนก็โค้งมาเป็นลานขนาดใหญ่ มีสนามกว้างขวางอยู่หน้าคฤหาสน์หรือปราสาทก็ว่าได้ เห็นสวนดอกไม้ปลูกไว้เป็นแถวเป็นแนวสวยงามมาก ตึกนั้นดูเหมือนแบบกระทรวงกลาโหม ตึกสีขาวแต่ใหญ่โตมโหฬาร ที่หน้าจั่วของหลังคาตึกมีธงประดับอยู่หลายธงหลายสีปลิวไสว ดูสง่างาม อาตมาก็รู้ได้ในทันทีว่านี่มันเป็นปราสาท (Castle) ของพวกเจ้าพวกโนเบิล (Noble people) เขานิมนต์เข้าไปภายในผ่านห้องโถง ห้องรับแขกอะไรหลายห้อง เพดานสูงลิบข้างฝาเขาไม่นิยมติดภาพวิวภาพอะไร เห็นมีแต่รูปเขียนสีน้ำมันรูปบรรพบุรุษ แต่งกายเต็มยศเรียงเป็นแถวๆ ล้วนแต่รูปเจ้านายดูขึงขัง ก็รู้ว่าแหม่มผู้หญิงที่มาภาวนาแต่งตัวเรียบๆ นี่เขาเป็นถึงดัชเชส (Duchess) ก่อนที่หลวงปู่จะเดินทางมาไอร์แลนด์เหนือ

เดิมเขาเป็นเลดี้ (Lady) สามีเป็นท่านลอร์ด (Lord) ต่อมาได้เลื่อนเป็นดยุคและดัชเชส ออฟอัลเบอร์คอน (Duke and Duchess of Abercorn) เขาก็พาเดินผ่านห้องต่างๆ เข้าไปภายในตัววังข้าวของเครื่องใช้ของเขานี่หาซื้อตามตลาดไม่มีหรอก มันของตกทอดกันมาของเจ้านายฝรั่ง เดินดูกันเหนื่อยก็ยังไม่ทั่ว อาตมาก็มีกล้องถ่ายรูปราคา ๒๕ เหรียญ กล้องเด็กเล่นน่ะ ก็ถ่ายรูปเรื่อยไปมีห้องรับแขกห้องหนึ่งใหญ่โตโก้มาก เพดานสูงสีขาวเขาทำสวยงามละเอียด ก็ยกกล้องขึ้นจะถ่ายรูปเพดาน โอ๊ย อาตมาก็เข่าอ่อน ต้องนั่งลงบนเก้าอี้เลย พอแหงนหน้าขึ้นดูเต็มๆ ตา ก็เลยบอกเขาว่า *"ห้องนี้ เพดานนี้ที่ฉันฝันเห็นมาแล้ว เหมือนกันเปี๊ยบเลย"* ก็บอกเขาตรงๆ ว่าเห็นมาล่วงหน้าแล้ว เหมือนเปี๊ยบจนหลวงปู่เกือบเป็นลม คือฝันเห็นล่วงหน้าตั้งแต่อยู่ออสเตรเลีย (ที่เล่าให้แหม่มโจฮันฟัง เขายังว่าหลวงปู่อาจจะได้ไปจริงๆ ก็ได้ แถมอาจไปเครื่องบินชั้น ๑ ก็ได้นะวันที่ฝันเห็นกับวันนี้ห่างกันราวๆ ๑ ปี แล้วหลวงปู่ก็ถามเขาว่า นี่พวกคุณเป็นอัศวินใช่ไหม เขาว่าใช่ตระกูลเขาเป็นอัศวิน แล้วเขาก็พาชมห้องต่างๆ แล้วพาเดินไปตามเฉลียง แหม เดินทางไกลทีเดียวไปยังห้องๆ หนึ่ง มีหีบบรรจุของเดินทางโบราณขนาดใหญ่ ใหญ่ขนาดโลงศพขนาดใหญ่ที่หีบมีประดับลวดลาย อาวุธมีตรา แกะสลักรูปดาบ โล่ห์โบราณประทับไว้ หลวงปู่เองท่านก็เคยฝันเห็นอัศวินทรงเครื่องเต็มยศ สวมเสื้อเกราะ หมวกเหล็กประดับพู่ มือถือหอกขี่ม้าศึก

กับอัศวินเกราะเงิน ที่ปราสาท SEHLÖSS STEINBERG
เมือง WÜRZBURG ประเทศเยอรมัน

สมัยท่านยังเป็นเด็กน้อย เมื่ออายุได้ ๗-๘ ขวบ ขณะนอนอยู่ใกล้แม่บนเตียงไม้ใหญ่จากยุโรปสมัยเก่าที่บ้านอุตรดิตถ์ (ท่านคงเคยเป็นเจ้านาย เป็นอัศวินฝรั่ง ท่านจึงมีโอกาสไปเมตตาโปรดลูกหลานฝรั่งเก่าของท่านในครั้งนี้ - ผู้จดบันทึก)

พวกคนอังกฤษที่เขาถือชั้นวรรณะมาก ถือตัวมาก เป็นหลักปฏิบัติทั่วไปว่า คนแต่ละชั้นไม่เท่ากัน พวกคฤหาสน์วังแบบบ้านนี้นี่ ปกติเขาไม่ให้เข้าไปหรอก คนธรรมดาทั่วๆ ไปก็ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกัน ไม่มีโอกาสเข้าไป ธรรมเนียมเขาเป็นอย่างนั้น หลวงปู่ก็เผอิญโชคดี เขามานิมนต์เข้าไปชมวังของเขา ก็พาไปดูห้องสมุด ห้องหนังสือของเขา ห้องใหญ่โต หนังสือไม่รู้จะสักกี่พันเล่ม เรียงเป็นหมวดหมู่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีรูปแม่พระใส่กรอบทองแบบรัสเซียงดงามมากทีเดียว Duchess นี่แกเป็นเชื้อสายราชวงศ์รัสเซีย ตัวท่านลอร์ด หลุยส์ เมาท์แบทเทน (Lord Louis Mountbatten) เป็นพ่อทูนหัว คือเป็น Godfather ส่วนพวกเด็กหนุ่มหน้าตาดีที่ไปรับอาตมานั่น เป็นหลานของ Lord Louis Mountbatten คือเมื่อสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ท่านลอร์ดผู้นี้เป็นแม่ทัพใหญ่ เข้ามาปลดอาวุธญี่ปุ่นในเมืองไทย มีการนำกองทหารอังกฤษมากระทำพิธีสวนสนามที่ถนนราชดำเนิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล (ร.๘) ประทับยืนบนปะรำพิธี มีท่านลอร์ด Lord Louis Mountbatten ยืนอยู่ข้างๆ พระองค์ ท่านลอร์ดผู้นี้เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดของกองกำลังทหารอังกฤษ (เป็นรองของจอมพล Mc Arther นายพล ๕ ดาวของอเมริกัน สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒) คุมกองกำลังภาคพื้นแปซิฟิก อินเดีย พม่า สิงคโปร์ ตัวท่านลอร์ดมีกองบัญชาการอยู่สิงคโปร์ ต่อมาสงครามโลกเลิกแล้ว กลับไปอยู่บ้าน ตอนอายุมากก็เกิดไปถูกระเบิดในเรือเสียชีวิตไปในช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทางอังกฤษสมัยเชอร์ชิลล์ต้องการเอาเมืองไทยเป็นเมืองขึ้น แต่เดชะบุญประเทศไทยก็รอดมาได้จนปัจจุบันนี้

ทีนี้พอออกจากห้องหนังสือ เขาพาไปที่ห้องภาวนาเขาเรียกห้องพระ คือตัวดัชเชส (Duchess) แกซื้อผ้าจากเมืองไทยไปผืนหนึ่ง ไปแขวนห้อยลงมาที่ผนังแบบที่เรียกว่า ทาพิสเซอรี่ (Tapiserie) เป็นเครื่องหมายแทนพระพุทธศาสนา ภายในห้องนั้นทุกอย่างเป็นสีขาว ผนังขาว เพดานสีขาว ที่พื้นทั้งห้องปูขนแกะไอร์แลนด์ นุ่มขาวสะอาด นุ่มมากจนเวลาเดินเหมือนจะลอยไป (แกะที่ไอร์แลนด์นี่ตัวเล็กๆ ขนสีขาวละอาดและนุ่มมาก ไม่เหมือนกับแกะทางออสเตรเลีย)

ภาพถ่ายของหลวงปู่ที่อาเดเลด ออสเตรเลีย
มอบให้คุณทิพยา-ยุทธพงศ์ กิตติขจร

จากนั้นเขาก็พาไปที่ห้องกระจก ห้องนี้ยกพื้นสูงพอดีกับระดับกิ่งไม้ใหญ่ ผนังห้องโค้งเป็นกระจก มองเห็นต้นไม้กิ่งไม้ เห็นวิวทิวทัศน์ของสวนดอกไม้สวยงาม เขาถวายน้ำชาที่นี่ คือห้องนี้เป็นห้องดื่มน้ำชาของเขาตอนบ่าย (Tea Room) เสร็จแล้วเขาก็พากลับไปส่งที่ปราสาทนี้ เขานิมนต์หลวงปู่มา ๒ หน จากไอร์แลนด์เหนือ หลวงปู่กลับมาเมืองไทย มาพักอยู่บ้านพี่ชาย (คุณประเสริฐศุภมาตรา) พักอยู่ชั่วคราว ตอนนั้นภริยา โยมอินทิรา (พี่สะใภ้) ตายแล้ว มีห้องบนบ้านว่าง เขาก็นิมนต์ให้เราพักอยู่ ก็อยู่หลายเดือน ทีนี้คือพอเราไปวัดบวรฯ ไปที่กุฏิท่านเจ้าคุณธรรมดิลก (วิชมัย บุญมาก) เลขามหามกุฏฯ วัดบวรนิเวศ บังเอิญท่านถือจดหมายซองยาวอยู่ เราก็เดินเข้าไปถึงพอดี แล้วท่านก็เปิดออกอ่านในจดหมายนั้น แล้วท่านก็ว่า *"ที่เมืองอาเดเลดเขาต้องการพระ ท่านไปไหม"* ตัดสินใจรับ นั่นแหละถึงได้กลับมาอาเดเลด (Adelaide) มาออสเตรเลียอีก เมืองนี้ห่างจากซิดนีย์ (Sydney) เกือบ ๑,๐๐๐ กิโล (หนึ่งพันกิโลเมตร) ห่างจากเมลเบิร์น (Melbourne) หลายร้อยกิโล ขับรถกันเกือบร่วมวันกว่าจะถึง

ก็เลี่ยงมาที่อาเดเลดนี้ เขามีพุทธสมาคมแล้วเขาก็เช่าบ้านให้อยู่ จ้างคนเฝ้าบ้านไว้ เป็นลูกศิษย์พร้อมไปด้วย ที่ฟินดอน (Findon) นี้ หลวงปู่อยู่ ๔ พรรษา ก็ได้ลูกศิษย์นักภาวนาเป็นพวกฝรั่งชาวลังกาที่ดีมาก เขามั่นคงมีศรัทธามาก อย่างเช่นลูกศิษย์ฝรั่งเมืองอาเดเลด ๒ คนผัวเมียเพิ่งแต่งงานก็มาสนใจภาวนา ไปภาวนาทุกวันพุธ ต่อมาเขามีลูก ลูกคลอดได้ ๗ วันเท่านั้น พ่อแม่อุตส่าห์หอบหิ้วเอามาภาวนาด้วย เขาเล่าว่าลูกคนนี้แปลก เมื่อคลอดออกมาไม่ร้องแว้ๆ เหมือนเด็กทารกแรกเกิดอื่นๆ ตอนเจ็บท้องแม่เด็กภาวนาตลอดเวลา เด็กออกมาก็เฉยๆ

หลวงปู่กับดร.กรุณารัตน์ ชาวศรีลังกา วัดรัตนประทีปวิหาร

ลืมตา สบายๆ ต่อมาพ่อแม่ก็พามาด้วยทุกครั้ง เวลาพ่อแม่นั่งภาวนา เขาก็เอาลูกน้อยใส่ตะกร้าเด็กไปไว้ที่ห้องมืดๆ ข้างๆ เด็กทารกนั้นไม่เคยร้องไห้กว่าจะภาวนาเสร็จก็ ๕ ทุ่มโดยประมาณ ปลุกขึ้นไม่เคยร้องกวนพ่อแม่ เขาพาภาวนาด้วยตั้งแต่อายุ ๗ วัน ทุกวันพุธ พอโตหน่อย เด็กน้อยนี่ก็หอบที่นอนตัวเองมาด้วย พ่อแม่ก็นั่งภาวนาไป แกก็นอนรอนอนหลับไปไม่มีรบกวน จนป่านนี้อายุเห็นจะ ๑๖-๑๗ ปี ก็ยังไปกับพ่อแม่ เรียนหนังสือดี เชื่อฟังดี หายากเด็กฝรั่งแบบนี้ คล้ายภาวนาแต่อายุ ๗ วัน ต่อให้เด็กไทยก็หาไม่ได้แล้ว ถึงปีค.ศ. ๑๙๙๙ ตัวสูงเกินพ่อแม่ เกือบจบชั้นมัธยมแล้ว

อีกคนหนึ่งเป็นศิษย์สำคัญชาวลังกา มีศรัทธาเข้มแข็งมั่นคงมาก ชื่อดร.การุณารัตน์ (Dr.Karunarattana) เป็นจิตแพทย์ชาวลังกาที่สามารถมีคลินิกของตนเอง ภริยาเป็นคนศรีลังกา เป็นคนมีตระกูลทั้งสามีภริยา

คือพ่อของ ดร.การุณารัตน์ นี่เป็นเศรษฐีสวนชา พอพวกอังกฤษไปนี่ก็ต้องเสียที่ดินไปบ้าง ตอนปีค.ศ. ๑๙๘๐-๑๙๘๕ เมื่อหลวงปู่อยู่ที่ฟินดอน (Findon) แกก็อายุ ๘๐ ปีกว่าๆ ส่วนตัวดอกเตอร์เอง เมื่อหนุ่มๆ นี่ ดร.การุณารัตน์ แกสนใจธรรมะ ชอบไปวัดตั้งแต่อายุ ๑๗ ปี แต่พ่อเป็นนักธุรกิจ (business man) เต็มตัว พ่อลูกก็เลยไม่ค่อยจะถูกกัน ตาพ่อนี่มีลูกชายหลายคน อีกคนก็เป็นหมออยู่เมืองแคนดี้ (Kandy) ศรีลังกา ทีนี้ ดร.การุณารัตน์ นี่แกสนใจธรรมะ เดิมก็ไปมุ่งเรียนพระอภิธรรม แต่ต่อมามาภาวนาก็นั่งภาวนาได้วันละ ๒ ชั่วโมงเลย แกก็ทิ้งอภิธรรม เอาภาวนาล้วนๆ ทีนี้แกมีศรัทธาสม่ำเสมอ แกส่งอาหารเช้าถวายเป็นอาหารแบบสำเร็จรูป (fast food) เป็นพวกซุป แฮม ไก่ ขนมปัง น้ำองุ่น มีบิสกิต (biscuits) มีเนยใส่กล่องมา เขามาส่งอาหารนี่ส่งอาทิตย์ละ ๑ หน แต่ให้พอสำหรับฉันได้พอดี ๑ อาทิตย์ เรียกว่า ๗ วัน ทำถวายทีมาส่งอาทิตย์ละครั้ง เวลามาภาวนาทุกอาทิตย์เป็นเวลา ๑๐ ปีกว่า จนพ.ศ. ๒๕๔๒ (ค.ศ. ๑๙๙๙) ทุกอาทิตย์ ส่วนภัตตาหารเพลนั้นเป็นปิ่นโตจากร้านอาหารคนไทย นายแซม ช่วยขับรถรับอาหารมาวัดทุกวัน

ที่เมืองออสเตรเลียนี่ฝรั่งเขามีการหยุดพักฮอลิเดย์ปีละ ๑-๒ เดือน (ยาวนานมาก หยุดทำงานนี่) ทางดร.การุณารัตน์ แกก็กลับไปศรีลังกา ไปหาพ่อ ไปถึงแกก็ไปจับพ่อนั่งสมาธิ พ่อแก่มากแล้ว ราวอายุ ๘๐ ปี ก็ยอมสอนภาวนากันอยู่ประมาณ ๑ เดือน ทีนี้พ่อก็เลยเรียกลูกเป็นอาจารย์

คือว่าบ้านพ่อของดร.การุณารัตน์ ที่อยู่ตรงข้ามกับวัดพระเขี้ยวแก้ว เมืองแคนดี้พอดี วัดนี้อายุกว่า ๑,๐๐๐ ปี บ้านเขาอยู่ตรงใกล้ๆ ทะเลสาบ (บึงใหญ่) อยู่มาวันหนึ่ง ตาพ่อแกก็ไปหาลูกชายคนที่เป็นหมออยู่โรงพยาบาลที่แคนดี้ พอไปถึงโรงพยาบาลก็บอกลูกชายว่า *"วันนี้ฉันไปแล้วนะ"* แล้วก็ลงนอนบนเตียงตรวจคนไข้แล้วก็ไปเลย นี่รู้วันตายตัวเอง อันนี้เรียกว่าเป็นหลานศิษย์ของเรา เพราะเราสอนลูกชาย (ดร.การุณารัตน์) แล้วตัวดอกเตอร์แกไปสอนให้พ่อภาวนา จนพ่อเรียกลูกว่าอาจารย์ เพราะฉะนั้น ตัวพ่อแกก็เป็นหลานศิษย์เรา

ศิษย์อีกคนหนึ่งเป็นแหม่ม ตัวลูกสาวที่มีครอบครัวแล้วมาภาวนาด้วย ส่วนตัวแม่นั้นแกไม่สนใจ อุตส่าห์นั่งคอยในรถยนต์ตั้งเป็นหลายชั่วโมง ตอนหลังมาทดลองนั่งหัดใหม่ ได้ความเลย แกเคยป่วยเป็นมะเร็ง (Cancer) เกือบตาย หลวงปู่ไปเยี่ยมที่โรงพยาบาล ตอนหลังไปอยู่บ้านพักคนชรา ก็ขาดการติดต่อกันไป ไม่เจอกันนาน แกก็ยังรักษาภาวนา วันนั้นไปเยี่ยมแกเจอหน้ากัน คือตอนที่อาตมาสอนแกนี่ สอนอานาปานสติ ยังไม่เคยสอนพุทโธ เพราะฝรั่งไม่รู้จักพุทโธ พอเจอกันแกบอกว่า "ภาวนาพุทโธ อย่างเดียวสบายแล้ว" เออ อาตมานึก นี่เรายังไม่เคยสอนสักทีเขาเรียกว่า

"คนรู้ไม่พูด คนพูดไม่รู้"

ลูกศิษย์อีกคนหนึ่งพิเศษมากคนนี้ คือเป็นบาทหลวงฝรั่งเป็นคาทอลิก (Father Catholic) มาหัดภาวนาอยู่ร่วม ๕ ปี บางทีเขาเอารถมารับแล้วขับพาไปในบริเวณป่าช้าฝรั่งของพวกเศรษฐี สถานที่นี้อยู่บนเขา บริเวณริมหน้าผามองไปเห็นมหาสมุทรแปซิฟิกกว้างใหญ่สุดสายตา ค่ำวันหนึ่งแกมารับหน้าหนาว เที่ยงคืนฝนตก พระจันทร์เต็มดวง แต่งตัวชุดบาทหลวงมีไม้กางเขนติดเสื้อมาด้วย ช่วงนั้นอาตมายังอยู่ที่บ้านแหม่มวิกกี้ (Vicky) ค่ำนั้นก็ไปที่ป่าช้าใหญ่มาก บนหน้าผาริมมหาสมุทร แสงพระจันทร์ส่องผิวน้ำระยิบระยับ ในบริเวณ

เทียนพรรษาที่คุณทิพยา กิตติขจร
ถวายวัดรัตนประทีปวิหาร
Adelaide, S.A. Australia

ติดป่าช้าเงียบสงัดวังเวง แหมบาทหลวงนั่งนานกว่าเรามาก แกนั่งตัวตรงแข็งเกือบ ๒ ชั่วโมง จนเรากลัวจะไม่ออก กลับบ้านเอาตี ๔ ครึ่ง เป็นครั้งแรกและสุดท้าย แบบนี้เราก็กลัวบาทหลวงจะไม่ออกจากภาวนา เวลาอาตมาสอนบาทหลวงนี่เราไม่สอนให้กราบไหว้พระอะไรหรอก เพราะเขาก็ยังเป็นบาทหลวง ที่นี้มาวันหนึ่งครั้งสุดท้ายนี้ที่วัดพุทธรังษี ซิดนีย์ เขามาภาวนาในห้องนอนหลวงปู่ เขาภาวนานานมากเลย ส่วนตัวอาจารย์นั่งราวชั่วโมง ลงนอนบนพื้นสูบยากล้องไปพลางดูศิษย์ไปพลาง พอแกเลิก แกออกจากภาวนา แกกราบเองสามที แกถามว่า **"นี่คือการเอาจิตออกจากขันธ์ ๕ ใช่ไหม"** โอ้ อาตมานี่ไม่ได้พูดอะไรเลย โอ ขนาด "คนไทยเรายังไม่รู้เรื่องอะไรเลย"

บาทหลวงแกว่า "**นี่**" (นี่คือสิ่งที่เกิดขึ้นในใจเขาน่ะ)
"**นี่**" คือการเอาจิตออกจากขันธ์ ๕ ใช่ไหม
อึมม์ ก็**ไม่ต้องตอบแล้ว**
เขาปลงสังขารได้แล้วนี่
พระพุทธเจ้าท่านทรงแสดงว่าอาจารย์นี่มี ๔ จำพวก
พวกที่ ๑ อาจารย์ดี ลูกศิษย์ดี เก่ง
พวกที่ ๒ อาจารย์ไม่ดี ลูกศิษย์ไม่ได้เรื่อง
พวกที่ ๓ อาจารย์ดี ลูกศิษย์ก็ยังงั้นๆ
พวกที่ ๔ อาจารย์ก็ยังงั้นๆ ลูกศิษย์เก่ง ปฏิบัติได้ผลดียิ่ง
หลวงปู่นี่ท่าจะดวงพวกที่ ๔

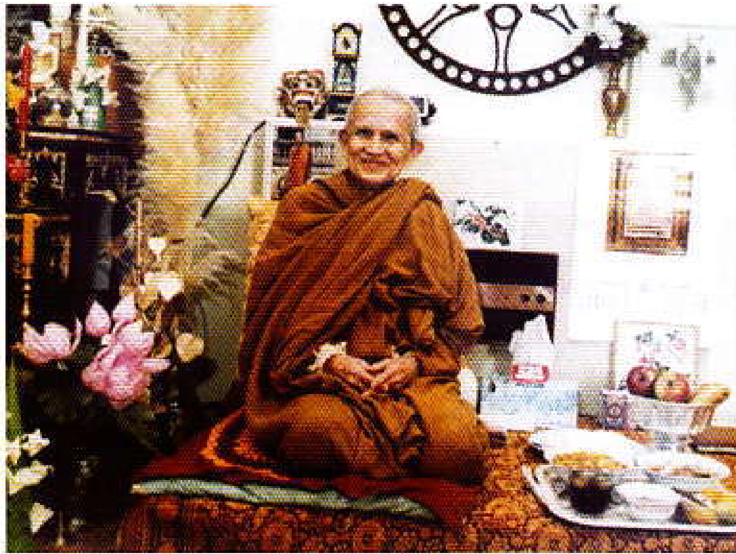
พวกลูกศิษย์เรียนไว ภาวนาเก่ง ภาวนาได้แล้วก็ไม่ทิ้ง ไม่พบกัน ๑๐ ปี ๒๐ ปี ไม่เลิกภาวนา ไม่มีทิ้งภาวนา เรื่องบาทหลวงภาวนาเอาจิตออกจากขันธ์ ๕ นี่ เรื่องนี้เคยไปเล่าถวายสมเด็จพระสังฆราช ในปีพ.ศ. ๒๕๔๒ ทรงฟังแล้วทรงยิ้มๆ และมีพระองค์ข้างหลังบอกว่า *"ก็จบหลักสูตร จบเรื่อง"*

..พูดถึงพ่อของดอกเตอร์การุณารัตน์ ทำให้นึกถึงเรื่องของหลวงปู่ขาว ที่พ่อหมอบอกนิมนต์หลวงปู่ให้ไปได้ หลวงปู่ขาวท่านถามท่านบุญเพ็งว่า วันนี้วันอะไร ท่านบุญเพ็งถามว่าหลวงปู่จะไปไหน หลวงปู่ขาวท่านลงนอนแล้วท่านก็ไปเลย...

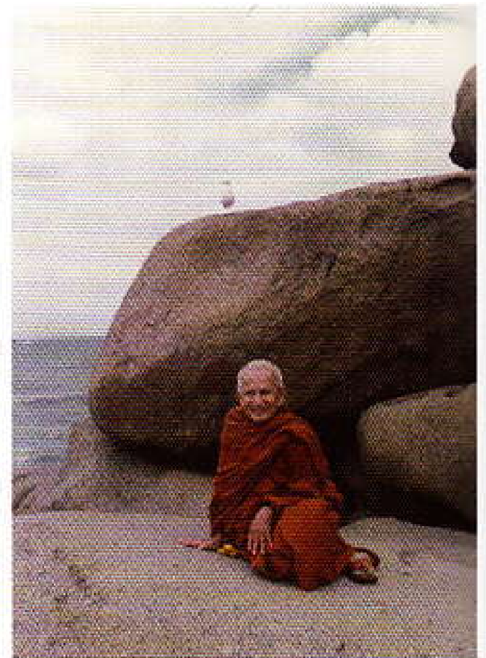
พูดถึงบ้านเช่าที่เป็นสมาคมชั่วคราวที่ฟินดอน (Findon) ที่อาเดเลดนี้ หลวงปู่เมตตาเล่าว่า บ้านนี้มีเทวดารักษา เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ สัปปายะ ทำให้ได้ภาวนาดีมาก หลวงปู่ได้ภาวนามากที่สุด ที่ฟินดอนนี้ครั้งหนึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก คือตอนนั้นก็อยู่ได้หลายปี วันหนึ่งพอ "เพียบเดียว" พอ เดี๋ยววิปัสสนูมันเกิดวับแวบขึ้นในใจว่า "นี่สำเร็จอรหันต์แล้ว" จิตแวบไปทั้งที่มีสติอยู่พร้อม ร่างกายเป็นสติหมด ก็นึกว่าสำเร็จแล้ว หมดเรื่อง งั้นก็นอน พอเอนหลังแตะพื้น **"พลันก็เห็นศีรษะท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ปรากฏขึ้นใหญ่บนฟ้า มีเมฆล้อมอยู่บนฟ้า"** เสียงท่านตะโกนดังลงมาว่า **"พระอรหันต์ท่านไม่ฝันหรอก"** ก็ได้สติขึ้นมาทันที **หายวิปัสสนู**ทันที นับว่าเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุด ที่ท่านพระอาจารย์มั่น ท่านเมตตามาช่วยไว้ในครั้งนั้น **ท่านมาช่วยในกรณีที่สำคัญจริง ๆ** นี่เรื่องสำคัญมาก

จาก ดร.ฟอง (Fong) ได้ซื้อบ้านเก่าพร้อมที่ดิน สร้างสำนักสงฆ์ ขึ้นที่ ๔๕ Smith street Thebarton, Adelaide ปัจจุบันคือวัดรัตนประทีปวิหาร ขึ้นกับมหามกุฏฯ ปัจจุบันท่านเจ้าคุณมหาสมัย ได้ขยายวัดฝ่ายธรรมยุตขึ้นไปออสเตรเลียเพิ่มขึ้นอีก ปัจจุบันเท่าที่ทราบ ๕ แห่ง คือ

- วัดพุทธรังษี เมืองซิดนีย์ ออสเตรเลีย
- วัดป่าพุทธรังษี (วัดป่าเลอเมียร์ ห่างจากซิดนีย์ประมาณ ๖.๐ กิโลเมตร)
- วัดธรรมรังษี Melbourne, Victoria
- วัดรัตนประทีปวิหาร ๔๕ Smith Street, Thebarton, Adelaide, South Australia ๕๐๓๑
- วัดป่าสุญญตาราม นิวเซาท์เวลส์ ออสเตรเลีย

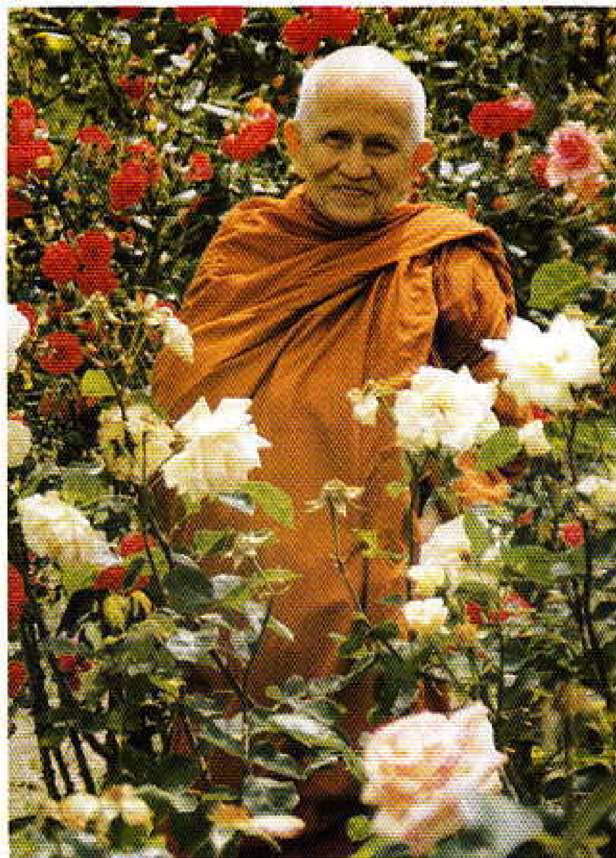

สำนักสงฆ์แรกที่ฟินดอน ประเทศออสเตรเลีย

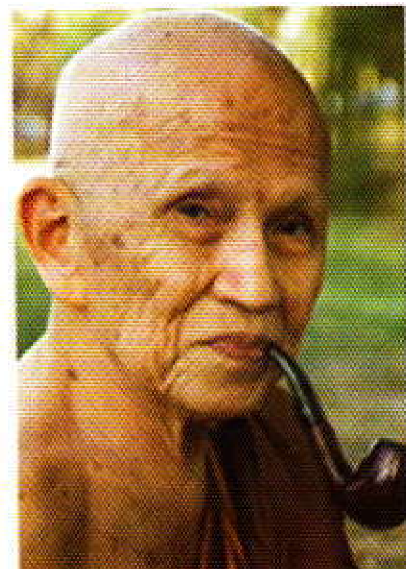

หลวงปู่เมตตาเล่าว่า

เมื่อท่านภาวนาอยู่บนผาแด่น ท่านได้นิมิตว่า
ท่านเคยเป็นสิงโตทะเล จากนั้นอีกประมาณ ๒๐ ปี
ท่านก็ได้รับนิมนต์ไปอยู่ออสเตรเลีย
"ก็ไปแถวพวกนี้ มันอยู่นั่นแหละ"
แล้วท่านก็หัวเราะใหญ่

ถ่ายที่สวนกุหลาบใกล้ วิกเตอร์ ฮาร์เบอร์ ออสเตรเลีย
(Rose Garden near Victor Harbor, Australia)

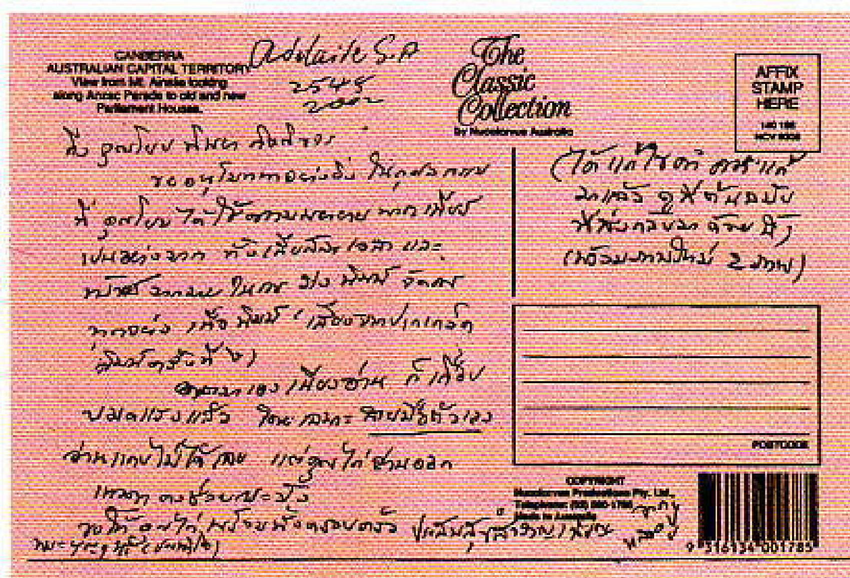

ภาพปาฏิหาริย์ ถ่าย ณ ท่าอากาศยานนานาชาติคิงส์ฟอร์ดสมิธ กรุงซิดนีย์ ออสเตรเลีย
(ขณะอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุไปประดิษฐานที่ออสเตรเลีย พ.ศ. ๒๕๓๘)

ภาพสีน้ำ ผลงานของหลวงปู่บุญฤทธิ์
ที่ Sydney NSW. Australia
ส่งจาก Adelaide S.A. Australia
สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

CANBERRA
AUSTRALIAN CAPITAL TERRITORY
View from Mt. Ainslie looking along Anzac Parade to old and new Parliament House.

Adelaide S.A
2545
2002

The Classic Collection

AFFIX STAMP HERE

[illegible]

POSTCODE

COPYRIGHT

9 316134 001785

ภายในห้องพระ วัดรัตนประทีปวิหาร
อาเดเลด ประเทศออสเตรเลีย

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ที่วัดรัตนประทีปวิหาร
อาเดเลด ประเทศออสเตรเลีย

ยุโรป - เม็กซิโก

ที่วัดรัตนประทีป ที่ออสเตรเลียนี้มีพระพุทธรูปพระพุทธชินราช จำลองซึ่งทรงพุทธลักษณะงดงามอย่างยิ่ง ประดิษฐานเป็นพระพุทธรูปประธาน หลวงปู่อัญเชิญไว้ในห้องพระ พระพุทธรูปนี้ลูกศิษย์คนไทย สามีฝรั่งชาวเยอรมันเป็นผู้ถวาย อาตมามาเวลากราบพระแล้วก็กราบพระพุทธชินราชแล้วก็ว่า *"อะไรๆ ก็สุดแล้วแต่หลวงพ่อว่า"* ก็ทำซ้ำๆ อยู่อย่างนั้นทุกวัน หลังออกพรรษาแล้วเป็นเดือนๆ มีโยมที่สวิสเซอร์แลนด์ส่งตั๋วเครื่องบินมาให้ก็เลยได้ไปยุโรป **ตอนไปสวิส ออสเตรีย เยอรมัน และไปสวีเดน เดนมาร์ก ฮอลันดา ลิกเตนสไตน์ นี่เป็นอำนาจพระพุทธชินราช**

คือเมื่อเจอคุณพรพิมล จันทร์ดี (คุณแจ๊ว) ครั้งแรกเจอประเดี๋ยวเดียว เขาเป็นคนพิมพ์เรื่องเสียงจากออสเตรเลียกับดร.สุวิทย์ คุณแจ๊วไปอยู่พม่าแล้วก็อเมริกา เขาไปเรียนภาวนาที่พม่ามาก่อน อาจารย์พม่าทำนายว่า *"ต่อไปข้างหน้าจะได้เจออาจารย์ดีกว่าเขาอีก"* ก็มีคนแนะนำคุณแจ๊วไปหาเถ้าแก่เม้ง ก็มาเกี่ยวกับเรื่องครูบาศรีวิชัย คือท่านอนันต์นัดเถ้าแก่เม้งไปงานเปิดพิพิธภัณฑ์ครูบาศรีวิชัย ที่ลำพูน วันนั้นสมเด็จพระเทพฯ เสด็จฯ ผู้คนมามากมาย ก็ที่ใต้ถุนกุฏิพระ คุณแจ๊วก็เห็นเถ้าแก่เม้งโกนหัว คุณแจ๊วเองก็แต่งชุดขาวมากับเพื่อนหลายคน

ก็ไม่มีโอกาสพูดอะไรกันมาก มันในงานวัดนี่ คนมากมายเหลือเกิน พอออกพรรษาแล้วเขาเขียนจดหมายมาถามธรรม ถามมาหลายข้อ อาตมาตอบไป ๒๐ หน้าได้ ยาวจัง ประเดี๋ยวเดียวได้รับตั๋วเครื่องบินไปสวิส (Switzerland) ซึ่งตอนแรกก็ไม่แน่ใจจะอยู่ที่ไหน ยังไง

In Bern-Switzerland at home of Khun Pornpimon Chandee with Khun Pornpimon, family and friends. 1995

วัดพุทธาราม นครเบอร์ลิน ประเทศเยอรมัน

ถึงคราวอะไรมันเกิด มันพร้อมหมดล่ะ พอถึงเวลาก็มีเรื่องให้ต้องไปอีสานกับเถ้าแก่เม้งกับพวกหลายคน ขากลับคุณเม้งขอแวะถ้ำกลองเพล ก็พอดีเจอท่านบุญเพ็ง และได้เจอพระหนุ่มๆ เพิ่งกลับจากเยอรมันก็ถามว่าไปอยู่เยอรมันมาเป็นอย่างไรบ้าง พอขึ้นรถกลับมากรุงเทพฯ ก็เกิดคิดว่าไปอยู่เยอรมันน่าจะดีเหมือนกัน ก็จะไปสวิสตามที่คุณพรพิมลนิมนต์มาก่อน แต่ใครจะมารับก็ไม่รู้ อยู่ที่ไหนก็ยังไม่รู้ ก็นึกว่าถ้าพลาดท่า ก็นั่งรถเข้าเมืองแฟรงค์เฟิร์ต (เยอรมัน) ก็คงได้ ก็พอดีไปถึงสวิส คุณแจ๊วก็มารับกับเจ้าของร้านอาหารไทยชื่อร้านสุโขทัย เขาเช่าบ้านหลังใหญ่ยังไม่มีคนอยู่ เขาก็ให้เราอยู่ ตอนนั้นแซม (Azzam) ยังไม่ได้มาอยู่ด้วยก็เสี่ยงไป พอดีโยมม้วนคุณพ่อของคุณแจ๊วเป็นนายพันโททัพบก (เกษียณอายุแล้ว) มาอยู่เป็นลูกศิษย์ประจำตัว ก็อยู่รอดไปได้ ๑ พรรษา ก็จากสวิสก็ไปเยอรมัน ไปเจอคุณอารีย์ มกรานนท์ ที่เมืองแฟรงค์เฟิร์ต ที่เยอรมัน ตอนหลังครั้งที่ ๒ จำพรรษาจริงๆ ก็อยู่วัดพุทธาราม ที่เบอร์ลินอยู่ ๒ พรรษา รวมหมดอยู่เยอรมันราว ๓ ปี อาตมานี่ตอนอยู่ต่างประเทศ ภาวนาดีที่สุดก็ที่ฟินดอน (Findon) ออสเตรเลีย ที่นั่นมีเทวดารักษา ถ้ากลางวันนี่ถ้าเกิดคิดจะเอนหลังละก็จะมีเสียงเคาะประตู จะเตือน ทีวีก็ไม่ค่อยได้ดูเลย ไม่อ่านหนังสือมากด้วย ที่ฟินดอนนี่ไม่มีใครมารบกวน อยู่ ๔ ปี ที่นั่นเป็นสถานที่สัปปายะที่ว่า**หลวงปู่มั่นท่านเมตตามาปรากฏเตือนสติ** ครั้งสำคัญมากครั้งนั้น **แล้วต่อมาก็มาภาวนาดีที่เม็กซิโก** นี่ก็ภาวนาดีเหมือนกัน

พูดถึงเมืองเม็กซิโก เดี๋ยวนี้ผิวขาวแท้ๆ พวกฝรั่งมีสัก ๓๐% เขายังคงไว้ ไม่เหมือนอเมริกา เกือบทุกเดือนมีภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ น้ำท่วม มีปัญหาสารพัดเรื่อง

คือที่อเมริกานี่แรกๆ ไม่มีคนอยู่ ต่อมาพวกมองโกลไปก็ไปฆ่าวัวกระทิง (ทั้งทวีป) พวกช้างมาม๊ส (ขนยาว) ขุดหลุมใหญ่ๆ ล่อช้างตกหลุม ฆ่าเรื่อยๆ จนหมดพันธุ์เป็นล้านๆ ตัว ทีนี้พอฝรั่งพวกอังกฤษอพยพมาตั้งรกรากที่อเมริกา พวกสเปนก็มาไปถึงก็ไปเที่ยวฆ่าเจ้าของถิ่น (มองโกลเดิม) คืออินเดียนแดงตายเกือบหมด

แต่ที่เม็กซิโกนี่ รัฐบาลของสเปน โปรตุเกส เข้าช่วยป้องกันประชาชนไว้ ปัจจุบันยังมีฝรั่งชั้นสูงของลาตินอเมริกา ส่วนคนยากคนจนพื้นเมืองเป็นคนมองโกล พวกเม็กซิกันนี่งานการฝีมือเก่งมาก รัฐบาลรับงานฝีมือของชาวบ้านมาขาย มีร้านของรัฐใหญ่โตมาก เดินซื้อกันครึ่งวันก็ดีไม่หมด พวกภาพเขียน ภาพปั้นงานฝีมือ แล้วราคาก็ไม่แพงเหมือนในยุโรปในอเมริกา หรือแม้ในออสเตรเลีย

แต่เม็กซิโกมีขโมยชุมมาก จอดรถดีไม่ดีถอดกระจกข้างไปเลย แต่เขามีตำรวจเอกชน (บริษัทยาม) เขาใช้กันมาก มีตั้งกว่า ๔๐,๐๐๐ นาย เขาใช้ตำรวจยามนี้เฝ้าที่จอดรถ แม้ให้เฝ้าร้านกาแฟเล็กๆ ก็ยังมีให้เห็น แต่เขาแต่งตัวเป็นฟอร์ม เป็นตำรวจรัฐบาลนะ ตำรวจรับจ้างนี่ทำงานเหมือนพวกรปภ. แต่เรียบร้อยใช้ได้ แม้จะมีขโมยแยะแต่ไม่น่ากลัว มันชอบขโมยอุปกรณ์รถยนต์ วันนั้นลูกศิษย์อาตมานิมนต์ไปฉันกาแฟบนร้านอาหารบน (Tower) คอหอยสูง มันก็มาถอดเอากระจกรถไป เขาเรียกรปภ. ว่า Private Police

ที่เม็กซิโกนี่น่าอยู่ ยังมีป่าเขา ป่ามากมายเหลือเกิน ผู้คนบ้านนอกก็เหมือนคนไทยตามบ้านนอก แต่ Pollution มลพิษเยอะกว่าบ้านเรา เม็กซิโกคน ๑๐ ล้าน มีแต่หมอกขาว ควันพิษ แต่ว่าบ้านคุณพรพิมลอยู่บนเขาไกลจากเมือง ค่อยยังชั่ว

วัดที่จำพรรษาอยู่ใจกลางเมือง มีรูปเทพธิดาอยู่บนยอดเขาใจกลางเมือง หลวงปู่อยู่ก็จำพรรษาที่บ้านที่เขาเช่า ก็เรียกว่าวัดนี่แหละ เคยมีพระไปอยู่ชั่วคราว แต่เขาเก็บสตังค์ล่วงหน้า ภาวนาเขาเก็บหลายร้อยเปโซก็เลยไม่ได้ผล

In Mexico, at home of Khun Pornpimon Chandee, at party for Luang Poo to celebrate his 85th,1999 (พ.ศ. ๒๕๔๒)

คุณประธาน ลูกชายอาจารย์หิรัญ บรรจงปรุ [illegible]บางแสน เคยได้ทุนวิศวะอยู่ออสเตรเลีย เคยได้ทุนไปเยอรมัน อยู่ที่เบอร์ลิน เขาก็มาภาวนาอยู่ค้างที่วัด นี่เมื่อคืนนี้เขาก็พาแม่เขามาหา จากบางแสนขับรถมาบ้านเถ้าแก่เม้ง ๔๕ นาที แล้วก็เดี๋ยวนี้หลานสาวอาตมา คุณอมรา จันทร์สมบูรณ์ (ลูกสาวของพี่ชาย) เขาก็สนใจภาวนาขึ้นแยะเดี๋ยวนี้ เขาเคยไปเรียนกับคุณแม่สิริ แล้วก็ทราบว่าไปกราบท่านทิวาด้วย (ท่านพระอาจารย์ทิวา อาภากโร)

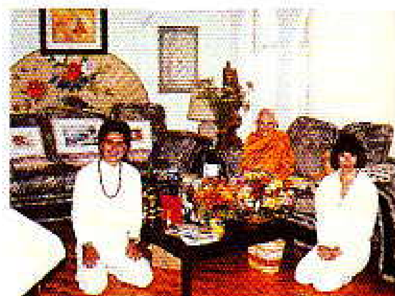
เมื่อก่อนนั้นอาตมาไปไหนๆ ก็เดินทางองค์เดียวตลอด ตอนนี้แก่แล้วก็เลยลูกศิษย์ คุณไก่ (ทิพยา) ก็เป็นห่วงก็เลยตีตั๋วให้แซมติดตามช่วยยกกระเป๋า (แล้วน้องชื่อรัชยา ภมรมนตรี อยู่การบินไทยก็ช่วยจัดการเรื่องที่นั่ง) เดินทางการบินไทยก็สะดวกตลอด ปีพ.ศ. ๒๕๔๑ ยังแถมเครื่อง KLM. ในครั้งนั้นจากยุโรป ฮอลแลนด์ บินเครื่อง KLM. จะไปเม็กซิโกอย่างไรไม่รู้ จับพลัดจับผลูฝรั่งเขาให้นั่งชั้น ๑ กันกับแซม มีทีวีให้ดูด้วยทุกที่นั่ง

งานทำบุญที่นครเม็กซิโก ประเทศเม็กซิโก

เรื่องศิษย์ต่างประเทศและที่ประเทศเม็กซิโก

คือหลวงปู่รับนิมนต์ไปฉันเพลเปิดร้านอาหารไทยในกรุงเม็กซิโก พอเจ้าภาพถวายอาหารแล้ว ก็ให้พรเสร็จ เขาก็จัดเก้าอี้ให้นั่ง ก็นั่งด้านติดริมถนน หลวงปู่นั่งสบายๆ อยู่ด้านริมประตู มีผู้หญิงเม็กซิกันเดินผ่านมาแกหยุดกึก ปรากฏว่าเป็นหมอฟันชื่อ Dr.Eirma Gongalez Pou หมอเออร์ม่านี่แกบอกว่าพอเห็นองค์หลวงปู่ แกว่าเหมือนเคยเห็นมาก่อน ก็เลยมาเป็นลูกศิษย์มาภาวนาที่บ้านคุณพรพิมล (คุณแจ๊ว) หลายหน ต่อมาก็ขอนิมนต์ไปทำบุญที่บ้านเขาแล้วถวายภัตตาหาร

ที่ Mexico พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๒

ลูกศิษย์ชาวเม็กซิโก ทำบุญที่เมือง Mexico

ศิษย์อีกคนเป็นศิลปิน คนที่วาดรูปอาตมานั่งบนดอกบัวชื่อ Marcella Acenedo Macias ครั้งแรกเขียนภาพสเก๊ตช์ (Sketch) ต่อมาเขียนสีน้ำ ตัวแกเองเคยเป็นอาจารย์สอนโยคะ มาภาวนาด้วยหลายหน รูปที่แกเขียน คุณพรพิมลเอามาทำหน้าปกหนังสือ เสียงจากเม็กซิโกที่คุณพรพิมลเรียบเรียง และจัดพิมพ์

แหม่มอีกคนชื่ออลิซาเบธ (Elizabeth Tejedor Noriega) แกนับถือหลวงปู่ชอบมาก อาตมาให้รูปหลวงปู่ชอบให้แกไปบูชา แกก็ฝันเห็นองค์หลวงปู่ชอบ ก็เลยปีติแล้วนับถือมาก เขานับถือมากเหลือเกิน

พวกแหม่มพวกฝรั่งนี่แปลก พอมาภาวนาแล้วรู้จักนั่งพับเพียบ กราบไหว้ไม่ต้องสอนเลย สอนภาวนาเฉยๆ พอเขาภาวนาแล้วก็เรียบร้อยเป็นกันเอง มันเป็นงั้นซี ที่เม็กซิโกนี่ อาตมาไปอยู่ยุโรป ๓ ปี ก็ภาวนาไป สอนเขาไป ก็เรื่อยๆ แต่ที่ประเทศเม็กซิโกนี่ ภาวนาดีมาก ได้รู้อะไรเพิ่มขึ้นอีก

พ.ศ. ๒๕๔๒ ทีนี้จากเม็กซิโก ท่านกงสุลใหญ่ที่ลอสแองเจลิส (LA) ก็นิมนต์ไปพักบ้าน พอดีมาฆบูชาที่ LA พอตอนกลางคืนก็ไปเวียนเทียนอยู่วัดป่าภูริทัตตฯ (ของท่านพระอาจารย์สุวัจน์ สุวโจ) มีฝรั่งมาอยู่มาภาวนาด้วย จากนั้นก็ไปขึ้นเขาไปวัดเมตตา ตอนนี้มีท่านเจฟฟรี ชาวอเมริกัน ลูกศิษย์

ท่านพ่อลี ครูบาเฟื่อง (หลวงปู่เฟื่อง) ท่านเป็นศิษย์อาวุโส แล้วศิษย์อาวุโสท่านพ่อลีก็ที่ยังอยู่เห็นมีท่านพระอาจารย์เจี๊ยะ จุนโท (มรณภาพแล้ว) ต่อจากพระอาจารย์เจี๊ยะก็น่ากลัวเป็นอาตมา จำได้ว่าตอนอยู่วัดคลองกุ้งจันทบุรี (หลวงปู่เฟื่อง โชติโก) ครูบาเฟื่องตอนนั้น ท่านบวชได้ ๑๓ พรรษา อาตมาเพิ่งได้ ๓ พรรษา ตอนพ.ศ. ๒๕๓๐ ตอนนั้นอาตมาพักอยู่กุฏิหลวงปู่ชอบ วัดอโศการาม ปากน้ำ เขานำศพท่านพระอาจารย์เฟื่องกลับมาไทย คือท่านไปสิ้นที่ฮ่องกง เขานิมนต์ท่านไปสอนภาวนา

ที่บ้านกงสุลใหญ่ลอสแองเจลิสนี่ อาตมาสอนภาวนาจนราวเที่ยงคืน มีคนมาศรัทธาภาวนาด้วยมาก สังเกตท่านกงสุลใหญ่เป็นคนมีศรัทธาในพระศาสนาดีมาก จากวัดเมตตา ซานดิเอโก ก็เชิญเจ้าฟ้าหญิงอุบลรัตน์ฯ ท่านทราบเรื่องเข้า ท่านก็เลยนิมนต์ไปบ้าน ก็ทำน้ำมนต์พรมบ้านให้เจ้าฟ้าหญิงฯ แล้วก็สนทนาธรรมพอสมควร จากนั้นก็เดินทางกลับประเทศไทยผ่านโอซาก้า จากโอซาก้ากลับเมืองไทย แล้วจากเมืองไทยก็จะไปออสเตรเลีย

กับท่านกงสุลใหญ่ประจำนครลอสแองเจลิส
คุณสุพจน์ และภรรยาที่ U.S.

ที่สวีเดน

เมื่อไปสวีเดน ไปวัดไทยที่นั่น มีศรัทธาวัดชาวสวีเดนเป็นคนขับรถแท๊กซี่ ภริยาน่าจะเป็นคนไทย พูดถึงธรรมและพูดถึงพระโสดาบัน แกบอกว่า โอ้ ๗ ชาติ ประเดี๋ยวเดียวกับที่เกิดมาแล้ว เวลามันผิดกันมาก ตั้งแต่ขั้นพระโสดาบันก็สบายแล้ว โยมเหมือนตัดหัวงู ตัดหัวอวิชชาแล้ว

ในหนังสือพิมพ์เยอรมันชื่อ Spiegel (เหมือน Time ในอเมริกา) น.ส.พ. เขาลงรูปฝรั่งเข้าแถวเดินเข้าไปในเศียรพระพุทธรูป เขาว่าใน ๑๐-๑๕ ปี คนมาเป็นพุทธเพิ่มเป็น ๓ ล้านคน แล้วพวกฝรั่งนี่ แต่ส่วนใหญ่เรียนพุทธแบบธิเบต พระธิเบตพูดภาษาอังกฤษดี ก็สอนฝรั่งได้สะดวก แต่ส่วนใหญ่มหายานมีพิธีรีตอง ฝรั่งก็ชอบพิธีการ สังเกตพระญวนภาวนามากกว่า มหายานจีนนี่แบบญวน

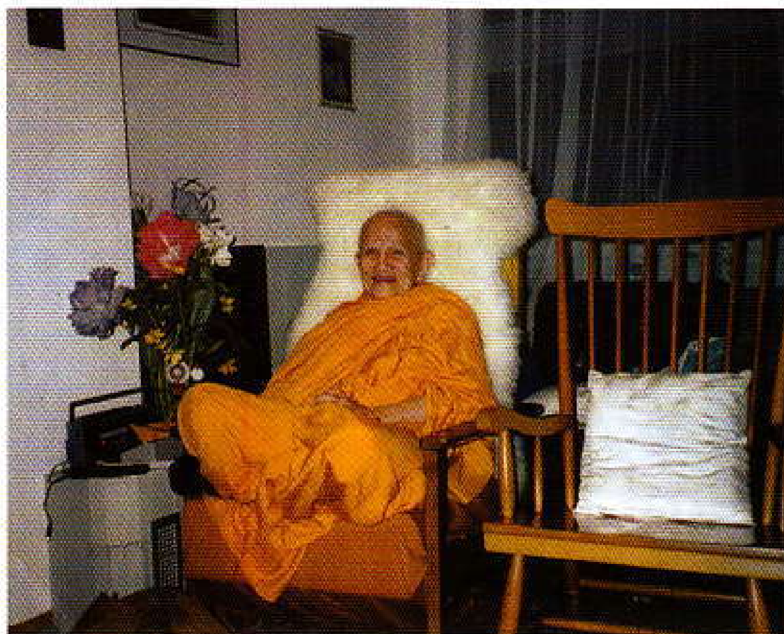
ที่สวิสเซอร์แลนด์-เยอรมัน

อยู่ภาวนา ๑ ปี อยู่จำพรรษาที่บาเซิล สอนภาวนาที่บาเซิล เบิร์น ซูริค มีลูกศิษย์ไทยหลายคนในสวิสเซอร์แลนด์ ลูกศิษย์ฝรั่งไม่มี ก็มีคุณพรพิมลเป็นโยมอุปัฏฐากใหญ่

อยู่เยอรมันจำพรรษา ๓ ปี ลูกศิษย์เยอรมันมาก คนไทยก็หลายคน ได้ไปดูวังเก่า สถานที่โบราณต่างๆ มากมาย ไปไฮเดนเบิร์ก กูเท่นเบิร์ก ไปปราสาทชะวาลิน ไปแผ่เมตตาให้กษัตริย์เฟเดอริค (Federick The Great) ผู้เทียบบารมีได้กับพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ กับนโปเลียน พระเจ้าเฟเดอริค ตอนหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ พวกพระญาตินำพระศพพาหนี พอสงครามเลิกนำมาฝังที่เดิม มีรูปปั้นเล็กๆ รูปเดียวบนหลุมพระศพไม่ทำใหญ่โตอะไร

คนเยอรมันนำพระพุทธศาสนาเข้ายุโรป (ปลายศตวรรษที่ ๑๙)

แม็กซิมิเลอร์ กับ โอลเดนแบร์ก บางปีมีประชุมพุทธในมหาวิทยาลัย มีชาวเยอรมันชาวพุทธจากหลายชาติ อาตมาได้ไปสอนภาวนาให้มาประชุมกัน

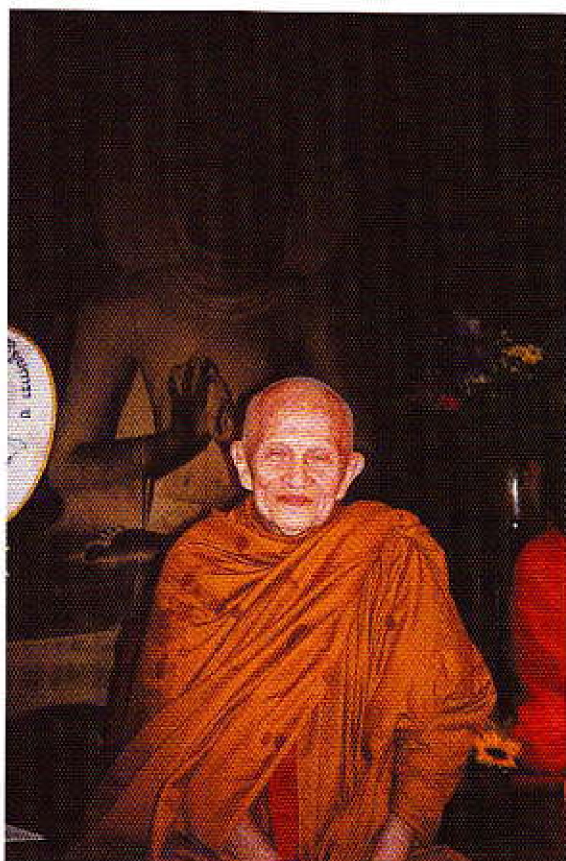
ภาพถ่ายหลวงปู่ที่สวิสเซอร์แลนด์

Kandersteg วัดธรรมปาละ

กับคุณดอน ปรมัตถ์วินัย เอกอัครราชทูตไทย
ประจำนครเบอร์น สวิสเซอร์แลนด์

ในงานวิสาขบูชานานาชาติ ที่เบอร์ลิน เยอรมัน พ.ศ. ๒๕๔๐ (ค.ศ. ๑๙๙๗)

Wat Buddharama in Berlin-Germany with
Phara Macha Cittika Yanajayo Songkran 1997

ที่ Berlin กับ Azzam และ Bernard พ.ศ. ๒๕๔๑

เมือง Würzburg เยอรมัน

หลวงปู่กับคณะลูกศิษย์คุณตุ๊ก (แสงจันทร์ Fradrick)
ที่ Berlin, Germany

ที่แคมป์กองทัพที่ ๗ สหรัฐ ในประเทศเยอรมัน
พ.ศ. ๒๕๓๘ (ค.ศ. ๑๙๙๕)

วัดพุทธเบญจพล ที่ท่านเจ้าคุณพรหมมุนี (วัดบวรนิเวศวิหาร)
และพระอาจารย์ทิวา จัดตั้งขึ้นที่เมือง Frankfurt, Germany
ในภาพเป็นงานทำบุญตักบาตรเทโว มีผู้มาร่วมงานประมาณ ๑,๐๐๐ คน

เมืองไฮเดนเบิร์ก ประเทศเยอรมัน

ที่วัดพุทธารามที่เบอร์ลินตะวันออก (จำพรรษาอยู่ ๒ พรรษา) มีคนไทยพาฝรั่งนั่งเก้าอี้รถเข็นบังคับด้วยตนเองด้วยเครื่องยนต์ เขามาภาวนาด้วย ๓-๕ หน ก็ขอถวายเก้าอี้รถเข็นแก่หลวงปู่ คันที่ใช้อยู่จนทุกวันนี้

จากเยอรมันก็ไปในยุโรป-ออสเตรีย-เวียนนา-ลิชเตนชไตน์ (ไป ๒ หน) เดนมาร์ก (๓ หน) ข้ามทะเลเหนือ ไปสวีเดนดูพระอาทิตย์ตกสวยมาก ไปเรือใหญ่ ๒ ชม. ลูกศิษย์ฝรั่งบ้านอยู่ชายทะเลอยู่ฝั่งทะเลเหนือ (ลูกศิษย์ไทยสามีฝรั่ง) นิมนต์พักบ้านเขา ๒ ครั้ง

ในงานทำบุญที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยี่ยม

ที่เบลเยียมไป ๓ ครั้ง ครั้งสุดท้ายสถานทูตนิมนต์ไปทำบุญ ก็พักบ้านคุณพลเดช เขาก็ขออัดเทปเวลาอาตมาเทศน์ แล้วก็นำไปพิมพ์เสียงจากบรัสเซลส์ (จิ๋วแต่แจ๋วเล่มนี้) คนไทยเยอะในเบลเยี่ยมสนใจภาวนา ต้องนั่งรถไฟจากเบอร์ลินไปบรัสเซลส์ ขากลับก็กลับรถไฟ สรุปแล้วนั่งรถไฟเยอรมันมากที่สุด

จากนั้นไปเม็กซิโก (๑ ครั้ง) ๒๕๔๑ (ค.ศ. ๑๙๙๘) จำพรรษา ๑ ปี ได้ลูกศิษย์หลายชาติ มีการบวชเณร ๔ รูป ๗ วัน คนฝรั่งเศส คนเม็กซิโก ลาว และไทย ถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์พระเจ้าอยู่หัว คนที่บวชที่เป็นฝรั่งเศส นี่มีบ้านพักไกลจากเมืองหลวงก็เลยพาพวกที่บวชทั้งหมดไปพักบ้านของเขา ที่เม็กซิโก มีศิษย์ภาวนากันมาก

หลวงปู่ถ่ายภาพนี้ประมาณปีพ.ศ. ๒๕๔๒ (ค.ศ. ๑๙๙๙)

ที่สถานทูตไทย คุณพรพิมลเชิญแขกมากกว่าร้อย ได้ลูกศิษย์ศิลปินคนวาดภาพรูปหลวงปู่นั่งในดอกบัว เป็นศิลปินอาชีพ พวกฝรั่งเขานิมนต์ไปฉันตามบ้านมากมายหลายแห่ง

เมืองเม็กซิโกมีความเจริญมากกว่า ๓,๐๐๐ ปี เดิมเป็นอินเดียแดงพวกมองโกลสมัยยุคหินเก่ากว่า ๔๐,๐๐๐ ปี จากไซบีเรียสมัยก่อนช่องแคบแบริ่ง ระหว่างไซบีเรีย รัสเซีย อลาสก้า แผ่นดินติดถึงกันได้ น้ำทะเลมันตื้น สมัยโบราณนั้น

พวกมองโกลเก่าตา ๒ ชั้น มองโกลใหม่ตาชั้นเดียว พวกเม็กซิกันนี่เป็นมองโกลเก่า ตา ๒ ชั้น พวกละตินนี้เชื้อผสม มีสเปน สมัยก่อนพวกขุนนางบาทหลวงไปยึดบ้านช่องทำผู้คนพื้นเมืองเดือดร้อน แต่บาทหลวงดีๆ ก็มีพยายามป้องกันประชาชน

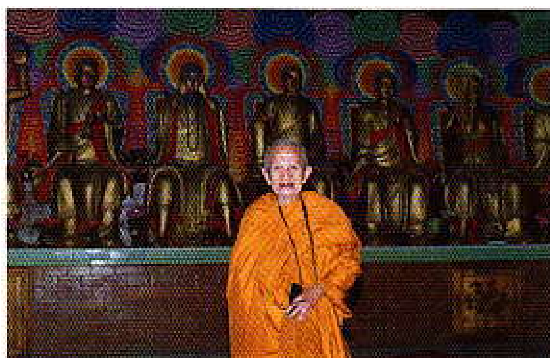
พวกเม็กซิโกคล้ายคนไทย มีขนบธรรมเนียมแบบชีวิต คล้ายๆ คนไทย นิสัยใจคอก็เหมือนๆ กัน

ที่นี่มีปิรามิดมากมายมีอารยธรรมอเมริกาโบราณมากที่สุดกว่า ๓,๕๐๐ ปี พวกแอซเต็กมีเจริญสูงสุดในอเมริกาโบราณ เขาเก่งเรื่องดาราศาสตร์ มีการทำปฏิทิน (Calendar) ที่เยี่ยมที่สุด เกือบไม่มีผิดพลาดเลย นับว่าดีสุดในโลก เสียอย่างเดียวมีพิธีฆ่าบูชายัญมันเป็นดินแดนโบราณ คนพวกผิวเหลือง ที่เมืองเม็กซิโกนี้ภาวนาดีอยู่ยุโรป ๓ ปี ภาวนาก็สอนเขาไปด้วย แต่ที่เม็กซิโกนี้ได้รู้อะไรเพิ่มขึ้นอีก ภาวนาดีที่เม็กซิโกนี้ รวมเวลาที่หลวงปู่ภาวนาอยู่ที่ป่าเมืองไทยประมาณ ๑๓ ปี

รวมความว่าออกจากประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๗ (๑๙๗๔) ไปออสเตรเลีย แล้วก็ได้กลับมาเมืองไทย แล้วกลับไปอยู่อาเดเลด ออสเตรเลีย อีก

ปิรามิดโบราณในประเทศเม็กซิโก

ถ้ำตุนฮวง

ท่านอานนท์ พุทธัมโม หลวงปู่บุญฤทธิ์ คุณเม้ง
คุณจอห์น (ชาวแคนาดา) หลวงพ่อลำใย (วัดทุ่งลาดหญ้า)

ในกระโจมชาวมองโกล Central Asia บนเส้นทางสายไหม
(Marcopolo Road) กับเถ้าแก่เม้ง แซ่เล้า

จากนั้นมีโอกาสไปกับเสี่ยเม้ง (โยมอุปัฏฐากคนสำคัญ) และหลวงพ่อลำใยไปเส้นทางสายไหม ยอดเขาเทียนอัน ถ้ำตุนฮวง อายุกว่า ๑,๖๐๐ ปี นอกกำแพงเมืองจีน

แล้วก็ไปยุโรป อยู่แต่ละแห่งก็ร่วมปี ก็ไปอยู่เยอรมัน

ไปอยู่สวิสเซอร์แลนด์ มีคุณพรพิมล จันทร์ดี เป็นศิษย์เอก เป็นโยมอุปัฏฐากใหญ่อยู่ร่วม ๑ ปี ที่สวิสฯ นี้

อยู่เยอรมันร่วม ๓ ปี มาพักอยู่ LA แค่ ๙ วัน

หลวงปู่บินข้ามมหาสมุทรอินเดียรวม ๔ หน แอตแลนติก ราว ๔ หน แปซิฟิก ๑ หน ไปเที่ยวแอนตาร์คติก ขึ้นสูงสุดไปไอร์แลนด์เหนือ สวีเดน แล้วก็ลงใต้ที่เมืองอาเดเลด ออสเตรเลีย รวมนั่งเครื่องบินนี่กว่า ๓๐ ครั้ง

ลำดับการจำพรรษา

๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๙ บรรพชา-อุปสมบท ณ วัดศรีเมือง จังหวัดหนองคาย

พรรษาที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๙๐ (ค.ศ. ๑๙๔๗) วัดสุปัฏนาราม จังหวัดอุบลราชธานี

พรรษาที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๙๑ (ค.ศ. ๑๙๔๘) อยู่กับท่านพ่อลี วัดคลองกุ้ง จังหวัดจันทบุรี

พรรษาที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๙๒ (ค.ศ. ๑๙๔๙) วัดเจดีย์หลวง จังหวัดเชียงใหม่

พรรษาที่ ๔-๗ พ.ศ. ๒๔๙๓-๒๔๙๖ (ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๕๓)
วัดยางผาแด่น (อธิษฐาน) จังหวัดเชียงใหม่

พรรษาที่ ๘ พ.ศ. ๒๔๙๗ (ค.ศ. ๑๙๕๔) วัดป่าสันกำแพง (วัดโรงธรรมสามัคคี) จังหวัดเชียงใหม่ ในอุปการะของโยมแสง ชินวัตร

พรรษาที่ ๙ พ.ศ. ๒๔๙๘ (ค.ศ. ๑๙๕๕) วัดถ้ำพระสบาย จังหวัดลำปาง

พรรษาที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๔๙๙ (ค.ศ. ๑๙๕๖) ถ้ำนายม ชั่วคราว จังหวัดเพชรบูรณ์

พรรษาที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๐๐ (ค.ศ. ๑๙๕๗) ภูกระดึง จำพรรษา ๑๐๐ วัน จังหวัดเลย งานฉลองกึ่งพุทธกาล ปีพ.ศ. ๒๕๐๐ วัดอโศการาม

พรรษาที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๐๑ (ค.ศ. ๑๙๕๘) วัดป่าตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

พรรษาที่ ๑๓-๑๗ พ.ศ. ๒๕๐๒-๒๕๐๖ (ค.ศ. ๑๙๕๙-๑๙๖๓)
บ้านยางผาแด่น ๕ ปี จังหวัดเชียงใหม่

พรรษาที่ ๑๘-๑๙ พ.ศ. ๒๕๐๗-๒๕๐๘ (ค.ศ. ๑๙๖๔-๑๙๖๕)
วัดป่าโคกมน จังหวัดเลย (หลวงปู่ชอบไปอยู่บ้านบงด่านซ้าย)

พรรษาที่ ๒๐-๒๑ พ.ศ. ๒๕๐๙-๒๕๑๐ (ค.ศ. ๑๙๖๖-๑๙๖๗)
จำพรรษาวัดป่าบ้านบง ด่านซ้าย ๒ ปี จังหวัดเลย (สัญญากับเทวดา)

พรรษาที่ ๒๒ พ.ศ. ๒๕๑๑ (ค.ศ. ๑๙๖๘) สันนิษฐานว่าน่าจะจำพรรษาที่จังหวัดเลย

พรรษาที่ ๒๓ พ.ศ. ๒๕๑๒ (ค.ศ. ๑๙๖๙) ไปคุมสร้างวัดที่สตูล ๑๐ เดือน ไปป่วยเป็นมาลาเรีย สลบ ๓ วัน ๓ คืน ฟื้นเพราะภาวนาพุทโธไม่หยุด

พรรษาที่ ๒๔-๒๗ พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๖ (ค.ศ. ๑๙๗๐-๑๙๗๓) วัดป่าบ้านใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พรรษาที่ ๒๘-๓๗ พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๒๖ (ค.ศ. ๑๙๗๔-๑๙๘๓) ซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย (หลวงปู่อายุ ๖๐ ปี)

พรรษาที่ ๓๘-๓๙ พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๕๒๘ (ค.ศ. ๑๙๘๔-๑๙๘๕) ประเทศออสเตรเลีย

พรรษาที่ ๔๐-๔๓ พ.ศ. ๒๕๒๙-๒๕๓๒ (ค.ศ. ๑๙๘๖-๑๙๘๙) ประเทศไทย

พรรษาที่ ๔๔-๔๖ พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๕ (ค.ศ. ๑๙๙๐-๑๙๙๒) ประเทศออสเตรเลีย

พรรษาที่ ๔๗-๕๘ พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๓๗ (ค.ศ. ๑๙๙๓-๑๙๙๔) ประเทศสวิสเซอร์แลนด์

พรรษาที่ ๔๙-๕๑ พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๔๐ (ค.ศ. ๑๙๙๕-๑๙๙๗) วัดพุทธาราม เบอร์ลิน ประเทศเยอรมัน

พรรษาที่ ๕๒ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ค.ศ. ๑๙๙๘) ประเทศเม็กซิโก

พรรษาที่ ๕๓-๕๖ พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๔๕ (ค.ศ. ๑๙๙๙-๒๐๐๒) อาเดเลด ประเทศออสเตรเลีย

พรรษาที่ ๕๗ พ.ศ. ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๓) วัดมกุฏคีรีวัน จังหวัดนครราชสีมา

พรรษาที่ ๕๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ (ค.ศ. ๒๐๐๔) อาเดเลด ประเทศออสเตรเลีย

พรรษาที่ ๕๙-ปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๔๘-ปัจจุบัน (ค.ศ. ๒๐๐๕-ปัจจุบัน) **สวนทิพย์ ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**

หากมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนเรื่องปีและการจำพรรษา ผู้จดบันทึกขอน้อมรับ และขอท่านผู้รู้ได้โปรดเมตตา ชี้แนะข้อบกพร่องด้วย จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

สรุปการเดินทางไปเผยแผ่ธรรมะขององค์หลวงปู่ได้ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๑๗ (ค.ศ. ๑๙๗๔) เดินทางไปซิดนีย์ ออสเตรเลีย

๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๖ (ค.ศ. ๑๙๘๓) เดินทางกลับมาเมืองไทยและพักอยู่ระยะหนึ่ง

๒๑ มีนาคม ๒๕๒๗ (ค.ศ. ๑๙๘๔) เดินทางกลับไปออสเตรเลีย

๑๑ มกราคม ๒๕๒๙ (ค.ศ. ๑๙๘๖) กลับมากรุงเทพฯ และพักอยู่เมืองไทย ๑-๒ ปี

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๑ (ค.ศ. ๑๙๘๘) กลับไปออสเตรเลีย

จากนั้นหลวงปู่ก็เมตตากลับมาเมืองไทยเพื่อเมตตาคณะศิษยานุศิษย์ ที่กราบอาราธนานิมนต์เป็นระยะๆ ดังนี้

๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๒ (ค.ศ. ๑๙๘๙) - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ (ค.ศ. ๑๙๙๐)

๒๗ มกราคม - ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๔ (ค.ศ. ๑๙๙๑)

๓๐ มกราคม ๒๕๓๕ (ค.ศ. ๑๙๙๒) เดินทางกลับมาเมืองไทย

๒๕ เมษายน - ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๕ เดินทางไปประเทศจีน ตามคำนิมนต์ของเถ้าแก่เม้ง ได้ไปถ้ำตุนฮวง ทะเลสาบเทียนจันทร์ ทะเลทรายโกบี ตามเส้นทางสายไหม

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๕ (ค.ศ. ๑๙๙๒) กลับออสเตรเลีย

๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๖ (ค.ศ. ๑๙๙๓) เวลา ๑๑.๐๐ น. เที่ยวบินที่ TG 962 จากกรุงเทพฯ ถึงซูริค สวิสเซอร์แลนด์

๔ มกราคม ๒๕๓๗ (ค.ศ. ๑๙๙๔) กลับเมืองไทยมางานพระราชทานเพลิง พระคุณเจ้าหลวงปู่ชอบ ฐานสโม (๒๘ มีนาคม ๒๕๓๗)

๒๘ มีนาคม ๒๕๓๗ (ค.ศ. ๑๙๙๔) กลับไปจำพรรษาที่สวิสเซอร์แลนด์

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ (ค.ศ. ๑๙๙๔) กลับเมืองไทย

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ (ค.ศ. ๑๙๙๕) ไปจำพรรษาที่วัดพุทธาราม เบอร์ลิน (Berlin) ประเทศเยอรมัน

๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ (ค.ศ. ๑๙๙๕) หลวงปู่กลับจากสวิสเซอร์แลนด์ มีบันทึกว่า ไปงานหลวงปู่ชอบ

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ ระหว่างนี้พักที่กรุงเทพฯ เมตตาพักระหว่างบ้านคุณเม้ง/สวนทิพย์

๑๐ มีนาคม ๒๕๓๙ ท่านกลับจากออสเตรเลีย (ตรงกับวันถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ ช่วงถวายพระเพลิงจริง ๑๙.๐๐-๐๑.๓๐ น.) มีบันทึกว่าเปิดห้อง VIP upgrade ถวาย แล้วไปจำพรรษาที่วัดพุทธาราม เบอร์ลิน ประเทศเยอรมัน

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ (ค.ศ. ๑๙๙๖) ท่านเดินทางจากอาเดเลดไปซิดนีย์ มาพัก TRANSIT ๑ ชั่วโมง ที่ห้อง VIP กรุงเทพฯ

เดินทาง TG 970 (๒๓.๕๕) ไป ซูริค สวิสเซอร์แลนด์ จากนั้นท่านจำพรรษาที่เบอร์ลิน เยอรมัน

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ (ค.ศ. ๑๙๙๗) วัดพุทธาราม เบอร์ลิน (Berlin)

๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๐ - ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๐ (ค.ศ. ๑๙๙๗)

คุณพรพิมล จันทร์ดี และคณะนิมนต์หลวงปู่เดินทางไปเม็กซิโก เพื่อทำพิธีบวชเณร ๔ รูป (คนไทย ลาว ฝรั่งเศส และคนเม็กซิกัน) ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แล้วกลับไปเยอรมัน

ปีพ.ศ. ๒๕๔๑ (ค.ศ. ๑๙๙๘)

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ท่านเดินทางจากเม็กซิโกไปลอสแองเจลิส สหรัฐอเมริกา ท่านกงสุลใหญ่นิมนต์ขอ office KS การบินไทยถวายความสะดวก รถเข็นที่สนามบิน

๙ มีนาคม ๒๕๔๑ เวลา ๐๖.๓๐ น. เที่ยวบินที่ TG 775 กลับถึงกรุงเทพฯ (LA-OSAKA-BKK) พักบ้านคุณเม้ง ระหว่างนั้นพักที่บ้านคุณเม้ง สวนทิพย์ บ้านลูกศิษย์

พ.ศ. ๒๕๔๑ (ค.ศ. ๑๙๙๘) จำพรรษาที่ Mexico บ้านคุณพรพิมล จันทร์ดี

๒ สิงหาคม ๒๕๔๑ ถวายเทียนพรรษา พวงมาลัย ผ้าไตร

พ.ศ. ๒๕๔๒ (ค.ศ. ๑๙๙๙)

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เดินทางจากเม็กซิโกไปลอสแองเจลิส ทางการบินไทยถวายรถเข็นอำนวยความสะดวกที่สนามบิน (office KS)

๒๗ กุมภาพันธ์ - ๗ มีนาคม ๒๕๔๒ ท่านกงสุลใหญ่นครลอสแองเจลิส นิมนต์อยู่โปรดญาติโยมในอเมริกา

๙ มีนาคม ๒๕๔๒ (๐๖.๓๐) เที่ยวบินที่ TG 775 หลวงปู่กลับถึงกรุงเทพฯ (LA-OSAKA-BKK) พักบ้านคุณเม้ง ระหว่างนั้นพักที่บ้านคุณเม้ง สวนทิพย์ บนคอนโดชั้น ๑๖

๑๕ เมษายน ๒๕๔๒ (ค.ศ. ๑๙๙๙) เมตตาเล่าประวัติให้ผู้เขียนจดตาม ระยะนี้มาพักบนคอนโด (เมษายน - พฤษภาคม) ไปๆ มาๆ กับบ้านคุณเม้ง

๒๗ พฤษภาคม ถวายต้นฉบับ Part No.1 ท่านเมตตาตรวจที่บ้านคุณเม้ง

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ (ค.ศ. ๑๙๙๙) ท่านเมตตาตรวจแล้วส่งต้นฉบับ **"เสียงจากปากเกร็ด"** คืนที่ห้อง VIP สนามบินดอนเมือง เดินทางกลับออสเตรเลีย

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๒ (ค.ศ. ๑๙๙๙) น้อมถวายส่งเทียนพรรษาคู่ใหญ่ไปที่อาเดเลด (Adelaide) ประเทศออสเตรเลีย

พ.ศ. ๒๕๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๐)

จำพรรษา Adelaide, Australia

๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๐) ส่งถวายเทียนพรรษา พวงมาลัย ผ้าไหม

พ.ศ. ๒๕๔๔ (ค.ศ. ๒๐๐๑)

๓๑ มกราคม ๒๕๔๔ จ.ม.ไปกราบอาราธนานิมนต์กลับเมืองไทย

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ โทรศัพท์ทางไกลอาราธนากลับเมืองไทย

๕ เมษายน ๒๕๔๔ TG 992 (๒๒.๕๕ น.) กลับจากซิดนีย์ถึงกรุงเทพฯ พักที่บ้านคุณเม้ง เมตตาให้คณะศิษย์ถวายสรงน้ำขอพรปีใหม่ไทย (สงกรานต์)

ระหว่างนี้ พักบ้านคุณเม้ง บนคอนโดชั้น ๑๖ กุฏิของท่านที่สวนทิพย์ และไปเมตตาลูกศิษย์อื่นๆ

๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เมตตากลับออสเตรเลีย เที่ยวบินที่ TG 993 (เวลา ๐๘.๐๐ น.) เปิดห้อง VIP ถวาย พักที่ซิดนีย์ (Sydney) ๑ อาทิตย์ แล้วต่อไปอาเดเลด (Adelaide)

พ.ศ. ๒๕๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๒) ไม่มีการเดินทางไปต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๓)

๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ เวลา ๐๖.๓๐ น. เมตตาถึงเมืองไทย

๑ มกราคม ๒๕๔๖ เข้าพักบ้านคุณเม้ง

๒๓ มกราคม - ๑๘ กุมภาพันธ์ เมตตาพักคอนโดสวนทิพย์ ชั้น ๑๖

๒๗ มกราคม ๒๕๔๖ ล่องเรือชมแม่น้ำเจ้าพระยา ครั้งแรก

พ.ศ. ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๓)

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ **"งานมุทิตาสักการะ"** ครั้งที่ ๑

พระคุณเจ้าหลวงปู่เหรียญ วรลาโภ เมตตานำบิณฑบาต พระ ๖๐ รูป สามเณร ๒๕ รูป รวมเป็น ๖๕ รูป ถวายสรงน้ำท่านด้วยพญานาค ตอนบ่ายท่านกลับไปพักบ้านคุณเม้ง

๒๗ กุมภาพันธ์ พักที่วัดเชิงเลน ๕-๖ วัน

๑๗-๑๘-๑๙-๒๐ มีนาคม พักคอนโดสวนทิพย์ชั้น ๑๖

๑๙ มีนาคม ล่องเรือครั้งที่ ๒ เข้าคลองบางใหญ่ ออกคลองบางกอกน้อย

๒๐ มีนาคม บ้านหลานสาว คุณอมรา จันทรสมบูรณ์ - อนุบาลริมคลอง ๓ อาทิตย์ บ้านคุณเม้ง

๓๐ เมษายน คอนโดสวนทิพย์ ๓๐ เมษายน - ๘ พฤษภาคม (ชั้น ๑๖) บ้านคุณพรพิมล

๑๒ พฤษภาคม หลวงปู่เมตตาไปอเมริกา เที่ยวบินที่ TG 772 (๐๗.๔๕ น.) ไปลอสแองเจลิส ต่อไปวอชิงตันดีซี (ไปเมตตาบุตรชาย คุณศักดิ์ทิพย์ - ม.ร.ว.เบญจาภา ไกรฤกษ์)

๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๓) หลวงปู่กลับจากอเมริกาเที่ยวบินที่ TG 773 รับท่านที่ห้อง VIP เวลา ๒๓.๓๐ น. พักบ้านคุณพรพิมล

๒๙ มิถุนายน เมตตามาสวนทิพย์ (คอนโด)

๑ กรกฎาคม (เช้า) ถวายเทียนพรรษา

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ท่านเมตตาไปจำพรรษาที่เขาใหญ่ วัดมกุฎคีรีวัน นครราชสีมา

๑๓ ตุลาคม เข้าพักที่กุฏิคำหอม (กุฏิปัจจุบันที่สวนทิพย์) แต่ก่อนนั้นหลวงปู่สุวัจน์พักอยู่ ส่วนท่านพักชั้น ๑๖ กุฏิชื่อ **ปุพเพกตปุญญตา**

๑๗ ตุลาคม เมตตาวัดเชิงเลน

๑-๑๒ พฤศจิกายน (๑๒ วัน) เมตตาพักกุฏิในสวน (ปัจจุบัน)

๕ พฤศจิกายน เมตตาล่องเรือ Trip 3

๖ พฤศจิกายน (วันเสาร์) เมตตาลงลอยกระทงใหญ่หน้าแม่น้ำ และมีนิมนต์บ้านลูกศิษย์ต่างๆ บ้านคุณเม้ง

๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ เมตตากลับซิดนีย์ ออสเตรเลีย เที่ยวบินที่ TG 991 เวลา ๑๗.๓๕ น. มีห้อง VIP ถวายตั๋วชั้น ๑

พ.ศ. ๒๕๔๗ (ค.ศ. ๒๐๐๔)

๓๑ มีนาคม ๒๕๔๗ (๒๐๐๔) ท่านเดินทางกลับประเทศไทย เที่ยวบินที่ TG 982 เวลา ๑๑.๐๐ น. (ประมาณ) พักบ้านคุณเม้ง

๙-๑๒ เมษายน ไปกาญจนบุรี บ้านคุณเม้ง

๑๓ เมษายน ๒๕๔๗ เวลา ๑๓.๓๐ น. เมตตาให้คณะศิษย์จัดถวายสรงน้ำขอพร "ปีใหม่ไทยสงกรานต์ ที่กุฏิในสวน" จากนั้นเมตตาพักบ้านลูกศิษย์ คุณพรพิมล คุณญี่ปุ่น สวนทิพย์ บ้านคุณอมรา เขาใหญ่ บ้านอาจารย์หิรัญ บรรจงปรุ บางแสน คุณสุพรรณ โชติกะพุกกะณะ ที่บ้านบางพระ

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๗ กราบส่งท่านเดินทางกลับอาเดเลด ออสเตรเลีย เที่ยวบินที่ TG 993 เวลา ๐๘.๑๖ upgrade ชั้น ๑

ท่านจำพรรษาที่ ออสเตรเลีย พ.ศ. ๒๕๔๗ (ค.ศ. ๒๐๐๔)

๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ เที่ยวบินที่ TG 992 เดินทาง Business class เมตตาเข้าพักสวนทิพย์

๑๖ ธันวาคม เมตตาลงเรือชมคลอง Trip 4

๒๓ ธันวาคม ถวายเพลิงสรีระสังขารพระคุณเจ้าหลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท

พ.ศ. ๒๕๔๘ (ค.ศ. ๒๐๐๕)

เมตตาพักระหว่างสวนทิพย์ บ้านคุณเม้ง บ้านคุณพรพิมล วัดเชิงเลน บ้านคุณอมรา

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ **"งานมุทิตาจิต ๙๑ ปี"** สวดมนต์เย็น ๑๙๒ รูป

๑๘ กุมภาพันธ์ นิมนต์พระรับบิณฑบาต ๑๕๒ รูป

๒๓ กุมภาพันธ์ "มาฆบูชา" เวียนเทียนบนชั้น ๑๖ (คอนโดสวนทิพย์) จากนั้นท่านไปอุบลราชธานี เดินทางไปเชียงใหม่ ๑ อาทิตย์ เดินทางไปพักระหว่างบ้านของลูกศิษย์

๑๒ เมษายน ๒๕๔๘ "สงกรานต์" ขอเมตตาสรงน้ำขอพร

๑๓ เมษายน - ๑๙ เมษายน ท่านเมตตาพักที่หัวหิน (บ้านคุณอมรา)

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ นิมนต์ที่วังไกลกังวล ๑ วัน (ฉันเช้า)

๑๙ เมษายน เข้าพักสวนทิพย์ ๔ วัน ไปวัดเชิงเลน ๑๐ วัน ไปบ้านคุณเม้ง

๒๐ พฤษภาคม "วันวิสาขบูชา" เวียนเทียน

๒๑ กรกฎาคม "วันอาสาฬหบูชา" เวียนเทียน และปีนี้อยู่จำพรรษาที่สวนทิพย์

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชศรัทธาอาราธนานิมนต์หลวงปู่ไปโปรดที่นราธิวาส

๓๐ กันยายน ถึง ๕ ตุลาคม เดินทางโดย Air Asia

๗ ตุลาคม ถึง ๑๑ ตุลาคม เดินทางโดย Air Asia

๑๔ ตุลาคม ถึง ๑๙ ตุลาคม เดินทางโดย Air Asia รวมแล้ว ๓ ครั้ง

๒๒-๒๓ ตุลาคม กฐินวัดป่าบ้านห้วยลาด จังหวัดเลย

๑๖ พฤศจิกายน เมตตาลงลอยกระทงหน้าแม่น้ำเจ้าพระยาที่หน้าสวนทิพย์

พ.ศ. ๒๕๔๙ (ค.ศ. ๒๐๐๖)

๑ มกราคม ๒๕๔๙-๒๖ มกราคม ๒๕๔๙ เมตตาไปพักที่บ้านคุณพรพิมล จันทร์ดี

ปลายมกราคม - ต้นกรกฎาคม เมตตาระหว่างสวนทิพย์ บ้านคุณเม้ง และบ้านลูกศิษย์

๑๗ กรกฎาคม เมตตาลงเรือ "มณฑา" ไปอยุธยา บางปะอิน

๒๖-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ วัดป่าน้ำตก สุพรรณบุรี เมตตาเวียนเทียนวันอาสาฬหบูชา จำพรรษาที่สวนทิพย์

๒๕-๓๑ สิงหาคม สัตตาหะไปวัดป่าน้ำตก จังหวัดสุพรรณบุรี

๒๕-๓๐ กันยายน สัตตาหะไปวัดป่าน้ำตก จังหวัดสุพรรณบุรี

๑๑-๑๘ ธันวาคม สัตตาหะไปวัดป่าน้ำตก จังหวัดสุพรรณบุรี

๒๖-๒๙ ธันวาคม ไปบ้านลูกศิษย์ที่บางพระ ๔ วัน

พ.ศ. ๒๕๕๐ (ค.ศ. ๒๐๐๗)

เมตตาปีใหม่ ๒๕๕๐ ที่สวนทิพย์

๑๕-๑๙ มกราคม ๒๕๕๐ บ้านคุณเม้ง

๑๔ กุมภาพันธ์ **"งานมุทิตาจิต ๙๓ ปี"** ตักบาตรพระประมาณ ๒๐๐ รูป

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เมตตาเวียนเทียนที่สวนทิพย์ในวันวิสาขบูชา

๑๔ กรกฎาคม - ๒๒ กรกฎาคม วัดป่าน้ำตก

๑๙ กรกฎาคม ท่านหกล้มในห้องน้ำ นิมนต์กลับมารับการรักษา (ไม่เป็นอะไรมาก)

๓๐ กรกฎาคม วันอาสาฬหบูชา เวียนเทียน อยู่จำพรรษาที่สวนทิพย์

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เมตตาลงลอยกระทงใหญ่ หน้าแม่น้ำเจ้าพระยา

เมตตาอยู่วันปีใหม่ที่สวนทิพย์ ถวายพานธูปเทียนแพ พานพุ่ม

พ.ศ. ๒๕๕๑ (ค.ศ. ๒๐๐๘)

๘ มกราคม ๒๕๕๑ เมตตาไปลงเรือที่วัดพนัญเชิง อยุธยา "เรือมณฑา" ล่องลงมากรุงเทพฯ

๑๗ มกราคม ถึง ๑๙ มกราคม ๒๕๕๑ เมตตาไปวัดป่าบ้านห้วยลาด จังหวัดเลย

๑๙ มกราคม สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯเททองหล่อพระพุทธรูป

๑๔ กุมภาพันธ์ **"งานมุทิตาจิต ๙๔ ปี"** นิมนต์พระ ๒๓๐ รูป

๒๑ กุมภาพันธ์ **"พิธีเวียนเทียน"** แสดงพระธรรมเทศนา

๒๗-๓๐ มีนาคม วัดป่าน้ำตก

๑๓ เมษายน ๒๕๕๑ "สงกรานต์" ลูกศิษย์มากันมากมายประมาณ ๓๐๐-๔๐๐ คน ขอถวายสรงน้ำขอพร

๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชศรัทธานิมนต์หลวงปู่ไปพัก ๑ เดือน ที่กุฏิที่พักสงฆ์ วังไกลกังวล หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๗ กรกฎาคม แสดงธรรมวันอาสาฬหบูชา เวียนเทียน และอยู่จำพรรษาที่สวนทิพย์

๔ สิงหาคม เมตตาลงเรือ "มณฑา" จากอยุธยา - กรุงเทพฯ

๑๒ พฤศจิกายน เมตตาลงลอยกระทงใหญ่ หน้าแม่น้ำ

พ.ศ. ๒๕๕๒ (ค.ศ. ๒๐๐๙)

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เวียนเทียนวันมาฆบูชา

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ **"งานมุทิตาจิต ๙๕ ปี"** นิมนต์พระรับบิณฑบาต ๒๘๗ รูป

๑๓ เมษายน ๒๕๕๒ ปีใหม่ไทย "สงกรานต์" ถวายธูปเทียนแพ โรงทาน ท่านเมตตาให้ตั้งโรงทานถวายพระราชกุศลแด่สมเด็จพระสังฆราชฯ ทุกวันพฤหัสบดี ณ โรงพยาบาลจุฬาฯ ที่บริเวณสนามหน้าตึกวชิรญาณ

๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ มีคณะศิษย์มาร่วมโรงทานเป็นจำนวนมาก ปี ๒๕๕๒ จำนวน ๒๔ ครั้ง ทุกวันพฤหัสบดี

๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑ วันอาสาฬหบูชา เวียนเทียน แสดงธรรมเทศนา และเข้าพรรษาที่สวนทิพย์

๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ลอยกระทงหน้าแม่น้ำ

๒๖-๒๙ ธันวาคม พักที่บ้านคุณเม้ง

พ.ศ. ๒๕๕๓ (ค.ศ. ๒๐๑๐)

๑ มกราคม เมตตาปีใหม่ ๒๕๕๓ ที่สวนทิพย์

๒๒ มกราคม ๒๕๕๓ เมตตาล่องเรือ "มณฑา" ล่องลงกรุงเทพฯ

๑๘-๑๙ กุมภาพันธ์ **"งานถวายมุทิตาจิต ๙๖ ปี"**

หลวงปู่เมตตาให้เริ่มทำโรงทานในปี ๒๕๕๓

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ (ทุกวันพฤหัสบดี)

๒๖ กุมภาพันธ์ เมตตาให้ประดิษฐาน "พระธรรมจักร" ที่ลานต้นสาละ

๒๗ กุมภาพันธ์ หลวงปู่เป็นองค์ประธานในพิธี สวดพระพุทธมนต์ขณะเชิญองค์ธรรมจักรขึ้นประดิษฐาน

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ วันมาฆบูชา ตอนเช้าหลวงปู่ไม่สบาย อาราธนานิมนต์ไปรับการตรวจที่โรงพยาบาลศิริราช ท่านดีขึ้น ขอกลับไปปาฏิโมกข์ที่กุฏิ มีญาติโยมมามากกว่า ๗๐๐ คน (ท่านเมตตาออกมาแล้วรีบนิมนต์ขึ้น)

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เมตตาไถ่ชีวิตวัวควาย ๘๐ ตัว

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ หลวงปู่อาพาธมีอาการท้องเสีย มีอาการไอ ขอโอกาสนิมนต์รับการรักษาที่ตึก ๘๔ ปี ชั้น ๙ โดยค้างที่โรงพยาบาล ๑ คืน เมตตาขอกลับมาวันวิสาขบูชาที่สวนทิพย์ เมตตาเวียนเทียนรอบพระธรรมจักร (ท่านสดชื่นขึ้นมาก)

๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ เริ่มโรงทานที่โรงพยาบาลจุฬาฯ ครั้งที่ ๒ ทุกวันพฤหัสบดี

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ วันอาสาฬหบูชา เวียนเทียนรอบพระธรรมจักร ถวายธูปเทียนแพ

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ "เข้าพรรษา" ที่สวนทิพย์

๑๙ กันยายน ๒๕๕๓ หลวงปู่หกล้มในห้องน้ำ ก่อนฉันภัตตาหาร

๒๐ กันยายน ๒๕๕๓ ท่านเข้ารับการผ่าตัดที่สะโพก เป็นคนไข้ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ณ โรงพยาบาลศิริราช รวม ๒๑ วัน

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ เมตตากลับเข้ากุฏิที่สวนทิพย์ (ที่ดัดแปลงเป็นกุฏิพยาบาล) พร้อมคณะแพทย์และบุรุษพยาบาล จัดเวรถวายการปฏิบัติรักษา

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ เมตตาอุปถัมภ์การบรรพชาสามเณร ๙๙ รูป ของโครงการมูลนิธิพระดาบส ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓

พ.ศ. ๒๕๕๔ (ค.ศ. ๒๐๑๑)

ปีใหม่ที่สวนทิพย์

๑๐ มกราคม ๒๕๕๔ เมตตาลงเรือ "มณฑา" ล่องแม่น้ำเจ้าพระยา ถวายเพลในเรือ ไปกราบพระแก้วมรกต (ภายในเรือ) และถวายพระพรแด่ล้นเกล้า ๒ พระองค์ หน้าโรงพยาบาลศิริราช

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เมตตาลงปล่อยปลาครั้งใหญ่ที่กรมประมงพร้อมคณะศิษย์ มีปลากว่า ๑๐๐,๐๐๐ ตัว เช่น ปลาบึก ปลากะโห้ ปลาเทโพ ตะพาบน้ำ เต่า

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ วันมาฆบูชา ตรงกับวันเกิดหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต ได้นิมนต์หลวงปู่ท่อน ญาณธโร เมตตามาร่วมเวียนเทียนที่ลานพระธรรมจักร

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ **"งานมุทิตาสักการะ ๙๗ ปี"** หลวงปู่เมตตาออกตักบาตรพระประมาณ ๑๕๐ รูป

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เมตตาขึ้นบนเรือนบ้านดอกไม้ "เมตตา" พวงระย้าแปลง ที่ท่านเป็นองค์อุปถัมภ์ให้จัดทำถวายแด่องค์หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน (งานพระราชทานเพลิงแก่สรีระสังขาร)

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔ หลวงปู่ไม่ค่อยสบาย อาราธนานิมนต์พบแพทย์ รับการตรวจจากนายแพทย์ก้องเขต โรงพยาบาลศิริราช และเวลา ๑๔.๓๐ น. กลับเข้าพักที่กุฏิ

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ที่ตึกวชิรญาณ โรงพยาบาลจุฬาฯ ถวายพระราชกุศลสมเด็จพระสังฆราชฯ

๕ เมษายน ๒๕๕๔ เมตตาล่องเรือ "มณฑา" ผ่านวัดพระแก้ว นมัสการจากในเรือถวายพระพรล้นเกล้า ๒ พระองค์ ที่หน้าโรงพยาบาลศิริราช

๘-๙ เมษายน ๒๕๕๔ "เมตตาอุปสมบทพระ ๑๑๙ รูป" รวมพระและสามเณร ๑๒๓ รูป หลวงปู่เมตตารับเป็นองค์อุปถัมภ์ ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ๘๔ พรรษา ณ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศราชวรวิหาร มีสมเด็จพระวันรัต เป็นองค์อุปัชฌาย์ ท่านพระอาจารย์ทิวา อาภากโร เมตตาอบรมภาวนาตลอด ๗ วัน ที่ศูนย์เสริมรังษี อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

๑๓ เมษายน ๒๕๕๔ "วันสงกรานต์" น้อมถวายธูปเทียนแพ ผ้าไหม (ไม่มีสรงน้ำ) ขอพร (ญาติโยมมากราบนมัสการมากมาย)

๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ ตักบาตรพระ ๑๑๙ รูป (ข้าวสารอาหารแห้ง) มีพิธีขอขมาต่องค์หลวงปู่ สวดมนต์ถวายหลวงปู่ที่กุฏิ และทำพิธีลาสิกขา

๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ หลวงปู่เมตตาอุปถัมภ์สร้างพระบุษบก อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุขึ้นประดิษฐานที่พระเจดีย์ใหม่ "พระมหาธาตุเจดีย์" วัดคฤหบดี ธนบุรี ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ "วันพระ" เมตตาลงปล่อยปลาที่หน้าแม่น้ำ

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ "วันวิสาขบูชา" หลวงปู่เมตตาออกเวียนเทียนรอบพระธรรมจักร คณะศิษย์ขอโอกาสสวดมนต์ถวาย

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เมตตาให้จัด **"งานบุญพิเศษ ๑๐๑ ปี"** นิมนต์พระสายพ่อแม่ครูอาจารย์ และพระในบริเวณปากเกร็ด ๑๐ วัด หลวงปู่เมตตาออกตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งของสังฆทานต่างๆ นำส่งไปช่วยทางภาคใต้ วัดที่ขาดแคลน มูลนิธิเด็กกำพร้าต่างๆ

๑๐-๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ หลวงปู่ไม่สบายตอนกลางคืน เจ้าของและผู้อำนวยการโรงพยาบาลนนทเวช มากราบนมัสการ แพทย์มาตรวจดูอาการ บ่ายเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลนนทเวช ชั้น ๑๒

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ คณะแพทย์จากโรงพยาบาลจุฬาฯ ขอถวายการผ่าตัดนิ่วในถุงน้ำดี สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงมีพระราชศรัทธา ให้เป็นคนไข้ในพระองค์ พักรักษาองค์ที่ตึกวชิรญาณ ชั้น ๔

๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เมตตากลับเข้าพักกุฏิที่สวนทิพย์ (รวมเวลารับการรักษาที่โรงพยาบาลนนทเวชและโรงพยาบาลจุฬา ๒๑ วัน)

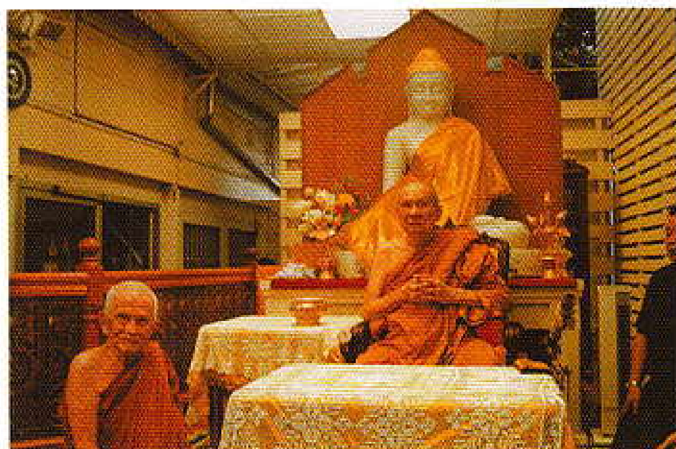
๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เมตตาลงเรือ "มณฑา" ไปกราบนมัสการพระแก้วมรกต (จากในเรือ) ถวายพระพรล้นเกล้าสองพระองค์ที่หน้าโรงพยาบาลศิริราช

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ "วันอาสาฬหบูชา" เมตตาออกเวียนเทียน ที่ลานพระธรรมจักร คณะศิษย์ขอโอกาสสวดมนต์ถวายหลวงปู่

เข้าพรรษาที่สวนทิพย์

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เมตตาให้ทำบุญสวดพระอภิธรรมที่วัดราชาธิวาส เจริญบทพระธรรมนิยาม ปฏิจจสมุปบาท อุทิศส่วนกุศลแด่โยมมารดาของท่าน (แส จันทรสมบูรณ์)

ภาพถ่ายหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต ร่วมกับพระเถระผู้ใหญ่

กราบสมเด็จพระสังฆราชฯ

หลวงปู่กับพระธรรมไตรโลกาจารย์ (รักษ์ เรวโต) พระอุปัชฌาย์

หลวงปู่กับหลวงปู่จันทร์แรม เขมสิริ

หลวงปู่กับหลวงปู่ท่อน ญาณธโร

ภาพถ่ายหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต กับลูกศิษย์ในต่างประเทศ

วัดรัตนประทีปวิหาร Adelaide, South Australia

ถ่ายที่ Adelaide, South Australia

พระอาจารย์จากเขมร ท่านพรหมวังโส (ชาวออสเตรเลีย)
และหลวงปู่ ที่ Adelaide; South Australia

ที่ Victor Harbor, Australia

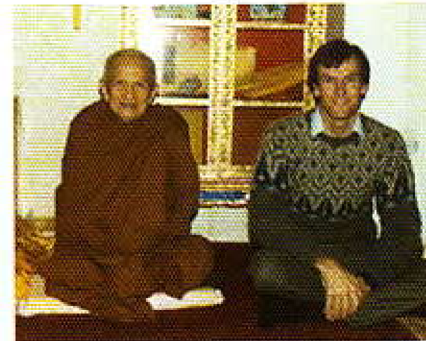
หลวงปู่กับ Chris Petroff (ชาวรัสเซีย)
จิตรกรผู้เขียนภาพ Portrait

หลวงปู่กับพระ David Tyler (ชาวออสเตรเลีย)
ซึ่งบวชกับหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี

หลวงปู่กับลูกศิษย์ Jay Walton
ช่วงแรกๆ ที่หลวงปู่ไปออสเตรเลีย

หลวงปู่กับ Lindsay ลูกศิษย์ชาวออสเตรเลีย
ที่วัดรัตนประทีปวิหาร ออสเตรเลีย

ภาพถ่ายหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต กับลูกศิษย์ในต่างประเทศ

ภาพถ่ายหลวงปู่ที่ Riverland, South Australia

กับเด็กน้อยชื่อ Dwaine ลูกชายของ Lindsay และ Elise
ที่พุทธสมาคม Findon ก่อนไปอยู่วัดรัตนประทีป

หลวงปู่กับพระที่วัดธรรมธาโร
กรุงแคนเบอร่า ออสเตรเลีย

ภาพถ่ายหลวงปู่กับลูกศิษย์ที่ Adelaide, South Australia

บ้านเล็กในสวนของ Enid และ Vicky ที่วารูนก้า
(Wahroonga, Australia)

หลวงปู่กับลูกศิษย์ John Roger
ที่ Port River, Adelaide, South Australia

เด็กน้อยฝรั่งกำลังใส่บาตรหลวงปู่
ที่ Findon, Australia

หลวงปู่กับ Lindsay ที่สาม Findon, Australia

ภาพถ่ายหลวงปู่กับลูกศิษย์ที่วัดรัตนประทีปวิหาร
Adelaide, South Australia

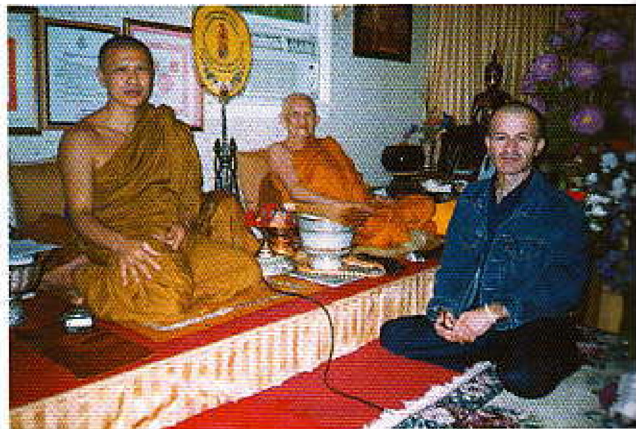

หลวงปู่กับคณะลูกศิษย์ที่สนามบิน Adelaide, South Australia

ภาพถ่ายหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต กับลูกศิษย์ในต่างประเทศ

ภาพถ่ายในเครื่องบินช่วงที่หลวงปู่เดินทางไป
กรุงวอชิงตันดีซี สหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

หลวงปู่กับท่านเจ้าอาวาสวัดไทย และคุณแซม

กรุงวอชิงตันดีซี

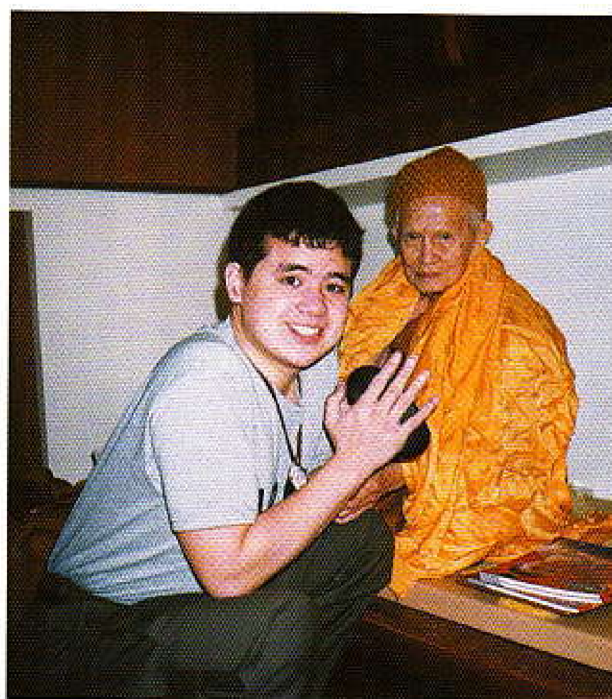
หลวงปู่ได้ไปโปรดเมตตา คุณหญิง ม.ร.ว.เบญจา ไกรฤกษ์ และคุณหมูแดง
ที่โรงพยาบาล ประเทศสหรัฐอเมริกา

หลวงปู่กับท่านกงสุลไทย และภริยา ประเทศสหรัฐอเมริกา

พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ขณะถวายภัตตาหารแด่หลวงปู่

คุณพุ่ม เจนเซ่น ไปกราบหลวงปู่ที่กุฏิในเรือ จ.กาญจนบุรี
วันสงกรานต์ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖

ภาพถ่ายหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต กับลูกศิษย์ในเมืองไทย

หลวงปู่ไปเทศน์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

คณะลูกศิษย์ คุณสุพรรณ โชติกะพุกกะณะ คุณญี่ปุ่น (สุกัญญา บุญสูง) คุณทิพยา กิตติขจร คุณพรพิมล จันทร์ดี และคุณอมรยุพา สนิทวงศ์

เทวดามาตักบาตรหลวงปู่ ถ่ายที่บ้านคุณแม้ง

หลวงปู่กับคณะศิษย์ คุณแซม คุณดรรชนี ยังศุสิงห์
แม่ชีกู๊ด และคุณอารี มกรานนท์

หลวงปู่กับ Bernard Sandner ที่เมืองไทย

หลวงปู่กับ Lindsay Hutton
ที่วัดพระแก้ว

ภาพหลวงปู่รับบิณฑบาตในงานพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่ชอบ ฐานสโม จ.เลย ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๘

หลวงปู่กับเหล่าทหารเรือที่สัตหีบ ขณะไปเมตตาทหาร
ที่เฮลิคอปเตอร์ตกในทะเล ช่วงปีพ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๕

หลวงปู่กับคุณสุวิทย์ สิมะสกุล

ภาพถ่ายหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต ในอิริยาบถต่างๆ

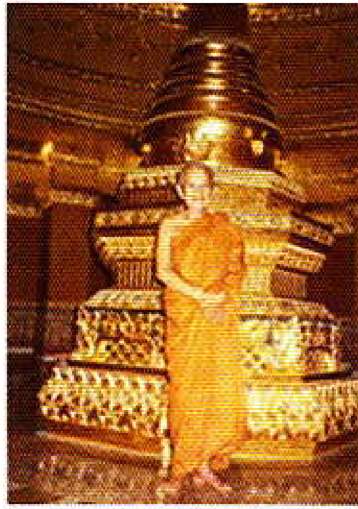

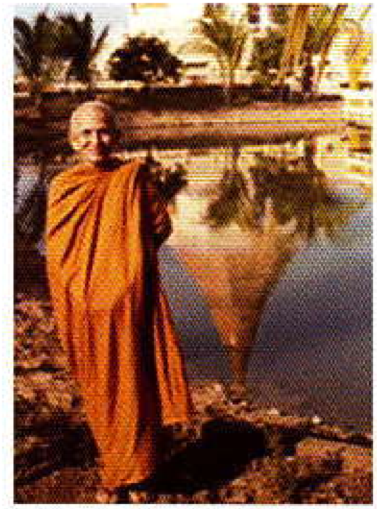

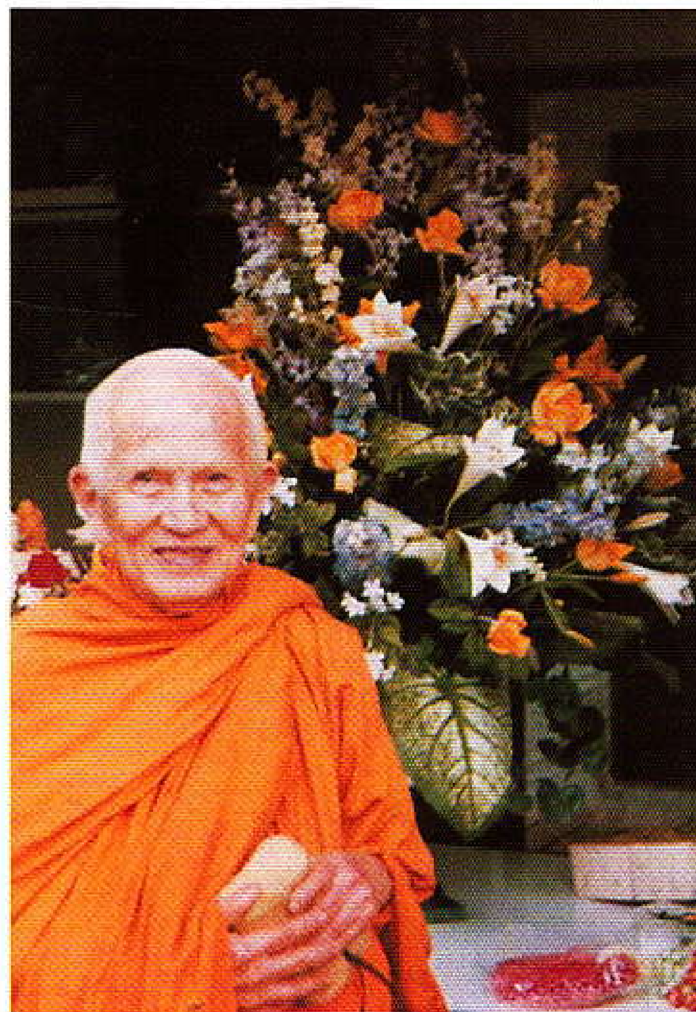

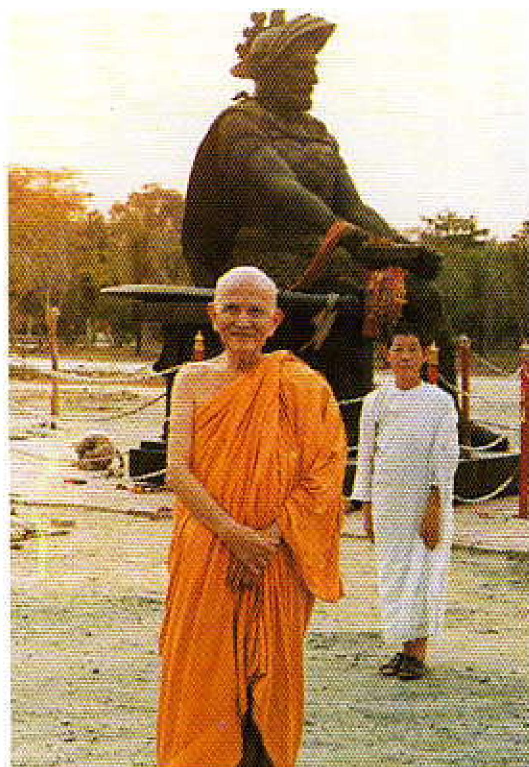

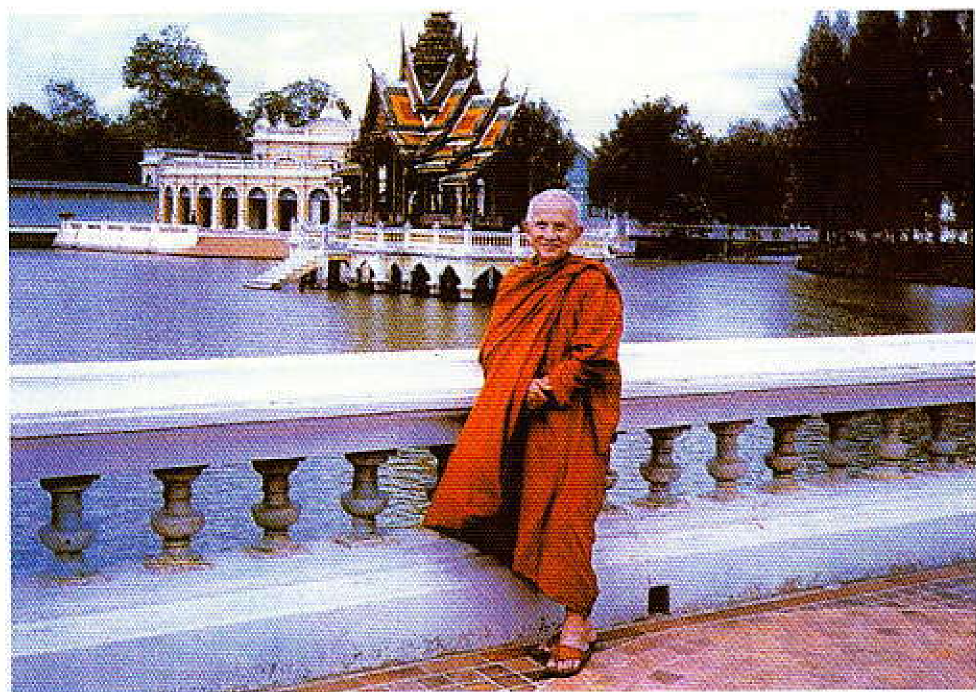

ถ่ายกับรูปหล่อพระเจ้าอโศกมหาราช วัดอโศการาม จ.สมุทรปราการ

หลวงปู่ถ่ายที่พระราชวังบางปะอิน จ.อยุธยา

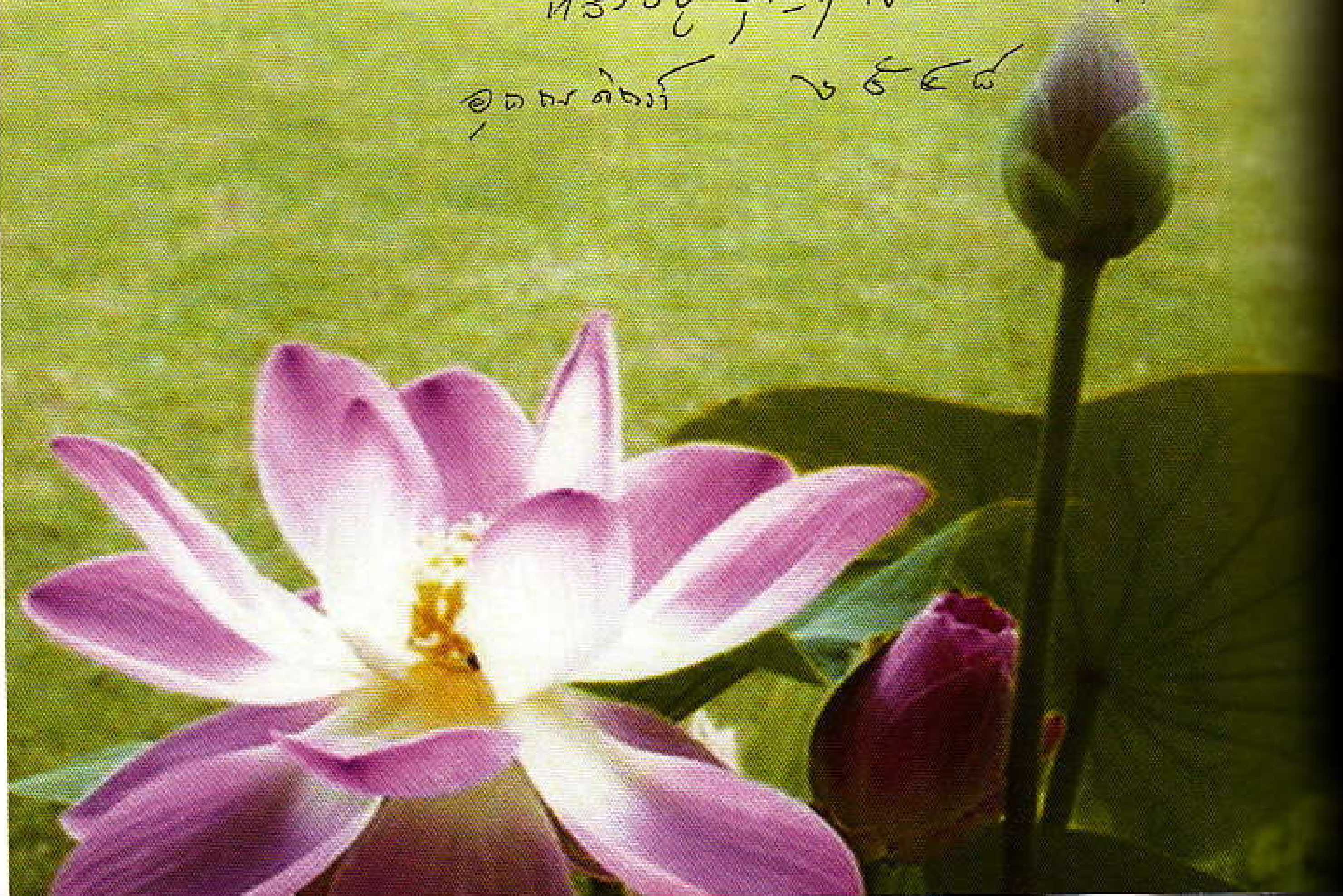

ภาพวาดสีน้ำที่ลูกศิษย์ชาวต่างประเทศวาดถวายหลวงปู่

การไม่ทำบาปทั้งหลาย การทำบุญให้ถึงพร้อม
ทำจิตให้บริสุทธิ์ จาก กิเลส อวิชชา
ความไม่ประมาท ใน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
ในตนเอง ในขณะที่ได้เกิดเป็นคน พบพระพุทธศาสนา
คือโอกาส ทำบุญกุศลให้มากยิ่งขึ้น

ไม่ประมาทใน อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา มรณานุสติ
สติ (รู้สักแต่รู้, เห็นสักแต่เห็น) หยั่งลงสู่
อมตธรรม - 'รู้' สติพร้อม - นิพพาน
นิพพานัง ปรมัง สุขัง - สุขยอดเยี่ยม
จิต สติ-นิพพาน - จิต ไม่ถึงพุทธสติ - เป็นโลกนะ
ตนหลง - ทุกข์
สรุป พุทธธรรม ทั้งหมด

หลวงปู่ บุญฤทธิ์ (ปัณฑิโต)
อุดมคติ ๒๕๔๘

พระธรรมเทศนา

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต

เทศนากัณฑ์ที่ ๑ ที่ออสเตรเลีย

แสดงธรรมแก่ชาวตะวันตก ไม่มีคนไทยเลย ก็เทศน์ไปว่า

"ท่านทั้งหลายเป็นชาวตะวันตก ชาวตะวันตกสมัยใหม่ไม่สนใจแม้แต่ Christ สนใจแต่ Science สนใจแต่ที่เป็นวิทยาศาสตร์จริงๆ คือ Pure science เป็นเรื่องการคำนวณล้วนๆ สูตร EMC_2 ของไอน์ชไตน์ เรื่องพลังงาน = วัตถุ เป็นเยี่ยมยอดทางวัตถุทั่วจักรวาล เรื่องการคำนวณชั้นสูตรของ Einstein EMC_2 คือพลังงานเท่ากับวัตถุ คูณด้วยความเร็วแสงพลังสอง สูตรของจักรวาลอธิบายทางวัตถุก็ได้มาด้วย mathematics การคำนวณต้องอาศัยตัวเลข (number) ตัวเลขมาจาก ๑ หนึ่ง Basic I. ความคิด I, - what is one (I). all professors in the world don't know. – I think I am here, I feel I am here that gives the concept number 1. But the conception I, is delusion, because "my" "I" เป็นความคิด หลงในขันธ์ ๕ เพราะฉะนั้นคิดว่า I ในกายใจชีวิตเป็นความหลง เพราะฉะนั้น เลข ๑ (หนึ่ง) เป็น I ก็คือ Delusion วิทยาศาสตร์ทั้งหมด คือ หลง

What is time, I am sitting here with consciousness without...

I am here = delusion.

Concept of time is delusion.

สรุปปัญหาใหญ่ทางวิทยาศาสตร์ ปรัชญา อภิปรัชญา Space time เป็น Delusion

NO.1 เชื่อเลข ๑ คิดว่าหนึ่ง เราในขันธ์ ๕ อนิจจัง อนัตตา เป็นโมหะ มิจฉาทิฏฐิ Delusion

NO.2 สัญญาทั้งหมด อดีต ปัจจุบัน อนาคต คือ **เวลา (Time)** มาจากนึกว่าเราอยู่นี่ I am here **คือหลง**

ในสมัยพุทธกาล มีนางพราหมณีผู้เชี่ยวชาญคัมภีร์พระเวทย์ (ซึ่งในพระสูตรว่ามีกว่า ๖๐ ลัทธิ) นางพราหมณีผู้นี้เก่งทางโต้วาที นางจะหักกิ่งไม้อันหนึ่งไปปักบนกองทราย ถ้าใครจะมาโต้วาทีก็ให้มาถอนกิ่งไม้ออก เวลานั้นไม่มีใครกล้าสู้

จนวันหนึ่งมีพระอรหันต์มาบิณฑบาต คือนางคนนั้นเอากิ่งไม้ไปปักใกล้ๆ ที่ท่านพัก เช้านั้นท่านออกบิณฑบาตเห็นเด็กๆ มาห้อมล้อมที่กองทราย ท่านเห็นแล้วก็ปัดกิ่งไม้นั้นทิ้งไป ท่านก็ไปบิณฑบาตแล้วก็กลับวัด นางพราหมณีวิ่งตามไป พระอรหันต์ท่านก็อนุญาตให้ถามคำถาม นางถามอะไรท่านตอบได้หมดทุกข้อ ท่านก็บอกว่า ทีนี้ท่านจะขอถามบ้าง อะไรคือ ๑ (หนึ่ง) นางตอบไม่ได้ ท่านก็เลยบอกว่า ถ้าอยากจะเรียนอยากจะทราบคำตอบ “ต้องบวช”

ON SPACE T.V. SCREEN

ON THE LAST BROKEN ENGLISH POETRY

Or, Space T.V. Screen in four dimensions
Carries on stream of lives that happen,
Wandering, bright, transparent heavenly, lovely forms
That only divine eyes could see.
Even the invisible ones born from Yogi's mind;
And men and women, old young, even many babies
Wondering on the mortal laughing, crying way
For no purpose not *'seeing' clear anything.*
Each pushed forth on one's kamma course enigmatically;
Includes all sorts of animal-poor species,
And horrible ghost, hell-beings that
Only Buddha knows their occurings and destinies.
Suddenly, with 'Bangs' or 'no Bangs' universal
In rhythmical blows nearly all disappear...
Nearly all, but blind minds natural, causes conditions Ignorance-remain.
And even all those burned out before, reborn as light-beings in space,
Waiting proper chance
When suns, earths could reappear
With water all around;
Then there they will plunge with light-speed into...
There eating, absorbing all they could, the sublime tastes,
So that material form re-energy again
And again, eating, killing, crying, continue.
Soon come the loving, laughing, morning, miserable madness...
Such continuance of eternal evolution
That never end even liberated, enlightened minds,
Very few, could come to be, The nature of things.

Phra Boonyarith [Pandito]
Adelaide, South Australia, Australia
29/5/2536

* The Three Ds *

Or Last Sound from Australia?

Death everywhere watching,
Danger never arrive announcing;
Difficulties always tracking,
Happiness – Dream!
Success – Same.
Born – Death – No choice.
Live according to one's kamma.
In Existence
Ignorance – Stupidity is supreme
As Big Blind Force driving all along,
Finish with It?
Another D. among the Three!
This came to me at Mullumbimbee
1974 near Antarctic the Sea.
Till now watching over all – all this Dhamma
From heaven tops to hell
To Eternity – in all universe
Eternal – parallel to Nivarna
Near but Far
Be, not see.

Adelaide S.A.
July 2537 – 1994

Send from Australia Aug. 2537 Adelaide S.A.

What About Lovingkindness - Mettā

Dhan Boonyarith (Pandito)

Lucky to know Lovingkindness - Metta
Very difficult indeed
First because few born with Bonne Chance
In the time of Buddhas or Lord Gotama,
Or in Buddhist Era,
To be aware of Suffering that He teaches
Or to even consider What is what truly in life,
Everyone from the top of heaven down to hell
Born as arrows shot from Powerful Bow
Go, go, go on living going as one like
Or not like - but have no choice!
Avicha, Kilesa defilement determine all
Dangers - Errors everywhere, inside even
Could not that all see,
Who could have heard and heart lucky
Who by past merits come to born already in Aware
To learn Lord Buddha teaching better
With Wisdom Power came with birth
Aware of the 'X' of oneself and all the world

All the Total Nature even.
For all answers try to find from His Dispen-sation
Have the capacity possibility to learn.
Just because come to born 'when'
'where' with 'whom' by Karma's functions
That are always perfect,
So could escape many pitfalls
Of Life vary dangerous even wonderful!
This is far from physical.
But the inside questions moral responsibility
That naturally proceed undisturbed
To Eternity, know? Don't know?
Nevermind like Law
Except it is perfect-no escape,
And then much more then that
How to get out of sorrows and pain
That is the purpose of Buddhist men
And women shure!
But this Metta lovingkindness must
Start by oneself for oneself first
One have to fight Māra! There start Difficulty!

Sound from Australia (near the end)

Super Ambassador.

Dedicated to some in Foreign Office. (Buddhists)

Tomorrow I'll go -
Next year I'll do -
I'll see such and such -
Suddenly a 'Klic-klock' in my heart!
This stop me dreaming!
Beautiful dream,
Coming to 'Reality'.
Perhaps not anywhere,
Perhaps end now all.
'That' is the warning Sound
Of the Super-Ambassador
Ambassadeur Botschafter.
Of 'the Last Day'!
Lucky enough he let me know,
Hear his coming denied to many.
That he strikes in a Blow.
Bodies divided, life gone,

Phra Boonyasith (Pandito)
(Chandarasombanvan)
Adelaide
SA
Aug. 2537.
-1994

Even in millions,
Men rarely could see Death coming.
It is silent approaching.
When it touches — finish! So suddenly.
Good Buddhists wonder
Why they are like that
Those going their way 'insoucieux'!
Like water running to the Fall Down
Water fall non stopping.
Many doing nothing good much —
Supposed intelligent beings,
Everyone come by their Kamma
Stay by their Kamma
Go with their Kamma — They say.

Lucky for the good ones.
Nothing wrong much had done
So they go happy.
With even some goodness
Feel peace.
Go in peace.
No fear of Super Ambassador
Ambassadeur or Botschafter!
Clear conscience never go low.

Last Sound
from Australia

5 Aug 2537-1994
Phra Booniyarith
(Pandito)
(Chandarabomboon)

DHAMMA BE DHAMMA - WELL

Worlds?
Existence?
Nation?
Dreams & Delution - Boring.
Hearing, Thinking, Knowing
with Ignorance 'that' cause.
If Buddha's Way arose
In Heart - All clear!
When ends Clasping! All!
Darkness - Path dissappear!
Five Māya Groups or Body-Mind as I - not-I
Explode Only Dhamma be
End Dualism, Monism Worldly Spiritual
Philosophy. Question - Answer: All!
Even Buddha, Dhamma, Sangha
Nirvana in Pure Heart Liberated Well,
(more or less

พระบุญฤทธิ์ (ปณฺฑิโต)
(จันทรสมบูรณ์)

5/8/2537-1994
Adelaide
S.A.
Australia

Sound from Australia:
Extra - Extra

Facts not Philosophy;
Or the Little One;
~~Or Life,~~

Adelaide S.A.
Australia
23 Aug, 2537
1994
Phra Boonyasri
(Pandito
(Chandarasomboon

A little head little hand
Little limbs dangling
With little body joining
The little one!
In all world of little ones,
The
Your eyes your mouth
all little cheek and chin;
They look pure innocent.
Many miserable.
Many lucky ~~Boys~~ and girls.
When one very little looks at you
Like one forget now all world's suffering!
O! Little one what you will be
What you will be - many many little ones?
In this little body little life
Lie in ambush Destiny!

So quiet so deep so dark so secret!
That makes one, tries to see - tremble.
No one knows what who will happen there!
Except Lord Seer the Buddha.
And the state of human beings
Among all worldly beings in general,
Now, in the past, the days coming.
What a powerful Potential there Destiny
In this little face and form innocent
Lovely that make human love,
It is frightening the Coil of the Kamma
Of the many past existences.
"Hard pressed" Coil of "Iron-Spring"
Would burst out suddenly
Or bud, budging slow slow
The Unknown Deployment of Life
With some comedies plenty of tragedies
The People — these littles growing to be
What kind of, in what way, no one know
Untill they came to estimation!
With the Good the Bad, Right or Wrong

Happy "unhappy sorrow or not lost meaning.
All of long years ~~swoop~~ fast sweeped out in one second!
Many could not "be" even in memory of none,
No history!
What thou will be Mignons? - Kinders.
They can not answer only smile
With beautiful eyes.
We also don't know
And wonder about all moving men in the world.
About human life, about all lives.
They flow along as flowing big River
This is Life! - No poor Reason explanation
That could produce only errors - even Science
With all the world's philosophies.
It is No-Choice!
If one said "No"
"That" is No-Choice already.
Because you could not choice saying So!
You have to!
At sixteen we come to dream, hope, worry.
At sixty we start to learn.
At ninety - if lucky - we look at Past
Frightened! feel the power of Kamma merits or Luck
Feel lucky - how it could happen like that?
That Life!

เสียงจาก[illegible]
เป็นภาษาไทย
ผู้[illegible]

Adelaide S.A

พระ[illegible]
([illegible])

ปัญหาสุดยอดชีวิต

ปัญหาสุดยอด มันหลอกโลกที่สุด ก็คือ อวิชชา
ไม่ว่าในยุคไหนโลก เทวโลก มนุสสโลก
ก็คือ ไม่รู้จักธรรมชาติ หรือ อวิชชา อันมีอยู่ทั่วไปในจักรวาล
คือ ระบบการดำเนินชีวิต ของสัตว์โลกทั้งหมด หรือ บุคคล
โดยเฉพาะอย่างยิ่งมนุษย์ ไม่ว่าโยม พระ ทุกศาสนา
ล้วนแล้วจะรอดพ้นอวิชชา [illegible] ที่มีทั่วไป ทั้งสุข ทุกข์ เลย สู้ไม่ได้ (หรอก)
ไม่ได้, เพราะทั้งเขาเกิดในท้อง ก็มีแต่ รู้[illegible]
ประกอบกับ ปัญญา สามัญชน ที่ไม่ได้ฝึก อวิชชาอยู่ทั่วไป
เพราะ[illegible] เกิดอยู่ทุกขณะ บังคับ ก็เป็นไป
ตามกระแสโลก กระแสสังคม กระแส[illegible] กระแส[illegible]
กระแสชีวิต อย่างที่ว่า NO-CHOICE ดังนั้น
ต่างฝ่ายต่างติดกันไป ทำกันไป เพราะ ธรรมชาติ คือ,
สุข, ทุกข์, ความพอใจ, ความไม่พอใจ, ความหลง
ความโง่ ที่ไม่รู้จักอวิชชา เป็นแรงผลักดัน Blind Force ที่ว่าจะ
ทำดี[illegible] หรือ ดีอย่างไรก็ไป
ที่เรียกว่า [illegible] ที่เรียก[illegible]
เทคโนโลยี ว่า political, social, economic, Science
Art Philosophy, Spiritual, Religious, War
Peace, Love Hate, Liking, Disliking, Living
ก็ไปไหนไม่รอด ทุกข์พร้อมไป, เพราะโง่ตามเดิม

เหมือนจักรโลกทั้งหมดลอยอยู่ในห้วงแห่งอวกาศ
ที่ครอบคลุม Galaxies ทั้งหมด หรือเหมือน
ดาวทั้งหมด
พลังดึงดูดของดาวอยู่ในกลาง Galaxy เช่น
ทางช้างเผือก Milk Way ไม่ยอมให้หลุดออกไป
หลุดออกจากวงแหวนดาวได้เลย ทั้งนี้
มีพลังแห่งธาตุ คือสิ่งของข้ามความอยู่ในธาตุ
เหมือนไม่มีรูปร่าง ไม่มีกำเนิด เป็นพลังกักเก็บอยู่
พระพุทธองค์ทรงกล่าวว่า อวิชชา เป็นธาตุใหม่
ทรงแสดงไว้ใน ปฏิจจสมุปบาท ว่า Line of Causation
คือว่า อวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารปัจจยา วิญญาณัง
สรุปอีกอย่างว่า Ignorance as causality produces
Consciousness อันเป็นที่อาศัย และมีเชื่อถือ
มีรู้, จิต, มโน ว่า "รู้" "คิด" "นึก" "รู้สึกตัว" เป็นวิญญาณ
เกิดดับคือสั่นแบบ 'คลื่นที่' frequency electronic
นับไม่ทัน พอๆกับ Zero Second ได้ยิน
ได้ยิน รู้สึก ก็เหมือนกัน ถ้าเลยเกิดขึ้นใด มัน
ดูสิไม่ทันแล้ว อย่าว่าแต่คนเลย แม้เทพ
เทวดา มนุษย์ ผู้มีฤทธิ์อภิญญาณ ก็ไม่สามารถ
แต่พระองค์ทรงแสดงสิ่งแก้ความอยู่ในธาตุ
หรือมีกลับกัน (ปฏิโลม) คืออวิชชาดับ - สังขารดับ
วิญญาณดับ, นามรูปดับ, สฬายตนะดับ, ผัสสะ

และจะแสดง ชีวิตของมนุษย์ปกติ อื่นได้ คือ
โลกุตรธรรม ชนิดพ้นโลกหลวง คือ อริยมรรคแปด
หนทางกลาง มีบุปผชาติไม่มีอาริยปัญหา อ่อนลง
ที่ทำหน้าที่งานของจิตวิญญาณ หรือ actuality ของ
มนุษย์ ที่มนุษย์มีจิต วิญญาณ เลี้ยงเลี้ยงชีพชีวิต
ที่ทางกว้างทั้งหมด
ที่โลกุตรธรรมยังเกิด แสงสว่างนั้นเกิดขึ้น
สัมมาญาณ เสียงพระพุทธองค์ทรง ทรงสอนแก่ ท่าน
ปริพาชกคนหนึ่ง ที่ว่าตามของมัวเกศ ไทยคนหนึ่ง
ซึ่งหลายครั้งว่า 'ถ้าเช่นนั้น เธอจงศึกษาใน
เมื่อเธอเห็น รูป นั้นสักแต่เห็น" and
all concerns เพียงเท่านี้ เธอก็จะเป็นผู้ถึงความ
ปลดปล่อยทั้งสิ้น ไม่ใช่เพียงเกิดปัญญา พ้นโลก
หลง หลอน ความคิดฝันว่า 'เรา ฉัน I, My
me, who, whom, self, Self หรือ
หลงตนเอง ไม่รู้จักตนเองแท้จริงว่าเป็น
อนัตตา อนิจจัง ทุกขัง เป็นสุญญตา ได้
ในที่สุดจะเกิด Zero Sound คือ จิต
นั้นโพธิ์ เหลืองรู้แจ้งจิตมีเมตตาที่สุด ตรงหัวใจ
หัวอกใจ คือ ที่จิตแท้จริง เพื่อให้พิสูจน์ตรง
ว่าเป็น ตน ได้

แต่มาเห็น ยังไม่เป็นของแข็ง ในทั้งหมด ตลอดเวลา
หลงว่า 'เรา' อันเป็น Center of Universe
ผู้ถูกหลอก ตัณหา-อุปาทาน เหตุผลแห่งความหลง
ทุกชนิด ดับ นิโรธ ชื่นเย็น พร้อมกัน
ทุกข์ทั้งหมด สิ้นเชื้อแห่งอนาคตกาล
ก็ดับพร้อม ปลดไปในพระพุทธศาสนา
ดัง ประจักษ์แจ้ง ตลอดชีวิต ในปัจจุบัน
ชีวิตนี้ ในอริยสัจ สิ้นแม้ อริยสัจนี้
เกิดมา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และรัตนะ
ไม่มี, ซึ่งเป็นบริสุทธิ์แม้ที่ใจ จริงไม่หลง
มีชีวิตอยู่ อันไปพ้นแล้วจาก ช่วงพระโลกียธรรม
แก่ กาม (sensual ทุกชนิด) พร้อม
สิ่งมลทินร้อยกับ คือ โกรธ, พยาบาท, โทษะ ทั้งหลาย
เสร็จไม่เหลือ กลับพร้อม เป็นพระ
พระอนาคามี the No-Return ไม่กลับ
มาสู่ กามภูมิ แห่งโลกเหล่านี้ทั้งหมด
อีกแล้ว ไม่ใช่โลกียชนเลย ยังมี
สังโยชน์ เพราะตนหลงว่า 'ตน' 'เรา'
'เขา' 'พระเจ้า' who whom ในรูปของ
body form idea feeling perception เป็นสิ่งเดียว
แทรกอยู่ภายในของมัน

เสียงแบบซากซึมในตน (Absorbtion)
อันสิ ปีติสุข หรือ อุเบกขา. เป็นกัน พร้อมสติ
เป็น อารมณ์สิทธิ์ ไม่เศร้าหมอง ไม่ใช่
ภาพลวง ไม่ใช่ พรหมโลก แต่เป็นขั้น
ปัญญาสำหรับ โลกุตตรจิต พ้นโลก
เท่านั้น แต่ถ้ายังไม่เหลือยึดมั่นหรืออยู่
เช่น รูปฌาน อรูปฌาน ยังไม่ได้ไปถึงภาพอยู่
ที่เหนือ
มีความ เฉพาะ เลยว่า "เช้า" ไม่ได้
คือ เข้าสู่ภพ เสวยภพ คือ มหาพรหมโลก
มหาเสวยสุขศักดิ์ ผมมีอาจเลยเหนียว
แต่ภายหลังเสื่อมแล้ว ลงไปหาทุกข์ ทุกข์
ได้ เพราะ ก็ยังห่วงทุกข์ในเรื่องให้
เพราะกรรม มนุษย์ สัตว์ ตกต่ำ (the Fall)
ไม่ต้องพูดถึง ทั้งที่ยังไม่ตาย ก็ตกแล้ว
ที่สุดโทษของกาม กม หรือจิต ที่เข้าถึง
มากที่สุด เรียกว่าเป็น นรก ที่ลึกลงไป
ที่สุด อวิชชาที่สุด ไม่ยอมให้หลุดไป
ได้ง่าย เลย.

พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงสัมโพธิสูตร
ไว้แล้ว (Sun Sutra) ทั้งสิ้นอริยโวหาร

อาคาร ไทยโลนะ เผาร้อนตัวอารมณ์

อยู่หมดแล้ว เป็นทุกข์ที่แท้จริง

ที่อาจเข้าถึงได้ หนึ่ง ไม่ใช่เรื่องเดียว

เล่าแต่เขียนอธิบายได้ ก็ว่าได้ political

social, psychology worldly

heaven, hell เพียงเท่านั้น

แม้โยคะโยคี พระเทพ ก็ไม่พ้น

ตลอดทั่ว ชีวิตนี้ (อนิจจา) ตามญาณ

สัมผัสแล้ว ได้ดูครอง ดังสัญญาได้เป็น

ไม่พึง ไม่รู้สึก ถูกทิ้งเลยเผาอยู่หมด

แล้ว! ทุกข์ผู้สู้ทุกข์ พ้นแสงเทพ

ได้ฟังพระอนุเทศนาญาณ เพียงฉะนั้นเสีย

สำเร็จเป็นพระอรหันต์ทั้งหมด

เพราะโลกุตตรอนุปัสสนา ที่ละญาณ

แล้วสร้างพ้นโลก เล่า เห็น ทุกข์แล้ว

เกิด ความเบื่อแล้ว จึง นิพพิทา ตาย ชั่ว

(Have enough with!) หน่าย พอ! 'เลิก' เกี่ยวข้อง เหมือน

จิตสึกรู้จัก ไฟร้อน ออกไปอยู่เสียใหม่ ที่ ร่มรื่น

พ้นภัย รู้สึกเย็นสบายทันที จึงปีติ

สุข ตั้งสติสงบอยู่ที่นั่น เพื่อเดินทางห่าง

ไฟ ออกไปอีก ไม่หวั่นไหวจากใจ

World - Space - Time (Speed) (Movement)
as "NOTIONS" (concepts)

Without Body-Mind (Senses) - All meaning impossible.
'World' the Lord Buddha said is or be the 6 Senses
With Ignorance sure!
Suppose no body-mind don't exist of all kind.
So Matter only exists. This is not 'World' for all 'beings'
'X' be 'X' only, Manifestation impossible - no 'Notion'
(Nor) 'This' presuppose 'sens' 'mind' 'seeing' 'thinking'
'Of a kind' with delusion, because all these 'not-Enlightened'
If by hearing or learning, practising Buddha Dhamma
The Super Ultramundane Way and Light (yāṇa) lokuttara
Lighted up in the the 'Mind' (Still then in Ignorance)
"World" BAVA of all kind extinct! (nirodha)
'This' happens because 'hearing' 'seeing' 'thinking'
(BAVA delusive existence) Know nothing true - If not so - You are Buddha!
The Lord Exalted One said 'SATI' like 'Hearing!'
Hearing "Only!" reaches into IMMORTAL NATURE
AMATA DHAMMA - that is Ultramundane
That is 'No-World' Space-Time-Speed,
'Inside-Outside' 'In-out' 'subjective-objective' not even Environment.
The TRUE NATURE is not BAVA existance
By Ignorance of any kind
It is simply true nature SACCA DHAMMA
Not 'World' as Delusion from delusive mind
Or Vinyāna (consciousness) with AVICHA
Like 'hearing' 'seeing' 'thinking
Of Puthuchana worldlings

This 'thingking' with Ignorance produce MANIFESTATION
(appearance of) 'Prachaksa' of 'things' or consciousness (vinyāna) existance BAVA (of all world beings)
In fact, historical one, when the lord Buddha once
Said to an ascetic "When you see – seeing only
The Vinyāna consciousness with Right Mindfulness (Sati Samma.)
Happened – enter on spot in one click of mind
The Delusion of 'I and the World' (Space-time – Ego)
And miserable 'problems' in all these.
See DHAMMA BE DHAMMA. – seeing! – hearing!
More than that 'Sensual Lust', too charming
With "charm" extinct with, (Kama chanda
And anger-malevolence that comes together so,
Definitively not come to bother
With this TERRIBLE KĀMA sensual World anymore,
He became Anāga – no-Returner,
Not yet completely enlightened,
Stays in Brahma state – special World
That will extinct when the remaining ignorance ends
All beings of worlds, universes
Hearing, feeling, seeing, doing, living
with ignorant-consciousness of much importance
So for them – World-World continue –
Inasmuch as its cause is there,
Hearing, seeing – don't know with Understanding.
With SATI super-way as knowing "only!" then
End all CONSERN (desire, attachment, grasping)
With 'All' (that means the Five Impermanent Groups)
Or Senses with Ignorance – Extinct the World
Of Delusion – DHAMMA BE! Real Nature
As it be, That all Buddhas and Disciples Realize,
Not the Temporal-Spatial – up-down, in-out.
No center of universe – the ego point to start with.

Sound from Australia In the Rainseason of 2537, 1994

Phra Boonyarith
(Panito)
Adelaide
S.A

At all time Situation

With Confidence in the good especially the Truth
True Dhamma, one already born lucky,
In super Luck Situation.
This is the beginning of all salvation,
The end of ~~rope~~ hanging from cliff-projection,
Lack only Diligence - not ~~much~~ energy strong,
And especially the awakening of mind to present -
the most difficult Mindfulness teached by the Lord Buddha,
Sati the exact word - not Satang; "hearing!" - hearing only!
Not least easy Samathi - few can do - properly.
And Buddha's Panya - understanding right.
The Three Aspects of the Worldly
That we learn from Him. All Dhamma be Dhamma Free - no ego true
And beware of the 3 Ds - Death - Danger - Difficulties
For all situation could come - not announce,
The sadness of life inevitable
Men animal all live miserable. This Reality,
For those born lucky with the 3Ws (Whom, where, when)
By the power of past kamma and present one
That determine Destiny - This Situation!
Now happy enough with breathing: Not yet die!
Feeling good ~~enough~~ also - not be in difficulties
Could do could go when you like - enjoy!
The Lord Buddha suggested "Don't ~~lost~~ the OCCASION"
This occasion this SITUATION.

Sound from Australia
14.2537

~~Phra Booniyarith~~
~~(Pandito)~~

Wie Buddhisten Mann die Welt bestehen.
How Buddhists stand to the World.
Or Avijā-kamma gives CHANCES,
Probability in Destinity,
Or simply UNIVERSAL COURSE.

In the silence sky of the dark-blue night
Thousand thousand stars spreding unlimited
No one know truelly what is that one among many,
Because even on this one earth on which one stands
With all lives included — not known true allready!
Knowing truely? — knowing only — nothing sure.
Even Death — known as 'corpse there' — only that.
As a shock — a separation definite — ends Chapter of Life!
Or for most — feel nothing at all! go away.
Only that, not more — the true Death no one know.
The Lord Buddha shows "Ignorance avijā produces Livings"
Beings of all kind visible unseen from heaven to hell,
Babies born in billion
In billions men die
But what is birth-death truely?
No one knows except Buddha Arahatta;
Or only (some) know both, only (words) in — th
Better don't trie to answer easily.
No-way! — Lost in these already.
Completedly lost in "There"!
All only 'living' 'living' 'living'
To eternity — No other way.
Not finish Ignorance — it turns Life-Sphere.
Spreding its hood head that is 'I' 'who' 'delusive' 'Self'!
"I and the World!" it says — so start 'conflicts' Kamma
Instead of Natural Harmony complete Nirvana
Or Dhamma be Dhamma — 'All' (delusion) dissappears!

So arose intention (kamma) with desire delusive.
'Vipāka' the results - born, die, life.
With CHANCES that change it -!
With Probability, Uncertainty, Relativity 'Destiny' and all,
All in this UNIVERSAL COURSE,
Like in the silent dark night
Billion stars sliding spreeding in dark-blue sky
Undisturbed peacefully in harmony to eternity.
Waves of worlds of senses-mind-delusion.
"World" out of these touches-pictures-names-thoughts-body
And Ignorance Impossible for the manifestation of 'Bava' world imagination
All kinds of lives even heavenly or yoga ones.
Buddhas arahatta purified all these sens,
All the Five Groups natural frequencies
All become Dhamma pure. from Ignorance Dhamma
When then mind is resplendent free
From delusive psycho 'ego' 'self' (with this mind-body. concept
End 'Conflicts' definitively.
World 'Problems' impossible!
Nivarna only be, "TRUE" only be security
Not the DELUSION or faked one ones.

Sound from Australia
in [illegible] 2537
30 Sept. 1994
Adelaide Australia
Dhra Boonyarith (Pandita)

The Nearly eternal MAGICAL Cycle
OF PAINFUL DREAM
THE ETERNAL.

The turning cycle must turn around
Where where among which
But the magical one is simply magic
Have no real place or the where about
Happens simply as a dream
With faked place and time (space)
Based only on mind!
Beings worldly infinitely blind
Always changing form-names stream,
Running around for no purpose no stopping
This situation be the "ETERNAL" DUKKHA
The EXISTENCE delusive BAVA —
World, life, Prisons, with DARKNESS inside
'Ego' power powerful power that drive (beings, men, angels)
For nowhere sure! because in the blind.
Simply turning around as Life returning
Always painful, but charmed by
Of pleasure strong with Desire (spring)
Dark inside, like in an unfathomed pit
Whence very very few souls out fight
The Blind force create concept 'I' - 'not I'
So 'inside' 'outside' in the The pleasure sensations on fire. (space time — nights of mind)
Both of them combine paradise
This Magical Charmed Cycle
Of blind worldlings, the suffering. (born within)
Difficult to perceive
From time to time someone,
Super Lights Buddhas happen, (are mind-awake as)
But few could be learned!
So the Magical cycle of Delusion
As only Dream but not on go on.

Sound from Australia (again) 9th Sept. 2537 1994 – In Adelaide S.A.

A Little! From Macro to Micro in 3 Ways – How to do?

Phra Boonyarith (Pandito)

From Macro to Micro, from Energy in evolution producing
With Ignorance power ~~sound~~ thence come all Universe beings
Etc. To a one being in pain or elation
Reign at all time the 3 characteristics super –
Impermanence – natural change ways – Troublesomeness
And the Super Way out of all these all,
Developped by all passed Buddhas and disciples;
Or the will-be ones in the future to eternity.
Who could perceive this are all so super.
All animals downfall Apaya could not,
Nor the bad ones or the unfortunate
From top of heaven to hell.
The Probability to come to the Right Way
Of salvation is micro
Because the Wrong One is macro,
Along with the always Uncertainty
In this Mighty Flow of Life.
Temporal spatial amidst the Contrary
Untemporal unconditional one.
Like infinite cosmos spreading with
Super speed in an Unlimited Voidness
Space super Stars enigma...
Worldly beings amidst all these pass their lives
Unconscious of Life only living on.
Pain truly realized never when Pleasure powerful.

All of them already cough in their six-sens sensations
By Ignorance power.
What one can do now in this time situation
Depending on Capacity and Possibility
Different for eachone comming with birth
When one born with the 3 Ws, with whom
When and Where like Doom or Boom
According to causes past deeds.
Here! now! one breathing could think
Good enough - especially good,
Many many not at all.
Look at fishes in the pond and ocean,
Animal in the sky on Earth and under,
And even many unlucky ones.
In reality Men and women sure are very fortunate
Among all worldly beings in sufferance,
But by kamma few born with Capacity Possibility
Subjected to Space-Time-Persons
One comes to.
Now when the Era of Light spent its half-life
In Buddhist time of 2537 or today,
Only a little for oneself, a little for others one can do;
If better than that - nevermind
If one could truly! it'll change the World!
Only mad men think
The country - the Men,
Not knowing their madness
Like all mad ones.

Ending in killings about crimes
Going to hell!
The Way to Good is easy for a born-good
Difficult for the not enough.
But never impossible.
Super difficult truely is the Way of Salvation
End the Dream of good-bad-neutral.
Happy or not, neutral - proton electron, neutron
Extinct (nirodha) from Mind Delusion of Existences
'Bava' different worlds of illusion
Be awakened one like Buddha,
Because it is much harder for you
To fight with the Ignorance bigger than Māra
Than with a heavy weight Champion one;
Not even one percent will dare,
Try to? - you'll not!
That is the true answer
Then one does a little good to be better
For oneself for others
As one can - If one could
Right, sensible do.
So he is truely super
Deem of veneration - sure.

Adelaide
22/10/2537

MAHA BHUTA DHATU
Matter-Energy
Reemergence of Matter – Co-Transmigration with Existence BAVA ([illegible])

People of western many beaiieve that Light proceeds
Never finish! even in circle.
Now everything worldly begin and end – in continuous speed.
Even light from all stars galaxies,
If we suppose just in theory,
If went much far it will degenerate – lost energy and
Somewhere there become matter – electrical particles,
So new universes galaxies stars stand:
'Worlds'! again combining with 'Bava' (World of the worlds)!
Or world as Delusion of Mind! Or of ignorant ones.
As Avijā conditional (paccayā) produces Existence!
If matter is like glass of T.V. screen
The World of forms (sensual or not) stay with
Like moving 'shadows' – schadows only! on T.V.
In Five-DIMENSIONS – the four, plus Ignorance!
Worldly beings "as that" proceed,
Except that most important – with Pain! – Dukkha.
Produced by Mind in the Blind, the Five khandas
Into the born-death – body-mind blocked!
Stuck into that the True Mind (Bhavangacitta)
In troubles. It could be used properly – if so fine.
If not, more ills come. Four comes and Avijjā,
Using it – Open Eyes see Sky that be at all time!
There. The Total Space or Nature have no times
Present, past, future. Begin with Whom? and What? – where? – No ego!
As TOTAL DHAMMA, Samgara – Visamgara
The Four Noble Truth – Nivarna
Relativity and Absolu in All! completed.

ส่งทับพแหงไซตฯ

นโมตัสส ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทธัสส

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาค อรหันต สัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

Honour to that Exalted One, Arahant, the Fully Enlightened One.

Ehre sei ihm, dem Erhabenen, Heiligen, Völlig Erwachten.

คำกล่าวเช่นนี้ ผู้ใดได้กล่าว หรือได้อ่านเข้าใจ
เป็นผู้มีโชคมหาศาล

เพราะเมื่อหลายพันล้านปีก่อน ก็ไม่ปรากฏ
หลังจาก พ.ศ. ๕๐๐๐ ไปแล้ว ก็จะไม่ปรากฏ
อีกนานหลายล้านปี ก็ไม่ปรากฏ
จนกว่า พระพุทธเจ้าองค์ต่อไป
พระศรีอริยเมตรัย
จะปรากฏขึ้น.

ขอให้โยมทุกคน
เป็นผู้มีบุญพอกพูนบุญมา
ได้ทำบุญไว้แล้ว มาก
เป็นผู้มีโชคดีเลิศ

เรียนจาก
สอบเขาเรื่อง
เริ่มต้น
พระพุทธ
(ปัญญาไทย)
ภาพพระพุทธ
Adelaide S.A
Australia
พ.ศ. ๒๕๔๒

=องค์เดียว
...ned One
...wachten.

สัจจ์ อมต

1) อริยสัจจ์สี่ – พระนิพพาน

2) คิดอย่างโง่ (อวิชา) ตัวสังคมสัตว์โลกทุกชนิด
ไม่ว่าในกาลไหน ด้วยอำนาจอวิชชาธาตุ มีมิจฉาทิฐิ
ว่ามีตน ตัวตน (ego, self) เรา - ไม่ใช่เรา, เขา กับโลก
เป็นเหตุให้ หลงผิดไปรับอัตตา ทุกชนิด
ตั้งแต่ยอด พรหมโลก เทวโลก ลงไป
จนถึงนรก เป็นภพ สาม (กาม, รูป, อรูป,
อันได้แก่ โลกของสัตว์ มีกาม ทั้งหมด
ตั้งแต่ เทวโลก ลงไปสุดโลกนรก และ
โลกของมนุษย์ ที่ พรหม คือโลก
ของสัตว์ในฌาน นิมิตในฌาน
ยึดถือเป็นของจริง เป็นตน self, Self
ไม่เห็นจริงอันนี้ ยึดถือ
สรุปในปฏิจจสมุปบาท คือ อวิชา+จิตธาตุ แต่งเรื่องขึ้น
อวิชาปัจจยา สังขาร คือ จักรวาลหลง
อริยสัจจ ทุกข์ ได้แก่ สัตว์โลก ทุกชนิด ทุกข์เพราะอวิชา
ต้องมีการพยายามแก้ไข ศีล ชนะทั้งโลก (โลกุตตรธรรม)
อริยมรรค องค์ สัมมาทิฐิ ปัญญา ใส่ตามมรรคผล เป็นต้นให้
เกิดขึ้นได้ อวิชาดับ สังขารหลง ก็ไม่มีหลง
หมดสิ้นหลง ดับ (ส่วนที่สำคัญสุด) ส่วนนี้ ; หรือดับ
ว่ามีตน เรา เรา ego! ทางหลังไม่ชัด

โลกวัตถุ หรือ Matter Energy, Space Time
Movement (What (truly) moves? what จริงจัง แล้ว
ในทางโลกอิสระ แสวงหาเท่าไรๆ ก็ไม่รู้จริงได้
โลกวัตถุ พระพุทธองค์ สรุปไว้ว่า มหาภูตรูป
ไม่ดับสูญไป แต่ เปลี่ยนแปลง สู่ พระนิพพาน คือ
ที่เปรียบไม่ได้ ตลอดกาล
โลกวัตถุทั้งหมด สรุปรวม ที่ ความคิดหลง
เรื่อง จำนวน (เท่าไร) ขนาด (เท่าไร)
~~[illegible]~~ วิทยาศาสตร์ทางโลก ทั้งหมด
อาศัย ความคิดแบบนี้
แต่จำนวน อาศัยคิดว่า หนึ่ง
ปราศจากความคิดอันนี้ ความเข้าใจว่า จำนวน
(quantity, mathematics) ~~(จำนวน)~~
เกิดขึ้นไม่ได้ แต่ความคิดว่า หนึ่ง
อาศัย ความโง่ ในสันดาน me ใจว่า ไม่รู้หลง
รู้สึกว่า 'เรา' อันเป็นสังโยชน์ เครื่องผูก
จิต ข้อแรก ใน สิบข้อ ที่สำคัญสุด
ส่วน ขนาด จุด, เส้น, กว้างยาวสูง (มิติสาม)
เป็น ~~[illegible]~~ หลวงทาง ตาม สัมพันธ์ ~~[illegible]~~ หลวง
ตั้งแต่ ทามสิบตา จน สูงสุด อากาศสูงสุด
ใน อรูปฌานสมาธิ พ้นจากโลก คือ
หลงเป็น Space Time Speed movement
เวลา อาศัยรู้สึกผิดว่า 'เรา' มีอยู่
สืบต่อรวมๆ ไม่มี ต้นปลาย เป็น ขันธ์รวม

Australia. 29/5/2536

ใบแทรกหนังสือ

พระบุญฤทธิ์ (ปณฺฑิโต)

Adelaide S.A.

๒๓ ธ.ค. ๒๕๔๒

วิปัสสนาสั้น (ที่เมืองอาเดเลด ออสเตรเลีย) ปลายปี ๒๕๔๒

มองดูรอบๆ ฟังไปพร้อม นั่นก็นก นี่ก็กา นั่นก็ปลา ในโถน้ำบนโต๊ะ ก็ปลาทอง ถ้าเราพูดกะมันได้ และมันก็พูดกะเราได้ แล้วมันก็จำความเดิมได้ ปลาทองในโถก็คงโวหารว่า "ไม่น่าเป็นยังงี้เลย เมื่อไม่นานมานี่เองเราเป็นคนมั่งมีหรูหรา" เพราะทำงานหามรุ่งหามค่ำ นอกนั้นก็งานเลี้ยงถึงเที่ยงคืน พร้อมทั้งอบายมุข...บุญบาปไม่รู้จัก...สนใจจะเอาท่าเดียว เรื่องลวงเชี่ยวชาญ ลูกหลานไม่รู้จักสั่งสอน หอบสมบัติเข้าบ้านท่าเดียวมีสารพัด อยากได้อะไรหามา...พุทโธ ธัมโม สังโฆ ไม่รู้จักเลย

ยังไงงีบนิดเดียวมาเป็นยังงี้ เป็นปลาทองท่องเที่ยวอยู่ในน้ำเสรีไม่เท่าไร คนจับเอาไปเข้าร้าน ลูกหลานยังไงไม่รู้ พลัดผลูไปเจอเลยซื้อเอาใส่ไว้ในโถนี้แหละ...มองดูรอบตัวก็สมบัติของเราทั้งนั้น แต่ไม่ใช่ของเรา จะใช้จะชมอะไรก็ไม่ได้มันน่าเจ็บใจ...ไปไหนต่อไป...ก็ไม่ทราบได้

น่าทุเรศจริง

จบ.

เสียงจากออสเตรเลีย (พิเศษ)
สูตรธรรม Dhamma Equation
จิตสติเท่ากับวิมุตติจิต วิมุตติธรรม

Adelaide S.A. ออสเตรเลีย ๒๕๔๒

๑. ขึ้นต้นด้วย ได้ยินสักแต่ได้ยิน (ตามสติปัฏฐานสูตร) เห็นสักแต่ได้เห็น รู้สักแต่ได้รู้ (เมื่อเธอเห็นรูป รูปนั้นสักแต่ได้เห็น) ปริพาชกได้ฟังแล้วสำเร็จธรรม รู้แจ้งสัจธรรม พ้นกามภพเด็ดขาด พ้นทุกข์ไป

๒. โดยอนุโลม (by causality) ตามลำดับธรรม "เห็น" สักแต่เห็นเป็นวิญญาณสติ "รู้" สักแต่ "รู้" เป็นวิญญาณสติกำหนดวิญญาณสติให้เกิดต่อเนื่องเป็นปฏิบัติธรรม เกิด จิตสติ

๓. โดยปฏิโลม จิตสติ อริยสัจเกิดถึงอริยธรรม พระพุทธองค์ทรงกล่าว สติหยั่งลงสู่อมตธรรม "วิสังขาระ คะตัง จิตตัง" จิต (ตถาคต) (ถึงอริยมรรค) หยั่งลงสู่อมตธรรม (พระนิพพาน) เทียบอวิชชาดับ สังขารดับ (ปฏิจจสมุปบาทปฏิโลม) (Line of Causality in Reverse)

๔. ธรรมที่ทำให้สำเร็จได้ คือผลแห่งบารมี ๑๐ ครบถ้วนดังพระโพธิสัตว์โคดมเจ้า ในวันวิสาขบูชาเจริญอริยมรรคสัจสำเร็จด้วยพระองค์เอง ทรงบรรลุอรหัตตผลสัมมาสัมโพธิญาณ จิตพ้นอวิชชาโมหธรรมจิตสติถึงวิมุตติจิตพ้นโลกสมมุติด้วยอำนาจกายใจ ชีวิตโง่ (อวิชชา) หรือผลบารมี ๑๐ อันครบถ้วนด้วยของสาวกบารมีธรรม ได้ฟังพุทธธรรมเกิดอริยสติ สำเร็จธรรม คือดอกบัวเหนือน้ำบานแล้ว อริยสงฆ์แต่โสดาบันขึ้นไป จิตพ้นหลงรู้แจ้งธรรม ทำลายอริยสัจทุกข์ที่แท้จริง อุปาทานขันธ์ ๕ เสียได้ ขันธ์ ๕ หลงดับ

หลวงปู่แหวน สุจิณโณ ว่า ระเบิดขันธ์ ๕ เสียก่อน กรรมหลง ภพหลง ชาติ ชรา มรณะหลง ดับไป รู้แจ้งอวิชชาเท่านั้นเกิดขึ้น อวิชชาเท่านั้นดับไป ดังพุทธองค์ทรงกล่าว ทุกข์เท่านั้นเกิดขึ้นทุกข์เท่านั้นดับไป (ตื่นนอนเช้า ฝันเท่านั้นหายไป)

เหตุที่ให้เขียนสูตรธรรม เพราะอ่านเรื่อง Das Raum. Ather and Problem der Physik ของ Albert Einstein

ถึงข้อความที่ว่า Es bersteht ferner die Schwierigkeit, daB unsere Sprache mit Worten operieren muB, die mit jenen ursprunglichen Begriffen unlosbar verknupft sind. Dies sind die Hindernisse, die sich auch in den Weg stellen, wenn wir das Wesen des vorwissenschaftlichen Raumbegriffes darlegen Wollen ใจความสรุปว่า "เราจำจะต้องพูดด้วยคำพูดที่เหมาะสมกับความคิด (concept) โดยแน่ชัด และนี่ก็คืออุปสรรคที่ขวางหน้าเราอยู่ ทำให้ไม่สามารถบรรยายถึงแก่นแท้ของความคิดสมัยก่อนวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับเรื่องเทศะ space (เนื้อที่) ได้ถูกต้อง"

พิจารณาดูแล้ว อะไรคือ "พูด" เอากันให้ถึงสัจธรรมสุดอย่างที่พระพุทธเจ้าทรงรู้ ต่อให้ตำราชาวโลกหมดโลก ตำราพรหมเทวดา ก็อธิบายถูกต้องจริงไม่ได้

อะไรคือ "คำพูด" อะไรคือ "คิด" อธิบายจนถึงแก่นแท้ พระพุทธเจ้าไม่ตำหนิได้ ก็เหมือนกันมืดตื้อ

รู้สึกว่า "โง่" (อวิชชา) มันใหญ่โตคับฟ้าทับอกอยู่ นึกถึงพระธรรม อาทิตตปริยายสูตรที่พระสวดเป็นภาษาบาลี เข้าใจหรือไม่เข้าใจ (จริง) อีกเรื่องหนึ่ง สรุปแล้ว กายใจของปุถุชน และนี่เกี่ยวเนื่อง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มีผัสสะ การกระทบ (เห็น รู้ ได้ยิน) ด้วยวิญญาณ (คิดหลง) เกิดพร้อม เกิดวิญญาณหลง จิตหลง เป็นทุกข์แท้ ร้อนเผาด้วยอวิชชาโง่ ราคะ (ใคร่อยาก) โมหะ (โง่หลง) อยู่เป็นประจำเลย ถ้า "เห็นทุกข์" จริงจิตออกห่างจากไฟ (สิ่งหลง โลกหลงทั้งหมด กายใจขันธ์ห้าหลงทุกข์) ทั้งหมดหลุดพ้นมืดทุกข์ไปเป็นวิมุตติจิต หมดเรื่อง คิดสมมุติโลกหลงเพราะโง่อยากเสียที สิ้นโลกสมมุติ คำพูด การพูด สมมุติโดยโง่ พระท่านว่า อวิชชาดับ สังขาร (สมมุติ) ดับ ภพหลง ทุกข์หลง ดับ

เสียงจากออสเตรเลีย ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๒ ระยะ Distance ระหว่างสติกับสัจธรรมไม่มี

พระพุทธองค์ทรงตรัส สติยับยั้งมาร สติหยั่งลงสู่อมตธรรม (พระนิพพาน วิมุตติธรรม วิสังขารธรรม) ระยะห่างระหว่างจิตสติ (คิด นึก รู้พร้อมสติธรรม) กับสัจธรรมจึงไม่มี เมื่อพระพุทธองค์ทรงสอนสติปัฏฐานแบบปฏิบัติทันทีแก่ปริพาชก (นักบวช) คนหนึ่งว่า "เมื่อเราเห็นรูป รูปนั้นสักแต่เห็น สติธรรมขั้นโลกุตตรธรรม โสดา มรรค ผล เกิดขึ้นทันที จิตเกิดสติ จิตหลง (โลก) หลงตน คือ สักกายทิฏฐิ ความหลงกายใจ ชีวิต ขันธ์ ๕ ดับไปทันที ภพหลง Existence หลง เป็นๆ อยู่ๆ แบบโลกอวิชชาดับไปพร้อมกรรม คิด พูด ทำ โดยหลง พร้อมตัณหา อวิชชา อุปาทาน (ในขันธ์ ๕) ดับไป จิตพ้นโมหะ อวิชชา หลงโลก หลงตน ego self subjective objective ภายใน ภายนอก Space-Time หลงสัญญา โลกหลง (ในขันธ์ ๕) ดับไปทันที"

ฉะนั้น ระยะความใกล้ไกลระยะจิตกับสัจธรรม พระนิพพาน จึงไม่มีเหมือนระยะห่างระหว่างคลื่นกะน้ำไม่มี (คิด รู้ วิญญาณ สังขารเป็นอาการ movement)

วิญญาณคิด นึก รู้ ได้ยิน เห็น เป็นอาการจิต ถ้าจิตนี่อยู่ใต้อำนาจอวิชชา สังโยชน์เครื่องผูกจิต ๑๐ ประการ โดยเฉพาะ ๓ ประเภทแรก มีสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส เป็นตัวสำคัญดับ เพราะวิญญาณสติเกิด เห็นสักแต่เห็น รู้สักแต่รู้ เกิดสังขารพิเศษ อริยมรรค โลกุตตรธรรมเกิด จิตสติเกิด พ้นหลง นิพพาน (สรณธรรมที่แท้จริง) คิด นึก รู้ เห็น ฯลฯ เป็นอาการเหมือนคลื่นกับน้ำในทะเล ถ้าคลื่น (คิด รู้ ได้ยิน) สว่าง ระยะระหว่างคลื่นกับน้ำจึงปรากฏว่าไม่มี เมื่ออวิชชา ตัณหา อุปาทานดับ

Place of Matter in the TOTAL DHAMMA OR TRUTH

MATTER (MAHAPHUTARUPA) never disappear but it could not enter into The Super DHAMMA (above world of delusion) "Dhamma the Lord Buddha Words".

Matter considered so, in **The Total infinite Evolution** of the Total Nature or Dhamma is **Neutral.**

It is combined with **Dark Force Universal Ignorance** to produce all kinds of Worlds of ignorance "Names and Forms" in the infinite time, - Both Matter and Ignorance that cover the mind produce delusion of "I" and "Time" that go together and end together. – produce the **Real Pain** that only could be discovered by the Enlightenment Bhuddha's Wisdom, **from time to time** in this infinite evolution. But in crucial time Enlightenment need Form (Rupa) **material** at least in the Human existence as a component of the basic. Name and Forms of the Five Groups (Khanda) or Body-mind-life and ignorance, whrer is the True Pain (Upadana Khanda) or the **First Noble Truth.** But also in process of natural fighting to get out of the **Real Pain by Ignorance.** (The first Noble Truth).

Matter is unescapable necessity to be used to make form or body especially at earlier act of Enlightenment of... First level the Stream Enter (Sotapanna).

So it not the Bad or the Good but the Neutral (Aphayakata).

In the Infinite evolution of the Total Truth or Dhamma from time to time dependant on the **Probability of Nature** in the natural Process of the Infinite Born and Death or Suffering true the seeing (as elementary force) of **the Pain** or Suffering **could** happen. The Lord Buddha had explained this already in long **Sutra** about the **Line of causality** (Patija samutta pata).

Then it start the thing that could be called the **Revolution of Spirit** against **Darkness** or **Ignorance**. But in this darkness Matter stays as an important **combination**, so it become a complex process of Duality of Use Matter to fight against the Matter, to use the Five Groups (with form) to **drop down all of them**, that is the nature of Enlightenment or the **Noble Middle Way in Action!** In the **Practice** of **Sati-Mahasati, Buddha's Sati**. That is the truly **Usefulness**. Like **The Lord Buddha's words** "Nivarna", (The Absolu Truth) is the **Highness Happiness** not only read book but the reader Khamma born miserable!.

จิตบริสุทธิ์และองค์พระพุทธศาสนา

จิตบริสุทธิ์ เป็นแก่นสังขาร นอกนั้นธาตุขันธ์รวมทั้งอวิชชากิเลส เป็นแต่เปลือกสติอริยมรรค โลกุตตรสังขารเป็นขวานวิเศษ ถากเปลือกออกจากแก่น จิตบริสุทธิ์ พ้นอวิชชากางกั้น ก็ถึงหยั่งลงสู่ธรรมบริสุทธิ์ นิพพานเป็นสัจธรรม อมต อกาลิโก ไม่มีภพชาติ เวลาสถานที่แบบโลกหลงตนหลงทันที สติหยั่งลงสู่อมตธรรม จิตวิมุตติ วิสังขาร พ้นฉากกั้น ย่อมถึงวิมุตติธรรม อมตสัจธรรมพ้นแดนโลกหลง (อวิชชา) มตธรรม วัฏสงสารของปลอม

สติอริยมรรคทั้งหมด พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เปรียบรัศมีของบุญแห่งอมตสัจธรรม วิมุตติธรรม วิสังขารธรรม วิราคธรรม อกาลิโก นิพพาน ไม่ใช่เรื่อง ภพโลกมีเวลา Space-time ในนอกสมมุติแบบโลกหลง ไม่มีเรื่องต้นปลาย เป็นที่พึ่งได้จริง และมีรัศมีของบุญ คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ หรือสัจธรรม คือส่วนหนึ่งของนวโลกุตตรธรรม องค์พุทธศาสนา (มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑) แผ่มาแต่ดวงอาทิตย์ นิพพาน เมื่อตาเปิดได้เมื่อใดย่อมเห็นรัศมีอาทิตย์ทันที (สติ-นิพพาน) อวิชชามาสู่โลก ทำให้เกิดเงาบนพื้นดิน เป็นอุปาทานขันธ์ ๕ กาย ใจ ชีวิตหลง เกิดดับดังคลื่นสังขาร ไม่มีหยุดยั้ง ที่นึกหลงว่า เรา เขา เราและโลก ก็คืออันนี้แล แต่ธรรมชาติ เงาต้องมีรัศมีอยู่ด้วยเสมอ เป็นรัศมีมัวหมองด้วยอวิชชาขันธ์ ๕ แต่รัศมีก็คงเป็นรัศมีเสมอ ไม่ใช่อวิชชาธาตุขันธ์ ๕ ท่านจึงว่า จิตเดิมบริสุทธิ์ แต่มาหมองเพราะอวิชชา อนิจจัง

จิตปริสุทธิ์ และองค์พระพุทธศาสดา

พระบุญทรัพย์ (เขมจิตโต) Adelaide S.A 2545-2002

จิตปริสุทธิ์ เป็นแก่น สิ่งตรงนอกนั้น
ธาตุ ขันธ์ รวมทั้งอริยสัจเลย
เป็นแค่เปลือก สติอริยมรรค โลกุตตรสังขาร
เป็นของพิเศษ [illegible] เปลือก ออก
จากแก่น จิตปริสุทธิ์ พ้นอริยะ
ทางกันก็ [illegible] หยั่งลงสู่ แบบปริสุทธิ์ นิพพาน
เป็นสิ่งของแบบอมตะ อกาลิโก ไม่มีเวลา [illegible]
เวลาสมมุติ แบบโลกหลอกคนหลง
ทันที จิตวิมุตติ วิสังขาร พ้น [illegible]
(สติหยั่งลงสู่อมตะแล้ว) ย่อมถึง วิมุตติแบบ อมตสิ่งแบบ
พ้นแดนโลกหลง (อวิชชา) มรรคแบบ
วิญญาณสังขาร ของปลอม

สติอริยมรรคทั้งหมด
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เปรียบ
รัศมี แห่ง (rays) อมตสิ่งแบบ วิมุตติแบบ
วิสังขารแบบ วิราคแบบ อกาลิโก นิพพาน
ไม่ใช่เรื่อง [illegible] โลกสมมุติ มีเวลา
Space-time [illegible] สมมุติ แบบโลกหลง
ไม่มีเรื่อง ต้นปลาย เป็นที่พึ่งได้
จริง และมีรัศมี (rays) [illegible] พระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ หรือ
สิ่งอมตะ [illegible] โลกุตตร [illegible]
(ส่วนหนึ่งของ) องค์พุทธศาสดา (มรรค ๔ ผล ๔
นิพพาน ๑) แผ่นแห่งองค์ธาตุนิพพาน
เมื่อตาเปิดได้เมื่อใด ย่อมเห็น
รัศมี ธาตุทิพย์ ทันที อันไม่แยก
(สติ - นิพพาน) จากองค์ธาตุนิพพาน
ส่วนรัศมี ธาตุนิพพาน ที่แผ่ผ่าน [illegible] อริยะ
มาสู่โลก ทำให้เกิด [illegible] เป็น [illegible]
[illegible] เกิดดับ [illegible] สังสาร ไม่มีหยุดยั้ง
ที่ [illegible] ว่า เรา เขา เราและโลก [illegible]
แต่ [illegible] ต้อง [illegible] รัศมีอยู่ด้วยเสมอ
เป็นรัศมี [illegible] ด้วยอวิชชา [illegible] แห่งรัศมี [illegible] เป็นรัศมีปรุงแต่ง
ไม่ใช่ อวิชชา [illegible] จิตเดิม ปริสุทธิ์ แต่มีหมอง เพราะอวิชชา

ได้รับเพิ่มเติมเมื่อ 18 พ.ย. 45.

พระพุทธศาสนา คือ ทำจิตให้บริสุทธิ์

อาศัยพุทธสติ รวมอริยมรรค คือ “วางกังวล” ปลงสังขาร ขันธ์ ๕ ถึงวิสังขาร ถึงวิสังขารธรรม พระนิพพานไร้ขันธ์ ๕ ภาระหนัก

จิตบริสุทธิ์ ธรรมทั้งหลายก็บริสุทธิ์ กายวาจาใจ คิดพูดทำนึกรู้ นั่งนอนยืนเดิน ได้ยินได้ฟัง แก่เจ็บตาย ก็มีแต่โลกุตตรสุข มหาภูตรูป วัตถุธาตุ (matter) ก็บริสุทธิ์กลายเป็นพระธาตุ เมื่อพระพุทธองค์ทรงบรรลุโพธิญาณวันวิสาขบูชา ทันใดที่จิตสว่าง วัตถุธาตุของพระกายก็เป็นดั่งเจียระไนใสสว่าง กายก็เป็นพุทธกาย พระเนตรเป็นพุทธเนตร พระจักษุเป็นพุทธจักษุ ธาตุแห่งพระพุทธ เมื่อถวายพระเพลิงแล้วเป็นพระธาตุ (relics) ดั่งรัตนะทรงอำนาจมหัศจรรย์

นี่เพราะพระพุทธจิตบริสุทธิ์จากสังโยชน์ เครื่องผูกจิตทั้ง ๑๐ ประการ เมื่อเจริญพุทธสติ ปลงสังขาร วางกังวลขันธ์ห้าได้ จิตบริสุทธิ์หลุดพ้นขันธ์ ๕ จึงจะรู้จักจิตแท้เองว่าบริสุทธิ์ เลิกหลงสังขาร อารมณ์โลกรู้สังขารพิเศษ คือ โลกุตตรมรรคผลที่เป็นโลกุตตรสัจธรรม คือ รู้อริยสัจ ๔ นิพพาน สังขาร วิสังขาร เป็นธรรมเหมือนมหาสมุทร คลื่นคงเป็นอาการ (สังขาร) ธาตุน้ำ ธรรมแท้คงที่เป็นนิจ เป็นคนละธรรมชาติกับอนิจธรรมไปเลย คือ ขณะจิตสติ โลกุตตรธรรม วิญญาณสติเห็นแจ้งธาตุแท้ อมตธรรมเป็นของจริง เลิกหลง คลื่นอาการจิต ขันธ์ ๕ เป็นโลกจริง ตนจริงต่อไป พุทธจิตสู่พุทธธรรม อมตธรรม วิสังขารธรรม เป็นสรณะ ดังพระพุทธวจนะที่ว่า วิสังขาระ คะตัง จิตตัง

เสียงจากออสเตรเลีย
2545-2002
พระบุญฤทธิ์ เขมจาโร

พระพุทธศาสนา คือ ทำจิตให้บริสุทธิ์
อาศัย พุทธสติ รวมอริยมรรค คือ
'วางกังวล' ปลงสังขาร ขันธ์ห้า
สิ่ง จิตวิสังขาร พระนิพพาน ไร้ขันธ์ห้า วางภาระหนัก
ได้วิสังขารธรรม
จิตบริสุทธิ์ ธรรมทั้งหลายก็บริสุทธิ์
กายวาจา ใจ คิด พูด ทำ นึกรู้ นั่ง นอน ยืน เดิน
ได้ยิน ได้ฟัง แก่ เจ็บ ตาย ก็มีแต่โลกุตตระ
มหาภูตรูป วัตถุธาตุ matter ก็บริสุทธิ์
กลายเป็นพระธาตุ เมื่อพระพุทธองค์ทรงบรรลุ
โพธิญาณวันวิสาขบูชา ทันใดที่จิต สว่าง
วัตถุธาตุของพระกาย ก็เป็นอันเรียบร้อยใสสว่าง
กายก็เป็นพุทธกาย พระเนตรเป็นพุทธเนตร
พระจักษุ เป็นพุทธจักษุ ธาตุแห่งพระพุทธองค์
เมื่อถวายพระเพลิงแล้ว เป็นพระธาตุ relics
ดังรัตนะ ทรงอำนาจมหัศจรรย์
ที่เพราะพระพุทธจิตบริสุทธิ์ จากสังโยชน์
เครื่องผูกจิตทั้งสิบประการ
เมื่อเจริญ พุทธสติ ปลงสังขาร วางกังวล
ขันธ์ห้าได้ จิตบริสุทธิ์ หลุดพ้น
ขันธ์ห้า จึงจะรู้จักจิตแท้ ว่า บริสุทธิ์
เลิกหลงสังขาร อารมณ์โลก รู้วิสังขาร
วิเศษ คือ โลกุตตรธรรม ที่เป็น
โลกุตตรสัจจธรรม คือ รู้อนิจจังสิ่ง
นิพพาน, สิ่งธรรมวิสังขาร เป็นธรรม
เหมือนมนุษย์ สิ้นหลง เป็น
อาพาธ(สังขาร), ธาตุหรือธรรมแท้ คงที่เป็นนิตย์
เป็นคนละ อมตธรรม กับ อนิจจธรรม ไปเลย
คือ ชนะจิต สติ โลกุตตรธรรม จิตพุทธสติ
เห็นแจ้ง ธาตุแท้ อมตธรรม เป็นของจริง
เลิกหลงติดสิ่ง ธรรมจิต เป็นโลกจริง
ต.ค.45.
ตนจริง ต่อไป ไร้ขันธ์ห้า พุทธจิต
อมตธรรม วิสังขารธรรม ที่ พุทธธรรม เป็นสิ่ง ธรรม
ดังพระพุทธวจนะที่ว่า วิสังขารคตัง จิตตัง

พุทธสติ

เสียงจากออสเตรเลีย พ.ศ. ๒๕๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๒)

เมื่อพระพุทธองค์ทรงแสดงปฐมเทศนา พระธรรมจักร ท่านทรงแสดงอริยมรรคก่อน แล้วจึงทรงแสดงอริยสัจธรรม ๔ นี่คือที่สำคัญที่สุด ถูกต้องตามธรรม (ดา) คือเมื่อรู้จักหนทางถูก เดินหนทางถูกแล้ว จึงจะถึงที่ถูกต้อง การที่สรรพสัตว์ เทวดา พราหมณ์ มนุษย์ (นอกพุทธไม่สามารถได้รู้หนทางถูกต้องได้...ไม่สามารถพ้นทุกข์ได้นั้นยกไว้เสีย) แม้พุทธบริษัทที่ไม่ใช่ผู้บรรลุธรรมเป็นอริยบุคคลแต่โสดาบันขึ้นไป เมื่อไม่ปฏิบัติให้อริยมรรคบังเกิดขึ้น จะโดยได้ฟังพุทธธรรมโดยตรงจากพระพุทธองค์ หรือโดยได้ศึกษาพระพุทธวจนะ มีพระสูตร พระปริยัติธรรมทั้งหลาย เป็นต้น แล้วลงมือปฏิบัติตามหลักศรัทธาที่ถูกต้อง ศีล ภาวนา หรือตามธรรม ๔ ประการที่จะให้บรรลุพุทธธรรม คือ ศรัทธา หิริ โอตตัปปะ ปัญญา จนบรรลุผล ก็ไม่พ้นทุกข์เหมือนกัน อย่างดีที่สุดก็เพียงมีโอกาสได้ไปสู่สุคติบ่อยๆ มากกว่า และได้สร้างบุญบารมี ๑๐ ปัจจัยสำคัญที่จะให้ถึงการเข้าศึกษาพุทธได้สำเร็จ พุทธสติ มหาสติปัฏฐาน เป็นที่รวมอริยมรรคในการปฏิบัติภาวนา เป็นเอกายมรรค นอกจากนี้ไม่มีหนทาง

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ได้เกิดขึ้นจริงๆ ในสมัยพุทธกาล ในเรื่องนี้ก็มี เช่น

๑) มหาอำมาตย์คนหนึ่งมีเรื่องทุกข์ร้อนมาก วิ่งไปวัดเพื่อขอให้พระพุทธองค์ช่วย เมื่อเขาไปถึงวัดอันเป็นที่ประชุมชน พร้อมทั้งพุทธบริษัท มีพระพุทธองค์เป็นองค์ประธาน และพระพุทธองค์ก็ได้ประกาศล่วงหน้าแต่เช้าวันนั้นว่า เขาจะได้เป็นพระอรหันต์ในวันนั้น ก่อนที่เขาจะเปิดปากพูด พระพุทธองค์ทรงตรัสเสียก่อนว่า มหาอำมาตย์กังวลอะไรของเธอในอดีต วาง...กังวลอะไรของเธอในอนาคต วาง...กังวลอะไรของเธอในปัจจุบัน วาง...เขาได้สำเร็จอรหันต์ทันที ทราบในทันทีว่าพระพุทธองค์ได้ทรงประกาศทายไว้แล้ว พุทธบริษัทประชาชนทั้งหลาย ยกเว้นพระอรหันต์ยังไม่เชื่อ เป็นผลร้ายต่อพวกเขา โดยเมตตาธรรม ท่านผู้เป็นพระอรหันต์ผู้พ้นโลก ไม่ใช่ปุถุชนมหาอำมาตย์ต่อไปแล้ว จึงเหาะขึ้นสู่อากาศสูงหลายชั่วลำตาล ๓ ครั้ง ชนทั้งหลายจึงเชื่อว่า พุทธทำนายในตอนเช้าวันนั้นเป็นจริง พระพุทธองค์ทรงแนะให้ท่านแสดงอดีตชาติว่าได้ทำบุญอะไรมา ท่านได้

แสดงว่าได้ทำบุญไว้มากมาย โดยเฉพาะนำขนมาสู่พุทธธรรม และได้มีอภิญญารู้ว่าอายุขัยของท่านหมดแล้วจึงไม่กลับมาสู่พื้นดิน นิพพานในอากาศโดยเตโชธาตุลุกขึ้นเอง เมื่อจิตบริสุทธิ์แล้วธรรมทั้งหลาย กายใจก็บริสุทธิ์ แม้มหาภูตรูป (matter) ดินน้ำลมไฟที่ประกอบรูปกายก็กลายเป็นพระธาตุร่วงลงมาดังดอกมะลิ พระพุทธองค์ให้ชนทั้งหลายเอาผ้าปูรับไว้ และพระเจดีย์บรรจุไว้ที่ทางสี่แพร่ง ลองทดลองทำดูชิ ในราว ๒๐-๓๐ ปีคงได้ผลไม่มากก็น้อย

โดยปริยัติก็คือว่า วางกังวล ก็คือวางกังวล (เลิกเกี่ยวข้อง เลิกยึดมั่น) ขันธ์ ๕ (ภาระหนัก) นั่นเอง ลองเจริญสติอันนี้ดูเถอะ นี่คือสติปัฏฐานด้านปฏิบัติ วางได้ก็เรียบร้อยเท่านั้น จิตพ้นยึดมั่นขันธ์ ๕ (สังขาร) ก็เป็นจิตบริสุทธิ์ วิมุตติจิต หลุดพ้นหลงภพโลกของเรา สังขารธรรมทั้งหลายไปได้กุสะลา ธัมมา อกุสะลา ธัมมา อัพยากะตา ธัมมา สุข ทุกข์ ไม่สุขไม่ทุกข์ อดีต อนาคต ปัจจุบันสัญญา (โลกอวิชชา)

๒) ปริพาชกนักบวชตนหนึ่ง ไปขอฟังเทศน์พระพุทธองค์ที่ข้างถนน ระหว่างที่พระพุทธองค์และหมู่สงฆ์ออกบิณฑบาตตอนเช้าถึง ๓ ครั้ง อ้างว่ารอไม่ได้ เพราะไม่รู้อนาคต พระพุทธองค์จึงทรงตรัสว่า ถ้าเช่นนั้นเธอพึงตั้งใจฟังให้ดี เมื่อเธอเห็นรูป รูปนั้นสักแต่เห็น เขาสำเร็จอนาคาธรรมทันทีไม่กลับมาสู่ภพอีกแล้ว แต่ยังอยากบวช พอเขาถอยออกมาก็พอดีโคกระทิงคู่เวรเก่า วิ่งมาทางนั้นชนเขาตายทันที หมู่ภิกษุสงฆ์ซุบซิบถามกันว่า เขาจะไปเกิดที่ไหนหนอ พระพุทธองค์ทรงกล่าวว่า "เขาเป็นผู้ที่ไม่ทำให้ตถาคตลำบากเปล่า" (เหมือนพวกเราทั้งหลาย) เอ้า ลองทำดู ๒๐-๓๐ ปีอาจรู้เรื่อง

๓) ปฏิบัติทางสั้นที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ก็คือ "ภิกษุเองจะพึงวางกังวลในขันธ์ ๕ เสีย" นี่คือ หัวใจสติ หัวใจอริยมรรค ถ้าวางกังวลได้ในขันธ์ ๕ จิตพ้นเกี่ยวข้องขันธ์ ๕ ก็พ้นทิฏฐิทั้งสิ้นเพราะพ้นสังขารทั้งสิ้น ถึงจิตวิสังขาร คือจิตแท้ไม่ใช่สังขาร ไม่มีสังขาร ไม่ใช่ภพโลกคนเทวดาสัตว์โลกทุกชนิด หรือที่พระนักปฏิบัติเรียก จิตเป็นกลาง อมตจิตที่บริสุทธิ์แล้วก็หยั่งลงสู่อมตสัจธรรมบริสุทธิ์ พระวิสังขารธรรม คือนิพพานธรรม อกาลิโก ไม่มีเรื่องกาลเวลาของโลกอวิชชาหลง เป็นอมตสัจธรรม ไม่ใช่มตธรรม หลงความผิดว่า "เรา" ego, self เกิด ตาย จะเกิดจะตาย แม้โสดาบันก็

เห็นอมตธรรม พระนิพพานเท่านั้นจริง ไม่ใช่มตธรรมโลกหลงเป็นเรา เขา แก่ เจ็บ ตาย เมื่อจิตพ้นโลกหลง เป็นโลกุตตรจิต โลกุตตรสุข วิมุตติสุข แล้วโลกธรรม ๘ หมดอำนาจ (สุขทุกข์ได้ลาภเสื่อมลาภ ฯลฯ) อ้าว ลองทำดู สัก ๒๐-๓๐ ปี คงได้ผลไม่มากก็น้อย

๔) ปฏิบัติทางไม่สั้นไม่ยาว วางกังวล เลิกเกี่ยวข้องขันธ์ ๕ ไปเลย เมื่อวางกังวลขันธ์ ๕ ได้จิตทิ้งสังขาร เข้าถึงวิสังขาร พระนิพพานอย่างท่านพระอาจารย์มั่นว่า รู้จริงทิ้งสังขาร เกิด ดับ (ได้ยิน รู้ ฟัง) (วิญญาณ) ไม่เหลียวไม่แล ไม่แลไม่เหลียว (สักแต่) คราวนี้ใจ (จิต) เป็นใหญ่ (จิตแท้) ไม่หมายพึ่งสัญญา (ไม่มีสังขารหลง) ไม่มีหลงตน หลงภพ หลงโลก รู้พ้นอยู่ต้นจิต ไม่คิดอ่าน ภิกษุณีอรหันต์องค์หนึ่งกล่าวว่า เราถอนตัณหาได้แล้ว จิตตั้งมั่นอยู่ภายใน เมื่อจิตถึงวิสังขารก็เป็นจิตวิสังขาร (จิตพ้นอวิชชาปัจจยา สังขารา) หยั่งลงสู่ธรรมวิสังขาร นิพพานเหมือนน้ำใสไหลจากห้วย สู่น้ำใสในมหาสมุทร อันหาขอบเขตมิได้ ไม่ได้สูญหายไปไหน จะว่าหายโง่หายจากโลกโง่ภพโง่ก็ได้ ไม่หายไปไหน อยู่ที่อมตมหานิพพานก็ได้

๕) ปฏิบัติระยะยาว

อันนี้ก็เริ่มที่ "รู้สักแต่รู้" นะแหละ ผู้มีบารมีมาก แจ่มแจ้งนิพพานทันที ผู้มีบารมียังไม่มากพอก็ต้องฝึกจิตในสติ รู้สักแต่รู้ ได้ยินสักแต่ได้ยิน ฯลฯ จนกว่าจะเกิดเป็นโลกุตตรสติธรรม ให้ผลทันทีสิ้นอยาก สิ้นยึด สิ้นกรรม ภพหลง โลกหลง ตนหลง (ในขันธ์ ๕) แค่นี้ก็พอ "รู้" เป็นวิญญาณธรรมดา "รู้สักแต่รู้" เป็นวิญญาณสติ ทรงไว้ซึ่งพุทธธรรมเหนือโลก วิญญาณสติเจริญขึ้นเรื่อยๆ ก็เป็นจิตสติปรากฏขึ้น (เป็นโลกุตตรจิตถึงโลกุตตรธรรม คือ พุทธสติ) เป็นจิตสมบูรณ์ ไม่มีบกพร่อง ไม่เดือดร้อนขาดเหลือ (perfect) ย่อมเข้าถึงธรรมสมบูรณ์ สัจธรรม อมตนิพพาน เป็นจิตธาตุ (จิตเดิมแท้) ไม่ใช่สังขาร โลกภพตนหลง เป็นจิตวิสังขาร (ถึงวิสังขารสัจธรรม อมตนิพพาน) หยั่งลงสู่วิสังขารธรรม (วิสังขาระคะตัง จิตตัง) จิตตถาคต (บริสุทธิ์) หยั่งลงสู่วิสังขารธรรม (ไม่มีหลงเสียแล้ว) ในตอนนี้ ถ้าวิราคจิตขั้นโลกุตตรจิตเกิดถึงโลกุตตรธรรม คือ วิราคธรรม (พระนิพพาน) ได้ถ้าเป็นจิตคลายกำหนัดในกามเกิดขึ้น สังโยชน์เครื่องผูกจิตละได้ยากก็ขาดไปเด็ดขาด (ไม่ใช่ชั่วคราว เช่นเข้าฌานสมาธิ) ทั้งสังโยชน์ที่มาด้วยกัน คือ โทสะ ปฏิฆะ ขัดเคืองใจ พยาบาท ก็ถูก

ตัดขาดจากจิตพร้อมกันเด็ดขาด รวมทั้งวิหิงสา ความคิดเบียดเบียนสัตว์โลก กามภพดับไปจากจิต ถ้าจิตวิราคะในรูปฌาน อรูปฌานเกิดต่อไป สังโยชน์เบื้องสูง คือ รูปราคะ อรูปราคะ ก็ถูกต้อง ออกไปเด็ดขาด พร้อมสังโยชน์ที่เหลือ มีมานะ เป็นต้น เป็นอันภพ ๓ กาม รูป อรูปดับ หรือลูกตุ้มนาฬิกา (pendulum) ที่แกว่งไปสุดทางหนึ่ง (คือ กาม) แล้วก็แกว่งกลับไปจนสุดอีกทางหนึ่ง (คือ สมาธิ) แกว่งไปมาไม่รู้จักสิ้นสุด (หรือโคจรของจิตอวิชชา) เป็นอันหยุดนิ่ง ตอนนี้สิ้นวัฏสงสาร ตัวทุกข์แท้ หรืออุปาทานขันธ์ ๕ อริยสัจทุกข์ ไม่ใช่แบบความคิดปุถุชน เสียโน่นเสียนี่ แต่เป็นทุกข์เพราะโง่ เพราะหลงตน (ego concept) สักกายทิฏฐิ ยึดขันธ์ ๕ เป็นต้น

๖) สรุปแนวปฏิบัติสติ

ธรรมทั้งหลายไม่พึงถือมั่น เป็นยอดพุทธสติ นั่นก็คือ รู้สักแต่รู้ (hearing, hearing only-no doing-end, the world) หรือ ธรรมเป็นธรรม (Dhamma be Dhamma) นะโส เหตวัง วิวาโท ปรากฏ (สุดสมมุติภาษา ไม่มีถามตอบ) นะ ตะลัง กา สะลัง โลกุตตะระสันต์ เป็นสันติสุขเหนือโลก เท่านี้แหละ โยมทั้งหมด

นอกจาก พุทโธ ธัมโม สังโฆ **นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ** เป็นสุขยอดเยี่ยม หรือนอกจากสัจธรรม คือ นวโลกุตตรธรรม มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ แล้วก็ไปไม่รอด โดยเฉพาะเมื่อสติคั่น วิราคจิตเกิด กาย วาจา ใจ เป็นวิราคะทั้งหมด จิตถึงสัจธรรม อมตัง ที่ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดบรมนิวาส กล่าวว่า เห็นตนเป็นธรรม เห็นธรรมเป็นตน (คือเห็นอริยสัจธรรมขั้นใดขั้นหนึ่งในกาย วาจา จิต) พอใช้ได้ จิตวิรัชชติไม่ติดในสรรพสิ่งจึงเกิดขึ้น จิตวิมุตติหลุดพ้นถึงวิมุตติธรรม (พ้นสมมุติ) พระนิพพาน เป็นโลกุตตรสุข วิมุตติสุขจึงจะพ้นอำนาจโลกได้เด็ดขาด ต่อให้โลกระเบิดก็ทำอะไรไม่ได้เลย

เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้

ว่าโดยย่อ **รู้สังขารไม่เที่ยง วางกังวลทั้งหมด**

ธรรมะ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๖ (ค.ศ. ๑๙๙๓) คริสต์มาส

ในกรุงเบิร์น นครหลวงประเทศสวิสเซอร์แลนด์

ต้นเหตุพระพุทธศาสนาในทุกสมัย

พระพุทธศาสนาแปลโดยตรง คือคำสอนของพระพุทธเจ้า คือท่านผู้ตื่นแล้วจากหลงโลก อวิชชา บรรลุสภาพธรรมพ้นโลกหลง คือบรรลุโลกุตตรธรรม คือ อริยศีล สมาธิ ปัญญา พระนิพพานอันเป็นสัจธรรม ที่สัตว์โลกตั้งแต่ยอดพรหมจนถึงสัตว์นรกรวมทั้งคน เทพ คือคำศัพท์ที่ พระพุทธองค์ผู้เป็นโลกุตตรบุคคล คือ อะระหัง ผู้มีจิตบริสุทธิ์จากกิเลสอวิชชาให้ไว้ก็คือ นวโลกุตตรธรรม ธรรมพ้นโลก ๙ ประการ คืออริยมรรค อริยผล ตั้งแต่โสดาบันขึ้นไป ถึงขั้นอรหันต์เป็นแปด รวมธรรมขั้นพื้นฐานเป็นสัจธรรมแท้ประการเดียวเป็น สรณธรรม อมตธรรม วิราคธรรม วิสังขารธรรม ไม่มีอะไรมาปรุงแต่ง ไม่สามารถแต่งได้ และไม่ปรุงแต่งอะไร เป็นตมโยธรรม ธรรมที่มิใช่ตัณหา อวิชชา คือพระนิพพาน ซึ่งนอกจากสัจธรรมประการเดียวนี้แล้ว ที่พึ่งของสัตว์โลกให้พ้นทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย หลง อวิชชา เป็นไม่มี

พระพุทธเจ้าเป็นสภาพธรรมที่ปรากฏเป็นระยะในวิวัฏฏะของโลกธาตุ หรือสังสารวัฏ (Universal evolution and revolution to infinity) คือ จิตที่พ้นความมืด อวิชชาที่สร้างโลกหลง สัตว์โลกหลง พร้อมทุกข์ตลอดกาลนาน พระพุทธเจ้าทั้งหลายเป็นผลสุดท้ายของการสร้างบารมี ๑๐ ตั้งแต่ทาน ศีล เนกขัมมะ คือการออกบวชรักษาพรหมจรรย์ คือศีล นักบวช ฤๅษีมีศีล ๘ เป็นอย่างน้อยเป็น หลักชีวิตและอื่นๆ โดยเฉพาะอธิษฐานบารมี รวมเป็น ๑๐ ทั้งอย่างน้อยมากที่สุดรวม ๓๐ ทัศ คือ ท่านมาจากพระโพธิสัตว์ ผู้สร้างบารมี ๑๐ ปรารถนารู้แจ้งความลึกลับของวามทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ว่ามันมาจากอะไร

พระพุทธเจ้าที่ไม่ได้สอนใคร ไม่ได้แสดงตัวสอนใคร เพราะไม่ได้ตั้งใจอธิษฐานแต่เดิม เป็น ปัจเจกพุทธ (silent Buddhas) ครั้งเดียว อาจมีปรากฏได้หลายร้อยในพุทธกาลนี้ ก่อนพระสัมมาสัมพุทธ ผู้ทรงสอน Perfect Buddha มีราว ๕๐๐ องค์ เรื่องเหตุแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีประการดังนี้แล ส่วนผู้มุ่งอธิษฐานเป็นสาวกพระพุทธเจ้า ท่านนี้สร้างบารมีไป ๑๐ ประการจนได้ผลในที่สุด

สมัยท่านบวชเป็นฤาษี รู้จักกันระหว่างท่านพักอยู่ในถ้ำ และมีอภิญญารู้ด้วยว่าใครได้สร้างบารมีเพื่อเป็นปัจเจกพุทธผู้ไม่สอนใคร ถึงเวลาที่จะสำเร็จโลกุตตรธรรมมรรคผลนิพพานแล้ว ท่านก็ไปยืนดักอยู่ข้างทาง เมื่อผู้นั้นเดินมาถึง ท่านก็เข้าไปจับข้อมือนำเข้าป่าไปเลย แนะให้แต่งตัวเป็นฤาษี ให้ทำกิริยานั่ง นอน ยืน เดิน แบบนักบวช ฤาษี แต่ไม่ได้สอนธรรมอะไร ท่านผู้นั้นก็ถึงธรรมขึ้น ปัจเจกพุทธ พระพุทธเจ้าเงียบ ด้วยลำพังท่านเอง ท่านช่วยโปรดคนด้วยการบิณฑบาต โดยเฉพาะเมื่อท่านนั่งนิ่งไม่เคลื่อนไหวในนิโรธสมาบัติ โลกุตตรธรรม (Extinction Absorbtion Uptarnundone state) เป็นเวลาเจ็ดวันเจ็ดคืน วันแรกที่ท่านออกบิณฑบาต หลังจากสมาธินั้นแล้ว ใครได้ใส่บาตรได้รับผลบุญมหาศาลทันใจ ท่านจะมายืนอยู่หน้าถ้ำ ใช้อภิญญาณดูว่า ใครเป็นคนดีเหมาะสมที่จะใส่บาตรสมัยนั้น ก็ไปปรากฏกายที่ใกล้บ้านในตอนเช้าวันนั้นเอง

พระสัมมาสัมพุทธมาจากพระโพธิสัตว์ที่มุ่งปรารถนารู้ธรรม ความลึกลับของสัตว์โลกทั้งหมด คือรู้ต้นเหตุของสัตว์โลกทั้งหมดที่ต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุกข์ ยาก ยอมเสียสละทั้งหมดแม้ชีวิตหลายชีวิตของตนเอง เมื่อรู้แจ้งโลกุตตรธรรม ธรรมพ้นโลกหลงทุกข์ เป็นเวลาหลายแสนชาติและมุ่งช่วยสัตว์โลกให้พ้นทุกข์แล้ว คือ หลงโลก หลงภพ หลงตน หลงคนอื่น นึกเป็นตนๆ เป็น (ego self) เรา พระเจ้า ผู้สร้าง (god) ต้อง เกิด แก่ เจ็บ ตาย อยู่เรื่อย

พระโพธิสัตว์ทั้งหลายเริ่มด้วยการได้พบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์ล่วงแล้วได้ปรารถนาความสำเร็จธรรม เช่น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น ได้อธิษฐานมุ่งผลทาน แล้วทำทานเป็นครั้งแรกในพระสัมมาสัมพุทธ เช่นพระสมณโคดมเจ้า เริ่มเป็นพระโพธิสัตว์ เมื่อท่านเป็นฤาษีมีอภิญญามาก ได้พบพระทีปังกรพุทธสมัยดึกดำบรรพ์ได้ปรารถนาเป็นอย่างท่าน ได้อุทิศกายให้พระทีปังกรและพระสาวกเดินเหยียบหลังข้ามทางเปลือกตมไป พร้อมตั้งอธิษฐาน คือตั้งความปรารถนาและสัญญาแน่วแน่ในใจต่อตนเอง และต่อสภาพธรรม ขอให้ผลทานในครั้งนั้นได้ช่วยให้ท่านได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เช่น พระพุทธทีปังกรนั้นเกิดและเมื่อพระทีปังกร ผู้ทรงตรัสรู้อนาคตว่าเป็นไปได้ ได้รับนิมนต์ของท่านแล้ว ได้เดินเหยียบหลังข้ามทางเปลือกตมไปแล้ว ฤาษีตนนั้นจึงนั่งสมาธิด้วยอำนาจอภิญญาฤาษีก็เห็นนิมิต (Device) ๑๐ ประการเกิดรู้ทันว่า ท่านจะต้องสร้างบารมี ๑๐ มีทาน ศีล เนกขัมมบารมี (ออกบวชรักษาพรหมจรรย์) เป็นต้น มีปัญญาเป็นที่สุด ให้สมบูรณ์จึงจะได้สำเร็จประสงค์

แต่นั้นท่านก็เริ่มเป็นพระโพธิสัตว์ บำเพ็ญบารมีเรื่อยมาหลายแสนชาติจนในที่สุด ท่านก็ได้ตรัสรู้โลกุตตรธรรม สัมมาสัมโพธิญาณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในวันวิสาขบูชา ในสมัยของเราชาวพุทธผู้มีบุญ แม้ในสมัย พ.ศ. ๒๕๓๖ ที่โลกกำลังทรุดหนักทางศีล ธรรม มนุษยธรรม แม้ดินฟ้าอากาศที่เกินกึ่งพุทธกาลเข้าไปแล้ว

นี่คือเหตุแห่งพระโพธิสัตว์ พระพุทธเจ้าในทุกกาลสมัย ไม่มีสิ้นสุด เพราะเป็นสภาพธรรมประจำ เพราะแม้ธาตุหยาบ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ ฝ่ายรูปหยาบ (ไม่ใช่รูปทิพย์ Magical form) ก็มีอยู่อย่างนั้น ไม่มีต้นปลาย ไม่มีสิ้นสุด (Energy) พลังธาตุเป็นอย่างยังงั้นแหละ พระพุทธองค์ทรงกล่าวภูตธาตุ ๔ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ หลาย (Energy matter) ทั่วไป ไม่มีดับสูญ แต่ไม่สามารถหยั่งสู่พระนิพพานธรรมได้เลย (เหมือนอาการ Movement) คลื่นบนผิวน้ำทะเลจะลงไปสู่ก้นทะเลไม่ได้เลยหรือ อาการคลื่น ไม่ใช่น้ำที่เปียก H_2O คงที่ Constant ทั้งที่เห็นคลื่นอยู่ที่น้ำ

เราอยู่ในโลกเพื่ออะไร

ซึ่งนั่งมาแปลก ในกรุงเบิร์น สวิสเซอร์แลนด์ พ.ศ. ๒๕๓๖

ประโยคคำถามของคนไทยดังข้างต้นนี้ ไม่มีใครในสุวรรณภูมิคือตลอดภาคใต้ของพม่า ทั่วเขตโยนกนคร (ล้านนา) ล้านช้าง สุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์ จนถึงรัชกาลที่ ๓ คิดถึงหรือพูดถึงกันเลย เพราะความคิดเช่นนี้เป็นของชาวตะวันตก ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เป็นวัฒนธรรมของเขา ที่ผ่านเข้าสู่ยุควัตถุนิยมวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม ธุรกิจ ขนาดหนัก นับตั้งแต่ต้นค.ศ. ๑๙ เป็นต้นมา และคนไทยในประเทศไทย โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ รับเอาไว้โดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และไม่รู้ด้วยว่าความคิดเช่นนั้น และอื่นๆ มากมายของตะวันตก

ฝรั่งเป็นอย่างไร เริ่มต้นตั้งแต่ชาวอเมริกันผิวขาวเคลื่อนย้ายจากแดนใกล้ทะเลสาบแคสเปียนเข้ายุโรป กลายเป็นกรีกโรมันและโดยเฉพาะเมื่ออาณาจักรโรมันที่เริ่มรับคริสต์ศาสนาจากดินแดนเอเชีย คือแดนอิสราเอลล่มจม แล้วชนเผ่าเยอรมันมากมายหลายเผ่า รวมทั้งที่เราเรียกว่า ฝรั่งเศส ที่อยู่ยุโรปเหนือกลางเข้าครองแดนยุโรปเกือบทั้งหมด กลายมาเป็นฝรั่งทุกชาติในปัจจุบัน ผ่านยุคเทพนิยาย (มิใช่โลยี่เดิมของชาวอารยัน หรือ อินโดยูโรเนียน) พระเจ้าจูปิเตอร์หรือพฤหัสบดี ยุคปรัชญา ยุโรป แต่สมัยโสเครตีส พลาโต้ (เทียบพรหม) สร้างโลก ยุคเชื่อพระเจ้าหลายองค์ ยุคเชื่อพระเจ้าองค์เดียว ที่มีกำเนิดจากความคิดของพระเจ้าอาเมนโฮเตปที่ ๔ ของอียิปต์ หรือ อิคนาตัน ที่ยิวรับเอาไปคริสต์ศาสนา ยุคเริ่มวิทยาศาสตร์ ยุคศิลปวิทยาการ ก้าวหน้าเกิดใหม่ (Renaissonce) ยุคปฏิวัติใหญ่ในอังกฤษ สหรัฐฯ ฝรั่งเศส ที่เรื่องโลก ผลประโยชน์ วัตถุนิยม เทคโนโลยี ได้ชัยชนะเหนือศาสนา จริยธรรม ศีลธรรม

โดยเฉพาะเมื่อมนุษย์เริ่มคิดใช้ไอน้ำผลักดันหรือกลไก อันเป็นวันที่ยักษ์ใหญ่ที่สุดในโลก คือ กิเลส โลภะ ราคะ โทสะ โมหะ บวกเข้ากับ ความรู้ทางวัตถุตื่นขึ้นในโลกและแผ่อำนาจทั่วไป ความตายอย่างมโหฬาร ความทุกข์ กายใจ ความเสื่อม ศีลธรรม ที่มนุษย์ไม่เคยพบมาแต่ก่อนเลย ยกเว้นในวัฏสงสารเริ่มเกิดขึ้น ดำเนินโลกไปสู่จุดจบ ทั้งในด้านจิตใจและวัตถุในที่สุด แม้จะยังอยู่อีกนานประมาณสามพันปี นับตั้งแต่วันที่มีเครื่องจักรไอน้ำอุตสาหกรรมเป็นต้นมา

ประเทศทุกประเทศ ทุกยุคสมัย ถึงแม้จะกอปรด้วยพลเมือง แต่ก็อยู่และถูกนำไปโดยผู้นำ พวกชนชั้นผู้นำ ปรากฏตามประวัติศาสตร์โลกทั่วไป แม้กระทั่งทุกวันนี้และในอนาคตไม่สิ้นสุดแน่นอน คนไทยยุคตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา ที่ชะตากรรมให้ต้องเกิดในหมู่ชนชั้นผู้นำ นักศึกษา อาจารย์ ข้าราชการ นักการเมือง เป็นต้น เริ่มลืมวัฒนธรรมพื้นเดิมของสุวรรณภูมิ คือตั้งแต่พระพุทธศาสนาได้เผยแพร่สู่แดนสยามตั้งแต่สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ราวพ.ศ. ๓๐๐ ปรากฏหลักฐานทั่วไปโดยเฉพาะที่นครปฐม สมัยทวารวดี เป็นวัฒนธรรมสมัยพนมเปญ เริ่มลืมพื้นเพเดิมของตน หรือจะเรียกตามสมัยนิยมคำว่าฝรั่งหรือแปลจากภาษาฝรั่งว่า รูธ หรือ ราก ของชนชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาไม่ใช่ว่า เราจะใช้ภาษายุโรป ตัวหนังสือยุโรป อย่างญวนตั้งแต่เป็นอาณานิคมฝรั่ง แต่พูด เขียน เป็น ภาษาไทย แต่ความคิดเป็นตะวันตก ชนิดตามเขาไปซึ่งความคิดแบบตะวันตกนี้เอง

ถ้าคนไทยได้อยู่สนิทสนมกับชาวตะวันตกในแดนฝรั่งมานานๆ นับสิบปี ยี่สิบปี ยอมรู้ได้ว่าชาวตะวันตกมากมายก็ไม่รู้ว่า โดยความจริงแท้มันคืออะไรกันแน่ หรือไม่สนใจที่จะรู้เสียเลย สรุปจึงเป็นว่า เราอาจศึกษาตามเขาไปเรื่อย พูดตามเขา นึกว่าติดตามเขาว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ความจริงเป็นอย่างอื่น เราได้ประโยชน์ทางภาคปฏิบัติด้านวัตถุ สร้างโน่นทำนี่ แต่ไม่เกี่ยวกับความรู้จริง สัจธรรม ความมีศีลธรรม วัฒนธรรมที่ดีที่สุดแต่อย่างไร อันเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของสัตว์โลก และในที่สุด แม้ฝรั่งเองที่มุ่งหาความรู้จริงสัจธรรมก็ต้องเข้ามาบวชเป็นพระวัดป่า หาภาวนาพุทธธรรมในประเทศไทย นำพุทธไปตะวันตกที่ต้องพูดเช่นนี้ก็เพราะอะไรเกี่ยวกับตนเอง คนอื่นก็ล้วนแต่ขึ้นอยู่กับคิด พูด ทำที่พระพุทธเจ้า พระอริยสาวกทั้งหลาย คือตั้งแต่โสดาบันขึ้นไปรู้ว่าสำคัญที่สุด ถ้าเราไม่รู้ว่าที่เราคิด แม้คำพูดที่เราคิดแล้วพูด มันมีธรรมชาติของมันคือ ความคิด คำพูดเป็นอะไรกันแน่ ตัวอย่างเช่นประโยค “เรา” อยู่ในโลกเพื่ออะไรกันแน่ ความคิดว่า “เรา” เป็นความหลง เป็นหัวอวิชชาเสียแล้ว เป็นสักกายทิฏฐิ เครื่องผูกจำจอง เป็นสังโยชน์ที่หนึ่งในสังโยชน์ ๑๐ เหตุ เกิด อยู่ ตาย ทุกข์ เป็นความหลง คือไม่รู้จักสภาพธรรมไม่เพียงเป็นธรรมชาติ ธรรมธาตุ คือ อนัตตา ไม่ใช่ fix self, ego personality โดยเฉพาะกายใจนี้ ที่ทางพุทธศาสนาเรียกอายตนะ มีกาย ใจ เป็นต้น ขันธ์ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นสภาพธรรมธรรมชาติ

ถ้าเข้าใจในธรรม ธรรมดา ธรรมชาติ ความคิดผิด มิจฉาทิฏฐิว่า เราๆ เขาๆ ตน ego self who (fix) personality (fix) ในทั้งหมด กาย ใจ ขันธ์ ๕ จึงจะดับไปได้ ทุกข์เพราะโง่จึงดับพร้อม แต่ก็ต้องด้วยอำนาจโลกุตตรธรรม (Ultramundane nature) อริยมรรค แต่โสดาบันขึ้นไป ที่ยากที่จะทำให้เกิดขึ้นได้ เพราะต้องอาศัยผลงานเก่า คือ การสร้างบุญ บารมี มีทาน ศีล ภาวนา เป็นต้น มานมนานที่ทางพระท่านเรียก ปุพเพกตปุญญตา ความเป็นผู้มีบุญคุณความดีอันได้ทำไว้แล้ว และการกระทำกรรมปัจจุบันร่วมกัน สร้างอุปนิสัย จริต (ศรัทธาจริต พุทธจริต เป็นต้น) กำลังใจ (ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา) ขาดสิ่งเหล่านี้ พุทธปัญญาทำลายกิเลส อวิชชา ทุกข์ ไม่มีทางเกิดขึ้นได้ สรุปแล้วความคิดว่าเรา ก็คือหัวอวิชชา หลง ถ้าเช่นนั้น ทำเพื่ออะไร ใคร อยู่เพื่ออะไร ใคร ปัญหาเช่นนี้ในทางที่ถูกไม่มี เพราะเรื่อง เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็น สภาพธรรมชาติ ความคิดว่า "เพื่อ" ก็เพราะหลงเท่านั้นเอง ในสภาพธรรม ธรรมดา การเกิด อยู่ เป็น มันเป็นเช่นนั้นเอง เรียกแบบฝรั่งว่า No choice ไม่มีทางเลือก ในสายแห่งการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ของ กายใจ นามรูป อายตนะ มี ภว เป็นต้น (พร้อมโง่) ขันธ์ ๕ อนัตตา อวิชชา กรรมวิบาก พร้อมนี้ พูดแบบคนไทยพุทธ คือ เกิดมา อยู่ใน และจะเป็นไปตามกรรมที่ใครๆ ทำไว้ในอดีต ปัจจุบัน ไม่มีทางเลือก ผู้ที่จะหาทางออกจากอวิชชา ความโง่ กิเลสในโลภะ ราคะ โทสะ โมหะ ก็มีน้อยมาก และทำได้สำเร็จ เช่น พระพุทธเจ้าทั้งหลายและพระสาวก แต่โสดาบันขึ้นไปก็มีน้อยมาก อย่างที่พอหาได้บ้าง ก็คือพวกพุทธบริษัท ชาวพุทธทั้งหลายที่มีศรัทธาดีพอสมควรในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่ใช่อยู่ที่เข้าใจว่า เรารู้ธรรมเป็นผู้วิเศษ แต่เป็นผู้น้อยใจในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะที่พึ่งอย่างแรงกล้า มุ่งทำลาย อวิชชา ล่วงพ้นความสงสัยในพระนิพพาน สัจธรรม เข้าเป็นที่พึ่งอันเดียวในสภาพธรรมทั้งหมด ปฏิบัติทาน ศีล ภาวนา ตามกำลังศรัทธา ปัญญา เท่าที่จะเป็นไปได้

ส่วนคำว่า โลก เล่า โลก ก็คือ หลง นั่นเอง เพราะโลกทุกชนิด อยู่ใน ภพ ๓ กามภพ รูปภพ อรูปภพ ที่อวิชชา (โง่) สร้างขึ้นนั่นเอง ภพหลงดับ เมื่ออริยมรรคเกิดขึ้น อรหัต

สรุปประโยค "เราอยู่ในโลกเพื่ออะไร" ก็คือ หลง (ทุกข์) อยู่ใน หลง (ทุกข์) เพื่อ (คือหลง) อะไร คือ วิจิกิจฉา นวสนธรรม ส่วนคำว่า อยู่ ก็คือ หลง คือ สักกายทิฏฐิ ยึดขันธ์ ๕ เป็นตัวตน อยู่ ภว (ภพ) ที่ อวิชชา ที่จิตประดิษฐ์ขึ้น

มนต์ขลังจาก Basel

เรียบเรียงโดย คุณพรพิมล จันทร์ดี

พระพุทธองค์ทรงแนะสัจธรรม อริยมรรค อริยสติ สติปัฏฐาน สติสัมโพชฌงค์ เป็นเครื่อง ทำลายอวิชชาจากกาย ใจ จิต ทำให้เห็นแจ้งสัจธรรม นิพพาน อมตธรรมเท่านั้น จริง ไม่ใช่สังขาร อวิชชา

สภาพธรรมจริงไม่เกิดจากโง่ จริง คือ อมตธรรม ไม่ใช่เรื่องโลกๆ ไม่มีอะไร ไม่มีเรื่อง (No existence of space-time of sense = delusion of Mind blind) แต่เพราะอวิชชา ไม่รู้จักกาย ใจ จริง ไม่รู้จักทุกข์ อุปาทานขันธ์ ไม่รู้จักขันธ์ ๕ ตามเป็นจริง อวิชชาจึงมีเรื่อง ถ้าไม่มีอวิชชา ก็ไม่มีตนหลง โลกหลง ไม่มีกรงขัง ไม่มีปัญหาโลก แต่เป็นเรื่องยากมาก

สิ่งที่น่ากลัวยิ่งกว่าเพื่อน คือ กิเลส อวิชชา ทุกข์ ไม่ใช่อย่างอื่นทั้งหมด เหมือนขังอยู่ที่กาย ใจ ไม่ใช่เราติดอยู่ในกรงขังอันมืดมน แต่จิตอยู่ใต้มนต์อวิชชา ที่สร้างและครองภพโลกหลงทั้งหมด เกิดภพ existence โลกของที่มีสัตว์ ความคิดว่า เราในร่างกาย ความนึกคิด ความรู้ที่เกิดขึ้น คือ หลงภพ เกิดภพ หลงนี้ เราหลง โลกหลง กายใจหลง พร้อมกันนั้นความคิดว่า “เขา” ก็เกิดขึ้น พร้อมความคิดว่า “ตน” “เรา” และ สิ่งแวดล้อมเรากับโลก เกิดความเกี่ยวข้อง ขัดข้อง (conflict) การกระทบที่กาย ใจ สุข ทุกข์ เวทนา ๓ พร้อมความต้องการและกรรม ตัณหา อุปาทาน ยึดขันธ์ ๕ สังขาร อนัตตา เป็นตัวตน เป็นของจริง นี่คือผลของกรรม ได้แก่ ภพ ชาติ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุกข์เพราะโง่ (อวิชชา) อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นไปพร้อม พระพุทธองค์ทรงแจ้งโลกจริง เพราะ จิตบริสุทธิ์ พุทธจักขุบริสุทธิ์

เพราะอวิชชา ธรรมกุศล อกุศล กลางๆ จึงเกิดขึ้น แปรเปลี่ยนอยู่เรื่อยๆ สุข ทุกข์ ไม่สุข ไม่ทุกข์ โลกธรรม ๘ เป็นไปตลอด เป็นอสัจธรรม

นิพพานเท่านั้น “จริง” อย่างอื่น ไม่ ตัวเราแท้ๆ นั้น ไม่มีอะไรเลย ไม่มีโลกเกิด ตาย

อย่างไรก็ตาม ข้อปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง พระพุทธองค์ทรงสอนให้ภิกษุวางกังวลในขันธ์ ๕ กายใจทั้งหมด คือวางกังวลในทั้งหมด ถ้ายึดมั่นอันใด ก็ยึดขันธ์ ๕ ทันที เป็นโลกทุกข์

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ บาเซิล สวิสเซอร์แลนด์

มนต์ขลังจาก Basel ๒ (คุณเมตตาภาวนา)

ภาวนา พระพุทธองค์ ทรงกล่าวมีคุณมากมายเป็นประโยชน์มากมายแก่ผู้ภาวนา แม้ชั่วลัดนิ้วมือเดียวหรือหนึ่งขณะจิตก็ตาม

ถ้าพร้อมเมตตาภาวนาส่งส่วนกุศลถึงสรรพสัตวโลกทั้งสิ้นทั้งมวลในวัฏสงสาร เพื่อนร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุกข์ไว้ด้วยก็ยิ่งเป็นการดี เพราะเหมือนมีอริยทรัพย์มั่งมีแจกจ่ายไปได้ทั่วไปไม่มีหมด มีแต่จะเป็นคุณมากขึ้น เพราะภาวนาธรรม เจริญสติปัญญา ให้จิตค่อยสะอาดขึ้นเป็นกุศลสูงสุดเป็นความมั่งมีอริยทรัพย์สูงสุด ถัดลงมาจากบรรลุโลกุตตรธรรม คืออริยมรรคผลแต่โสดาบันขึ้นไป

ถ้าพูดถึงประโยชน์ธรรมดาๆ ในทัศนชีวิต และความเข้าใจธรรม เข้าใจโลก เข้าใจคน ตนเองสัตวโลกได้ดียิ่งขึ้น เข้าใจธรรม พุทธธรรม อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ก็มีประโยชน์อยู่มาก

ถ้าทำจิตสงบ เพราะสมาธิภาวนา สติภาวนาได้พอสมควร มั่งมีอริยทรัพย์แล้วกำหนดจิตแผ่ส่วนกุศลให้ สรรพสัตว์ทั้งหลายทั่วไป แล้วก็บุคคลทั้งหลายที่ได้เคยพบเห็นใกล้ชิดมากน้อย นับแต่เกิดมาจำความได้ก็จะเห็นความมหัศจรรย์คล้ายกับเราได้เห็นภาพชีวิตจริง คลี่คลายไปแต่ต้นม้วนภาพยนตร์ชีวิตเมื่อเราเป็นทารกจนถึงปัจจุบันได้เห็นภาพนับแต่บิดา มารดา ญาติ มิตร คนอื่นๆ มากมาย ที่ได้เห็นได้รู้จักได้ใกล้ชิดมาตั้งแต่ ๔-๕ ขวบ เหตุการณ์ในอดีตเหมือนฝันที่หายไปธรรมชาติชีวิตดับสูญหายไปหมด เหมือนไม่เคยมี ไม่เคยเกิดขึ้นเลย ไม่ว่าบ้าน ไม่ว่าวัด ผู้คนพระสงฆ์องค์เจ้าในที่นั้นๆ เหมือนไม่เคยเกิดขึ้นเลยไม่เคยมีเลยโดยเฉพาะเมื่อผู้ภาวนามีอายุมาก ๖๐-๘๐-๙๐ ปี ผู้คนในอดีต-สูญญโตไปหมดเหลือแต่กาย ใจ โลก ปัจจุบัน สุข ทุกข์ ปัจจุบัน กิเลสปัจจุบัน อวิชชาความโง่ปัจจุบัน ทุกข์เพราะกิเลส และอนาคตของชีวิตของโลกที่ไม่มีใครรู้ได้ถูกต้องชัดแน่นอนในปัจจุบัน เพราะท่านผู้รู้คือพระพุทธองค์ได้ทรงสู่พระปรินิพพานไปนานแล้ว ทรงทิ้งไว้แต่พระศาสนาที่ผู้มีบุญบารมี ปุพเพกตปุญญตา ได้ทำบุญไว้ก่อนแล้ว ได้ศึกษาปฏิบัติหาทางพ้นทุกข์ต่อไป

มนต์ขลังจาก Basel ๓ ข้อคำนึง อะไรซ่อนอยู่ที่นี่ หรือ มันยากไม่ง่ายอย่างที่คิด

เห็นอย่างนี้รู้อย่างนี้ ว่าเราเขาโลกอย่างนั้นอย่างนี้ ชอบใจ ไม่ชอบใจ อันนี้เป็นเสียงกระซิบของขันธ์ ๕ ที่อยู่ใต้อำนาจพญามาร เรานั่งอยู่ที่นี่ ทำอะไรอยู่ คิดอยู่ ก็เหมือนกับว่าเรื่องนั้น เรื่องนี้สำคัญ ไม่สำคัญ อย่างนั้น อย่างนี้ ใคร่ รัก เกลียด กลัว โกรธ ก็เหมือนกัน คิดทำ พูดดี ไม่ดี กอปรกรรม ทำบุญ บาป ก็เหมือนกัน เน้นการทำงานของขันธ์ ๕ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ พร้อมโง่ อวิชชา กิเลส ที่ปรากฏว่า เราๆ อยู่นี้แหละ ส่วนสภาพธรรมจริงเดิมที่อาศัยอันนี้อยู่ หรืออาศัยกายใจ อายตนะ ขันธ์ ๕ กำบังอยู่ หรือที่ถูกอวิชชาบดบังอยู่ ไม่ปรากฏเอาเสียเลย เหมือนพระอาทิตย์ถูกเมฆบดบังไม่ปรากฏเลย

ตอนนี้ ขณะนี้ อาศัยร่างมนุษย์ อาศัยขันธ์ ๕ อวิชชามนุษย์ ที่แล้วมาได้ อาศัยขันธ์ ๕ อวิชชาเทวดา พรหม หมา หมู ปลา หนอน แมลง ร่างสัตว์ อากาศ บก น้ำ ผี เปรต สัมภเวสี เร่ร่อน สัตว์ นรก อะไรมาแล้วก็จำไม่ได้ เพราะปัจจุบันเท่านั้นปรากฏกายที่เป็นศพ เป็นก้อนดิน อดีตสูญ อนาคตยังไม่มี จะไปอาศัยขันธ์ ๕ กายใจ ทิพย์ ไม่ทิพย์ ชนิดไหนต่อไป ก็ไม่ทราบ แล้วแต่บุญกรรมทำไว้ก็แล้วกัน ตราบใดที่อวิชชาธาตุเป็นมหาธาตุหรือ มหาภูตธาตุ ยังบดบังจิตอยู่ก็ต้องเป็นอยู่อย่างนี้ พระพุทธองค์ทรงกล่าวว่า นี่คือ อริยสัจที่ ๑ คือทุกข์เพราะหลง ยึดขันธ์ห้า เป็น "เรา" "เขา" "ตบ" "ใคร" เรากับเขา เรากับโลก เป็นของจริงแท้ ทุกข์โลกธรรม ๘ บวกอวิชชา กว่าจะเจริญธรรมที่มีอำนาจเหนือโลก โลกุตตรธรรม พุทธธรรม คือเหนืออวิชชา มาทำลายเมฆดำที่บดบังพระอาทิตย์ให้หายกระจายไปหมดได้ พระโพธิสัตว์เจ้าต้องทนลำบาก สร้างบารมีเริ่มแต่อธิษฐานบารมีเป็นต้นไป คือ บารมี ๑๐ คือ ทาน ศีล ออกบวช ขันติ อดทน วิริยะ พากเพียรและอื่นๆ ต่อไป ทั้งอย่างต่ำ กลาง สูงสุด เป็นบารมี ๓๐ ทัศ ใช้เวลาหลายแสนชาติกว่าจะบรรลุธรรมความรู้เหนือโลกเป็นโลกุตตรธรรม พ้นอำนาจอวิชชา ทำลายภาพหลง คือ กามภพ แต่ยอดพรหมเทวดา ไปจนก้นนรก รูปภพ (โยคะฌาน) อาศัยรูปนิมิต อรูปภพ (ของปุถุชน อรูปพรหม) จากจิตเดิมได้

ส่วนผู้เห็นความยากลำบากที่จะเป็นพระโพธิสัตว์ ปรารถนาเพียงเป็นสาวกบรรลุธรรมของอริยสาวกเป็นโลกุตตระ พ้นโลกหลงแต่พระโสดาบันขึ้นไป มีมิจฉาทิฏฐิสำคัญที่สุด อันถูกทำลายเสียแล้ว คือ สักกายทิฏฐิ คือไม่รู้แจ้งขันธ์ ๕ อนัตตา ด้วยอำนาจความบังเกิดขึ้นของอริยมรรคโลกุตตรธรรมขั้นโสดาบัน ทำลายความเห็นผิด คือ สักกายทิฏฐิที่หลงขันธ์ ๕ เป็นตัวตน (ego, self, who, whom, gods, god, self, subjective objective inside outside touch+conflict movement space and environment time origin-end cause condition effect energy matter) เสียได้พ้นสภาพสัตว์โลก (Worldly being) ปุถุชน (worldlings) พ้นหลง เราหลงเขา หลงภพชาติ เกิด ตาย ทุกข์ โง่ได้เสียที พระพุทธองค์ทรงกล่าว วัตถุธาตุ (matter) ไม่ดับสูญ แต่หยั่งลงสู่นิพพานธรรมไม่ได้แต่มันยาก

ถามท่านพระอาจารย์ชอบ (ฐานสโม) เมื่อสมัยราว พ.ศ. ๒๔๙๔ ที่บนเขากะเหรี่ยงบ้านยางฆานแด่น เชียงใหม่ เมื่อราว ๔๕ ปี ภายหลังภิกษุฝรั่งชาวแคนาดาได้ธุดงค์ไปพัก ต่อมาเป็นอาจารย์ภาวนาและเป็นสมภารวัดธรรมปาละในสวิสเซอร์แลนด์ สมัยท่านยังไม่แก่เฒ่า เมื่อราว ๕๐ ปีก่อนโน้น ก่อนที่ท่านจะเป็นหลวงปู่ เรื่องภาวนา (พุทธ) ท่านก็ยังว่าที่มันยาก มันก็ยังยากอยู่

เมื่ออยู่โดดเดี่ยวหลายปี แดนชนบทบางป่าเขา ออสเตรเลียก็ได้ตั้ง Motto ของชีวิตสัตว์คนทั่วโลกขึ้นว่า 3D 1. D (Dangers) 2. D (Difficulty) มันยาก ลูกศิษย์วัดเคยบอก 3. D (Death) ตายแน่ ก่อนที่จะได้ Discover 3 functions ของกรรม คือ 3W เกิดกับใคร ที่ไหน เวลาใด when where whom

ธรรมจาก Basel ๔ ที่ร้ายที่สุด

ร้ายที่สุด สำคัญที่สุด อะไรไม่เท่ากับทุกข์ที่มาถึงตน เวลาที่อยู่ทุกวันๆ วิ่งเดินแสวงหา สนุกสนาน หวัง กลัว เกลียด รักกันอยู่ทุกวัน เลยลืมตัว ที่ลืมอยู่ตลอดศก เมื่อทุกข์ถึงตัวอะไรไม่เหลือ นอกจากว่ากำลังจะดับไป นอกนั้นหาย โลกทั้งหมด ความหมายทั้งหมดดูเหมือนสูญไปเลย กาย ใจ ชีวิต กำลังกาย ใจ เกือบไม่มีเหลือเหมือนล้มสลบดับสูญไป นี่ยังดีที่ไม่มีเวลารู้สึกอะไรเลย ดับชีพ ไปทันทีเฉยๆ ยังมีอีกมากมาย กรรมของสัตว์โลกรวมทั้งมนุษย์ด้วย ถ้าเป็นเทวดามีเวลาบอก สัญญาณบอกล่วงหน้า ๗ วันเทวดาพอให้ร้องไห้เสียดายสวรรค์และฟังคำปลอบโยนของเทพมิตร

ที่ลืมไม่ได้ ไม่อยากนึก นึกไม่เป็น ไม่เคยนึก ไม่เคยสนใจ ก็เป็นธรรมดาโลก ธรรมดากรรม ของสัตว์ เพราะทุกข์แท้คืออุปาทานขันธ์ ๕ ที่ร้ายกว่าทุกข์ธรรมดา เกิด แก่ เจ็บ ตาย ได้ เสีย ไม่ได้ดังใจ หนักแน่นหนายิ่งกว่านั้นมาก เพราะเหตุของทุกข์แท้ อุปาทานขันธ์ ๕ นั้น ใหญ่โต พอเทียบกับความเห็นว่า พระเจ้าเป็นผู้สร้างโลกของพวกนอกพุทธศาสนา

พระพุทธองค์ทรงกล่าว อวิชชาธาตุเป็นธาตุใหญ่มหันตธาตุ ที่พระท่านสวดอภิธรรม ธรรม อย่างใหญ่ยิ่ง แต่ก็เฉพาะเมื่อศพวางอยู่นั้น ก็ว่า กุสะลา ธัมมา อกุสะลา ธัมมา ก็มาจากนั่นแหละ อวิชชาธาตุเป็นปัจจัย (Condition) ใหญ่ปรุง (สังขาร) ขึ้นมา สุข ทุกข์ เฉยๆ ก็เหมือนกับภพ ๓ สัตวโลกทั้งหมด พอเทียบไฟฟ้า บวก ลบ กลาง ทั้งทุกกลุ่ม สุริยจักรวาล กาแลกซี่

ถ้าเป็นชาวพุทธ ระลึกถึงสภาพธรรม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับตนเองก็เป็นผู้ไม่ประมาท แต่ว่า คนทุกคนในทุกโลกธาตุ แม้สัตว์ทั้งหลาย แม้กายทิพย์ก็เหมือนตนเองนั่นแหละ ไม่มีอะไรวิเศษ กว่ากันเลยหรือแตกต่างกันในแก่นสารเลย ต่างแต่ภายนอกเท่านั้น แก่นสารก็คือโง่ เกิด แก่ ตาย ทุกข์ กิเลส มองเห็นชัด ตนเองสรรพสัตว์อื่นเหมือนกันหมดทั่วทุกโลกธาตุ จักรวาล (Universal) ก็เท่ากับมองเห็นโลกทุกข์ ภพหลง วัฏสงสาร เหมือนเอากล้องทันสมัยส่องดู (galaxies) กลุ่ม สุริยจักรวาลนับพันๆ ล้านกลุ่ม ชีวิตสัตว์ทุกชนิด แม้กายทิพย์เทวดา พรหม อาภัสสระ สัตว์แสง สว่าง พวกพรหมก็เกิดตายอยู่นั่นแหละ ไม่พ้นโง่ พ้นทุกข์ไปได้เลย เพราะจิตอยู่ใต้มนต์อธิรา แม้ตัว

พญามารมอง (พระโมคคัลลานะในอดีตก็เลยเป็นพญามารมาแล้ว ได้เข้าสิงเด็กริมถนนเอาก้อนหินปาศีรษะอัครสาวก พระวิปัสสีพระพุทธเจ้าแตกมาแล้วลงนรกหลายแสนปี ท่านเล่าเรื่องนี้ด้วยตัวของท่านเอง เมื่อถูกมารหลานชายในอดีตมารังควาน)

ธรรมนั้นรวมทั้งหมดทั้งที่เปลือกนอก ทั้งที่แก่นสาร ทั้งสังขารเกิดดับ และไม่เกิดดับ อริยสัจ ๔ พระนิพพาน (Relativity) ของ (absolute) เหมือนมหาสมุทร เป็นคำพูดหมายรวมน้ำ อวิชชาธาตุคงที่ H_2O ไฮโดเจน ออกซิเจนคงที่ (Constant) และอาการ (movement, space-time Perception Condition) สัญญา สมมุติ คือคลื่นทุกอย่าง ครบถ้วนเป็นธรรม

ธรรมสรุป Basel (มนต์ขลังจาก Basel ๕)

ปัญหาทั่วไปทั้งหมด
ชีวิตทำไปทั้งหมด แต่ยอดพรหมถึงสัตว์นรก
สรุปลงที่มิจฉาทิฏฐิ (การไม่บรรลุพุทธธรรม ความเห็นนอกคำสอนของพระพุทธองค์)
หรือสัมมาทิฏฐิ (โลกุตตรธรรม โลกุตตระ ศีล สมาธิ ปัญญา อริยมรรค)

หรือได้ยินอย่างปุถุชน-สติปัญญา เห็นธรรม เป็นสักกายทิฏฐิ นึกเป็นเราๆ เขาๆ (I and not I) ที่เกิดพร้อมกันเป็น (I and the world) เรากับโลก โลกไม่ยุติธรรมกับเรา เขา

มีโลกสัญญาเป็นภพ โดยเฉพาะกามภพ ตั้งแต่พวกเทพทุกชนิดจนถึงพวกนรกได้เห็น ได้รู้สึก ได้รู้ คิด ก็เหมือนกันกับได้ยินสักแต่ได้ยิน

ได้รู้สักแต่รู้ เพราะได้ฟังสติปัฏฐานมาจากพระพุทธองค์หรือจากพระธรรม

ดับอุปาทาน ขันธ์ ๕ ความยึดขันธ์ ๕ ธรรมดา ธรรมธาตุ อนัตตา ได้ดับทุกข์ได้ดับภพหลง โลกหลง ตนหลง เขาหลง เทพเจ้าหลงได้เด็ดขาด

ธรรมลา Basel

(๒๓ ธันวาคม ๒๕๓๖)

ความผิดจากโง่ที่สุดในโลก คือมองเห็นแต่ความผิดของคนอื่น มองไม่เห็นว่าเป็นความผิด ที่สุดในโลก คือ ความผิด ความโง่ ความประมาท ความหลง ที่มีอยู่ที่ตนเอง เพราะความผิดนี่เอง จึงไม่พ้นทุกข์ไปได้ เพราะไม่เคยคิดถึง หรือคิดถึงแต่ไม่ได้ขวนขวายหาทางให้พ้นทุกข์ไปได้สักที หลงลืม คำสอนของพระพุทธองค์ หลงลืม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คือเอาโลกหลงเป็นใหญ่กว่า สภาพธรรมจริงไม่รู้จักอวิชชากิเลสว่ามีพิษสงเพียงใด

ภาวนาเม็กซิโก

เฉพาะอย่างยิ่งพระพุทธพจน์ "ธรรมย่อสุดของพระพุทธเจ้า"

ทุกข์เท่านั้นเกิดขึ้น ทุกข์เท่านั้นดับไป
อวิชชาเท่านั้นเกิดขึ้น อวิชชาเท่านั้นดับไป
โง่เท่านั้นเกิดขึ้น โง่เท่านั้นดับไป
หลงเท่านั้นเกิดขึ้น หลงเท่านั้นดับไป

จิตล่ะซี จะมีอะไรหลง ก็จิตล่ะซี จิตพ้นมืดแล้วหรือยัง จิตหลุดพ้นจากกิเลสได้หรือยัง ที่เขาเรียกว่าโลก โลก (Space, distance) ระยะทาง อย่างเวลาเราดูหนังนะนี่ ระยะทางกรุงเทพฯ-ปารีส เหมือนดูหนังไม่มีระยะทางหรอก มันก็ปึ๊บ ปึ๊บไป คือมันฉายออกมาจากจิต ภาพ ภาพคือผลของการฉายฉะนั้นสภาพโลก อนิจจา สังขาร มันเปลี่ยนทุกศูนย์วินาที อย่างโยมมานั่งอยู่นี่ ขันธ์ ๕ ที่นั่งจดนั่งเขียนอยู่นี่ มันก็เปลี่ยนอยู่นะ อย่างที่เขาฉายหนังจะเอาตัวจริงๆ มันนะ มันไม่มี ตัวอย่างมีนักปราชญ์ชาวกรีกโบราณแกบอกว่าคนยิงลูกศรไปถูกเสาน่ะไม่ได้คือยิงถูกเสาไม่ได้คือหมายความว่าลูกศรที่ยิงไป ภาวะของลูกศรก็เปลี่ยนไปเรื่อยๆ กว่าจะถึงเสาตัวเสาก็เปลี่ยนอยู่ กว่าลูกศรจะวิ่งมาถึงมันละเอียดนะ

จิตถูกอวิชชาธาตุบัง มันก็เลยฉายหนังไม่มีจบ

ก็คือ ปฏิจจสมุปบาท อนุโลม ปฏิโลม อวิชชาเป็นปัจจัยให้เกิดสังขาร ความหลงเป็นโลก ภพเรา เขา มันก็หายไปหมด ถ้าพิจารณาอนุโลม ปฏิโลม ที่เรียกเป็นสัตว์โลกทุกชนิด ตั้งแต่ยอดพรหมจนสุดก้นนรก เป็นจิตมืด เหมือนคลื่นในมหาสมุทรที่วิ่งไปภายใต้ blind force อยากตะบันฆ่ากินกันเหมือนปลาในทะเลในมหาสมุทร ว่ายกันไปกินกันไป จิตไม่ถึงแสงสว่าง ไม่ถึงพุทธธรรม เวียนว่ายตายเกิด ตราบใดที่อวิชชาไม่ถูกทำลาย จิตก็มืดอยู่อย่างนั้น นี่อริยสัจที่ ๑ ที่พระพุทธเจ้าท่านทรงรู้แจ้งพระพุทธเจ้าทั้งหลายท่านรู้แจ้ง โลกนี้จะพ้นโง่มันก็ยาก การจะได้เกิดเป็นคนนี่ยากที่สุด

คนที่เริ่มต้นคิดออกจากวัฏสงสารได้นี่ยากมากเพราะเท่ากับเห็นทุกข์ในการเกิดก็เท่ากับการสร้างบารมี เพราะการที่จะได้เกิดมาเป็นคนนี่น้อยนัก ยากมาก แล้วเป็นคนแล้วจะเอาคนชนิดไหน คนมีบุญ คนลำบาก คนพิการง่อยเปลี้ย จะหาคนสบายมีกี่คน ถ้าเทียบจำนวนทั้งหมดอย่างเดรัจฉานนี่มันกินกันเอง กัดกันเองอย่างดูในป่าซิ ไล่กินกันอยู่นั่น ส่วนไอ้คนบ้าก็ฆ่ากันเองกระดูกของแต่ละคนนี้ ท่านว่ากองเท่าภูเขา น้ำตาและเลือดของแต่ละคนแต่ละชีวิตที่ผ่านมานี้มากกว่าน้ำในมหาสมุทร ดูซิ มันยาวนานแค่ไหน

การจะเกิดเป็นคนนั้นมันยากมาก ยากอย่างที่ท่านเปรียบว่า เต่าตาบอด มันจะว่ายเข้าฝั่งแต่ที่ทะเลมีตาข่ายกั้นอยู่ มีรูเท่าตัวเต่าอยู่รูเดียว หัวไปโดนตาข่ายก็จมลงอีก ๑๐๐ ปี โผล่มาใหม่คือจะทะลุตาข่ายกั้นมหาสมุทร มันต้องฟลุ๊คที่สุดที่จะลอดช่องตาข่ายได้ แต่อย่างนั้น โอกาสก็ยังง่ายกว่าโอกาสจะได้เกิดมาเป็นคน และเป็นคนที่พบพระพุทธศาสนา มันยาก ไม่พ้นวัฏสงสารไปได้ ทุกข์นี่พระพุทธเจ้าทั้งหลายทรงเห็นแล้ว ทุกข์นี่แท้ ทุกข์นี่จริง คือทุกข์ที่เกิดจากโง่นี่สำคัญที่สุด นี่คือทุกข์ที่แท้จริง มันคนละเรื่องกับทุกข์ที่ชาวบ้านคิด พระพุทธเจ้าทรงรู้แจ้งว่าทุกข์แท้ คือ อุปาทานขันธ์

คำว่ากาลกัปหนึ่งนานเท่าใด ท่านเปรียบว่าพูดถึงภูเขาหิมาลัย คือจากแผ่นดินเตอร์กีใหญ่ถึงเหนือทางเชียงใหม่ เกิดจากแผ่นดินเดิมของเอเชียมันเขยื้อน เดิมอินเดียเป็นเกาะแผ่นดินมันเปลี่ยนแปลงรูปร่างอินเดียเหมือนเกาะรูปคล้ายสามเหลี่ยม ทีนี้แผ่นดินเขยื้อนขึ้นไปกระแทกพื้นแผ่นดินเอเชียก็เกิดระเบิดเป็นแนวยาวเป็นภูเขาหิมาลัย ทีนี้เปรียบว่านกน้อยๆ ตัวเล็กๆ บินเฉี่ยวภูเขาหิมาลัย ปีกมันเฉี่ยวโดนภูเขาแล้วก็ร้อยปี มันบินมาเฉี่ยวทีหนึ่ง จนกว่าหินนั้นจะเรียบลงยังไม่ได้เสี้ยวหนึ่งเลย เหมือนจำนวน ๑ กำลัง ๙๙๙๙๙๙๙๙๙๙ (ยกกำลัง ๙) บางกัปไม่ปรากฏพระพุทธเจ้า แล้วบางกัปก็มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ๑ พระองค์บ้าง ๒ พระองค์บ้าง ๓ พระองค์บ้างแต่กัปนี้เป็นพิเศษสุดมีพระพุทธเจ้ามาตรัสถึง ๕ พระองค์ (จากตำนานเดิมว่า มีพี่น้อง ๕ คนแบ่งดอกบัวกัน) จากนี้ไปก็ยังมีพระศรีอาริยเมตไตรยมาอีกพระองค์หนึ่ง ในคัมภีร์เดิมในเถรวาทไม่มีพูดมากเหมือนทางมหายาน ปรากฏว่า นางวิสาขาถวายจีวรที่ทออย่างดีสีน้ำตาลเพลิง เมื่อคลี่

ออกงามเหมือนแสงไฟ เนื้อละเอียดมาก เอาไปถวายพระพุทธเจ้า แต่ท่านไม่ทรงรับ ก็ไปถวายพระอรหันต์อาวุโสท่านก็ไม่รับลงมาเป็นแถว (ท่านพิจารณาแล้วว่าต้องมีเหตุ) แล้วทีนี้มีพระภิกษุบวชใหม่นั่งอยู่ปลายแถวองค์หนึ่ง พระบวชใหม่นั้นรับผ้าจีวรนั้น นางวิสาขาร้องไห้ พระพุทธเจ้าตรัสว่า อย่าร้องไห้เลย นี้เป็นบุญใหญ่นะ พระองค์นี้สำคัญนะ คืออย่างพระโพธิสัตว์นี่ แม้จะบวชจนมีโอกาสได้พบพระพุทธเจ้าแล้วก็ตาม ก็ยังไม่บรรลุธรรม ต้องรอสำเร็จได้ด้วยตนเอง จะไม่ต้องสำเร็จด้วยการเรียนจากพระพุทธเจ้า คือต้องหมดพุทธกาลก่อน

นี่คือหลังพ.ศ. ๕๐๐๐ ไปแล้วอีกยาวนาน มนุษย์รุ่นใหม่เกิดขึ้น มนุษย์พันธุ์ใหม่อายุ ๑๐ ขวบน้อยลงๆ น้อยลงขนาดนั้นแล้วฆ่ากัน ฉลาดแต่รุนแรง ก็ต่ำลงๆ จนแย่ขนาดนั้น แล้วเกิดคนดีรุ่นใหม่อายุค่อยยืนขึ้นจาก ๑๐ ปีทีละน้อยๆ จนถึงมีคนอายุ ๕๐,๐๐๐ (ห้าหมื่นปี) ถึงจะแก่ตาย ถึงเวลานั้นจะปรากฏพระศรีอาริยเมตไตรยอายุคนวงเวียนอายุระหว่างมนุษย์มี ๕๐,๐๐๐ ปี (ห้าหมื่น) กับตอนนี้อายุ ๑๐๐ ปี (ร้อยปี) ยุคนี้ยุคของพระโคดม นับว่ามนุษย์อายุสั้นที่สุด แต่ถึงว่าพระพุทธเจ้าพระสมณโคดมจะมีช่วงอายุสั้น แต่ท่านมีพระไตรปิฎก (พระพุทธเจ้าบางองค์ไม่ได้สั่งให้ทำ) พระศาสนาของพระองค์ท่านยั่งยืน อายุพระศาสนา ๕,๐๐๐ ปี นี่ก็พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วเป็นยุคที่รุ่งโรจน์ พระพุทธศาสนาเผยแผ่ไปจนในโลกตะวันตกไปในเมืองฝรั่งพระพุทธศาสนาแผ่เข้าไปยุโรป เมืองฝรั่ง ทุกเมืองเพิ่มมากกว่า ๓ ล้าน ๕ แสนที่นับถือพระพุทธศาสนา เฉพาะในเวลาราว ๑๐ กว่าปีหลังนี้ หรือพ.ศ. ๒๕๓๐ ถึงพ.ศ. ๒๕๔๒

ทีนี้พระพุทธเจ้าบางพระองค์ถึงแม้ท่านจะมีพระชนม์ยืนนานหลายหมื่นปีแต่ท่านอยู่ในป่าป่าลึกน่ากลัว ผู้คนก็ไม่เข้าไปถึงเว้นแต่ผู้มีบุญ อย่างหลวงปู่มั่นนี่ ท่านก็ชอบอยู่ในป่า ทีนี้ผู้คนก็เข้าไปไม่ถึงในป่า พวกลูกศิษย์ก็จำนวนน้อย พอลูกศิษย์หมดไปสิ้นไปก็หมดเลย พระพุทธเจ้าบางพระองค์เวลาท่านปรินิพพานก็ไม่มีการรวบรวมพระไตรปิฎกก็เลยศาสนาอยู่ไม่นาน แต่ว่าองค์พระพุทธเจ้าพระองค์ปัจจุบันแม้จะมีพระชนม์ ๘๐ พรรษา แต่ว่ามีเหตุสำคัญคือ

๑. ทรงประกาศพระศาสนาแล้ว ทรงแบ่งเวลาอยู่ในเมือง

๒. ทรงมีลูกศิษย์ลูกหา พระเณร จำนวนมาก ทำให้ทรงมีกำลังมาก

๓. เวลาเสด็จปรินิพพาน ก็มีพระอรหันต์รวบรวมคำสอนไว้ครบถ้วน อันเนื่องมาแต่เหตุที่พระอานนท์ทูลขอสัญญา ทูลขอพรว่า ไม่ว่าพระพุทธเจ้าไปแสดงธรรมสอนใคร ที่ไหน เรื่องอะไร ขอได้โปรดนำมาเล่าให้พระอานนท์ทราบทุกเรื่องทุกตอน และท่านก็จดจำไว้อย่างละเอียดแม่นยำ

ฉะนั้นการทำสังคายนาครั้งที่ ๑ ก็เอาคำสอนมาท่องกันใหม่ สมัยนั้นไม่มีการจดใช้ท่องจำกัน สติปัญญาท่านเหล่านั้นล้วนพิเศษสุด ใช้เวลาจำ ๖ เดือน ที่ท่องได้ ๖ เดือน ก็เพราะท่านล้วนเป็นพระอรหันต์ มีปัญญาชั้นสูง เดี๋ยวนี้นะจะสวดพระธรรมจักรฯ ก็จะแย่กันแล้ว ยังเห็นมีแต่ตามวัดป่า พระป่าเท่านั้นที่ยังรักษาและสวดกันได้ ทั้งๆ ที่สมัยนี้มีพระไตรปิฎกพิมพ์สวยงามเป็นเล่มๆ เขาก็เอาพระไตรปิฎกมาใส่ตู้กันเต็มตู้เลยโยม

สำคัญนะ ไม่มีศาสนาใดที่เอาเฉพาะคำสอนแท้ๆ พูดถึงจำนวนนะ คุณภาพนั้นไม่ต้องพูด ยกไว้เลยละ พูดถึงคำสอนแท้ๆ แล้ว พระไตรปิฎกมีมากที่สุด

เสียงธรรมจากบรัสเซลส์ เบลเยียม

ถอดเทปโดย พลเดช ผลบุญ

ขึ้นต้นให้ดีๆ หลับตา นั่งตัวตรงๆ หลังตรงๆ ให้มีสติอยู่กับตัว ดูลมหายใจเข้าออก ดูเฉยๆ ไม่ต้องคิดอะไร เหมือนกับดูรถวิ่งตามถนน ดูไป เห็นไป รู้ไป ว่าลมหายใจเดินไปทางไหน เดินไปทางไหนก็เห็นรู้ๆ ไม่ต้องไปคิด ดูลม เห็นลม เห็นก็ไว ได้ยินก็ไว เกิดเดี๋ยวนั้น นั่นเรียกว่า วิญญาณ คือธรรมชาติรู้ มันไม่มีอยู่หรอก มันเป็นอยู่อย่างนั้น เรียกอนัตตา ไม่ได้เป็นตัวตนหรอก แต่เป็นธรรมชาติ

ห้ามไม่ได้หรอก ไม่ใช่ก้อนหินนี่ กระทบหูมันก็ได้ยิน กระทบตามันก็เห็นปุ๊บ กระทบใจก็รู้ปั๊บ มันคือจิต ไวที่สุด

ได้ยินเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ได้เห็นเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ได้นึกคิดเปลี่ยนไปเรื่อยๆ มันห้ามกันไม่ได้ อนัตตาไม่ได้เป็นตัวตนของใครหรอก

เห็นธรรมดา ได้ยินธรรมดา รู้ธรรมดา เห็นธรรมดา เห็นธรรม รู้ธรรม มันก็หายโง่ซิ ถ้าหูไม่หนวกมันก็ได้ยินนะซิ ก็เท่านั้น ปุ๊บไปๆ จะไปยึดไปจับอะไรได้เล่า ได้ยิน นึกคิด รู้สึกหนาว ร้อน สุข ทุกข์ คิดโน่น คิดนี่ แป๊บเดียวไปแล้ว คิดดีก็ตาม คิดไม่ดีก็ตาม

พระเวลาสวดงานศพ กุสะลา ธัมมา อกุสะลา ธัมมา ดีก็ธรรมดา ไม่ดีก็ธรรมดา กลางๆ ก็ธรรมดา ก็เหมือนฝ่ายวัตถุ มีไฟฟ้าบวก ไฟฟ้าลบ ไฟฟ้ากลางๆ ทั่วจักรวาลก็เท่านั้นเอง ร่างกาย วัตถุ คิด นึก รู้ มันก็เปลี่ยนไปเรื่อยๆ เปลี่ยนไปทุกศูนย์วินาที พระพุทธเจ้าทั้งหลายเรียกว่า ขันธ์ ๕ คือ กายใจทั้งหมด กายเรียกว่ารูป หนาว ร้อน ทุกข์ สุข เรียกว่าเวทนา นึกนั่น นึกนี่ รู้นี่ หลงภาพ เรียกว่าสัญญา ที่คนเราเวียนว่ายตายเกิดก็เพราะตัวนี้ หมายรู้ทุกชนิด สัญญาอดีต สัญญาปัจจุบัน สัญญาอนาคตเป็นตัวละเอียด สังขาร ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย คำพูดนึกคิด มันเปลี่ยนไปไม่มีหยุดหรอก กายสังขาร มโนสังขาร คิดบุญ คิดบาปมันเป็นอยู่เรื่อยๆ เหมือน

ไฟฟ้าบวกไฟฟ้าลบ วิญญาณกระทบหู กระทบตาเห็น กระทบตานึก ตาหูจมูกลิ้นกายใจ มันกระทบอยู่เรื่อย มันก็เป็นอย่างนั้น เกิด รู้ ดับ ก็เรียกวิญญาณ

พระพุทธเจ้าทั้งหลายในอดีต ในปัจจุบัน และในอนาคต รู้อันนี้แหละ เป็นของไม่เที่ยง เป็นของธรรมดา เรียกว่าอนัตตา สัพเพ ธัมมา อนัตตา เทียบวิทยาศาสตร์อะไร ก็ energy ก็หมดเรื่องกันเท่านั้นแหละ

ถ้าเห็นแจ้งแทงตลอดธรรมทั้งหมด อะไรก็เป็นธรรมะ ธรรมดา รู้ธรรมชาติ แจ้งในธรรมชาติหรือธรรมะ มันก็สบาย ความเห็นอย่างอื่นมันก็ดับไปพร้อมกันนั้น ความเห็นผิดมันดับ ทุกข์ก็ดับพร้อม ก็สบายขึ้นตามธรรมดา ไม่ต้องมหัศจรรย์อะไรหรอก มันเป็นธรรมชาติถึงจะรู้ว่าไฟไม่ไปจับมันมันก็ไม่ร้อน ถ้าไม่รู้มันก็จับอยู่อย่างนั้น

ถ้ารู้ธรรม เห็นธรรม มันก็หายโง่ พ้นทุกข์พอแล้ว หายใจเข้า หายใจออกที่ก็ธรรมดา ได้ยินก็ธรรมดา ได้เห็นก็ธรรมดา รู้สึกนึกคิดก็ธรรมดา ธรรมดาทั้งนั้น เป็นวิญญาณที่เกิดขึ้นทุกขณะ

พระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้โลกุตตรธรรม เห็นก็ได้แต่เห็น วางไปไม่ยึดถือดับความยึดจึงจะไปรอดด้วยสติตัวสติแท้ๆ เป็นโลกุตตรธรรมเป็นธรรมพ้นโลก ตัวโลกุตตรธรรมเหมือนไฟฟ้าแลบแปลบเดียวมันก็เห็นหมดแล้ว แลบหนเดียวไม่แลบมาก

เจริญสติหนทางเดียวไปรอด เห็นได้ยินก็สักแต่รู้ ไม่ไปถามไปตอบอะไร ไม่ได้สมมุติเป็นเป็นเราเป็นเขา เช่นได้ยิน ไม่ได้เป็นภาษาอะไร ไม่ใช่ว่าฉันได้ยิน ได้ยินของฉัน ฉันได้ยิน พระเจ้า ไม่มีศาสนาพุทธเป็น fact ไม่ใช่ fiction เสียงถูกหู ได้ยินปั๊บ นี่เป็น fact มันเปลี่ยนไปเรื่อยๆ แต่ก็เป็น fact ก็เป็นธรรมชาติ เป็นธรรมดาไม่ต้องไปอยาก ความคิดทั้งหลายก็เหมือนกัน ไม่ต้องไปหยุดวิญญาณดับไปๆ หยุดไม่ได้ไวมาก โลกสมมุติสิ่งใดไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ไปเอา ไม่ไปเอามาสักอย่าง มันก็ไม่มีเรื่องนะซิ ไม่มีเรื่องมันก็สบาย จิตก็สบาย ไม่มีสงสัยแล้ว เหมือนอย่างกินข้าวอิ่มแล้ว จะไปสงสัยทำไมว่ากินแล้วหรือยัง กินหรือเปล่า กินกับอะไร ไม่ต้องไปคิดแล้ว สำเร็จแล้วนี่จะไปสงสัยอะไร ถ้ายังสงสัยอยู่มันจะพ้นไปได้อย่างไร

จุดหมายปลายทางคือทำความโง่ (อวิชชา) ให้พ้นไปจากจิตโดยเด็ดขาด ไม่มีเรื่องที่จะมาสงสัยอีกแล้ว

มีใครชอบให้ถูกด่าว่าไอ้โง่มีไหม ไม่มีจุดหมายปลายทางมันก็แจ่ว สงสัยไม่มีมันก็ถูกต้อง นี่มุ่งไปอันนั้นเรียกว่าบารมี ไม่ว่าจะเป็นทำทาน รักษาศีลให้ถึงที่สิ้นทุกข์ พ้นโง่ บรรลุธรรม ถ้าไม่เอาจริง ไม่เป็นพระพุทธเจ้าก็ขอเป็นสาวกก็ได้

คนไทยในสมัยก่อนไม่ว่าจะเป็นเจ้าขุนมูลนายชาวไร่ชาวนา เขาก็งั้นๆ แหละ เวลาอธิษฐานก็จะมุ่งอธิษฐานขอให้ถึงพระนิพพาน ขอถึงพระพุทธ เกิดในสมัยพระศรีอาริย์เทอญ เช่นนี้เรียกว่าบารมีที่จะสำเร็จธรรมได้ต้องอาศัยอันนี้ สร้างบุญสร้างบารมีมาพอสมควรแค่ไหน ถ้ามันพร้อมแล้วก็เป็นดอกบัวบานซิ

เช่นสมัยพุทธกาล ฟังพระพุทธเจ้าแสดงธรรม ยังไม่ทันบวชเลยก็สำเร็จไปแล้ว ที่สำเร็จนั่งแป็บๆ ก็สำเร็จ เหมือนไฟช็อตเหมือนสายฟ้าแลบตอนกลางคืนแลบแป็บเดียวคนเห็นกันหมด จะอยู่เมืองไหนก็ตาม เช่นบรัสเซลส์ก็เห็นกันหมดถึงไฟจะดับหลังจากนั้น มันก็ไม่สงสัยหรอกพวกมีปัญญาเห็นธรรม รู้ธรรมแล้ว มันไม่มีที่จะกลับไปสงสัยแล้ว

จิตมันโง่สักอย่างก็เป็นอย่างนั้นที่หายมืดมันก็หมดปัญหา ปัญหาโลก ปัญหาสัตว์ จิตพ้นโง่เป็นโลกุตตรจิต จิตพุทโธ จิตที่ตื่นแล้วเหมือนเราตื่นจากฝันในเวลาเช้ามันเป็นคนละธรรมชาติสภาพตื่น เหมือนมองไปในทะเล น้ำ คลื่น คลื่นที่เกิดดับ คือ relativity อาศัย cause condition น้ำไม่มีอาการคลื่น เป็นของจริงอยู่ในตัว นี่ธรรมะมันรวมอยู่ในตัว ฝรั่งบอกแปลไม่ได้ คำรวมทั้งหมดอริยสัจ ๔ นิพพาน สภาพจิตพ้นโง่ พ้นหลง นิพพาน

ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ หลงทั้งนั้น คือ ไม่เป็นพุทธสติ จิตถึงพุทธธรรม ตั้งแต่โสดาบันขึ้นไปชื่อว่า โลกุตตรจิต จิตพ้นโลกคืออริยสงฆ์ ถ้าบวชเป็นพระเขาเรียกว่าสมมุติสงฆ์ ยังไม่สำเร็จธรรมยังเป็นปุถุชนเวียนว่ายไป ถ้าไม่ดีก็ลงนรกก็เท่านั้น ทำใจให้สบาย หายใจให้สบาย แผ่ส่วนกุศลให้บิดามารดา

การภาวนาเป็นกุศลสูงสุด เป็นกุศลชั้นเยี่ยม ฝึกหัดจิตให้เป็นสมาธิเป็นบุญชั้นเยี่ยม ยิ่งกว่าทานและยิ่งกว่าศีล พระพุทธเจ้าเรียกอริยทรัพย์ แจกเท่าไหร่ไม่หมด นึกแผ่ไป (send good will to all) ตั้งแต่ยอดพรหมโลกกว้างขวางแค่ไหนไปจนถึงก้นนรก

ชีวิตมีค่าทุกวัน ทำน้อยได้น้อย ทำมากได้มาก สตินี่ทำได้ทุกระยะ รู้นี่สติพร้อมไม่มีทุกข์ เป็นบุญพร้อม เป็นปัญญาพร้อม จิตผ่องใส จิตก้าวหน้าพร้อม จะไปมีปัญหาในชีวิตได้อย่างไร ไม่ต้องถามว่าจะอยู่ไปทำไมทุกวันๆ ก็มันแจ่มแจ้งแล้วนี่ จิตอยู่ในพุทธธรรม อยู่ในแสงสว่าง จิตมุ่งสู่นิพพานธรรม อะไรมันไม่สูงไปกว่านี้หรอก มีน้อยคนที่จะถึง ก็เป็นเรื่องธรรมดาของดีมีไม่มาก หาเพชรจะหาง่ายเป็นทะนานไม่มี หาคนดีหาไม่ค่อยได้ จะหาแบบหลวงปู่มั่น หลวงปู่แหวน หลวงปู่ขาว จะไปหาที่ไหนในโลก

พวกเราที่ได้มานั่งปฏิบัติธรรมเช่นนี้ถือว่าโชคดีแล้วนะ เพราะการปฏิบัติธรรมหยุดมาตั้งแต่สมัยพระพุทธเจ้าล่วงไปแล้วราว ๖๐๐ ปี เมื่อพระพุทธศาสนามาสู่ลังกาแล้ว ใน ๒๐๐ ปีแรกยังพอมีพระอรหันต์อยู่บ้าง แต่ว่าเกิดสงครามใหญ่ในลังกา ระหว่างสิงหล ทมิฬ (พุทธกับพราหมณ์) บ้านเมืองแตกสาแหรกขาด พระต้องหนีไปอยู่ป่า ตรงนี้ต้องถือว่าเป็นความดีของพระลังกา ถึงแม้เขาจะไม่ได้ภาวนามาก็ตามเถอะ ยังอุตส่าห์ท่องพระไตรปิฎก (แต่ก่อนไม่ได้เขียนไว้) เป็นภาษาบาลี อุตสาห์ไปท่องในป่า เมื่อบ้านเมืองเป็นปกติแล้วจึงมีการสังคายนา ซึ่งเป็นครั้งที่ ๔ ในลังกา ก็ลงความเห็นกันว่าในครั้งนี้พุทธศาสนาอาจจะสูญไปเลย เพราะฉะนั้นเราต้องรวบรวมคำสอนจารึกเอาไว้ เพราะในขณะนั้นมีการจารึกตัวหนังสือแล้ว จารึกคำสอนภาษาบาลีในแผ่นใบลาน นับตั้งแต่นั้นก็เลยสนใจเรียนแต่ตัวหนังสือ การปฏิบัติภาวนาก็เลยไม่มี เมื่อพระพุทธศาสนาแผ่จากลังกามาในมอญ ในเขมรและจนมาถึงไทย เลยเชื่อกันว่าคนสมัยนี้ไม่มีบุญเสียแล้วที่จะเจริญโลกุตตรมรรคผลให้เกิดขึ้นได้ ก็เลยไม่คิดที่จะทำกัน จนกระทั่งมาถึงยุคของเราตั้งแต่สมัย ร.๕ เป็นต้นมาจนถึง ร.๙ หลวงปู่มั่นจึงบังเกิดขึ้น ตั้งใจทำจริงๆ รักษาศีล โดยเฉพาะวินัยโดยเคร่งครัด ศีลเป็นพื้นฐานของสมาธิ สติเป็นพื้นฐานของปัญญา แล้วก็ของเก่าก็พร้อม จึงสำเร็จขึ้นมาได้

ในยุคเดียวกันของพม่าก็มีมหาสียาดอ รุ่นเดียวกัน คนนี้ทีแรกก็เป็นชาวนา ทีแรกไม่สนใจพุทธ อะไรยังไม่ถึงเวลามันก็ยังไม่เป็นหรอก สนใจไปวัดไปวาก็ไม่ไป พอถึงเวลาวันหนึ่งคุยกับเมีย

ว่าลองไปดูสักทีว่าเป็นอย่างไร ก็ไปฟังเทศน์ ดูเหมือนจะเรื่องสติปัฏฐานอันเดียวพอเลย กลับมาบ้านก็พิจารณาแต่สติ ตัวกระทบ ผัสสะ กระทบตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เดี๋ยวนี้ดูตัวนั้น ได้ยินเดี๋ยวนี้ รู้เดี๋ยวนี้ กระทบตัวกระทบสำคัญมาก เหลือบเห็นกระทบตา อยากแล้วได้ยินกระทบดูตัวนี้ ธรรมชาติของตัวกระทบรู้ กระทบรู้สึก สติดูตัวเกิดดับ สำเร็จเป็นโสดาบันนับตั้งแต่เป็นชาวนาก็เลยบวชภาวนาไปเรื่อยๆ

พระ ๒ องค์นี้มาค้ำจุนศาสนาไว้ ถึงได้มีการตื่นภาวนากันขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยภาคอีสานโดยเฉพาะมีพระป่ามากมาย (ถึงจะทำได้ผลบ้าง ไม่ได้ผลบ้างก็ตาม) ไม่ต่ำกว่า ๔๐,๐๐๐ รูป ที่พุทธศาสนาเจริญในเมืองฝรั่งก็เพราะพระพวกนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลวงพ่ออาจารย์ชา ทางฝ่ายพม่าก็มีมหาสียาดอ ข่าวนี้แพร่หลายไป ก็พอดีเป็นยุคที่ฝรั่งที่เขามีเบื้องหลังพื้นฐานเก่ามาเกิดเกิดสนใจไปเมืองไทยศึกษาอ่านเล่าเรียนภาษาบาลีบวชไปเลยเป็นพระป่า เข้าป่าเข้าดงในเมืองไทยไปเลยไม่กลัว ก็เลยแผ่ไปในแดนตะวันตกเกือบหมดทุกแห่งแล้ว ไม่น่าเชื่อแม้แต่สเปน อิตาลีแดนคาทอลิก แม้แต่เม็กซิโก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเยอรมัน นักปราชญ์เยอรมันชูเป็นเฮาเออร์โอเดนแบร์ก เป็นผู้นำศาสนาสู่แดนเยอรมัน โดยการแปลภาษาบาลีออกมาร้อยกว่าปีแล้ว เดี๋ยวนี้พุทธเยอรมันนี่เป็นฝรั่งประมาณสี่หมื่นแล้ว ในช่วงเวลาไม่กี่ปี ครั้งสุดท้ายมาสำรวจอีก ฝรั่งตกใจว่ามีพุทธเกือบตั้งครึ่งล้าน ทำบุญสุนทานแล้วก็อธิษฐานขอให้ถึงนิพพานเทอญ นี่พวกดอกบัวพ้นน้ำ

พระพุทธเจ้าทรงประกาศศาสนาเพราะอะไร ท่านสำเร็จวิชชาสาม เรียกว่าได้ (super) แสงสว่าง ๓ อย่าง อย่างที่ ๑ เห็นอดีต อย่างที่ ๒ เห็นอนาคต วิชชาที่ ๓ แจ้งปัจจุบัน

ถ้าจิตบริสุทธิ์ก็จะถึงธรรม ก็จะเป็นทองแท้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่ใช่ทองปลอม ธนบัตรปลอม มิตรปลอม พ่อแม่ปลอมหรือลูกปลอม

พวกเทวดาเต็มไปด้วยกามแต่เขาไม่ผิดศีล ยิ่งชั้นดาวดึงส์มีแต่เล่นเพลง เต้นรำ ไปไม่รอด แต่จิตเข้าถึงฌานแล้วโดยอัตโนมัติ ธรรมชาติของฌานเกิดขึ้นมีแต่วิตก วิจาร ปีติ สุข วิตก วิจาร

เห็นแสงสว่างเกิดขึ้น ดูแสงสว่าง ปีติสุข ดูนิมิต สัญญาอารมณ์ในภาวนา เกิดปีติสุข สบาย นิ่งเฉย เป็นปฐมฌาน ธรรมชาติของปฐมฌาน กามไม่มี แต่ถ้าไม่มี พุทธปัญญามันไม่เที่ยง

เหมือนก้อนหินทับหญ้า หญ้ายังไม่ขึ้น พอเอาอิฐออก หญ้ามันก็ขึ้น ฌานของพวกฤาษี จิตเป็นฌาน พร้อมกับความเห็นเป็นเรามันไม่ดับ

กามไม่มีเสียแล้วก็ไม่กลับมาเกิดในกามภพแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเทวดาชั้นไหน ตั้งแต่ยอดสวรรค์ไป จนถึงก้นนรกเป็นกามทั้งนั้น เรียกว่า กามภพ อันนี้เรียกว่า ทุกข์มาก กามนี้ดับไปจากจิตเสียแล้ว มันก็สบาย เดี๋ยวนี้มันไม่ค่อยมี ขนาดโสดาบันก็พอแล้ว อีก ๗ ชาติเท่านั้น

ชอบภาวนา ติดอยู่ในฌาน มันไปบานอยู่แค่นั้น ถ้ากามดับเด็ดขาด ไม่มีเหตุให้กลับมาใน กามภพ ก็สบายไปแล้ว เป็นอริยบุคคล จิตโลกุตตรจิต จิตพ้นโลก พระอนาคา No-returner

คนเรามันยังหลงร้อยเปอร์เซ็นต์ หลงบ้า ตั้งแต่ยอดพรหม เรียกว่าสัญญาวิปลาส สิ่งที่ไม่เที่ยง เกิด-ดับ ก็เห็นว่าเป็นเที่ยง พูดภาษาคนธรรมดาว่าบ้า คนเราเวลาไม่พอใจใคร ก็จะเรียกว่าแกบ้า ความจริงแล้วเป็นปุถุชนมันก็บ้าด้วยกันทั้งนั้น สิ่งที่ไม่เที่ยงเห็นว่าเที่ยง สิ่งที่เป็นธรรมชาติเป็น ธรรมดา ก็เห็นไปว่าเป็นตัวเป็นตนเรา โลกของเรา เรากับพระเจ้า ฯลฯ

เมื่อเห็นว่าเรา มันก็มีไม่ใช่เรา มันเกิดมาพร้อมกัน ไม่ใช่เรา เหมือนเราเล่นเงาที่ข้างฝา ชูนิ้ว ก็มีเงาที่ข้างฝา เอานิ้วมือลงเงาก็หายไป concept I กับ not I มันเกิดพร้อมกัน ถ้าเราดับ คนอื่นก็ ดับ แล้วโลกจะไปตั้งได้อย่างไรล่ะ แล้วมันจะ inside outside อะไรล่ะ มันเป็นไปไม่ได้ แม้แต่ environment จะไป environ อะไรล่ะ อะไรที่จะ environ มันไม่มี environ มันก็มีไม่ได้ space - time ที่ไหนมันก็มีไม่ได้ มันไม่มีตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ หลง

Subjective - objective ที่วิทยาศาสตร์เชื่อกัน มันจบ จิตสว่างแล้ว มันไม่มีหรอกปัญหาโลก ปัญหาภพ พระพุทธเจ้าทุกพระองค์จิตแจ้งจิต จิตรู้ว่าพ้นแล้วจากมืด จากโง่ จากทุกข์ จากโลก จากภพโง่ ไม่มีปัญหา จิตรู้แจ้งธรรม ไม่ไปหลงอะไรแล้ว คือพระนิพพาน

เหมือนเรามานั่งที่นี่แล้ว จะถามจะตอบอะไร ว่านั่งหรือเปล่า นั่งอยู่ที่บ้านคุณพลเดชหรือเปล่า มันไม่มีคิดแล้ว มัน perfect ภาษาฝรั่งเศสว่า fait accompli คือเรียบร้อยไปแล้ว อย่างเรากินข้าวอิ่ม

ไม่ต้องไปนั่งคิดว่าอิ่มหรือเปล่า ไม่มีแล้ว เพราะสภาพที่แท้จริง มัน perfect อยู่แล้ว มันเรียบร้อยไปหมด คือสำเร็จแล้ว การมานั่งอยู่ที่นี่สำเร็จแล้ว มันไม่มีหรอกมาถามตอบสงสัยอะไร มันแจ้งในธรรมแล้ว วิตก วิจาร ปีติ สุข ศรัทธาในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่มีหวั่นไหวแล้ว มีแต่ตั้งหน้าปฏิบัติไปเรื่อยๆ ถ้าขยันก็ก้าวหน้าขึ้นไปอีก ถ้าปล่อยเฉยๆ ก็ถึงช้าหน่อย เหมือนกับงู ถ้าตัดหัวอวิชชา ความไม่รู้จักขันธ์ ๕ เป็นธรรม นึกว่าเป็นตน (self, ego) ตัวมันก็ดิ้นไปมา ถ้าขยันกระทืบมันก็หยุดนิ่งเร็ว ถ้าปล่อยเฉยๆ ไม่ช้ามันก็หยุดนิ่งเอง

ชีวิตในสวรรค์เป็นเทวดา มันไม่เหมือนมนุษย์ มันยาว แต่กระนั้นก็ยังสั้น ล้านปีมันก็ยังสั้นเทียบกับที่มืด ไม่รู้จักกี่ล้านปีแล้ว สมมุติเราเกิดก่อนพ.ศ.นี้สัก ๓,๐๐๐ ปี มันก็ไม่เจอแล้วพุทธศาสนาหากเกิดหลังจากนั้นไปเป็นล้านๆ ปี ก็ไม่เจออีกนั่นแหละ นี่ปัจจุบันปี ๒๕๔๑ แล้ว เลยกึ่งพุทธกาลแล้ว ถ้าถึง ๕,๐๐๐ ปีนะ ไม่รู้เรื่องสักคน โลกมันฉิบหาย ฆ่ากันเองไม่รู้จักหมด มีพวกใหม่เกิดขึ้นมาโกงต่อ

จนกระทั่งมนุษย์มีชีวิตยาวครบปกติ คือ ๘๐,๐๐๐ ปี พระศรีอาริย์จึงจะมาเกิด ในระหว่างนั้นถึงจะมีคนมาเกิดดีแสนดีอย่างไรก็ตามไม่ได้เจอพุทธธรรม จนในสมัยที่พระพุทธเจ้าจะเกิด พวกที่สร้างบารมีสามารถรู้ธรรมได้ด้วยตนเอง เป็นปัจเจกพุทธะจึงจะเกิดเป็นจำนวนหลายร้อย แต่ปรารถนารู้คนเดียว ไม่ไปสอนใคร รู้แล้วก็ไม่ได้ไปสอนใคร ก็เหมือนนักบวชฤๅษีในป่าในดง นานๆ ทีก็ออกไปบิณฑบาต ถ้าใครได้ใส่บาตรด้วย โอ้โฮบุญมหาศาล นั่นแหละวิธีการของท่าน

เหมือนอย่างในสมัยพุทธกาล พระปัจเจกก็รู้กันหมดแล้วว่า ใครจะมาเป็นพระพุทธเจ้า ท่านมีอำนาจรู้ได้ เหมือนอย่างพระอาทิตย์จะโผล่ ดาวทั้งหลายก็หายไปหมด พระอาทิตย์โผล่ตอนเช้า ดาวทั้งหลายก็หายหมด พระปัจเจกพุทธะก็ขึ้นป่าขึ้นเขาหายไปหมด ทั้งนี้เฉพาะในสมัยใกล้พุทธกาลเท่านั้น ดังนั้นการที่ใครจะมาบอกว่า รู้ด้วยตนเองนั่นคนบ้า ตราบใดที่พระพุทธเจ้ายังอยู่ใครจะมารู้ธรรมะด้วยตนเองเป็นไปไม่ได้ ต้องรอพุทธกาลหมดเสียก่อน บางคนว่าศาสนาอื่นเขาก็รู้อริยสัจ ๔ ไม่ใช่เรื่องแล้ว

ความสงสัยในทุกข์เป็นอย่างไร เหตุของทุกข์เป็นอย่างไร รู้แจ้ง ปัจจุบันรู้แจ้งแล้ว อันนี้ตัวสำคัญ ต้องอาศัยโพธิญาณของพระพุทธเจ้าจึงจะรู้ ทุกข์เพราะจิตมืด หัวของมืดคือ (ego concept) ตัวนี้แหละ

ถ้ารู้แจ้งก็สบายแล้ว พุทโธ ธัมโม สังโฆ เกิดขึ้นเอง เพราะคำว่าพุทโธเป็นโลกุตตรธรรม (พ้นโลก) ทำแสงสว่างให้เกิดขึ้นแล้ว จิตใจสบาย นิ่งเฉย ไม่ต้องไปคิดแล้ว พุทธานุสสติ ธัมมานุสสติ สังฆานุสสติ พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ เมื่อปฏิบัติได้แล้วแจ่มแจ้ง ดับความทุกข์ พอเจริญภาวนาถูก เจริญมหาสติ ได้ยินสักแต่ได้ยินดับหมด ถึงธรรมรู้ธรรม ความเห็นอย่างอื่นดับ ทุกข์มันดับหมด ที่เคยมีแต่ก่อน ปัญหาเรา ปัญหาเขา ปัญหาโลก ฆ่าตัวตายมันไม่มีแล้ว ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ตั้งแต่ยอดพรหมจนถึงก้นนรกมันไม่มีแล้ว

เหมือนปลาทั้งหลายวิ่งในทะเล มันไม่รู้อะไรสักอย่าง จิตมืด ถ้าวิ่งพ้นเงามืด จากท้องฟ้าเจอแสงอาทิตย์ แจ๋วทันที แจ๋วคลื่น แจ๋วน้ำ เกิดแสงสว่างพุทธปัญญา รู้จักคลื่น รู้จักน้ำ คลื่นกับน้ำมันไม่มี distance หรอก มันถึงเข้าใจกันยาก ระยะจากคลื่นถึงน้ำมีที่ไหน ได้ยินสักแต่ได้ยิน เป็นมหาสติ เป็นปัญญาเกิด ไม่ต้องมาถามว่าอยู่ที่ไหนนิพพาน เหมือนท้องฟ้ามันก็มีอยู่อย่างไรอย่างนั้น ถ้าเกิดมาตาบอดจะไปเห็นได้อย่างไร ถ้าจิตเห็นแสงสว่างแล้วตั้งแต่โสดาบันขึ้นไปก็สบายแล้ว รู้แน่ว่านิพพานเท่านั้นที่เป็นที่พึ่งได้ แล้วก็ได้พึ่งแล้วตั้งแต่โสดามรรคขึ้นไป อันนี้เป็นของแน่นอน แต่ต่ำกว่านั้นยังเป็นปุถุชน แม้เป็นปุถุชนหากคิดดี ทำดี พูดดี ทานศีลพอสมควร มันก็มีส่วนได้รับความสุขบ้าง เกิดเป็นคนมีโชคดี นิสัยดีด้วย เป็นเทวดา พรหมก็ค่อยยังชั่ว ที่เขาฝันน่ะฝันดีก็ยังดีกว่าฝันร้าย ฝันเกิดเป็นคนพิการ เป็นคนชั่ว เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นสัตว์นรกมันก็แย่ ฝันดีไว้ คนที่แนวเดิมมันดีแล้ว รู้จักดี รู้จักชั่ว ก็ดีไป คนที่ไม่รู้จักดี รู้จักชั่ว มันโง่ขนาดนักก็ช่วยไม่ได้

ยินดีในการทำดี คิดดี พูดดี ถึงจะเป็นพุทธหรือไม่ ไม่สำคัญ ถ้าทำดีธรรมชาติของกรรมมันก็ให้ผลดี ไอ้ดีเฉยๆ ไม่เจอพุทธมันก็เวียนว่ายตายเกิดอยู่อย่างนั้นแหละ ดีแบบพุทธยังมีช่องทางรอดไปได้ มีศรัทธาในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีปัญญา ถึงแม้จะไม่เห็นแจ่มแจ้งในอริยสัจ แต่เชื่ออันนี้ถูกต้อง ยินดีในการขจัดกิเลสและมุ่งปรารถนาพระนิพพาน เออก็เรียกว่าเป็นดอกบัวเหนือน้ำ

พระพุทธเจ้าทรงประกาศธรรมก็เพราะอย่างนั้น ทีแรกได้วิชชา ๓ ก็เห็นหมดแล้ว นับตั้งแต่ปรารถนาพุทธะ ลำบากแทบตายจะต้องเสียชีวิตเพื่อสัจธรรม ไม่ว่าทาน ศีล ภาวนา บารมี ๑๐ มันแสนจะยาก แม้แต่ชาติสุดท้ายที่ท่านบำเพ็ญอยู่ในป่า ๖ ปี ถ้าไม่ใช่โพธิสัตว์ทำไม่ได้หรอก ตายไปนานแล้ว คิดดูซิ ป่าอินเดียเต็มไปด้วยงู สัตว์ร้ายนานาชนิด ตอนนั้นศาสนายังไม่ได้ตั้ง ก็เป็นฤาษีตนหนึ่งเท่านั้น หิวก็หาผลไม้กินไป บางทีไม่มีอะไรจะกินก็ได้แม่วัวที่มันให้นมลูกดูดกินนม พอลูกมันออกไป ก็ไปอ้าปากรับนมที่เหลืออยู่อย่างนั้นแหละ...ถ้าเป็นคนธรรมดาไม่มีบุญบารมีทำแบบนี้ก็ตายไปนานแล้วล่ะ ตรงไหนมันหนาวมากๆ ก็ไปทนหนาว ตรงไหนมันร้อนมากๆ ก็ไปทนร้อน ถ้าเป็นเรา ร้อนก็ไม่เอาแล้ว หนาวก็ไม่เอาแล้ว

ก็เพื่อปรารถนาจะถึงความรู้แจ้ง ทรงทำเช่นนั้น ๖ ปี ครั้งสุดท้ายใช้วิธีอดข้าว ๔๕ วันเกือบตาย เหลือแต่โครงกระดูก (ปางทรมาน) ทีนี้เป็นชาติสุดท้าย อย่างไรก็ต้องบรรลุโพธิญาณวันยังค่ำ ก็มีเรื่องซิ เหมือนอย่างเราวันนี้มันมีเรื่อง ก็ต้องมา ถ้าไม่มีเรื่องต้องเจอกันมา ก็ไม่มาหรอก มันก็ต้องมีอะไรสักอย่างเกิดขึ้น เทวดาก็มาปรากฏให้เห็น ดีดพิณสายพิณตึงก็ขาด สายพิณหย่อนก็ไม่เป็นเพลง มันต้องกำลังพอดี ที่มันยากก็เพราะต้องพอดี ตัวพอดีมันอยู่ที่ไหน ถ้ามันกำลังพอดีแล้วมันก็เป็นเพลงไพเราะ เมื่อพระพุทธเจ้ามองเห็นอันนั้นแล้ว ก็เออมันตึงเกินไปเสียแล้ว มันต้องรับทานอาหารกันบ้าง

ทุกสิ่งทุกอย่างมันต้องเกิดพร้อม ฝรั่งว่า Synchronization เช่นที่เรามาเจอกันวันนี้ เหตุการณ์ทั้งหลายมันเกิดขึ้น ภาษาไทยเรียกว่ามันคล้องจองกัน สถานที่ เวลา บุคคล คล้องจองกันหมด มันก็มีเรื่องขึ้นมาพร้อมกัน คือนางสุชาดาเป็นเมียมหาเศรษฐีพราหมณ์แล้วไม่มีลูก สมัยก่อนคนกลัวกันมาก ไม่ว่าคนจีน คนแขก โดยเฉพาะเรื่องไม่มีลูก ลูกชายโดยเฉพาะ นางสุชาดาปรารถนาจะมีลูกชาย ก็ให้คนเอาวัว ๑,๐๐๐ ตัวเลี้ยงไว้แล้วให้คนบีบเอานม ๑,๐๐๐ ตัวนั้นมาให้วัว ๑๐๐ ตัวกิน บีบนมจาก ๑๐๐ ตัวให้วัว ๑๐ ตัวกิน บีบนมจาก ๑๐ ตัวมาให้ตัวเดียวกิน แล้วเอานมจากวัวตัวนี้ไปหุงข้าว ข้าวชนิดนี้ต้องพระพุทธเจ้าเท่านั้น ผู้ที่จะสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าจึงจะได้มีโอกาส เรียกข้าวปายาส เอายอดข้าวมาทำ ใส่เนยใส่นม ใส่น้ำผึ้งอย่างดี กลิ่นหอมฟุ้งเลย

ใส่จานทองไป คนสมัยก่อนนี้ ในอินเดียในไทยถือว่าต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ก็เอาข้าวไปไว้ที่ต้นไม้ใหญ่ บังเอิญพระพุทธเจ้ามานั่งอยู่ที่นั้น ทีนี้พระพุทธเจ้าเป็นผู้ที่มีรูปร่างสวยมาก ผิวพรรณผ่องใส นางสุชาดาก็นึก เออนี่คงเป็นเทวดาประจำต้นไม้มั้ง ก็เลยเอาข้าวใส่จานทองยกขึ้นเหนือหัว อธิษฐาน ด้วยการกระทำนี้ ขอให้มีลูกเทอญ ก็เอาจานนั้นวางแล้วก็ไปเลย พระพุทธเจ้าก็เลยฉันข้าว ๔๕ ปั้น (อดข้าว ๔๕ วัน)

ฉันเสร็จแล้วก็ไปที่แม่น้ำเนรัญชราที่อยู่ใกล้พุทธคยาทุกวันนี้ แล้วก็เสี่ยงบารมีเหมือนกัน (เหมือนกับเราเสี่ยงบารมีในการทำภาวนานี้แหละ) ถ้านั่งภาวนาครั้งนี้สำเร็จ จะเหวี่ยงจานนี้ลงไปในน้ำ ถ้าสำเร็จขอให้จานลอยทวนน้ำขึ้นไป ถ้าไม่สำเร็จก็จมไปธรรมดา เสี่ยงในจิต เสร็จแล้วก็เหวี่ยงลงไป จานทองก็หล่นทวนน้ำไปเลยแล้วก็จม กำลังใจมาแล้ว นั่งอธิษฐานอีกที เราไม่ลุกเด็ดขาดแม้ตาย ก็ยอม ถ้าไม่สำเร็จไม่ยอมลุก นั่งจนตลอดคืน

รุ่งสว่าง รู้แจ้งวิชชา ๓ เห็นแจ้งหมด ไม่ใช่สำเร็จเพียงจิตบริสุทธิ์เท่านั้น พุทธคุณ บารมีที่ทำมา ให้ผล ญาณวิเศษอีกเยอะแยะ แม้พระอรหันต์ก็ไม่สามารถมีได้ เพราะสำหรับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยเฉพาะ พระปัจเจกพุทธะก็ไม่สามารถมีได้ เพราะบารมีไม่เท่ากัน สมมุติพระปัจเจกพุทธ บำเพ็ญแสนปี ของพระพุทธเจ้า ๓ แสนชาติ

เมื่อตรัสรู้แล้ว ตอนแรกยังไม่คิดจะสอน ทำไมถึงคิดจะสอนเล่า ก็ดอกบัวบานเขาก็มีมาแล้ว บัวตูมก็มีมาแล้ว พอเทวดามานิมนต์ ท่านก็กดปุ่ม super computer ได้หรือยัง ส่งข้อมูล (data) ลงไป มันก็ Automatic ออกมาเป็นภาพ มีดอกบัวโผล่ขึ้นมา ที่บานแล้วก็มีมาก อยู่ใต้น้ำก็มีมาก อันนี้ คือคำตอบ ไม่มีผิดพลาด

พระพุทธเจ้าทั้งหลายมีพุทธญาณ Super Computer ท่านจึงได้รับสอน ทีนี้ก็กดปุ่มต่อไป จะสอนใคร ปิ๊ง เป็นภาพโยคี ๒ คนที่ท่านเคยไปเรียนสมาธิโยคีมาก่อน เขาตายไปแล้ว เอ้ากดปุ่ม ต่อไป กำหนดจิตเพ่งจิต อ้อ ปัญจวัคคีย์ นักบวชพราหมณ์หนุ่มๆ ๕ คน ปฏิบัติอยู่สมัยบำเพ็ญตบะ (บำเพ็ญนี่เขาเรียกว่าตบะ) เขาถือกันในเมืองแขกว่าเป็นของวิเศษ ปัญจวัคคีย์พวกนี้พอเห็นพระพุทธเจ้า

เลิกทรมานตนเองกลับมาฉันอาหารก็เข้าใจว่าไม่ดีแล้ว ก็เลยแยกตัวหนีไป ปัญจวัคคีย์นี่เป็นดอกบัวบานแล้ว พระพุทธเจ้าจึงเสด็จไปโปรด

ปัญจวัคคีย์พอเห็นพระพุทธเจ้าเสด็จมาแต่ไกลก็ร้องบอกกันว่า เราจะไม่ไปรับรองอาจารย์คนนี้แล้ว แต่ที่ไหนได้ พอเข้ามาใกล้ต่างลืมสัญญา ต่างคนต่างกุลีกุจอเอาน้ำมาล้างเท้า จัดสถานที่ให้นั่ง ก็มีคนหนึ่งทักขึ้นว่า โคตมะท่านสบายดีหรือ (พระพุทธเจ้าชื่อโคตมะจากโคตมโคตร) พระพุทธเจ้าก็ตอบว่า อย่ามาเรียกเราเป็นโคตมะ เราเป็นพุทธ (เพียงเท่านี้ คนยังไม่รู้เรื่อง แม้แต่ศาสตราจารย์ฝรั่งก็ยังไม่รู้เรื่อง) ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ถ้าไปเรียกโคตมะก็แปลว่าปุถุชนนะซิ คนธรรมดา แต่นี่ไม่ใช่คนธรรมดานี่ เป็นคนมันจะพ้นคนได้อย่างไร มันจะพ้นเทวดาพ้นพรหมได้อย่างไร แต่นี่เป็นโลกุตตรสภาวะ เป็นพุทธะ ตาเป็นพุทโธ หูเป็นพุทโธ ได้ยินอะไรมันก็ไม่เกิดกิเลส มันก็รู้เท่าทันหมดทุกอย่างนะซิ อริยสัจ ๔ นิพพานเป็นโลกุตตรจิตนี่ จะไปเรียกปุถุชนได้อย่างไร นี่ฝรั่งเขียนตำราพุทธ ของไทยยังไม่มี

การถึงธรรมรู้ธรรมมันไม่ใช่หนทางที่จะเรียนรู้กันได้ง่ายๆ ในสมัยพุทธกาล เอาตามข้อเท็จจริงมันไม่ใช่อย่างทุกวันนี้ พระพุทธเจ้านั่งอยู่ใต้ต้นไม้ วัดวาก็ไม่มี คนก็ไปพบ ถาม ตอบอย่างนั้นอย่างนี้ตอบปุ๊บไปเลย สำเร็จแล้ว โสดาบัน สกิทาคา มันไม่ใช่เพียงปริยัติทฤษฎีอะไรก็ไม่รู้ ความรู้แจ้งพรึบ ก็พ้นแล้ว ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปฏิเวธแปลว่าสำเร็จ ขณะที่ฟังจิตก็รู้แจ้ง รู้แจ้งพร้อมดับทุกข์อริยสัจ ๔ นิพพาน มันพร้อมกันไปแล้ว เวลาไม่ถึงกี่นาทีเอง จึงไปเรียนเปรียญ ๑-๙ ตั้ง ๘ ปี ไม่ใช่อย่างนั้น ต้องดู causes conditions หรือ background ว่ามีแค่ไหน อย่างเราสอนวาดรูปหรืออะไรก็ตาม คนเรามีพรสวรรค์อยู่แล้ว พอเราทำให้ดูปั๊บก็ทำตามได้เลยและบางคนทำได้ดีกว่า เพราะเขามีพื้นฐานมาแล้ว

สัตว์ทั้งหลายตั้งแต่ยอดพรหมจนถึงก้นนรกมากมายยิ่งกว่าคลื่นในมหาสมุทร นาม กาย ใจเกิดๆ ดับๆ อย่างนั้น เฉพาะคนในโลกมันก็ ๕ พันล้านคนแล้ว ยังสัตว์ในดิน ในอากาศ ในมหาสมุทรจะไปนับกันอย่างไร และที่ไม่เห็นตัวอีกล่ะ สัมภเวสี เวียน ว่าย ตาย เกิด หาที่เกิดไม่ได้ด้วยซ้ำไปเป็นเปรตก็มี ที่ร้ายกว่านั้นในนรกอีกนับไม่ถ้วน จะไปนั่งสมาธิเป็นฤๅษีอะไรกัน คนดูก็เห็นว่าเป็น

อย่างไร ดูโทรทัศน์มันเป็นธรรมะทั้งนั้น มันเกิดขึ้นในธรรมชาติก็เป็นธรรมะนะซิ มีศีลเท่าไหร่ หลักง่ายๆ ดูศีล ๕ เป็นเครื่องตัดสิน อย่าว่าแต่เมืองฝรั่ง เมืองไทยก็เถอะ ไม่ว่าพระว่าเจ้าว่าโยม ถ้าเขาจะให้เราเซ็นประกาศนียบัตรรับรองคนนี้ คนโน้น ว่าไม่ไปนรกแน่ๆ ไม่ว่าพระไม่ว่าโยมจะไปกล้าเซ็นรับรองหรือ

ถ้าทำจริงมันก็เห็น ไม่ต้องไปสงสัย ถามเห็นอะไร ลืมตามันก็เห็น สรรพสัตว์ทั้งหลายอยู่รอบตัวไปหมด คนนี้ก็น่าสังเวช สัตว์นี่ก็น่าสังเวช จะว่าอย่างไรล่ะ

พระพุทธเจ้าว่าในยามที่โลกธาตุเสื่อม เทวดาในสวรรค์โล่ง เทวดาพากันร้องห่มร้องไห้ สวรรค์ก็โล่ง เพราะนรกมันแน่นหมด

ถ้ามีสตินึกถึงพุทโธ ธัมโม สังโฆ ก็ไม่ต้องไปถามไปอธิบายอะไรแล้ว เป็นการพ้นโลก พ้นจากโลภะ โทสะ โมหะ สิ่งสกปรกทั้งหลาย จิตบริสุทธิ์เหมือนกับเพชรบริสุทธิ์ อันนี้เป็นที่พึ่งได้ จิตนิ่งเย็นสบาย เรียกว่า ปีติสุขเกิดขึ้นเป็นกุศลเป็นภาวนาแล้ว ให้ผลดีแล้ว หายใจเข้าก็สบาย หายใจออกก็สบาย

ขอให้สัตว์ทั้งหลายที่จิตมืด ได้เจอแสงสว่างมากๆ เมื่อจิตเป็นกุศลเป็นสิ่งที่ดีงาม หายใจเข้าก็ปีติสุข หายใจออกก็ปีติสุข ใจก็เย็นสบาย กายก็เย็นสบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผ่เมตตาให้กับบิดามารดาเป็นสิ่งสำคัญ เพราะขันธ์ ๕ เอามาจากพ่อแม่ ที่เอามาทำบุญสุนทาน ทำคุณงามความดีนี่ ถ้าไม่มีขันธ์นี้จะเอาอะไรมาทำเล่า ถึงจะไปสวรรค์ไปพรหมมันก็ต้องอาศัยขันธ์นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเอามาภาวนา จะพ้นความมืดไปได้ก็เพราะเอามาจากพ่อแม่นี่ละ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เรียกว่า ยืมขันธ์ ๕ มา เป็นแพถ่อถึงฝั่งแล้วเราก็ทิ้งแพขึ้นฝั่งซิ ทิ้งขันธ์ ๕ ได้ ถ้าไปติดแพอยู่จะขึ้นฝั่งได้อย่างไรเล่า

ดีชั่วกลางๆ มันต้องวางให้หมด สุข ทุกข์กลางๆ มันต้องวางให้หมด มันต้องดับหลงทั้งหมดให้ได้เสียก่อนถึงจะไปรอด คือผู้ถึงฝั่ง

ถ้ายังไปยึดโน่นยึดนี่เสร็จ ไปไม่รอด สติเป็นตัววางขันธ์ ๕ ทั้งหมด นี่เป็นทางรอด มันต้องวางกังวลให้หมด หมายความว่า เราวางสายไฟมันถึงจะไม่ช็อต ถ้าไปจับสายไฟมันก็ช็อตแน่ ถ้าวางกังวลได้หมด รูปนามมันถึงจะดับ เช่นเรามานั่งอยู่ที่นี่ ที่บ้านคุณพลเดช พอมาถึงแล้วจะไปไหนอีกล่ะ หมดเรื่องแล้ว ฉะนั้น พระพุทธเจ้าเวลาท่านบรรลุโพธิญาณ ท่านไม่ได้บรรยาย Philosophy ท่านบอกว่าหมดกิจ (end homework) การบ้าน ก็คือทุกข์ ถ้าไม่รู้จักทำการบ้านมันก็คาราคาซัง พระพุทธเจ้าท่านพ้นทุกข์ ท่านจึงประกาศหมดกิจ หมดกรรม กิจคือสิ่งที่ต้องทำเหมือนกับได้ปริญญาเอก จะไปทำอะไรไปสอบอะไรอีกล่ะ หมดกรรมเพราะกรรมเกิดจากอวิชชา อยากโน่นอยากนี่ตัวอยากดับไปหมด เจตนาดี เจตนาร้าย เรื่องโลกๆ มันไม่มีแล้ว มีแต่พุทธจิต ทำอะไรด้วยอำนาจแสงสว่าง ถ้ามีสติอยู่ประจำมันก็สบาย ธรรมชาติของจิตมีอยู่สองอย่างเท่านั้น คือมืดกับพ้นมืด อย่างอื่นไม่มี

ถ้ามีสติอยู่ประจำ มันก็สบายเท่านั้นแหละ พระพุทธเจ้าว่าสติยับยั้งพญามาร มารคือตัวอวิชชานั่นแหละ คือสภาพมืด

เหมือนปลาว่ายอยู่ในทะเล มันไม่รู้เรื่องอะไรสักอย่าง เพราะจิตมืดมันจึงรอดกันยาก กินๆ ฆ่าๆ กันไป วันหนึ่งๆ เรียกว่า วัฏสงสาร ทุกข์ยิ่งใหญ่เกิดจากโง่ เพราะจิตเกิดอำนาจมืดมาบัง

เหมือนพระอาทิตย์ถูกเมฆบัง ถ้าพระอาทิตย์แจ่มแจ้งแล้ว เมฆบังเช่นฤดูฝนก็ไม่มี ถ้าเจริญพุทธธรรมได้ก็เหมือนกับมีพายุมาปัดเป่าเมฆที่บังให้โล่งแจ้ง หมดปัญหา หมดความสงสัยในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ความเห็นผิดมันจะหายไป ดับทุกข์ได้สบายเสียแล้ว จะไปสงสัยอะไร

ถ้าไม่ได้ไปหลงว่าเป็นเราเป็นเขาก็สบาย ทุกข์ก็ธรรมดา รู้ธรรมดา หนาว ร้อน สุข ทุกข์ก็ธรรมดา เกิด แก่ เจ็บ ตาย ก็ธรรมดา รู้ก็รู้เฉยๆ หลังสติเป็นโลกุตตรธรรม ก็เป็นแสงสว่างนะซิ พุทธปัญญารู้แจ้งความดับทุกข์ในปัจจุบัน ถ้าไม่มีตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันจะสมมุติอะไรขึ้นมาได้ อาศัยได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รส ได้สัมผัส นึกรู้ กายใจ พร้อมอวิชชา มันถึงได้ทุกข์กันเช่นนี้

ถ้าเจริญพุทธธรรม อริยมรรค การพ้นโลกก็เกิดขึ้น มันก็จบกันเท่านั้น มีสติพร้อมเห็น พร้อมได้ยิน พร้อมได้กลิ่น ร้อน หนาว สุข ทุกข์ สติพร้อม มันไม่หลงสักอย่าง

ตื่นแล้วมันก็ไม่หลงนะซิ เหมือนคนตื่นตอนเช้า เวลาฝันอะไรก็นึกว่าจริงทุกอย่าง พอตื่นขึ้นมาก็เป็นเรื่องฝันทั้งหมด ความเห็นตอนตื่นขึ้นมามันเป็นคนละเรื่อง

ก็เหมือนดูภาพยนตร์ ถ้าเป็นนักค้นคว้า นักทดลองก็จะสงสัยว่า เอ...มันอะไรกันแน่ หลงเงาพระเอก นางเอก ถ้าไปจับดูที่จอจะพบว่ามันคือมีแต่ผ้าเฉยๆ คนจริงๆ ที่ไหน พระเอกที่ไหนนางเอกที่ไหน มันก็หมดเรื่องสงสัย บางคนบอกว่า เงามาจากไหนลองตามไปดู ดูไปถึงต้นตอ เอ้ามันก็เป็นเหล็กเฉยๆ (เครื่องฉายหนัง) มันไม่ใช่พระเอก นางเอกอะไร ก็วิเคราะห์ต่อไป เอ้า มันก็มีแสงสว่างเฉยๆ เท่านั้นเอง ฟิล์มเป็นม้วนๆ ฉายออกไปที่จอผ้า หากไม่รู้ทันก็โง่ เกิดอารมณ์สารพัดแล้วแต่เงาจะพาไป เรียกว่าหลงขันธ์ ๕ ว่างั้นเถอะ เพราะตัวหลง จิตมันก็มืดไปเรื่อยๆ เวียนว่ายตายเกิดอยู่อย่างนั้นแหละ เหมือนกระแสคลื่นในทะเล แม้ท้องฟ้ามืด คลื่นก็แล่นไปมืดๆ อย่างนั้นเป็นพลังมืดทั่วสากล ล้วนแต่อยากกันทั้งนั้น สารพัดรัก สารพัดเกลียดชัง สารพัดกามกำหนัดมันก็ทุกข์ใหญ่นะซิ

ถ้าเห็นธรรม รู้ธรรม ก็หายทุกข์ ถ้าแสงสว่างเกิดขึ้นเมื่อใด ความมืดก็ดับ เหมือนไฟฟ้าเมื่อไฟฟ้าสว่าง มืดก็ดับเป็นธรรมดา แสงสว่างที่ดับมืดคือพ้นโลก เป็นพุทธปัญญา จิตปุถุชนยังไม่เห็นแสงสว่าง ยังไม่พ้นโลก

รู้แจ้งธรรมะ เรียกว่าถึงฝั่ง เช่นหากว่ายอยู่ในมหาสมุทรเป็นกัป ว่ายเข้าหาฝั่ง พอเท้าถึงฝั่งมันมีหวังแล้ว เท้าถึงดินใต้น้ำไม่จมลงไปได้ ลอยอยู่เพียงคอเรียกว่า พระโสดาบัน ถ้าขยันหมั่นเพียรเข้าไปอีก เข้าไปใกล้ ลุยขึ้นมาถึงบั้นเอวเรียกว่า สกิทาคา หากถึงฝั่งยืนอยู่พ้นน้ำแค่เข่าเรียกว่าพระอนาคา ถ้าพ้นน้ำขึ้นมาเมื่อไหร่ก็พ้นทุกข์เมื่อนั้น **นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ** เป็นของจริง เป็นที่พึ่งได้ของจริงเท่านั้นที่พึ่งได้ ของไม่จริงพึ่งไม่ได้ พระพุทธเจ้าว่าจริงมีหนึ่ง อย่างเช่นเรานั่งอยู่ที่บ้านนี้มันก็คือตัวจริง ของจริงหนึ่งเดียว สมมุติว่าเนรมิตมาได้อีกคนหนึ่ง มันก็ไม่ใช่ตัวจริงของจริง สิ่งใด

ไม่จริงมันหาย มันหมดไป มันไม่เป็นปกติสุข จิตมันว้าเหว่ ต้องหาอันนั้นอันโน้นมาเติมตลอดเวลา สิ่งใดเป็นสัจธรรมสมบูรณ์ตลอดเวลา ไม่มีอดีต ปัจจุบัน อนาคต นี้ขึ้นอยู่กับกายใจหลง

แม้เกิดมาเป็นมนุษย์ชั้นดีก็ยังมีทุกข์ แม้จะสร้างคุณงามความดี เป็นเทวดา เป็นโยคะ เป็นพรหม ก็ยังไม่เที่ยงสักอย่าง จิตยังมืดอยู่

ในสมัยพุทธกาล พวกที่สร้างบารมีหวังได้พบพระพุทธเจ้า หวังแจ้งธรรม เมื่อบารมีเขาครบถ้วน เขาก็เกิดสมัยพระพุทธเจ้า เช่น นางสุชาดา นางวิสาขา เป็นต้น ที่เป็นเด็กๆ ก็มี อายุ ๗ ขวบ ฟังธรรม สำเร็จมรรคผลตั้งแต่เป็นสามเณรก็เยอะเพราะมีทุนเดิมอยู่ พูดง่ายๆ จะเป็นดอกบัวบานแล้ว อะไรมันก็ง่าย ดอกบัวตูมก็ต้องใช้เวลา แต่มันต้องบานแน่ๆ พวกที่อยู่ใต้น้ำนี่ซิมันไม่แน่ อยู่ในกฎของ Probability เต่า ปู ปลาจะกินก็แล้วแต่เรื่อง

เอ้า หายใจเข้า หายใจออก แล้วแผ่เมตตา ขอให้สัตว์ทั้งหลายได้พ้นทุกข์มากๆ รวมทั้งตัวเราเองด้วย แผ่เมตตากันไปให้กว้างขวางที่สุด ไปถึงสวรรค์ พรหม มนุษย์ชั้นไหนก็ตาม ขอให้ได้รับส่วนกุศลที่เราได้ทำแล้วนี้ จงเป็นสุข ก็เรียกว่าอย่างน้อยเราก็ไม่ใช่ผู้เนรคุณ คุณธรรมข้อนี้พระพุทธเจ้าบอกว่า ผู้ที่มีความกตัญญู ระลึกถึงบุญคุณ เป็นผู้มีความเจริญ คนเราจะเลวจะชั่วก็ตาม หากมีความระลึกบุญคุณก็ยังพอคบได้ ถ้าเนรคุณสักอย่างมันไม่ไหวแล้ว

ปีใหม่แบบไทย ธรรมบนยอดสวนทิพย์ (กุฏิของท่านบนชั้น ๑๖)

พฤหัสบดีที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๒

สักแต่

พุทธสติ รู้ สักแต่รู้ ดับกังวลทั้งหมด
จิต อิสระปรากฏ จิตอยู่กับจิต
ไม่มีสังขาร อารมณ์ โลภหลง
พ้นขันธ์ ๕ หลง
ขันธ์ ๕ หลงดับ...

จิตสติเป็นจิตพุทโธ
พ้นหลงสังขาร ขันธ์ ๕ หลง
ถึง**สัจธรรม วิมุตติธรรม**
พ้นอวิชชา กาย...ใจ สมมุติ
เป็นที่พึ่งได้จริง
กาย...ใจหลง...จิตหลง...อสัจธรรมโลกหลง ไม่เป็นที่พึ่งได้

พระพุทธองค์ทรงกล่าว
สติหยั่งลงสู่อมตธรรม
วิสังขาระคะตังจิตตัง
จิตตถาคตหยั่งลงสู่วิสังขาร (ตรงข้ามสังขารหลง) คือพระนิพพาน สติ รู้...สักแต่รู้
หรือเมื่อเห็นรูป รูปนั้นสักแต่เห็น

จิตรู้จักจิต พ้นหลงขันธ์ ๕
ถึงสันติวิสังขาร วิมุตติธรรม
พ้นสมมุติธรรม อันอาศัย กาย ใจ อวิชชา ตัณหา อุปาทาน
หรือ...เมื่อเห็นรูป รูปนั้นสักแต่เห็น...เป็นพุทธสติ
จิตพ้นเกาะกังวลขันธ์ ๕ สังขาร

ธรรมเทศนา

วันพุธที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๒
เวลา ๑๑.๓๕ น. ณ สวนทิพย์

นี่ปี ๒๕๔๒ แล้ว พวกที่มาเกิดตอนนี้ ก็ยังนับว่าเป็นมหาบุญลาภ ถ้ามาเกิดช้ากว่านี้อีกร้อยๆ ปีช้ากว่านี้จะเป็นอย่างไร ความไม่เที่ยงของคน จิตใจมันประหลาดคนอายุมากๆ คราว ๕๐-๖๐-๗๐ ปี เดี๋ยวนี้แม้แต่เพศก็วิปริต เกิดมีเกย์ มีอะไร กลายเป็นนิยมไป คนแต่ก่อนเขาถือว่ามีกรรมแล้ว เดี๋ยวนี้มันแย่ อนัตตา ถึงคราวเสื่อมถึงคราวพังก็พัง...แต่ถ้าไม่ถึงก็ยังไม่เป็น

"ความทุกข์ ที่จริงเป็นสิ่งดี ทุกข์นี้ดีจะได้เบื่อ"

เบื่อว่า กูไม่อยากเกิดมาแล้วโว้ย จะได้ปรารถนาออกจากกาม เพราะถ้ามันสุขเรื่อยมันจะลืมตัว มันจะพาเวียนว่ายตายเกิดอยู่อย่างนั้นละ ท่านพ่อลี (วัดอโศการาม) ท่านบอกว่า **"ความทุกข์นี้คือดอกไม้ถวายพระพุทธเจ้า"**

คิดดู พิจารณาดูให้ดี มันยุ่งยากวินาศเลย ตั้งแต่อยู่ในท้องแม่ก็ลำบาก คลอดออกมาก็ลำบาก อยู่ก็ลำบาก อยู่อย่างพวกชาวเขา อยู่อย่างบ้านนอกก็ลำบากแบบชาวเขาแบบคนบ้านนอก อยู่อย่างคนในเมืองก็ลำบากแบบชาวกรุง ชาวกรุงนี่กฎเกณฑ์เยอะ กฎหมาย กฎอะไรมากมาย มันยุ่งไปหมด ทุกอย่างมีแต่นับเป็นค่าใช้จ่าย มีแต่ความเอาเปรียบเบียดเบียน อยู่ลำบากนะ ชีวิตในเมืองใหญ่นี่ ถ้าคนไม่พิจารณาก็ไม่เห็นหรอก

นี่แหละพอคิดเบื่อ พอคิดได้ พอคิดจะทำการบ้าน (Home work) มันก็มาก จะขนฝุ่นไปทิ้งก็ยากต้องเหงื่อตก กว่าจะเพียงเริ่มทำความสะอาด เห็นทุกข์เยอะๆ ดีจะได้เบื่อ คือมันต้องเลิกเอาทั้งหมด = จึงหมดเรื่อง ถ้าว่ายังอยากอยู่ละก็ไปไหนไม่รอดหรอก มันต้องแบบ ตายก็ช่างหัวมัน สละกายใจได้ไม่ห่วง แต่มันก็ยาก พระพุทธเจ้า จึงทรงว่า ความหวังที่ละได้ยาก เพราะคนมันหวัง คำว่าความหวังที่ละได้ยาก คือ ๑. ความหวังในลาภในทรัพย์สมบัติ ๒. ความหวังในชีวิต

ทุกวันนี้คนมันตายกัน มันฆ่ากันเพราะทรัพย์สมบัติ แม้นรกภูก็ไม่รู้ไม่รับรู้ นั่นละมันแ ในอังคุตตรนิกายมีว่า ความหวังที่จะละได้ยากคือละลาภ ละสมบัติเลิกหวังในลาภ ก็เลยขั้น พระโสดาบันแล้ว เข้าทางพระอนาคา ท่านเลิกสนใจทั้งหมด เป็นฤๅษีเข้าป่าไปเลยจิตเป็นพรหม จิตเป็นฌาน (สมาธิ) พรหมท่านกินฌานเป็นอาหารกินปีติสุข ความสบายกินฌานเป็นอาหาร สบาย ดีมากโยม แม้เทวดายังกินอาหารทิพย์เทียบหยาบๆ เหมือนเอาเชอรี่ (cherry) วางบนไอศกรีม แหมมันสบาย ทั้งเย็นทั้งหวาน

อย่างเรื่องอธิษฐานบารมี พระพุทธเจ้าทั้งหลายท่านต้องตั้งจิต ต้องกระทำมาแล้วทั้งนั้น ต้องตั้งใจไว้จริง แล้วมีการกระทำพร้อมด้วย เหมือนอย่างคนที่อธิษฐานว่า ด้วยผลบุญด้วยอานิสงส์ อันนี้ขอให้สำเร็จพระนิพพานในที่สุดเทอญ

การอธิษฐานที่ถูกต้อง ต้องมุ่งพระนิพพานเท่านั้น

อย่างอาตมานี่ มีอธิษฐานอยู่ป่า ๒ หน (บ้านยางผาแด่น) กับ บ้านบง ด่านซ้าย ๒ ปี สมัยก่อน คนมีบุญมีบารมีมากเขาทำมาพร้อมมาเต็มแล้วอย่างปริพาชก ไม่กลับมาเกิดอีก จะสำเร็จใน ชั้นพรหม ที่พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า "เมื่อเธอเห็นรูป รูปนั้นสักแต่เห็น" เท่านั้น ปุ๊บ เข้าใจ ตาย แล้วไปเกิดในชั้นพรหมมีปีติสุขเป็นอาหาร

ในสมัยพระพุทธกาลเมื่อสงฆ์ท่านประกาศว่าบ้านไดเป็นพระอนาคามี ท่านห้ามพระไปบิณฑบาต เพราะพระอนาคาท่านไม่สนใจทำมาหากินแล้ว แล้วถ้าเห็นพระบิณฑบาตนี่ มีอะไรจะถวายหมด ไม่มีนึกถึงตัวเองอีกแล้ว ในสมัยพระพุทธกาลมีมากท่านเหล่านี้

อาตมาแต่ก่อนอ่านพระไตรปิฎกหมดทั้งตู้ ของส.ธรรมภักดีพิมพ์ หรือที่สมัยที่วัดท่านพ่อลี เป็นแบบใบลานเขาอัดแกะออกอ่านเป็นกัณฑ์ เขาร้อยมาเป็นผูกเขาเรียกว่าผูกหนึ่งๆ อาตมาก็ย่อ เอาพระไตรปิฎกเอาไปอ่านที่เขาบ้านยากกะเหรี่ยงทั้งหมดตั้ง ๒๐,๐๐๐ กว่าพระสูตร ตอนนั้นมี คนไปกราบเรียนถามหลวงปู่เทสก์ (หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี) ตอนนั้นท่านลงไปพังงา ถามถึงอาตมา ท่านเลยว่าจะไปอะไร จะไปเรื่องอะไรก็หอบพระไตรปิฎกขึ้นเขากะเหรี่ยงไปแล้ว อีกอย่างก็ไปได้

หนังสือธรรมะบรรยาย (โยมเขียน) จากวัดสุปัฏนาราม วัดเจ้าคณะจังหวัดอุบลฯ ต่อมาท่านเป็นสมเด็จบรมนิวาส (สมเด็จอ้วน ติสโส) หนังสือนี้เขียนจากง่ายไปยาก อาตมาอ่านสติปัฏฐานรู้สักแต่รู้ ไม่พึงถือมั่นไม่พึงยังอภิชฌา โทมนัส ให้เกิดขึ้น

พอกำลังย่อ ข้างในมันหมุน เกิดรู้ทันทีเป็น Intuition มันเกิดเอง

ไปยึดรู้เป็นของจริงนี่คือโลกหลง ของอย่างนั้นมันแล้วแต่บุญวาสนา มันเป็นแล้วหมุน หมุนแล้วไม่หมุนกลับ ก็รีบไปบอกท่านเจ้าคุณว่าสติปัฏฐาน = รู้สักแต่รู้ = ขั้นที่ ๑. รู้เป็นวิญญาณ (ไม่ใช่ผี) คลื่นมันถี่ ภายในไม่ถึงวินาที ตัวจริงๆ มันดับ (electron, protron) ๓๐ รอบโลกในวินาทีเดียว

พูดถึงครูบาอาจารย์เป็นชะตาของอีสาน คือท่านอาจารย์พระป่าองค์แรกๆ ท่านเป็นสหายกันกับ ร.๔ (ร.๔ ช่วงที่ยังผนวชอยู่ก็มีโอกาสได้พบกัน) ท่านอาจารย์นี่ท่านก็ไปอยู่อุบลฯ ภาวนาจริงจัง ปฏิบัติจริงๆ ก็บรรลุ มาจนรุ่นองค์ที่ ๓ มาถึงหลวงปู่เสาร์ (หลวงปู่เสาร์ กันตสีโล) ก็เริ่มมีลูกศิษย์ผู้มีบารมีหลายองค์

องค์ท่านพระอาจารย์มั่น ท่านมีลูกศิษย์สำคัญร่วม ๕๐ องค์ บารมีท่านยิ่งใหญ่จึงมีกำลังมาก มีลูกศิษย์เก่งๆ จำนวนมาก อย่างหลวงปู่ตื้อนี้ท่านสนิทกัน หลวงปู่ตื้อนี่อยู่เชียงใหม่ ท่านเป็นคนโผงผางพูดจาตรงๆ วันหนึ่งหลวงปู่ตื้อท่านไปส่งท่านพระอาจารย์มั่น ก่อนไปท่านว่า “ท่านอาจารย์กระผมฝันเห็นท่านอาจารย์ยังกอดต้นโพธิ์อยู่เลย”

หลวงปู่มั่นท่านว่า “เออ ดี เตือนกันมั่ง ก็ดี”

อย่างท่านพระอาจารย์สิงห์ศิษย์รุ่นหัวปีของท่านพระอาจารย์มั่น ท่านเป็นครูของท่านอาจารย์เทสก์ ของท่านอาจารย์ชอบ ดวงของท่านอาจารย์สิงห์นี่สอนแล้ว ลูกศิษย์ดีและเก่งสมใจอาจารย์

แสดงพระธรรมเทศนา

ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

ชาติปัจจะยา สังขารา สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง วิญญาณังปัจจะยา นามะรูปัง อันนี้คือรู้เป็นอยู่บ้างแล้ว พระพุทธองค์พิจารณานี้ก่อนวิสาขะ นี่ที่แสดงไว้ในอภิธรรมใช้สวดเวลาคนตาย ทีนี้ส่วนที่กลับกัน อวิชชาดับ สังขารดับ อวิชชา สังขาร...สังขาร นิโรโธ วิญญาณนิโรโธ นามรูปก็คือขันธ์ ๕ ขันธ์ ๕ ภพ ภพโลก กรรมเกิดดับหมด ภพโลก กรรมดับหมด ไอ้เกิดๆ ตายๆ ทุกข์ๆ ก็ดับหมด

สองอันนี่พิจารณาก่อนวิสาขบูชาก็รู้กันอยู่แล้ว แต่ว่าไอ้ที่สำคัญก็คือว่าทำไม มันถึงจะดับอวิชชา คือรู้กันอยู่แล้วว่าทุกข์เพราะโง่ โง่ดับทุกข์ดับ แต่ทำไมโง่มันจึงจะดับ ไอ้นี่ที่ไม่รู้ อันนี้มาเกิดรู้ปัญญาพุทธ เกิดเป็นโพธิญาณในวันวิสาขบูชา ที่พระพุทธองค์ทรงนั่งใกล้แม่น้ำเนรัญชราจนแจ้งในตอนรุ่งวันวิสาขบูชา จนแจ้งอริยสัจ ๔ นิพพาน อันนี้จึงดับอวิชชา ดับทุกข์ได้ทั้งหมดย่อลงมาเอาตัวจริงๆ เนี่ยะ อำมาตย์มีเรื่องเดือดร้อนวิ่งไปหา พระพุทธเจ้ายังไม่พูด ท่านบอกกังวลอะไรของเธอในอดีต วางกังวลของเธอในอนาคต กังวลเหมือนกันเดี๋ยวนี้ ปื๊บ เขาไม่มาถามวางทำไม ไม่ถามมากมีบุญมาก ก็อธิบายไม่ถูกหรอก พุทธศาสน์ สเต็ปมันพ้นอธิบาย พุทธธรรมพ้นภาษามันเกิดขึ้นเองก็แล้วกัน การวางไปเลยแล้วก็ปริพาชกที่ไปขอความช่วยเหลือข้างถนนพระพุทธองค์ทรงว่า เมื่อเธอเห็นรูปก็ให้สักแต่เห็นไปเลยเหมือนกัน อนาคาไม่กลับมาเกิดอีกแล้วจะว่าไงละฮึ นี่ธรรมชาติมันเป็นอย่างนี้ เขาไปวิ่งไปตามถนนขอฟังเทศน์นี่โยมคิดดูซิ จะว่าโอ้โยมต้องเข้ามานั่งพับเพียบก่อน ขึ้นต้นอาราธนาศีลอาราธนาเทศน์ มันไม่ใช่อย่างนั้นน่ะฮึ หรือเข้าตีระฆังปุ๊บเข้าห้องเรียนนักธรรม ตีระฆังปุ๊บออกสวดมนต์ ตีระฆังปุ๊บนั่งภาวนา ไอ้แบบนี้ เออพูดกันจริงๆ พระพุทธเจ้า ๑๐ องค์ ก็ไม่ไปไหน คือมันไม่เป็นธรรมชาติ พระพุทธเจ้าเคยบอกไว้ว่าตีระฆังแล้วฉันจะนั่งใต้ต้นโพธิ์นี่ ตีระฆังแล้วฉันนะจะสำเร็จ ไอ้เดี๋ยวนี้เรามันไม่รู้เรื่องอะไรเลยอะไรก็เอาเวลาขีดตาตาราง มันเลยผิดธรรมชาติแล้ว ที่มันยุ่งกันก็เพราะอย่างนั้น มันไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ถึงเศรษฐกิจสะเก็ดชีวิตของคนเดี๋ยวนี้ก็เหมือนกัน อาตมาไปอยู่กะเหรี่ยง ๙ ปีซึ่งสูงที่สุด ไม่มีผู้ใหญ่บ้านนี่ก็ไม่มี การปกครองเขาก็ไม่มี ตลาดก็ไม่มี เงินก็ไม่มีเพราะมันสูงมาก

ชีวิตของเขานี่นะ เราอยู่กับเขาอย่างเหมือนเป็นครอบครัวของเขา อยู่หลังคาหญ้าได้ ๙ ปี โยมไม่หันมันทะเลาะกันตีกัน มีอาชญากรเกะกะสักอย่างเงินก็ไม่ใช้ มีอะไรช่วยกัน ถักผ้าทอเอง ข้าวทำเอง แล้วงานของเขาก็เป็นธรรมชาติ คือว่าถ้าหน้าทำนา เขาก็ออกไปแต่เช้าตียังไม่สว่าง ถ้าหน้าเกี่ยวข้าวแล้วเสร็จ มันอยู่ซอกเขาเดียวกัน นามันก็เล็กๆ ไม่มีอะไร พอเกี่ยวข้าวแล้วเขาก็ไม่มีเรื่องที่จะออกเขาก็ไม่ออก

ทีนี้ไอ้โลกที่เราเรียกว่าโลกสมัยใหม่ ไปสรรเสริญเยินยอให้ชื่อว่าเป็นโลกสมัยใหม่ ดีวิเศษน่ะ มันเกิดมาจากอะไรโยมก็ยังไม่รู้ อย่างว่าไปเรียนนอกเรียนนาก็เถอะ เพราะว่าเราเชื่อแต่ทางหนังสือ ไอ้ของจริงไม่ได้มองแล้วไม่ได้ค้นคว้าจริงๆ เสียด้วย เขามีโรงไปเรียนบัญชีก็เรียนบัญชีน่ะ ประวัติศาสตร์ของเขาของฝรั่งตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ปีมามันเป็นอย่างไรล่ะ มันเปลี่ยนมาเป็นระยะอย่างไร ประวัติศาสตร์ละเอียดนะไม่ใช่ว่าเรียนปีนั้นเกิดอย่างนั้น ปีนี้ถึง แต่ก่อนนี้มันก็เป็นธรรมชาติกัน สมมุติว่ามีห้องแถวมีแม่มีเด็กวิ่งเต้นค้าขายอย่างเรายังเหลืออยู่บ้าง เช่นสมัยรัชกาลที่ ๖ ที่ ๗ ก็เต็มไป มันไม่มีการไปอยู่ออฟฟิศอันหนึ่งแล้วไปที่ทำงานบ้านอันหนึ่ง แล้วขับรถไปทำงาน มันไม่มีอย่างนั้น หรือปัญหาไอ้ที่จะต้องแยกออกจากครอบครัว พ่อแม่ไม่มีใครดูแล หรือเด็กไม่มีใครดูแล มันไม่มีนะ เพราะมันเป็นธรรมชาติ ถ้ายุโรปแต่ก่อนนี้มันก็เป็นอย่างนั้น ต้นเหตุที่เกิดเรื่องยุ่งก็คือคราวก็ว่าไม่เที่ยงนั่นน่ะยังไม่ใช่ แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในความไม่เที่ยงก็คือว่ามีคนไปเห็นไอน้ำดันฝา มันถึงคราวเคราะห์ว่าอย่างนั้น เกิดไปคิดเอาไอ้นั่นน่ะทำเครื่องจักร อาตมาเรียกว่า "ไปปลุกยักษ์ให้ลุกขึ้นมา" โยมไปถามสิไม่มีใครว่าอย่างนี้หรอก เพราะเขาไม่ได้พิจารณา มีอะไรก็ดูเอาเฉยๆ เฉยๆ ไม่ได้ไปดูถึงต้นเหตุมันอยู่ที่ไหนเลย ก็มนุษย์มันมีกิเลสอยู่แล้ว ก็รู้รู้กันอยู่ว่ากันตรงๆ ไอ้ชิ้นนี้เกิดขึ้นมาเป็นวัตถุเพื่อสนองกิเลสกันไป

บ้านเมืองเราเดี๋ยวนี้ก็เหมือนกัน เราไปทำโรงอุตสาหกรรมก็เพื่ออะไร เพื่อได้เงินน่ะ ความโลภ มันก็ขยายออกไปมากมายเป็นอุตสาหกรรมแล้วก็มันก็มาเกี่ยวกับการค้า แล้วก็มาเกี่ยวกับธุรกิจอีกหลายอย่างซึ่งเป็นบังคับให้ต้องมีถนนอย่างนั้น แผนผังบ้านเมืองอย่างนั้น มีวิธีทำงานอย่างนั้น มีตารางเวลาไปหมดอย่างนี้ ทุกแห่งทุกหน ไม่ว่าโรงเล่าโรงเรียนทำราชการหรือทำการค้า

อะไรมีตารางเวลาชีวิตมันเป็นตารางไปเลยทีนี้ มันไม่ได้เป็นธรรมชาติ คือไม่เป็นเหมือนแบบชาวนาเมื่อ ๕๐๐ ปีก่อน ออกหน้าหนาว อย่างหน้าร้อนออกอย่าง เวลาการทำงาน ได้มีเวลาสนุกสนานร่าเริง ได้มีเวลาพักผ่อนไม่ใช่มานั่งทำกันสามสี่หน มันไปเป็นอย่างนั้น มันก็จะไปหาความสุขที่ไหนได้ทีนี้ อาตมามาพิจารณานี่นะไม่ใช่มาดูตำรงตำรา เพราะว่าเป็นนักวิชั่น เดินไปโรงเรียนก็เห็นภาพต่างๆ อยู่โรงเรียนเซนต์คาเบรียลน่ะ อาตมาเดินจากบางกระบือมาบ้าน เห็นหอนาฬิกาใหญ่อยู่ในอากาศ เห็นเข็มนาฬิกา สมมุติมันเดินมาเลขแปดพับ เอ๊ ไอ้บนพื้นโลกน่ะวิ่งออกเป็นแถวเลย เดินมา ๖ นาฬิกา กลับวิ่งไปทางนี้ๆ วิ่งออกบ้าน เอ๊ะนี่มันยังไงกันน่ะ มานึกมันไม่ใช่มนุษย์มันคล้ายๆ เป็นตุ๊กตาบังคับด้วยนาฬิกาเป็นโรบอท มันไม่ใช่มนุษย์เสรีอะไร ถูกบังคับด้วยเวลาที่กะเท่านั้น ซึ่งแต่ก่อนนี้มันไม่เป็นอย่างนั้น แต่ก่อนนี้มันเสรี เป็นธรรมชาติ พอหากินอยู่กับข้าวกับฝ่ามือ มันไม่มี Industry มันไม่มีองค์การบริษัทอะไรที่จะเป็นเครื่องบังคับให้ต้องมีแผนผังเมืองอย่างนี้มีกฎหมายเทศบาลเอยเยอะแยะ มันไม่มีอย่างนี้

ทีนี้พุทธศาสนาก็เหมือนกัน อาตมาก็ออกไป ทีนี้ถึงเวลาแล้วเขาก็ทำขอบเอาแบบโลกนี้ออกมาครอบใส่ธรรม มนุษย์ไปไหนกันไม่รอดหรอกโยม มันไม่รู้เรื่องอะไร แล้วไม่ได้สงสัยว่าไม่รู้ซะด้วยเอ้าทำไปเลยคิดว่าถูกต้องมีเวลานาฬิกาเข้าคอร์สออกคอร์สแล้วเราไปดูผลที่ในเมืองนอก ผลมันน้อยเหลือเกิน ที่เรียกทำคอร์สกะเวลานั้นกะเวลานี้ สมมุติอย่างนี้โยม เพราะนี่มันคงไม่เทคนิเชียนอาตมาพูดนี้ โยมภาวนาไปอีกวินาทีเดียวนะวิปัสสนาญาณจะเกิดรู้แจ้งอริสัจ ๔ นิพพาน ตีระฆัง เป๊งกลับบ้าน เสร็จโน่น รอพระพุทธเจ้าอีกสิบองค์ ห้าสิบร้อยล้านปี อย่างดูอย่างนี้ก็แล้วกันจะพบเป็นธรรมชาติ ที่โยมมานั่งอยู่นี้ก็เป็นธรรมชาติ คือมาจากเหตุมาจากปัจจัย คือได้สร้างเหตุปัจจัยดีไว้สร้างบารมี ๑๐ มันก็ธรรมดาอยู่เองให้ผลคือการเกิดกับคนนั้น สถานที่นั้น เวลานั้น แล้วไม่พูดถึงเวลาเช้าเวลาบ่าย เหมือนพระเทวทัตกับพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเกิดตอนไก่ขันเอ้กเอ้กเอ๊ก หัวโผล่เทวทัตเกิดตรง พูดตามจุดออกมาเป็นคนละอย่างไม่ต้องเอาถึงขนาดนั้น สมัยพุทธกาลยังไม่สิ้นสุด พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงคนไม่ดีจะมีเยอะคน ดีก็ยังมีเยอะในเมืองไทย พระพุทธเจ้าที่ท่านปฏิบัติดีก็ยังมีแล้วเราคนหนึ่งละก็เป็นดอกบัวบานหรือดอกบัวตูมเหนือน้ำ ไม่เสียทีที่ได้เกิดมาพบพระพุทธเจ้าเป็นบุญบารมีอย่างมาก แล้วไม่ใช่มาสรรเสริญเยินยอ เป็นความจริง ก็นึกดูสิว่าคนหกพันล้าน

ล็ดพันล้านเดี๋ยวนี้น่ะ ที่มาถึงพุทธมีกี่คน เอาแต่พวกเมืองพุทธอย่างเมืองไทยเนี่ย พุทธชั้นเยี่ยมแต่ก่อนนี้ เดี๋ยวนี้อาจจะไม่เยี่ยมแล้ว เอ้อ เพราะเหตุการณ์ทั้งหลายแสดงว่าอาการมันไม่ได้ความก็พุทธแต่ชื่อก็เยอะ เราก็รู้ไม่ต้องอธิบายพุทธแต่ชื่อ จัดการในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อะไรไม่รู้ไม่ชี้เลย มีเยอะแยะจะว่าไงล่ะ จำนวนมันก็น้อย เวลาที่พระพุทธศาสนาจะคงอยู่นี้มันก็น้อยเอาเสียว่าในราวห้าพันปี เดี๋ยวนี้ก็เลยกึ่งไปแล้ว เคราะห์ดีน่ะ เหตุที่เราทำไว้ดีเป็นตัวกำหนดการเกิดกับคนนั้น ณ สถานที่นั้น เวลานั้น ผลที่สุดได้พบกับคนนั้นได้พบตำราพบอาจารย์ จนผลที่สุดมานั่งอยู่นี่ ทานก็ได้ทำบุญก็ทำเสร็จภาวนาก็ได้ทำเป็นผู้มีบุญตามธรรมชาติถูกต้องแล้ว ธรรมชาติเหตุผลเมื่อได้รู้ตัวของเราว่าเป็นอะไร คือเป็นผู้มีบุญเป็นบัวเหนือน้ำ เราก็ฉวยโอกาสอันนี้ซึ่งมันหาได้ยาก สมมุติเราสิ้นไปอย่างนี้แล้วจะไปไหนโยม ฮื้อ ไม่รู้เหมือนกันนะ ยังไม่ตายนี่ยังรู้ว่าดีไม่ดีรู้จักว่าดีไม่ดีไม่ใช่ไปเป็นพาลก็ไม่ได้มานั่งอยู่นี่หรอก ที่จะเป็นคุณประโยชน์คือบุญจะเป็นทานศีลภาวนาก็ถือโอกาสทำให้มันเกิดขึ้นเสียตั้งแต่ก่อนที่ยังมีชีวิต เพราะนอกจากกรรมดีหรือไม่ดีแล้วไม่มีอะไรติดตามไปได้ ที่โยมก็รู้อยู่นี่ อย่างน้อยมีสตินึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นิพพานเป็นประจำ มันมีหลักอยู่ ๒ ประการเท่านั้นละ หนึ่งตั้งใจปฏิบัติเพื่อพ้นทุกข์ เจริญสติ โดยสติก็บอกไว้แล้ว วางกังวลทั้งหมด end all concern ทำให้รู้ มันปรากฏเมื่อไร มัน end เมื่อไร ให้รู้เดี๋ยวนั้นหรือถ้ารู้สักแต่รู้ อันนี้เป็นวิญญาณสติไม่ใช่วิญญาณธรรมดา กระทบหูได้ยิน กระทบตารู้ อันนี้วิญญาณธรรมดา กระทบหูได้ยินสักแต่ได้ยิน กระทบตาเห็นสักแต่เห็น กระทบใจรู้สักแต่รู้ อันนี้เป็นวิญญาณสติ วิญญาณพร้อมพุทธธรรม พ้นโลก พุทธแปลว่าพ้นโลก ได้ยินสติพร้อม เห็นสติพร้อมแรงจริงๆ ดับโลกหลง หรือว่าได้ยินสักแต่รู้ สักแต่รู้เป็นวิญญาณสติ บริกรรมวิญญาณสติ วิญญาณสติเรื่อย ไม่ต้องไปถามไปตอบ เกิดจิตสติขึ้น มันแน่นอน จิตสติคือจิตถึงพุทธธรรมพ้นโลกได้เลยอือ อย่างนั้นสิ เป็นจิตสติ เกิดเมื่อจิตพุทโธ จิตธัมโม จิตสังโฆ ไปสายโน้นเลย พุทโธ ธัมโม สังโฆนิพพาน โลกุตตรธรรม นี้เป็นพุทธภาวนา

เอา ที่นี้ว่าทางนั้นมันยาก ไม่เอาละภาวนา ก็เอานึกถึงพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ นิพพานคุณประจำจิต พอนึกถึง พุทโธ ธัมโม สังโฆ ไม่ต้องมาพูดมาถามอธิบาย พุทธคือของจริง ก็เกิดปีติสุขขึ้นในจิตใจแล้ว ด้วยบริกรรมคำพูดเท่านั้นน่ะ พุทโธ ธัมโม สังโฆ นิพพาน นึกถึงจิตเกิดปีติสุขตามตำรา พุทธนิติ ธรรมนิติ สังฆนิติ

ก็มีหลักอยู่สองประการนี้ เพราะว่าเมื่อจิตอยู่กับ พุทโธ ธัมโม สังโฆ สบาย มีปีติจิต มีปีติสุขนี้ เป็นจิตกุศล มันจะไปทางต่ำทางหยาบชั่วช้าไม่ได้เด็ดขาด ในตอนนั้นนะในขณะจิตภาวนาอยู่ อย่างนี้ ถึงแม้จะเป็นไข้ดับจิต มันก็ไปดีเพราะจิตมันเป็นกุศล นึกถึงพุทโธหรือบริกรรมพุทโธ ธัมโม สังโฆ ไม่ต้องอธิบาย มันสบาย เป็นกุศล จิตไม่มีตกต่ำ ไม่มีที่จะเป็นอกุศลได้มีอยู่สองอย่าง

ทีนี้เมื่อออกจากภาวนาไปแล้ว ไม่แน่ละ มันไปทำโน่นทำนี่ก็เลือนลืม ลืมสติ ลืมภาวนา มันมีมาก ยังพอมีอยู่ ชาวบ้านไม่ชาวบ้านก็เถอะ แต่ว่าถ้าเมื่อรู้หลักอย่างนี้แล้ว เหมือนกับวัวเนี่ย มันผูกไว้กับหลัก มีเชือกยาวเท่าไรก็ตาม มันก็มีผลในที่สุดมันก็มีหลัก เดินไปไกลๆ มันก็ถูก กระตุ้นในหลัก วันหนึ่งถึงจะได้ผิดพลาดบ้าง มันก็มีความรู้ มันมีประจำตัว เป็นเครื่องเตือนสติ จะได้รู้อะไรควรทำไม่ควรทำ คือหิริโอตตัปปะ รู้ว่าวันหนึ่งมานั่งภาวนา ๑๕ นาที ครึ่งชั่วโมง ชั่วโมง มันก็กลับมาหาหลักเดิม คือ กุศล บุญ สุข ไม่เสียทีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย ได้พบพระพุทธศาสนา และมีปัญญารู้คุณค่าของพระพุทธศาสนา เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

ถอดเทปโดย: อาจารย์เรณู เดือนดาว

เสียงจากปากเกร็ด

เกี่ยวกับครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่

ครั้งหนึ่ง**หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี** ท่านเมตตาไปโปรดที่ออสเตรเลีย ก็ไปพักที่วัดพุทธรังษี ถนนสแตนมอร์ เมืองซิดนีย์ มีผู้คนมากราบจำนวนมาก วันหนึ่งหลังฉันจังหันก่อนท่านจะไปที่ห้องพระ มีสามเณรหรือแม่ชีฝรั่งมากราบ พอท่านฉันเสร็จก็มีพระนั่งกันอยู่ ท่านชูแขนขวาออกมา ถามว่า "นี่มันอะไร" ก็ไม่มีใครตอบ ก็เห็นเป็นแขน ทีนี้สำหรับองค์หลวงปู่นี่ เมื่อเห็นครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่ๆ ท่านพูดอะไรแล้วก็จะจำไปพิจารณาเวลาภาวนา

หลวงปู่นำไปพิจารณาที่อาเดเลด (Adelaide) หลายปี ไปอยู่ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๒๔ (ค.ศ. ๑๙๘๐-๑๙๘๑) ที่พุทธสมาคมฟินดอน (Findon) ที่ว่าต้องอยู่องค์เดียวมีลูกศิษย์จ้างฝรั่งมาดูแลก็อยู่ ๔ ปีมีเวลาของตัวเองมาก ภาวนาได้ดี

คือจากครั้งนั้นก็ไม่ได้ติดต่อกับองค์หลวงปู่เทสก์อีกเลย จนท่านชราภาพมากแล้ว ก่อนท่านสิ้น หลวงปู่ได้มีโอกาสไปกราบเยี่ยมท่านที่วัดหินหมากเป้ง พอเข้าไป ตอนนั้นท่านนั่งเก้าอี้เข็น ก็ขอโอกาสไปตอบคำถามท่าน ก็กราบเรียนว่า

"ท่านอาจารย์ เมื่อหลายปีมาแล้ว ร่วม ๒๐ ปี ที่ท่านอาจารย์เมตตาไปวัดไทยที่ซิดนีย์ ออสเตรเลีย ท่านอาจารย์ชูแขนออกมาแล้วถามว่า นี่อะไรกัน"

กระผมพอจะตอบได้แล้ว กระผมรู้แล้วครับ"

หลวงปู่เทสก์ว่า "รู้ว่าไง"

หลวงปู่จึงตอบว่า "นิพพาน"

ท่านไม่ว่าอย่างไร ไม่โดนดุครั้งนี้ ไม่โดนดุ

ท่านปรารภขึ้นทันทีว่า "อะไร อะไรก็ไม่เที่ยง"

หลวงปู่ตอบว่า "ไม่เที่ยงที่ไหน ก็เที่ยงที่นั่น"

ท่านก็ไม่ว่าอะไรอีก จากนั้นไม่นานท่านก็สิ้น

เมื่อจิตบริสุทธิ์มันบริสุทธิ์หมด เป็นธรรมบริสุทธิ์ เหมือนพุทธจักษุ พุทธโสต พุทธกาย พุทธมโน พุทธจิต พุทธกาย พุทธกายเป็นพระธาตุ เผาแล้วเป็นพระบรมสารีริกธาตุ ขนาดไม่เผาพูดถึงธาตุ ๔ ธาตุ (matter) เป็นทิพย์และเทวดา พรหมเป็นโลกุตตรธรรม พ้นโลกธรรม เขาเรียกพุทธกาย เมื่อยังมีชีวิตอยู่ก็เป็นพระธาตุ ใครทำดีด้วย ถวายทานด้วย ผลบุญก็มหาศาล ถ้าถวายทานกับพระธรรมดา หรือให้ทานก็คนธรรมดาก็ได้บุญระดับหนึ่ง ถ้าถวายทานแก่พระอรหันต์ แก่พระพุทธเจ้า บุญกุศลจะมากขนาดไหน แต่ตรงข้ามถ้าทำไม่ดีเช่นเทวทัตนี่ยิ่งแย่ใหญ่เลย

อย่างเรื่องพระเทวทัตถวายศีรษะ เรื่องเดิมพระเทวทัตก็เป็นพระญาติสนิทเป็นลูกพี่ลูกน้องกับพระพุทธเจ้า แต่ว่าท่านมีของเก่ากันมา คือท่านมีพยาบาทอาฆาตพยายามปองร้ายพระพุทธองค์เรื่อยมา ก็วันหนึ่งมีโอกาสก็กลิ้งหินลงมาหมายจะให้ทับพระพุทธองค์แต่หินกลิ้งไปทางอื่น มีเพียงเศษหินเล็กๆ มาถูกพระบาท ทำให้พระพุทธเจ้าทรงห้อพระโลหิต เป็นกรรมหนัก อนันตริยกรรม ที่นี้พอสำนึกผิดได้ก็ให้เขาหามมาถึงประตูทางเข้าเชตวันผู้คนก็โจษกัน พระพุทธองค์ตรัสว่า "เทวทัตไม่ได้เฝ้าอาตมาหรอก" จนแคร่หามพระเทวทัตมาถึงพระคันธกุฎีที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ภายใน พอถึงตีนบันไดคันธกุฎีพอเท้าพ้นแคร่หามเหยียบเท้าลงบนแผ่นดิน พระธรณีก็แยกสูบพระเทวทัตลงไป แต่เนื่องจากท่านมีสติ ตั้งจิตแน่วแน่สำนึกผิดอย่างแท้จริง ท่านก็ร้องตะโกน "ขอถวายศีรษะเป็นพุทธบูชา" นี่เป็นบุญบริสุทธิ์มีอานิสงส์แรงกล้า ท่านก็ต้องไปใช้บาปอนันตริยกรรมเป็นแสนชาตินานหนักหนา แต่สุดท้ายบุญจากขอถวายศีรษะครั้งนั้น ท่านก็จะได้สำเร็จเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า (พระพุทธเจ้าเงียบ) ในกาลข้างหน้าก็ยังดีกว่าคนอีกหลายร้อยหลายล้านล้านคนที่อีกกี่อสงไขยล้านปีก็ยังเวียนว่ายตายอยู่ในกองทุกข์อย่างนั้นละ

นี่อย่างผู้ที่เขาสร้างบารมีสาวกก็เกิดทันสมัยพระพุทธเจ้าหรือสมัยต่อมา เราก็สหชาติ พวกที่เป็นบัวเหนือน้ำเป็นพุทธสาวกของพระสมณโคดมเจ้า ถ้าเป็นสหชาติก็ต้องสำเร็จในพุทธศาสนานี้ แม้จะเป็นสหชาติพ่วง ยกเว้นพวกรอพระศรีอาริยเมตไตรย

อย่างหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ท่านสอน "รู้จริงทิ้งสังขาร" คือตัวสติ ได้ยินสักแต่ได้ยิน ไม่ได้ไปยึดถืออะไร ได้ยินก็เกิดๆ ดับๆ แล้วที่ท่านว่า อยากดี ไม่รู้จักหยุด "ดีไม่ดี นี้เป็นผิดของจิตนัก" อธิบายว่า ใจอยู่ที่ใจ รู้อยู่กับรู้ ไม่มีอารมณ์โลภหลง

([illegible])

1) [illegible] (Albert Einstein).

Der wahre Wert eines Menschen ist in erster Linie dadurch bestimmt in welchem Grad und in welchem Sinn er zur Befreiung vom Ich gelangt ist. [illegible]

2) [illegible] Vom Sinn des Leben.

Welches ist der Sinn unseres Lebens, welches der Sinn des Lebens aller Lebewesen überhaupt? Eine Antwort auf diese Frage wissen heißt religiös sein. Du fragst: Hat es denn überhaupt einen Sinn, diese Frage zu stellen? Ich antworte: Wer sein eigenes Leben und das seiner Mitmenschen als sinnlos empfindet, der ist nicht nur unglücklich, sondern auch kaum (hardly) lebensfähig.

[illegible]

3) [illegible] Vom Reichtum

Ich bin fest davon durchdrungen, daß keine Reichtümer der Welt die Menschheit weiterbringen können, auch nicht in der Hand eines dem Ziele noch so ergebenen Menschen. Nur das Beispiel großer und reiner Persönlichkeiten kann zu edlen Auffassungen und Taten führen.

[illegible]

จาก Albert Einstein, "Mein Weltbild"
([illegible])

[illegible]

[illegible]
([illegible])
Adelaide S.A.
[illegible]
[illegible] ๒๕๔๖

พุทธสติ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง (อามะ ภันเต)

ปาณาติปาตา เวระมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
อะทินนาทานา เวระมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
กาเมสุมิจฉาจารา เวระมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
มุสาวาทา เวระมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
สุราเมระยะ มัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

วันนี้เป็นโอกาสอันดีที่อาตมาได้มีเวลาพบญาติโยมทั้งหลายในที่นี้อีกครั้งหนึ่ง ก็ได้มีโอกาส ชักชวนพวกหมู่เราให้นึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ที่เป็นที่พึ่ง นอกจากนั้นเราไม่มี**ที่พึ่ง** แน่นอนเพียงแต่ไตรสรณคมน์ ก็เพียงพอแล้วให้ตั้งใจจริงๆ ถ้ามีความตั้งใจจริงๆ ถ้ามีความเห็น**ชัด**

แจ้งแล้วนอกจากพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระนิพพานเป็นสัจธรรมไม่มีที่พึ่งใดแน่นอนแล้ว ก็แปลว่าใช้ได้สำหรับการขึ้นต้นการปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนา พูดกันง่ายๆ ก็ว่ามีศรัทธาพอสมควรและถูกต้องในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระนิพพาน ทีนี้คำสอนของพระพุทธองค์ก็มากหลายเหลือเกิน ก็จะจับเอาแต่ข้อที่สำคัญเท่านั้น ประการสำคัญที่สุดคือ ความไม่ประมาท ความประมาทคือทางแห่งความตาย ตายจากจิตคุณงามความดี ตายจากความชำระจิตให้บริสุทธิ์จากอวิชชากิเลส ซึ่งเป็นเหตุที่ต้องเวียนว่ายอยู่ในวัฏสงสาร อันมีชื่อว่า นั่นเป็นเรื่องยากมาก เพราะว่าการที่จะพ้นจากอวิชชาธาตุที่เป็นพลังมหาศาล เราก็ได้ยินได้ฟังมาแล้วจากปฏิจจสมุปบาท อวิชชาปัจจยา สังขารา สังขาราปัจจยา วิญญาณัง (cuiticious) ความเห็นแบบฝรั่ง (Blind Universal) นั้นสร้างโลกจักรวาลขึ้นมาหมดนี้ อวิชชาสร้างสังขาร สังขารสร้างวิญญาณ วิญญาณสร้างกามรูปนี้ให้ใหญ่มหาศาล

ทีนี้จะทำลายไอ้ตัวนี้ลงไปมันต้องการพลังที่เหนือกว่านั้นมาก ก็ยิ่งเป็นการยากมากทีเดียว ฉะนั้นพุทธธรรมไม่ได้มาถึงด้วยการคิดๆ เอาเท่านั้น เพราะเป็นธรรมเหนือโลก เพียงแต่เข้าใจให้ถูกต้องว่า พุทธศาสนาเป็นธรรมเหนือโลก เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยเข้าใจกันแล้ว ทั้งๆ ที่หลักสูตรก็มีอยู่หมดแล้ว เป็นโลกุตตรธรรม มรรคสัจธรรม หมายถึง มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ซึ่งเป็นเรื่องการปฏิบัติได้ทั้งนั้น แต่ก็กว่าจะมาถึงอันนี้ได้ต้องอาศัยเหตุกว่าจะมาถึงสัจธรรม ตัวอย่างเช่นพระโคดมพุทธเจ้า ที่แรกเมื่ออสงไขยเศษล้านปีว่างั้นเถอะก็เป็นคนธรรมดาเป็นฤๅษีชีไพรมีฤทธิ์ เหาะเหินเดินอากาศได้ ครั้งหนึ่งเหาะผ่านป่า เห็นเขามาประชุมกันอยู่ก็ลงไปถามเขาว่าทำอะไรกันอยู่ ก็เราเตรียมการรับพระพุทธเจ้ามีการทำบุญด้วยกันฤๅษีน่ะไม่มีสมบัติอะไรนี่มีญาณสมาบัติ แต่สมบัติเงินทองไม่มี อาหารอาเหินอะไรก็ไม่มีกับเขาจะเอาร่างกายไปทำทานก็ไม่ได้ทีนี้

พอพระทีปังกรและพระพุทธสาวกเสด็จมาถึงแล้ว ท่านดาบสนี่ตอนนั้นยังไม่เป็นโพธิสัตว์ เป็นคนธรรมดา ก็สังเกตที่ไหนเป็นเปลือกตมก็ไปนอนคว่ำแล้วอาราธนาพระทีปังกรสาวกให้เหยียบย่ำต่างสะพาน พร้อมกันนั้นตั้งจิตแน่วแน่อธิษฐานตั้งใจ ก็อธิษฐานว่าด้วยอำนาจผลการที่เราเอาร่างกายถวายเป็นทานให้พระทีปังกรเหยียบนี้ ในที่สุดขอให้ได้เป็นพระพุทธเจ้าสัมมาสัมพุทธะอย่างพระพุทธเจ้าองค์นี้ เรียกว่าท่านปรารถนาใหญ่โตเหลือเกินนี่แล้ว พระทีปังกรท่านก็มีอภิญญา

ของพระพุทธเจ้าซิ ก็รู้สึกว่าฤาษีนี่ปรารถนาใหญ่โตมากแล้วมันจะสำเร็จได้หรือไม่ ท่านก็มีอภิญญาหยั่งรู้ด้วยว่าอาจสำเร็จได้ในอนาคตกาลอันนาน เชิญให้รับนิมนต์ ถ้ามันเป็นไปไม่ได้พระพุทธเจ้าทั้งหลายไม่รับนิมนต์หรอก ท่านก็เหยียบหลังไปพร้อมทั้งสาวก พอเสร็จแล้วฤาษีนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญฌานสมาธิ เชี่ยวชาญแปดก็แล้วกันนั่งสมาธิเพ่งจิตใช้ซุปเปอร์คอมพิวเตอร์นี้เป็นงั้นไม่ต้องซื้อต้องหาแล้วไม่มีไวรัสด้วยก็เกิดเป็นภาพขึ้นมา นิมิตสิบประการคำตอบมีในนั้นอัตโนมัตินี่คือบารมี ๑๐ ขึ้นต้นด้วยทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมะ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา อุเบกขา ปัญญา แต่ตัวสำคัญที่สุดในบารมีนี่คือ อธิษฐานบารมี ความเริ่มตั้งใจเป็นครั้งแรก ปรารถนาจะพ้นโลก พ้นทุกข์พ้นเวียนว่ายตายเกิด อันนี้มีเฉพาะในพุทธศาสนา พระผู้เป็นเจ้าทั้งหลายไม่ว่าในอดีตปัจจุบันในอนาคต จะเกิดขึ้นได้ก็เพราะอันนี้

อธิษฐานบารมีได้ชื่อเป็นจุดเริ่มต้น บารมี ๑๐ มันก็เนื่องมาจากขึ้นต้น อันนี้ล่ะ บารมีทั้งหลายไม่ว่าทาน ศีล เกิดล้วนสุดปรารถนาก็คือพระนิพพาน คือพ้นจากปัญหาชีวิต เกิดๆ ตายๆ เป็นทุกข์เป็นยากพ้นจากความโง่อันนี้ ถึงสาวกก็เหมือนกัน ก็ขึ้นต้นด้วยอธิษฐานบารมีทั้งนั้นอย่างพระโคดมพุทธเจ้าจะว่าที่ไม่ได้ปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า เพราะเห็นว่ามันยากมากเพราะบารมี ๓๐ ทัศ อย่างเล็ก อย่างกลาง อย่างใหญ่นี่ พระโพธิสัตว์ เป็นต้น พระโคดมเจ้าจะปฏิบัติไม่ต่ำกว่าสามแสนชาติ นึกดูมากมหันต์เพราะแต่ละบารมีนี้ต้องเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อสัจธรรม พวกที่เห็นว่ามันเป็นการยากมากอย่างนั้นก็เลยปรารถนาเป็นเรือพ่วง คือว่าสร้างคุณงามความดีเหมือนกันปรารถนาพ้นทุกข์เหมือนกัน อธิษฐานบารมีปฏิบัติบารมีสิบเหมือนกัน แต่ว่าไม่แข็งแรงขนาดพระโพธิสัตว์แล้วก็ไม่เนิ่นนานเท่านั้น เรียกว่าราวๆ หกหมื่นชาติ และด้วยบารมีอันนี้ปรารถนานิพพานเหมือนกัน แต่ว่าขอเป็นเรือพ่วงมันง่ายกว่า ว่างั้นเถอะ

อือ อันนี้ต้องบารมี ๑๐ เหมือนกัน อันนี้คือเหตุปัจจัยที่จะถึงพุทธธรรม หรือพูดกันง่ายๆ เหตุปัจจัยที่จะทำให้เกิดเป็นบัวเหนือน้ำ นี่เป็นคำตอบว่าใครจะถึงพุทธได้หรือถึงพุทธไม่ได้ สิ่งทั้งหลายในโลกมาแต่เหตุมันไม่เกิดขึ้นลอยๆ หรอก เหตุปัจจัยที่ถึงพุทธธรรมก็คือเรื่องตั้งใจจะพ้นทุกข์ คือตั้งใจปรารถนาพระนิพพาน ก็ที่เราทำบุญน่ะ บุญ บาป กุสะลา ธัมมา อกุสะลา ธัมมา อัพยากะตา ธัมมา ที่พระท่านเทศน์ในงานศพเป็นอภิธรรม อันนั้นเป็นของธรรมดาเหมือนคลื่นในทะเล แต่ว่าบารมีนี่

มีเฉพาะในพุทธศาสนา เหมือนกับว่าคนพายเรือไป เรือก็มีแผนที่ก็มี เข็มทิศก็มี แล้วรู้ว่าจะไปที่ไหนมันคืออะไร คือแจ่มแจ้งในการกระทำทุกขณะหรือทุกวัน เพราะทำอันนี้เพื่ออะไร สิ่งนั้นคืออะไร แจ่มแจ้งปรารถนาพ้นทุกข์ที่เกิดจากความโง่ เวียนว่ายตายเกิด เรียกว่า มีจุดมุ่งหมาย แน่นอน ปรารถนาแน่นอน รู้ความหมายของสิ่งที่จะถึงแน่นอน คือพ้นโง่ พ้นทุกข์ มีเฉพาะในพุทธศาสนาเท่านั้น

พระพุทธเจ้าทั้งหลายก็ขึ้นต้นด้วยอธิษฐานบารมีเหมือนกับพระโคตมเจ้า นี่แหละในสมัยเป็นดาบส เมื่อพระพุทธองค์บรรลุโพธิญาณในวันวิสาขบูชานั้นท่านไม่ได้พูดอะไรมากหรอก ท่านพูดว่าหมดกิจ หมดกิจพรหมจรรย์เป็น Holy Work ว่างั้นเถอะ หรือหมด Home Work แล้ว ไม่มีหน้าที่ที่จะต้องทำอย่างนี้อีกแล้ว แม้แต่ภาวนาได้ภาวนาไปเรียบร้อยแล้ว เจริญอริยมรรคไปหมดแล้ว หมดเรื่องชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย เท่านั้นน่ะแล้วท่านก็นั่งเงียบ เพราะว่าท่านตรัสรู้อริยสัจ ๔ นิพพาน หรือว่าบรรลุอริยสัจธรรมหลังสองวิชาต้น ที่ท่านบรรลุด้วยวิชา ๓ วิชาที่วิชาที่ ๑ มองเห็นอดีตไม่มีที่สิ้นสุด วิชาที่ ๒ มองเห็นอนาคตไม่มีที่สิ้นสุด แม้แต่ชื่อพระพุทธเจ้าในอดีต อนาคตแต่นี่ยังเป็นวิชาโลก อภิญญาก็เรียก พวกฤาษีชีไพรบางองค์ก็มีแต่ไม่มากเท่าพระโพธิสัตว์ วิชาที่ ๓ เป็นคำสำคัญเป็นอภิญญาพ้นโลก จิตเจริญอริยมรรคขึ้นได้ ถึงเจริญถึงสมาธิปัญญาขั้นพ้นโลก มหาสติเป็นโลกุตตรสติ พ้นโลก ถึงเจริญสติปัฏฐานสำเร็จ จึงแจ่มแจ้งอริยสัจ ๔ นิพพาน อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ อันนี้ใครไปถามที่ไหนไม่ว่าเมืองไทยเมืองนอก ฝรั่ง ฝรั่ง พระพุทธศาสนาคืออะไร อริยสัจ ๔ รู้เอ่อรู้แล้วเป็นไง จิตใจไม่ได้เป็นอย่างนั้นมันก็ไม่ได้ความสักอย่าง อื้อ ไม่ได้ความสักอย่าง ศรัทธาก็ไม่มี ศีลก็แย่ กิเลสก็เต็มจิต ไม่ได้เป็นเพราะอย่างนั้น ขนาดพระพุทธเจ้าท่านทรงแสดงไว้อย่างชัดแจ้งแล้วขึ้นต้นนะธรรมจักรท่านแสดงมัชฌิมาปฏิปทาเสียก่อน ต้องถือว่ามรรค ๘ อริยสัจมรรคสติปัฏฐานมหาสติ แล้วจึงแสดงอริยสัจ ๔ มันใสแจ๋วอยู่แล้วนี่ เหมือนกับที่นั่งอยู่ในห้องนี้ทุกคนเพราะอะไร ก็เพราะรู้จักถนนถูกต้อง แล้วก็ไม่รู้แค่นึกเอา ลงทุนเดินมาตามถนนถูกต้อง มันจึงมานั่งอยู่ที่นี่ อันนี้มันแจ๋วที่สุดแล้วนี่

สำคัญแต่ว่าจะรู้พุทธศาสนามันต้องปฏิบัติยังไง ปฏิบัติหนทางถูกต้อง เดินตามถนนถูกต้องไหม ขึ้นต้นด้วยศรัทธา รักษาศีลภาวนาทำหรือยัง ก็ไม่ได้ทำอะไรสักอย่าง ก็ว่ารู้พุทธ รู้อะไร ตัวเดียวก็ไม่รู้

ขนาดพุทโธตัวเดียวก็ไม่รู้แล้วละ ไปรู้ตามตัวหนังสือว่า แต่มันไม่ได้เข้าถึงจิตใจ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า การจะมาถึงพุทธนี่ถ้าพูดกันย่อๆ มันต้องอาศัยเหตุที่มีบารมีเป็นต้นทุน เป็นแบ็คกราวน์ เป็นความดี เช่นไม่มีพื้นฐานมันก็แย่ ไม่ว่าอะไรทั้งนั้น

เหมือนอย่างว่าเราปรารถนารถเบนซ์อย่างนี้เราก็ต้องทำงานเป็นเวลานานเก็บไว้ทีละเหรียญ สองเหรียญ มันเต็มกระป๋องเมื่อไหร่มันก็ไปซื้อได้ ถ้ามันไม่ได้เพียงแต่นึกเฉยๆ งานการอะไรก็ไม่ได้ทำ หารายได้อะไรก็ไม่มีเก็บ ก็ไม่เก็บแล้วมันจะไปทำอะไรได้มันก็เป็นของธรรมดาที่สุด เพราะเรื่อง ว่าการที่จะมาสู่พุทธธรรมนี่มันต้องอาศัยผลอาศัยการกระทำ (Action) ไม่ใช่มานั่งคิดเอาๆ มันเป็น Moral Action, Spiritual Action คือการขจัดกิเลสความโง่ออกจากตจิตทีละน้อยๆ ท่านไม่ได้บอก ตามตรงว่าบอกว่าบารมีสิบ แต่เนื้อหามันเป็นยังไง พอเริ่มต้นทานบารมีนี่ ก็ขจัดความตระหนี่ออกไป มันมีด้วยกันทั้งนั้นแหละ หือ ศีลบารมีก็ขจัดจิตให้พ้นจากความมืดอีกหลายอย่าง เช่นขจัดกิเลส หยาบมากออกไป เฉพาะอย่างยิ่งคิผิดศีล ๕ ผิดศีลอื่นๆ อีก ภาวนาบารมีเช่นสติภาวนานี่ ขจัดกิเลสอย่างละเอียดออกไปจากจิตใจให้หมดจึงเป็นการปฏิบัติพุทธศาสนาที่ท่านสรุปไว้ใน วันมาฆบูชา

สพฺพปาปสฺส อกรณํ การไม่ทำบาปทั้งหลาย ทำบุญให้ถึงพร้อม ทำจิตให้บริสุทธิ์ เป็นหัวใจ พระพุทธศาสนา

การไม่ทำบาปทั้งหลาย ทำให้บุญถึงพร้อม มันก็สร้างบารมีสิบเหมือนกัน อันเดียวกันนั่นแหละ อื้อ การทำจิตบริสุทธิ์ขั้นสูง ทำจิตให้แจ่มแจ้งอริยสัจ ๔ นิพพาน อันนี้เป็นกิจของการเจริญอริยสัจ สติ เป็นที่รวมอริยมรรค นั่นเป็นการยากในโลก ต้องลงมือทำจริงๆ ปรารถนาจริงๆ ปรารถนาสัจธรรม ที่จะให้พ้นปัญหาชีวิต พ้นทุกข์ยากจริงๆ อย่างพระพุทธโคตมะสมัยเป็นดาบสนั่นแหละ หรืออริยสาวก ทีนี้เมื่อพระพุทธเจ้าพระโพธิสัตว์เจ้า บำเพ็ญบารมีมีสามสิบทัศ เป็นเวลาตั้งสามแสนชาติ มาถึง ชาติสุดท้าย ปุพเพกตปุญญตา ความเป็นผู้ทำบุญอันไว้ก่อนแล้ว มันเป็นของสำคัญมากที่ จะมาสู่พุทธศาสนา มันเป็นเรื่องการกระทำดีเด่นจริงๆ นั่นก็บังเกิดขึ้นอย่างที่เรารู้กันจริงๆ แหละ

ในเนปาลที่นี้ก็สาวกบารมีเขาก็มาเกิด เพราะว่าเขาทำพร้อมแล้ว เรียกว่าเป็นชาติสุดท้าย นางวิสาขา อนาถบิณฑิกะ พระเจ้าพิมพิสาร อีกเยอะแยะ หมออาชีวก เด็กหญิง ผู้ใหญ่เยอะแยะ เป็นเด็กเป็นพันเป็นหมื่นเป็นแสนก็ได้เขา ก็เพราะว่าไอ้ตัวกรรมที่ในที่นี้ พูดถึงตัวกรรมดี มีจุดมุ่งหมาย บารมีนี่ มันเป็นตัวกำหนดการเกิดมันเลือกไม่ได้หรอก แล้วไม่ได้เด็ดขาด รับประกันผิดบุคคลผิด สถานที่ ผิดเวลาน่ะ มันเป็นคนละเรื่องไปแล้ว นั่นมันมาจากเหตุทุกสิ่งทั้งนั้นในโลก มันไม่มาลอยๆ หรอก เหตุที่จะพูดถึงน่ะ หมายถึงพุทธธรรมบารมี บารมีที่ทำไว้ มันเหตุเป็นอย่างไร มากน้อยเป็นตัว กำหนด อย่างเราเดี๋ยวนี้บารมีมันกำหนดไว้ มาเกิดกับคนคนนั้น สถานที่นั้นเวลานั้น ออกมาแล้ว ได้พบเหตุการณ์อย่างนั้น ได้พบกับเหตุการณ์ดีๆ หรือว่าได้พบครูบาอาจารย์ หรือไม่ไปตกเรือบิน ตายเสียก่อนอย่างงั้นสิ นี่ก็จำกัดมาก เพราะว่าการเกิดมันเลือกเกิดไม่ได้เป็นไปตามเหตุมันเป็นตัวบังคับ เป็นอัตโนมัติที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เหตุกรรมดีกรรมชั่วในที่นี้ เอาเฉพาะบารมีและการเกิดมาสามารถ ได้พบพระพุทธศาสนา สามารถปฏิบัติธรรมได้ผลมากน้อยแค่ไหน จะเป็นชาวพุทธที่ดีได้อย่างไร มันอยู่ตรงนี้ เพราะฉะนั้นน่ะในสมัยโลกมันเปลี่ยนอย่างสมัยนี้น่ะ มันเลยกึ่งพระพุทธกาลไปแล้ว แต่เรายังเคราะห์ดี บารมีเป็นตัวกำหนด เกิดไม่สายเกินไปถึง ๒๕๔๖ ไปแล้วสิ่งที่ดีก็ยังมีเหลืออยู่บ้าง ถ้าเราเกิดสามพันปีก่อนก็ไม่ได้เจอ เกิดสามพันปีหลังนี้ก็ไม่ได้เจอ นี่ตัวเหตุบารมีนั่นเป็นตัวกำหนด ให้เราเกิดกับคนๆ นั้น สถานที่นั้น สมัยนี้จึงมานั่งอยู่ที่นี่เป็นบัวเหนือน้ำ

เหตุปัจจัยที่จะได้ศึกษาพุทธธรรม ถ้ากล่าวด้วยหลักบาลีมันก็เป็นเหตุผลที่มีอยู่ประจำโลก การที่จะพูดถึงพุทธธรรมนี่มันขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัย ๒ ประการ คือเกิดมานั่นมันมีอะไรติดตัวมา มีกิเลสติดตัวมาแค่ไหน แล้วมีบุญบารมีติดตัวมาแค่ไหน ในส่วนที่เป็นอุปสรรคต่อการจะแจ่มแจ้ง ในธรรมะ คือกิเลส โลภะ โทสะ โมหะ ราคะ โทสะ โมหะมันมีมาน้อย เราทำเครื่องแก้ไขพละห้า อินทรีย์ห้า ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญามันมีมาแค่ไหน เพราะแต่ละสัตว์ไม่ว่าเป็นโพธิสัตว์ หรือว่าจะเป็นสาวกบารมี พระโพธิสัตว์อื่นๆ อีกก็ได้ ข้อปรารภไม่มียกเว้น ตั้งแต่ยอดพรหมโลกถึง ก้นนรก เรียกกันง่ายๆ ก็ว่าสายธรรมชาติ อันนี้ไม่มีในตำราละ อาตมามาว่าให้ฟังสายปิดมืดว่างั้นเถอะ เหมือนอย่างแสงพระอาทิตย์แล่นผ่านก้อนเมฆ แต่มันมืด งานสายธรรมชาตินี้มันเป็นมาตาม (Habbit) ความชินเคยของการพูดการกระทำ เคยแบบไหนมาก ชินเคยแบบกุศลหรือแบบอกุศล

มันก็มาตามความชินเคย จะรู้ได้ยังไง ก็ดูในพระไตรปิฎกก็รู้นี่ พระพุทธเจ้าติพระภิกษุองค์นี้ ขี้เกียจ ไม่ใช่ในชาตินี้หรอก ชาติก่อนก็ขี้เกียจ ชาตินั้นๆ ครั้งหนึ่งเธอเกิดมาในฝูงนั้น ชื่อนั้น ทำอย่างนั้นๆ เคยขี้เกียจ ถ้าท่านชมพระภิกษุองค์หนึ่งขยัน เออเธอนี่ก็ขยันไม่ใช่เพียงชาตินี้ ชาติก่อนก็ขยัน ครั้งหนึ่ง เคยเป็นภิกษุนั้น ทำอย่างนั้นๆ ได้ผล แสดงว่าสัตว์ทั้งหลายนี่ ที่อาตมาเรียกว่าสายธรรมชาติ นับกันไม่ไหวหรอก เหมือนกับรัศมีพระอาทิตย์ แสงอาทิตย์จะไปนับยังไง สัตว์แต่ละโลกทั้งหมด ก็คือเหมือนกับรัศมีพระอาทิตย์แล่นผ่าน จิตบวกอวิชชา เงาหลง เงาขนาดนี่ละ มันไปไม่รอด อันนี้ล่ะ ถ้ามีเมฆมาพัดมีลมมาพัดเมฆพบกับแสงสว่าง มันก็เห็นได้แจ่ว

เพราะฉะนั้นที่พระพุทธองค์ทรงกล่าวว่าสติหยั่งลงสู่อมตธรรม ได้ยินสักแต่ได้ยิน เกิดจริงๆ แล้วหยั่งลงสู่พระนิพพานเป็นโลกุตตรสติ โลกุตตรปัญญา เกิดขณะจิตเท่านั้นที่มหาสติโลกุตตรสติ สติปัฏฐาน เกิดขึ้น เห็นสักแต่เห็น ได้ยินสักแต่ได้ยิน รู้สักแต่รู้ สำหรับผู้ที่บารมีพร้อมมูลแล้ว เช่น มหาอำมาตย์นี่ฆ่าคนมาก็เยอะ ปราบกบฏเสร็จแล้ว ได้รับอนุญาตให้อยู่บ้าน ก็ไม่ทำงานทำการ ๗ วัน ๗ คืน ฉลองใหญ่ เครื่องดนตรีเต้นรำสารพัด สุราปลาปิ้งสารพัด ในวันนั้นพระพุทธองค์อยู่ ในวัดประกาศขึ้นเองโดยไม่มีใครนิมนต์ วันนี้อำมาตย์นี่จะได้เป็นพระอรหันต์ ก็ไม่มีใครเชื่อซิ พอว่าวันนั้นพอสายๆ หน่อยมันก็เกิดเอ็กซิเดนท์ เหมือนอย่างที่เกิดกันทั่วโลกนี่แหละ คือกรรมใคร กรรมมัน คนที่แกรักที่สุดล้มตายต่อหน้า เลยช็อคเสียอกเสียใจร้องห่มร้องไห้วิ่งไปวัด จะไปขอให้ พระพุทธองค์ช่วย เข้าไปถึงกราบสามหน ยังไม่ทันเปิดปากพระพุทธองค์ก็ทรงตรัสเสียก่อนว่า อำมาตย์กังวลอะไรของเธอในอดีต วาง กังวลอะไรของเธอในอนาคต วาง กังวลอะไรของเธอ ในปัจจุบัน วาง ไปเลย อริยมรรค ตั้งแต่โสดา สกิทาคา อนาคา อรหันต์เรียบร้อย จิตบริสุทธิ์มัน ก็เป็นซูเปอร์คอมพิวเตอร์ซิ ซูเปอร์อินเทอร์เน็ต รู้หมดว่าพระพุทธเจ้าว่าอะไรตอนเช้า คนก็ไม่เชื่อ มันจะไปนรก เมตตาสงสารเหาะขึ้นสู่อากาศ ๓ ครั้ง คนทั้งหลายชอบเชื่อฤทธิ์กัน เออ จริงแฮะ ว่างั้น พร้อมกันนั้นตอนนี้ท่านก็มีตอนนี้เป็นอรหันต์แล้ว ไม่ใช่อำมาตย์ เป็นอริยบุคคล โลกุตตรจิต จิตพ้นโลกแล้วไม่ใช่ปุถุชน เรียกว่าพระอรหันต์ก็แล้วกัน ก็รู้แจ้งว่าหมดเทอมชีวิตเสียแล้ว หมดอายุ ก็ไม่ได้ลงมาลอยอยู่ในอากาศ พระพุทธเจ้าก็ว่า เอ้า เธอเล่าให้พวกนี้ฟังว่าแต่ก่อนนี้เธอทำอะไรไว้ โอ แต่ก่อนนี้ทำบุญไว้มากมาย พาคนมาสู่ธรรมะนี่ก็มากมาย เสร็จแล้วเตโชธาตุก็เกิดขึ้นเอง เป็น ฌาปนกิจอัตโนมัติ

เมื่อจิตบริสุทธิ์แล้วธรรมทั้งหลายก็บริสุทธิ์หมด ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็เป็นพุทธะ คิด นึก รู้ ได้ยิน หนาวร้อนก็ไม่หลง เป็นพุทธะหมด เหมือนอย่างพระพุทธองค์ในวันวิสาขบูชา พอจิตสว่างด้วยพระโพธิญาณ แสงสว่างพ้นโลก เป็นพุทธะทันที หัวต้องเรียกว่าพระเศียร พุทธเศียร โสต พุทธโสต จักษุ พุทธจักษุ กาย พุทธกาย มโน พุทธมโน ซิ ธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ ก็ไม่เป็นธาตุอย่างมนุษย์ธรรมดาอย่างเขา เป็นพระธาตุ เมื่อฌาปนกิจแล้วก็เป็นของเล็กๆ น้อยๆ งดงามเหมือนกับเพชร เหมือนกับพลอย เหมือนกับเมล็ดข้าวสารร่วงลงมาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ให้คนเข้ารวบรวมเอาผ้าปูรองรับ แล้วสร้างเจดีย์ทับไว้ทางสี่แพร่งนั้น นี่เป็นตัวอย่างของการเจริญอริยมรรค ปรากฏผลเป็นความสำเร็จธรรม โลกุตตรธรรม วางกังวล วางเสียทั้งหมด แม้จะดูว่ายากนะ ไม่ค่อยเข้าใจ แต่ไปดูที่ท่านแสดงไว้สำหรับคนที่มีบารมีไม่มากนักต้องเอายาวๆ นิดหน่อย แสดงแก่ภิกษุ ภิกษุเธอพึงวางกังวลขันธ์ ๕ เสีย เอ้ออันนี้พอเห็นแนวมั่งนะ เราเป็นนักภาวนาก็หัดเอาซิ นี่เป็นสติเป็นหัวใจสติปัฏฐาน วางกังวลขันธ์ ๕ มันก็จบเรื่องโลกน่ะซิ มันจะไปอยู่ได้ยังไงเล่า เรื่องโลก เรื่องหลงปัญหาภพ ปัญหาโลก ปัญหาเรา ปัญหาเขา ที่ไหนมันจะไปมีได้ สัมมาทิฏฐิ มิจฉาทิฏฐิ มันก็หมดเขตแล้ว เหมือนอย่างหลวงปู่มั่นว่า รู้จริงทั้งสังขาร เกิดๆ ดับๆ ไม่เหลียวไม่แล ไม่แล ไม่เหลียวไปเลย เอ้อคราวนี้จิตเป็นใหญ่ไม่หมายพึ่งสัญญา ท่านว่างั้นสิ สัญญามันก็อยู่ในขันธ์ ๕ นั่นแหละ ไม่ไปเกี่ยวข้องด้วยก็หมดเลย เหมือนมองไปในทะเลเห็นคลื่นเห็นน้ำ ไม่ไปหลงคลื่นหรอก อือ คลื่นของจริงมันเป็นน้ำ ได้ยิน ได้ยินสติพร้อมได้ยิน นิพพานนี่พระพุทธเจ้าถึงตรัส นี่สติได้ยินแต่เพียงได้ยิน หยั่งลงสู่อมตธรรม นี่ท่านที่เจริญมรรคสติขึ้นได้ก็เพราะว่าเหตุเขามีบารมีเขาพร้อม เรียกว่า ดอกบัวบานเหนือน้ำ ปั๊บเดียวไปเลย พูดกันทีเดียวรู้เรื่อง

อือ ทีนี้พูดถึงสายธรรมจักรที่ว่านั่นน่ะ ที่จะมาปฏิบัติถึงพุทธธรรม สายเดิมโลภะ โทสะ โมหะ พวกแฮบบิท ในอดีตชาตินั้น ไปเกิดมันเป็นแบบไหน ทีนี้แส่วนที่ดี กุศลธรรม พละ ๕ อินทรีย์ ๕ ศรัทธา ๕ ศรัทธาสติ วิริยะสติ สติปัญญานี่แค่ไหน สมมุติว่าไอ้กิเลสมันก็แรง แล้วก็ไอ้ส่วนที่กิเลส พละห้านี้ก็แรง ท่านแสดงว่ามันสำเร็จยาก สำเร็จเร็ว เช่น “เดิน” พระอรหันต์บางองค์สำเร็จด้วยการเดินจงกรม เอากันจนเท้าแตก สำเร็จยาก สำเร็จเร็ว การโลภะ โทสะ สายเดิมมีมามันมาก แล้วก็ขีดที่จะแก้ไขกำลัง ๕ พละ ๕ อินทรีย์ ๕ ศรัทธา วิริยะ สติ ปัญญา มันอ่อนก็

สำเร็จยาก สำเร็จง่าย เป็นตัวอย่างที่จะมาถึงพุทธธรรม เริ่มด้วยเหตุที่มีบารมี การทำบุญสุนทาน ขจัดกิเลสทีละน้อย โดยมุ่งหวังที่จะพ้น ทำจิตให้พ้นจากมืด ทำจิตให้บริสุทธิ์ ในที่สุดหวังพระนิพพาน แล้วก็การกระทำทั้งให้คนที่กุศล อกุศล มันสืบเนื่องกันมาแค่ไหน เพราะตอนเกิดมาถึงตัวนี้ก็เข้าขั้น มันสำเร็จเหมือนมันตีตราจูงมาแล้ว ในส่วนที่เป็นวัตถุ มันกำหนดโครงสร้างของร่างกายทุกอณูไว้หมดเลย ร่างกายจะเป็นยังไง จะสูงต่ำดำขาว จะเป็นคนขี้โรคหรือไม่ขี้โรคมันเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งระบบสมองระบบประสาทด้วยซิ

ทีนี้ในส่วนที่เป็นนามธรรมก็อย่างว่า สายที่มาเนี่ยมันเป็นอย่างไร ถ้าเป็นสายที่มามันไม่ดีมันก็เป็นสันดาน เกิดพร้อมด้วยสันดาน สันดานในภาษาไทยเขาเรียกว่าของแข็ง แก้ไขยาก ฉะนั้นส่วนที่ดีเป็นกุศลส่วนใหญ่ที่ทำมา เรียกว่าเหตุเก่าที่ทำไว้ดีมาก มันก็เกิดพร้อมด้วยอุปนิสัยเหมือนชาวพุทธเลือกเกิดในท้อง มีอุปนิสัยในพุทธศาสนา มันมีมาตั้งแต่นั้นแล้ว ไอ้ข้างนอกนี้มันประกอบกันทีหลัง

พระพุทธเจ้ากำหนดมนุษย์ไว้ ๔ ชนิด มนุสสเดรัจฉาโน มนุสสเปโต มนุสสเทโว มนุสสมนุสโสอันนี้เป็นผลของการเกิด ที่จะเกิดเป็นชนิดไหน ไอ้ที่ไม่ดีมันก็เป็นมนุสสเดรัจฉาโน มนุสสเปโตมันไม่ต้องไปคิดหรอก มองดูก็เยอะไปนี่ อือ ธรรมะไม่ใช่อยู่ในตัวหนังสือ แต่อยู่ที่ของจริง มันมีอยู่ทั่วไปมนุสสมนุสโส อันนี้พอแก้ไขได้ เรียกว่าห้าสิบห้าสิบ ฟิฟตี้ฟิฟตี้ ห้าสิบดำ ห้าสิบขาว อันนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัย (Concious) **อเสวนา จ พาลานํ ปณฺฑิตานญฺจ เสวนา** เป็นสำคัญ ทีนี้ได้คบค้าสมาคมหรือได้พบใคร ถ้าได้พบใครดี คบค้าสมาคมกันดี เป็นบัณฑิตก็ดีไป ถ้าไปเจอไม่ดีหรือคบค้ากับคนที่ไม่ดี ก็แย่ไป

ทีนี้การที่จะเสียจะสาย มันก็อันนี้แหละ อือ เหมือนเรามานั่งเรียนพุทธอยู่นี่ก็เพราะอะไร ก็เพราะมีคนเขาไปพบพระพุทธเจ้า เอาวันธรรม ที่เรียกว่าปัญจวัคคีย์ก็แล้วกัน อือเขาแจ่มแจ้งธรรมแล้วคนนั้นก็พบคนนี้ คนนี้ก็พบคนนั้น ก็สืบต่อกันมาได้พบพระสงฆ์องค์เจ้าจนถึงปัจจุบันนี้ซิ ส่วนไอ้ที่ไม่ดีนะ ไม่ต้องไปพูดหรอกมันเต็มโลกไปหมด

ที่นี้เราก็ต้องลองดูบารมีของเราบ้างซิ มันแค่ไหน เอ้า พากันดูลมหายใจไปเท่านั้นแหละ อือ (เงียบ) ดูลมหายใจมันแล่นขึ้นแล่นลงไปเฉยๆ ไม่ต้องไปคิดอะไรหรอก (เงียบ) ลมหายใจในคอในอก ในท้องมันขยับเขยื้อนไปยังไง เดินลงเดินขึ้น ก็รู้ทันในปัจจุบัน (เงียบ) รู้ รู้ มันแล่นลงไปก็รู้ รู้ รู้ รู้ รู้ กำหนดคำว่า "รู้" ไป รู้เป็นวิญญาณซิ เกิดเดี๋ยวนี้ ดับเดี๋ยวนี้ ไวที่สุด อือ มันก็ได้ยิน ได้ยินมันไวที่สุด ปัจจุบันเกิดปัจจุบันดับ อดีตยังสูญไปแล้ว อนาคตยังไม่มา คิดดูว่า โลกภพ เราเขามันอยู่ตรงนี้แหละ ได้ยิน คิด นึก รู้ นอกจากนี้มันจะมีได้ไงหือ มันสั้นนิดเดียว สังขาร ภพโลกที่สมมุติเป็นเรา เป็นเขา ขันธ์ ๕ อะไรก็ตามมันเกิดดับไปเดี๋ยวทุกขณะ จะเอาอะไร มันเอาอะไรไม่ได้สักอย่าง ธรรมชาติยังไง (เงียบ) ลมหายใจมันได้หลบไปก็กำหนดรู้ รู้ รู้ รู้ ไว้มันทัน มันไวมาก

วิญญาณังปัจจะยา นามะรูปัง วิญญาณโง่ทำให้เกิดนามรูปโง่ นามรูปโง่ทำให้เกิดวิญญาณโง่ นี่มันไวที่สุด เป็นตัวแก่นแท้ของวัฏสงสาร วิญญาณมืดทำให้เกิดนามรูปมืด นามรูปทำให้เกิดวิญญาณ หมุนติ้วเหมือนกับอิเล็กตรอนมันวิ่งรอบนิวเคลียสนั่นแหละ นิวเคลียสเป็นพลังดึงดูดอวิชชาก็ใช่ นี่เป็นแก่นแท้ของวัฏสงสาร การเดินทางของการทำงานของจิตอวิชชา (เงียบ) ที่นี้ดูลมไปเห็นเห็นสติแค่เห็นๆ เห็นทะลุท้องไปเรื่อย เป็นพุทธสติ สติพ้นโลก วิญญาณพ้น วิญญาณเป็นวิญญาณพ้นโลก ดูวิญญาณพ้นโลกไปเรื่อยๆ มันก็เป็นจิตสติ จิตพ้นโลกถึงธรรมพ้นโลก มันก็เป็นจิตตื่นแล้ว จิตพุทโธ จิตธัมโม จิตสังโฆ จิตนิพพาน **นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ** ไปซิ ได้ยินสักแค่ได้ยิน รู้สักแค่รู้นี่เป็นวิญญาณสติ เกิดแค่วิญญาณมืด วิญญาณอวิชชา เป็นวิญญาณมหากุศล เป็นวิญญาณพ้นโลก วิญญาณสติ ได้ยินสักแค่ได้ยินจบ นั่นก็นามรูป หลงมันก็ไม่มีวิญญาณสติเกิด นามรูปหลงมันก็ไม่มี นามรูปหลงไม่มีมันเกิดวิญญาณหลงขึ้นได้อีกแล้ว ทำลายวัฏสงสารเสียแล้ว บารมีที่ทำมาได้ผลแล้ว เออนี่เรียกบารมีเพียบพร้อมแล้ว แจ่มแจ้ง ความพ้นทุกข์ที่เกิดจากโลก เกิดจากอวิชชา อัตตาทิฏฐิ สักกายทิฏฐิ ความหลงยึดขันธ์ ๕ เป็นเราเป็นเขา พร้อมทั้งทุกข์เป็นอันมากที่มันเกิดขึ้น เป็นอริยสัจจทุกข์ ไม่ใช่ทุกข์อย่างชาวบ้าน เกิดเสียเงินเสียทอง การบ้านการเมือง ปัจจยาอันนั้นไม่ใช่สักกายทิฏฐิ เพราะจิตมืดไม่รู้จักอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ในขันธ์ ๕ แล้วก็ไปนึกเป็นเราๆ เป็นตนเป็นเขา เป็นศูนย์กลางจักรวาล ศูนย์กลางกรรมทั้งหลายอยู่อย่างนี้ซิ อื้อ เป็นอภิสังขาร

กุสะลา ธัมมา อกุสะลา ธัมมา อัพยากะตา ธัมมา ไปกันไม่รอด เสร็จ ไม่งั้นนะ (เงียบ) ให้ดูลมไปเห็นลมแล่นไป รู้ๆ อันนี้แหละเป็นวิญญาณสติเกิดขึ้นแล้ว เมื่อจิตสติเป็นจิตพุทโธให้แจ่มแจ้งธรรมเป็นธรรมอะไร มันก็หายหลง หลงยังไงทุกทิศ มันไม่ต้องการคำพูด คำถามคำตอบแล้วมันเย็นลงสบายแล้ว จะไปถามตอบอะไรหือ ก็เป็นอย่างเป็นโรคป่วยเรื้อรังมานาน อย่างมีหมอดีมารักษาหายสบายกายสบายใจ จะมานั่งถามคนไข้ว่าหายแล้วหรือเปล่า หายพอแล้วก็ไม่ต้องไปว่าแล้ว มันไม่จำเป็น อย่างพุทธธรรมเป็นสัจธรรมสงสัยไม่วิจิกิจฉา คือแจ่มแจ้ง สติขั้นอริยะที่ ๑ โสดาบัน ความเห็นว่าตัวเราของเราในขันธ์ ๕ ดับทุกข์ผลิตมาพร้อมกับความเห็นทุกข์อันนี้ ซึ่งเป็นทุกข์มหาศาล เป็นอุปาทานขันธ์ ๕ วัฏสงสาร ทุกข์ที่แท้จริงที่ตรัสรู้ด้วยพระโพธิญาณเท่านั้น ไม่ใช่ชาวบ้านไปคิด อันนี้แจ่มแจ้ง อันนี้ดับพร้อมกับความเห็นว่า เราๆ เขาๆ กับไปพร้อมกันเลย ตรัสรู้อริยสัจที่ ๓ นิโรธอริยสัจจะ ที่พระพุทธองค์ทรงกล่าว ความดับทุกข์ที่แท้จริง อริยสัจที่ ๑ พร้อมทั้งเหตุโดยสิ้นเชิงในปัจจุบัน เป็นพุทธปัญญา อันนี้ซิ นี่พุทธปัญญาหรือไม่ พุทธปัญญามันอยู่ตรงนี้ ไม่ใช่มานั่งคิดเอา มันเป็นผลของการกระทำที่ถูกต้อง กำหนดจิตถูกต้อง โดยเฉพาะสรุปผลของต้นทุนลงทุนสร้างขึ้นมา อีกทั้งพระสาวกหกหมื่นชาติ มันมาถึงจุดจบ อือ แล้วเราก็ไม่รู้ไม่ได้ แล้วเราระลึกชาติไม่ได้นี่ สมมุติว่าญาติโยมที่อยู่นี่บำเพ็ญมาแล้วห้าพันเก้าร้อยเก้าสิบเก้า เดี๋ยวนี้มันอาจจะเป็นครั้งสุดท้ายก็ได้นี่

รู้แนวถูกต้องแล้วเป็นใช้ได้ นอกจากบารมี สติปัฏฐาน อริยมรรค ไม่มีทางเด็ดขาดที่จะมาสู่พุทธธรรมได้ มันเป็นการยากซิ เช่น เปรียบเหมือนว่ายน้ำทวนน้ำของกระแสกิเลส กระแสตัณหาอุปาทาน มันยากแต่มันไม่อิมพอสสิเบิล เพราะธรรมชาติของธรรมชาติกระทำเป็นกรรม อริยสัจ ๔ นิพพาน เหมือนโลกครึ่งหนึ่งสว่าง ครึ่งหลังมืด มันมีอยู่อย่างนี้เนี่ย มันมีกลางคืนมันก็มีกลางวันโลกมันก็เป็นโลก อาทิตย์ก็เป็นอาทิตย์ อื้อ มันก็มีคนทำได้ใช่ไหมธรรม แม้จะไม่มากก็ตามธรรมมันเป็นเรื่องยาก จึงเป็นเรื่องธรรมดา ของดีไม่มีมาก น้อยนิด เอ้าพูดกันง่ายๆ คือคนที่จะมาสนใจในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มานั่งภาวนาอย่างนี้มีกี่คนล่ะ เทียบกับมนุษย์หกพันล้านเทียบกับสิ่งที่เป็นสัตว์เดรัจฉาน ผีเปรต กายทิพย์ โอ๊ะ มันเทียบกันไม่ไหวหรอก เหมือนคลื่นในมหาสมุทรทั่วโลก จะไปนับยังไง จิตมืด ขันธ์ ๕ มืด เกิดๆ ตายๆ กันอยู่นั่น หยั่งลงสู่อมตธรรม

อือ ได้ยินสติพร้อมนิพพาน ว่างั้นเถอะ มือแตะคลื่นจะเย็นเปียก ไม่ไปหลงคลื่นแล้วตาดีมองเห็นคลื่นเห็นน้ำพร้อมกัน ได้ยินสติพร้อมนิพพาน แจ่มแจ้ง อมตธรรม เป็นสัจธรรม พระนิพพานเป็นที่พึ่งได้ นอกนั้นไม่ใช่ หรืออย่างที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้อนุปัสสนา ๒ อนุวิปัสสนา ๒

วิปัสสนาที่ ๑ ภิกษุพึงพิจารณาขันธ์ ๕ เป็นของเท็จ เก๊ เออ รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณเป็นของเท็จ เป็นของกุเป็นของเก๊ เหมือนกับเงินเก๊กับทองเก๊ ญาติมิตรเก๊ก็เหมือนกัน ขันธ์ ๕ ก็เก๊

อนุปัสสนาที่ ๒ ภิกษุพึงพิจารณานิพพานธรรมนั่นอันมหัศจรรย์จริง เมื่อ ๒ อย่างนี้ อภิปัสสนาญาณ ๒ อย่างนี้แจ่มแจ้ง ไม่ช้าจะแจ่มแจ้งธรรมสมบูรณ์ อันนี้ไม่ใช่เพียงแต่ว่าหลักตำราเท่านั้น ของจริงก็มีในปัจจุบัน

มีลุงคนหนึ่งเขาเป็นข้าราชการอยู่หนองคาย บวชอยู่กับหลวงปู่ขาว สึกออกมาแล้วก็ภาวนาเองคนเดียว มีครอบครัวเป็นข้าราชการ ได้ตั้งใจภาวนาติดต่อธรรมะกันอยู่หลายปี ตอนหลังไปอยู่ออสเตรเลียหลายปีไม่ได้ข่าว เขียนจดหมายมาถามถึงเมืองไทย เขายอกเดี๋ยวนี้ผมเห็นอะไรเป็นของเก๊ไปหมดแล้ว เขาว่างั้นนะ เออ ตั้งแต่นั้นก็เลยไม่ติดต่อกันไปเลย จบเรื่องพูดละซิเนี่ยของจริง

แหม่มอีกคนเป็นลูกศิษย์ก็ภาวนา ๒-๓ ปี เพิ่งจะมาเจอกัน เขาบอกไม่มีอะไรตายไปนอกจากอีโก้ (Ego) ว่างั้น แหม นี่ก็สำคัญไม่ใช่เล่น ไม่มีอะไรตายนอกจากความหลงผิดว่าเป็นเราเป็นเขามันตายไปแล้ว ว่าภาษาไทยนี่เถอะ เนี่ยอำนาจบารมีของเขา ถึงเขาเป็นฝรั่งมังค่ามันก็เป็นไปแล้ว

ยิ่งอีกคนหนึ่งยิ่งแล้วใหญ่เป็นบาทหลวง เป็นครูบาทหลวงด้วย ผู้ที่จะเป็นบาทหลวงต้องไปเรียนกับเขาอยู่ซิดนีย์ เขาก็มาเรียนภาวนาทำตัวเหมือนลูกศิษย์ ห้าปีเจอหน้ากันทีไรจะไปภาวนาดีไม่ดีเที่ยงคืนนี่กลางป่าช้าฝรั่งใหญ่เบ้อเร่อ เป็นเนื้อที่เป็นร้อยสองร้อยเอเคอร์อยู่ริมทะเล เที่ยงคืนไม่มีมนุษย์มนา อื้อ ทำห้าปีเจอหน้ากันทีไร อาตมาสอนไม่ได้สอนในห้องพระ สอนในห้องนอนแล้วไม่เคยไปสอนเขาถือพุทธถืออะไร เขาก็แต่งตัวเป็นบาทหลวงถือกางเขนอยู่ พวกคริสต์เมืองนอกเขาไม่เหมือนคริสต์เมืองไทย ถือเคร่งเจอพระก็ไม่ได้ เขาสมาคมได้อย่างดี ไม่มีการถืออายถือซ่อนเร้น

อะไร ถือเป็นของธรรมดา เราไปสติแกนี่แหละ เราไม่ได้ไปบอกให้เป็นพุทธ นี่ไหว้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราก็ไม่ได้บอก แต่โดยมากเขานั่งนานกว่าเรา ทีนี้นั่งครั้งสุดท้ายในห้องนอนเขานั่งนานเหลือเกิน ตัวอาจารย์ต้องไปนอนสูบยาดู เมื่อไหร่จะออกสักทีหนอว่างั้น พอออกมาแกกราบสามหนเลย บอกว่านี่คือการเอาจิตออกจากขันธ์ ๕ ใช่ไหม แหมพอได้ยินคำถามนี้เลยไม่รู้จะว่าไง นึกถึงพุทธในเมืองไทย พระในเมืองไทยเราสามแสนห้าหมื่น อือ จะมาถึงจุดนี้มันยากเหลือเกิน คราวหลังมากลับมาเมืองไทยไปนมัสการสมเด็จพระสังฆราช เล่าให้ฟังได้ยินเสียงองค์ข้างหลังพูดว่า "จบหลักสูตรแล้ว" นั่นแหละบารมีเขาพร้อมน่ะ เป็นอย่างนั้นมันไม่น่า เพราะเมืองฝรั่งนี่โยมไปอยู่จริงๆ จึงจะรู้เฉพาะอย่างยิ่งมันจะไปเรียนหนังสืออยู่ในห้องเรียน อยู่ในห้องดูหนังสือน่ะ คบค้าสมาคม เพราะว่าอาตมาไปในฐานะอาจารย์สอน Meditation นี้ ฝรั่งนี่ขึ้นชื่อว่า Meditation เขาโดดใส่เลย รู้ไม่รู้ พุทธไม่พุทธไม่รู้ Meditation เป็นเอา มันเป็นแฟชั่นใหม่ของเขา แล้วก็ไปๆ มาๆ ก็ได้ผลเป็นจำนวนมากทีเดียว ถอยหลังไป ๒๐ ปีหลังจากนี่ ดูเรียกว่าในแม็กกาซีนเยอรมัน ชาวพุทธมีแค่ไม่กี่หมื่นในตะวันตกหรอก เป็นตั้งเกือบ ๔ ล้าน ๕ ล้านในปัจจุบัน แล้วเขาถือ Meditation เป็นสำคัญ เรียกว่าเขาถือเป็นตัวพุทธศาสนาไปเลย นี่บารมีถึงมันก็เป็นไปได้ ไม่ได้เกิดในนอกแดนพุทธ เมืองฝรั่งมันต่างกว่าเรามาก คนละโลกพูดกันไม่รู้เรื่องหรอก แต่อยู่นานๆ ไม่ใช่ดูหนังสือเฉยๆ สมาคมก็เหมือนกับคนเป็นคนในครอบครัวของเขา สังคมง่ายๆ มันพูดกันไม่รู้เรื่องหรอกแต่เขาสามารถเรียนได้ พบคนพบหนังสือก็มาบวชในเมืองไทยเรา ก็เห็นอยู่นี่บารมีเขาพร้อม

ส่วนเราในเมืองไทยเราเป็นอย่างไงก็รู้แล้ว ไม่ต้องพูดหรอก แต่เคราะห์ดีเดี๋ยวนี้ยังมีคนดียังมีอยู่ พระสงฆ์องค์เจ้าที่ปฏิบัติดีก็ยังมี ญาติโยมที่สนใจการปฏิบัติภาวนาเจริญสติปัฏฐานก็ยังมี ต่อไปไม่รู้แล้วล่ะ อือ

นี่แหละโยม ด้วยอำนาจบารมีที่ทำไว้ เป็นเครื่องหมายกำหนดการเกิด ถูกต้องเหมาะเจาะกับบุคคล สถานที่ เวลา สมัย เป็นบุญลาภ มหาบุญลาภที่หาได้ยากในโลก ไม่ใช่มนุษย์โลก เป็นมหัศจรรย์เพราะแสงสว่างเหนือโลกมืด พุทธศาสนานี่ไม่รู้สักกี่ร้อยล้านพันล้านปี มันจะเกิดขึ้นสักแวบหนึ่ง หือ อย่างพุทธกาลนี่ห้าพัน ไปเทียบกับพันล้านๆ ปีในอดีตพันล้านๆ ปีที่ในอนาคตว่างั้นละกว่าจะถึง....

วันอาทิตย์ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

เวลาประมาณ ๑๘.๐๐-๑๘.๑๐ น.
ณ ห้อง ๑๒๑๑ โรงพยาบาลนนทเวช จังหวัดนนทบุรี

หลวงปู่เมตตาเล่าไปเรื่อยๆ กราบเรียนถามว่า จดได้ไหมเจ้าคะ ท่านว่า "ได้" และขอโอกาสทำลงหนังสือด้วยจะได้หรือไม่เจ้าคะ ท่านเมตตาว่า "ได้"

สืบเนื่องจากที่ท่านไม่สบาย บ่นเจ็บในท้อง เมื่อไปถึงโรงพยาบาลนนทเวช (ในตอนเย็นวันเสาร์ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๔) นายแพทย์ประภัสสร์นิมนต์ท่านเข้ารับการตรวจด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ CIMC ท่านเมตตาพูดว่า เรื่ององค์หลวงปู่ชอบเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ทำให้เป็นเศษกระดาษฝอยๆ เล็กๆ

• เกี่ยวกับกระโถนที่ทำให้ลากเอาออกมาพอให้หายเจ็บได้

• มันเป็นนิมิต... องค์หลวงปู่ชอบท่านเป็นผู้ทรงฤทธิ์ อิทธิฤทธิ์ สามารถสร้าง...ปรารถนาได้ตามใจสามารถสร้างบุญเพิ่มพูน สถานที่ภาวนา...บุคคลปรารถนา ทำเมตตา อุเบกขา เมตตาในขันธ์ ๕...สติอุเบกขา

• ในตอนแรก คุณหมอเขามาทำร่างกายให้เป็นเทคโนโลยีทำเป็นชิ้นเล็กๆ ไฟฟ้า ผ่านได้...

• หลวงปู่ชอบท่านเป็นผู้ทรงฤทธิ์ สามารถแปลงกายได้ ท่านก็รับหน้าที่ช่วยเหลือ แปลงเป็นเทวดาผู้หญิงเข้าไปในหมู่เทวดาผู้ชายไปทราบความลับของเทวดาผู้ชาย

ในวันที่จะโยนพวงดอกไม้ งานพวงบุปผาของพวกคนธรรพ์ งานของลูกสาวคนธรรพ์ชั้นสุขาวดี หลวงปู่ชอบท่านก็รับหน้าที่ ผู้มีบุญบารมี ๔๐ พอรู้ว่าจะโยนพวงดอกไม้เลือกคู่พระโพธิสัตว์ ตอนนั้นเกิดในจาตุมหาราชิกา ก็เลยลองเสี่ยงดู ก็เลยได้ไป เล่นเอาเทวดาผู้ชายเดือดดาลก็เลยให้เทวดาผู้หญิง มาดูแลเทวดาผู้ชายฝ่ายตรงข้ามเป็นสปาย ส่งข่าวให้พวกคนธรรพ์รู้อยู่เสมอแต่นั้นมาก็เป็นผู้มีฤทธิ์ สามารถสร้างผู้คนที่มีวิชา ทายาทกุศลกรรมที่สำคัญเกิดเป็นเทวดาชั้นจตุมหาราชิกา เนรมิตเทวดาผู้หญิงให้มาอยู่ในเทวดาผู้ชายทำงานแผ่เมตตาไปในงาน

โยนพวงดอกไม้ ชนะได้คู่ไป เล่นเอาพระอินทร์ไม่พอใจ ใช้สิทธิ์ปรารถนาของพระอินทร์ สร้างผู้มีวิชา สร้างอาศรม ทำผู้มีบุญ ให้มาเกิดเป็นเทวดาผู้หญิง ในหมู่เทพผู้ชาย

หลวงปู่ชอบเลยก็มาอยู่ทางนี้ สิทธิ์ ๔๐ ประการ การสร้างวิชาดีพิเศษให้แก่คนหนึ่งคนใด ให้มีอาศรมที่อยู่ได้ตามปรารถนา ก็เลยเนรมิตรเทวดาผู้หญิงที่หลวงปู่ชอบอาสาเมตตาช่วย เพื่อสร้างสมบารมีเพิ่มเติม มีวิชาสามารถปรารถนาสถานที่สัปปายะ ๔๐ ก็ได้ สามารถเนรมิตรเทวดาผู้หญิงมาเกิดในหมู่เทวดาผู้ชายก็ได้

หลวงปู่ชอบ สามารถเจริญคุณธรรม สิทธิ์ปาวารณา

ทำตัวให้เกิดเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นเศษกระดาษชิ้นเล็กๆ มีกระโถนพร้อม ได้กระโถนสำหรับรากออกมา พอหายเจ็บท้อง ได้มีอำนาจเหนือโลก เป็นเศษกระดาษเล็กๆ ฝอยๆ สามารถมีกระโถนพิเศษรับอาเจียนได้ พอให้หายปวดได้บ้าง สามารถเนรมิตรเทวดาผู้หญิงให้มีอิทธิบารมี คือการมาเดี๋ยวนี้หลวงปู่ชอบ

รายงานบุญคุณที่เป็น สามีจิภาวนา ปรารถนา ภาวนาสถานที่ก็ได้ ปรารถนา ภาวนาบุคคลก็ได้ เป็นผู้ที่มีฤทธิ์สามารถให้เทวดาผู้หญิง เกิดขึ้นในหมู่เทวดาผู้ชายก็ได้ เจรจา ปรารถนา สามารถสร้างฤทธิ์ให้เกิดขึ้นได้

คุณสมเกียรติ ลูกศิษย์เฝ้าอยู่ข้างเตียง เรียนขึ้นว่า

"ขอให้เทวดามารักษาหลวงปู่แยะๆ นะขอรับ"

หลวงปู่เมตตา "ว่ามีเทวดามารักษาองค์หลวงปู่ที่โรงพยาบาล เทวดานั้นเป็นพระอินทร์"

หมายเหตุ การจดคำบอกเล่าตามที่ท่านเมตตาพูดไปเรื่อย ๆ นี้ เป็นระหว่างที่หลวงปู่พักที่โรงพยาบาลนนทเวชเพื่อรอเดินทางไปผ่าตัดที่โรงพยาบาลจุฬาฯ หลวงปู่มีอาการอ่อนเพลีย พูดเสียงเบา ผู้จดพยายามจดอย่างเร็วเมื่อได้รับอนุญาตให้จดได้ ประกอบกับสติปัญญาอันน้อยนิด จึงอาจจะต้องมีข้อความคลาดเคลื่อนเพราะความไม่เข้าใจอยู่มาก จึงกราบขอขมาต่อองค์หลวงปู่ด้วยความเคารพอย่างสูงและกราบขออภัยต่อท่านผู้รู้ผู้อ่านมา ณ ที่นี้

ผู้จดบันทึก

ที่ห้อง ๑๒๒๑ โรงพยาบาลนนทเวช

อังคาร ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ เวลาประมาณ ๑๕.๔๕ น. (ก่อนย้ายไปโรงพยาบาลจุฬาฯ)

"อาตมารอดตัวมาได้เพราะภาวนาแท้ๆ"
"เมื่อจิตบริสุทธิ์ ธรรมทั้งหลายบริสุทธิ์ เหมือนไปเดินเล่นอยู่ในนิพพาน
ถ้าไม่งั้นโดนขันธ์ ๕ เล่นงานเอาแย่...เหมือนแท่งทุกข์...
ไม่รู้จะแก้ไขอย่างไรเลย ไอ้ขันธ์ ๕ ตัวร้าย"
องค์หลวงปู่หยุดพักนิดหนึ่ง แล้วเมตตาพูดต่อ...
"วิธีแก้...คือเจริญวิปัสสนาจนกระทั่งเห็นธรรมเป็นธรรม"

....

"อาตมาฝันถึงวัดป่าคลองกุ้ง ของท่านพ่อลีว่า
พระป่าไม่ค่อยมี ถ้าเรารวยมากๆ ส่งไปช่วยเขาถ้าเขาต้องการ
พระสำคัญมาก ข้าวของไม่เท่าไร
สำคัญตัวพระ เอาแต่พระป่าไป สายท่านพระอาจารย์มั่น"

....

ที่ห้อง ICU ห้องพิเศษชั้น ๒ ตึกสิรินธร โรงพยาบาลจุฬาฯ

วันเสาร์ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ เวลาประมาณ ๑๗.๑๐ น. หลังรับการผ่าตัด

**"ที่ชิลีนี่รวยที่สุดในอเมริกา
สัตว์ทั้งหลายเป็นไปตามกรรม เป็นวัตถุนิยม
ในอเมริกาตอนนี้วัฒนธรรมชั้นสูง วัตถุนิยม
สู้ภูฏานก็ไม่ได้"**

เมื่อหลวงปู่ออกออกจากห้อง ICU หลังการผ่าตัด ท่านไม่ได้รับรู้ข่าวสารอะไรได้ปรารภขึ้น ซึ่งก็เป็นเรื่องแปลกที่ระหว่างนี้ชิลีเกิดความวุ่นวายภายในประเทศ ทั้งจากภัยธรรมชาติจากภูเขาไฟพูเยอู (Puyehue) เกิดการปะทุพ่นเถ้าถ่านขึ้นสูงในท้องฟ้าราว ๑๐ กิโลเมตร ส่งผลกระทบต่อการจราจรทางอากาศในหลายประเทศ และยังเกิดการประท้วงต่อต้านรัฐบาล ซึ่งการประท้วงครั้งนี้เป็นครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งของชิลี

หลวงปู่พูดเปรียบเทียบระหว่างประเทศก้าวหน้าทางวัตถุนิยมกับประเทศที่อยู่กับธรรมชาติ

เพราะชาวภูฏานนับถือศาสนาพุทธ ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย มีความอ่อนโยน สิ่งที่สำคัญที่สุดของคนภูฏานคือการดำรงชีวิตให้มีความสุข ภูฏานเป็นประเทศที่รักษาระบบนิเวศและอนุรักษ์ธรรมชาติเอาไว้ นอกจากนี้รัฐบาลภูฏานยังมีนโยบายจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งทำให้มีความเงียบสงบ และสามารถรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของตัวเองได้เป็นอย่างดี

ภาพภูเขาไฟที่ปะทุพ่นเถ้าถ่าน
ในประเทศชิลี

สภาพภูมิประเทศของภูฏาน

ประมวล
จดหมายธรรมะ

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต

Adelaide S.A

Aug. 2537

To Ven. Sumangala

I'm sorry that I could not answer your letter accompanied by your book about Ambiguity of Existence written by r.g. de S. Wettimuny in which you had asked my opinion concerning it.

I think it concern the problem of Sanya (Perception, Notion, memory) or the Five Groups (Kandhas) in the Line of Causation (Paticca samuppapatha) Avijja paccaya sankhara etc. and the reverse, That is a kind of the Four Noble Truths expressed in term of the actual working of mind (as Citta) and Ayatana – or in short Wrong View or Right View or First Noble Truth and Fourth Noble Truth – or Putuchana (Worldly beings (from top Brahma World down to the bottom of hell – except for the enlightened mind Sotapanna that are few even in heavenly level; and Sanga – the Learned Sotapanna up to the 'Finish-Learning' Arahanta. Or 'Learning' with the Lokuttara (overworld (not deluding) Way or not.

This come down to the practice of
the Satipaṭṭhāna with Right Result or not -
the practice of Ekayana Maggo the Only Way
that is the Development of Lokuttara
((Ultramundane - (out of world delusion)) in Actuality
in one act of Mind something like O-Second,
So intellectual way is impossible to give the
Lokuttara (Over-Worldly Ignorance) Yāna (Super Light)
that is Buddha Dhamma at all, This could
happen only the Time come when the Practice of
the Noble Way. is successful - in one Act of Mind
like a Lightening or Enlightenment; and it is

very very difficult — if not impossible, because
like all Samkhāra in conditional-world
it depend on many conditions like Probability
Merits (Pāramitā 10 in all) and time and
the Five Energies (Phala) or (Bala) Satthā (confidence), Viriya (energy),
Sati, Samadhi, Panyā, — how much strong — and
the Lines of Nature or what kind of man
with natural Kilesa (nature of worldly beings)
Rāga, Dosa, Moha (Greed, Hatred, Confused-mind)
as the Lord Buddha had said — for
example if one possessed the Five Energies
very strong, and the three Kilesas (defilements
of mind natural for Puthujana (the worldlings)
also very strong, that one will come to
the success of the Super (Lokuttara) (buddhist)
Noble Middle Way quick but with difficulty, much
(strong effort and pain) etc.

I just give here an example. One time
— about 26 years ago the Great Venerable
Somgharāja (Supreme Venerable) of Thailand
(Prince and uncle of this King Rāma the 9th)
visited Chiengmai (North of Thailand) and came
to a little Wat Pā (forest temple) in one district
where I lived. He gave explanation of
the Line of Causation (Paticcasamuppāda)
in a long discourse. At that time I was

young monk enough about 5 years in robes
and I could not keep quiet because of fear,
so I asked his permission and apologized
him also. I said "Please I ask your
high reverent the occasion to speak" I
said that Paticcasamuppada (Line of
causation - Only That! (and I struck suddenly
strongly the floor of the hall that was bamboo
producing sudden loud sound)
Immediately - instead of being angry -
He laughed 'Right! Right!' and didn't ask me
explanation ~~other~~ - Immediately also I
realized that 'He was (or is) a meditator-monk!'
not only today bhikkhus, in the World!
Hearing! Seeing! Knowing! Now - Right
with Lord Buddha's Way - could explode Bava
Existence (A projection of mind (citta) created
or conditioned up by Avijja (Ignorance the
Cause of Existence (Delusion of mind that
Produce the 'I' 'ego' 'self' 'person' (fix)
within the Five Groups (Khandas - that
at the same time (immeditely) produce the
'Not-I', the Other (who, whom, self,
Self - Gods - God-Creator, spirits
that all puthujjana believe from old
stone age time (as gods in "religion") (this was

comes from latin root in the modern history (religio (binding to creator))
— not the original Germanic or Celtic term
of the Aryan that habit Europe for about 10,000 years!
'Hearing!' without Buddha Dhamma (Ultramundane) Lokuttara produces mind's projection with Delusion
(Moha) as 'I' and 'Not-I' immediately, as
I, Who, him, Him. 'I and the World!'
'The World is not just for me!' (as 'bang!' 'bang!')
give mind's Signs of Existence as Absolute true, Space-Time Relativity, the (unsolvable) projecting of all philosophies,
religions (with gods, God) even with Science (modern)
So like in Abhidamma, it produce 'the in' (him) & 'out' (her)
as inside-outside (contact, contract, conflicts, pain,
pleasure, Kamma (action with Ignorance & Desire)

And the enigma of greek philosophy as this one:
'When you throw or shot out an arrow, it didn't pass
any point (or post) (That is a "mechanic" problem)
Because of Anicca natural phenomenon, 'it' (the arrow)
"finished" at this zero second, already! How this is
true 'it' could pass anything (now) the truly that
post (that is "finished") at that (now) second (zero) also!
By Avijjā (Ignorance) in conjunction with mind (not liberated)
came up a Delusion of Existence (I-who-space-time)
(live-action) divided into Three Bava (existences)
Rupa, arupa, Kāma (that are state of mind in
Delusion producing 'Projection of Existence' or 'I'
and the 'World' with Samadhi or Trance or Jāna (as

Worldlings (Putujana) (Yoga, Yogi) with Name
(As 'Nothing' - 'Nothing') or in the 1st, 2nd, 3rd, 4th
meditation with Form (Rūpa) as breathing, even
light or Kasina (devices, 10 in all) (in Visuddhimagga)
as for the Kāma Bava (Sensual Existence)
- from Devas World (Davā-Loka), men-World
(Manussa Loka) down to hell (Lower World)
We all are already in This Existence
(This don't mean only 'sex idea, feeling' this mean
all the 'worldly', fortune, fame, food (pleasure in)
even happiness with pleasure like of angels!
even good.

Hearing! Knowing' consciousness (vinyāna) is most important
If Hearing' 'hearing-only" truely (end), drop down All Concerns (desire)
(attachement - upādāna) Finished the World of the Worldlings
the Existence of the Worldlings when the Super Way
arose destroying the Head of Snake the First Fetter
(Samyojana) of the mind (citta) (Sakkāya Diththi), the Doubt of Buddha's Dhamma
the not-knowing really the Sīla (Five Precepts), This

is the coming to the state of the 'Learner' (Sekha)
in Buddhism from sotapanna up to the No-Returner
(Anagami) Eight Moral Precept perfect (even in Heart)
The Lord Buddha said 'Sati (mindfulness as 'hearing -
hearing only!' 'Knowing! - Knowing only!' reach Amatadhamma
The True Dhamma (Sacca Dhamma) the Immortal
Nature True (Over-World = over = Ignorance); or
Sati stop the Māra!
The Heart of Super Way (w Sati - mindfulness) the
Lord Buddha Gotama explained or had teached
to the layman (Prime Minister of Magadha)
'Prime minister - all your concern with
the past, drop down; all concern with the future
drop down; all concern of the present drop down!
Suddenly, on the spot, he became Arahatta in
one Khana citta (act of mind); or as he had teached
one paribbhachaka (ascetic) who asked his teaching
the Lord said " Pay attention now - When you see
a form (rūpa) - such form - Seeing only! , "Immediately
- on the spot - the ascetic become a No-Returner (anagami)
The Lord Buddha gave a direct teaching to
Bhikkhus " Bhikkhus, end all concern with
the Five Sakhandas (the 5 groups - mind-body)
(name - form), This is the Sati in action - in
actuality or in essence.

Hope you are well
Phra Boonyarith
(Pandito)
(Chandarasombonnana)

Thebarton Adelaide S.A.

October 2543 – 2000

Blessing to you B. Lewis,

I had wondered for many days about you silence and had meditated and sent loving kindness to you in my everyday meditation to all worldly beings and to some I know well, in this meditation that were like Video show where I could as seeing passing fast my life from the cradle to todays with relatives friends in the first year in school, monks disciples and all worldly beings. Perhaps your meditation is so advanced that you have been thinking of me also. The tragic sudden news that had come to you – the same kind arrives to about 1 million people in all the world everyday as you could see in T.V.

The natural Three characteristics of life: at any time and place proclaimed by Lord Buddha is Aniccā (Impermanence) Dukkha (Suffering) Anatta (No fix ego self with any kind of body-mind life from top of heaven down to hell. This Anatta could be known only by all Buddhas in the past present future and their disciples. Perhaps you forget about that. So all events in all universe go on like that at each '0' second or each 'now' from top of heavens down to bottom of hells.

October 23rd – 2000

2

This is in "the First Noble Truth" realized and proclaimed by all Buddhas, and some Buddhists know but only in words without comprehension, without enlightenment of meditation
These 3 things as Suffering be with us all at anytime, but by Ignorance, carelessness, distractions, pleasures, men pay no heed, have no knowledge or works, Wisdom that is Pañña to diminish them all from heart and mind and remain in equanimity with Wisdom; In fact this could be only with those who are successful with their Buddist meditation
When I came to Australia first time in 1974 and went to live in Mallanbimbie near Nimbin where Vicky met me first time some months later I was a lonely stranger Asian living in a shabby caravan among International Western Hippies up the beautiful mountains and forest. At that time I had tried to put these 3 World Signs in to 'Three Ds'
1. Death / 2nd D(anger) / 3rd D(ifficulty) to be awared of, They are like 3 Ninja (masked swift Samurai) that jump On you suddenly, when, from where, don't know!
(Now I put on one D. more 4th D.(evas) (angels) (help me!) (in loud proclamation because I send

loving-Kindness meditation to them from that time to today letting them share my merits that are spiritual noble fortune; as moral keeping Buddhist meditation.

Buddhist learning and practices or meditation mean Wisdom, the realization of the end of real Pain, here-now instantly with its true cause (Ignorance (ego, self, I' my the concept with this temporal changing body-mind-life of all kinds; (even the unseen - on) Not worldly feeling of happiness or yoga trance or void-mind. It means purification of mind from greed lust hatred Delusion (Ignorance); real causes of real Pain

This sudden End of Pain and its Causes could only happen to you if you meditation right!

You catch waves you catch Zero! at every Zero second. You catch (impermanence) - so! (catch hearing body-mind. life)

So with all phenomena natural Dhamma 'movement, change, happening, never come up with your catching, grasping hand, (like a snake moving!! Only water there! the H2O (wave) constant The TRUE Nature Dhamma only constant (no question of Ignorant Space Time - Movement even Environment - environ What?

By right meditation when the head of snake 'ego, self I - not - I - who - he, He, World inside outside idea delusion, or head of Ignorance cut-offed, nearly all real Pain (by Ignorance; disappears with! natural worldly pain physical, social, political, economic, even Cosmos beings! have no effects anymore - no need of philosophy religious of all kind The Pure Mind from Ignorance Know itself Liberated! from Ignorance & Pain

4

Without True Wisdom of all Buddhas
enlightened in the mind or heart in meditation (rig
terrible sorrows sufferings are inevitable!
I think not often enough of those 3 Signs
but often I try, and I try to imagine if this
situation came to me, like it came to you or
to anyone, even those more terrible things like
sickness, death, accident, what I could do?
'End all Concern!' continuously in my mind on
meditation That is the heart of 'Knowing-only'
when 'Knowing' (even thinking), repeating it fast
in the mind continuously until it 'works!',
'Concern extincts' - world ignorant Pain extincts
same time - Ends Desire for, attatchment
or grasping with to be World of Delusion and Pain
Put in another way, Concern extincts - impermanence realizes Nirvana the True State
mind Natural Dhamma (not-Worldly Ignorance) That
only could be Security. The faked not real
could not be!, like faked money, relatives, friends
Or at least repeat the words Buddha
Dhamma, Sangha, Nirvana in you heart continuously
Or observe the present breathing in meditation inside the body
like you could do, make 'Seeing-only' or
'knowing-only' with it - never give up, until
it works!, 'concern extincts - extincts definitively Pain
in this TRUE DHAMMA True Immortal Dhamma
Natural States not this world of delusion of
I - Not-I - Who, he, she, it, not (I - and the World
imagination of worldly beings, (what is the world? a world is not just
Blessing to you for me' like that!
(Phra Boonyarith) Jan Acham

Adelaide
S.A

ปีใหม่ไทย

ถึง คุณพี่ชาย - คุณมงคล [illegible]

อาตมาขอขอบใจที่ได้รับ โปสการ์ด/การ์ด จาก
คุณ [illegible] ที่ส่งมา [illegible]
[illegible] อาตมา [illegible] คงจะ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] เรื่อง
ก็ขอความช่วยเหลือคุณโยม เรื่องไป สวิส,
เยอรมัน, Vienna, Budapest, จะมี
[illegible] สวิส หรือ เวียนนา เบอร์ลิน [illegible]
คือ ขอให้ทราบว่า คุณโยม ไปอยู่ที่
ที่ Vienna, ไปเที่ยว เบอร์ลิน, Budapest ซึ่งมี
(แม่น้ำ Danube) ได้ดีมีเหลือเกิน พอจะอ่าน
พูดภาษาเยอรมันได้บ้าง, หนังสือคุณโยม
ส่งต่อคุณ [illegible] ที่เป็น [illegible] จะส่ง
ไปให้คุณโยม เรื่อง [illegible], [illegible]
ที่อยู่, ร้านหนังสือเยอรมันมากมาย ราว 100 ร้าน?
ก็อยากอยู่ที่เขา. (อาตมา [illegible] Second hand
Bookshops ใน Basel & Bern & ที่ Berlin)

หวังว่าคุณโยมทุกท่านคงสบายดี
และคงได้มีโอกาสมาพบ

เจริญพร
พระบุญฤทธิ์ ([illegible])

[illegible]

Adelaide S.A. Australia

เมษายน ๒๕๔๕

จาก พระบุญฤทธิ์ ปณฺฑิโต ที่เมือง Adelaide S.A.

เจริญพรมายัง คุณทิพยา กิตติขจร

อาตมาได้รับจดหมายแล้ว เข้าใจว่าหลวงปู่สุวัจน์ ท่านไปสบายแล้ว แม้เมื่อท่านยังอยู่ ท่านก็สบายอยู่แล้ว ถึงหลวงตาพระอาจารย์มหาบัวสรรเสริญแล้วก็เป็นของแน่นอน เป็นเพียงต้องเสียใจที่ต้องมาจากกันอันเป็นธรรมดาโลกเท่านั้น

เรื่องของศิษย์ก็คือ **เจริญสติ พุทธสติ สติปัฏฐาน** ให้ดีเท่านั้น เป็นเอกายมรรค อริยมรรค โลกุตตรธรรม ไม่มีหนทางอื่น

กับผู้ที่มีทุกข์หนักยิ่งกว่าโยม แต่บารมีเก่าก็มาก วิ่งไปหาพระพุทธองค์ที่วัดในท่ามกลางพุทธบริษัทเป็นอันมาก ก่อนที่เขาจะเปิดปากพูด พระพุทธองค์ทรงตรัสเสียก่อนว่า กังวลอะไรของเธอในอดีตวาง เขาสำเร็จอรหันต์ทันที เหาะขึ้นสู่อากาศ เพื่อให้คนทั้งหลายได้รู้ว่า ท่านสำเร็จเป็นอรหันต์ ตามที่พระพุทธองค์ได้ประกาศทายล่วงหน้าไว้ในวันนั้นแล้ว แต่คนมากมายไม่เชื่อ วางกังวลขันธ์ห้า วางกังวลทั้งหมดเดี๋ยวนี้ ลองทำดู นี่เป็นธรรมชาติของสติปัฏฐาน คือวางตัณหาอุปาทานนั่นเอง คือละตัณหาอุปาทาน สมุทัยธรรม เหตุทุกข์แท้ในอริยสัจสี่เป็นอริยมรรคในอริยสัจสี่ ละเหตุได้ ผลคืออริยสัจทุกข์ ทุกข์แท้เพราะโง่ (ไม่ใช่ทุกข์อย่างชาวโลกปุถุชนคิด เช่น ยากจน เจ็บป่วย แก่เฒ่า ตาย) ก็ดับ เมื่อจิตแท้มันมืดอวิชชา รู้แจ้งธรรมหรือธรรมเป็นธรรม ความเห็นผิดมิจฉาทิฏฐิ เหตุทุกข์ แต่นานเนมากถึงนับแสนล้านปี ในวัฏสงสารก็ดับ เพราะรู้แจ้ง ความดับความหลงคือ มิจฉาทิฏฐิ ว่า "ตน" อัตตา ในกายใจ ขันธ์ห้าดับ ทุกข์แท้ดับพร้อมกัน จิตเป็นโลกุตตรจิต พ้นอำนาจโลก อำนาจสังขาร คืออวิชชา พ้นอำนาจสังขารหลง วางกังวลขันธ์ห้าได้แล้ว จิตทิ้งสังขารก็ถึงธรรมพ้นหลง พ้นโลกหลง คือถึงวิสังขาร พระนิพพานสัจธรรม ไม่มีโง่หลงว่าตนๆ ในขันธ์ห้าสังขารหลงเหมือนเรารู้ว่า ร้อนข้างนอก ก็ก้าวเท้าเข้ามาในห้องเย็น ก็พ้นร้อนทันที หรือว่ารู้ปลงตกว่า สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง คือที่พระพุทธองค์ทรงกล่าวในเวลาใกล้ปรินิพพาน เลิกกังวล

เกี่ยวข้องทั้งหมด จิตถึงพุทธสติ หลุดพ้นสังขารหลงเป็นจิตพ้นทุกข์ จิตวิสังขาร จิตนิพพาน (วิสังขารตรงข้ามสังขารเป็นชื่อพระนิพพาน) สังขาร ก็คืออวิชชา เป็นปัจจัยให้เกิดสังขาร หลง (projection of mind with Ignorance) ฉาย เงา (figures as shadows) ขันธ์ห้าหลง จากจิตอวิชชาออกไปเป็น "เรา" "เขา" "โลกของเขา" (โลกของเรา) เป็นภพ (existence) หลงโลก หลงสัญญาในขันธ์ห้า (กายใจ) คือ perception notion of existence with Ignorance และทุกข์แท้คือ อุปาทานขันธ์ห้ายึดนึกว่า "ตน" "เรา" ก็ให้คิดว่า "เรา" (คือไม่ใช่ "เรา" กลายเป็นโลกหลงสังขาร) ทุกข์แท้ ทุกข์เพราะโง่ ไม่ใช่เพราะอย่างอื่น เมื่อได้พุทธสติ เกิดสติปัญญาพ้นโลก อริยมรรคทีแรก คือโสดามรรคเกิดความเห็นว่า ตนในขันธ์ห้าดับ จิตพ้นจากมืด ก็พ้นทุกข์แท้พร้อม เหมือนเมื่อฉายหนังเพื่อเงาขันธ์ห้า สังขาร ก็เลิกฉาย เลิกปรุงสังขาร หมดเรื่องหลงทุกข์

สายเดินของจิตในสติปัฏฐานภาวนา ก็คือ "รู้" ได้ยิน เห็น คิด นึก หนาว ร้อน สุข ทุกข์ เฉยๆ (เวทนา ๓) เป็นวิญญาณ (consciousness) แบบโลกปุถุชน เมื่อเจริญภาวนาสติ "รู้" สักแต่ "รู้" เห็น สักแต่เห็น ได้ยินสักแต่ได้ยินก็เกิดวิญญาณพร้อมพุทธธรรม ธรรมพ้นโลกหลง (consciousness with Super Wisdom Buddha's Dhamma) เป็นวิญญาณสติๆ เมื่อเข้มแข็งก็ให้เกิดจิตสติ จิตตื่นพ้นโลกหลง พ้นทุกข์ เป็นจิตพุทโธ จิตธัมโม จิตสังโฆ จิตนิพพาน จิตพ้นอวิชชา พ้นโลกหลง พ้นหลงสังขาร ขันธ์ห้า หรือขันธ์ห้าหลงทุกข์ หายไปเลย จิตละสังขารหลง ขันธ์ห้าหลงแจ่มแจ้ง จิตสังขาร นิพพานเป็นสัจธรรมของจริง อมตธรรมไม่ใช่มตธรรม (สังขาร) ดังพระพุทธองค์ทรงกล่าวว่า สติได้ยินสักแต่ได้ยิน รู้สักแต่รู้ เห็นสักแต่เห็น หยั่งลงสู่อมตธรรมทันที ก็คือวางกังวลทั้งหมดทันทีนั่นเอง พระพุทธองค์ทรงแสดงสติอริยมรรคไว้แล้ว ในประโยคที่ว่า **"ธรรมทั้งหลายไม่พึงถือมั่น"** ก็คือวางกังวลทั้งหมด วางตัณหาอุปาทาน เหตุ สมุทัย ของทุกข์แท้คือทุกข์เพราะโง่ (อวิชชา) นั่นเอง ไม่ใช่ความเข้าใจแบบโลกปุถุชน เสียโน่น เสียนี่ รูป-นาม กายสมบัติทั้งหลาย ชีวิต ถ้าบุญเก่าบารมีที่ทำมาแล้ว เป็นผู้มีบุญอันได้ทำไว้ก่อนแล้ว ได้เกิดเป็นบัวเหนือน้ำ ตูมหรือบานก็พอเห็นทางรอด ที่อยู่ใต้น้ำก็เป็นเรื่องธรรมดาที่ไม่สามารถศรัทธาพุทธได้..ส่วนทางสายยาวของจิตที่เจริญสติปัฏฐาน ก็คือ

๑) เจริญอานาปานสติ "รู้" ลมหายใจเข้าออกทุกปัจจุบัน รู้นั้นสั้นเกือบศูนย์วินาที นี่คือวิญญาณหลง ถ้าดูเฉพาะปัจจุบันขณะเดียว เรื่องโลกเกือบจะหายไปเลย เพราะเวลา (Time) สั้นที่สุด คิดอาศัยเวลา (คิดเรื่องโลก) นี่เวลาไม่มีพอให้คิด มันเป็นวิญญาณหลงขณะหนึ่ง ก็คือภพ (existence) หลงโลก หลงขันธ์ห้า หลงวิญญาณนั่นเอง เพราะวิญญาณหลง คิด รู้ นึกหลงพร้อมทำให้เกิดนามรูป ทั้งสามก็เป็นขันธ์ห้าหลง ทุกข์ ปัจจุบันนั่นเอง เมื่อเจริญสติ "รู้" สักแต่รู้ ก็ทำให้เกิดวิญญาณสติ วิญญาณพิเศษพร้อมพุทธธรรม "สติ" พ้นโลกสังขาร วางกังวลขันธ์ห้า ดับโลกหลงดับสังขารหลงได้ในตอนนั้น ดับภพหลง โลกหลง หลง "ตน" "เขา" "เรา" "เรากับโลก" ไปได้รู้แจ้งความดับทุกข์แท้พร้อมกันในปัจจุบันทันที เป็นพุทธปัญญา ดังที่พระพุทธองค์ทรงแสดงว่า นิโรธความดับสิ้นเชิงของทุกข์แท้พร้อมทั้งเหตุ พึงทำให้แจ้งหรืออย่างที่มีในมงคลสูตรว่า **นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ** พึงทำให้แจ้งนิพพาน

๒) เมื่อเจริญสติ รู้สักแต่รู้ ถ้าไวก็นิโรธ นิพพานเลย (ไม่มีเวลาคิดแบบโลก) พระพุทธองค์ทรงกล่าว อริยมรรค (สติปัฏฐาน) เป็นสังขารพิเศษ คือเป็นโลกุตตรธรรม เป็นสัจธรรม คือนวโลกุตตรธรรม มรรคสี่ ผลสี่ นิพพานหนึ่ง เป็นธรรมพ้นโลก เก้าประการ เป็นตัวพุทธศาสนาแท้อยู่พ้นเขตโลกสมมุติ คำพูด คิด (definition) ภาษา เป็นวิมุตติจิตถึงวิมุตติธรรม พวกบัวบานเหนือน้ำคงไปตามนี้

๓) "รู้สักแต่รู้" ปรากฏวิญญาณสติรู้พร้อมพุทธธรรมพ้นโลก (โลกุตตรธรรม) ก็เกิดขึ้น บริกรรมวิญญาณสติเรื่อยไป จนเกิดจิตสติ จิตพร้อมพุทธสติ มั่นคงขึ้นมากก็เป็นจิตสมบูรณ์ (Complete, perfect) ไม่มีขาดเหลือ ไม่ "พร่องอยู่เรื่อยๆ" อย่างที่พระพุทธองค์ทรงกล่าว "อสัจธรรม (ธรรมหลง) พร่องอยู่เรื่อยๆ สัจธรรม (ธรรมจริง) สมบูรณ์เป็นปกติ" "เรากล่าวพระนิพพานเป็นสัจจะอย่างยิ่ง" จิตธรรม จิตธาตุ จิตเดิมก็จะปรากฏถึงจิตสังขารทีเดียว วิสังขารเป็นชื่อพระนิพพาน ไม่ใช่อวิชชาสังขารทุกข์

๔) จิตสติ อาจเดินไปไกลกว่านั้น คือถึงจิตวิสังขาร ปรากฏจิตวิราคะ มีอำนาจมาก วิราคะ คือ ไม่มีความใคร่ กำหนัด ฉันทะพอใจในกามภพ รูปภพ (ฌาน ๔) อรูปฌาน อรูปฌาน ๔ เพียงแค่จิตวิราคะในกาม ถ้าสามารถเจริญให้เข้มแข็งก็ทำลายกามสังโยชน์ โทสะ (ปฏิฆะขัดเคือง)

พยาบาท สังโยชน์ เครื่องผูกจิตที่ตัดได้ยากมาก หลังจากโสดามรรค ตัดหัวอวิชชา (หัวงูที่กลืนโลกจักรวาลทั้งหมด) คือ สักกายทิฏฐิ คือจิตมืด ไม่รู้จักขันธ์ห้า อนัตตาถือยึดขันธ์ห้าเป็น "เรา" ตน (ego...self) ออกไปแล้ว (มีมากในสมัยพุทธกาล เช่นนางวิสาขา เป็นต้น) ถ้าถึงขั้นอนาคามี (No Returner) ก็พอๆ กับอรหันต์น่ะแหละ พอแล้วนะ

๕) คราวนี้ก็แจ้งชัดว่า กายวาจาใจเป็นวิราคะ หมดความใคร่ (greed, lust) ทั้งหมด กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม สภาพกายวาจาใจทั้งหมดพ้นความใคร่ กำหนัดในกาม (หรืออาจถึงในรูปฌาน อรูปฌานสมาธิ) ก็แจ่มแจ้งคำพูดของท่านเจ้าคุณอุบาลี วัดบรมนิวาส สมัยรัชกาลที่ ๕-๖ ที่ว่า "เห็นตนเป็นธรรม เห็นธรรมเป็นตน" ก็พอแล้ว นั่นก็คือเห็นจิตถึงสัจธรรม (นวโลกุตตรธรรม มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑) สัจธรรมเป็นไปที่กายวาจาใจนี้ ก็จะถึงวิรัชติ จิตไม่ติดอยู่กับทั้งหมด เป็นวิมุตโต วิมุตติ จันติ เมื่อจิตหลุดพ้น (โลกหลง) ก็รู้ว่าหลุดพ้นแล้ว วิมุตติจิตถึงวิมุตติธรรม (ธรรมแท้-พ้นสมมุติแบบโลก พ้นโลกสมมุติ ภาษาคำพูด คิดเดา จิตปัญญา) ถึงสุขแท้คือโลกุตตรสุข เหนือสภาพโลกสังขารเป็นวิมุตติสุข เนกขัมมสุข โลกุตตรธรรมเหนือโลกภพ พ้นกามอย่างน้อย พระนิพพานเป็นอกาลิโก ไม่มีเวลา เพราะเป็นวิสังขาร ไม่ใช่อวิชชา ปัจจยาสังขาร-ทุกข์ โลกุตตรสุข วิมุตติสุข ก็เป็นวิสังขาร ไม่เกี่ยวเรื่องเวลา ดังที่ท่านว่า **"นิพพานเป็นสุขยิ่ง"** เวลาเป็น (สัญญา) อดีต ปัจจุบัน อนาคต ของขันธ์ห้า อวิชชา ตัณหาทางจมูก ลิ้น กาย ใจ หลง นิพพานเป็นอกาลิโก ไม่ใช่เพียงความคิดง่ายๆ ว่าทำดีเมื่อไรก็ได้ พระโพธิสัตว์พระพุทธเจ้าไม่ได้สร้างบารมีสิบถึงขั้นเอาชีวิตเข้าแลกมาเพื่อรู้เพียงเท่านี้ดอก (Space-Time) เป็นของโลกหลง ขันธ์ห้า พุทธธรรมเป็นโลกุตตรธรรม พ้นโลก เวลา สถานที่ (Space-Time) ภพ (existence) คือ กาม รูป อรูป ฌาน เป็นเรื่องหลง โง่ อวิชชา ทุกข์ ดังท่านว่า หรือสวดงานศพ อวิชชาปัจจยาสังขารา ไปจนถึงภพชาติประมาณทุกข์ อวิชชาดับสิ้น (นิโรธ) ก็ดับทั้งหมด พุทธสติ อริยมรรคเหนือโลก เป็นแสงสว่างทำให้อวิชชาดับไปได้พร้อมทุกข์แท้ (อุปาทานขันธ์ห้า) โง่ คิด ยึดขันธ์ห้ากายใจเป็น "เรา" "ตน" "เขา" "เรากับโลก" ยังอยู่...ถ้าวิมุตติจิตเกิดพร้อมวิมุตติสุข พ้นอำนาจสังขาร โลก ภพ มีปีติสุขเสมอก็หมดห่วง ธรรมอย่างเดียวดี โลกทุกข์เท่านั้น โสดาบันเป็นทั้งสองจึงยังลำบาก รอไปก่อน

(สำเนาอัดแจก)

จากพระบุญฤทธิ์ ปัณฑิโต (จันทรสมบูรณ์

Adelaide S.A. ออสเตรเลีย

มิถุนายน ๒๕๔๕

เจริญพรมายังคุณโยมทิพยา กิตติขจร

ขออนุโมทนาบุญที่คุณโยมและคณะทุกคนที่ได้ทำไปแล้ว ดีเป็นมหัศจรรย์ขอผลกุศลกรรมครั้งนี้ จงดลบันดาลให้ทุกท่านเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ทุกท่านเทอญ

เกี่ยวกับการศึกษาพุทธศาสนา ซึ่งก็เป็นของยากยิ่ง เพราะพุทธศาสนา เป็นโลกุตตรธรรม ธรรมเหนือโลกหลง ภพหลง ตั้งแต่ยอดพรหมโลกเทวโลก ลงไปจนสุดก้นนรกที่ตกอยู่ใต้อำนาจอวิชชาทั้งนั้น หัวของอวิชชา ก็คือ สักกายทิฏฐิ สังโยชน์ เครื่องผูกจิต ข้อแรกที่สำคัญที่สุดเหมือนหัวงู ขนาดท่านบอกไว้แล้วว่า โลกุตตรธรรม ชาวพุทธเกือบทั่วไป นักศึกษาตำราโดยทั่วไป เพราะไม่ได้ปฏิบัติธรรม เจริญอริยมรรค ก็ยังไม่เข้าใจเอาพุทธศาสนาไปเกี่ยวกับของโลกที่เป็นอวิชชา เอาไปเทียบกับปรัชญาศาสนา หรือไม่มีศาสนาที่ยึดความคิดว่าตน my, ego, I, selfs, I and not-I คือ เรา เขา อยู่ทั้งสิ้น แม้อภิศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยใหญ่ที่สุดในโลก แผนกปรัชญาศาสนาภาษาบาลี ซึ่งก็เป็นของธรรมดา เพราะพุทธศาสนาเป็นสภาพธรรมจริง (facts) ไม่ใช่ fiction คิดเอาเดาเอง ต้องเจริญอริยมรรค พระบาลีท่านก็ได้บอกไว้แล้วว่าสัจธรรม คือ นวโลกุตตรธรรม ธรรมพ้นโลกเก้า มรรคสี่ ผลสี่ นิพพานหนึ่ง น่าจะรู้ตั้งแต่นักธรรม แต่ภิกษุสมัยทุกวันนี้ก็ยังไปหลงตามหนังสือของปุถุชนว่าเป็น ปรัชญา (philosophy) และ Religion ที่เป็นของแบบโลก (โลกีย์) อวิชชา คำว่า Religion มาจาก รากหรือธาตุ คำ (root) ว่า (relig) ซึ่งเป็นภาษาโรมัน แปลว่า พันธะ (binding) ระหว่าง ผู้สร้าง (God Creator) และผู้ถูกสร้างเป็นตนในขันธ์ห้ากับตนในขันธ์ห้า คือสักกายทิฏฐิ เครื่องผูกจิตที่เป็นหัวอวิชชา หัวงูที่กลืนโลกธาตุนั่นเอง เจริญโสดามรรค โลกุตตรมรรคได้แล้ว จึงตัดหัวงูขาดเหลือแต่หัว ดิ้นไปมาสักพัก ตายแน่นอน เกิดระหว่างสวรรค์กับมนุษยโลกเป็นโลกุตตรบุคคล (Supermind) เพียง ๗ ครั้ง เป็นผู้ทำลายวัฏสงสารได้แล้ว อุปทานขันธ์ห้า วัฏสงสารเป็นอริยสัจที่หนึ่ง เป็นทุกข์ที่แท้จริง ไม่ใช่ทุกข์แบบปุถุชน สัตวโลกตั้งแต่ยอดพรหมโลกที่ยึดว่าตนๆ จนถึงก้นนรกในภพสาม กามภพ รูปภพ อรูปภพ คือ โลกทั้งหมด

ฉะนั้น การใช้คำว่า พุทธศาสนา (Buddha's Teaching) เท่านั้น เป็นการถูกต้องแน่นอน

พุทธศาสนา คือ จริง เป็น facts สภาพจริง เริ่มตั้งแต่เกิดเหตุการณ์จริง นับตั้งแต่เริ่มรู้สึกทุกข์ว่าเป็นทุกข์ ปรารถนาพ้นทุกข์ เข้าใจว่าด้วยการทำความดี คือ บุญกุศล พร้อมกับความปรารถนาพ้นทุกข์ คือเรื่องเกิด ตาย เพราะทุกข์มันเกิดที่ตรงนี้ คือเชื่อบุญญาธิษฐาน เป็นอธิษฐานบารมี อันเป็นองค์กำเนิดของบารมีสิบ ซึ่งต่างกับบุญเฉยๆ และมีเฉพาะในพระพุทธศาสนาที่เราเรียกว่า ปรารถนาพระนิพพาน สิ้นปัญหาเกิดแก่เจ็บตาย บุญเป็นของธรรมดา บารมี มีทิศทางแน่นอน

บารมีสิบ เป็น facts คือเป็น moral actions เป็นการได้ทำจริง เป็นการขัดเกลาจิต (purification of mind) ทีละน้อยๆ ให้พ้นจากอำนาจมืด อวิชชา อันมีอำนาจมหาศาล เพราะเป็นธาตุ Blind Force Universal ที่สร้างภพสามโลกทั้งหมด สัตวโลก ปุถุชนทั้งหมด ตั้งแต่ยอดพรหมโลกลงไปจนสุดนรก กุสลา ธัมมา อกุสลา ธัมมา อัพยากตา ธัมมา สุขทุกข์ไม่สุขไม่ทุกข์ สัญญา อดีต ปัจจุบัน อนาคต คือ Time as delusion! ซึ่งล้วนตั้งอยู่ที่ตนว่าเป็น ๑ กำเนิดเลขและวิทยาศาสตร์ หลงในขันธ์ห้า อนิจจัง อนัตตา อวิชชา ทุกข์ ทั้งสิ้น บารมีสิบ การชำระจิตจากความมืดอวิชชา ไม่ใช่หวังเอาบุญไปสวรรค์ แต่ปรารถนาพ้นอวิชชาในเรื่องเกิดแก่เจ็บตายที่เรียกว่า บรรลุพระนิพพาน นี่ก็อีกอย่างหนึ่ง ที่ต่างจาก Religion ไปสวรรค์อยู่กับพระเจ้าผู้สร้างโลก บำเพ็ญบารมี ก็เหมือนกันเราเองแปรงปัดดินเหนียวที่ปกอยู่บนเพชรนั่นแหละ หรือต่อยหิน granite (แปลว่าคว่ำก็ได้) ออกจากเพชร ปัดไปๆ ต่อยออกไปไม่หยุดก็ต้องถึงเพชร ในที่สุดเป็นธรรมดาแน่นอน บารมีสิบ (Merits) เป็น (Conditions necessary) ปัจจัยสำคัญที่ให้ถึง พุทธธรรม ศึกษาพุทธธรรมสำเร็จได้ ถ้าไม่มีทุนเดิม no foundation (kein ground) สร้างตึกมันก็พังเท่านั้น คือว่าบารมีไม่มี เกิดเป็นดอกบัวใต้น้ำ ก็ไม่มีทางพบพุทธธรรม นี่คือประการสำคัญที่ต่างจาก ปรัชญา (religion) ที่เป็นเพียงเชื่อคิดเท่านั้น ทีนี้ก็มาดูข้อเท็จจริง (facts) คือความเป็นมาของพระพุทธองค์ นับแต่เริ่มอธิษฐานบารมีในสมัยที่ได้พบพระพุทธเจ้าทีปังกร ยอมเสียสละแม้แต่ชีวิตเพื่อบรรลุสัจธรรมพระนิพพาน สร้างบารมีทั้งอย่างเล็ก กลาง ใหญ่ ครบทั้งสิบทัศหรือสามสิบทัศ ใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ ชาติ จึงบรรลุพระโพธิญาณ (Super Light) ในวันวิสาขบูชา หลังทำความเพียรอยู่ ๖ ปีในป่า (ไม่ใช่อ่านหนังสือ

คิดเอาๆ เดาเอาๆ) นี่ก็คือที่ต่างกับปรัชญา religion ถึงในการเรียนธรรมรู้ธรรมก็เหมือนกัน เราควรดู ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสมัยพุทธกาล ท่านพอแสดงธรรมครั้งแรกแก่พระพราหมณ์หนุ่ม ๕ คน ในป่า ทรงแสดงปุ๊บ องค์หนึ่งฟังเกิดพุทธปัญญาโสดาบันทันที (แต่เดี๋ยวนี้ เรียนฟังกันยังไง ใครแสดง ใครฟัง) ได้ผลยังไง ต่อมาไม่ช้าทรงแสดงธรรมขันธ์ห้าอนัตตา พราหมณ์หนุ่มทั้งหมดได้สำเร็จ อรหันต์ทันที (เดี๋ยวนี้เราสวดอาทิตยสูตร อนัตตลักขณสูตรกันทุกวันทุกวัด แล้วเป็นยังไง)

ทีนี้เอาเหตุการณ์จริง (facts) ที่เกิดในพุทธกาล เอามาใช้ในการปฏิบัติภาวนาอาจจะได้ผลดีกว่า คิดเอาๆ คือ

๑) พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมแก่มหาอำมาตย์ในชมภูทวีปคนหนึ่ง ซึ่งเกิดทุกข์มาก วิ่งไป วัดเข้าเฝ้าพระพุทธองค์แล้ว ก่อนเขาจะเปิดปากพูด พระพุทธองค์ทรงตรัสก่อนว่า มหาอำมาตย์ กังวลอะไรของเธอในอดีต...วาง กังวลอะไรของเธอในอนาคต...วาง กังวลอะไรของเธอในปัจจุบัน...วาง สำเร็จอรหันต์ทันที เหาะขึ้นสู่อากาศ ๓ ครั้งจิตบริสุทธิ์เป็น Super-computer แล้วสู่นิพพานในอากาศ ฌาปนกิจไฟธาตุเกิดขึ้นเอง เมื่อจิตสว่าง ธรรมทั้งหลายก็สว่างแม้ธาตุ (matter) ของร่างกายก็เป็น พระธาตุหมดทันที เหมือนรูป (image) แก้วใสเมื่อตรงหัวใจสว่างก็สว่างหมดทั้งตัว ไม่ใช่กระดูก สกปรก ของปุถุชน พระธาตุ (relics) ก็ร่วงลงมาดังดอกมะลิ พระพุทธองค์ทรงสั่งให้ คนปูผ้ารองรับ แล้วสร้างเจดีย์ (Stupa) ทับไว้ที่ทางสี่แพร่ง

๒) ปริพาชกนักบวช (ascetic) คนหนึ่ง วิ่งตามขอฟังธรรมจากพระองค์ ขณะทรงบิณฑบาต พร้อมภิกษุสงฆ์ถึง ๓ ครั้ง อ้างว่ารอไม่ได้ เพราะอนาคตรู้ไม่ได้ พระองค์จึงทรงตรัสว่า ถ้าเช่นนั้น ฟังให้ดี เมื่อเธอเห็นรูป รูปนั้นสักแต่เห็น-เธอสำเร็จอนาคา No returner ทันทีแต่ยังอยากบวชอยู่ แต่พอถอยออกไป วัวกระทิงคู่เวรเก่าวิ่งมาตามถนนนั้นพอดี ชนพระอนาคาตายเลย แต่เธอก็สบาย เสียแล้วไม่มาสู่กามภพ แต่ยอดสวรรค์ถึงก้นนรกที่แสนสาหัสอีกแล้ว เราภาวนากันมานาน ทั้งพระ ทั้งโยม ก็ยังลำบากกันอยู่

๓) อันนี้ใช้ได้ทั่วไป เป็นหลักธรรมทั่วไปกึ่งปริยัติกึ่งปฏิบัติ ย่อพอสมควร คือ สติปัฏฐานย่อ นั่นเองที่พระองค์พอแสดงแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ภิกษุเธอพึงวางกังวลขันธ์ห้าเสีย ก็ตรงกับที่ท่าน

หลวงปู่แหวน (สุจิณโณ) กล่าวกับอาตมา เมื่อไปกราบลาท่านเพื่อไปออสเตรเลียครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๑๗ ว่า **ระเบิดขันธ์ห้า เสียก่อนซิ** เป็นยอดเทศนา ที่ไม่เคยฟังมาก่อนเลย เป็นเหมือน quake จิ๋วที่สุด แจ๋วที่สุด แต่เป็นระเบิดปรมาณูมหาศาล ใกล้ชิดกับท่านมาราว ๑๕ ปี ที่เชียงใหม่ ไม่เคยเห็นสอนสักที ภาวนากันอยู่ทุกวันนี้ก็เพื่ออันนี้น่ะแหละ อันนี้ก็ตรงกับที่ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เขียนไว้ว่า รู้จริงทิ้งสังขาร (ขันธ์ห้า) เกิดๆ ดับๆ ไม่เหลียวไม่แล ไม่แลไม่เหลียว คราวนี้ใจ (จิต) เป็นใหญ่ไม่หมายพึ่งสัญญา perception nation of existence of all kind (พ้นโลกสมมุติ) (ภาษาคำพูดการเดา) รู้ทัน (หลง) อยู่ต้นจิต (จิตบริสุทธิ์จากสังขาร) (จิตวิสังขาร) (ไม่มีสังขารโลกอารมณ์) (วิสังขาร No projection or conjection of mind by ignorance) ไม่คิดอ่าน ถ้าเราภาวนาตามนี้ได้ วางกังวลขันธ์ห้าได้ จิตก็ทิ้งสังขารหมดเรื่องทิฏฐิ กลายเป็นจิตวิสังขารทันที พ้นหลงทุกข์ไปเป็นจิตตภาวนาที่สำคัญที่สุด อาศัยเจริญพุทธสติภาวนาคือสติปัฏฐาน

ต่อไปนี้เป็นแนวภาวนา สติปัฏฐานสี่ กาย เวทนา จิต ธรรม รวมคือดูลมเห็นลมรู้ลมปัจจุบันเริ่มต้น เป็นวิญญาณธรรมดา เมื่อกำหนดรู้สักแต่รู้เกิดวิญญาณสติ วิญญาณมีพุทธธรรมอันเป็นโลกุตตรธรรม (ธรรมพ้นโลกหลง - อวิชชา)

เมื่อวิญญาณสติเกิด จิตสติก็เกิด ก็คือจิตพุทโธ (ตื่น) นั่นเอง คือจิตพ้นหลง ดังพุทธวจนะว่า (สติหยั่งลงสู่อมตธรรม) ก็เหมือนเอานิ้วถูกอาการคลื่น (อนิจจังเกิดดับ) ก็รู้สึกเย็น รู้จักธาตุน้ำธรรมคงที่ H_2O constant วิสังขารในมหาสมุทร เหมือนคนสี่คนไปยืนที่ชายทะเล คนที่หนึ่งตาบอดสนิท มองไม่เห็นอะไรเลย นั่นคือปุถุชนทั้งหมดในภพหลงโลกหลงทั้งหมดแต่ยอดพรหมโลกเทวโลกจนถึงก้นนรก (คนด้วยแน่นอน) เหมือนปลาในทะเล

คนที่สองตาเปิดได้ริบหรี่ มองไปในทะเล เห็นแต่คลื่น (อนิจจัง) เมื่อโลกอนิจจังเข้าวัดเข้าวาเข้าป่าเข้าดงไม่ว่าศาสนาไหน หรือไปเป็นฤาษีโยคี หวังพึ่งพระเจ้าผู้สร้างโลก หวังพึ่งฌานสมาธิหวังเป็นพรหม

คนที่สามตาเปิดดีกว่า แต่ยังไม่สมบูรณ์ มองไปในทะเล เห็นแต่น้ำเป็นน้ำคงที่ H_2O (constant) กิน อาบ ว่ายไปได้ เห็นแต่น้ำไม่เห็นคลื่น (คือถ้าจับอาการคลื่น อนิจจัง เกิดดับ) หยิบ

ขึ้นมา ไม่ได้อะไรเลย สูญจากจริง (entity) พระพุทธองค์จึงทรงกล่าว พึงพิจารณาโลกเป็นของว่างเปล่า (จากสัจธรรม) ปุถุชนไม่ถึงพุทธธรรมจึงว้าเหว่หัวใจอยู่ทุกเกือบศูนย์วินาที มีแต่ loneliness รู้สึกมันขาดอะไร อะไรมันดับหายไปอยู่เสมอทนไม่ไหว ฆ่าตัวตายไปเลย ไม่หมดเรื่อง เหมือนออกจากห้องร้อนห้าสิบดีกรี แย่ไปกว่า พระพุทธองค์ทรงกล่าว **สัจจะย่อมมีหนึ่งไม่มีสอง** (สัจจะ) สิ่งใดเป็นอสัจธรรม ย่อมพร่อง (ไม่สมบรูณ์ ดับไปๆ) อยู่เนืองๆ สิ่งใดเป็นสัจจะ สิ่งนั้นสมบูรณ์เสมอ (ไม่มีกาลเวลา อกาลิโก) พระตถาคตกล่าว **พระนิพพานเป็นสัจจะอย่างยิ่ง** คนพวกที่สามนี้ที่เห็นแต่น้ำไม่เห็นคลื่น ไม่มีมาก โปรเฟซเซอร์ในมหาวิทยาลัยลอนดอนคนหนึ่ง กล่าวไว้ในหนังสือปรัชญาเรียนด้วยตนเองว่า คนพวกนี้เกิดในสมัยยุคทองของโลก คือสมัยพระพุทธเจ้า โซเครตีส เล่าจื้อ ขงจื้อ เกิดคือเห็นพระเจ้าทั่วไปในสภาพลี้ลับทั่วไป แต่พระพุทธเจ้าไม่ใช่เช่นนั้น ท่านทรงตรัสรู้อริยสัจสี่ สังขารเป็นของเท็จ (faked) เห็นพระนิพพานเป็นของจริงแต่ประการเดียว (ถ้าเห็นเช่นนี้) มิช้าจะเห็นธรรมโดยสมบูรณ์ว่าอย่างสั้น (รู้สติพร้อม-นิพพาน) มีโยมคนหนึ่งซึ่งเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายรัฐวิสาหกิจ เคยบวชอยู่กับหลวงปู่ขาวเมื่อท่านจำพรรษาอยู่จังหวัดหนองคายสนใจปฏิบัติภาวนา แม้สึกมาแล้วเคยสนทนาธรรมกันบ่อยๆ ต่อมาอาตมาไปอยู่ออสเตรเลีย เห็นเงียบหายไป เขียนจดหมายปรารภธรรมไปถึง เขาตอบมาเพียงสั้นๆ ว่า เดี๋ยวนี้ผมเห็นอะไรๆ เป็นของเก๊ไปแล้ว ก็เลยเลิกติดต่อกันไปเลย

จิตสติ เกิดขึ้นแล้วเป็นจิตสมบูรณ์ (completer) ไม่ขาดไม่เหลือ เป็นจิตธาตุแท้ เป็นจิตวิสังขาร (ไม่มีสังขาร) วิสังขาร เป็นชื่อพระนิพพาน หรืออีกนัยหนึ่ง จิตบริสุทธิ์ไม่มีอวิชชา ปัจจยาสังขารา-ทุกข์ อย่างน้อยพอรู้จักทางพ้นทุกข์ หรือถ้าเดินภาวนาต่อไปจนถึงจิตวิราคะเกิดจึงจะเด็ดขาด จิตวิราคะ ไม่มีความใคร่กำหนัด ถ้าจิตวิราคะเกิดในกามก็จะตัดสังโยชน์เครื่องผูกจิต ชั้นปุถุชนขาด คือตัดสักกายทิฏฐิ ยึดขันธ์ห้า-กายใจ เป็นตน (ego, self) ออกจากจิตวิจิกิจฉา สงสัยในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นิพพาน สีลัพพตปรามาส ศีลที่ไม่บริสุทธิ์ เพราะใจไม่เป็นศีล บริสุทธิ์ ยังไม่บริสุทธิ์จากอัตตาทิฏฐิในขันธ์ห้า ถูกตัดออก ตัดกามสังโยชน์เครื่องผูกจิต โทสะ (ปฏิฆะ ขัดเคืองใจ พยาบาท) สังโยชน์ได้ จากจิต...ทำให้แจ้งซึ่ง ความดับอริยสัจทุกข์ที่หนึ่ง คือยึดมั่นขันธ์ห้าพร้อมกามเข้าถึงนิโรธ อริยสัจที่สาม คือความดับทุกข์ที่แท้จริง คืออุปาทานขันธ์ห้า (คือเป็นตนของตนในขันธ์ห้า)

อันพึงรู้แจ้งในปัจจุบันทันที พร้อมทั้งเหตุ เป็นพุทธปัญญา จึงรู้แจ้งอริยสัจสี่สมบูรณ์ ทั้งพระสัจธรรม พระนิพพาน เพราะอริยมรรคเจริญขึ้นแล้ว (อริยสัจ ๔) มหาสติรวมอริยมรรค ๔ ในขณะจิตสติ กามภพดับจากจิตเด็ดขาด เป็นอริยบุคคลชั้นที่สาม พระอนาคา วิหิงสา ความคิดเบียดเบียนใดๆ ก็ดับพร้อมถึงขั้นนี้ กาย วาจา ใจ ก็วิราคะพ้นความใคร่ กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม ก็วิราคะ ขั้นกามวิราคะ จิตถึงสัจธรรม คือ นวโลกุตตรธรรม ธรรมพ้นโลกเก้าประการ มรรคสี่ ผลสี่ นิพพานหนึ่ง

หรืออย่างที่ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดบรมนิวาส สมัยรัชกาลที่ ๖ กล่าวไว้ว่า เห็นธรรมเป็นตน เห็นตนเป็นธรรม คือสัจธรรมปรากฏที่กาย วาจา ใจ จิต จิตถึง วิรัชติธรรมคือไม่ติดอยู่ในธรรมทั้งหลาย เป็นมหาธรรมสติ ดังพุทธพจน์ที่ว่า ธรรมทั้งหลายไม่พึงถือมั่น เป็นหัวใจสติธรรม นั่นก็คือวางกังวลทั้งสิ้นนั่นเอง คือถอนตัณหาอุปาทาน (ในขันธ์ห้า) ทิ้งไป สิ้นสมุทัยเหตุอริยสัจทุกข์ที่หนึ่ง ดังพระอรหันต์ภิกษุณีองค์หนึ่งกล่าวว่า เราถอนตัณหาได้แล้ว จิตตั้งมั่นอยู่ภายใน (คือรู้พ้นอยู่ต้นจิตไม่คิดอ่าน นั่นเอง) ก็เป็นอันถึงวิมุตติญาณทัสสนะ จิตวิมุตติ หลุดพ้นก็เข้ากับธรรมวิมุตติ (ธรรมแท้) ไม่ใช่โลกสมมุติ (รู้ไม่ได้ด้วยภาษา) คำพูดด้วยการเดาด้วยจินตามยปัญญา (intellect) จิตตอนนี้ก็พอเทียบพระอาทิตย์ตอนเที่ยง มีเมฆขาวเบาบางบังอยู่เล็กน้อยเท่านั้น

ธรรมชาติของจิตก็เป็นธรรมพ้นโลก โลกุตตรจิตขั้นนี้คู่กับวิมุตติธรรมเป็นโลกุตตรสุข วิมุตติสุข เนกขัมมสุขเหนือกามภพ สุขเหนือสังขารโลกแล้วไม่หวั่นไหวด้วยสังขารโลกแล้ว ไม่ว่าป่วยไข้ได้เจ็บปางตายอะไร ก็ไม่ทำให้ทุกข์ยากได้แล้ว เรียกว่าถึงขั้นนี้ได้ ก็สบายมาก สบายกว่าใสดาบัน เพราะกามทุกข์แย่ จิตอยู่ด้วยโลกุตตรสุข เหนือสุขแบบโลก เสวยวิตก วิจาร ปีติ สุข อารมณ์สมาธิภาวนาเป็นอาหารดีกว่าอาหารทิพย์ของเทวดา อาหารหยาบของคนสัตว์ไม่กลับมาสู่กามภพแสนทุกข์ได้เป็นพอ แต่มันก็ยากยากไปกว่านั้นคือเจริญจิตวิราคะ ในรูปภพ อรูปภพ หรือรูปฌาน อรูปฌาน ถ้าเจริญได้ รูปภพ อรูปภพ ดับจากจิต มานะสังโยชน์ (เศษความคิดว่าตน) ว่า เราดีกว่าเขา เขาดีกว่าเรา เป็นต้นก็ดับ สังโยชน์กิเลสทั้งหมดในขั้นอนาคามี จึงถูกตัดออกไปหมด รวมความฟุ้งซ่าน อวิชชาอย่างในขั้นอนาคาก็ดับประจักษ์แจ้ง ความดับอริยสัจทุกข์ที่หนึ่ง อันพึงทำให้แจ้งในปัจจุบันพร้อมทั้งเหตุคือสังโยชน์ทั้งหมด เป็นอริยสัจนิโรธที่สาม เพราะมหาสติ อริยมรรคสัจที่สี่รู้ได้ด้วย รู้รสพระธรรม ที่พระพุทธองค์ทรงกล่าวว่า **นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ นิพพานเป็นสุขยอดเยี่ยม**

หรืออีกอย่างหนึ่ง เจริญวิปัสสนาปัญญาเกิดขึ้น เห็นธรรมเป็นธรรม (ความเห็นอื่นพร้อมทุกข์ที่มีมานานนมตลอดวัฏสงสารดับ) **นโส เหตวํ วิวาโท** ปรากฏ คือไม่มีว่าโน่นว่านี่ พ้นโลกสมมุติ คำพูด (No word) สิ้นวิจิกิจฉา เป็นโลกุตตรสันตัง ก็คือ **นตฺถิ สนฺติ ปรํ สุขํ สุขยิ่งกว่าความสงบระงับสังขาร (อวิชชา-ทุกข์) เป็นไม่มี** นั่นเอง ปรากฏ (จิตวิสังขารคู่กับธรรมวิสังขาร เป็นธรรมสุข) เหมือนมหาสมุทรใหญ่ทั้งหมด ธาตุน้ำไม่แปรเปลี่ยนด้วยอำนาจ อาการคลื่น (storms) เหมือนอย่างพระมหาโมคคัลลานะ เขาสับกายท่าน (สังขารโลก) เป็นชิ้นๆ จิตท่านก็ไม่ทุกข์ร้อนอะไร... เพราะจิตบริสุทธิ์ เป็นโลกุตตรสุข พ้นอำนาจสังขารอาการโลก แม้ (Cosmos) จักรวาลระเบิดก็ไม่ทำอะไรได้ ดังพระพุทธองค์ซึ่งสามารถบังคับอนุภาคไฟฟ้า (electrical particles) ได้ทั้งหมด คือให้กายหายจากโลกมนุษย์ไปปรากฏในสวรรค์เพียงขณะจิตเดียว ทรงรู้เรื่องวัตถุสมบูรณ์ ทรงกล่าวไว้ว่า มหาภูตรูป คือวัตถุ (Matter energy) ไม่ดับสูญไปไหน แต่ไม่สามารถหยั่งลงสู่พระนิพพานได้ก็เหมือนน้ำในมหาสมุทรนั่นแหละ อาการคลื่นใหญ่โตแตกกระจายอย่างไร เป็นธรรมชาติคลื่นอาการไม่ใช่ธรรมชาติน้ำ น้ำเปียกคงที่ H_2O constants เท่านั้น ต่างคนต่างอยู่ เป็นอันว่า โยมลองไปทำดู คงรู้ผลดี

เจริญพร

พระบุญฤทธิ์ ปณฺฑิโต (จันทรสมบูรณ์)

ที่ Adelaide S.A. Australia

มิ.ย. ๒๕๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๒)

ป.ล. เพียงขั้นโสดาบัน ไม่มีความคิดหลงยึดมั่นขันธ์ห้าเป็นตน เรา = หลงว่าไม่ใช่เรา หรือเขา self คิดหลงสองอย่างนี้ รวมทั้งคิดหลงเรากับโลกก็ดับไป ภพหลง โลกหลง ก็ดับพร้อม เรื่องใคร (ตน) เกิดตายอยู่ (ภพ คิดหลงวิญญาณหลง) จะเกิดตายอยู่ก็เป็นไปไม่ได้... คือ แจ้งอมตธรรมเท่านั้นจริง คือพระนิพพาน มตธรรม โลกหลง ไม่จริงแน่นอน (รู้ขันธ์ห้าเก๊) มตธรรมหมดอำนาจ ก่อทุกข์เพราะโง่ (ทุกข์ที่แท้จริง) ขึ้นอีกไม่ได้ ไม่ว่าแก่เจ็บตาย อันตรายใดๆ ในโลกสังขาร เพราะจิตเป็นโลกุตตรจิต พ้นอวิชชาสังขารที่เป็นหัวงู คือสักกายทิฏฐิ โง่ยึดขันธ์ห้าเป็นตนไปแล้ว การตอบปัญหาของพระอรหันต์แก่นางพราหมณ์ผู้ขาญเวทว่า **อะไรคือหนึ่ง** ได้ถูกต้อง

(สำเนาฉบับแรก)

จากพระบุญฤทธิ์ เขมพิโก (จันทสมบูรณ์)

Adelaide S.A ออสเตรเลีย มิถุนา-๒๕๔๕

กราบนมัสการ, อุบาสิกา ศิษยานุศิษย์ทุกรูป

ขออนุโมทนา บุญที่ถูกเขียน และ กตัญญูกตเวทีที่ได้ทำไปแล้ว ดี เป็นอนุสรณ์ ขอผลกุศลกรรมครั้งนี้ จงบันดาลให้ทุกท่าน เจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ทุกท่านเทอญ

เรื่องหลักการศึกษาพุทธศาสนา ซึ่งก็เป็นหลวงของต้อง เพราะ พุทธศาสนา เป็น โลกุตตรธรรม ธรรมเหนือโลก เหนือภพ [illegible] ดัง แต่ยอดพระพุทธเจ้า เหนือโลก [illegible] จนสุดกันหมด ที่ทุกอย่างไม่ อริยะ อริยะ ทั้งหมด ถึงของอริยะ ก็ว่า สภาวะที่สุด สิ่งเดียว เครื่องผูกยึด ที่หลุด ที่ตัวสัมผัสสุข เหมือนหลุด หากท่าน บอกไว้แล้วว่า โลกุตตรธรรม ของพุทธ เกินทั่วไป นักศึกษาหรือ ใครทั่วไป เพราะไม่ได้ปฏิบัติธรรม เข้าถึงมรรคผล ก็จึงไม่เข้าใจ เอาพุทธศาสนาไปเทียบกับของโลก ที่เป็นอริยะ เอาไปเทียบ กับ ปรัชญา ศาสนา หรือไม่มีศาสนา ที่ ยึด ความคิด ตน Self, ego I, who, I am not-? สิ่งเรา อยู่ทั้งสิ้น แม้ อภิปรัชญา [illegible] [illegible] ที่สุดในโลก และ ปรัชญา ศาสนา [illegible] ซึ่งก็เป็นของโลก เพราะพุทธศาสนาเป็น สภาพจริงแท้ facts ไม่ใช่ fiction [illegible] ที่พระพุทธเจ้าได้บอกไว้แล้วว่า สัจธรรม คือ [illegible] [illegible] ที่ [illegible] ตั้งแต่ นักธรรม [illegible] [illegible] ก็จึงไม่ [illegible] หลังจากของบุคคล ว่าเป็น ปรัชญา (philosophy) และ Religion ที่เป็นของแบบโลก [illegible] อริยะ, ตรงว่า Religion มาจาก รากหรือ ธาตุคำ root ว่า relig ซึ่งเป็นภาษาโรมัน แปลว่า ผูกพัน binding ระหว่าง ผู้สร้าง (God creator) และผู้ถูกสร้าง เป็นตน [illegible] กับ [illegible] คือ สภาวะผูกพัน เครื่องผูกยึด ที่เป็นตัว ตน ซึ่งอยู่ที่ทุกสิ่งในโลกอยู่ทั้งนั้น เจริญวิปัสสนา โลกุตตรธรรมได้แล้ว จึงตัดตัวตนจาก เหมือนแห่งตัว [illegible] ตนแห่งตน [illegible] กับ [illegible] เป็น โลกุตตรบุคคล Supermind เพียง ๑ ครั้ง เป็นผู้ที่ [illegible] อุปาทานขันธ์ [illegible] เป็น อริยสัจจสี่ เป็น ทุกข์ที่แท้จริง ไม่ใช่ ทุกข์แบบ บุคคล [illegible] ถึงแต่ ยอด พระพุทธเจ้าที่ [illegible] จนทั่วทั้งหมด ในภพ สาม กามภพ รูปภพ อรูปภพ คือ โลกทั้งหมด

ฉะนั้น การใช้คำว่า พุทธศาสนา Buddha's Teaching เท่านั้น
เป็นการถูกต้องแน่นอน

พุทธศาสนา คือ ธรรม เป็น facts ความจริง เริ่มตั้งแต่
เกิดเหตุการณ์จริง ตั้งแต่ เริ่มรู้สึกทุกข์ว่าเป็นทุกข์
ปรารถนาพ้นทุกข์ เข้าใจว่า ด้วยการทำความดี คือบุญกุศล
พร้อมกันทั้ง ความปรารถนาพ้นทุกข์ คือ เรื่อง เกิด ตาย
เพราะทุกข์ มันเกิดที่ตนเองนี้ คือ เชื่อ ปัญญา อธิษฐาน [illegible]
[illegible] องค์ท่านเกิด ของบารมีสิบ ซึ่งต่างกับบุญเฉยๆ และ
มีเหตุผลในทาง พุทธศาสนา ที่เราเรียกว่า ปรากฏการณ์ [illegible]
[illegible] เกิดแก่เจ็บตาย บุญเป็นของง่ายๆ บารมีมีทิศทางแน่นอน
บารมีสิบ เป็น facts คือ เป็น moral actions เป็นการได้ทำจริง
เป็น การชำระจิต (purification of mind) ให้พ้นจาก [illegible]
[illegible] อันมีอำนาจมหาศาล เพราะเป็นสิ่ง
Blind Force Universal ที่ครอบงำ ภพ สามโลกทั้งหมด
ทั้งสามโลก บุถุชน ทั้งหมด ซึ่งแต่ ยอดพระพรหมโลกลงไปจน
ถึงนรก [illegible]
สุขทุกข์ไม่สุขไม่ทุกข์ อดีต อนาคต ปัจจุบัน [illegible]
คือ Time as delusion! คือ [illegible] คือ
Space as delusion! ซึ่งล้อมตัวอยู่ที่ [illegible] คำว่า 1
ที่เกิดเวลา และวิทยาศาสตร์ [illegible] อดีต อนาคต [illegible] ทั้งสิ้น
บารมีสิบ การชำระจิตจากความยึดติด ไม่ใช่หวังเอาบุญ
ไปสวรรค์ แต่ปรารถนาพ้น อริยะ ไม่ต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย
ที่เรียกว่า บรรลุพระนิพพาน มีคืออีกอย่างหนึ่ง ที่ต่าง
จาก Religion ไม่มีพระเจ้าอยู่กับพระเจ้าผู้สร้างโลก
ทำเพียรบารมี เหมือนกับ เจียระไนแร่ ปัดดินหินที่ [illegible] ปน
อยู่กับเพชร ก้อนแร่ หรือก้อนหิน (granit แปลว่า หินแกรนิต)
ออกจากเพชร ปัดไป [illegible] ออกไปไม่หยุด ก็ต้อง
ตัวเพชร ในที่สุด เป็นของบริสุทธิ์ แน่นอน
บารมีสิบ (Merits) เป็น conditions necessary ปัจจัย
สำคัญ ที่ให้ถึง พุทธธรรม [illegible] ได้
ถ้าไม่มีพื้นฐาน no foundation - [illegible] ground
[illegible] เท่านั้น คือว่า บารมีไม่มี
เกิดเป็นดอกบัวใต้น้ำ ก็ไม่มีทางพบพุทธธรรม

ที่สื่อประกาศสำคัญที่ต่อจาก ปริศนา, religion ที่เป็นเพียงเชื่อ[illegible]เท่านั้น
ที่ศึกษาดูจริงเห็จจริง facts คือความเป็นมาของพระพุทธองค์
นับแต่เริ่มอธิษฐานพระบารมี ในสมัยที่ได้พบพระพุทธเจ้า
ทีปังกร จนมาเป็น[illegible] เพื่อบรรลุสัจธรรม
พระนิพพาน [illegible] ครบ[illegible]
ใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ชาติ ซึ่ง[illegible]โพธิญาณ
Super Light ในจักรวาลมนุษย์ (ไม่ใช่ อ่าน[illegible]
[illegible])
อภิเชษฐ์ หรือเขา นี่ก็คือที่ต่อจาก ปริศนา religion
ซึ่งในการเรียน ผมรู้ ก็เหมือนกัน เขาตรวจดู
ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ในสมัยพระพุทธกาล
ท่าน[illegible] ๕ คนนั้น
[illegible]
[illegible] พุทธบิดา [illegible]
ทันที (แต่เพียง[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
ทันที [illegible]
[illegible])
ที่นำเอาเหตุการณ์จริง facts ที่เกิดในพุทธกาล [illegible]
ใช้ในการปฏิบัติธรรม [illegible] อภิเชษฐ์
คือ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] !— [illegible]
[illegible]! — [illegible] !
[illegible]
จิตบริสุทธิ์เป็น super computer แล้ว [illegible]
เมื่อ[illegible] matter
[illegible] เหมือน
รูป (image) [illegible]
ก็[illegible]
พระธาตุ relics ก็[illegible] พระพุทธองค์
[illegible] แล้ว สร้างเจดีย์ Stupa [illegible]

๒) บริหารจิตนักบวช ascetic ตนหนึ่ง ซึ่งเคยมาขอพึ่งอยู่บ้าน ลูกพระองค์
ขณะทรงเป็นเทพทรงพร้อมศิษย์มีอยู่ ตั้งหลายครั้ง อยู่ไม่ได้
เพราะอดทนไม่ได้ พระองค์จึงทรงตรัสว่า ถ้าเช่นนั้นฟังให้ดี
เมื่อเธอเห็นรูป รูปนั้นสักแต่เห็น – เธอสำเร็จอรหัตตผลในขณะ
ทันที ยังหนุ่มอยู่ แต่พอถอยออกไป วัวกระทิงขวิดเธอเท่านั้น
มาตายเสียตรงนั้นพอดี ชนพระองค์ทรงทราบเลย แต่เธอก็ได้บรรลุแล้ว
ไม่ตกสู่ทุคติ แต่ยอดมิจฉาทิฏฐิคนแรกที่เสนอสามหัส อีกเรื่อง
เรายังต่างกันมากนัก ทั้งพระทั้งโยม ก็ยังห่างกันอยู่

๓) อันที่ใช้ได้ทั่วไป เป็นหลักธรรม ทั่วไป ซึ่งบริษัททั้งปฏิบัติ
ย่อมสังเกต ดีอธิษฐานต่อ นั่นเอง ที่พระองค์ทรง
แสดงแก่ท่านทั้งหลายว่า ศิษย์เธอ ชื่อวางกังวล ขันธ์ห้าเสีย
ก็ตรงกับที่ท่านหลวงปู่แหวน (สุจิณโณ) กล่าวกับลูกศิษย์
เมื่อไปกราบลาท่าน เพื่อไปออกวิเวกเลย ครั้งแรก พ.ศ.๒๕๑๗
ว่า ระเบิดขันธ์ห้าเสียก่อนซิ! เป็นยอดเทศนา ที่ไม่
เคยฟังมาก่อนเลย เป็นเหมือน Quark จิ๋วที่สุด แต่ลึกที่สุด
แต่เป็นระเบิดปรมาณูมหาศาล ใกล้ชิดกับท่านมายาวๆ ๑๕ ปี
ที่เชียงใหม่ ไม่เคยเห็นซึ่งหลักที่ ยากมากอยู่ทุกวันนี้ ก็เพียงอันนี้นะแหละ
อันนี้ ก็ตรงกับที่ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เขียนไว้ว่า
รู้จักสิ่งสังขาร (ขันธ์ห้า) เกิดดับ ไม่เหลียวไม่แล ไม่แล
ไม่เหลียว ตรงนี้ ใจ(จิต) เป็นใหญ่ ไม่หมายพึ่งสัญญา perception
notion of existence of all kind (นั้นโลกสมมุติ (เพราะคำพูด ภาษา)) รู้ทัน (ตลอด) อยู่ที่หัวใจ
(จิตบริสุทธิ์ จากสังขาร (จิตวิสังขาร) (ไม่มีสังขาร ปราศจากอารมณ์)
(วิสังขาร no projection (or conjection) of mind by ignorance)
ไม่ติดอ่าน" ถ้าเราทุกคนทำตามนี้ได้ วางกังวลขันธ์ห้าได้
จิตก็ ทิ้งสังขาร หมดเชื้อสมมุติ กลายเป็น จิตวิสังขาร ทันที นั่นหละ ทุกข์ไป
เป็นจิตบาทาน ที่สำคัญที่สุด อาศัยเจริญพุทธสติภาวนา
ด้วย มหาปัญญาฯ

ต่อไปนี้เป็นแนวทาง สติปัฏฐานสี่ กาย เวทนา จิต ธรรม
คือ ดูอยู่เห็นอยู่ รู้ลม ปัจจุบัน เริ่มต้น เป็น วิญญาณ ขณะ
เมื่อกำหนด รู้ สักแต่รู้ เกิดวิญญาณสติ วิญญาณมีทุกข์ขึ้นมา
อันเป็นโลกุตตรธรรม (แนวทางปฏิบัติหลวง-อธิษ)
เมื่อวิญญาณสติ เกิด จิตสติ ก็เกิด ก็คือ จิตพุทโธ นั่นเอง (เต็ม)
คือ จิตผู้รู้ ดังพุทธพจน์ว่า (สติ) หยั่งลงสู่อมตธรรม
ก็เหมือนเอาน้ำลูกอาบ คลื่นเอาน้ำจับ เลิกจับ ก็รู้สึกเย็น
รู้จัก ธาตุที่ ... วิสังขาร ให้มนุษย์
H2O constant

ไม่ยอมไปที่หาดทะเล
เหมือนคน ๓ คน คนที่หนึ่ง ตาบอดสนิท มองไม่เห็นอะไรเลย นั่น
คือปุถุชนทั้งหมด ให้ตามหลงโลกหลงสิ่งหยาบแห่งยอดพ่นหมอก
เพราะโลภจนหูตามืดหมด คนด้อยแน่นอน เหมือนบอดในทะเล
คนที่สอง ตาเปิดได้นิดหนึ่ง มองไปในทะเล เห็นแต่
คลื่น (อนิจจัง) เบื่อโลกอนิจจัง เข้าวัดเข้าป่าเข้าดง ไม่ข้องสังคม
หรือไปเป็นฤาษี โยคี หวังพึ่งพระเจ้าผู้สร้างโลก
หวังพึ่งฌานสมาธิ หวังเข้านิพพาน
คนที่สาม ตาเปิดดีกว่า แต่ยังไม่สมบูรณ์ มองไปใน
ทะเล เห็นแต่ น้ำ เป็นน้ำตลอด H_2O constant ดิน, อาบ, ว่ายได้
เห็นแต่น้ำ ไม่เห็นคลื่น (สำหรับอาบ (อนิจจัง, เปลี่ยน) หลับรีสอร์ท ไม่ได้อะไรเลย สูญ
หาจริงแท้ entity มนุษย์หลงสิ่งจริงที่ตกต่ำ ฝังศิลปา โลก
เป็นของว่างเปล่า (ศูนย์ตรงกลาง) บุคคลไม่รู้จักพุทธธรรม
สิ่งที่แท้ จิตใจ อยู่ทุกเดือนสู่ความว่าง มีแต่ lonelyness
รู้สึกมันขาดอะไร อะไรอันหนึ่งหายไปอยู่เสมอ หาไม่
ได้ หาตัวเองไม่เจอ (ไม่มีหมดเรื่อง) เหมือนออกจากห้อง
ร้อนห้าสิบดีกรีไปยังห้องร้อนร้อยองศา แต่ไม่ต่ำ
มนุษย์ของดีกว่าความ สิ่งของเลิศที่ไม่มีสอง (ศูนย์)
สิ่งนี้เป็นอริยธรรม ปล่อยวาง (ไม่สมบูรณ์ ฉบับ)
อยู่เพียง) สิ่งโลกุตตระ สิ่งที่สมบูรณ์เพียง (ไม่มีทางออก)
(อมตะ) เลิศตลอดกว่า พระพุทธเจ้ารู้จักอย่างยิ่ง
ดังนั้นเห็นแต่น้ำไม่เห็นคลื่น คนตาบอดที่สามนี้ได้มีมาก ไม่เฉพาะฝรั่ง ไม่เฉพาะไทย
สอนตามคนหนึ่ง กล่าวไว้ในหนังสือ ปริญญาเอกด้วย
ตนเองว่า [illegible] สงครามของโลก ด้วยสมัย
พระพุทธเจ้า, โสเกรติส, เล่าจื๊อ, ขงจื๊อ แล้ว
คือ เห็นพระเจ้าทั่วไปในสภาพ ซึ่งมีทั่วไป
แต่พระพุทธเจ้า ไม่ใช่แค่นั้น ท่านทรงเห็นสัมปุ่
อริยสัจจสี่ (สังขาร พร้อมนิพพาน (อสังขาร)
ก็คือ คนที่สี่ ตาดีเป็นปกติ เห็นคลื่น (อนิจจัง)
ก็เห็นน้ำอยู่ตลอดทั้งจริงของทะเล H_2O constant รู้
พร้อมกัน รู้แจ้ง อย่างสมบูรณ์ ดังที่พระพุทธองค์
ทรงกล่าวไว้ว่า [illegible] อินทรีย์หก (สังขาร)
เป็นของเท็จ (fake) เห็นพระนิพพานเป็นของจริง
แต่ประเภทเดียว (ถ้าเห็นแต่นั้นมีชีวิตจะเห็นธรรม
โดยสมบูรณ์ อย่างแท้จริง (รู้(สึก)พร้อม) - นิพพาน)

มีโยมคนหนึ่ง ชื่อ [illegible] ที่เคยเป็นผู้ใหญ่บ้าน ปัจจุบันหลัง เกษียณ
อยู่กับหลานปู่ชาย เมื่อท่าน สุขภาพดีอยู่ จังหวัดหนองคาย มาไว้
ปฏิบัติธรรม แม้ชีลาแล้ว เคยสนทนาธรรมกับหลวงปู่ ต่อมา
ออกไปอยู่วัดป่า[illegible] เห็นเงียบสงบดี เขียนจดหมาย
บรรยายมาให้ฟัง เรื่องของการเจริญสติว่า เดี๋ยวนี้ผมมาได้
สัมผัสเป็นของแท้ ไปแล้ว ก็เลยเล่าความรู้สึกให้ฟังเลย

จิตสติ เกิดขึ้นแล้ว เป็นจิตสมบูรณ์ (complete) ไม่ขาด
ไม่เหลือ เป็นจิตหลุดพ้น เป็น ~~จิตว่าง~~ จิตวิสังขาร (ไม่มีสังขาร)
วิสังขาร เป็นชื่อพระนิพพาน หรืออีกนัยหนึ่ง จิตบริสุทธิ์
ไม่มีอวิชชา ปัจจยาสังขาร – ทุกข์ อย่างน้อย พอรู้จัก
ทางพ้นทุกข์ หรือ เมื่อทุกข์ เกิดขึ้น เหตุปัจจัย กระทบกัน
หรือทับถมกันอยู่ได้ พอมีที่พึ่งที่แท้จริง พ้นทุกข์
ตามเส้นทาง ต่อไป จนถึง อวิชชาดับ เกิด จิตจะเด็ดขาด
จิตอวิชชาดับ ไม่มีความใคร่ กำหนัด ถ้าจิตอวิชชาดับ แล้ว
ใน กาม ก็จะตัดสังโยชน์ ขั้นหยาบ ขาด เรื่อง ตัว
(เครื่องผูกจิต)
สักกายทิฏฐิ (ยึดถือว่ามีตัวตน – ของตัว เป็นตัวตน (ego, self) ออก
จากจิต วิจิกิจฉา [illegible]
สีลัพพตปรามาส [illegible] เพราะจิตไม่หลงยึด บริ
สุทธิ์
บริสุทธิ์ จากอวิชชา ทิฏฐิ ในขั้นต้นนี้ ถูกตัดออก
ตัด กามสังโยชน์ โทสะ (ปฏิฆะ, พยาบาท) สังโยชน์
(เครื่องผูกจิต) (ตัดเครื่องร้อย)
ได้ จากจิต ทำให้แจ่มชัด สงบดับ อริยสัจจทุกข์
(นั่นคือ ... นิโรธ อริยสัจจ์ที่สาม คือ ความดับ
สื่อชัดตรงชั้น ชั้นหัวหน้า กาม
ทุกข์ที่แท้จริง (เพื่ออุปาทานขันธ์ห้า ตัวเป็นตนของใคร
ขันธ์นั้น) อันมีสังรู้แจ้ง ในปัจจุบันทันที พร้อมกับ
เหตุ เห็นพุทธปัญญา จึงรู้แจ้ง อริยสัจจ์สี่สมบูรณ์
กับพระนิพพานพระนิพพาน เพราะ อริยมรรคเจริญขึ้น
แล้ว
(อริยสัจจที่ ๔) มรรคมีองค์แปด ในชาตินี้ชีวิตนี้
ทนเกิด ดับ จากจิต เป็นอริยบุคคลขั้นที่ ๑ สาม
(เรียกว่า)
พระอนาคา [illegible] [illegible] ก็ดับพร้อม
(พ้นความใคร่)
สิ่งเล็กนี้ ทุกขอริยสัจ กิจจะ ทุกขญาณ [illegible]
กิจจะ คือ กตญาณ, จิตตัว สัจจญาณ ตัว [illegible]
[illegible] อย่างที่ผู้เล็ก เท่าประมาณ [illegible]
[illegible]
สมัยวัชพญ ๑ ที่สาวก เห็นสายไปหมด
เห็นตนเป็นผู้เงา คือ สัจจอย่างปรากฏที่เกษทางใจจิต

จิตสัง วิรัชชิ ธรรม คือไม่ติดอยู่ในธรรมทั้งหลาย เป็นอนุปาทาปรินิพพาน
ดังพุทธพจน์ที่ว่า "ธรรมทั้งหลายไม่ควรยึดมั่น" เป็นหัวใจพุทธศาสนา
นั่นก็คือ วางภาระทั้งสิ้น นั่นเอง คือ ถอนตัณหา อุปาทาน
(เหตุแห่งทุกข์) ทิ้งไป สิ้นสมุทัยเหตุ อริยสัจจทุกข์ก็หมด
ดังพระอรหันต์ภิกษุน้องชายคนหนึ่ง กล่าวว่า ถอนตัณหาได้แล้ว
จิตตั้งมั่นอยู่ภายใน (คือ รู้เห็นอยู่ที่ใจจริง ไม่ติดอะไร นั่นเอง)
ก็เป็นอันสิ้น วิมุตติญาณทัสสนะ จิตวิมุตติหลุดพ้น ก็เรียกว่า
อกุปปธรรม (อเนกธ) ไม่ใช่โลกธรรม (รู้ไม่มีตัวตนเราเขา
ตลอดจนถึงเวลาตาย จิตเหนือปัญญา) intellect จิตพ้นที่
ก็พอเพียง พระอรหันต์เดียวเท่านั้น มีเหมือนชาวบ้าน นับอยู่
เล็กน้อยเท่านั้น อนุสาสนีทรงรักษ์ก็เป็นธรรมดาในโลก จิตกุศลจิต
ดั่งนี้ - คู่กับ [illegible] สุขแบบ [illegible] เป็น โลกุตตรสุข
วิมุตติสุข แต่ชาวบ้านรู้ว่า (เหนือหลุดพ้น) อยู่เหนือสังขารโลก แล้ว
ไม่หวั่นไหว ต่อเรื่องทางโลกแล้ว ไม่ว่าป่วยไข้ได้
เจ็บ ปวด ตาย อะไร ก็ไม่ทำให้ทุกข์ยากได้แล้ว
เว้นแต่ว่าตัวตนนี้ได้ ก็สังขารกาย ดีขาดไปได้ขาดปัน
เหตุกามทุกข์เบา จิตอยู่ร่วม โลกุตตรสุข เหนือสุขแบบโลก เพียง
จิตที่ร่วมนั่งสุข อารมณ์สมถะทางเข้าฌาน
ซึ่งทำอารมณ์สงบ (พรหม) อารมณ์หนึ่ง ของพวกมิจฉาทิฐิ
ไม่สิ้นเหตุ ทำเกิดภพแห่งทุกข์ได้ เป็นพรหม
แต่ฌานกีฬา อาจไปทางนิพพาน เจริญวิปัสสนา ใน
รูปฌาน อรูปฌาน หรือ รูปฌาน อรูปฌาน ต่างกันได้
รูปฌาน อรูปฌาน ตัดขาดก็ได้ เพราะสังโยชน์
(เหตุความผูกรั้ง) ว่า "เหล็ก ทอง เชือก ทำ
เป็นกัน ก็ดี สังโยชน์กิเลสทั้งหมดที่
ผูกพัน ฯลฯ จึงถูกตัดออกไปหมด ร่วม
ความผูกมั่น อวิชชาอย่างเดียวในตัว ธรรมดาก็ย่อม
ประจักษ์แล้ว เพราะดับได้ซึ่งสมุทัยทุกข์ที่เหลือ
อันเป็นทางให้เกิดในปัจจุบัน พร้อมทั้งเหตุ คือ
สังโยชน์ทั้งหมด เป็นอริยสัจจนิโรธ ที่ตรงกัน
เพราะมรรคมีองค์ ๘ (ข้อ ๖) รู้ได้ด้วย
วิปัสสนา ธรรม ที่พระพุทธองค์ทรงกล่าวว่า
นิพพานํ ปรมํ สุขํ - นิพพานเป็นสุขยอดเยี่ยม

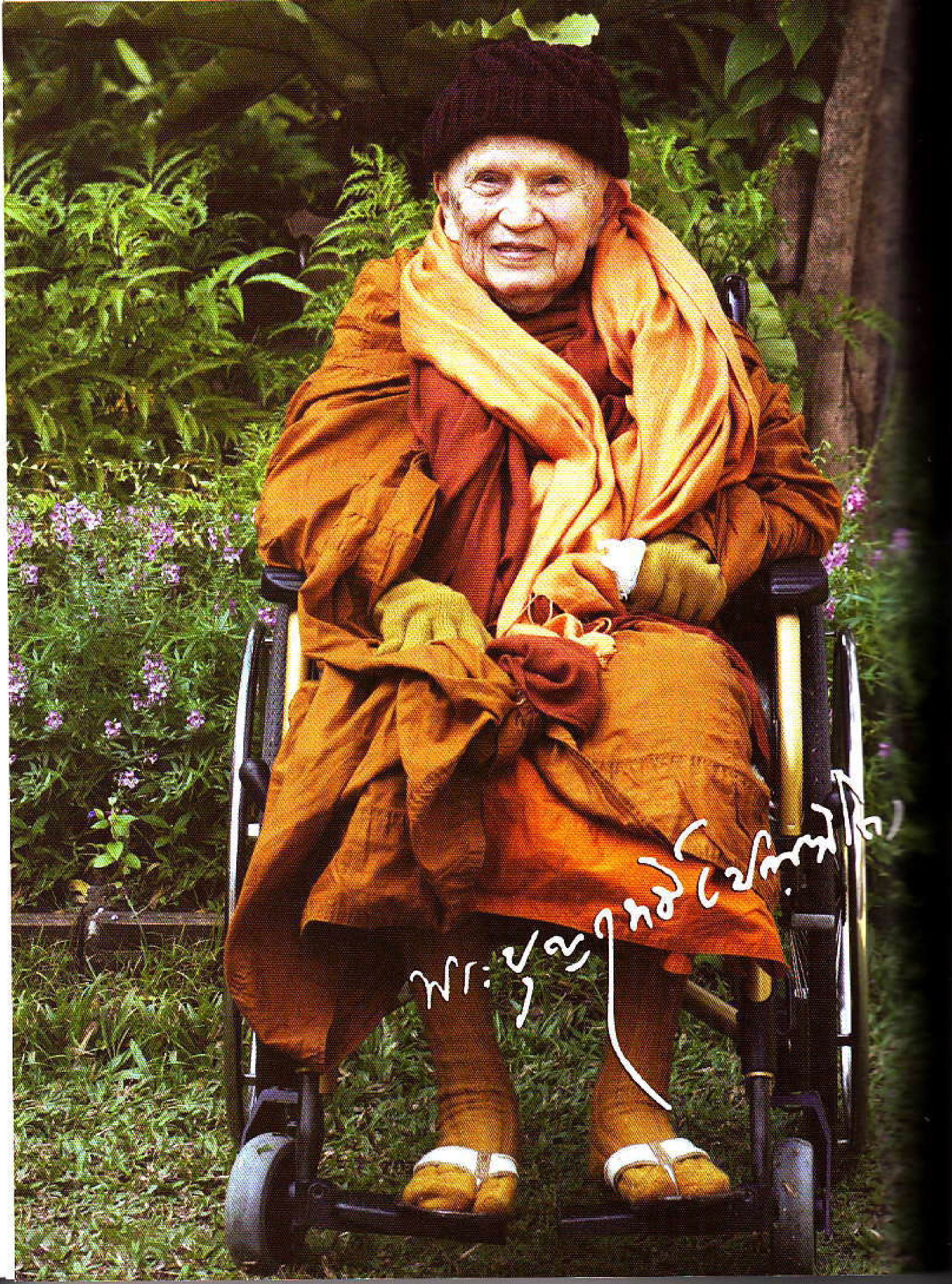
หรือ อีกอย่างหนึ่ง เจริญวิปัสสนาปัญญา เกิดขึ้น เห็นธรรม [illegible]
(ความเห็น [illegible] [illegible]) [illegible]
ว่าง [illegible] (กลัวตกลงล่ะ?) [illegible]
[illegible] เป็น โลกุตตร[illegible] คือ [illegible]
สุขยิ่งกว่า ความสงบระงับสังขาร (อนิจ-ทุกข์) เป็นไม่มี สิ่งของ
ว่าง (จิตสังขาร คู่กับ อนัตตสังขาร เป็นบรมสุข) เหมือน
มหาสมุทรใหญ่ทั้งหมด ชายฝั่ง ไม่แปรเปลี่ยนด้วยอำนาจอารมณ์ คลื่น, storms
(เหมือนอย่าง [illegible] (ผู้รู้[illegible]) [illegible]
จิตท่านก็ไม่ทุกข์ร้อนด้วยไฟ เพราะจิตบริสุทธิ์ เป็นโลกุตตรสุข
พ้นจากทางสังขาร อารมณ์โลก แม้ Cosmos จักรวาล ระเบิด
ก็ไม่ทำอะไรได้ [illegible]
[illegible] electrical particles
ไม่ว่าง [illegible] ทรงรู้เรื่องวัตถุ matter
[illegible] matter
energy [illegible] แต่ไม่มีร่างกาย [illegible]
พระนิพพานได้ ก็เหมือนแต่ในมหาสมุทร นั่นแหละ
อารมณ์คลื่นใหญ่โต แค่กระทบ อย่างไร เป็น [illegible]
ไม่ใช่อะไร [illegible] H_2O constant เท่านั้น
[illegible] [illegible] ตรงรู้ผลดี

เจริญพร
พระบุญ[illegible]
([illegible])
ที่ Adelaide SA
Australia
[illegible]
2002

ปุจฉา. เพียงคำนี้ [illegible] ไม่มี ความหลง
[illegible], เรา = หลงว่า ไม่ใช่ เรา คือ self
[illegible] รวมทั้ง [illegible] หลง เราคือโลก ก็ [illegible]
ภพหลง โลกหลง [illegible]
เกิด [illegible] (ภพ, [illegible] หลง, [illegible] หลง) [illegible]
ก็เป็นไปไม่ได้ คือ แจ้ง [illegible] [illegible]
คือ พระนิพพาน , [illegible] โลกหลง ไม่จริงแท้ [illegible]
(รู้[illegible]) [illegible] [illegible]
[illegible] ไม่ว่า แก่ เจ็บ ตาย [illegible] ในโลก
สังขาร เพราะจิต [illegible] สังขาร
ที่เป็นห่วง [illegible] ไปแล้ว.
ตอบปัญหา [illegible] ได้ถูกต้อง

เล่าเรื่อง
ประวัติศาสตร์

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต

สวนสวรรค์ในเยอรมัน หรือเรื่องราวของเยอรมัน หรือลาชาวพุทธในเยอรมัน (๙ ตุลาคม ๒๕๓๘) ประวัติศาสตร์เยอรมัน

(คัดจากลายมือหลวงปู่)

ใครๆ ในเบอร์ลิน ในเยอรมัน ย่อมรู้จักเมืองสำคัญยิ่งเมืองหนึ่งใกล้นครเบอร์ลิน คือเมือง Potsdam ซึ่งเป็นเมืองเก่าแก่โบราณมาก เป็นเมืองที่พระเจ้าเฟเดอริคมหาราช ทรงสร้างพระราชวังไว้อย่างสวยงามมาก คือพระราชวังไกลกังวลซังซูซี ประกอบด้วยวังน้อยใหญ่ สวยงามตามศิลปกรรมสถาปัตยกรรมยุโรปแบบเก่า เมื่อราว ๒๐๐-๓๐๐ ปีมาแล้ว และตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นป่าใหญ่ มีต้นไม้ต้นโตๆ สูงใหญ่ใบหนาอายุนมนานครึ้มเย็นร่มทั่วไปทั้งบริเวณป่าก็มีบึงน้ำมีเกาะแก่งมากมายเขียวชอุ่มด้วยพุ่มไม้ล้อมรอบด้วยบึงหรือสระหรือทะเลสาบที่สวยงาม ทั้งพระศพของพระเจ้าเฟเดอริคมหาราชก็ฝังที่หน้าวังซังซูซีด้วยแต่ว่าทำแบบอย่างเรียบๆ เป็นมหัศจรรย์

ชาวไทยพุทธมาอยู่กับชนเผ่าเยอรมันที่นี่มานานโข นับตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มาทีเดียว หรือตั้งแต่สมัยพระเจ้าไกเซอร์วิลเลี่ยมที่ ๒ เมื่อครั้งบิสมาร์คมหาเสนาบดีของมหาอาณาจักรเยอรมันยังมีชีวิตอยู่ และได้ถวายการต้อนรับรัชกาลที่ ๕ เมื่อเสด็จฯ เยือนเยอรมัน และโดยเฉพาะหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

ประวัติศาสตร์ไทย-เยอรมันบางส่วนว่าด้วยเวลาก็ดูใกล้เคียงกันคือพระร่วงเจ้า กรุงสุโขทัย ทรงประกาศแผ่นดินสุโขทัยเป็นเอกราชในพ.ศ. ๑๘๐๐ หรือ ค.ศ. ๑๒๕๗ และแผ่นดินเยอรมันก็แยกจากอาณาจักรแฟรงค์ (Frank) ซึ่งก็เป็นของเผ่าเยอรมันเหมือนกัน และต่อมากลายเป็นประเทศฝรั่งเศส (France) ในปีค.ศ. ๑๒๓๐ โดยมีพวกเจ้านายเยอรมันคือพวกเจ้า Staufer ปกครองถิ่นต่างๆ ในเยอรมันลงไปถึงอิตาลีตอนเหนือ-ใต้ด้วย คล้ายๆ ทางเหนือของไทย เช่นพวกเจ้าเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แต่ว่าคนเยอรมันนั้นอยู่ในแดนแถบนี้คือ เบรนเดินเบอร์ก Potsdam เบอร์ลิน มานานเนก่อนนั้นแล้ว เรียกว่าตั้งแต่ ๓,๐๐๐ ปีมาแล้วก็ว่าได้

สมาพันธรัฐเยอรมนี

Miles 0 50 100 150 200 250

Prussia

Habsburg Empire

German Confederation

Mecklenburg-Strelitz

① Mecklenburg-Strelitz
② Brunswick
③ Anhalt
④ Nassau
⑤ Hesse-Darmstadt

แล้วคนเยอรมันคือใคร นักศึกษา อาจารย์ก็ต้องดูที่ "ภาษา" เหมือนคนพูดไทยเป็น = เผ่าไทย ตามเอกสารหมายเหตุบันทึกของจีนโบราณที่ติดต่อกันก็มีทั่วไปในตอนใต้ของจีนคือลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงทั้งหมด ได้มีการติดต่อทำสงครามบ้างเป็นครั้งคราว แต่ไม่บ่อยนักกับจีนธิเบต (ซึ่งก่อนจะนับถือพุทธยังเป็นสมัยนับถือผี) เป็นนักรบบุกเข้าไปถึงเอเชียกลางที่เมือง Turfan บนเส้นทางสายไหม (ดู Die Seidenstrasse โดย H, Hartel M. Yaldiz) ส่วนไทยก็มีอำนาจที่ลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง จนถึงสมัยสงครามใหญ่ สมัยจีนสร้างมหาอาณาจักรฮั่น อาณาจักรฉ้อ เผ่าไทยแพ้สงคราม (ดูหนังสือฮั่นสิน) จึงได้แตกถอยลงมาเป็นครั้งแรกไทยถอยลงไปแถวอัสสัม พม่าตอนเหนือ ที่เรียกว่าแคว้นชานหรือฉานทุกวันนี้ เพราะถอยลงมาก่อนจึงได้ชื่อว่า ไทยใหญ่ แต่ก็ยังคงอยู่เจริญมานานในยูนาน บางครั้งก็รบกับจีนอีก (ดูในสามก๊ก) ในที่สุดมองโกลบุกตลอดจีนจากเหนือมาใต้พม่าน่านเจ้าญวน ทำให้เผ่าไทยต้องอพยพลงใต้เกือบหมด ก็ลงมาตามแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำโขง พวกชุดอพยพมาทีหลังนี้จึงได้ชื่อว่า ไทยน้อย

ทีนี้กล่าวถึงเยอรมัน เมื่อกล่าวโดยภาษาตามหลักภาษาศาสตร์ ภาษาเยอรมัน เดิมคือ (Urgermanisch) มีคนพูดคนใช้กันในยุโรปตอนเหนือเป็นเวลานานกว่าพันปีก่อนคริสตกาลหรือราว ๕๐๐ ปีก่อนพระพุทธกาล คือต้อนต้นค.ศ. ภาษาเดิมแปรเปลี่ยนตามธรรมชาติเป็นภาษาเยอรมันตอนแรก Fruhgermanisch และแตกแขนงออกไปภาษาเยอรมันตะวันออก (โกติซ) Ostgermanisch (gotisch) ถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๔ หรือ ๔๐๐ ปีแห่งคริสต์ศักราช จึงได้เกิดภาษาเยอรมันรุ่นต่อมา Shatgemeingermanixch ซึ่งแตกแขนงออกไปเป็นภาษาเยอรมันเหนือ nordgermanisch คือแฟโรอิซ (Faroixch) อิสแลนด์ (Island) นอร์เวย์ (Norway) เดนมาร์ก (Denmark) สวีเดน (Sweden)

อีกหนึ่งร้อยปีต่อมา เกิดภาษาเยอรมันตะวันตก บางทีก็เรียก ภาษาเยอรมันใต้ (Westgermanisch, Sudgermanisch)

ภาษาเยอรมันทุกภาษาต่อมาล้วนมีรากฐานมาจากภาษาเยอรมันนี้ คือ :

๑. ภาษาเยอรมันทะเลเหนือ (Nordseegermanisch) (Ingwaon)

๒. ภาษาเยอรมันแถบแม่น้ำไรน์ - เวเซอร์ (Rhein-Weser germanisch)

๓. ภาษาเยอรมันแถบแม่น้ำเอลป์ (Elbgermanisch) (Ermi) หรือภาษาเยอรมันแถบภูเขาแอลป์ตอนหลัง (Spater Donau-Alpenlandisch) ที่นี้จากหนึ่งภาษาก็แยกออกเป็น

ก. ภาษาอังกฤษเก่า (Altenglisch)

ข. ภาษาฟริเซียนเก่า (Altfriesisch)

ค. ภาษาแซกซันเก่า (Altsasisch)

จาก ๒. ภาษาก็แยกออกเป็น

ก. ภาษาแฟรงค์เก่า (Altfrankisch)

จาก ๓. ก็แยกออกเป็น

ก. ภาษาเยอรมันอัลเลอมานเก่า (Altalemannisch)

ข. ภาษาบาวารันเก่า (Altbayrisch)

ค. ภาษาลางโกบาร์ด (Langobardisch)

จาก ๑. ก. ก็เป็นภาษาอังกฤษยุคกลาง (ค.ศ. ๑๒๐๐) (Mittelenglisch) และภาษาอังกฤษใหม่ (Nevenglisch) = (ค.ศ. ๑๖๐๐)

จาก ๒. ข. ก็แยกมาเป็นภาษาฟริเซียนใหม่ (Neufrisisch) ค.ศ. ๑๖๐๐

จาก ๑. ค. แยกเป็นภาษาเยอรมันยุคกลางตอนต่ำ (Mittel-niederdeutsch) และภาษาเยอรมันตอนใต้ (ตอนต่ำรุ่นใหม่) (Neunieder Deutch) ค.ศ. ๑๖๐๐ ส่วนภาษาแฟรงค์เก่า (Frank) เยอรมันอัลเลอมานเก่า บาวารัวเก่า (Altbayrisch) และลางโกบาร์ด (Langobardisch) ก็มารวมผสมกันเกิดเป็น

๑. ภาษาเยอรมันสูงเก่า (Althochdeutsch)

๒. ภาษาเยอรมันกลาง (Mittelhochdeutsch) ที่ยังแยกออกเป็นภาษาจิดดิชเก่า ใหม่ (Altjiddisch Neujiddisch)

๓. แล้วจากภาษาเยอรมันกลางก็ไปเป็น

๑. Peninsilvanisch และภาษาเยอรมันสูงใหม่ (Neuhoch-deutsch) ค.ศ. ๑๖๐๐ (ตามการจัดลำดับของ ST. sonderegger)

ก็เรียกว่าเก่าแก่น่าดู แต่ของภาษาไทยเราของเผ่าไทยเดิม จากบันทึกพงศาวดารจีนดูจะแก่กว่านั้นอีก

ทีนี้มาพูดถึงว่าชนเผ่าเยอรมัน (germanen) มาอยู่แถบเหนือ เยอรมันติดทะเลเหนือได้ตั้งแต่เมื่อไรคือไม่ไกลจากที่ต่อมาเป็นเบรนเดนเบอร์ก (Potsdam, Berlin) ปรากฏในประวัติศาสตร์เยอรมันว่า พวกเผ่าเยอรมันเดิม (germanen) ปรากฏตัวอยู่แถวนี้ตั้งแต่ ๑,๒๕๐ ปี (๑,๒๕๐ ปี) ก่อนคริสตกาล (ก่อนค.ศ.) ตรงกับสมัยในอียิปต์ พระเจ้าแรมเซสฟาโรห์ที่ ๒ (Ramses II) ทรงเป็นมิตรกับพวกฮีตไตต์ ฮิตไตต์ (Hittite) ที่มีอำนาจอยู่แถบเตอรกีปัจจุบัน พวกอัสสิเรียน (Assyrian) กำลังรุ่งโรจน์ แขนงเผ่าอารยัน (Indo-European) แขนงหนึ่ง ขยายเข้าไป ชมพูทวีป ด้านตะวันตกไปสร้างความเจริญยิ่งยวด พอๆ กับอียิปต์ คือฮารับบา (Harappa) โมฮันเดอจาเนโร (Mohandejadero) บนแม่น้ำสินธุ ตั้งแต่ตอนต้นแม่น้ำจรดปลายเป็นวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ (ปัจจุบันคือปากีสถาน) นับเป็นแห่งแรกในโลกที่นักโบราณคดี ปัจจุบันขุดพบรูปฤาษีนั่งขัดสมาธิแบบปัจจุบัน เรียกว่าเป็นต้นตระกูลฤาษีโยคีผู้แสวงหาความรู้จริงโดยศีล ตบะ สมาธิ ทั้งทางด้านวัตถุด้านสังคมก็เจริญมาก นักโบราณคดีขุดพบผังเมืองแสดงถึงการสร้างนครใหญ่ มีถนนใหญ่ตัดตรงแบบในปัจจุบัน มีการวางผังเมืองอย่างชาญฉลาด มีท่อน้ำข้างถนนขนาดใหญ่โตลึกเป็นอิฐแน่นหนา นับว่าดีกว่าที่กรุงเทพฯ ของเรามาก ตามบ้านมีห้องน้ำใหญ่โต มีบ่อน้ำในห้องน้ำเสร็จมีการรู้จักใช้ตราประทับเอกสาร เครื่องเคลือบถ้วยชามประณีตมีการขุดพบหนังสือ (ซึ่งยังไม่มีใครอ่านได้) รูปปั้นคนเคลือบคนสมัยนั้นมีวิวัฒนาการมีความเจริญสูงมาก ส่วนคนไทยสมัยเดียวกันนี้ยังอยู่ที่ลุ่มน้ำแยงซีเกียง กวางตุ้ง กวางสี ไหหลำ ติดกับจีนนี่ อยู่ที่โลยาง ยังอยู่ในยุคสงคราม ยุ่งยาก สังคมเสื่อมสับสนเป็นช่วงสมัยก่อนขงจื้อ เล่าจื้อ

ในอินเดีย ชนเผ่าผิวดำ ดราวิเดี่ยน ยังอยู่แทบทั่วประเทศอินเดีย แต่สมัยนั้นทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเซียน มีมนุษย์อยู่แล้ว เพราะนอกจากพวกอารยธรรมบ้านเชียง ผู้สร้างวัฒนธรรมโลหะ

บรอนซ์ (Bronge) ทำหม้อ ทอผ้า พิมพ์ผ้าได้ พิมพ์ผ้าเป็นลวดลายได้ด้วย ตอนกลางสยามมาร่วม ๗,๐๐๐ ปี ก่อนอียิปต์ ส่วนทั่วมหาสมุทรแปซิฟิกที่แต่ก่อนไม่เคยมีคนก็เกิดมีคนอพยพจากปลายเอเซียอาคเนย์ นิวกิเนียไปอยู่ประจำทั่วไปหมด จนถึงนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย คนออสเตรเลียเดิมผิวดำ คืออพยพเดินจากแถวเมืองไทยลงไปอยู่นั่น (สมัยนั้นสามารถเดินเท้าถึงกันได้ สมัยตั้ง ๓-๔ หมื่นปีมาแล้ว) ส่วนทางอเมริกา เป็นถิ่นอินเดียนแดง ซึ่งเป็นเผ่ามองโกลเช่นไทย อพยพไปจากแถวไซบีเรีย ไปอยู่อเมริกาสมัย ๑,๐๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล (ก่อน ค.ศ.) ถึง ๓๐๐ ก่อน ค.ศ. มีการอพยพเผ่าคนครั้งใหญ่ในยุโรป ในราว ๗๕๐ ปีก่อนค.ศ. พวกเยอรมันเดิม (germanisch) เข้าแดน Frank เยอรมัน ฝั่งทะเลรัสเซียเหนือสวีเดน

ถึงต้นพุทธศักราช หรือ ๕๐๐ ปีก่อนคริสตกาล (ก่อนค.ศ.) ชาวเยอรมันเดิม (germanen) ยังอยู่ที่เดิม ขณะที่พวกไซเทียน หรือศักกะ อยู่เหนือทะเลดำและฝั่งทะเลสาบคาสเบี้ยน (รัสเซียใต้) ขณะเดียวกับจีนที่ตั้งอาณาจักรฮั่น ตอนเหนือสุดของจีน ตรงกับสมัยของพวกเฟนิเชียนตั้งเมืองฝั่งอัฟริกาเหนือ (การ์ตาซ) กรีก ตั้งประชาธิปไตยเอเธน (ประมาณ ๕๑๐ ปีก่อนค.ศ.) คือต้นพุทธกาล อิหร่านเปอร์เซียตั้งมหาอาณาจักรที่ใหญ่ที่สุดในโลกเป็นครั้งแรกหลังจากทำลายบาบิโลนได้ตั้งแต่ตะวันตกอินเดียเข้าไปถึงแผ่นดินกรีก ตั้งศาสนาบูชาไฟ

- ช่วงนั้นทางจีนตกอยู่ในสมัยชุน - ชิว สมัยของปรัชญารัฐต่างๆ เข้าด้วยกัน
- ในอินเดีย ชมพูทวีป เป็นสมัยแคว้นมคธ
- ในอเมริกา เป็นสมัยของพวกมายา (Maya) ปารากัซ

ในค.ศ.หนึ่งตามแผนที่ของ STrabs ชาวกรีก (ตอนค.ศ. ศูนย์) พวกเซลติก Celtic ที่รบราฆ่าฟันอยู่กับพวกเยอรมันเรื่อยๆ อยู่ทางแดนฝรั่งเศสตอนเหนือ และ Germania ตอนเหนือของเยอรมันปัจจุบันจาก ๕๐๐ ปีก่อนค.ศ. - ถึงราว ๒๒๐ปี หลังค.ศ. หรือประมาณค.ศ. ๒๗๒ พวกเยอรมันเดิมก็ยังอาศัยอยู่ที่เดิมก็ยังอาศัยอยู่ที่เดิมระหว่าง ๕๐๐-๓๐๐ ปี ก่อนค.ศ. พวก Celtic อพยพจาก Frank และเยอรมันเข้าสเปน อังกฤษ อิตาลี กรีก พวกเกาะกรีกไปลิเบีย (Lybya) พวกอิตาเลียนเหนือ อิตาเลียนกลาง ในเวลาเดียวกันทางตะวันออกไกล พวกเฟนิเชียนจากแดนยิว ไปฝั่ง

เหนือของอัฟริกาพวก Illyren จากกรีกเหนือไปอิตาลีทั้งเหนือและใต้พวก Kiminerie ฝั่งตะวันตกเข้าทะเลดำเข้าเหนืออัสสิเรียใหม่-พวกยิวอพยพจาก Babylon ไปอียิปต์แล้วไปปาเลสไตน์ส่วนพวกเยอรมันเดิมก็ยังคงอยู่ทางเหนือระหว่างแม่น้ำ Elb และแม่น้ำไรน์ตอนใต้ของถิ่นเยอรมันในอิตาลีเกิดมหาสงครามโรมันที่ทำสงครามแผ่ไปทั่ว แต่ไม่สามารถแผ่อำนาจมาทั่วเอเชียใต้ เพราะมาติดที่มหาอาณาจักรปาเธียน (เปอร์เซียอิหร่านเดิม) ที่กลับฟื้นตัวขึ้นใหม่

ส่วนในอินเดียเหนือเกิดอาณาจักรกุษาณตั้งโดยชนเผ่าจากเอเชียกลางพระเจ้ากนิษกะ (กานิชกะ) จักรพรรดิแห่งชมพูทวีปนับเป็นองค์ที่ ๒ ที่สนับสนุนพุทธศาสนามหายานศาสนาพุทธรุ่งโรจน์ที่กรุงกาบูล (Kabul) ปัจจุบัน (ที่บายัน) อัฟกานิสถานมีถ้ำสำหรับพระไปอยู่ภาวนาในถ้ำอยู่ร่วม ๖๐๐ ปี พระพุทธศาสนาเผยแพร่จากที่นั่นข้ามทะเลทรายไปตามเส้นทางสายไหมเอเชียกลางถึงกำแพงเมืองจีนราวต้นแผ่นดินฮั่นในจีนราวตอนต้นของคริสต์ศักราช มีการสร้างถ้ำตุนฮวงบนเส้นทางสายไหม (สมัยราชวงศ์ฮั่นเริ่มแต่ ๒๐๖ ปีก่อนค.ศ. ถึงค.ศ. ๒๒๐) จีนสมัยฮั่น เอเชียกลาง (Central Asia) (เส้นทางสายไหม) ระหว่าง (ค.ศ. ๙๔-๑๐๗) ส่วนทางอินเดียเป็นสมัยของมคธเมืองปาตลีบุตร คันธาระ โปละวะ (ปัลละวะ)

ส่วนทางสุวรรณภูมิ จากกาญจนบุรีถึงฝั่งทะเลญวนใต้ไซ่ง่อนรวมถึงญวนกลาง ลาว เขมรเป็นสมัยอาณาจักรฟูนัน ตอนญวนกลางเป็นอาณาจักรจามปา ตอนต้นพุทธศักราช พ.ศ. ๘๐-๘๓ หรือก่อนค.ศ. ๔๕๐ ก่อนพระเยซูเกิด ในแผนที่โลกฉบับแรกของ Herodot us (๔๘๔-๔๒๔ ก่อนค.ศ. ชาวกรีก) ปรากฏยุโรป เอเชีย อาราเบีย อินเดีย Celtic แต่ไม่มี Germania สมัยอาณาจักรฟูนัน ที่นครปฐม มีอาณาจักรทราวดีของมอญ ขอม เกิดฟูนันทางญวนใต้ ที่ไซ่ง่อนแล้วแผ่อาณาจักรออกไปคือกำเนิดขอมนี่เกิดที่ไซ่ง่อน ภายใน ๒๐๐ ปี ทั้งขอมกลาง ขอมตะวันออก ขอมใต้ จะเข้ามาในเขมร พอดีเจอพี่ไทยก็เลยดึงกันไปกันมา ว่าตามรูปแผนที่น่าจะเป็น

ประเทศลังกา เหมือน ใบโพธิ์
ประเทศไทย เหมือน ขวาน
ประเทศเขมร เหมือน แมว
ประเทศลาว เหมือน เด็กนั่งบนหัวช้าง

ประเทศญวน เหมือน ม้าน้ำ คือยาวไปตามฝั่งทะเล ๒,๐๐๐-๓,๐๐๐ กิโล แคบๆ ยาวๆ มาโตตรงไซ่ง่อน

อาณาจักรเจนละ ต่อมาของขอม (แถวๆ โคราช) มีอำนาจครองขอมได้หมดเมืองตะกั่วป่า (ใต้กรุงเทพฯ) ที่ประจวบคีรีขันธ์ เป็นท่าเรือสำคัญระหว่างมหาสมุทร (อินเดีย-แปซิฟิก) ในชวาเป็นสมัย กลิงคะ กัตติคระ (ตามแผนที่ของปโตเลมี ค.ศ. ๑๔๐) เป็นมหาอาณาจักรศรีวิชัย สมัยก่อนนครวัดที่ได้แหลมมลายูทั้งหมด

ในอังกฤษพวก Celtic จากยุโรปลงไปอยู่ที่นั่นต่อมาเป็นเวลส์ เกิดศรีลังกา (พ.ศ. ๓๐๐ - ๔๐๐) ก่อนคริสตกาล โดยพวกชมพูทวีปอพยพลงไป อาหรับเจริญ ทางฝั่งทะเลแดง เป็นเมืองเรือเดินทะเลโดยเรือใบ

- ในอเมริกา ในค.ศ. ๑๑๕ ในส่วนอเมริกากลางเป็นของพวก มายา (Maya) ส่วนทางใต้เป็นถิ่นของ Nasea Tiahuanaco.

- ถึงปีค.ศ. ๒๗๒ พวกเยอรมัน Germania ยังอยู่ระหว่างแม่น้ำ Elb แม่น้ำไรน์ ติดทะเลเหนือจนถึงปีค.ศ. ๕๖๕ พวก germanen (เยอรมันเดิม) ยังคงอยู่ทางเหนือ ติดฝั่งทะเลเหนือตามเดิม แต่เกิดอาณาจักร เยอรมันแฟรงค์ (ในฝรั่งเศส) แองโกลแซกซัน บริเตน (อังกฤษ) Toledo (สเปน) อาณาจักรโรมันตะวันออก (คอนสแตนติโนเปิล) ไบซันตีน (Byzantine) ในเตอรกี เกิดอาณาจักร Sassanidian ในเปอร์เซีย อิหร่าน สืบมาแต่ทัพกรีกของพระเจ้าอาเล็กซานเดอร์มหาราช ทางแดนรัสเซียพวกเร่ร่อน (Awar) อพยพเร่ร่อนจากแถบทะเลสาบแคสเปียนเหนือและทะเลดำสู่ยุโรปทางตะวันตกทางเอเชียกลางแถบทะเลทราย นอกกำแพงเมืองจีนพวกเร่ร่อน มองโกล เตอร์ก อยู่ตอนเหนือเอเชียกลางระหว่างรัสเซีย-จีน

ในอินเดียเป็นสมัย คุปต ทางเหนือ ปาลวะ (ปัลละวะ) ทางใต้ แถบไทย-เขมร คือ อยุธปุระ เจนละ (ขอม) จามปา (ในญวนกลาง) จีน เข้าสู่สมัย สามอาณาจักร (จู จิ เชน) ญี่ปุ่นสมัยยามาโมโต แหลมเกาหลีเป็นที่ตั้งราชอาณาจักรเกาหลีเหนือ โททุริเย และเกาหลีใต้ (เซลลา)

ถึงปีค.ศ. ๘๑๔ พวก germane เกือบทั้งหมดยังอยู่ในมหาอาณาจักร แฟรงค์ (เยอรมัน) ที่ครองอิตาลีเกือบหมด เยอรมันตะวันตก เหนือ ใต้ถึงฝั่งตะวันตกของแม่น้ำไรน์ ทางเอเชียตะวันตกสุดคืออาณาจักรไบซันตีน (โรมันตะวันออก-เตอรกี) และมหาอาณาจักรอาหรับอาบาซิด (จากลิบยาอียิปต์ถึงสมาเกิน (ในรัสเซียใต้) จดแดนธิเบตตอนเหนือ

จีน = เป็นสมัยแผ่นดิน ถัง

ในอินเดีย = มีแคว้นมคธ (ปาละ) ราชตระกูตะ ปัลละวะ ทางใต้เกิดมหาอาณาจักรธิเบตที่ขยายอิทธิพลถึง tufan บนเส้นทางสายไหมตอนเหนือในเอเชียกลาง ไทยยังอยู่น่านเจ้า จามปายังคงอยู่ ญวนกลาง ขอมเจนละ เกาหลี อาณาจักซิลลา ญี่ปุ่นสมัยยามาโต (เกียวโต)

ทางไซบีเรียพวกนักรบ vigur อยู่ที่เหนือรัสเซียเกิดอาณาจักรฟินแลนด์ ทางยุโรปเหนือเกิดมีนอร์เวย์ เดนมาร์ก อังกฤษ ปิก (สก๊อต celtic) - ไอร์แลนด์ (Celtic) แองโกลแซกซัน

ในปีค.ศ. ๕๖๕-๘๑๔ ในอเมริกา = พวกมายา โตโลนัว ติฮัวนาโก

พอต่อมาถึงราวปีค.ศ. ๑๒๓๐ เกิดการแบ่งแยกอาณาจักรแฟรงค์ จากแดนเยอรมัน ที่อยู่ในความปกครองของพวก เจ้าเยอรมัน Staufer ที่ปกครองไปจนถึงอิตาลีเหนือ อิตาลีใต้ด้วยทำนองเดียวกันกับเจ้าไทย แถวแคว้นลานนา ลานช้าง ลำพูน ลำปาง พะเยา สุโขทัย ในสมัยเดียวกัน

ราชวงศ์ของพวกเจ้าเยอรมันเริ่มแต่เฟเดอริค วอน บูเรน Fredrich Van Buren (๑๐๙๐) มีโอรสชื่อ fredrich (๑๑๐๕) ตั้ง Burg Hohenstanfer และ Konrad ที่ III (๑๑๓๘-๑๑๕๒) เป็นเจ้า Staufer องค์แรกที่ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน King ของเยอรมัน

ระหว่างนั้นเกิดฮังการี บูลกาเรีย นอร์เวย์ สวีเดน เดนมาร์ก และอาณาจักรพวกเจ้ารัสเซียในรัสเซียเหนือ มหาอาณาจักรมองโกล (โกฮาคุรุม) ตั้งแต่ฝั่งตะวันตกทะเลสาบแคสเปียน ยุโรปจดเกาหลีเหนือ ทางจีนเกิดอาณาจักร Kathai หรือจีน และอาณาจักร ซ้องทางใต้ แดนเตอรกีแบ่งออกเป็นหลายส่วนหลายอำนาจเซลยุกต์เตอร์ก แบกดัด (King คาลิฟที่ ๕) เปอร์เซีย

(ซอาริสม์-ฮาห์ ทางอินเดียถูกพวกอิสลามยึดครองอินเดียเหนือเกิดอาณาจักรฮินดูตอนกลางเกิดอาณาจักรโจละทางใต้)

ส่วนไทยจากน่านเจ้าก็อพยพเข้าแคว้นอัสสัม (พม่าเหนือ) ขอม พ.ศ. ๑๘๐๐ (ค.ศ. ๑๒๖๓) ตั้งอาณาจักรสุโขทัยขึ้น และพวกแคว้นเจ้าไทยทางเหนือของสยาม พวกญวนเหนือ บุกเข้าจามปา เป็นช่วงสิ้นสุดอาณาจักรศรีวิชัย (ชวา-สุมาตรา) พวกญวนยึดแดนของเดิม คือแคว้นฟูนัน (ไซ่ง่อน) ได้ทั้งหมด ตอนนั้นเป็นสมัยไทยอยู่อยุธยา ข้ามไปที่สเปนแบ่งออกเป็นหลายส่วน โปรตุเกส อิสลาม ฝั่งอัฟริกาเหนือ ตลอดถึงแดนอิยิปต์ อารเบีย ในอัฟริกา มีเอธิโอเปีย เมาลี ที่นิวซีแลนด์เผ่ามองโกลจากเกาะในแปซิฟิก

การนับราชวงศ์เยอรมัน เยอรมันเดิม เริ่มต้นที่พวกเยอรมัน แฟรงค์ คือนับเริ่มที่ Deutsche Konige und Kaiser โดยเริ่มจากหัวหน้าพวกแฟรงค์ เริ่มตั้งเป็นราชวงศ์ Karolinger โดย Ludwig II der Deusche (ค.ศ. ๘๔๓-๘๗๖)

พอสิ้นพวกเจ้าลุดวิค (Ludwig IV das Kind. (๙๐๐-๙๑๑))

- ก็มาต่อเป็นราชวงศ์ Konradiner (๙๑๑-๙๑๘)
- Lindol finger (๙๑๙-๑๐๒๔)
- Salier (๑๐๒๔-๑๑๐๖)
- Rheinfeldener (๑๐๗๗-๑๐๘๐)
- Lutzenburger (๑๐๗๗-๑๐๘๐)
- Salier (๑๐๘๗-๑๑๒๕)
- Supplinburger (๑๑๒๕ - ๑๑๓๗)
- Staufer (Konrad III ค.ศ. ๑๑๒๗-๑๑๓๕ gregen King)
- Frederisch I (Barbarossa) (๑๑๕๒-๑๑๙๐)

Heinrich VI (๑๑๙๐-๑๑๙๗) สืบต่อไปจนถึงราชวงศ์ Habsburg วงศ์ Halsburg มีอำนาจครั้งที่หนึ่ง มีพระเจ้ารูดอฟ (Rudolf van Habsburg) ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน

- มาถึง ๑๔๑๐-๑๔๓๗ พระเจ้า Sigismund ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน (ไกเซอร์) ได้ทรงเลือกราชบุตรเขย ชื่อ Mark Brandenburg ขึ้นเป็นใหญ่ในเมือง Brandenburg

- คือค.ศ. ๑๔๑๕ ราชบุตรเขยได้เป็น Margrafe von Mark Brandenburg

- ค.ศ. ๑๔๑๗ ราชบุตรเขยได้เป็น Elector Friederich I von Brandenburg ราชบุตรเขยนี้ต่อมาได้เป็นเฟอเดอริคที่ ๖ (Frederick VI von Hohenzollern) เป็นต้น วงศ์ Hohenzollern (๑๘๗๑-๑๙๑๘)

กล่าวถึง Mark Brendenburg ซึ่งต่อมาคือ Friederich VI von Hohenzollern นี้สมัยที่เป็นเจ้าเมืองไปครองเมือง Brandenburg ซึ่งต่อมา เกิดเป็นกรุงเบอร์ลิน Berlin และ Potsdam (เมืองนี้ตั้งอยู่จนค.ศ. ๑๙๑๘)

- ในช่วงปี ค.ศ. ๑๔๔๓ เป็นสมัยของ Elector Friedrich II (der Einserne) ตั้งแต่ค.ศ. ๑๔๑๗ นับได้ว่าเริ่มตั้งราชวงศ์ Brandenburg-Preussen เริ่มก่อนหน้านั้น พวกเจ้านายเยอรมันสายนี้ ตั้งแต่ปีค.ศ. ๑๑๕๗-๑๓๕๖ มียศเป็น Markgrafen

- ตั้งแต่ปีค.ศ. ๑๓๕๖ ได้เป็นเจ้า Kurfursten

อันนี้สำหรับดินแดนแถบเบอร์ลิน Berlin, Potsdam มีความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะเป็นดินแดน Brandenburg

- ลำดับพระนามพระเจ้าแผ่นดินตั้งแต่วงศ์ Hohenzollen

- (ค.ศ. ๑๔๑๗-๑๔๒๕) เจ้าวงศ์ Hohenzollen Kurfursten ตั้งแต่ Friederich I เป็นต้นไปจนถึง ค.ศ. ๑๖๔๐

- Friederich, Wilhelm ได้เป็น Der gross Kurfurst ลงมาจนถึง Friederichที่ I (๑๖๘๘-๑๗๑๓) และได้เป็น Friederich I Konig of Preussen (๑๗๐๑)

- ต่อจากนั้น Friederich Wilhelm I (๑๗๑๓-๑๗๔๐) Friederich II Der grosser (๑๗๔๐-๑๗๙๗) ถึงพระเจ้า Wilhelm I ไกเซอร์เยอรมัน ๑๘๖๑-๑๘๘๘

- เริ่มเป็นไกเซอร์แห่งเยอรมัน ๑๘๗๑

- สิ้นสุดระบบกษัตริย์ที่พระเจ้าไกเซอร์ วิลแฮลม์ที่ II (Kaiser Wilhelm II) ปี ๑๘๘๘-๑๙๑๘ (พ.ศ. ๒๔๖๑)

ในช่วงสมัยพระเจ้าไกเซอร์ วิลแฮลม์ II (๑๘๘๘-๑๙๑๘) เป็นช่วงที่ถึงสมัยคนไทยเราที่พระเจ้าแผ่นดิน พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ทรงส่งเจ้านายและข้าราชการไทยมากมายหลายคนให้มาศึกษาที่เยอรมัน ก็ได้มีคนไทยทั้งข้าราชการไทยมากมายหลายคนได้มาศึกษาสำเร็จวิชาการทหารและสาขาวิชาอื่นๆ ในกรุงเบอร์ลิน (Berlin) เป็นส่วนใหญ่พอดี เช่น เจ้าฟ้าสมเด็จกรมพระนครสวรรค์ฯ เจ้าฟ้ากรมหลวงชุมพรฯ พระยาพหลพลพยุหเสนา พระยาทรงสุรเดช คุณประยูร ภมรมนตรี (พลโท) ซึ่งบิดาเป็นทูตทหาร มารดาเป็นเยอรมัน

มาปัจจุบันนี้ถึงรัชสมัยรัชกาลที่ ๙ ผู้เขียน (องค์หลวงปู่บุญฤทธิ์เขียนบันทึกเรื่องราวประวัติศาสตร์เยอรมันเหล่านี้ด้วยลายมือท่านเอง) ได้มีโอกาสมาเยี่ยมญาติโยมชาวพุทธที่เบอร์ลิน (พ.ศ. ๒๕๓๘)

- ตั้งแต่ปีค.ศ. ๑๔๔๓ (พ.ศ. ๑๙๘๖) โลกเริ่มเปลี่ยนแปลงมากมาย มีเหตุการณ์ใหญ่ๆ ที่ยั่งยืนคือพวกเตอร์กนำโดย Otto ยึดดินแดนเตอรกีจากโรมันตะวันออกได้มีอำนาจมาจนปัจจุบัน

- และที่มีเหตุการณ์ที่มีอิทธิพลมาก แม้ไม่ยั่งยืนคือตั้งแต่ปี ๑๖๕๐-๑๗๕๐ และช่วงค.ศ. ๑๘๓๐-๑๘๙๓ (พ.ศ. ๒๓๗๓-๒๔๓๖) เป็นสมัยล่าอาณานิคมทั่วโลก เริ่มต้นโดยพวกยุโรปและตามโดยพวกญี่ปุ่น มาสิ้นสุดยุคล่าอาณานิคมเอาหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อเมืองขึ้นต่างๆ เกือบจะทั้งหมดได้เป็นอิสระ เข้าอยู่ใน UNO (สหประชาชาติ) โลกก็ได้เข้าสู่สภาพสงบสงครามใหญ่มามากกว่า ๕๐ ปี อย่างไม่เคยมีมาก่อนเลยในยุโรป ซึ่งแต่ก่อนอาจจะกล่าวได้ว่าทำสงครามเกือบทุกสิบปี ยี่สิบปี โดยตลอดตั้งแต่สมัยกรีกโรมัน มหาอาณาจักรออสเตรีย ฝรั่งเศส สเปน เยอรมัน รัสเซีย ถึงสงครามโลกครั้งที่ ๑ (๑๙๑๔-๑๙๑๘) ตายไปราว ๒๐ ล้าน สงครามโลกครั้งที่สอง เริ่ม ๑๙๔๐ จบราว ๑๙๔๕ หมดไปกว่า ๕๐ ล้านคน ในสงครามโลกทั้ง ๒ ครั้ง ทหารไทยตายไปไม่กี่ร้อยคน

เขียนจาก Berlin Germany
ฉบับลาก่อน

พระยุทธศิลป์ (ปานพ...) (...)

๑ ตุลาคม ๒๕๓๘

สวนสวรรค์ในเยอรมัน
หรือ
เรื่องสวยของเยอรมัน
หรือ
ลาสวนสนุกในเบอร์ลิน

ที่ใกล้เบอร์ลิน, ในเยอรมันตอนเหนือ เมืองสำคัญอยู่ใกล้กรุงเบอร์ลิน คือเมือง Potsdam ซึ่งเป็นเมืองเก่าแก่ประวัติศาสตร์ เป็นเมืองที่ พระเจ้าเฟรเดริกมหาราช สร้างพระราชวังไว้อย่างมีสง่างามมาก คือ พระราชวัง "ไกลกังวล" ซันซูซี ประกอบด้วย อุทยานใหญ่ สวยงาม ตามศิลปะฝรั่งเศส ตกแต่งแบบยุโรปแบบเก่า เมื่อสอง - สามร้อยปีมาแล้ว และ ตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นป่าใหญ่ ต้นไม้โต สูงใหญ่ ใบหนา อายุหลายร้อย ครั้นเดินร่มรื่นไป พบที่เป็นเพาะแก่ง เชิงเขา (หกหมื่น) ดอกไม้ [illegible] ล้อมรอบด้วย รูปหล่อ หรือ ศีรษะ หรือ ภาพวาด ที่สวยงาม ทั้งพระตำหนักของ พระเจ้าเฟรเดริกมหาราชก็อยู่ที่นั่นกับ ซันซูซีด้วย ห้องต่าง ๆ เรียบง่ายเป็นธรรมชาติ

ชาวไทยพุทธมาอยู่กับชนเผ่าเยอรมัน ที่ส่วนเหนือ มีมาตั้งแต่สมัย พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มาแล้ว หรือตั้งแต่ สมเด็จพระเจ้าไกเซอร์วิลเฮลม์ที่ ๒ เสด็จครอง บัลลังก์ จนเป็นมิตรอันดี จนสมาคมอักษรเยอรมัน ยังมีชื่ออยู่ และโดยเฉพาะ และได้ต้อนรับ รัชกาลที่ ๕ ~~เมื่อ~~ หลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒

ประวัติศาสตร์ไทย-เยอรมัน ทางด้านต่อด้วยเวลา ก็ใกล้เคียงกัน คือ พระร่วงเจ้ากรุงสุโขทัย ประกาศแผ่นดินสุโขทัยเป็นเอกราช ใน พ.ศ. ๑๘๐๐ หรือ ค.ศ. 1257, และแผ่นดินเยอรมันก็แยกตัวจาก อาณาจักร แฟรงก์ Frank ซึ่งก็เป็นชาวเผ่าเยอรมันเหมือนกัน และก่อนเป็นประเทศพร้อมเพรียง ในปี ค.ศ 1230 โดยมีพวกเจ้า เยอรมัน คือ เจ้า Staufer ปกครองถิ่นต่างๆ ทั้งในเยอรมัน ลงไปถึงอิตาลี เหมือนไทยลงมา ตลอดทางเหนือของไทย เช่น เชียงใหม่ เชียงตุง เชียงรุ้ง แต่ว่า คนเยอรมันนั้น อยู่ในแดนแถบนี้ คือเบรนเดินเบอร์ก Postdam, เบอร์ลิน มาทีหลัง แต่ก่อนนั้นแล้ว เขาว่าตั้งแต่ ๓๐๐๐ ปีมาแล้วก็ว่าได้

แล้วคนเยอรมันถือได้ ว่าสืบมาจากอารยะพวกหนึ่ง ที่ตรง เหมือนคนภูไท เป็นเผ่าไทย ตามเอกสาร หลายหมู่หลายเหล่า ของจีนโบราณที่ติดต่อกัน ก็มีท่าทีเป็นคนไทย

ของจีน เมื่อ ล่มสลายแยกย้ายเกี่ยวกันหมด ไม่มีทางติดต่อ ทำให้วงการ
ทั้งเป็นเครื่องราว แต่ไม่เอ่ยถึง กับจีนอีกเลย เช่นเท่าก่อน
พ่อหลังพุทธ สองพันห้าร้อยปี และมีการขุดพบที่ไหนอีก ๑๐ เล่ม
กลางที่เมือง Turfan (ดู Die Seidenstrasse โดย H. Härtel M. Yaldiz)
(เส้นทางสายไหม)
ส่วนไทยก็มีอย่างเดียวที่อยู่แยกย้ายเกี่ยว จนถึงต้องลงมาใต้
สอง ชั้น ที่สองมาแทนที่ จีน อาณาจักร คือไทย แพ้ต้องถอย
(ดู ชั้นหิน) ซึ่งได้แตกออกลงมาเป็นครั้งแรก ลงไปแถวอินเดีย
มาแล้ว ที่เรียกว่า แคว้นชาน หรือ ฉาน ทุกวันนี้ เพราะฉะนั้น
ก่อน จึงได้ชื่อว่า ไทยใหญ่ แต่ก็ยังคงอยู่เจริญมากมาย
อยู่ทาง ของครั้งนี้ สิบสองปันนา (ดู ...) ที่สุด
ของไทย ทุกวันนี้ เหนือใต้ มาแต่ เจ้า ตรง
ไทยที่ออกมาพวกหลังนี้ เกี่ยวหมด ลงมา แต่
เจ้าเมือง แม่น้ำโขง มาทีหลังจึงได้ชื่อไทยน้อย

เรื่องภาษาเยอรมัน ตามภาษาศาสตร์ ภาษาเยอรมัน
เดิมคือ Urgermanisch มีคนพูดใช้ในยุโรปภาคเหนือ เป็นเวลา
ที่ พันปี ก่อน ค.ศ. หรือ ราว ๕๐๐ ปี ก่อนพุทธกาล
มีจนถึง ค.ศ. ภาษาเดิม แปรเปลี่ยนมาเป็นหลายสาย
เป็น ภาษาเยอรมันตอนแรก Frühgermanisch และแตก
แขนงออกไป ภาษาเยอรมันทางทิศตะวันออก Ostgermanisch
ถึง ค.ศ. ๒ ที่ ๕ หรือ ๕๐๐ ปี แต่ สูญหายไป (Gotisch)
จึงเป็น ภาษาเยอรมันตอนปลาย Spätgemeingermanisch
ซึ่งแตกแขนงออกไปเป็น ภาษาเยอรมันเหนือ Nordgermanisch
(คือ แฟโรอีส, ไอซ์แลนด์, นอร์เวย์, เดนมาร์ก, สวีเดน
Färöisch, Isländ, Norweg. Dän. Schwed.)
อีกแขนงหนึ่งต่อมา เกิด ภาษาเยอรมันตะวันตก (บางที่เรียก
ภาษาเยอรมันใต้) (Westgermanisch, Südgermanisch)
ภาษาเยอรมันทุกภาษาต่อมา มาจากภาษาเยอรมันนี้

คือ ๑) ภาษาเยอรมันเหนือ (Nordseegermanisch) (Ingwäon)
๒) ภาษาเยอรมันแถบแม่น้ำไรน์-เวเซอร์ (Rhein-Weser-germanisch)
๓) ภาษาเยอรมันแถบแม่น้ำเอลป์ (Elbgermanisch (Erminonen),
หรือ ภาษาเยอรมันแถบลุ่มน้ำดานูบ-แอลป์ตอนหลัง (später Donau-Alpenländisch)

จาก ① ก็แตกออกเป็น
ก) ภาษาอังกฤษเก่า (Altenglisch)
ข) ภาษาฟรีเซียนเก่า (Altfriesisch)
ค) ภาษาแซกซันเก่า (Altsächsisch)

จาก ② ก็แตกออกเป็น
ก) ภาษาแฟรงก์เก่า (Altfränkisch)

จาก ③ ก็แตกออกเป็น
ก) ภาษาเยอรมัน อัลเลอมานเก่า (Altalemannisch)
ข) ภาษาบาวาเรียเก่า (Altbairisch)
ค) ภาษาลางโกบาร์ด (Langobardisch)

จาก ① ก) ก็ไปเป็นภาษาอังกฤษยุคกลาง (ค.ศ. ๑๑๐๐) (Mittelenglisch)
และ ภาษาอังกฤษใหม่ (Neuenglisch) ค.ศ. ๑๕๐๐

จาก ①. ข) แตกออกมาเป็นภาษา ฟรีเซียนใหม่ (Neufriesisch) ค.ศ. ๑๕๐๐

จาก ①. ค) แยกเป็น ภาษาเยอรมันยุคกลางตอนเหนือ (Mittelniederdeutsch)
และภาษาเยอรมันตอนเหนือรุ่นใหม่ (Neuniederdeutsch) ค.ศ. ๑๕๐๐

ส่วนภาษา แฟรงก์เก่า เยอรมันอัลเลอมานเก่า บาวาเรียเก่า (Altbairisch) และลางโกบาร์ด (Langobardisch)
รวมผสมกลายเป็น
๑) ภาษาเยอรมันสูงเก่า (Althochdeutsch)
๒) ภาษาเยอรมันสูงกลาง (Mittelhochdeutsch) ก็แตกออกเป็น
ภาษายิดดิชเก่าและใหม่ (Altjiddisch, Neujiddisch)
๓) ภาษาเยอรมันสูงกลาง ก็ไปเป็น
๑) Pennsilvanisch และ ภาษาเยอรมันสูงใหม่ (Neuhochdeutsch)
(ค.ศ. ๑๕๐๐)

(ตามหลักของ St. Sonderegger)

ก็เชื่อกันว่าเก่าแก่ที่สุด, แต่ภาษาไทยของเราในเวลา จาก
ในหลักฐานของพ่อขุนราม ดูเก่าแก่กว่าอีก

๕

ที่มีลายพุงยังกาชนเผ่าเยอรมัน (Germanen) อยู่แถบเหนือ
เยอรมันติดทะเลเหนือ ตั้งแต่เมื่อไร สิ่งใกล้ จากที่ค้นพบแถว
เบรเมน เบอร์ลิน (Potsdam, Berlin) ปรากฏในประวัติศาสตร์เยอรมัน
ว่า พวกเผ่าเยอรมันเดิม (Germanen) ปรากฏว่าอยู่แถบนี้ตั้งแต่
๑๒ ร้อยปีก่อน ค.ศ. เวลาเดียวกับที่ทางอียิปต์ แรมเสสมหาราชที่สอง
Ramses II เป็นสัมพันธ์กับพวก ฮิตไทต์ Hittite ที่มีอำนาจอยู่แถบเอเชียไมเนอร์(ตุรกีปัจจุบัน)
พวก อัสซีเรียน Assyrian เมโสโปเตเมีย, แขนงแห่งอินโดยุโรเปียน (Indo-European)
แพร่หลายเข้าไป ในลุ่มน้ำสินธุ [illegible] ในที่ [illegible] อินเดีย
คือ Harappa, Mohenjodaro ริมแม่น้ำสินธุ ซึ่งเคย [illegible] อียิปต์
เป็นแหล่งอารยธรรมโลก ที่มีระบบ [illegible] ปัจจุบัน [illegible]
[illegible] แบบปัจจุบัน [illegible] รูปภาพ [illegible]
[illegible]
[illegible] แบบปัจจุบัน มีท่อน้ำ [illegible]
[illegible] มีห้อง [illegible]
มี [illegible] เครื่องเรือน, [illegible] (ยังไม่ได้อ่านได้)
[illegible] ส่วนทางใต้ อยู่ [illegible]
[illegible] ที่ อยู่ที่ [illegible]
[illegible] ก่อน [illegible]
[illegible] อยู่แถบ [illegible]
[illegible] - [illegible]
[illegible]
[illegible] ปี [illegible]
[illegible] ที่ [illegible]
อยู่ประจำ [illegible] ไปถึง [illegible]
[illegible] - [illegible]
[illegible] แสนปีแล้ว - [illegible]
[illegible]
[illegible] ก่อน ค.ศ. [illegible] เยอรมัน [illegible]
(Germanen) [illegible] (หรือ [illegible]
[illegible] (ชาวเยอรมัน) [illegible]
[illegible], [illegible]
๑๐๐๐ [illegible] เปอร์เซีย [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ปีก่อน ค.ศ.
[illegible] ๓๐๐ ปีก่อน ค.ศ.
[illegible]
[illegible] ปีก่อน ค.ศ.
[illegible]
germanen [illegible]
[illegible] Frank, [illegible]
[illegible]
[illegible].

๕

[illegible] 480-249 BC [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Maya, [illegible]

[illegible] Strabo [illegible] Celtic

[illegible]

[illegible] Germania [illegible]

[illegible]

ราว 500-300 [illegible] Lybya, [illegible] Germanen

[illegible] Elb [illegible]

[illegible]

[illegible] Kimmerier [illegible]

[illegible] Assyria [illegible] Babylon

[illegible] (Central Asia) [illegible]

[illegible]

[illegible] Celt [illegible]

[illegible] ค.ศ. 115 [illegible] Germania [illegible] Elb [illegible]

[illegible] Nasca Tiahuanaco

[illegible] Germanen [illegible]

[illegible]

แลเดนมารค (เดนมาร์ก

ถึงปี ค.ศ. ๘๑๖

พวก Germanen เกือบทั้งหมด ยังอยู่ในเขตอาณาจักร (เยอรมันที่ครอง อิตาลี เกือบหมด, [illegible], เช่น [illegible] อาณาจักร ไบแซนไทน์ (โรมันตะวันออก) (เหมือน) (ดู [illegible])

และพวก อาณาจักร ตะวันตก [illegible] (ฝรั่งเศส, อังกฤษ [illegible] (รัสเซีย) [illegible] ยุโรปเหนือ

อีก [illegible] แผ่นดิน [illegible]

[illegible] มีแคว้น [illegible] (ปาละ) [illegible], ปาละ [illegible] เกิดเป็นอาณาจักร อียิปต์ ([illegible] Tafur [illegible]) [illegible], Thai อยู่ [illegible], [illegible] ยังคงอยู่, เขมร อาณาจักร [illegible], อินเดีย [illegible] (ก่อน ค.ศ.)

ทาง ไซบีเรีย พวกหัวหน้า Uiguren อยู่, ที่เหนือ [illegible] เกิดอาณาจักร ฮั่น (เกาหลี), [illegible] หนือ [illegible] มี [illegible] [illegible], ปีก (Celtic) [illegible] (พวก Celtic), แองโกล (ซึ่ง [illegible])

ในปี ค.ศ. [illegible] ยุโรป [illegible] ปีก [illegible], [illegible], [illegible] ถึง ๘๑๖

ส่วนปี ค.ศ. [illegible] แบ่งแยก อาณาจักร แฟรงก์ จากแดนเยอรมัน ที่ [illegible] ปกครองโดย พวกเจ้าเยอรมัน Staufer ที่ [illegible] อิตาลี [illegible] ทั้งสอง [illegible] แคว้น [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] เริ่มแต่ Fredrich von Büren (1090) มีโอรสชื่อ Fredrich (1115) [illegible] สร้าง Burg Hohenstaufen และ Konrad III (1138–1152) เป็นเจ้าวงศ์แรกที่ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน King เยอรมัน

ระหว่างนั้น [illegible] ฮังการี, บุลกาเรีย, [illegible], [illegible], [illegible] อาณาจักร [illegible] รัสเซีย [illegible] เหนือ, [illegible] อาณาจักร [illegible] (โครเอเชีย) [illegible] [illegible] เดนมาร์กเหนือ, เกิดอาณาจักร Kathai หรือ จีน, และ [illegible] [illegible] แบ่งออกเป็นหลายส่วน, [illegible], [illegible] (กัมพูชา), [illegible] (ซึ่ง [illegible]) ทาง อินเดีย [illegible] [illegible] เหนือ, เกิดอาณาจักร [illegible] ทางกลาง, อาณาจักร [illegible]

๗

ไทยจากต่อมา [illegible] , ขอม,
พ.ศ. ๑๘๐๐ (ค.ศ. 1263) ตั้งสุโขทัย, และแคว้นของไทย [illegible]
[illegible], [illegible] (ข.ท. - [illegible])
เสียม [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] [illegible]

ตั้งปี ค.ศ. 1273-1291 Rudolf แห่ง Habsburg เป็น King ของเยอรมัน

1410 - 1437 (ค.ศ.) Sigismund (1410-1437) ได้เป็นไกเซอร์ เยอรมัน [illegible]
[illegible] คือ Fredrich VI of Hohenzollern [illegible]
Mark Brandenburg ([illegible] Berlin, Postdam) [illegible] 1918)
ค.ศ. 1415 [illegible] margrave of Mark Brandenburg
1417 ได้เป็น Elector Frederik I of Brandenburg
1443 [illegible] Elector Fredrick II (der Eiserne)
ตั้งแต่ ค.ศ. 1417 [illegible] ราชวงศ์ Brandenburg - Preußen [illegible]
[illegible] ตั้งแต่ 1157 ถึง 1356 [illegible]
Markgrafen, ตั้งแต่ 1356 ได้เป็น [illegible] Kurfürsten
[illegible] Postdam [illegible]
[illegible] Brandenburg [illegible]
[illegible]
Deutsche Könige und Kaiser [illegible]
[illegible] Karolinger [illegible] Ludwig (II) der Deutsche 843-876
[illegible] Ludwig (IV) das Kind (900-911) [illegible]
Konradiner (911-918), Liudolfinger (919-1024), Salier (1024-1166),
Rheinfeldener (1077-1080), Lützelburger (1081-1088), Salier (1087-1125),
Supplinburger (1125-1137), Staufer (Konrad III (1127-1135 Gegenkg)
(1138-1152), Friedrich I (Barbarossa) (1152-1190), Heinrich VI (1190-1197)
[illegible] Habsburger [illegible] Friedrich III der Schöne (1298-1308)
Habsburger [illegible] (1438 ถึง 1740), ถึง Hohenzollern 1871-1918
[illegible]
[illegible]
เบอร์ลิน [illegible]
[illegible]
[illegible]
ตั้งแต่ปี 1443 [illegible]
[illegible] Otto [illegible]
[illegible] ตั้งแต่ 1650 ถึง 1750, 1830 ถึง 1833 [illegible]
[illegible]
[illegible] UNO - [illegible]
[illegible] 50 ปี [illegible]

Kurfürst-Hohenzollern
Kurfürsten
ตั้งแต่ Friedrich I
[illegible] (1417-1425)
ถึง 1640
Friedrich Wilhelm
ได้เป็น der Große Kurfürst
[illegible] F. III [illegible] (1688-1713)
Friedrich I
King of Prussia
(1701)
[illegible]
Fr. Wilhelm I (1713-1740)
Friedrich II der Grosse
1740-1797
[illegible] Wilhelm I
ไกเซอร์ เยอรมัน
[illegible] 1861-1888
[illegible] ไกเซอร์ เยอรมัน 1871
[illegible] ไกเซอร์ Wilhelm II (1888-1918)

ตอนที่ 1
ประวัติศาสตร์และอารยธรรมโบราณ (ท่านเมตตาเล่า)

เนื่องจากแถบเอเชียกลางตอนนอกของกำแพงเมืองจีนจดอัฟกานีสถาน สมัยโบราณล้วนนับถือพระพุทธศาสนา พอกองทัพอิสลามยึดถึงกำแพงเมืองจีน จึงกลายเป็นอิสลามไป ผู้คนแถบนี้ยังเป็นมองโกล เตอกิซ อิสลาม เส้นทางนี้เรียกเส้นทางสายไหมซึ่งพระถังซัมจั๋ง (หลวงจีนฟาเหียน) ใช้เดินทางสืบหาพระไตรปิฎกในชมพูทวีปครั้งนั้น ปัจจุบันมีอนุสาวรีย์ของพระถังซัมจั๋งกับคณะศิษย์เขาสร้างไว้อยู่ข้างทาง ในสมัยของจักรพรรดิองค์ที่ ๒ รองจากพระเจ้าอโศกมหาราช (พ.ศ. ๑๓๐๐) = คือพระเจ้ากานิชกะ (เป็นคนเอเชียกลาง) เมืองหลวงอยู่กรุงคาบูล (Kabul)

คือราวพ.ศ. ๑๐๐ พวกวงศ์เมารยะเป็นจักรวรรดิใหญ่ มีพระเจ้าแผ่นดินพระองค์แรกชื่อพระเจ้าจันทรคุปต์ ทรงยึดแคว้นมคธแล้วขยายอาณาเขตใหญ่โตกว้างขวาง เจริญรุ่งเรืองมาจนถึงสมัยองค์จักรพรรดิองค์ที่ ๓ คือพระเจ้าอโศกมหาราช ทรงขยายอาณาจักรครองอินเดียเกือบทั้งหมดเป็นมหาราชที่มีชื่อเสียงที่สุด ครองแผ่นดินพื้นที่มากที่สุด เป็นธรรมราชา ที่นี้จะพูดถึงพระเจ้ากานิชกะมหาราชองค์ที่ ๒ ของชมพูทวีป ซึ่งเป็นคนเอชียกลางราวพุทธศักราช ๔๐๐ สนับสนุนมหายาน จึงทำให้พระมหายานเข้มแข็งขึ้น มีพระภาวนา พบหลักฐานที่ถ้ำบายัน (Bayan) มีพระพุทธรูปหินยืนองค์ใหญ่ แต่ต่อมาถูกตัดพระพักตร์ออกเพราะพระเจ้าเจงกิสข่านเมื่อยกทัพผ่านมาและมาพักกองทัพใกล้บริเวณเกิดลูกชายตาย ก็เลยโทษว่าเป็นเพราะพระพุทธรูปนี้ก็เลยโกรธให้ตัดส่วนพระพักตร์ออก

พระเจ้าเจงกิสข่านยกทัพไปรัสเซีย

ได้มีการพลหลักฐานว่าที่พระมหายานภาวนาอยู่ในถ้ำบายันหลายร้อยปี แล้วเดินทางจากถ้ำนี้ข้ามเอเชียกลาง โดยเส้นทางสายไหมเข้าสู่เมืองจีนเป็นครั้งแรก เป็นเส้นทางที่พระถังซัมจั๋งใช้เดินทางไปอินเดีย สมัยราชวงศ์ถัง ค.ศ. ๖๐๐-๙๐๐ ถังไทจงฮ่องเต้ (Tang Dynasty) สมัยราชวงศ์ถังอาณาเขตจีนขยายใหญ่โตกว่า สมัยราชวงศ์ฮั่นขยายออกไปจนถึงทางใต้ของอินโดจีน ทางเหนือ

Trade Routes in Medieval Europe

- ▪ Centers of the Hanseatic League
- ▫ Foreign Trading Posts of the Hanseatic League

————	Sea Routes
············	Important Land Trade Routes
‹‹‹‹‹‹‹‹	Sea Routes of the Venetians
– – – –	Genoese

Atlantic
Ocean
Bergen
NORWAY
SWEDEN
Narva
SCOTLAND
IRELAND
Dublin
York
North
Sea
DENMARK
Boston
ENGLAND
London
Baltic
Sea
Riga
Libau
Dünaburg
Königsberg
Danzig
Hamburg
Bremen
Amsterdam
Brunswick
Magdeburg
Bruges
Cologne
Leipzig
Breslau
POLAND
Rouen
Paris
Brest
Nuremberg
Cracow
Kiev
MUSCOVY
Orleans
FRANCE
Basel
Augsburg
Vienna
Rostov
Lyons
Milan
Venice
Genoa
Budapest
HUNGARY
Bayonne
Marseilles
Bologna
Belgrade
Danube River
Black Sea
Soldaia
Derbend
Caspian Sea
Poti
Trebizond
Toledo
Lisbon
Barcelona
CORSICA
Rome
Ragusa
BYZANTINE EMPIRE
Constantinople
SPAIN
Valencia
Granada
Palma
SARDINIA
Naples
ASIA MINOR
SICILY
Tunis
Syracuse
RHODES
CYPRUS
Baghdad
CRETE
Mediterranean Sea
Tyre
Damascus
Jerusalem
Tripoli
Alexandria
Cairo
Suez
Akabah
ARABIA
Miles 0 200 500

ขึ้นไปจนถึงบางส่วนของแมนจูเลียและถึงมองโกเลียอาณาจักรมากกว่าสมัยใดๆ ในราชวงศ์จีน เป็นสมัยที่บ้านเมืองรุ่งเรือง เต็มไปด้วยวิทยาการต่างๆ ได้อิทธิพลจากพระพุทธศาสนาอย่างมาก มีความเจริญด้านศิลปะอย่างสูง จะเห็นได้จากภาพวาดที่ปรากฏอยู่ขัดจนทุกวันนี้ที่ถ้ำตุนฮวง (Dunhuang) แสดงอิทธิพลจีนดั้งเดิมผสมด้วยความเชื่อในพระพุทธศาสนา แล้วเกิดมีวิวัฒนาการด้านการพิมพ์ขึ้นในสมัยนี้ มีการหล่อเครื่องพิมพ์ คิดทำหมึกขึ้นในราว ค.ศ. ๘๐๐ มีการคิดทำกระดาษพิมพ์ เป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือการจัดพิมพ์หนังสือพระไตรปิฎกเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา

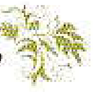
การรู้จักทำกระดาษนี้ ต่อมาก็ค่อยๆ แพร่ไปในยุโรป จากกำแพงเมืองจีนไปอินเดียนั้น มี Oasis โอเอซีสเป็นระยะไป โอเอซีสเป็นสวนเป็นป่าอยู่กลางทะเลทราย มีบึงน้ำ มีต้นไม้ ต้นปาล์ม มีหมู่บ้าน หมู่บ้านในทะเลทรายสมัยก่อนเป็นพุทธทั้งนั้นแต่เป็นมหายานตั้งแต่ถ้ำตุนฮวง ตั้งแต่กำแพงเมืองจีน เรื่องพระถังซัมจั๋งนำพระไตรปิฎกจากอินเดียไป เรื่องนี้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ฝรั่งใช้เป็น (reference) “บันทึกประจำวันของพระถังซัมจั๋ง” พระที่มีอยู่เป็นพวกเอเชียกลาง มองโกล เติร์ก (ตุรกี) บนเส้นทางของเทือกเขาที่ทอดยาวไปมีถ้ำน่ากลัวเป็นถ้ำขุดขึ้นก็มีเขาว่าเดิมมีกว่า ๑,๐๐๐ ถ้ำ ปัจจุบันเหลือประมาณ ๔๐๐ กว่าถ้ำ ในถ้ำมีศิลปวัตถุและภาพเขียนภาพในเอเชียกลางเป็นพุทธศาสนามหายานเผยแพร่จากกาบูลอัฟกานิสถาน ผ่านไปจนเมืองจีน เกิดถ้ำตุนฮวง มีพระภาวนาอยู่หลายร้อยองค์อยู่ราว ๗๐๐ ปี หลวงปู่ได้ไปนั่งภาวนาในถ้ำนี้ชั่วคราว ในถ้ำมีภาพเขียนสีรูปสลักเป็นเรื่องราวทางพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานงดงามมาก มีรูปวาดเทวดาแบบจีน ผสมผสานศิลปะทางเปอร์เซีย เพราะแถวนี้มีพวกเปอร์เซีย เอเชียกลางอยู่มากมายหลายเชื้อชาติ ตามความนิยมของทางมหายานชอบภาพวาดต่างๆ ภาพพระโพธิสัตว์ ภาพสวรรค์ ตลอดกำแพงและผนังที่เต็มไปด้วยภาพเขียนต่างๆ เวลาดูต้องใช้ไฟฉายส่องดูถึงจะเห็น หลวงปู่ได้ไปชมเพียง ๒-๓ ถ้ำเป็นถ้ำมืด เพราะถ้ำมืดไม่มีแสงสว่างใดๆ จึงทำให้รักษาสีของภาพเหล่านั้นไว้ได้ดีส่วนใหญ่คุณภาพของสียังดีอยู่มาก ทั้งๆ ที่มีอายุถึง ๑,๕๐๐-๑,๖๐๐ ปีมาแล้ว ศิลปวัตถุในถ้ำตุนฮวงนี้มีมากมายรูปภาพเขียนดูจะสวยกว่าเกือบทุกแห่งในประเทศจีน ภาพเขียนนี้ได้อิทธิพลจากถ้ำอจันต้า (Ajanta)

ถ้ำพวกนี้อยู่ไกลจากกำแพงเมืองจีนนับ ๑,๐๐๐ กิโลเมตร คือ อยู่ด้านเหนือของปากีสถาน ด้านทิเบต ระหว่างเขตแดนปากีสถานเหนือ ธิเบต และมองโกเลีย (Mongolia) (Russia) รัสเซีย อาตมาได้ชมพระพุทธรูปนั่ง พระพุทธรูปปางไสยาสน์ พระพุทธรูปยืน มีปางต่างๆ ได้เห็นพระพุทธรูปองค์หนึ่งนั่งสมาธิต้องแหงนคอมองดูพระพักตร์ องค์ใหญ่มาก แล้วถ้ำก็มืดมาก ต้องฉายไฟฉายและค่อยๆ คลำดู รูปพระอรหันต์ก็มีมาก เขาปั้นหรือแกะสลักไว้ขนาดเท่าตัวคนจริงก็มี

ที่ถ้ำตุนฮวงนี้หลวงปู่เมตตาเล่าว่า *"ภาวนาดี"* บนเส้นทางสายไหม เขามีรูปปั้นเรื่องพระถังซัมจั๋ง (หลวงจีนฟาเหียน) เรียงรายไปตามถนน รูปม้าสีขาวก็เหมือนจริงมาก ใครไปตามเส้นทางนี้ต้องได้เห็นเขาเรียงถนนมาร์โคโปโล ต้องไปดูเรื่องการเดินทางของมาร์โคโปโล ชาวเมืองเวนิซ อิตาลี (ราวๆ พ.ศ. ๑๒๕๐) คนๆ นี้เป็นเสนาบดีของแผ่นดินถังอยู่นาน สมัยราชวงศ์ถังนี้อาณาเขตของจีนขยายใหญ่โตมาก แผ่ออกไปถึงอินโดจีนในทางทิศใต้ ส่วนทางทิศเหนือตีขึ้นไปถึงบางตอนของแมนจูเลีย มองโกเลีย มีอำนาจแผ่ไปถึงเอเชียกลางอีกด้วยสำคัญมากราชวงศ์นี้ ต่อๆ มาก็เป็นราชวงศ์ซ้อง (Song-Sung Dynasty) จีนเจริญมากในอารยธรรมขั้นสูงสุด โดยเฉพาะเครื่องถ้วยชาม ซึ่งถือว่าฝีมือสูงสุดไม่มีสมัยใดๆ จะทำดีได้เท่าเลย ชาวต่างชาติเริ่มมาติดต่อกับจีนในสมัยราชวงศ์ถัง ต่อมาจนราชวงศ์ซ้อง พอซ้องเสื่อมลงก็พวกมองโกล ซึ่งเดิมเป็นชนชาติเร่ร่อน พวกนี้ป่าเถื่อนไม่มีอารยธรรมเหมือนจีน แต่ก็ยอมรับคนจีนยอมรับพวกนักปราชญ์ให้มาทำราชการด้วย แล้วเปิดการค้าแต่ว่าครอบครองเส้นทางการค้าขายทางเอเชียกลางที่มาร์โคโปโล ชาวเมืองเวนิส (Italy) ได้เขียนบันทึกเอาไว้ บักทึกนี้มีค่ามากทำให้คนรุ่นหลังได้รู้เรื่องของจีนในสมัยจักรพรรดิกุปไลข่าน (ศตวรรษที่ ๑๓) กุปไลข่านนี่เป็นผู้นำที่ดี ไม่ขัดขวางลัทธิความคิดใดๆ ลัทธิขงจื้อก็ยังคงเข้มแข็ง ช่วงสมัยนั้นก่อนสมัยสุโขทัยขึ้นไปอีก พวกพ่อค้าชาวอิตาเลียน พวกโรมันก็พากันเดินทางมาค้าขายผ่านทางอิหร่านเข้าเอเชียกลางมาทางกำแพงเมืองจีน

สมัยสุโขทัยติดต่อกับมองโกล แผ่นดิน (ราชวงศ์หงวน) เราเอาเครื่องสังคโลกไปเป็นบรรณาการแก่จักรพรรดิจีน (Kublai Khan) ผู้สร้างราชวงศ์มองโกล (๑,๒๐๐ กว่า)

พอสมัยกุปไลข่านตอนปลาย วงศ์มองโกลอ่อนแอก็เกิดการปฏิวัติ

ตั้งราชวงศ์เหม็ง (Meng Dynasty) ราชวงศ์นี้อยู่ได้ยาวนานร่วม ๒๐๐ กว่า เกือบ ๓๐๐ ปีได้ (ช่วงค.ศ. ๑๓๐๐-๑๖๐๐) (ก่อนพ.ศ. ๒๐๐๐) มีการปกครองการเมืองที่เข้มแข็ง มีการศึกษาด้านต่างๆ มาก มีพวกฝรั่งเข้ามาอย่างชาติโปรตุเกส ต่อมาก็มีการกบฏใหญ่ พวกแมนจูที่อยู่แถบแมนจูเลียก็เข้ามาครองแทน ราชวงศ์เช็งเป็นราชวงศ์สุดท้าย มีกษัตริย์ปูยีเป็นจักรพรรดิองค์สุดท้าย

ราชวงศ์แมนจูปกครองประเทศจนจีนเปลี่ยนการปกครองเป็นแบบสมัยใหม่เป็นสาธารณรัฐ

สมัยที่จีนราชวงศ์เหม็ง จีนมีกำลังรบทางทะเลอย่างมโหฬาร แผ่อาณาจักรนั้นตียึดลงมาถึงศรีวิชัย (เกาะสุมาตราชวาเดี๋ยวนี้) ซึ่งเป็นอาณาจักรที่ใหญ่กว่าขอมแล้วยังไปยึดขอมได้ชั่วคราว ตอนนั้นนครวัดยังไม่มี เมื่อพวกศรีวิชัยถอยกลับชวา ขอมฟื้นฟูใหม่ตั้งนครวัด ทางฝ่ายนครวัดขอม พระพุทธรูปเจดีย์อะไรๆ ก็เป็นแบบมหายานหมด มลายูเองก็เป็นเมืองขึ้นของอาณาจักรศรีวิชัย อาณาจักรนี้เจริญมาก ทั้งทางศิลปะภาษา เป็นแหล่งเรียนภาษาสันสกฤตได้อย่างดีที่ศรีวิชัยแล้วจึงจะไปอินเดีย ที่อาณาจักรศรีวิชัย (อินโดนีเซียในปัจจุบัน) มีมหาเจดีย์ชั้นเยี่ยมอยู่เป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลก คือ "บุโรบุโด" เมื่อทัพเรือสมัยเม้งของจีนได้ศรีวิชัยก็จับ King ของศรีวิชัยเอาล่ามโซ่ไปเมืองจีนด้วย ต่อมาก็จัดทัพเรือไปอีกครั้งที่ ๒ ครั้งนี้ ทางศรีวิชัยเตรียมตัวดี ฆ่าพวกจีนเรียบจนเดี๋ยวนี้จีนกับอินโดยังไม่ค่อยลงรอยกันเลย ยังเผาร้านค้าคนจีน ฆ่าคนจีนอยู่ตอนเศรษฐกิจฟองสบู่แตก พ.ศ. ๒๕๔๑

ต่อมาตอนหลังมีมหายานบวกกับพราหมณ์ของเก่า อาณาจักรศรีวิชัยล่มเพราะสงครามกลางเมืองพุทธกับพราหมณ์ สมัยพระเจ้าอโศกมหาราชครองอินเดียได้หมด...ต่อมาพวกมุสลิม (อิสลาม) เข้ามารุกรานทางตะวันตก ราวศตวรรษที่ ๑๓ พวกอิสลามฆ่าฟันทำลายศาสนสถานของฮินดูและพุทธอย่างมากมายจนพุทธศาสนาหมดไปในอินเดีย พวกมุสลิมเข้ามาปกครองอินเดีย มีวิวัฒนาการผสมด้านศิลปะ อิทธิพลฮินดูมุสลิม มีราชวงศ์โมกุล พระเจ้าอักบาร์เป็นกษัตริย์ที่เก่งมาก ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา เป็นกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ในเรื่องอารยธรรมอินเดีย สิ่งก่อสร้างสำคัญสมัยนี้ = ทัชมาฮาล เป็นสุสานที่พระเจ้าชาร์เจอันสร้างเป็นที่ระลึกถึงมเหสี พระนางมุมทัชมาฮาล ต่อมาก็ผ่านมาเรื่อยๆ จนเป็นการปรับตัวใหม่ เป็นปากีสถาน ประเทศอินเดียสมัยก่อนเรียกชมพูทวีป ที่เรียก

อินเดียนี่ฝรั่งมาตั้งชื่อให้ใหม่หรอก ถึงได้เป็นอินเดียเป็นปากีสถาน พูดถึงเรื่องศาสนสถานของทางพุทธที่ถูกมุสลิมทำลายนี่ อย่างมหาวิทยาลัยนาลันทา ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งแรกของโลกใหญ่โตมโหฬารมาก มีนักศึกษาเป็นหมื่นๆ คน พระเจ้าแผ่นดินธิเบตตอนนั้นเดิมก็ถือลัทธิผี ถือไสยศาสตร์กันส่วนใหญ่ แต่เผอิญมีมเหสีเป็นจีน ๑ องค์ และเป็นอินเดีย ๑ องค์ Queen ๒ องค์นี้นับถือพุทธศาสนา ก็เลยส่งทูตไปแสวงหาพระพุทธศาสนาที่ธิเบตและอินเดีย คณะทูตนี่ฉลาดรู้ว่าที่ธิเบตนี้หมอผีแยะ ถ้าเอาพระที่ท่านเก่งแต่เทศนาก็เกรงว่าจะไม่สำเร็จ ก็เลยไปนิมนต์พระบางรูปจากมหาวิทยาลัยนาลันทา ก็เอาพระที่เก่งทางคาถาอาคมไปช่วย ธิเบตต่อมาก็เลยกลายเป็นพุทธรุ่นแรกๆ ไม่เคร่งในพระวินัย เรียกกันว่า "พระหมวกแดง" ตอนหลังก็นิมนต์เอาพระปริยัติที่ท่านชำนาญทางคัมภีร์ ทางสมาธิภาวนา ก็เลยเกิดมีกำเนิดพระ "หมวกเหลือง" ก็เลยกลายมาเป็นพระนักปกครองหรือที่เรารู้จักกันว่า "พระลามะ" พูดถึงมหาวิทยาลัยนาลันทาภายหลังที่ถูกอิสลามทำลายหมดก็อยู่ใต้แผ่นดิน จนพวกอังกฤษมาสนใจขุดค้นและพบวัตถุโบราณต่างๆ จึงปรับแต่งขึ้นมาให้เราได้พบทราบเค้าโครงเรื่องราวใหม่

ทีนี้พระมหายานรุ่นแรกสนใจสมาธิมาก พระธิเบตจะเก่งสมาธิ เมื่อครั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพานแล้ว พระสงฆ์สาวกล้วน พระอรหันต์ทั้งนั้นประชุมกันที่ถ้ำสัตตบัณณ์ (สัตตบรรณ) ใกล้กรุงราชคฤห์ เพื่อกำหนดพระธรรมวินัย มีพระมหากัสสปเถระเป็นประธานพร้อมด้วยพระอุบาลี พระอานนท์กับพระอรหันต์จำนวน ๕๐๐ องค์ เรียกว่า ปฐมสังคายนากระทำอยู่ ๖ เดือนจึงสำเร็จ

ทีนี้ดินแดนมาลายูนี่...ตัวศรีวิชัยแท้ๆ คือเกาะ...เทียบไทยกับขอม...ผู้มีบุญมาจากทางทิศเหนือคนไทยนี่ถูกลูกหลานเจงกีสข่านตีถอยลงมาเรื่อย ไทยสมัยนั้นตรงกับแผ่นดินฉ้อ (ในเรื่องฮั่นสิน) น่านเจ้า (ยูนาน) ไปได้ มเหสีจีน ส่วนมองโกลก็บุกมาตีเรื่อย ไทยก็ถอยลงน้ำโขง มาลงมาทางเจ้าพระยา ตอนนั้นขอมตั้งอยู่ลพบุรี คู่แข่งขอมคือมอญ มอญนี้อาณาจักรแม่น้ำโขงจดพม่าตอนใต้เมืองมัณฑะเล มอญเคร่งครัดพระพุทธศาสนา ส่วนพม่ามีพระเจ้าอนุรุทธะ (อโนรธามังช่อ) ผู้ตีดินแดนสยามไว้ได้หมดแล้วลงมาจนถึงนครปฐม นี้เรียกว่าทวารวดีของมอญ มีพระปฐมเจดีย์องค์แรกเดิมเป็นเจดีย์ทรงสี่เหลี่ยม แล้วพระเจ้าแผ่นดินต่อมาก็สร้างองค์ใหม่ครอบไว้ ขอมนี่เดิมถือพราหมณ์

พุทธมหายาน ต่อมารับอิทธิพลจากมอญเป็นส่วนใหญ่ นางจอมเทวีก็เป็นมอญ จากลพบุรีไปตั้งลำพูน ลำปาง ผู้มีบุญของพม่าคือ อโนรธามังช่อ (พระเจ้าอนุรุทธะ) มาตีสยามเมืองขึ้นของมอญแตกหมด บุกไปทางใต้ถึงนครปฐม ก็ไปเห็นพระเจดีย์พระบรมสารีริกธาตุ คงได้เห็นมหัศจรรย์พระบรมธาตุพระเจ้าอนุรุทธะก็เลยเลิกรบกลับพม่า บวชจนสิ้นพระชนม์ การปกครองของขอมเหนือสยามทั้งหมด ถูกพม่าทำลายการปกครองก็รวนเร ที่นี้คนไทยนี่พอทัพมองโกลตีน่านเจ้า ยูนานแตกคนไทยก็แตกมาอยู่ดินแดนสยามหลายร้อยปี ค่อยๆ ถอยลงมาพอเมื่อพระเจ้าอนุรุทธะทำลายขอม ไทยก็ถือโอกาสตั้งเอกราช เรื่องขอมก็เกิดระแวงสงสัยไทยให้แกล้งเก็บภาษีน้ำให้ใส่โอ่งไปไทยคิดทำชะลอมใส่น้ำคือพระร่วงของไทยนี่ผู้มีบุญ อาณาจักรไทยตอนนั้นประกาศเอกราชรบชนะขอม ขยายอาณาจักรสุโขทัยถึงตลอดแหลมมลายูนะ คือทำลายอาณาจักรศรีวิชัยลงได้เพราะดินแดนแถวนี้เคยเป็นเมืองขึ้นของศรีวิชัย ตอนแรกที่ครอบครองมลายูได้เขาเป็นอิสลามแล้วเพราะพ่อค้าชาวอาหรับมาค้าขายทางทะเล กษัตริย์ศรีวิชัยก็เป็นอิสลาม ยกเว้นบาหลียังเป็นพราหมณ์แบบเก่า เพราะฉะนั้นดินแดนแหลมมลายูได้อิทธิพลจากสยามจนอังกฤษมายึดเอาไป

ส่วนพวกญวน ญวนกลางเป็นพวกจำปา (แขกจาม) คือญวนใต้ทุกวันนี้ สมัยก่อนเป็นเขตตะวันออกของขอม หลังจากญวนได้เอกราชหลังจากจีนยึดเอาไป ดินแดนไซ่ง่อนทุกวันนี้แต่ก่อนคือต้นกำเนิดขอม ขอมนี้ใหญ่โตมีอำนาจมาก มาจากตอนที่ราบสูงตอนเหนือคือพวกเจนละ

นครวัดนี่เป็นพราหมณ์ + พุทธมหายาน

หลังจากสุโขทัยก็มาสมัยศรีอยุธยา ได้รับอิทธิพลขอมมามากที่เก่งคาถาอาคมนี่ก็เป็นวัฒนธรรมขอมดูจากหนังสือวรรณคดีอย่างขุนช้างขุนแผน ก็เต็มไปด้วยคาถาอาคมอย่างมหาเถรคันฉ่องอิทธิพลขอม (ก็คือพราหมณ์) พูดจริงๆ อย่างตำนานหมอนวดฤาษีดัดตนวัดโพธิ์ แพทยศาสตร์ กฎหมายดาราศาสตร์ อิทธิพล จีน อินเดีย (Indo-China) ส่วนวัฒนธรรมจิตใจ ศาสนาจริงๆ แล้วมาจากอินเดียพูดจริงๆ พวกเยอรมันนิค (germanic tribes) เผ่าอารยันนั้น เมื่อสมัยจักรวรรดิโรมันเสื่อมสลายไปกรุงโรมพังพินาศแล้ว แถวๆ ยุโรปทางตะวันตกก็กลายเป็นชนเผ่าเร่ร่อน เผ่าเยอรมันต่างๆ ก็บุกรุกเข้าครองแถบทะเลแคสเปี้ยน ทะเลเหนือถึงทะเลดำ (หนาวมากแถบนั้น) แล้วพวกอารยันนี่ก็ขยายตัวไป

ทางทิศตะวันออกเข้ามาทางทวีปอินเดีย พวกอารยันผิวขาวเข้ามาอิหร่าน พวกอิหร่านเดิมเป็นอารยัน มีภาษาและความเจริญด้านวรรณกรรม วรรณคดีสูงมาก คือภาษาเปอร์เซีย วรรณคดีชั้นสูงมาจากเปอร์เซีย

ระหว่างสมัยพระเจ้าพิมพิสารและพระโอรสพระเจ้าอชาตศัตรู แคว้นมคธ ขยายอาณาเขตไปใหญ่แถบลุ่มน้ำคงคานั้น ทางฝ่ายพวกกรีกอารยัน พวกมาซีโดเนียของพระเจ้าเล็กซานเดอร์ก็ยึดกรีกได้หมด ยึดเอเชียตะวันตกตอนใต้ เตอรกีรุกเข้าไปทางตะวันออก ทำลายจักรวรรดิเปอร์เซียได้และครอบครองอินเดียส่วนหนึ่ง (แถบที่ราบปัญจาบ) พระเจ้าอเล็กซานเดอร์ไปสิ้นพระชนม์ที่เตอรกี การที่อินเดียถูกครอบครองโดยเปอร์เซียบางส่วนมายาวนานก็ได้รับอิทธิพลด้านภาษา วรรณคดี มีการเขียนอักษรตัวอารบิคที่ต่อมาก็พัฒนาเป็นอักษรขะโรษติของอินเดีย ที่พระเจ้าอโศกมหาราชทรงใช้เขียนศิลาจารึกต่างๆ

ทีนี้ถอยหลังไปเมื่อราว ๕ พันปีก่อนโน้น สมัยอียิปต์เจริญ พวกอารยันจากเปอร์เซียมาบุกอินเดียทางเดียวที่มาได้ ที่เข้ามาได้คือช่องแคบไคเบอร์ (Khyber Pass) บนแม่น้ำสินธุ ซึ่งเป็นทางผ่านของมนุษย์ยุคโบราณ แม่น้ำสินธุในปากีสถานนี้เป็นที่ตั้งของนครโบราณ (เก่าแก่พอๆ กับอียิปต์) เรียกอาณาจักรโมเฮนโจดาโร (Mohenjodaro) แล้วก็เมืองฮารัปปา (Harappa) บ้านเมืองโบราณสมัยนั้นเจริญมาก มีกำแพงอิฐใหญ่โตล้อมเมือง

มีการวางผังเมือง การระบายน้ำอย่างฉลาดมีตัวหนังสือเป็นแบบอักษรรูปภาพใช้ มีตราประจำจดหมาย มีภาษาของตนเอง โดยเฉพาะมีห้องอาบน้ำใหญ่โตมโหฬาร มีท่อระบายน้ำ มีบ่ออาบน้ำอยู่ในห้องน้ำเจริญมาก นักโบราณคดีขุดค้นพบทุกอย่างที่เป็นความรู้วิทยาการ แต่ที่น่าสนใจมากคือเมืองนี้ไม่ค้นพบอาวุธเลย พบแต่หลักฐานรูปคนนั่งสมาธิแบบพุทธ แบบโยคี มีแห่งเดียวในโลกเป็นแหล่งเดียวในโลกที่เกิดวิชาภาวนา สมาธิ โยคะ ฤๅษี วัฒนธรรมลุ่มน้ำสินธุนี้มีมาก่อนพุทธศาสนานานมากหลายปี

ที่นครโมเฮนโจดาโร (Mohenjodaro) เป็นกระทั่งที่กำเนิดพระคัมภีร์พระเวทย์อย่างพวกรูปฤๅษีนั่งสมาธิภาวนาก็พบที่นี่ พูดจริงๆ สมาธิแบบจีนก็มาจากอินเดียทั้งสิ้น

พวกฝรั่งปั้นรูป เขียนรูปเทวดา ถ้าเหาะได้ก็ต้องมีปีกจึงจะเหาะได้ นี่คือวัตถุนิยมไม่รู้ว่าอำนาจจิต ส่วนของอินเดีย ของไทยนี่นางมณีเมขลามีปีกไหม ก็เหาะไปทั่วเกษียรสมุทร อยู่เป็นเทพธิดาประจำเกษียรสมุทร พวกฤาษีเข้าฌาน ๔ ได้แล้วทำฤทธิ์ได้สารพัด

- มิจฉาทิฏฐิ-สัมมาทิฏฐิ = สรุปแล้วมีแค่นี้
- ความเห็นนอกพุทธ = ก็เป็นจริง ไปไม่รอดหรอก

พูดถึงอาณาจักรออตโตมันของเติร์ก (Turk) ยุโรปตะวันออก เป็นเมืองขึ้นของพวกเติร์กตั้งกว่า ๒๐๐ ปี มาหมดอำนาจตอนสงครามโลกครั้งที่ ๑ เพราะมาเลือกเข้าข้างเยอรมัน สมบัติสุดต่านสะสมไว้ ๖๐๐ ปี หลายร้อยปี

ทีนี้พูดถึงว่าอาณาจักรโรมันเสื่อมลงก็เกิดจักรพรรดิคอนสแตนติน (Constantine) ประมาณ พ.ศ. ๘๐๐ กว่า ได้สถาปนาตั้งเมืองหลวงของอาณาจักรไบเซนไตน์ (Byzantine) หรือโรมันตะวันออก เป็นเขตที่อารยธรรมกรีกและโรมันรอดปลอดภัยหลบหนีจากการรุกรานของพวกเยอรมัน อยู่มาได้อีกพันปี แต่กรุงโรมในยุโรปตะวันตกพังพินาศเพราะพวกเยอรมันนิค

- อาณาจักรโรมันตะวันออกนี้ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเอเชีย แต่ทางโรมันตะวันออกมีกรุงคอนสแตน-ติโนเปิลนครหลวงอยู่ในยุโรป มีช่องแคบ แคบนิดเดียว ชื่อช่องแคบดาร์ดาแนลส์ (ระหว่างเอเชียยุโรป) ติดต่อระหว่างทะเลดำในรัสเซียกับทะเลเมดิเตอเรเนียน

- หลังจากโรมันตะวันตกล่มไปร่วม ๑,๐๐๐ ปี มันถึงถูกพวกเติร์กตีเอาได้ คืออาณาจักรไบแซนไตน์ที่เคยใหญ่โตก็เสื่อมลงในเวลาต่อมา ราวพ.ศ. ๒๐๐๐ (ค.ศ. ๑๔๕๐) ช่วงสงครามครูเสด (Crusades) และพินาศลง เมื่อพวกออตโตมันเติร์ก (Ottoman Turk) ตีได้กรุงคอนสแตนติโนเปิลและเปลี่ยนเป็นศูนย์กลางของพวกออตโตมันมหาอาณาจักรที่ขยายไปทั่วยุโรปตะวันออก

ทีนี้พูดถึงคริสต์ศาสนา ซึ่งเกิดในปาเลสไตน์มาตั้งแต่ก่อนพระเจ้าคอนสแตนตินนานมาก พระเจ้าคอนสแตนตินโรมันเริ่มคือศาสนาคริสต์ ตั้งเมืองคอนสแตนตินติโนเปิลถิ่นนี้เป็นถิ่นเริ่มแรกของออร์ธอด็อกซ์ (คาทอลิกแยกมาจากออร์ธอด็อกซ์) พวกที่อยู่ใกล้ยุโรปตะวันออกอย่างกรีก

เซอร์เบีย รัสเซีย ถึงนับถือออร์ธอด็อกซ์ เพราะในอาณาจักรไบแซนตีน มีคนกรีกไปอยู่เยอะ คัมภีร์ไบเบิ้ลของคริสต์เก่าแก่ที่สุดในโลกก็เขียนด้วยอักษรกรีกโบราณ พวกโรมันนี่เกิดที่หลังกรีกตั้งนาน คัมภีร์ส่วนใหญ่ในยุโรปมาจากลาติน ลาตินก็โรมัน แต่คัมภีร์เก่าแก่ที่สุดเป็นภาษากรีก

พวกกรีกมีอำนาจที่สุดก็สมัยพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราช พวกกรีกโบราณเป็นชาวอินโด-ยูโรเปียน (Indo-European) เรียกชื่อพวกเขาว่า เฮลีนส์ (เอเลนิค) อยู่ตรงปลายสุดของทวีปยุโรป คือตรงที่ยุโรปกับเอเชียกับอัฟริกามาบรรจบกันก็ได้อารยธรรมอียิปต์ เอเชีย ทีนี้พระเจ้าอเล็กซานเดอร์มีกำลังมากที่สุด ตีลงมาจนถึงอินเดีย ลุ่มแม่น้ำคงคา แต่ว่าตัวเองไปตายเสียที่ตุรกีทั้งที่ยังหนุ่มมาก ยังไม่แก่เลย ทีนี้พวกแม่ทัพเอกทั้งหลายก็ตั้งตัวเป็นเจ้า มีอยู่ ๗-๘ คนก็แบ่งดินแดนกัน คนอยู่อิหร่านก็เอาอิหร่านไป คนอยู่อียิปต์ก็เอาอียิปต์ไป คนที่ดังที่สุดคือเมนานเดอร์หรือพระเจ้ามิลินท์ (มิลินทปัญหา) ที่มาเป็นพุทธภายหลัง นับว่าเป็นฝรั่งรุ่นแรกสุดที่เป็นพุทธไปหมดในเขตอัฟกานิสถาน อินเดียเหนือ

พวกกรีกนิยมปั้นรูปเคารพ เทพเจ้าของกรีกเป็นรูปแบบของธรรมชาติ ปั้นรูปเทวดา เทพเป็นรูปเคารพ พอพระเจ้าเมนานเดอร์ (พระเจ้ามิลินท์) มาถือพุทธซึ่งเดิมทางพุทธศาสนาสมัยก่อนคนอินเดียไม่ปั้นองค์พระพุทธรูปเพราะถือว่าศักดิ์สิทธิ์ไม่ควรมีรูป แต่พอมาถึงพวกกรีกก็คิดเป็นภาพเรียกว่า เกรโก-บุดดิส เป็นแบบ Realism แต่ศิลปะกรีกงดงามมากจีวรแบบทำชายงดงามเรียบง่ายเน้นพระพุทธสรีระพระพุทธรูปงามมากชนิดดีจริงๆ เห็นองค์พระเหมือนเห็นจักรวาลนิ่งเฉยแบบพระพุทธรูปนี่ตอนสมัยต้นๆ เอาแบบกรีกมาทั้งนั้น อย่างศิลปะคันธาระ (gandhara Art) เมืองคันธาระอยู่บริเวณตรงจุดจีน เปอร์เซีย กรีก-โรมัน อินเดีย มาพบกันเป็นพุทธมหายาน ศิลปะคันธาระนี้เป็นแบบกรีก โดยเฉพาะในสมัยพระเจ้ากนิษกะ (กานิชกะ) ทรงศรัทธาสร้างวัดและเจดีย์ และสร้างพระพุทธรูปงดงามยิ่ง ช่างอินเดียสมัยหลังก็รับศิลปะนี้แทนความเชื่อเดิมที่เขาไม่ให้มีรูปพระพุทธเจ้า ของเก่าจริงๆ นั้นภาพพุทธประวัติหรือตามเจดีย์ของพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรก็ไม่มีรูป แต่ต่อมาก็ตามสมัยนิยมตามแบบกรีก แต่ว่าอาศัยเอาธรรมชาติเข้ามารวมกันอย่างคิ้วเหมือนพระจันทร์ ลำตัว ต้นกล้วย ช่างทำจีวรเรียบแนบองค์พระ ต้องการแสดงความงดงามของพุทธลักษณะ พระสรีระของพระพุทธเจ้า ส่วนของไทยเราในเรื่องพระพุทธรูปนี้ องค์พระพุทธชินราชนับว่างดงามที่สุดหาที่เปรียบมิได้

องค์พระพุทธชินราชนี้นอกจากจะได้รับการยกย่องว่างามที่สุดในโลกองค์หนึ่งแล้ว ยังปรากฏมีปาฏิหาริย์เป็นที่เคารพนับถือในความศักดิ์สิทธิ์เป็นอย่างมาก คือเมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ แก่พม่านั้น (๒๓๑๐) พม่าบุกเข้าพิษณุโลกแล้วเผาทั้งเมืองพิษณุโลก อย่างวัดพระนาง ซึ่งเป็นวัดของพระมเหสีถูกเผาเรียบ

ส่วนที่วัดที่องค์พระพุทธชินราชประดิษฐานอยู่ก็ถูกเอาบ้าง อย่างตอตะโกก็ยังดำอยู่หลังวัด แต่ปรากฏว่าองค์พระพุทธชินราชไม่ถูกแตะเลย ไม่เสียหายเลย

พม่าทำบาปทำกรรมไว้มาก เผาวัดมากมาย พอหลังสมัยรัชกาลที่ ๓ อังกฤษก็มายึดเอาไปเลย ไทยเราก็อยู่สบายมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓ เพราะอังกฤษมาช่วยยึดพม่าเกือบ ๒๐๐ ปี แต่พม่านี่พอปัจจุบันก็ได้เอกราชบ้านเมืองมันก็ยุ่งอีกแล้ว

พูดถึงพม่าก็มีคนมีบุญเหมือนกัน อย่างสมัยโบราณก็มีพระเจ้าอนุรุทธะ (อโนรธามังช่อ) หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ พอพม่าพ้นจากเป็นเมืองขึ้นอังกฤษ ก็มีอูนุ ท่านอูนุเป็นคนมีบุญมาก ได้ทำสังคายนาพระไตรปิฎกในแผ่นหินศิลาอ่อน สมัยนั้นทางไทยก็มีแล้ว หลวงพิบูลสงครามไปร่วมพิธี เขาทำภูเขาเป็นถ้ำกระทำสังคายนาพระไตรปิฎกในถ้ำ

ตอนนี้พูดถึงความรู้ แหล่งกำเนิดความรู้มี ๒ อย่าง คือตามหลัก Ontology สัจธรรมวิทยา

๑. คิด (Thinking) ตรรกวิทยา discursive
๒. รู้ เป็น (Intuition) รู้จากจิตสมาธิ

ศีล สมาธิ ปัญญา จิตนิ่งเป็นสมาธิ แสงสว่างเกิดขึ้นจากสมาธิเป็นปัญญา ความรู้ เกิดจาก ศีล สมาธิ เรียก ฌานที่ ๑ ฌานที่ ๒-๓-๔ ความรู้จากฌานเรียก อภิญญา

- แต่ก่อนอภิญญาของฤาษีรุ่นแรกที่พระพุทธเจ้าทรงเอ่ยชื่อไว้ด้วย เป็นต้น กำเนิดพราหมณ์ คือ ฤาษี ๑๐ ตน

พระพุทธองค์ทรงถามพวกพราหมณ์ที่มาสอนวิชาพราหมณ์ เธอพูดถึงพราหมณ์ เธอรู้ไหมพราหมณ์ถือกำเนิดที่ไหน มีกำเนิดจากฤาษี ๑๐ ตน เมื่อสมัยโบราณนานมาแล้วล้วนเป็นฤาษีที่รักศีลภาวนาไม่มีสมบัติอะไรไม่ใช่อย่างพราหมณ์ สมัยพระพุทธองค์ที่พราหมณ์เสื่อมลงไปมาก มีทั้งนักบวช priest ชนชั้นปกครองเป็นขุนนาง คนค้าขาย พวกพราหมณ์เป็นสารพัด ไม่ใช่นักบวชเท่านั้น มีหมดทุกอาชีพก็เสื่อมลงมามาก

- ชีวิตแบบพวกฤาษีโบราณก็ไม่ค่อยมี แต่ในสมัยพระพุทธเจ้ายังมีพวกปริพาชก และแบบลัทธิ ๖๑ ปรัชญาหรือทัศนคติของอินเดีย นับได้ว่าในประเทศอินเดียนี้ ไม่มีลัทธิปรัชญาอะไรที่ไหน ที่อินเดียไม่เคยมี เรียกว่าอินเดียนี่เป็นเจ้าแห่งปรัชญา (ดูในนิกาย ๑ ในพระไตรปิฎกพระสูตรทีฆนิกาย) ลัทธิต่างๆ

๑. ความรู้อย่างหนึ่งเกิดจากคิด - หลังเหตุผล Discursil

๒. เกิดจากอภิญญา (Intuition) ศีล - สมาธิ - ปัญญา

- ฤาษีต้องรักษาศีล ๘ ภาวนาสมาธิจิตเกิดอภิญญา เกิดแสงสว่าง เกิดอภิญญา ก่อนสมัยพระพุทธองค์ มี ๕ (ดูคัมภีร์วิสุทธิมรรค) มีเกี่ยวกับฤทธิ์ต่างๆ เหาะเหิน แปลงร่าง ทะลุภูเขา รู้จิตคนอื่น ทีนี้พระโพธิสัตว์บังเกิดขึ้น แต่องค์ที่จะเป็นพระพุทธเจ้าคือบรรลุอภิญญาที่ ๖ ทรงรู้แจ้งอริยสัจ ๔ พระนิพพานเป็นสูงสุดเหนือกว่าอื่นทั้งหมดก็จบเรื่องตรงนี้ จบความคิดผิดเห็นกายใจขันธ์ ๕ เป็นตน

ทีนี้ที่พวกฝรั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็จึงสนใจแสวงหาสัจธรรม หาปัญญาเกิดจากสมาธิก็ต้องมาแสวงหาในเอเชียเพราะในยุโรปกลายเป็นวัตถุนิยมมานานเน พอเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ แล้วก็ครั้งที่ ๒ ฝรั่งก็เลยเริ่มไม่เชื่อวัฒนธรรม วัตถุนิยมของตัวเองก็เลยเริ่มออกหาสัจธรรม โดยเฉพาะหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี่ วัฒนธรรมของยุโรปก็แตกเป็นผง แม้วัฒนธรรมของอเมริกันก็เสียหายมาก โดยเฉพาะเรื่องครอบครัวนี่เสียหายมาก

ตอนจวนสิ้นสุดพระพุทธกาลนี่น่ากลัวพระพุทธศาสนาจะไปอยู่ออสเตรเลีย พ.ศ. ๕๐๐๐ พระสมัย พ.ศ. ๕๐๐๐ หลังสิ้นพระพุทธกาล จะมีผ้าเหลืองเหน็บหูเท่านั้น รู้ภาษาบาลีคำสองคำ ยืนรอคนให้ทานตามทางสี่แพร่ง เมื่อตอนหลวงปู่ชอบมารักษาองค์อยู่โรงพยาบาลปัญญา อาตมากราบเรียนถามหลวงปู่ชอบท่านว่าพระพุทธศาสนาจะอยู่เมืองไทยไม่เกิน ๑,๐๐๐ ปี ตอนปลายพระพุทธศาสนาจะไปอยู่ออสเตรเลียใช่ไหม ท่านว่า "เออ ใช่แล้ว" ท่านว่าพระพุทธศาสนาจะอยู่เมืองไทยอีกไม่เกิน ๑,๐๐๐ ปี ตอนนี้ได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุเสด็จไปประดิษฐานที่ออสเตรเลีย ที่วัดเลอเมียวัดป่าพุทธรังษีเป็นวัดถูกต้องแท้ มีพัทธสีมา มีพระเจดีย์องค์แรกในโลกฝรั่ง

- พวกลูกศิษย์ฝรั่งเล่นผีถ้วยแก้ว พวกฮิปปี้ในออสเตรเลียเขาเล่นถามคำถามพวกผี เขามาเล่นบนพื้นกระดาน เรียกว่า Wishy board (Wigee board) เราเลยทำให้เขาถามถึงเรื่องพระพุทธบาทว่า เคยมีเสด็จมาประทับรอยพระพุทธบาทไหม คำตอบว่า มี (คงค้นในราวพ.ศ. ๔๐๐๐-๕๐๐๐ กระมัง) แต่ตอนนี้ยังหาไม่พบ

พูดถึงพระทางมหายานที่สำเร็จ ตามความเห็นของอาตมาน่าจะมีมิลารีปา (Milarepa) แห่งธิเบต (BE ๑๕๙๖) เดิมเป็นฤๅษีเชี่ยวชาญวิชาไสยศาสตร์ วิชาผี ต่อมาเลื่อมใสพุทธ องค์นี้ท่านสำคัญมาก ท่านองค์นี้แต่ก่อนอยู่ถ้ำไม่รู้กี่เดือนกี่ปี กินแต่ผลไม้จนตัวเขียว ไม่มีเสื้อผ้า บรรลุอภิญญาแล้วจึงกลับมาแต่งตัว พระมหายานที่สำเร็จก็มีองค์นี้องค์หนึ่งที่สำคัญ มีหนังสือทางมหายานเขียนไว้เป็นบทกวีสำคัญมาก The song of Milarepa บทกวีธรรมของท่านมิลารีปา ถูกแปลออกเป็นหลายภาษาแพร่ไปทั่วโลกทั้งภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ท่านเจทซัน (Jetsun) มิลารีปา (Milarepa) เกิดอยู่ในราวปี BE ๑๕๙๖

ทีนี้มาว่าเรื่องประวัติยุโรปอีกทีนะคือเรื่องชนเผ่าเยอรมัน (เยอรมันนิค) สมัยเริ่มบุกเข้าในรัสเซีย ฝรั่งที่เจริญรุ่นแรกของยุโรปก็คือกรีก กรีกนี้ตั้งอยู่ตอนใต้ของคาบสมุทรบอลข่าน (Balkan)

คำว่ากรีกนี่จริงๆ เป็นชื่อชาวโรมันใช้เรียกเอง แต่พวกกรีกโบราณเขาเรียกตัวเองว่า เฮเลี่ยน (Hellenes) (เฮเลน) พวกกรีกมีความเจริญมาก อย่างกรุงทรอย (Troy) เป็นนครเก่าแก่ มีความเจริญ

สูงสุด มั่งคั่งทางการค้า เจริญทางวรรณคดีเป็นอย่างมาก การปกครองก็เข้มแข็ง มีระบบอย่างพวกนักรบสปาร์ต้า (Sparta) ต่อมาประมาณ ๕๐๐ ปีก่อนคริสตกาลก็มีการรบระหว่างกรีกกับเปอร์เซีย

ทางด้านความคิดลึกซึ้งด้านปรัชญากรีกก็เจริญสูงสุด มีบุคคลสำคัญอย่างโสเครตีส (Socrates) เพลโต (Plato) อริสโตเติล (Aristotle)

จนมาถึงสมัยของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ ซึ่งเป็นโอรสของพระเจ้าฟิลิปที่ ๒ แห่งมาเซโดเนีย ซึ่งถูกลอบฆ่าตาย (ประมาณ ๓๖๐ ปีก่อนคริสตกาล) พระเจ้าอเล็กซานเดอร์ได้ครองราชย์ต่อจากผู้เป็นบิดา เมื่อยังหนุ่มมากอายุได้ราวๆ ๒๐ กว่าๆ มีอริสโตเติล นักปราชญ์เอกของกรีกเป็นอาจารย์

ด้วยเหตุนี้อเล็กซานเดอร์จึงมีปรีชาสามารถมากก็ขยายอาณาเขตต่อจากพระราชบิดาได้ให้อิสรภาพเมืองต่างๆ ที่เป็นเมืองขึ้นของเปอร์เซียให้เป็นอิสรภาพทางเอเชียไมเนอร์ทั้งหมด ยกทัพเข้าซีเรียข้ามคลองสุเอซเข้าไปถึงนครอียิปต์ แล้วยกทัพผ่านที่ราบสูงผ่านภูเขาเข้าอิหร่าน เข้าไปในอินเดียมีชัยชนะตลอดลุ่มแม่น้ำสินธุ ตั้งใจจะตีให้ตลอดแม่น้ำคงคา แต่ไม่สำเร็จต้องกับกรุงบาบิโลน

ต่อมา ๓๐๐ ปีก่อนคริสตกาล พระเจ้าอเล็กซานเดอร์ก็เป็นไข้สิ้นพระชนม์ อายุยังหนุ่มมากๆ ราวๆ ๓๐ ปีกว่าๆ เนื่องจากบาดเจ็บจากสงคราม อาณาจักรที่ขยายไปกว้างขวางไพศาลยิ่งใหญ่ กับความพยายามที่จะให้คนต่างชาติ มารวมอยู่ด้วยสันติภาพในจักรวรรดิเดียวกันก็สิ้นสุดลง ต่อมาจักรวรรดิเฮเลนนิคเกือบทั้งหมดนี้กอยู่ใต้อำนาจของจักรวรรดิโรมัน

ส่วนแม่ทัพนายกองของพระองค์ก็แยกกันไปใหญ่ตามเมืองต่างๆ อย่างเมนานเดอร์ก็มาเป็นพระเจ้ามิลินท์ (ในเรื่องมิลินทปัญหา) ที่อยู่ยุโรป อียิปต์ ต่อมาก็มาเป็นของจักรวรรดิโรมัน

(ตั้งอาณาจักรใหญ่ครั้งแรกของโรมัน ตามยาวตั้งแต่บริเวณอังกฤษจนจดเปอร์เซีย) คือมันขึ้นไปทางเหนือไม่ได้ ลองนึกภาพดูซินึกถึงอิตาลี (Italy) เหนืออิตาลีเป็นภูเขาแอลป์สูงใหญ่ เทือกเขายาว มีป่าไม้หนาทึบ เหนืออิตาลีไปก็มีพวกเยอรมัน พวกไวกิ้ง (Viking) อยู่ยอดสุด คืออิตาลี

มันทูนยุโรปกลางและยุโรปเหนือไว้บนหัวมีเป็นเผ่าๆ มี ๒ เผ่าใหญ่ พวกเซลติก (ไม่ใช่เยอรมัน) คือ มันมารบกับโรมัน มันบุกเข้าอิตาลีนับแต่สมัยโบราณพวกโรมันพวกแรกเป็นคนชั้นต่ำ พวกที่สร้างความเจริญแรกๆ ในโรมเป็นพวกคนทางเอเชีย ต่อมาพวกเยอรมันไล่พวกเซลติกหนีไปฝรั่งเศส ไปสเปน ตั้งแต่ไอร์แลนด์คริสเตียน ก็เริ่มก่อตัวที่ไอร์แลนด์ก่อน แพร่ไปอังกฤษ พวกเซลติกไปอยู่ฝรั่งเศสก็ไปอยู่ทางสเปนก็มีเรื่องรบกันอยู่เรื่อยจนปัจจุบัน

- เดิมฝรั่งเศส พวกแฟรงค์ (Frank) จริงๆ นี่ก็คือคนเยอรมันเผ่าหนึ่ง (ในจำนวนกว่า ๑๐ เผ่า)

- ในฝรั่งเศสพากันตื่นวัฒนธรรมโรมันก็นิยมใช้คำโรมันเลย กลายเป็นภาษาฝรั่งเศส อิตาลีก็เลยเป็นคล้ายๆ ภาษาบาลี ภาษาบาลีในภาษาไทยมีมากมาย ส่วนพวกเยอรมันแท้ๆ ก็อยู่ในเยอรมันใช้ภาษาเดิม

ตอนนี้เยอรมันยังแบ่งเป็นก๊กเป็นเผ่าต่างๆ หลายเผ่า พอโรมันอ่อนอำนาจ เพราะปราบเยอรมันไม่ได้ คือตอนหลังโรมันอ่อนแอมาก นอกจากพวกเยอรมัน (ก็อธ goths) ที่ยังป่าเถื่อนนี้ก็ยังมีพวกฮั่นจากเอเชียที่พยายามรุกรานอาณาจักรโรมัน พวกฮั่นเข้ามาตียุโรปมาทางด้านตะวันออก แถบโรมาเนีย ฮังการี ยูโกสลาเวีย มีแม่ทัพชื่อดังคนสำคัญคือ อาติล่า ต่อมาก็ตายในสงคราม ต้องถอนทัพออกจากกรุงโรมแล้วค่อยๆ เสื่อมสลายไป

พวกกรุงโรมสมัยนั้น เมื่อถูกเผ่าเยอรมันบุกลงมา บ้านเมืองแตก ผู้คนไม่มีที่พึ่ง อำนาจส่วนใหญ่อยู่ในวัด คนหลบไปพึ่งวัดเหมือนค่ายทหารใหญ่ (Fort) มีสันตะปาปามีอำนาจมาก เกิดแตกแยกจักรวรรดิไบแซนไตน์เรื่องรูปเคารพ ทางสันตะปาปาต้องการให้มีรูปเคารพก็เลยไม่ถูกกันกับจักรพรรดิแห่งกรุงคอนสแตนติโนเปิล

ในที่สุดก็องค์สันตะปาปาก็ยอมรับกษัตริย์ของพวกแฟรงค์ (เยอรมันนิค) คือโป๊ปนี้เป็นใหญ่แต่ไม่มีอำนาจทางทหาร พวกเยอรมันนี่มันคนป่าไม่มีวัฒนธรรม แต่มีอำนาจมีกำลังก็เลยมารวมกันคือคนโรมันเขามีวัฒนธรรม เหมือนคนตาบอดแต่ขาดีแข็งแรงกับคนขาไม่ดีแต่สายตาดี ก็มาขี่คอรวมกันก็ใช้การได้ ประโยชน์ร่วมกัน สันตะปาปา สตีเฟนแห่งโรม ก็ทำพิธียกลูกชายของกษัตริย์

เปเปง (Pepen) คือพระเจ้าชาลเลอมาญ จักรพรรดิ Charlemagne (ราวปีค.ศ. ๗๐๐-๘๐๐) เป็น Charl the great มีการเอามงกุฎมาสวมทำพิธีใหญ่โต มีการเป่าแตร มีขบวนพาเหรดงดงาม

พระเจ้าชาลเลอมาญเป็นพระเจ้าแผ่นดินที่ยิ่งใหญ่มาก ตีอาณาเขตโรมันคืนมาจากพวกลอมบาร์ค ได้ด้วย เป็น King ที่ฉลาดมีปรีชาสามารถมาก เป็นจอมทัพที่ยิ่งใหญ่รวมยุโรปได้เกือบทั้งทวีป เป็นมหาอาณาจักรโรมันคาทอลิก (เว้นไปไม่ถึงนอร์เวย์ สวีเดน) เป็นกษัตริย์ที่มีเดชานุภาพมาก แต่พระองค์มีลูกชายหลายคน และเคร่งครัดตามประเพณีเดิมของพวกแฟรงค์ คือลูกทุกคนต้องเป็นผู้แบ่งสมบัติพ่อ

พอพระเจ้าชาลเลอมาญสิ้นพระชนม์ ดินแดนก็ต้องถูกแบ่งตามจำนวนโอรส ตามประเพณีของแฟรงค์ก็ทำให้เกิดการแย่งชิงกันในหมู่พี่น้อง ส่วนในฝรั่งเศสกับเยอรมันเก่าก็เลยแตกกัน ต่อมาในแดนเยอรมันก็มีเป็น Confideration สหพันธ์เจ้าก็มีการโหวต (Vote) กัน จะเอาใครมาเป็น King ก็เลยแตกกัน ฝรั่งเศสกับเยอรมันก็แตกกันเองตอนนี้

สมัยนั้นในอิตาลีอะไรๆ ก็เยอรมันทั้งนั้น พวกเยอรมัน ปรัสเซียทำให้เยอรมันเป็นชาติทหารปู่ของ (King) ไกเซอร์ทำกองทัพเยอรมันให้เข้มแข็งที่สุด แคว้นปรัสเซียเฉพาะบิสมาร์ค นายกรัฐมนตรีคนสำคัญ (นายกเหล็ก ๑๘๗๑-๑๘๙๐) ที่เยอรมันเกิดการรวมตัวเป็นอาณาจักรได้เพราะนโปเลียน (ของฝรั่งเศส) (๑๗๑๒-๑๗๘๐) มาบุกมัน เยอรมันก็รวมหัวกันทางเยอรมันได้พระเจ้าเฟเดอริคมหาราช (Ferderik the great) (๑๗๑๒-๑๗๘๐) รวบรวมอาณาจักรให้ทันสมัย ก็ต่อมาเป็นเยอรมันในปัจจุบันนี้

เยอรมันทางเหนือบุกเข้าไปรัสเซียเรื่อยๆ พวกสล๊าฟพวกนี้เจริญทีหลังคนอื่นเขา มองโกลนี่มันยึดรัสเซียมาก่อน แต่ก่อนนั้นรัสเซียยังไม่เป็นปึกแผ่น ยังอยู่ใต้ปกครองของมองโกลร่วม ๑๕๐ กว่าปี

เมืองคีฟ (ทางตอนใต้ของรัสเซีย) เมืองนี้เจริญด้วยทางการค้าขายกรุงมอสโคว์นี่ตั้งทีหลังอยู่ทางเหนือทางทะเลบอลติก เมืองคีฟอยู่ใกล้ทะเลดำ สมัยรัสเซียรวมกันเป็นมหาอำนาจได้ President ของคีฟเป็นรัฐมนตรีต่างประเทศของรัสเซีย

สมัยพระเจ้าปีเตอร์มหาราช (Peter the great) รวบรวมรัสเซียได้ไล่มองโกลออกไป อาณาจักรรัสเซียยาวออกไปเรื่อยจนจดฝั่งแปซิฟิกถึงบางส่วนในเกาหลี (ไซบีเรีย) จึงได้ไปรบกับญี่ปุ่น

- กรุงวลาดิวอสต๊อกยื่นไปใกล้เกาหลีเหนือมาก เพราะฉะนั้นมันไม่ค่อยจะถูกกันหรอก

- ก็เป็นอันได้ความสงบมา ๕๒ ปีกว่าๆ เมื่อยุโรปมาตั้งแต่สมัยโรมันมานั้นไม่เคยว่างเว้นสงคราม ทุก ๑๐-๒๐ ปี ฝรั่งมันต้องรบกันสันติภาพที่ยั่งยืนในยุโรปครั้งแรก เมื่อเยอรมันรบชนะ นโปเลียนที่ ๓ ตั้งแต่ ๑๘๗๕-๑๙๑๔ ตั้งแต่บิสมาร์ค (ออตโต ฟอน บิสมาร์ค) นายกร.ม.ต. ของรัสเซียคนสำคัญในการรวมเยอรมัน

- พระเจ้าวิลเลี่ยมที่ ๒ กษัตริย์ปรัสเซียสนับสนุนบิสมาร์ค

- นายพลมอลเก้ คนสำคัญในการรวมเยอรมัน ต่อมามีการสร้างทางรถไฟสายเบอร์ลินพระเจ้าวิลเลียมที่ ๒ แตกกับนายพลบิสมาร์ค

- เมื่อครั้งก่อนพระพุทธเจ้าหลวง ร.๕ เสด็จฯ เยอรมัน นายพลบิสมาร์คมาถวายการต้อนรับ

- ยุโรปในยุคสันติภาพ ๔๕ ปี นานสุดก็ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๑ ยุคนั้นเป็นยุคทองของยุโรปสมัยควีนวิคตอเรียของอังกฤษตรงกับสมัย ร.๕ ของไทยยุคนั้นอังกฤษพระอาทิตย์ ไม่ตกดินครองเมืองขึ้นมากที่สุด รอบโลกมีแต่เมืองขึ้นอังกฤษ

- สมัยนั้นเป็นยุคใหม่ของเอเซีย เอเซียทั้งทวีปตกเป็นเมืองขึ้นฝรั่ง ยกเว้น ไทย ญี่ปุ่น จีนถูกบุกยึดอย่างหนัก แต่หลายประเทศในเอเซียเห็นฝรั่งเป็นเทวดา ฝรั่งก็จัดประเพณีรูปแบบฝรั่งวัฒนธรรมผู้ดีฝรั่ง กินอยู่อย่างมีพิธีรีตองมาก แบบผู้ดีฝรั่ง ฝรั่งก็สร้างวัฒนธรรมประเพณีมาก แต่หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ วัฒนธรรมยุโรปก็พังหมด เสียเมืองขึ้นไปเกือบหมด พวกนิยมเสื้ออกแข็ง ใส่เสื้อราตรีกลายเป็นพวกฮิปปี้ นิยมกางเกงขาด เสื้อขาด เดินตามถนนไปมากมาย

- ยุคทองสมัย ร.๕ ของไทย มาเดี๋ยวนี้เหมือนตายไป มันตายหายไปหมดแล้ว วัฒนธรรมแบบไทยๆ นิสัยใจคอ สามัญสำนึกความคิดเปลี่ยนไปหมดมากมายไปในทางเสียหายทั้งศีลธรรมและสิ่งแวดล้อม

- คนไทยเดี๋ยวนี้ก็ไม่รู้จักตัวเองไม่รู้เรื่องพระพุทธศาสนาไปหาว่า พระพุทธศาสนาเป็นปรัชญาเป็น Philosophy มันแย่ มันเอาแต่กิเลสเข้ามาพูด พระพุทธศาสนาคือโลกุตตรธรรม คือเหนือโลก พระพุทธเจ้า ทรงว่า "ถ้ารู้จักความโง่ พอเป็นบัณฑิตได้บ้าง" นี่ตัวเองก็ไม่ได้เรื่อง แล้วจะอวดดีไปวินิจฉัยพระพุทธศาสนา แม้แต่ศรัทธาพระธรรม พระสงฆ์ ก็ยังไม่มี ไม่รู้มันเป็นพุทธแบบไหน

- เมืองไทยนี้ เวลานี้ เมืองไทยยังได้ดีเพราะคนอื่น เขาแย่กว่า ภัยฝนแล้ง ภัยน้ำท่วม ภัยไฟไหม้ป่าของเพื่อนบ้านเขาหนักหนากว่า

- อย่างบ้านเราพอว่ากลัวฝนจะแล้งฝนก็เทลงมา เดือนเมษายน-พฤษภาคม ปี ๔๒ เล่นเอาน้ำท่วม กลัวจะแล้งน้ำก็กลับเหลือล้น

- อย่างข้าวขายไม่ออกอยู่ดีๆ บังกลาเทศมันยุ่ง เราก็เลยได้ขายข้าวดี

- เมืองอื่นการเมืองเกิดวุ่นวาย นักท่องเที่ยวก็เทลงมาเมืองไทย

- คนไทยชอบโปรฝรั่งอยู่แล้ว ให้บริการดี ถูกกว่าเมืองอื่น

- ทั้งๆ ที่เวลานี้มันฟองสบู่แตก

- แต่เมืองอื่นบ้านอื่นยุ่งกว่าบ้านใกล้เรือนเคียงมันวุ่นวาย ไทยก็เลยพออยู่ได้ ฝรั่งมันจึงอยากทำเป็นออฟฟิศกลาง ฝรั่งมันจึงยึด ไอเอ็มเอฟ ทีนี้ไทยก็เลยโดน I.M.F.

ตอนที่ ๒

วันพุธที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ หลวงปู่เมตตาเล่าหลังฉันภัตตาหารเช้า

เรื่องโคโซโวนี่ สงครามมันจะยืดเยื้อ ตอนนี้รัสเซียก็เข้าไปแล้ว อเมริกาเขาก็อ้างว่าบอมบ์ (Bomb) ผิดไปลงเอาสถานทูตจีน อ้างว่าดูแผนที่เก่าเลยทิ้งผิดไป คือ ถ้าไม่บังเอิญจริงๆ ก็ต้องเป็นแผน แต่น่ากลัวจะเป็นแผนกลัวจีนแดงเข้ามามีอำนาจในตลาดโลกเกินไปมากกว่า จีนนี่สำคัญมากนะ ตั้งแต่โบราณมาจนเดี๋ยวนี้ จีนเคยขับไล่อเมริกา ไล่ฝรั่งออกไปจนเกิดเรื่องก๊กมินตั๋งจนเป็นคอมมิวนิสต์ ยังไงๆ คนจีนก็ถือจีนเป็นจีนวันยังค่ำ เขาฉลาดลึกซึ้งมาก

คำว่าแขกมานี่ คือคนไทยแต่โบราณ มีการค้าขายกับแขกมามาก พวกแขกเปอร์เซีย แขกอิหร่าน พ่อค้าสมัยโบราณเป็นแขกมากกว่าจีน จึงเกิดการไปมาหาสู่กัน ฉะนั้นคนที่มาบ้านมักจะเป็นพวกแขก ก็เลยเกิดคำว่า "แขกมา" จนเดี๋ยวนี้ ใครมาหาที่บ้านเราก็พูดว่า "แขกมา"

สงครามในโคโซโว

เรื่องเงินมีขา

เรื่องนี้คือเริ่มที่แถวมะละกา มีการขายเครื่องเทศ ดินแดนบริเวณเอเชียอาคเนย์นี้เป็นบริเวณที่มีความความสำคัญทางยุทธศาสตร์มากที่สุดอีกแห่งของโลกด้วย คือช่องแคบมะละกา ซึ่งอยู่ระหว่างเกาะสุมาตรากับแหลมมลายู เป็นทางยุทธศาสตร์และทางการค้าขายระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย พ่อค้าชาวโรมันโบราณพ่อค้ายุโรป อินเดีย จีน อาหรับ ได้นำวัฒนธรรมมาถ่ายทอดพร้อมกับการค้าขายสินค้าพวกเครื่องเทศ ยาง ชา กาแฟ คือพ่อค้ายุโรปผ่านอินเดียจะเข้าอียิปต์ก็ผ่านเมดิเตอร์เรเนียนไปกรีกไปกรุงโรมล้วนต้องมาผ่านเกาะมะละกา

พวกบาเบเรียน (ชนกลุ่มเล็กของเยอรมันในจำนวนมากมายหลายเผ่า) พวกหนึ่งมาอยู่อิตาลีใต้ ซึ่งต่อมาก็ให้เกิดเมืองเวนิช (Venice) (อย่างตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาลนี้ก็ลอกแบบสถาปัตยกรรมเวนิชมาเลย) กรุงเวนิช (Venice) อยู่ในจุดเมดิเตอร์เรเนียน เป็นศูนย์กลางค้าขายระหว่างยุโรปกับเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดเครื่องเทศเรือใบของแขกพราหมณ์ของอินเดียและของอาหรับก็รุ่งเรืองเจริญอยู่แถบมหาสมุทรอินเดีย ทะเลแดงมาเก่าแก่นานแล้ว

ฉะนั้นตั้งแต่ราวค.ศ. ๕๐๐ ถึงราวศตวรรษที่ ๑๕ ก็มีอาณาจักรใหญ่ๆ ในภูมิประเทศแถบนี้เจริญขึ้น แล้วเสื่อมลงผลัดกันไปอย่างอาณาจักรฟูนัน จามปาเขมรและมอญ ส่วนทางทะเล ได้แก่อาณาจักรศรีวิชัยกับมัดจาปาหิต วัฒนธรรมของอินเดีย ฉะนั้นพระพุทธศาสนากับศาสนาพราหมณ์ซึ่งมาแพร่หลายแถบนี้สืบเนื่องจากอิทธิพลอินเดีย

ส่วนจีนก็แล่นสำเภาค้าขายไปอินเดียตะวันออกกลางกับยุโรปจีนมุ่งค้าขาย ไม่ยุ่งการเมือง เว้นแต่เมืองญวนจีนปกครองโดยตรง คนญวนรับอิทธิพลจากจีนมานานแล้ว พอช่วงศตวรรษที่ ๑๕-๑๖ พวกอิสลามก็เข้ามาแพร่ทางนี้ พวกอาหรับและชาวเปอร์เซียมาค้าขายถึงคาบสมุทรมลายู และเกาะอินโดนีเซียต่อมาเกาะมะละกาก็กลายเป็นศูนย์กลางการค้าและศาสนาอิสลามไป

ทีนี้พวกอาหรับนี่เดิมเจริญอยู่แถวทะเลแดง และก็มีอาหรับเร่ร่อนก็มีมานานอยู่ตามเมืองเล็กๆ รู้จักเดินทะเลมานาน เขาทำเรือไม้ เรือฟากไม้ เรือใบต่างๆ มุ่งแต่การค้าขาย ไม่ยุ่งเรื่องอาวุธ

ทีนี้เรื่องมันก็มีเมื่อโปรตุเกสเข้ามายึดมะละกา แต่โปรตุเกสต้องกายึดเพื่อค้าขายเอาเครื่องเทศกับวัตถุดิบต่างๆ เท่านั้น ทำสถานีค้าขายของตน เรียกหมู่เกาะเหล่านี้ว่า "หมู่เกาะเครื่องเทศ" (The Spice Islands)

ทีนี้พวกยุโรปอื่นๆ อย่างสเปนก็อยากได้บ้าง แต่ติดว่าพวกตุรกียังมีอำนาจยึดกรุงคอนสแตนติโนเปิล (ราวค.ศ. ๑๔๐๐ กว่า) ทำให้พวกยุโรปจะมาทางบกมาเอเชียลำบากก็เลยพยายามหาทางมาทางทะเล

ส่วนสเปนก็มีเฟอร์ดินาน แมกเจลลาน สำรวจทิศตะวันตกของมหาสมุทรแอตแลนติกไปปลายสุดของทวีปอเมริกาใต้ มาฟิลิปปินส์อ้อมแหลมกู๊ดโฮปกลับไปสเปนได้ (ต่อมาเฟอร์ดินานรบกับพวกชาวเกาะและเสียชีวิตไป) ก็เลยโปรตุเกสกับสเปนมันก็แข่งขันแย่งกันเรื่องเกาะเครื่องเทศนี้

แล้วก็มีพวกฮอลันดา ซึ่งมาตั้งมั่นระหว่างเกาะชวากับเกาะสุมาตรา ส่วนโปรตุเกสอยู่ที่มะละกา

ตอนมาร์โคโปโล (พ่อค้าชาวเวนิช) มาจีนนั้นฝรั่งยังไม่มีอำนาจทางเรือ ยังไม่รู้จักการเดินเรือเข้ามหาสมุทรอินเดีย แต่ก่อนสมัยโบราณนั้นการเดินเรือสายหนึ่งต้องออกทะเลแดงต้องมาผ่านตะโกล่า (ตะกั่วป่าของไทย) ใกล้คอคอดกระขนของขึ้นบกแล้วลงอ่าวไทยไปต่ออีก (สมัยพวกมอญโน่นแน่ะ)

สมัยมาร์โคโปโลเป็นพ่อค้าเวนิช เมื่อ ๔๐๐ กว่าปีก่อน ทางบกก็มีทางไปทางเตอรกี อิหร่าน ผ่านเอเชียกลางไปกำแพงเมืองจีน เป็นเส้นทางพระถังซัมจั๋ง ตามบันทึกของภาคตะวันตกของพระถังซัมจั๋ง ฝรั่งต้องใช้เป็น (Record) เอกสารอ้างอิง เพราะเป็นบันทึกการเดินทางของจริงรายวันและจดละเอียดมาก (เดี๋ยวนี้มีแปลเป็นภาษาไทยเล่มใหญ่ = บันทึกเล่มนี้)

คือสมัยราชวงศ์หงวน (ค.ศ. ๑๒๐๐-๑๓๐๐ กว่า) จีนตกอยู่ใต้การปกครองของมองโกลที่ตั้งราชวงศ์หงวนขึ้น มีเมืองหลวงคือปักกิ่ง อาณาเขตตอนนี้ขยายกว้างใหญ่มาก คือจักรพรรดิเจงกีสข่านและกษัตริย์ไทจง (โอรส) ยกไปตียุโรปจนถึงลุ่มแม่น้ำดานูปในยุโรป ต่อมาสมัยกุปไลข่านก็ตียึดได้มณฑลยูนานของจีน ธิเบต ตีได้ญวนหมด ตอนเจงกีสข่านนั้นพยายามจะตีจีนแต่ตีไม่ได้ก็เลยไปตีรัสเซียแทน พอถึงสมัยกุปไลข่านก็สามารถตีเข้าจีนได้ ราชวงศ์หงวนดูเหมือนอยู่ได้ ๑๐๐ กว่าปี ตรงกับสมัยสุโขทัยของเรา ตอนนั้นก็มาร์โคโปโลก็มาค้าขายกับจีนเป็นคนเก่งฉลาด จักรพรรดิกุปไลข่านตั้งให้เป็นเสนาบดีใหญ่ สมัยนั้นจีนเจริญมากคือเจริญมากมาตั้งแต่ราชวงศ์ถัง อาณาจักรสมัยราชวงศ์ถังกว้างใหญ่ที่สุด ทุกอย่างเจริญสูงสุดจนถึงด้านกวี ด้านภาษา เจริญมากที่เมือง "เซียงอาน" เมืองหลวงของ "ถัง" ก็มาโยงเรื่องพระถังซัมจั๋ง (ค.ศ. ๖๐๐ กว่าๆ) หลวงจีนเหี้ยนจงได้แสวงบุญจากนครหลวงเซียงอาน ผ่านเอเชียกลางไปอินเดียแล้วกลับมาจีนพร้อมตำราพระไตรปิฎกทางพระพุทธศาสนาและได้อัญเชิญพระธาตุมาด้วย มาแปลตำราพุทธศาสนาเป็นภาษาจีน สมัยนั้นจีนสนใจพระศาสนามีวัดพุทธเป็นหลายพันวัด ทีนี้ต่อมาพวกเติร์ก (Turk) ยกเข้ามาตีจีน ราชวงศ์ถังก็เสื่อมสลายไป ต่อมาก็มาเป็นราชวงศ์ซ่ง (ค.ศ. ๙๐๐-๑๒๐๐ กว่า) มีเงินเหรียญจีนใช้เป็นมาตรฐานการค้าขายบวกเริ่มสร้างกองทัพเรือไว้ป้องกันเมืองชายทะเลของตน จีนได้เริ่มมีกองทัพเรือสมัยราชวงศ์ซ่งนี้

ทีนี้ก็ย้อนมาที่ราชวงศ์หงวน (ค.ศ. ๑๒๐๐-๑๓๐๐ กว่าๆ) จีนเจริญมากที่สุดอีก ตอนนั้นวัฒนธรรมจีนกับอินเดียมาเจอกัน วัฒนธรรมวิทยาศาสตร์ของฝรั่งตะวันตก มาร์โคโปโลชาวเวนิชก็มาได้ดีเป็นเสนาบดีใหญ่ช่วยจักรพรรดิกุบไลข่านอยู่ ๑๐-๑๕ ปี มาร์โคโปโลเขียนบันทึกเล่าไว้ เรื่องความเจริญของจีน บันทึกนี้สำคัญมาก

สมัยนั้นพวกฝรั่งเริ่มตื่นจีนเป็นพวกจีนวิเศษแต่ว่าฝรั่งมันมีเรือรบ เรือเหล็ก ปืนใหญ่ อาวุธฝรั่งเหนือกว่า ของพวกเอเชียมีแต่เรือใบใหญ่ๆ มาร์โคโปโลเองเมื่อกลับไปเวนิช ไปเล่าอะไรเขียนอะไรไม่มีใครเชื่อหาว่าบ้า ตอนนั้นในอิตาลีมันยุ่งเรื่องการเมืองพระก็มีอำนาจมาก มาร์โคโปโลก็เลยถูกจับขังอยู่ในคุก ก็ให้คนที่ถูกขังด้วยกันช่วยจดตามคำบอกแล้วเอาแอบไว้

หลังยุคมาร์โคโปโล ฝรั่งก็ทำลายการเดินเรือในมหาสมุทรอินเดียทั้งหมด โปรตุเกสนี่เป็นชาติแรกที่กล้าออกเดินทะเล ต่อมาก็สเปน เรียกว่ารอบอัฟริกา ทะลุแหลมกู๊ดโฮป (Good hope) เจออินเดียเข้าก็ยึดเลย ต่อจากนั้นก็เข้าครองแทน “ใครเป็นเจ้าทะเลคนนั้นเป็นเจ้าทรัพย์” ที่สำคัญผูกขาดการค้าขาย การขนส่งทางทะเลเบ็ดเสร็จเลย แล้วก็เริ่มสอนศาสนา ต่อมาก็เกิดมีการค้าทาสด้วย

ทีนี้ดูเงินมีขามันเดินจากมะละกา ความร่ำรวยทรัพยากรร่ำรวยเงินทองจากการค้าขายก็จากมะละกา นี่พวกโปรตุเกสก็รวยมากมีอำนาจมาก ทำให้อำนาจเดิมของเวนิชก็น้อยถอยไป สมบัติและเงินทองก็ย้ายไปอยู่ลิสบอน (Lisbon) เมืองหลวงโปรตุเกส ที่โปรตุเกสนี่มีเจ้าชายเก่งฉลาดการเดินเรือชื่อเจ้าชายเฮนรี่ (Henry the navigator) จัดการสำรวจทางมหาสมุทรแอตแลนติกไปตะวันตกของอัฟริกา พบแหลมกู๊ดโฮป (Good hope) ต่อมาก็มีนักสำรวจชื่อดังวาสโกดากาม่า (Vasco da Gama) ชาวโปรตุเกสอีก แต่ได้พวกอาหรับซึ่งช่ำชองทะเลมานำทางให้ ก็ไปจนถึงตะวันตกของอินเดียก็ทำให้ค้นพบการเดินทางสายใหม่ระหว่างยุโรปกับเอเชีย โดยอ้อมแหลมกู๊ดโฮป ทำให้พวกยุโรปอยากมาค้าขายกับเอเชีย ทีนี้ก็มาพวกฮอลแลนด์ (Dutch) ฮอลันดามามีอำนาจในทะเล ก็มายึดอินโดนีเซีย พระนางอิสซาเบลล่าแห่งสเปนก็ส่งคริสโตเฟอร์โคลัมบัสออกสำรวจ และไปเจริญทางการทูตกับอินเดีย แต่เส้นทางทางทะเลส่วนใหญ่โปรตุเกสครอบครอง โคลัมบัสก็ต้องหาเส้นทางอื่นไปทางตะวันออก และไปจนถึงอเมริกากลาง

ต่อมาโปรตุเกสกับสเปนก็ไม่ถูกกัน แย่งกันค้าขายสินค้าค้าทาส ฮอลันดามีอำนาจทางทะเลที่เมืองแอนเวิ๊ปก็รวยมาก ต่อมาอังกฤษก็เป็นเจ้าทะเลโดยเฉพาะมหาสมุทรอินเดีย เมดิเตอเรเนียนก็เกิดลอนดอนแบงก์ (London Bank) เงินก็มากองอยู่ที่อังกฤษ ส่วนสเปนนั้นเจรจากับโปรตุเกสลดข้อพิพาทและสเปนหันไปสนใจอเมริกาได้แทน จนถึงสมัยมหาสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ อำนาจเงินก็ไหลไปอยู่อเมริกาหมด ตกลงทรัพย์มหาศาลในยุโรปก็ย้ายไปอเมริกาอีก

ทีนี้มาพอเกิดสงครามเกาหลี ญี่ปุ่นก็สิ้นเนื้อประดาตัวจากสงครามโลก พอมาเกิดสงครามเวียดนาม อเมริกาก็ขนเงินทองขนอาวุธยุทโธปกรณ์มาเอเชียก็มาซื้อของญี่ปุ่นใหม่อีก สินค้าช่วงแรกของญี่ปุ่นก็ของเด็กเล่น นาฬิกา แว่นตา เริ่มด้วยของที่คนดูถูกว่า "ของญี่ปุ่น" ต่อมาก็พัฒนาพัฒนาขึ้นก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ก็มีกล้องถ่ายรูป วิทยุ เครื่องใช้ไฟฟ้าก็เจริญขึ้นเร็วมาก เครื่องใช้ไฟฟ้า วิทยาศาสตร์ หุ่นยนต์ ไฮเทคโนโลยีหมด ญี่ปุ่นก็กลับเป็นเจ้าโลก เงินก็ย้ายมาอยู่ที่ญี่ปุ่น ตอนนี้สมัยคลินตัน (Clinton) ของอเมริกานี่ นี่เงินมาขามันเดินได้ = เริ่ม

"มะละกา (Madagascar) เวนิช (Venice) ลิสบอน (Lisbon) แอนเวิ๊ป (Antwerp เมืองท่าในเบลเยี่ยม)"

ลอนดอน อเมริกา ญี่ปุ่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia) ก็จะมาแถวหมู่เกาะมะละกาตามเดิม แล้วก็ลงมาที่ไทย-อินโดนีเซีย มาเลเซีย-สิงคโปร์ พอปีค.ศ. ๑๙๙๙ เงินกลายเป็นกระดาษก็มาจบที่พี่ไทย รวยกันจนฟองสบู่แตก ตอนนี้อย่าหวังว่าจะรวยกลับเป็นฟองสบู่อีกไม่มีทางง่ายๆ ต้องเลี้ยงตัวเองแล้วไม่พึ่งใครพึ่งตัวเองทำเองใช้เองก็เรียบร้อย

Thai Economics

เศรษฐกิจของประเทศไทย ก็คงเหมือนกัน
หรือหลายต่างประเทศที่ลูกน้อง ของไทย
โดยทั่วไป แต่ไทยแย่ไปมาก ต้องเป็นหนี้มาก
แล้ว มีอ่อนอยู่บ้าง ไม่ไปยุ่งกับใคร แต่ต้อง
ให้คน ก็อย่าไปกีด เดินไปเองได้ ตามแต่
ระวังตัว ไม่ให้ใครหลอกหลวง หรือกดขี่
ขูดรีดพวก เท่านั้น ไม่เหมือนกัน
หรือหลายต่างประเทศโดยทั่วไป ของไทย
ไทย เป็นเศรษฐกิจตลาดเสรี คือ 1) ไม่ให้ประเทศ
ข้างแดน บุกรุกเข้ามาได้ 2) ยังเห็น
ให้วิธีการต่าง ไม่ให้ประเทศมหาอำนาจ
เข้าครอบ ประเทศ รอบๆ ประเทศไทยได้
(คือ เป็นเศรษฐกิจทั้งหมด) 3) ใน

แม้ทางเศรษฐกิจ
วัฒนธรรม

ระหว่างนี้ ป้องกันมหาประเทศไม่ให้เข้ามา
มีอำนาจในไทย โดยตรง ไม่ว่า ทาง เศรษฐกิจ
วัฒนธรรม, การเมือง, ทหาร
แม้เดี๋ยวนี้ ยังความ ใน แถบนี้ไทย
เขาลงไปทั่ว แต่ยังความเศรษฐกิจ
และวัฒนธรรม ต่างก็เป็นไปอย่างรู้หลง

โดยเฉพาะในไทย

เราก็ยังต้อง เป็น แล้ว คือไม่เข้าไปยุ่ง
กับใครโดยตรงเปิดเผย แต่ตลอดดู
อยู่ห่างๆ ให้ที่ปลอดภัย ปล่อยให้พวก
อยากรบกันไป เรา ดูช่องเหมาะ ที่ได้เปรียบ
เก็บ ผล จากการต่อสู้ กัน ของคนอื่น
เท่านั้น

เป็นภาวะการผลิตมรดกของมหาประเทศ
ที่ก้าวหน้าทางวัตถุ ที่เป็นภาวะสีเขียว (green)
ส่วนที่ผลิตค้าชนิดราคาแพงระดับสูง
(sophisticated) แล้วปล่อยให้
ประเทศอื่นที่ด้อยกว่าอยู่ระดับต่ำ
ที่ผลิตสินค้าที่มลพิษ หรือไปต้องใช้
ทรัพยากร ในรัฐ (ธรรมชาติ) และ
ประเทศที่ได้ ออกไป (ไกลกว่าที่สุด) เพราะเหตุนี้
จึงเกิดเศรษฐกิจระหว่างมหาประเทศ
เฉพาะที่ร่ำรวยนี้ ไทย หรือพวก
เล็ก NIC ก็เข้าไปแทนที่ หรือทดแทน
ตามนัยนี้ ช่วยจีนตามกัน ตับ
แต่เหลือให้จนสินค้าไม่ได้
ไทยจะก้าวไม่เดินตามทางนี้.
ของที่ คนทั้งหมด ทั่วโลกต้องใช้
5000 ล้านคน เราต้องที่มีของขายให้
ได้ คือไม่สะดุดกินเนื่อง หยุดงาน
กลับมา ระดับธรรมดา และแข่งขัน
กับประเทศที่ทำผลิตเหล่านี้ ไม่ใช่
ภาวะก้าวหน้า สิ่งที่ไกล จะไปทำผลิตผล
ระดับสูง High Tech แล้วปล่อยให้
ประเทศในระดับต่ำ ทำของพื้นๆ เรา
สายนี้ไทย ในตลาดโลก แทนที่
ประเทศไทย เป็นประเทศเล็ก ไม่อยู่ในฐานะ
ประกาศของว่าง ยืนหยัดกับยุโรป ได้ และ
ประเทศเหล่านี้ ก็ได้ไปไกลกว่าเราแล้ว.

ที่ถือกันว่า high standard of living
ในประเทศที่ก้าวหน้า เจริญแล้ว
ก็คือ เสรีภาพของคน ในการอยู่ เหตุผล
(ตัวอย่าง) และ ความสามารถ
ในทางที่ ... โดยมีจำกัดตัว อย่างเสรี
มีน้อย หรือ หมดไป ทางทำมาหากิน ของเอกชน
เดินตามแนวทางโดยเสรี ไม่มี อิทธิพลใหญ่ เข้ามาเกี่ยว
ข้อง โดยใช้ตัวบท หรือ กฎระเบียบ
มากมาย ที่ขัดขวาง การผลิตของตน
ทางระหว่างของคนอื่นๆ ไม่มี ความมีเกียรติหลง
Self made men สามารถเผด็จการ
จึง เกิดขึ้นไม่ได้ เพื่อ วาดหวังที่ตักตวง
ที่สุด ที่ถูกต้องกับ Human nature
ในทางเศรษฐกิจโลกทั่วไป แต่นี่
ก็เพียงส่วนหนึ่งของชีวิตเท่านั้น

จาก ผู้สองโลก-อาม
ในเมือง Bern
Switzerland
มี.ค. ๒๕๓๙

เรื่องพึ่งตัวเอง

ถ้าเหตุการณ์มันเกิดโครมครามอะไรขึ้นมาจะพึ่งใคร เอาตัวเองรอดเท่านั้นพอ อยู่แบบไทยก็ที่ท่านอยู่กันมาได้ตั้งกว่า ๘๐๐ ปีแล้วก็อยู่มาชนิดดีเยี่ยมนะ ไม่ได้อยู่มาแบบเลวๆ เมื่อไรกันคนไทยเขาอยู่กันมาอย่างนั้นนะ ต้องทำให้มันรอดตัวเท่านั้นไม่มีเรื่องอะไร

ถ้ามันก้าวหน้าวัตถุนิยมไปเรื่อยๆ แบบนี้ผู้คนจะเสียหมด วัฒนธรรมจะเสียหายจะสูญไป คนต่างประเทศจะเข้ามาครองหมดประเทศ ถ้าขืนไปแบบนั้นก็แบบที่นิยมวัตถุล้วนๆ ไม่มีรู้จักบุญบาป ศีลธรรมอะไรก็ฟังไม่รู้เรื่อง เอาแต่เงินอย่างเดียว รู้จักคำว่าเงินอย่างเดียว **"มนุษย์ที่เป็นมนุษย์ รู้สติปัญญา รู้บาปบุญก็ไม่มีละทีนี้ คนมันก็มีเกิดเรื่อยล่ะ แต่มันจะไม่ใช่คนไทย"** คนไทยแบบสุโขทัย อยุธยา แบบสมัย ร.๕ มันหาไม่มีแล้ว

ภาพซามูไรในสมัยโบราณ

ความเข้มแข็งทางจิตใจของคนไทยเราไม่มี ไม่เหมือนญี่ปุ่นญี่ปุ่นเขาเข้มแข็งมาก เกือบไม่เปลี่ยนแปลงเลย การค้าการวัฒนาการก้าวหน้าอะไรเขาก็ล้ำหน้าไปไกลลิบ แต่ก็ใช้แนวเดิมของโชกุนซามูไร ใช้ความสัมพันธ์ของบุคคล รู้เด็กรู้ผู้ใหญ่ เรื่องความอาวุโส คนญี่ปุ่นถือมาก เขาก้าวหน้าถึงระดับเยี่ยมของโลก แต่ถ้าเทียบส่วนอาชญากรรมในญี่ปุ่นยังน้อยกว่าเมืองใหญ่ๆ ของฝรั่งมากของฝรั่งตามเมืองใหญ่ๆ ที่วัตถุเจริญมากๆ ความปลอดภัยไม่มี แต่ที่ญี่ปุ่นยังดี

ความแตกต่างระหว่างญี่ปุ่นกับไทยมันต่างกันตรงนี้ ญี่ปุ่นนั้นไม่ว่าจะเจริญวัตถุมากเท่าใด เขายังรักษาด้านจิตใจขนบธรรมเนียมไว้ได้เข้มแข็ง คนที่คิดจะทำลายญี่ปุ่นมีน้อย มันไม่กล้าทำ ทั่วโลกกลัวญี่ปุ่น กิตติศัพท์ความเข้มแข็งคนก็กลัวไม่ทำ แต่คนที่คิดจะทำลายไทยมีมาก เขาก็ทำลายวัฒนธรรมก่อน คนไทยอ่อนแอ นิสัยอ่อนแอ ใครเขาก็เห็น เขาก็เข้าควบคุมวิธีการต่างๆ ไม่รู้กี่ฝ่ายๆ อีกอย่างหนึ่งที่ตั้งของประเทศไทยนี่มันสำคัญ เป็นที่รวมการคมนาคมทางบก ทางเรือ ทางอากาศมีพร้อม ในกลุ่มเอเชียใต้นี้ใครคุมไทยได้ก็คุมได้ทั้งหมด เอเชียนทั้งหมดนี่คนร่วม ๕๐๐ ล้านคน ถ้ารวบไทยได้ซะอย่างก็สะดวกหมด เขาครองกองทัพไม่ได้ เอาทหารมายึดไม่ได้ เขาก็ครองการเมือง ครอบวัฒนธรรม มันพยายามเข้าครองทุกรูปแบบ ยิ่งการคมนาคมสะดวก ก็ยิ่งง่าย คุมง่าย คุมได้ทั่วเอเชียน เพราะงั้นทั้งฝรั่งทั้งอะไร มันก็จ้องไทย

ส่วนญี่ปุ่นนั้นมันเข้มแข็งมาก นอกจากไม่บุกมันแล้ว ยังกลัวมันบุกด้วยซ้ำ เพราะนิสัยญี่ปุ่นเฉียบขาด เด็ด คนจึงกลัวญี่ปุ่น

"ส่วนไทยมีของสำคัญกว่าญี่ปุ่นอยู่อย่าง คือ บุญ"

คนไทยใจบุญมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย คนสุโขทัยใจคอดีที่สุดในทุกด้าน วัฒนธรรมประเพณีคนไทยกินบุญเก่าของปู่ย่าตายายมาจนทุกวันนี้ บุญช่วยไว้ เมืองไทยเงินสะสมมากเท่าใด ค่าธนบัตรมันก็แข็ง เงินคงคลังมากเท่าใดธนบัตรก็แข็ง (หลวงตามหาบัวท่านเมตตาคอยเติมใส่ให้)

แต่ก่อนเงินคงคลังในประเทศไทยเรามีสูงมาก ตอนฟองสบู่แตกนี่มันเอากันไปใช้เป็นหมื่นหมื่นล้าน

พูดถึงขั้นสุดท้าย ถ้าวิธีการไทยเป็นการพึ่งตนเอง มีเศรษฐกิจพอเพียง อย่างพระเจ้าอยู่หัวท่านทรงพูดแล้วพูดอีก ตั้งแต่หมู่บ้านตำบลประเทศก็ไปได้ หมู่บ้านใดมีที่ดิน มีบึง มีผักสวนครัว เป็ดไก่อยู่รอบๆ บ้าน มีที่ทำนาข้าว ทุกๆ บ้านมีอย่างนั้นก็พออยู่ได้ แบบสมัยอาตมาเล็กๆ ไม่เห็นต้องซื้ออะไร เอามะม่วงและมะนาว พอจะไปตลาดเดินผ่านบ้านเพื่อนบ้านก็แลกของกันไป ตัวอย่างทางอีสานเห็นบ้านกระต๊อบเล็กๆ มีลำคลองข้างบ้าน ในคลองมีผักบุ้ง ก็เห็นเอาใส่กระทะก็ผัดๆ ขายกันได้ พอดีรถโดยสารมาจากทางไกล มาถึงก็แวะกินง่ายๆ ก็พออยู่ได้ ไม่ต้องพึ่งใครมาก พึ่งตัวเอง เศรษฐกิจพอเพียง

แต่นี่เรามันชอบอะไรๆ ก็เทคโนโลยีมันก็เลยขยี้เรานี่แหละ ถ้าเราเลี้ยงตัวเองทำเอง ใช้เอง ไม่ต้องมากไป เอาพอกินพอใช้ กินเหลือใช้ก็ขายกันไป แต่นี่มันชอบทำเกินตัว

- ราคาข้าวตกนี่เพราะมีล้นเกินไป
- พอไปขายเมืองนอกมันก็ต้องขายให้เขาถูกๆ
- เศรษฐกิจพอเพียงแบบพระเจ้าอยู่หัวท่านพาทำนี่จะไปรอด
- คนโบราณเขาเอาแค่เศรษฐกิจพอเพียง
- ถ้าคนสมัยนี้ไม่ยอมถอยกลับไป มีแต่จะบินไปข้างหน้า เอาเทคโนโลยีมันจะไปไม่รอด ไอ้บ้านเมืองวัตถุมันคงจะอยู่ แต่คนไทยไม่มีเหลือ จะเหลือแต่คนแบบไหนไม่รู้

ประเพณีศีลธรรมมันหมดไป

ถ้าไม่มีธรรมาธิปไตย (ถือสัจธรรม ถือความถูกผิดเป็นใหญ่) แต่มาถืออัตตาธิปไตย ถือว่าตัวถูกก็ไปไม่รอด อย่างเมืองลาวที่เคยเป็นขี้ข้าฝรั่งเศส เดี๋ยวนี้พอได้เอกราช ภาษาลาว ศักราชลาว ก็ทิ้งไปมาใช้ค.ศ. แทน นั่นไงมันเริ่มหมดไป หายไป วัฒนธรรมอันดีงามของเดิมหายหมด

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

สมัยอยุธยา ฝรั่งเศสก็เคยพยายามเอาศาสนาคริสต์เข้ามาจะครอบครอง ฝรั่งเศสก็จะเอาไทย ญี่ปุ่นก็มาจะเอาไทย พระนารายณ์ท่านก็เลยยกฝรั่งให้เป็นเสนาบดี ญี่ปุ่นให้เป็นเจ้าคุณขุนนางผู้ใหญ่ พอสิ้นรัชกาล ฟอลคอน (Falcon) ก็ถูกตัดหัว ขุนนางญี่ปุ่นถูกส่งไปนครศรีธรรมราช สิ้นชีวิตที่นั่น

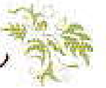
ญี่ปุ่นเองก็เตรียมยึดอยุธยา เอาทหารซ่อนมาในเรือสินค้าไทยทำเป็นไม่รู้ ตกกลางคืนย่องไปตัดหัวเรียบ

นี่เรื่องว่าคนเขาจ้องจะเอาไทยมีมานานแล้ว ไม่ใช่เพิ่งจะเอาตอนนี้

ถ้าคนไทยยังมีบุญ มีสติปัญญาแบบพุทธก็ไปรอด แต่ถ้าปัญญาแบบไม่ใช่พุทธ ไม่ใช่ปัญญาบุญ ก็ไปไม่รอด

เวลานี้คู่แข่งทางวัฒนธรรมพุทธก็มีเขมรกับพม่า เขายังมีศรัทธาในพระพุทธศาสนาดีอยู่มาก แม้บ้านเมืองเขาจะไม่สงบนัก ด้านการบ้านการเมืองอะไรไม่สงบ แต่ในหมู่ประชาชนศรัทธาพุทธศาสนายังมีอยู่เข้มแข็งดีมาก

วิวัฒนาการของคน

เมตตาเล่าในตอนหลังฉันภัตตาหารเพล ประมาณ ๑๑.๔๕ น.

เชื่อกันว่าบริเวณที่มนุษย์เริ่มรู้จักดัดแปลงผลไม้ป่ามาปลูกเป็นผลไม้บ้าน คือมนุษย์เริ่มรู้จักการเพาะปลูกนั้นคือบริเวณที่เป็นประเทศไทยเป็นแห่งแรกในโลก ราวหมื่นกว่าปีมาแล้ว ยุคหินใหม่เริ่มต้น (ก่อนประวัติศาสตร์อียิปต์) รู้จักเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ผลไม้ป่ามาเป็นผลไม้บ้าน สัตว์ป่านำมาเลี้ยงเป็นสัตว์บ้าน เริ่มรู้จักเพาะปลูกทำกินแทนหากินในป่า เชื่อว่าบริเวณสุวรรณภูมิ เฉพาะอย่างยิ่งตรงบริเวณประเทศไทยนี่เป็นแห่งแรกๆ สรุปโดยเริ่มคือเริ่มยุคมนุษย์จากพวกเร่ร่อนมาอยู่เป็นหมู่เป็นเมือง

ดินแถวกรุงเทพฯ เป็นดินต่ำภาคอีสานก็อยู่ใต้ทะเลมาก่อนในถ้ำสูงๆ ของภาคอีสานก็มีทรายมีเปลือกหอยให้เห็นอยู่ อย่างที่จังหวัดน่านก็เคยอยู่ใต้ทะเลมาก่อนเช่นกัน

สมัยน้ำทะเลลดต่ำ เชื่อว่าพิสูจน์กันว่าคนเคยเดินได้นะ จากเมืองไทยเดินได้ถึงอินโดนีเซียถึงออสเตรเลีย ที่ออสเตรเลียเดิมไม่มีคนมา จนพวกอะบอริจิ้น (Aborigines) มันไปเอเชีย ส่วนอเมริกาก่อนโน้นก็ไม่มีผู้คน (ยุคหินเก่า) มาร่วมเมื่อ ๔๐,๐๐๐ ปีมาแล้ว มีมองโกลรุ่นตา ๒ ชั้น (เอเชียลาตินอเมริกัน) ยุคน้ำทะเลต่ำ ทางขั้วโลกเหนือนี่เดินทางจากไซบีเรียไปอลาสก้าได้ สมัยนั้นคนในอเมริกาก่อนฝรั่งไปอพยพไป คนพื้นเมืองเดิมเป็นมองโกลรุ่นเก่าทั้งนั้น ปัจจุบันมีมองโกลผสมเม็กซิโกดูเหมือนคนไทย เหมือนคนฟิลิปปินส์บอร์เนียวมาเดินปนกับคนไทยก็ดูเหมือนๆ กัน

ชนเผ่าอะบอริจิ้น

คนโบราณใน South East Asia ออกไปทางนิวกินี ออกมหาสมุทรอินเดียแล้วบางพวกก็ออกจากไต้หวันไปทางมหาสมุทรแปซิฟิก ฉะนั้นคนสมัยโบราณจากเอเชียอาคเนย์อพยพไปมากไปอยู่ในทั่วๆ แถวนี้ คนมันรูปร่างคล้ายๆ กัน อย่างในแปซิฟิกพอรู้จักทำเรือได้ก็ไปทั่วทุกเกาะจนถึงนิวซีแลนด์ คนพื้นเมืองนี้ไปอยู่ก่อนฝรั่ง ก่อนอังกฤษจะมาพบ

คนโบราณพวกนี้แรกๆ อยู่ริมทะเล ทางตะวันออกของจีนและใต้ของจีนแถบลุ่มน้ำแยงซีเกียง

๑. ถิ่นกำเนิดมองโกลเดิมแท้อยู่ทะเลสาบโกบี
๒. ถิ่นกำเนิดพวกผิวขาวอยู่ทะเลสาบแคสเบี้ยนที่หนาวมาก
๓. ถิ่นกำเนิดผิวดำอยู่อัฟริกา

ลักษณะของชนเผ่ามองโกล

มองโกลนี่แบ่งเป็น ๒ พวก ๒ รุ่น คือมองโกลรุ่นเก่า ตา ๒ ชั้น กับมองโกลรุ่นใหม่ จีน ญี่ปุ่น ตาชั้นเดียว มนุษย์เก่าแก่ของเอเชียมาจากพวกที่ ๑ (ตา ๒ ชั้น) อินโดนีเซียเรียกพวกยะวา พวกที่ ๒ ก็พวกใช้ไฟเป็นประเทศแรก คือจีนเรียกมนุษย์ปักกิ่ง (ราว ๑๐๐,๐๐๐ ปีมาแล้ว) มนุษย์นี่รู้จักใช้ไฟ

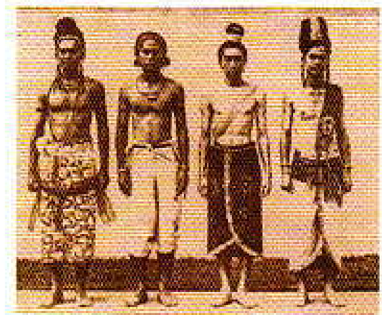
ที่ยังไม่รู้แน่คือก่อนมนุษย์โบราณที่ฝรั่งเรียกอินโดนีเซียที่รูปร่างแบบคนไทย ฟิลิปปินส์ที่อพยพจากจีนไปอินโดนีเซียคือ พวกยุคบ้านเชียงเมื่อ ๗,๐๐๐ ปีนี่ นักสำรวจฝรั่งยังไม่มั่นใจว่าเริ่มต้นยุคโลหะครั้งแรก ยุคบ้านเชียงวัฒนธรรมสูงมาก เครื่องใช้ลวดลายตามถ้วยชาม การพิมพ์ลายผ้ามีการวิวัฒนาการคล้ายแท่นพิมพ์แล้วใช้ไม้กลิ้งพิมพ์ลาย ของเหล่านี้มีมากมายแล้วอยู่ๆ วัฒนธรรมนี้มันก็ลบหายไป มันถูกกลืนไป

มนุษย์ที่แรกที่มาอยู่ก่อนขอม มอญ ทีแรกเรียกพวกลัวะ พระนางจามเทวีที่มีเรื่องรบกับพวกลัวะที่ลำพูนก็ไม่รู้แน่ว่ามาจากไหนกันแน่ วัฒนธรรมตอนนั้นมันถูกกลืนไป

สรุป คนพื้นเมืองเดิมคือพวกเงาะ พวกลัวะ อยู่มาจนถึงอย่างน้อยจนถึงสมัยพระนางจามเทวี ที่รบชนะพวกลัวะ พวกลัวะมีความรู้ทางไสยศาสตร์ เวลารบกับนางจามเทวีก็ใช้วิชาไสยศาสตร์ (นางจามเทวีนี่เป็นมอญไปจากลพบุรี) พวกมอญนี่มีอิทธิพลไม่ใช่เล่นเป็นชาติเก่าแก่ มีวัฒนธรรมสูง อาณาเขตตอนใต้ของพม่าทั้งหมด ฝั่งตะวันออกของไทยจนถึงแม่น้ำโขง อาณาจักรทวารวดีนี่ วัฒนธรรมสูงมาก น่าจะได้อิทธิพลจากอินเดีย เพราะตัวอักษรก็จากอินเดีย

สรุป เฉพาะแผ่นดินไทยโบราณสมัยหมื่นปี คนเงาะ คนลัวะ มอญ ขอม ไทยเล็ก ไทยใหญ่ อพยพมาจากจีนเข้ามาทางพม่า คนไทยเล็กนี่สมัยมองโกลครองจีนก็อพยพลงมา แล้วมาปนกับชนพื้นเมืองเดิม

ฉ้อปาอ่องรบแพ้จีนยุคต้น ประเทศจีนคือแผ่นดินฮั่น มีอำนาจมาก คู่แข่งกับแผ่นดินฮ้อ พอฉ้อแตกก็อพยพมาเป็นไทยใหญ่อยู่ชานสเตท แคว้นชาน (ฉาน) แล้วออกมาเป็นพม่าเชื้อสายธิเบต มันก็ยังรบกันอยู่จนทุกวันนี้ คือไทยใหญ่กับพม่านี่ยังรบกันอยู่ พวกไทยใหญ่เข้ามาอยู่ก่อน ส่วนไทยน้อยมาจากแยงซีเกียงมาแม่น้ำโขง แม่น้ำเจ้าพระยา (สมัยมองโกลยกทัพตีประเทศจีน มันห่างกันเยอะเหลือเกิน)

เครื่องแต่งกายของคนในสมัยทวารวดี

จีนนี่เป็นชาติเก่าแก่ เกิดก่อนอเมริกาหลายพันปี

สรุป สมัยทวารวดี มีศีลธรรม วัฒนธรรมรุ่งโรจน์ที่สุด

มาถึงสมัยสุโขทัย พุทธศาสนาของไทยส่วนใหญ่รับมาจากมอญ พวกมอญเริ่มเป็นพุทธสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช (พ.ศ. ๓๐๐) โดยพระอรหันต์ ๒ องค์ท่านมาตั้งพระศาสนา เรียกดินแดนไทยว่าสยาม ตลอดอาณาจักรเหนือสุดใต้ เป็นพุทธมาตั้ง ๒,๒๐๐ ปีแล้ว ส่วนทางมลายู อินโดนีเซียเป็นพุทธมหายานทั้งนั้น มาเปลี่ยนเป็นอิสลามก่อนสมัยพระร่วงไม่นานเท่านั้น

สมัยทวารวดีเป็นสมัยอินโดนีเซีย ศรีวิชัย (มหายาน) เจริญสูงสุด ใช้ภาษาสันสกฤต คนจะไปอินเดียต้องมาเรียนภาษาสันสกฤตที่อินโดนีเซีย ศรีวิชัย ให้เก่งแล้วจึงจะไปอินเดีย

ถ้ำเมืองบามิยัน ประเทศอัฟกานิสถาน

ที่อินเดียสมัยพระเจ้ากานิชกะ (เชื้อสายเอเชียกลาง) ยึดอินเดียจากเหนือจรดใต้ได้หมด เมืองหลวงคือกรุงกาบูล อัฟกานิสถาน สนับสนุนมหายาน มีศูนย์กลางอยู่ในถ้ำเมืองบามิยันในอัฟกานิสถาน มีพระภาวนาอยู่ในถ้ำตั้งกว่า ๖๐๐ ปี ที่ปากถ้ำมีพระพุทธรูปหินขนาดใหญ่มากๆ ราว ๒๐-๓๐ เมตร ที่เคยเล่าแล้วว่าตอนจักรพรรดิเจงกีสข่านยกทัพจะไปยึดรัสเซียก็มาพักทัพที่นี่ ที่หน้าถ้ำนี้ก็เกิดลูกชายมาตาย ก็โกรธแค้นหาว่าเป็นเพราะอำนาจพระพุทธรูปนี้ ก็เลยให้ตัดพระพักตร์พระพุทธรูป สรุปว่า หลักใหญ่พระพุทธศาสนาเผยแผ่จากถ้ำนี้ ข้ามเอเชียกลางเข้าไปในกำแพงเมืองจีน ดินแดนส่วนนี้เป็นทะเลทราย ส่วนใหญ่มีโอเอซีส (Oasis) เกิดอยู่เป็นแห่งๆ มีบ้านเมืองเล็กๆ ไปเรื่อยๆ หลวงปู่ไปเห็นมาแล้ว เส้นทางพระถังซัมจั๋ง ทางสายมาร์โคโปโลจนถึงยอดเขาเทียนจันทร์ (สวรรค์ของจีน) บริเวณยอดเขาเทียนจันทร์มีทะเลสาบ แวดล้อมด้วยภูเขาน้ำแข็งคลุมตลอดปี เป็นทะเลสาบที่งดงามมากที่สุดอยู่บนยอดเขา

มีกษัตริย์จีนเพียงองค์เดียวที่เคยเดินทางมาที่นี่ หนทางกันดารมาก ห่างไกลมาก ไม่ใช่ไปมาได้ง่ายๆ

พระถังซัมจั๋งใช้เวลาเป็นปีเดินทางตามโอเอซีสนี่ จนเกิดมีการแต่งนิยายไซอิ๋ว ภายหลังพระจีนอยากเรียนพุทธ ต้องมาเรียนสันสกฤตที่ศรีวิชัย (อินโด) แล้วจึงไปอินเดีย ไปทางเรือก็มี

มีพระมหายานหลายชาติเชื้อ รวมทั้งพระชาวเปอร์เซียไปทำถ้ำอยู่กลางทะเลทรายมากกว่า ๔,๐๐๐ (สี่พัน) แห่ง ถ้ำเหล่านี้สวยงามมากจากฝีมือคนเอเชียกลาง คนจีน คนเปอร์เซีย มีพระพุทธรูปที่งดงามอยู่ราว ๑,๖๐๐ ปี หรือกว่านั้น (หาดูในเมืองจีนก็ไม่มี)

รูปหล่อพระถังซัมจั๋ง

มีพระมาอยู่ภาวนาในถ้ำนี้ราว ๖๐๐-๗๐๐ หรืออาจถึง ๙๐๐ ปี พอเกิดยุ่งมีสงครามในเอเชียกลาง พระท่านก็ช่วยกันปิดถ้ำ แล้วท่านก็หายกันไปเลย ถ้ามองข้างนอกก็เหมือนภูเขาธรรมดา คนก็ไม่รู้ (แบบที่เขาฆ่าพระในมหาวิทยาลัยเมืองนาลันทา แล้วทำภูเขาทับไว้ไม่มีใครรู้) ถ้ำเหล่านี้แต่ละถ้ำมีขนาดใหญ่โตมาก แต่ไม่มีแสงสว่าง ตามผนังถ้ำมีพระพุทธรูปนั่ง พระไสยาสน์องค์มหึมาและรูปสลักมากมาย พระอรหันต์แบบจีนก็มี เป็นแหล่งวัฒนธรรมทางภาพแกะสลักและภาพวาดที่ยิ่งใหญ่ของจีน คือ "ถ้ำตุนฮวง"

จนล่วงเลยมาหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ มีพระจีนไปพบว่าภูเขาเหล่านี้ไม่ใช่ภูเขาธรรมดา แต่มีถ้ำด้วยก็ลองไปแกะๆ ออก มีฝรั่งนักโบราณคดีมาช่วยสำรวจด้วย บางพวกก็มาขนของในถ้ำไปก็เยอะ

คนไทยมีน้อยที่จะได้ไปถ้ำนี้ หลวงปู่ดูหนังสือภาษาอังกฤษที่ออสเตรเลียก็เห็นรูปถ้ำเหล่านี้ก็เลยได้รู้เรื่องขึ้นมา พอมาไทย เถ้าแก่เม้ง แซ่เง้า จึงจัดเป็น Tour คณะใหญ่พาไปให้ได้ชมจริงๆ

การไปถ้ำตุนฮวงนี่ลำบากมาก ต้องเปลี่ยนเครื่องบินหลายหน ไปรถไฟ ไปรถบัส เปลี่ยนไกด์ถึง ๔ คน ที่ทะเลทรายโกบีนี้ตามถนนสำคัญ เขามีอนุสาวรีย์รูปพระถังซัมจั๋งกับพวกไว้ครบถ้วน บริเวณนี้พวกฝรั่งยังมากันไม่มาก เพราะกันดารมาลำบาก ต้องอดทนมากในการเดินทาง เห็นมีแต่พวกญี่ปุ่นมากันเป็นส่วนใหญ่ ต้องใช้ล่ามจีน จีนก็มีหลายถิ่นหลายภาษา ต้องเปลี่ยนล่ามตามท้องถิ่นถึง ๔ คน แล้วที่นั่นไม่มีภาษาอังกฤษ ป้ายอะไรก็เป็นจีนหมด นี่คือชาตินิยมแบบจีน แบบญี่ปุ่น เขาถือภาษาของเขามาก ไม่เหมือนคนไทย บ้านเราอะไรๆ ก็ภาษาฝรั่ง แม้แต่ชื่อร้านค้าอีกหน่อยจะหาภาษาไทยไม่มี

หลวงปู่เมตตาเล่าเมื่อ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๔

พระพุทธศาสนานี่มาประดิษฐานในศรีลังกา ๒,๑๐๐ ปีมาแล้ว คือสมัยต้นพุทธปรินิพพาน มาพร้อมลูกชายพระเจ้าอโศกมหาราช ในระหว่าง ๒๐๐ ปีแรก ก็ยังมีพระอรหันต์อยู่ ต่อมาก็มีการรบใหญ่ในลังกา (ถึงทุกวันนี้ก็ยังมีอยู่เรื่อย) พวกสิงหล พวกผิวดำเข้ายึดได้ทั้งเมือง

- เมืองอนุรุทธปุระ ว่างไป ๑๐ ปี

- ชาวพุทธในลังกานี่ ๖๕% แล้วเขาอยู่มา ๒,๑๐๐ ปีแล้ว "เราจะสู้เขาได้หรือ"

- พรหมลิขิตของโลก เพราะความสามารถบุญของพระลังกา ที่พระลังกาท่านท่องพระไตรปิฎกไว้ได้หมด

- สังคายนาครั้งที่ ๓ เมื่อครั้งพระเจ้าอโศกมหาราชในอินเดีย มาครั้งสังคายนาครั้งที่ ๔ นั้น ก็กลัวพระพุทธศาสนาจะสูญแล้วต่อไปข้างหน้าก็มีการจารึกลงใบลาน ต่อมาคนก็เรียนแต่ใบลาน ข้อวัตรปฏิบัติเสื่อมไป

- ส่วนทางพม่านี่ คนพม่าทั่วไปมีศรัทธาดีกว่าคนไทย

- บางทีไทยจะสู้พม่าไม่ได้ล่ะมั้ง การนั่งภาวนาเขาก็ยังเยอะ ผู้หญิงพม่ารู้บาลี อาจารย์หญิงสอนภาวนาเก่งๆ มีฌานรู้อนาคต อย่างคุณพรพิมลไปเรียนกับแม่ชีพม่า เขาว่า "ต่อไปข้างหน้าจะได้อาจารย์ดีกว่าตัวแม่ชีอีก"

- พวกฝรั่งชอบเรียนสำนักสียาดอ

- ไทยนี่เราได้มาจากมอญ

ตอนหลังอิทธิพลลังกา อย่างคติสวดมนต์เช้า สวดมนต์เย็น สวดมนต์ทำบุญบ้านก็มาจากลังกา การบวชนี่ก็เชื่อว่าบุญ คือเอาบุญทางพม่า ทางลังกานี่ถือว่าถ้าบวชแล้วสึกไม่ดี วัฒนธรรมไทยมันพิเศษ ใช้ Common sense การบวชของคนไทย แต่ก่อนนี่อายุครบ ๒๐ ปีต้องบวช รากฐานวัฒนธรรม

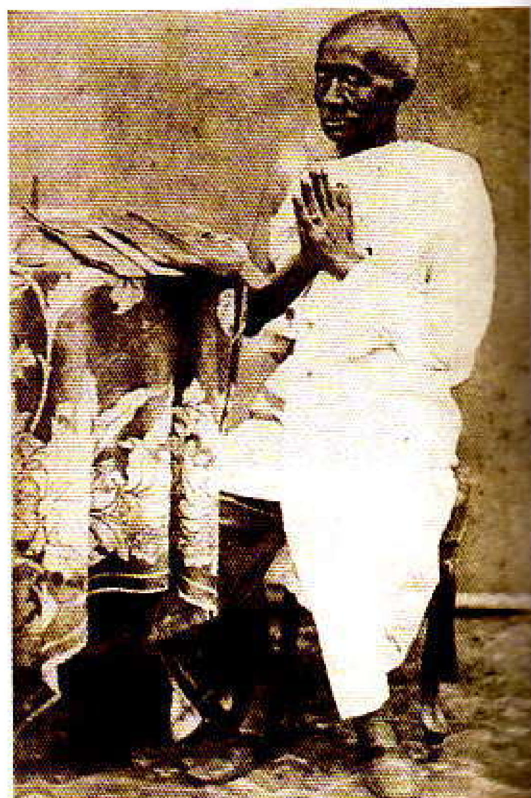
- ผู้หญิงนี่พอมีลูกชายจะดีใจ จะได้เกาะชายผ้าเหลือง

- ไม่มีที่ไหนในโลกหรอก Common sense

- ดู Fact ในประวัติศาสตร์ ไม่มีประเทศใดในโลกที่รัฐบาลของพระเจ้าอยู่หัวให้ข้าราชการบวช ๓ เดือนแถมอีก ๑ เดือน แล้วบวชฟรี แถมให้เงินเดือนปกติอีก

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ถ้าไม่มีระเบิดปรมาณู ๒ ลูกนั่น เหตุการณ์ประเทศไทยจะเป็นอย่างไร กองทัพอังกฤษจะจ่ออยู่แล้ว ก็พอดีสงครามยุติ ทางรอดของเมืองไทยตอนนั้น เหลือประตูรอดประตูเดียว

- ข่าว BBC ออกก่อน สงครามโลก II สงครามใหญ่โอโตมิคบอมม์ยุติใน ๑ วัน พอ ๐๘.๐๐ น. ข่าวไทยก็ออก

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔

ข้าราชการไทยหยุดบวชมา ๕ ปี ก็ได้มีประกาศอนุญาตให้ข้าราชการลาบวชได้ ได้หยุดงานกัน ๔ เดือน แถมได้เงินเดือนฟรี นี่คือบุญญาภินิหารอย่างน้อยทานบารมีทำให้อยู่มาได้ นี่แหละบุญเก่าถ้าใช้แต่วิชามารจะเกิดเรื่อง มันไม่ใช้วิชาเทพ ไม่มีศีลธรรมอะไรสักอย่าง การเผยแผ่คริสต์นี่ ก็มีมาตั้งแต่สมัยพระนารายณ์มหาราช จนบัดนี้ ส่วนทางพุทธ สมเด็จพระสังฆราช (สมัยดำรงตำแหน่งสมเด็จญาณสังวร) ส่งพระไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างแดน ภายใน ๑๕ ปี พวกผิวขาวเป็นพุทธมากกว่า ๓ ล้าน

- สมัยหนึ่งเรียนตามของลังกา ใช้คิดๆ เอา

- มันหยุดการปฏิบัติมา ๖๐๐ ปี คือสนใจแต่ปริยัติคิดว่าหมดบุญวาสนาพระนิพพาน พ้นสมัยความเป็นอยู่ของพระเสื่อม แต่ตัวหนังสือไม่เสื่อม

- มาถึงยุคท่านพระอาจารย์มั่น พระอาจารย์ขาว เหมือนเทียนมาส่อง

รัชกาลที่ ๔ สมัยยังทรงผนวช ท่านเริ่มตั้งธรรมยุติให้เข้มแข็งเริ่มพื้นฐานศีล วินัย คณะของท่านก็เริ่มเข้มแข็ง ท่านเป็น leader เป็นหัวหน้าก็เป็นกลุ่มคนดีมาก

สหายของท่านดูเหมือนองค์หนึ่งไปอุบลฯ (นี่หลวงปู่หลุยเมตตาเล่าให้อาตมาฟัง) องค์ที่ ๒ ที่ ๓ (หรือรุ่นที่ ๓) น่ากลัวจะเป็นท่านพระอาจารย์หลวงปู่เสาร์ บุพพลิกขาท่านเคร่งครัดมาก

ต่อมาองค์หลวงปู่มั่น ท่านมีลูกศิษย์อย่างชั้นเยี่ยมยอดในราว ๕๐ องค์

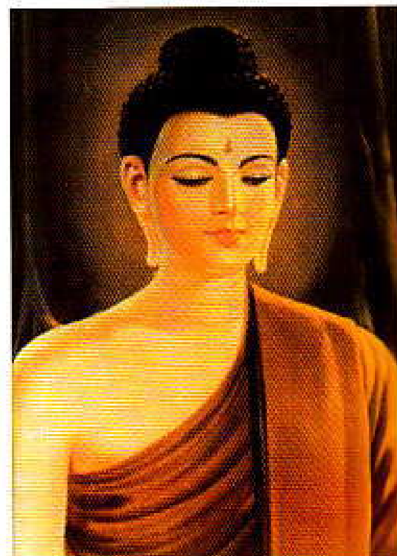
ภาษา

ภาษาสันสกฤต ภาษาคัมภีร์พระเวทย์มี ๕ คัมภีร์ ลักษณะพิเศษใช้ท่องจำ มีก่อนพุทธศาสนาตั้ง ๒,๐๐๐ ปี แม้จะเกิดมีความเห็นขึ้นใหม่ ของเก่าก็จะคงไว้ ไม่ทิ้ง นักศึกษาฝรั่งถึงชอบศึกษาปรัชญาอินเดีย เพราะมีความเป็นมาเป็นไป มีลำดับเรื่องราว ทำให้รู้ถึงความเปลี่ยนแปลง อย่างได้รู้ถึงศาสนาพราหมณ์แต่เดิมมาอย่างไร ความเชื่อในคัมภีร์พระเวทย์มีส่วนคล้ายกับเทพนิยายในยุโรปมาก พวกอารยันมาเปลี่ยนไปบ้างก็แต่ชื่อเท่านั้น เช่นพระพฤหัสทางยุโรปเรียกจูปิเตอร์ (Jupiter) นั้นเป็นพรหมเป็นพวกสมาธิฌาน พระเจ้าผู้สร้างโลก รักษาโลก ทำลายโลก มาจากพรหมเป็นพระเจ้าผู้สร้างโลก รักษาโลก ทำลายโลก

พระพรหมนี่ตื่นขึ้นทีหนึ่งอะไรๆ ก็หายหมด แม้พระเจ้าก็หาย พอพระพรหมหลับก็เกิดมีพระเจ้าปรากฏขึ้นจากพระพรหม องค์นี้สร้างโลก องค์นี้รักษา องค์นี้ทำลาย เวียนไปอยู่อย่างนี้ตกมาถึงคัมภีร์พระเวทย์ที่ ๕ เป็นไสยศาสตร์เสียมาก พระเจ้าในคัมภีร์พระเวทย์เดิมก็เหมือนเทพนิยายในยุโรป เช่นถือว่าลมเป็นเทพเจ้า

พระอาทิตย์ เป็นสุริยเทพอพอลโล (Apollo)
พระอังคาร เทพเจ้าแห่งสงคราม (Mars)
พระศุกร์ สวยงามความอุดมสมบูรณ์ (Venus) ความรัก
พระพฤหัส ครู ฤาษี หมอ ความรู้ (Jupiter) นักปกครอง etc.
แต่ Jupiter พระพฤหัสของกรีก โรมัน เยอรมัน นี่เป็นพระเจ้าผู้สร้างโลก

พระเจ้าแห่งสายฟ้าของทางอินเดียก็เป็นพรหมสร้างโลก ที่นี้ภาษาบาลีก็เป็นแขนงหนึ่งของสันสกฤตที่คนพื้นเมืองใช้พูดกัน เช่น ภาษาอังกฤษ คนพื้นเมืองก็ใช้ (Common English) ไม่ใช้ภาษาเชคสเปียร์ ที่คนอังกฤษทั่วไปฟังไม่รู้เรื่อง

พระพุทธเจ้าทรงใช้บาลี เพราะคนส่วนใหญ่ฟังเข้าใจ ฟังรู้เรื่อง

แต่ภาษาแท้ๆ ของพระพุทธศาสนานั้น พระพุทธเจ้าทรงนำมาใช้ตามความหมายที่แท้จริง ต้องเป็นไปตามพระดำริของพระพุทธเจ้า การตีความต้องเป็นตามพุทธบัญญัติ จะแก้ตามใจชอบไม่ได้ ถ้าแปลความตามใจตัวเองก็เป็นการกล่าวตู่พระพุทธเจ้า ตรงนี้เป็นบาปหนัก

ท่านทรงห้ามมิให้พระเรียนพระพุทธศาสนาเป็นภาษาสันสกฤต

สมัยพระเจ้ากานิชกะสนับสนุนมหายานขึ้นครั้งแรก พระถังซัมจั๋งไปเอาคัมภีร์สันสกฤตของมหายานไป ไม่ใช่ของภาษาบาลี แต่พระถังซัมจั๋งเป็นมหาปราชญ์ของจีน พูดภาษาธรรมภาษาสันสกฤตยากมากแต่ท่านก็แปลออกเป็นจีนได้มากมาย ท่านเก่งมาก วัดของพระถังซัมจั๋งที่ยังมีเหลืออยู่ชื่อว่า วัดม้าขาว

ตัวอย่างเรื่องภาษา

คำว่า สงฆ์ ในทางธรรม มีความหมายถึง ผู้ที่เจริญอริยมรรค (มรรค ๘ สำเร็จถึงขั้นพระโสดาบัน)

- คืออริยมรรคพ้นโลก
- ความเห็นผิด เช่น สักกายทิฏฐิ เห็นผิดกายใจ นึกว่าตนวิจิกิจฉา สงสัยไตรสรณาคมน์ไม่มี

- แจ่มแจ้ง ความพ้นทุกข์พร้อมนี้ท่านเรียกว่า อริยสงฆ์ (พระสงฆ์)ที่เราสวดมนต์ว่า สุปฏิปันโน

- ศาสนาตัวสำคัญแท้ คือมรรค ๔ (โสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อานาคามิมรรค อรหัตตมรรค) ผล ๔ (โสดาปัตติผล สกิทาคามิผล อนาคามิผล อรหัตตผล) พระนิพพาน ๑ ที่เรียกว่า นวโลกุตรธรรม นี่คือตัวพระพุทธศาสนาตัวทำลายกิเลสเด็ดขาด ไม่ใช่เพียงแค่เรียนเอา คิดเอาแล้วก็ถือเป็นพุทธบริษัท

พระสงฆ์ถ้าทางพระวินัยหมายเอาภิกษุธรรมดา ถ้าสงฆ์ครบ ๔ องค์ สงฆ์สมบูรณ์สามารถทำสังฆกรรมได้ เพราะฉะนั้นความหมายพุทธศาสนาต้องมีในพระไตรปิฎกหรือในพระธรรมวินัยเท่านั้น นี่เรียกว่า "พระบัญญัติ" เป็นภาษาบาลี คือต้องแปลตรงตามพระพุทธเจ้าแสดง ไม่มีการมาตีความหมายเอาเอง

ฉะนั้นตัวอย่าง อย่างสังฆกรรมต้องเป็นไปตามคำสอนของพระพุทธเจ้า คืออย่างท่านที่ถวายให้แก่พระสงฆ์ครบ ๔ รูปขึ้นไป จะนิมนต์มาโดยรู้จักหรือไม่รู้จักก็ตาม มีลักษณะพิเศษคือเป็นบุญมหาศาล

ท่านแสดงไว้ในอานิสงส์ทาน คือ

อานิสงส์ ให้ทานแก่สัตว์เดรัจฉาน

อานิสงส์ ให้ทานแก่คนทุจริต

อานิสงส์ ให้ทานคนมีศีลธรรม

อานิสงส์ ให้ทานแก่พระสงฆ์ธรรมดา

อานิสงส์ ให้ทานแก่พระอริยเจ้า นับแต่ขั้นพระโสดาบันขึ้นไป จนถึงขั้นถวายทานแด่พระพุทธเจ้าเอง สมมุติว่าท่านเหล่านั้นก็ ๕ ด้วย ๑๐๐ เท่าขึ้นไป แต่อานิสงส์ทานที่สูงกว่าถวายทานแก่พระพุทธเจ้าคือ สังฆทาน และทานที่ถวายที่อยู่ที่พักแก่พระสงฆ์ที่มาจากที่ต่างๆ มาจากหนทางไกลและที่ พิเศษก็คือรักษาพระภิกษุป่วยไข้ อานิสงส์มากกว่าถวายภัตตาหารแก่องค์พระพุทธเจ้า

ฉะนั้น คำว่าสงฆ์จะแปลแค่คำว่าหมู่ไม่ได้

ศัพท์อื่นก็เหมือนกัน จะแปลแบบตัวตัว แบบ (litteral) ไม่ได้ ความหมายนั้นต้องเป็นความหมายที่มาจากพระหฤทัยพระพุทธเจ้า เป็นบริสุทธิ์ไม่ใช่ความหมายของปุถุชน ต่อให้พรหมก็ยังมีขันธ์ ๕ หลง ยังไปไหนไม่รอด ยังหมายรวมอยู่ในปุถุชนทั้งนั้น เพราะสักกายทิฏฐิ มิจฉาทิฏฐิ กายใจมืด เป็นหัวอวิชชา ถือขันธ์ ๕ กาย ใจเป็นเรา เป็นเขา ว่าคงที่ ความหลงให้ทำการลงมือทำก็ไปจากตัวนี้ ไม่ว่าจะดี จะหลงดีหลงชั่ว ก็ที่นี่แหละ เพราะฉะนั้นผลของจิตมืดมันก็ให้ผลอยู่เรื่อยก็เวียนว่ายตายเกิดอยู่เรื่อย

อริยสัจ ทุกข์ที่ ๑
สรุปแล้วอยู่ในอุปาทานขันธ์ ๕ คือตัวทุกข์แท้
ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงในพระธรรมจักกัปปวัตตนสูตร
คิด พูด ทำ หลงๆ โง่ๆ มันก็เป็นทุกข์ อริยสัจทุกข์

นอกจากองค์พระพุทธเจ้าผู้บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณแล้วไม่มีใครสามารถทำได้ ทรงชำระความมืดด้วยอำนาจอริยมรรคเป็นแสงสว่าง

อย่างผู้มีศีล ๕ บริสุทธิ์ เป็นอนิยตบุคคล จะพ้นทุกข์ในเวลาไม่ช้า คือไม่เกิน ๗ ชาติ เกิดอยู่ระหว่างเทวดากับมนุษย์ แต่ถ้าขยันปฏิบัติภาวนาก็เป็นเอกพีชี คือเหลือเกิดอีกเพียงชาติเดียว (เอก ๑ พีชี = พืช)

มาสมัยนี้เกิดมาแปลคำว่าสงฆ์ แปลว่า หมู่ หมู่หนอน หมู่อะไรงั้นซี ถ้าแปลแบบนี้เอาอะไรให้หนอนกินก็เป็นสงฆ์เท่านั้นแหละ นี่ต้องระวังมาก ทางพระท่านเรียกว่า "กล่าวตู่" พระพุทธองค์นี้เป็นบาปหนักมาก ทำไมบาปมากก็เพราะทำให้คนส่วนใหญ่เข้าใจผิด เป็นเรื่องที่เสียหายมาก

ศาสนาพราหมณ์

มีพราหมณ์มาถามปัญหาพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงถามพราหมณ์กลับไปว่า ตัวพราหมณ์เองรู้ไหมว่าศาสนาของตนมีต้นกำเนิดมาอย่างไร พราหมณ์นั้นก็ตอบไม่แน่ชัด พระพุทธองค์จึงทรงแสดงไว้ให้แก่พวกพราหมณ์ว่า เรื่องเดิมมาแต่ฤาษี ๑๐ ตน (ท่านแสดงชื่อฤาษีทั้ง ๑๐ ไว้ด้วย) ฤาษี ๑๐ ตนนี้คือต้นกำเนิดศาสนาพราหมณ์ ฤาษีนี้เคร่งครัดมาก อยู่ในป่าลึกภาวนาอย่างอุกฤษฏ์ ล้วนเป็นโยคีเจริญฌาน สมาธิ มีฤทธิ์มีอภิญญาชั้นสูง ส่วนศีลนั้นอย่างน้อยก็ศีล ๘ อุโบสถศีล วิชาที่ฤาษีเหล่านี้มุ่งตรงต่อความรู้โดยวิธีรักษาศีลภาวนา เกิดสมาธิ เกิดรู้ เกิดอภิญญาต่างๆ เริ่มต้นแห่งเดียวในโลก ที่แถวบริเวณต้นแม่น้ำสินธุ บริเวณเมืองโมเฮนโจดาโร (Mohenjo Daro) คือวัฒนธรรมสินธุ (Indus Civilization) เมืองฮารัปปา (Harappa) แคว้นปัญจาบ เมืองเหล่านี้รุ่งเรืองมากกว่า ๓,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล เรื่อยลงไปถึงอ่าวเปอร์เซีย

แม้พระอาจารย์ของพระโพธิสัตว์โคดม ก่อนเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นฤาษีโยคีใหญ่ สำเร็จฌาน ๘ องค์หนึ่ง สำเร็จฌาน ๗ องค์หนึ่ง แม้จะมีความรู้บรรลุฌานขั้นสูงสุด แต่ตัวปัญญาพ้นโลกไม่มี (คือไม่มีโลกุตตรปัญญา) ไม่สามารถทำสติสัมโพชฌงค์ให้เกิดขึ้นได้ ไม่รู้แจ้งสภาพกาย ใจ ขันธ์ ๕ ตามสภาพธรรมที่แท้จริง

แต่ยังมียึด ตัวเรา ตัวเขา เป็นการหลง Space, time, movement สารพัด (เป็นหัวของอวิชชา)

พวกฤาษีโยคีผู้มีอภิญญาสูงจึงยังไปไม่รอด ไม่บรรลุธรรมสูงสุดได้ เพราะงั้นซี แม้จะมีสมาธิขั้นสูง แต่ไม่ถึงโลกุตรธรรม แม้องค์สมเด็จพระพุทธเจ้า เมื่อทรงบรรลุฌาน ความรู้สูงสุดอย่างอาจารย์ของท่านแล้วก็ยังต้องทรงภาวนาต่ออีกถึง ๖ ปี ท่านต้องเจริญอริยมรรคต่อจนในวันวิสาขะ จึงทรงรู้แจ้งอริยสัจ ๔ ทรงบรรลุสัมมาสัมโพธิญาณ

พูดถึงศาสนาพราหมณ์ในสมัยของพระพุทธเจ้า ศาสนาพราหมณ์ก็เสื่อมลงไปมาก ต้องย้อนดูประวัติศาสตร์ของคน คือพวกอินโดอารยันที่สืบเชื้อสายมาจากอารยัน หรืออินโด-ยูโรเปียน (Indo-European) ซึ่งเดิมน่าจะอยู่ทางตอนกลางของเอเชียอยู่รอบๆ ทะเลสาบแคสเปียน (Caspian Sea) ก็มีการอพยพไปตามที่ต่างๆ

๑. ไปทางตะวันตก คือ อินโด-ยูโรเปียน

๒. ไปทางตะวันออก-ทางใต้ ไปอัฟกานิสถาน แล้วเข้าไปเปอร์เซีย หรือ Iranian

๓. ผ่านภูเขาสูงเข้าไปในอินเดีย คือ อินโดอารยัน (Indo Arayans)

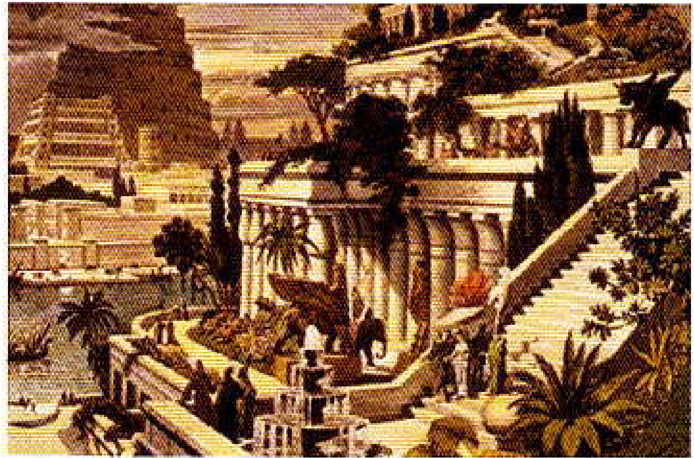
พวกอินโดอารยันมีผิวขาว รูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรง จมูกโด่ง ร่างกายสวยงาม เป็นนักรบก็มารบกับพวกดราวิเดียน (Dravidians) ซึ่งเป็นคนพื้นเมืองเดิมในชมพูทวีป ผิวดำ เชื่อภูตผีปีศาจและเรียนวิชาโยคีสมาธิ วิชาฤๅษีจากพวกนครโมเฮ็นโจดาโร ที่แม่น้ำสินธุ

ต่อมาศาสนาพราหมณ์ที่สืบมาจากพวกฤๅษีก็เสื่อม พวกพราหมณ์ที่ท่องพระเวทย์ก็เคยเป็นวรรณะสูงสุด ต่อมาพราหมณ์ก็เป็นกษัตริย์ก็มี เป็นพ่อค้า เป็นเศรษฐี แม้เป็นคนใช้ คนยากลำบาก ก็ยังเป็นวรรณะพราหมณ์ แล้วจะอ้างว่าเป็นพราหมณ์ผู้รักษาพระเวทย์ แม้จะถือว่า วรรณะแยกมาจากส่วนของร่างกายพระพรหม คือพราหมณ์จากปาก (ท่องพระเวทย์) กษัตริย์แขน มือ พวกแพศย์ (ไวศยะ) = ขา ส่วนพวกศูทร = เท้า ถ้าต่างวรรณะมาแต่งงานกัน ลูกต้องเป็นจัณฑาล ต่อมาพวกชนชั้นสูง พวกกษัตริย์ไม่พอใจพวกพราหมณ์ ก็เสื่อมลงศาสนาพราหมณ์ แล้วก็เกิดมีศาสนาลัทธิชิน (มหาวีระ) เกิดพระพุทธศาสนา (๕๔๓ ปีก่อนคริสตกาล) (พระพุทธศาสนาเกิดก่อนมหาวีระ)

พูดถึงเมืองโมเฮนโจดาโรดังที่เล่าแล้ว ขุดพบซากเมืองที่รุ่งเรือง พบรูปคนนั่งสมาธิน่าจะเป็นยุคพร้อมอียิปต์ เมื่อประมาณกว่า ๔,๐๐๐ ปีมาแล้ว มีภาษาชั้นสูง มีตราประทับแผนผังเมืองอย่างฉลาด การระบายน้ำ ห้องอาบน้ำใหญ่มาก มีบ่อน้ำพร้อมภายใน มีแต่รูปปั้นคนนั่งขัดสมาธิภาวนา รูปฤๅษี และสำคัญสุด เมืองนี้ไม่ปรากฏมีอาวุธเลย

ทีนี้ชาวเมืองนี้ก็วิวัฒนาการแล้วก็เสื่อมไป ถูกกลืนหายไป เกิดเป็นพันธุ์ผสมอินเดีย มีนักบวช นักคิดค้นปรัชญาก่อนพุทธกาลเกือบ ๒,๐๐๐ ปี เรียกได้ว่า ศาสตร์อะไรในโลก ปรัชญาศาสนาอะไรที่สูงสุด ไม่มีที่อินเดียจะไม่มี เป็นแดนนักปราชญ์

อย่างกรุงบาบิโลน นี่เชื่อกันว่าและเจริญมาก น่าจะพร้อมๆ กับอียิปต์ (ยุคหินใหม่) อัสซีเรียน นครโมเฮนโจดาโร น่าจะใกล้เคียงกัน ทีนี้เปอร์เซียเจริญจากเมืองเล็ก ที่จริงเป็นเมืองขึ้นของกรุงบาบิโลน แต่พอมีอำนาจขึ้นก็ตีบาบิโลนแตก (พวกอัสซีเรียนกับบาบิโลน ก็ถูกกลืนหายไปหมดแล้ว) พวกเปอร์เซียนนี่ผิวขาวเป็นฝรั่งผิวขาวจากทะเลแคสเปียน

สวนลอยแห่งบาบิโลน

ก็เกิดเป็นมหาอาณาจักรเปอร์เซีย ก็กำเนิดของเสื้อกางเกง ก็ยุคสมัยนี้อาณาเขตส่วนหนึ่งของกรีกจนจรดอินเดีย ตั้งแต่ตะวันตกจนแม่น้ำสินธุในปากีสถาน ก่อนพุทธกาลราวประมาณ ๒๐๐ ปี ก่อนจิ๋นซีฮ่องเต้ของจีน

ทีนี้มาถึงอียิปต์ มีอะไรคล้ายๆ กับไทยหลายอย่าง อย่างเครื่องปั้นดินเผา แม้แต่ลวดลายการเขียนลายแบบเดียวกันเลย แต่ปรากฏว่าหม้อดินเผาลายบ้านเชียงของไทยเก่าแก่กว่าของอียิปต์หลายพันปี น่าจะประมาณ ๗,๐๐๐ ปีมาแล้ว

ตอนนั้นเป็นสมัยยุคโลหะ (บรอนซ์) เครื่องสำริดทองเหลืองบ้านเชียง ปัจจุบันอยู่จังหวัดอุดรธานี ชาวบ้านเชียงทำผ้าได้ พิมพ์รูปบนผ้าได้

คำว่าชมพูทวีป ก่อนนั้นหมายถึงเกิดโลกใหม่ขึ้นมาแล้ว เกิดมีแผ่นดินน้อยกว่าผืนน้ำ ก็เรียกแผ่นดินใหญ่ว่า ชมพูทวีป (มันธยมธรณี)

การเปรียบเทียบของภาษาสันสกฤตกับอารยัน

สันสกฤต	**ภาษาอารยัน**
- มาตะ	Mother มาเตอร์
- มนุษย์	Man แมน
- ปิตุ	Father ฟาเดอร์

ฝรั่งก็สนใจเรียนภาษาบาลี เฉพาะอย่างยิ่งภาษาเยอรมัน มีไวยากรณ์ใกล้กับภาษาบาลีเกือบๆ จะคล้ายกัน ในภาษาเยอรมันนั้น เพศ ภาษาเยอรมันมี ๓ เพศ คำประกอบที่ใช้คุณศัพท์ กิริยาวิเศษ ตัวสะกด ต้องเปลี่ยนตามเพศ เหมือนในภาษาบาลีทั้ง cases อีก ๓ cases

พวกโรมันแม้จะยิ่งใหญ่ก็ต้องมาเรียนความเจริญจากกรีก ต้นความรู้ทุกแขนงวิชามาจากกรีกตั้งแต่ศิลปวัฒนธรรมพวกโรมันเก่งสามารถทางการทหาร การปกครอง กฎหมาย งานโยธา การก่อสร้าง เป็นต้น แต่ประชาธิปไตยมาจากกรีก แม้พระนางคลีโอพัตราเองมาครองอียิปต์ แต่พระนางก็มาจากราชวงศ์ปโตเลมีของกรีกเริ่มต้นโดยปโตเลมี แม่ทัพกรีกของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราช การจารึกตำรับตำราอะไร เริ่มสมัยวงศ์ปโตเลมี (Ptolemy) พวกนี้เป็นนักตำรา นักเก็บบันทึก ส่วนทางอินเดีย พระเจ้าอโศกมหาราชก็แผ่ศาสนาพุทธไปทุกทิศทุกทาง แผ่ไปจนถึงอียิปต์เหมือนกัน แต่ตอนนั้นภายหลังก็มีคริสเตียนขึ้นมา

พระพุทธเจ้าทรงระบุเรื่องระบบของวัดไว้อย่างละเอียด พระพุทธศาสนามีระเบียบแบบแผนในพระไตรปิฎกชัดเจน เก่าแก่กว่าคริสเตียน ๕๔๓ ปี

พูดถึงคาทอลิก ระบบวัด (Church) ก็ได้อิทธิพลการจัดระบบวัดจากพระพุทธศาสนา สมัยพระเยซูสมัยนั้นไม่มี Church (โบสถ์ วิหาร) ไม่มีที่ไหนนะ

พูดถึงตัวหนังสือ ตัวที่ใช้เขียน ไม่พูดถึงภาษาพูด พวกฟินิเชียน ที่ใช้ a, b, c, d (Alphabet) มีต้นกำเนิดมาจากฟินิเชียน พวกตัวหนังสือแบบต้นกำเนิดเดิมก็มีอียิปต์ จีน ของญี่ปุ่นเองก็นำไปจากจีน

ตัวอักษรขอม

พวกฟินิเชียนนี้มีอาณาจักรเดิมอยู่แถวๆ จอร์แดน (Jordan) เป็นชนชั้นพ่อค้า แถวฝั่งเหนือแอฟริกา

ภาษาบาลี แต่ก่อนเขาใช้ตัวขอม เพิ่งเปลี่ยนเป็นแบบไทยสมัยรัตนโกสินทร์ "ตัวขอม เป็นอักษรสวยนะ"

สมัยพระร่วง ไทยก็เริ่มใช้สมัยพระร่วงจัดดัดแปลงให้เขียนง่ายๆ เข้า

ลักษณะพิเศษของหนังสือไทยที่เข้าเครื่องพิมพ์ได้ นับเป็นเครื่องแรกๆ ของไทย สะดวกในการทำพิมพ์ดีด เครื่องพิมพ์ของจีน พิมพ์ดีดไม่ได้

เดิมคำว่า "ฝรั่ง" มาจากคำว่าฝรั่งเศส (France) คือฝรั่งเศส มีมาแต่สมัยอยุธยา สมัยสมเด็จพระนารายณ์เราก็เรียกฟรั่ง ฟร๊องซ์ ฟร้านซ์ ก็เลยเพี้ยนเป็นฝรั่ง พวกจีนเรียกฝรั่งว่า พวกอั่งม้อ = ไอ้ผมแดง ไทยช่างรวมช่างผสมก็เลยรวมเรียก ฝรั่งอั้งม้อ

คำว่า "แขก" "แขกมา" ก็ที่เล่าแล้วคือ สมัยโบราณไทยค้าขายกับแขกเปอร์เซีย อิหร่าน อาหรับ อินเดีย ก็มีแต่พวกแขกไปมาหาสู่ แขกก็มาหามาติดต่อค้าขาย ก็เกิดคำว่า "แขกมา" จนทุกวันนี้ แขกนี่มาก่อนจีน ชาวจีนมารุ่งเรืองในไทยสมัย ร.๕

บทสรุป

บทต่อท้าย = ความรู้ตั้งแต่ ๑๐ ขวบจนถึง ๘๕ ปีในปัจจุบัน

(หลวงปู่เมตตาเล่าให้คุณดรรชนี อังศุสิงห์ จดต่อให้อีก) ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๒

๑. คนแรกที่ให้ความคิดว่าพระเจ้ามีองค์เดียว

คนแรกที่ให้กำเนิดความคิดว่าพระเจ้ามีองค์เดียว คือพระเจ้าฟาโรห์อาเมนโฮเตนที่ ๔ ของอียิปต์ (พงศาวดารอียิปต์ เก็บไว้ในหอสมุดใหญ่เมืองอเล็กซานเดรีย Alexandria) พระเจ้าฟาโรห์อาเมนโฮเตนที่ ๔ (Amenhotep IV) ได้ปฏิรูปศาสนาอียิปต์ใหม่ ให้มาถือเทพเจ้าองค์เดียว คือเทพเจ้าเอตัน (ATON) พระองค์เองก็เปลี่ยนพระนามเป็นอิคเนตัน (IKHANATON) เป็นนักเทวนิยมองค์แรกของโลก (ค.ศ. ๑๓๐๐ กว่าปี ก่อนคริสตกาล) พระรูปอยู่พิพิธภัณฑ์ที่เบอร์ลิน Berlin ในปัจจุบัน

พระเจ้าฟาโรห์อาเมนโฮเตนที่ ๔

ต่อมาอียิปต์ถูกรุกรานจากพวกฮิทไทต์ (Hittites) พวกนี้เป็นนักรบอยู่เอเชียไมเนอร์ รุกเข้ามาซีเรีย ปาเลสไตน์ ถึงสมัยพระเจ้าฟาโรรามซีสที่ ๒ (Rameses II) สมัยนี้หลังสงคราม ทำสัญญายุติสงครามแล้วก็สงบมานานยาว ก็มีการสร้างวิหารวัดใหญ่โตที่นครอาบูซิมเบล (Abu Simbel) มเหสีของพระองค์คือ เนเฟอตีติ (Nefertiti) (ค.ศ. ๑๒๙๒) มีวิหารสำคัญ The great Temple

๒. ต้นกำเนิดศาสนายิว

โมเสส

โมเสส คือพระเจ้าองค์เดียว สัญญาของพระเจ้าสัญลักษณ์โมเสส ขอให้ปล่อยยิวเป็นอิสระ ให้แผ่นดินอยู่ (promise land) รบชนะถึงจอร์แดน Bible ของยิว

๓. ต้นกำเนิดศาสนาคริสต์

เดิมออร์ธอด็อกซ์ของโรมันตะวันออกไบซันไทน์ - คาทอลิก - โปรแตสแตนท์ - อิสลาม

การเผยแพร่อิสลามจากกรุงเมกกะ ด้วยม้าอาหรับและดาบจากเมกกะถึงกำแพงเมืองจีน ผ่านเอเชียกลาง คือตั้งแต่อิหร่าน อัฟกานิสถาน ทะเลทรายโกบี ทางที่พระถังซัมจั๋งเคยใช้เดินทางผ่านจีนถึงอินเดีย สมัยแผ่นดินถังของจีน

๔. มหาอาณาจักรแรกของโลก คือเปอร์เซียที่แผ่ไปถึงกรีก

๕. เรื่องพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ แห่งมาซิโดเนีย (กรีกเหนือ)

สร้างมหาอาณาจักรยึดกรีก (ประชาธิปไตย) ยึดอียิปต์ มิดเดิลอีสต์ คือแดนพวกยิวแถบจอร์แดนทั้งหมด และอิรัก คือ บาบิโลเนีย อัสสิเรีย เข้าไปยึดเปอร์เซีย อิหร่าน ชมพูทวีป คือปากีสถานถึงบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุ และต้องการแผ่ขยายเข้าไปครองบริเวณแม่น้ำคงคาแต่ไม่สำเร็จ จึงต้องยกทัพกลับกรุงบาบิโลน พระองค์ปลดปล่อยหัวเมืองกรีกต่างๆ บนเอเชียไมเนอร์ให้เป็นอิสระพ้นจากการปกครองของเปอร์เซีย หลังจากได้รับชนะกองทัพเปอร์เซียอย่างเด็ดขาด พระเจ้าอเล็กซานเดอร์ต้องการให้รวบอาณาจักรต่างๆ เข้าด้วยกัน ให้สมัครสมานสามัคคี ก็จัดให้มีการสมรสกับเจ้าหญิงและหญิงสาวเปอร์เซียอีกด้วย

ภาพพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ แห่งมาซิโดเนีย

๓๒๓ ปีก่อนคริสตกาล พระเจ้าอเล็กซานเดอร์สิ้นพระชนม์ เพราะพิษไข้และบาดเจ็บในการสงคราม พระชนม์ยังน้อยเพียง ๓๓ พรรษา ไปสิ้นพระชนม์ที่เตอรกี แม่ทัพนายกองแยกย้ายตั้งตนเป็นใหญ่ เช่น แอนทีโกนัส (Antigonus) ครองเปอร์เซียปโตเลมี เป็นนักรบรุ่นแรกที่ขยายเขตมาถึงกรุงบาบิโลน ช่วยทำลายอาณาจักรเปอร์เซีย พ.ศ. ๑๐๑ (พวกราชวงศ์) ปโตเลมี (Ptolemy) ครอบครองอียิปต์ เมนันเดอร์ (พระเจ้ามิลินทะ) แม่ทัพกรีกในอินเดียก็ครองดินแดนบางส่วนในอินเดีย เป็นฝรั่งกรีกชาติแรกที่มาเป็นพุทธ พุทธมหายานในอินเดีย มีการสร้างพระพุทธรูปขึ้นเป็นครั้งแรก

ส่วนทางยุโรป พวกโรมันก็กลับขยายอำนาจมาทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเข้าครองกรีก

สรุปจักรวรรดิกรีก (เฮเลนนิสติค) ก็อยู่ภายใต้อำนาจของโรมันเกือบทั้งหมด

บริเวณหน้าถ้ำตุนฮวง

๖. เรื่องถ้ำตุนฮวงบนเส้นทางสายไหม หรือถนนมาร์โคโปโล

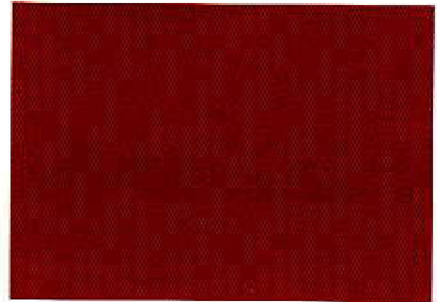
๗. พ.ศ. ๓๐๐ พระเจ้าอโศกมหาราช เป็นใหญ่หลังจากพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ถอยทัพไป ราชวงศ์คุปตะ ครองอินเดียเกือบทั้งหมด

เสาพระเจ้าอโศกมหาราช

ความเป็นมาของธงชาติไทย

ท่านผู้หญิงศรีนาถ สุริยะ ผู้เรียบเรียง ลส.ชบ. ค่ายวัฒนาวิทยาลัย

ธงสีแดง

ธงชาติสมัยแรก

ในสมัยโบราณ คนไทยใช้ธงเป็นเครื่องหมายกองทหาร เมื่อไปทำศึกสงครามทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องหมายให้มองเห็นแต่ไกลว่าหมู่พวกของตนอยู่ที่ใด และเพื่อการเรียกชุมนุมหรือการเดินทางไปด้วยกันเป็นหมู่หมวด ครั้นต่อมาคนไทยเดินเรือไปค้าขายกับต่างประเทศก็คงมีความจำเป็นต้องใช้ธงประจำเรือเพื่อแสดงสัญชาติ เท่าที่ปรากฏเป็นหลักฐานว่าไทยใช้ธงสีอะไรเป็นธงชาติก็เมื่อราชทูตไทยไปประเทศลังกา เมื่อประมาณพ.ศ. ๒๒๙๖ ในรัชสมัยพระเจ้าบรมโกศ สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายได้ระบุในหนังสือจดหมายเหตุทูตไทยไปลังกาทวีปว่า ใช้ธงพื้นสีแดง และธงสีแดงนี้ก็ได้ใช้มาจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ ๒) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ธงช้างสีขาวอยู่ในวงจักรสีขาวบนพื้นสีแดง

รัฐบาลไทยสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ต้องทำการค้าขายเพื่อหาผลประโยชน์มาบำรุงบ้านเมือง ในสมัยนั้นมีเรือของราชการ ๒ ลำ ติดต่อค้าขายกับเมืองต่างๆ สุดแล้วแต่จะต้องการสินค้าจากเมืองใด สำหรับเมืองสิงคโปร์นั้น เจ้าพนักงานชาวอังกฤษเป็นผู้ควบคุมการค้าอยู่ เมื่อใดที่เรือของราชการไทยไปถึง ก็ได้รับการต้อนรับและให้ความสะดวกเป็นอย่างดี ต่อมาเจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษทราบว่า เรือของพ่อค้าไทยตลอดจนเรือของชาวชวามลายูต่างก็ชักธงสีแดงเหมือนกัน ดังนั้นจึงกราบบังคมทูลมาว่า ขอให้ทรงใช้เครื่องหมายธงให้แตกต่างไปจะได้ทราบแน่ว่าเป็นเรือของราชการ

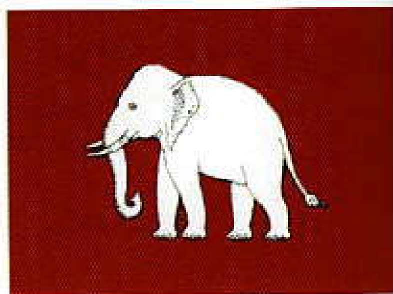
ธงแดง ใช้เฉพาะเรือหลวง

ธงแดง สมัยรัชกาลที่ ๒

ในระหว่างนั้นได้มีช้างเผือก ๓ เชือก มาสู่พระบรมโพธิสมภาร ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องแสดงถึงพระบารมีตามประเพณีโบราณ ดังนั้นจึงทรงใช้รูปช้างเผือกในวงจักรสีขาวติดลงกลางธงสีแดงเป็นเครื่องหมายธงราชการ ส่วนเรือพ่อค้าไทยก็คงใช้ธงพื้นสีแดงตามเดิม

ธงช้างเผือกบนพื้นสีแดง

ธงชาติช้างเผือก

ตอนต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) ชาวยุโรปและชาวอเมริกันเข้ามาค้าขายกับประเทศไทยมากยิ่งกว่ารัชกาลใดๆ ที่แล้วมา ทั้งนี้เพราะพระองค์ ได้ทรงยินยอมแก้ไขสนธิสัญญาการค้าใหม่ ทำให้มีชาวต่างประเทศมาตั้งบ้านเรือน ตั้งสถานกงสุลและบริษัทการค้าในกรุงเทพฯอย่างคับคั่ง แต่ละแห่งก็ชักธงชาติเพื่อแสดงสัญชาติของตน เมื่อเป็นดังนี้ สถานที่ราชการของไทยก็จำเป็นจะต้องใช้ธงชาติ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงแก้ไขเปลี่ยนแปลงธงเรือราชการ โดยเอาวงจักรสีขาวออก เพราะสมัยนั้นวงจักรหมายถึงพระเจ้าแผ่นดิน ทรงเหลือแต่ช้างเผือกไว้บนพื้นสีแดงใช้เป็นธงชาติในโอกาสต่างๆ และได้ใช้ธงช้างเผือกตลอดรัชกาลที่ ๕ จนถึงรัชกาลที่ ๖

ธงริ้วสีแดงสลับขาว

พ.ศ. ๒๔๕๙ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) ทรงเปลี่ยนธงรูปช้างเผือกบนพื้นสีแดง เป็นธงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ริ้วสีขาวสลับกับพื้นสีแดง ลักษณะเหมือนธงไตรรงค์ปัจจุบัน ต่างกันที่ริ้วตรงกลางเป็นสีแดง ส่วนธงไตรรงค์เป็นสีน้ำเงิน

ขนาดกว้าง ๓ ส่วน ยาว ๑ ๑/๒ ส่วน

แถบขาว ๒ แถบ กว้าง ๑/๖ ของทางกว้าง

ทาบบนความยาวของธงให้ห่างจากขอบล่างและขอบบน ๑/๖

ธงชาติริ้วแดงขาว

ธงไตรรงค์

พ.ศ. ๒๔๖๐ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปลี่ยนแปลงธงสีแดงขาวเป็นธงไตรรงค์ โดยเติมสีน้ำเงินลงตรงกลางธงแทนริ้วใหญ่สีแดง เมื่อกองทหารอาสาของไทยไปร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ กับฝ่ายสัมพันธมิตรที่ทวีปยุโรป พ.ศ. ๒๔๖๑ นั้น ธงไตรรงค์ของไทยได้ไปโบกสะบัดปรากฏแต่สายตาชาวโลกเป็นครั้งแรก ตั้งแต่เดินทางจากประเทศไทยจนถึงสมรภูมิ

ขนาดกว้าง ๒ ส่วน ยาว ๓ ส่วน

แถบสีน้ำเงินกว้าง ๑/๓ ของความกว้าง

แถบสีขาว กว้าง ๑/๖ ของความกว้าง

แถบสีแดง กว้าง ๑/๖ ของความกว้าง

ธงไตรรงค์

ความหมายของธงไตรรงค์

ความหมายที่ถูกต้องที่สุดของธงไตรรงค์ ปรากฏอยู่ในพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวดังต่อไปนี้

๑๖..."ขอร่ำรำพรรณบรรยาย ความคิดเครื่องหมาย แห่งสีทั้งสามงามถนัด
ขาวคือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์ หมายพระไตรรัตน์ และธรรมะคุ้มจิตไทย
แดงคือโลหิตเราไซร้ ซึ่งยอมสละได้ เพื่อรักษาชาติศาสนา
น้ำเงินคือสีโสภา อันจอมประชา ธ โปรดเป็นของส่วนองค์
จัดริ้วเข้าเป็นไตรรงค์ จึงเป็นสีธง ที่รักแห่งเราชาวไทย
ทหารอวตารนำไป ยงยุทธวิชัย วิชิตก็ชูเกียรติสยาม"

หนังสืออ้างอิง

๑. อธิบายเรื่องธงไทย สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
๒. พระราชพงศาวดารรัชกาลที่ ๒ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
๓. จดหมายเหตุรายวันในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เดือนกรกฎาคม-มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๐
๔. ประวัติกองทหารอาสา พ.ศ. ๒๔๖๐-๒๔๖๒
๕. ทหารอาสาสงครามโลกอนุสรณ์ พ.ศ. ๒๔๙๖

ใครรานใครรุกด้าว แดนไทย
ไทยรบจนสุดใจ ขาดดิ้น
เสียเนื้อเลือดหลั่งไหล ยอมสละสิ้นแล
เสียชีพไป่เสียสิ้น ชื่อก้องเกียรติงาม

หลวงปู่เมตตาห่วงชาติบ้านเมืองอยู่เสมอ ท่านปรารภเรื่องความสำคัญของการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ และในการต้องมีสำนึกรักประเทศชาติบ้านเมืองต้องรู้จักทดแทนคุณแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องธงชาติไทย ท่านเน้นสำคัญนักหนาก็คือ

"สีขาวบนธงชาติ ที่หมายถึง พระบวรพุทธศาสนา"
"สีขาวคือบริสุทธิ์สวัสดิ์ หมายถึงพระไตรรัตน์ และธรรมคุ้มจิตไทย"
พระราชนิพนธ์ของล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๖

อยู่เหนือความขุ่นมัวทั่วทุกสิ่ง
รู้แจ้งจริง.. สภาวธรรม นำจิตมั่น
วางกังวล.. วางขันธ์ห้า พาเท่าทัน
ไม่มีวัน หลงโลก เศร้าโศกใจ
เห็น.. สักแต่ให้ ว่าได้เห็น
รู้.. สักแต่.. เป็น...เช่นรู้ได้
มหาสติ.. อริยมรรค จักนำไป
สู่ปัญญา ยิ่งใหญ่.. คือนิพพาน

หลวงปู่ให้ข้อธรรมที่ล้ำค่า
ด้วยเมตตาดำริสติปัฏฐาน
ดุจประทีปส่องพ้นอนธกาล
ดุจสายธารศรัทธาสู่นาบุญ
เก้าสิบสองปีงามความล้ำเลิศ
สุดประเสริฐกำเนิดเพื่อเกื้อหนุน
เผยแผ่พระศาสนาด้วยการุณย์
ประจักษ์แจ้งกิตติคุณ "บุญฤทธิ์"
ขออันเชิญพุทธคุณป้องรักษา
ให้หลวงปู่อยู่เมตตาต่อปวงศิษย์
ดุจศูนย์รวมศรัทธาธรรมนำชีวิต
เป็นร่มไทรให้ศิษย์ตราบเท่านาน

กราบหลวงปู่ด้วยศรัทธาสู[illegible]
คณะศิษย์
๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙

ประมวลภาพ

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต
ในงานพิธีต่างๆ

พระอาจารย์อุทัย ฌานุตตโม ร่วมกับวัดเชิงเลน และคณะศิษยานุศิษย์
น้อมถวายมุทิตาจิตในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิดครบ ๙๐ ปี
เมื่อวันอังคารที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

หลวงปู่ตักบาตร (ในภาพพระอาจารย์อุทัย ฌานุตตโม ประธานจัดงาน)

พระมหาเถระ พระเถระ พระภิกษุ สามเณร มาร่วมงานประมาณ ๘๐ รูป

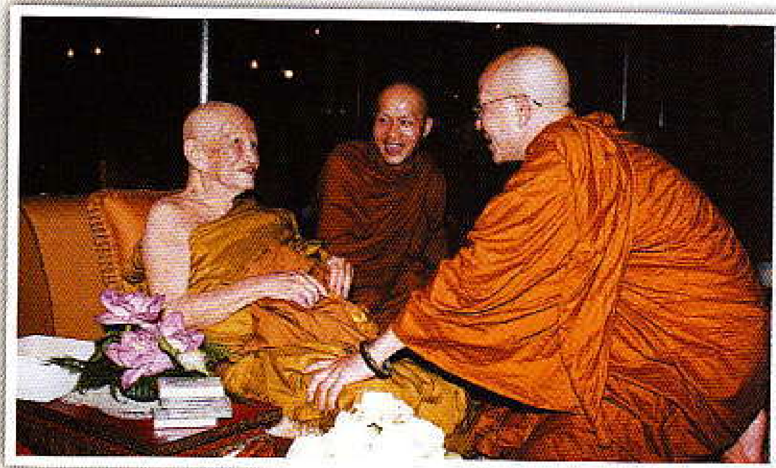

พระคุณเจ้าหลวงปู่เหรียญ วรลาโภ เมตตามาเป็นประธานในพิธี

ณ ศาลาดวงดอกไม้ สวนทิพย์ นนทบุรี

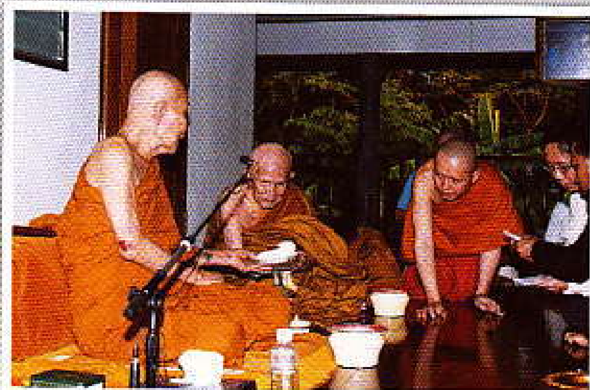

หลวงปู่กับพระอาจารย์ติ๊ก (อุทัย ฌานุตตโม) ประธานจัดงาน และพระอาจารย์ภัลลภ อภิปาโล (วัดเชิงเลน)

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต กราบคารวะองค์หลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐

หลวงปู่เข้ากราบนมัสการองค์หลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน ที่สวนแสงธรรม
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต และหลวงปู่ลี กุสลธโร ในกุฏิสวนแสงธรรม

งานถวายมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิด ครบ ๙๒ ปี

วันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

พระมหาเถระ พระเถระ ครูบาอาจารย์ ที่เมตตามาร่วมงาน ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

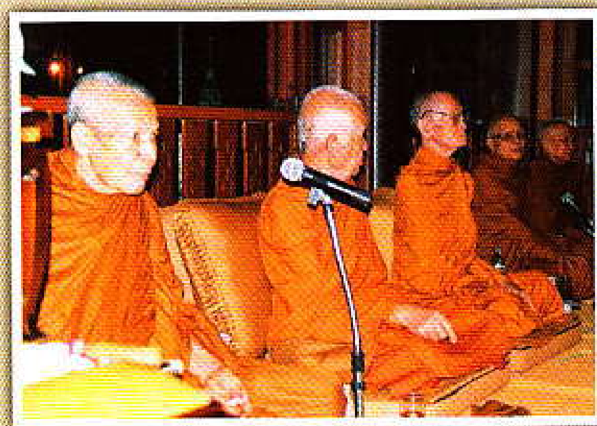

หลวงปู่จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
ในพิธีเจริญพระพุทธมนต์
คืนวันศุกร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

พระคุณเจ้าหลวงปู่มหาเนียม สุวโจ (พระโสภณคุณาธาร)
เมตตาเป็นประธานในพิธี

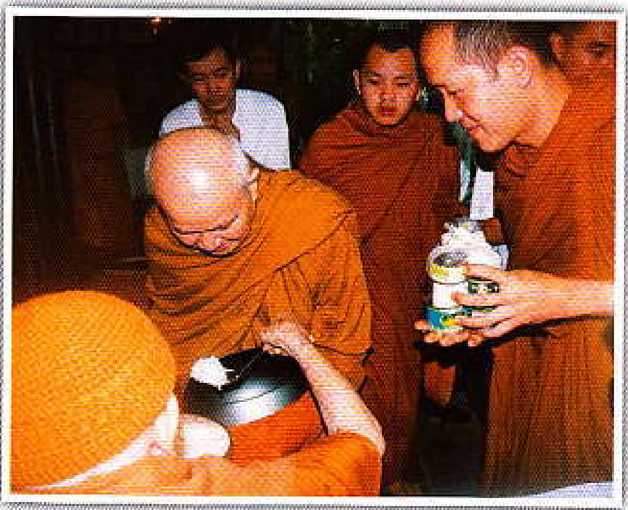

ท่านเจ้าคุณพระราชวรคุณ (สมศักดิ์ ปัณฑิโต)
นำคณะพระเถรานุเถระ ถวายสักการะขอขมา
เพื่อสรงน้ำหลวงปู่ เนื่องในงาน
ครบรอบวันเกิด ๘๒ ปี

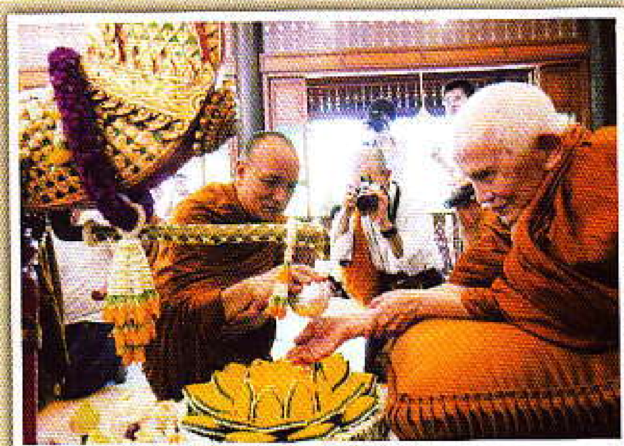

พระเถรานุเถระ เมตตามาร่วมถวายมุทิตาจิต
ในช่วงเจริญพระพุทธมนต์
เย็นวันศุกร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘
จำนวน ๑๕๘ รูป และรับบิณฑบาต
ในเช้าวันเสาร์ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘
จำนวน ๑๕๒ รูป

พระเถรานุเถระร่วมพิธีถวายสรงน้ำหลวงปู่

รายนามพระเถรานุเถระที่มาร่วมงานแสดงมุทิตาจิตถวายสักการะ เนื่องในวันคล้ายวันเกิดหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต

วันศุกร์ที่ ๑๘ - วันเสาร์ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

๑. พระศาสนโสภณ (ปัจจุบัน สมเด็จพระมหามุนีวงศ์) วัดราชบพิธ กรุงเทพฯ
๒. พระโสภณคุณาธาร (หลวงปู่เนียม สุวโจ) วัดเจริญสมณกิจ จ.ภูเก็ต องค์ประธานในพิธี
๓. หลวงปู่จันทร์โสม กิตติกาโร วัดป่าจันทรังสี จ.อุดรธานี
๔. พระราชสุเมธี (ท่านเจ้าคณะจังหวัดเลย) วัดภูตูมวนาราม
๕. หลวงปู่บุญมา ญาณวโร วัดสันติวิเวก จ.ร้อยเอ็ด
๖. หลวงปู่จันทร์แรม เขมสิริ (พระครูเขมคุณโสภณ) วัดระหาน (วัดเกาะแก้วธุดงคสถาน) จ.บุรีรัมย์
๗. พระเทพสังวรญาณ (หลวงปู่พวง สุขินทริโย) วัดศรีธรรมาราม จ.ยโสธร
๘. พระญาณทีปาจารย์ (หลวงปู่ท่อน ญาณธโร) วัดศรีอภัยวัน จ.เลย
๙. พระเทพกิตติเมธี วัดราชผาติการาม
๑๐. หลวงปู่บุญเพ็ง กัปปโก วัดป่าวิเวกธรรม จ.ขอนแก่น
๑๑. หลวงปู่บุญมา คัมภีรธัมโม วัดป่าสีห์พนม จ.สกลนคร
๑๒. หลวงปู่ต้น สุทธิกาโม วัดบึงพลาราม จ.หนองคาย
๑๓. พระคุณเจ้าหลวงปู่สรวง สิริปุญโญ วัดศรีฐานใน จ.ยโสธร
๑๔. ท่านเจ้าคุณโพธินันทมุนี (เจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์) วัดบูรพาราม จ.สุรินทร์
๑๕. พระราชสารเวที (พระอาจารย์เสงี่ยม) วัดพระศรีมหาธาตุ กรุงเทพฯ
๑๖. หลวงพ่ออว้าน เขมโก วัดป่านาคนิมิตต์ จ.สกลนคร
๑๗. พระรัชมงคลนายก (หลวงพ่อคำดี) วัดป่าสุทธาวาส จ.สกลนคร
๑๘. พระครูสันติวรญาณ (หลวงพ่ออ่ำ ธัมมกาโม) วัดป่าเขาเขียว จ.พิษณุโลก
๑๙. พระอาจารย์อุทัย สิริธโร วัดถ้ำพระภูวัว จ.หนองคาย
๒๐. หลวงพ่อเจริญ ญาณวุฑโฒ สำนักสงฆ์ถ้ำปากเปียง จ.เชียงใหม่
๒๑. พระอาจารย์คำบ่อ ฐิตปัญโญ วัดใหม่บ้านตาล จ.สกลนคร
๒๒. หลวงพ่อแปลง สุนทโร วัดป่าอุดมสมพร จ.สกลนคร
๒๓. ท่านเจ้าคุณญาณวิศิษฎ์ (ทอง) จันทสิริ วัดอโศการาม จ.สมุทรปราการ
๒๔. ท่านพระครูอมรวิสุทธิ์ ชยสาโร วัดบูรพา จ.อุบลราชธานี
๒๕. พระอาจารย์บุญหนา ธัมมทินโน วัดป่าโสตถิผล จ.สกลนคร
๒๖. พระครูนนทปัญญาคุณ จ.นนทบุรี
๒๗. พระอาจารย์ปิ่น ตันติธัมโม วัดอโศการาม
๒๘. พระอาจารย์เขี่ยม โสรัย วัดถ้ำขาม จ.สกลนคร
๒๙. พระอุดมสังวรญาณ (พระมหาสนธิ์ อนาลโย) วัดพุทธบูชา กรุงเทพฯ
๓๐. พระรัตนมุนี วัดสุปัฏนารามวรวิหาร จ.อุบลราชธานี
๓๑. พระอาจารย์สุชาติ (แทนท่านพระอาจารย์เผย) วัดถ้ำผาปู จ.เลย
๓๒. พระอาจารย์ฟัก สันติธัมโม วัดพิชัยพัฒนาราม จ.จันทบุรี

๓๓. พระมหาอุทัย วัดโพนสง่า (ท่าบ่อ) จ.หนองคาย
๓๔. พระอาจารย์ทองอินทร์ กตปุญโญ
วัดป่าประชาคมวนาราม จ.ร้อยเอ็ด
๓๕. พระอาจารย์คำ กาญจนวัณโณ
วัดถ้ำบูชา (ภูวัว) จ.หนองคาย
๓๖. พระอาจารย์บุญกู้ อนุวัฑฒโน (พระครูพุทธิสารสุนทร)
วัดพระศรีมหาธาตุ กรุงเทพฯ
๓๗. พระอาจารย์ประสิทธิ์ ปุญญมากโร
วัดป่าหมู่ใหม่ จ.เชียงใหม่ (องค์แสดงธรรม)
๓๘. พระครูปลัดสัมพิพัฒน์เมธาจารย์
วัดพระยายัง กรุงเทพฯ
๓๙. พระราชธรรมโกศล
วัดใต้พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ จ.อุบลราชธานี
๔๐. พระอาจารย์เยื้อน ขันติพโล วัดเขาศาลา จ.สุรินทร์
๔๑. พระอาจารย์บุญพิน กตปุญโญ
วัดผาเทพนิมิต จ.สกลนคร
๔๒. พระอาจารย์คำแปลง ปุณณชิ
วัดถ้ำหมากอ่อ จ.เลย
๔๓. พระอาจารย์ไพรัช เขมปัญโญ
วัดเกาะแก้วธุดงคสถาน จ.บุรีรัมย์
๔๔. พระอาจารย์ผจญ อุปสโม วัดป่าบ้านหมากแข้ง จ.เลย
๔๕. พระอาจารย์ดาด สิริปุญโญ วัดสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๔๖. พระอาจารย์ประสิทธิ์ ธัมมวโร
วัดประสิทธิ์ไพศาล จ.ขอนแก่น
๔๗. พระอาจารย์ขันตี ญาณวโร วัดป่าม่วงไข่ จ.เลย
๔๘. พระอาจารย์อุทัย ธัมมวโร วัดป่าภูย่าอู่ จ.อุดรธานี
๔๙. พระครูคัมภีรปัญญาคุณ วัดถ้ำเขาปาง จ.ลพบุรี
๕๐. พระครูประสิทธิธรรมคุณ วัดป่าสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๕๑. พระอาจารย์สาคร ธัมมาวุโธ
วัดป่ามณีกาญจน์ จ.นนทบุรี
๕๒. พระอาจารย์อินทร์ถวาย สันตุสสโก
วัดป่านาคำน้อย จ.อุดรธานี
๕๓. พระคุณเจ้าท่านพระอาจารย์เมือง พลวัฑโฒ
วัดป่ามัชฌิมาวาส จ.กาฬสินธุ์
๕๔. พระอาจารย์มหาสามเรือน ปุญญสโก
๕๕. พระอาจารย์สมจิตร จ.ขอนแก่น
๕๖. พระอาจารย์ไม อินทสิริ
วัดป่าหนองช้างคาว จ.อุดรธานี
๕๗. พระอาจารย์บุญจันทร์ วัดกาดู่ จ.เชียงใหม่
๕๘. พระครูสุมลสังฆกิจ วัดป่าสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๕๙. พระอาจารย์บุญเลิศ สุจิตโต
วัดอรัญญวาสี จ.หนองคาย
๖๐. พระครูโอภาสสมณคุณ วัดป่าสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๖๑. พระอาจารย์แยง สุขกาโม
วัดเจติยาคีรีวิหาร (ภูทอก) จ.หนองคาย
๖๒. พระอาจารย์เจริญ จัตตสีโล
วัดอรัญญวิเวก จ.เชียงใหม่
๖๓. พระอาจารย์สุธรรม สุธัมโม
วัดป่าหนองไผ่ จ.สกลนคร
๖๔. พระอาจารย์ณรงค์ อาจาโร
วัดกกสะทอน จ.อุดรธานี
๖๕. พระอาจารย์ทับ วัดป่าแก้วชุมพล
๖๖. พระครูกิตติสารประสาธน์
วัดป่าสุทธาวาส จ.สกลนคร
๖๗. พระอาจารย์สมหมาย อัตตมโน
วัดป่าสันติกาวาส จ.อุดรธานี
๖๘. พระอาจารย์สำลี สุกิตโต วัดคูหาวารี จ.เลย
๖๙. พระอาจารย์สุชิน ปริปุณโณ วัดธรรมสถิต จ.ระยอง
๗๐. พระอาจารย์สมบูรณ์ กันตสีโล
วัดป่าสมบูรณ์ธรรม จ.พิษณุโลก
๗๑. พระอาจารย์เด่น นันทิโย วัดป่าห้วยปลาหลด จ.ตาก
๗๒. พระอาจารย์จิรวัฒน์ อัตตรักโข
วัดป่าไชยชุมพล จ.เพชรบูรณ์
๗๓. หลวงพ่อวิชัย เขมิโย วัดถ้ำผาจม จ.เชียงราย
๗๔. พระอาจารย์ทองอาน จ.เลย
๗๕. หลวงพ่ออาด อาวุธปัญโญ
วัดทุ่งโพธิ์ ต.ในเมือง จ.บุรีรัมย์

๗๖. พระยงยุทธ ฐิตปัญโญ วัดใหม่บ้านตาล จ.สกลนคร
๗๗. พระอาจารย์บุญหนัก ถาวโร
วัดดอยอ่างขาง จ.เชียงใหม่
๗๘. พระอาจารย์อุทัย ฌานุตตโม (พระอาจารย์ติ๊ก)
วัดป่าบ้านห้วยลาด จ.เลย องค์ประธานจัดงาน
๗๙. พระอาจารย์มนตรี คณโสภโณ วัดถ้ำผาบิ้ง จ.เลย
๘๐. พระอาจารย์คลาด ครุธมโม วัดถ้ำบางเตย จ.พังงา
๘๑. พระอาจารย์วี จ.เลย
๘๒. พระอาจารย์คาน จ.เลย
๘๓. พระอาจารย์ทองหนัก สังกิจโจ
วัดสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๘๔. พระอาจารย์หลอ นาถกโร
วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม จ.สกลนคร
๘๕. พระอาจารย์เฉลิม มหาปุญโญ
วัดป่าบ้านห้วยลาด จ.เลย
๘๖. พระครูสิริบุญญานุศาตร์ วัดป่าสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๘๗. พระอาจารย์ทองแดง วรปัญโญ
วัดพระเจ้าตนหลวง จ.เชียงใหม่
๘๘. พระอาจารย์โกวิญ กันตธัมโม
วัดภูทอกใหญ่ จ.หนองคาย
๘๙. พระอาจารย์บุญช่วย ปุญญวันโต
วัดป่าภูริทัตตปฏิปทาราม จ.ปทุมธานี
๙๐. พระอาจารย์เขียว ฐิตสิทธิ
วัดป่าภูริทัตตปฏิปทาราม จ.ปทุมธานี
๙๑. พระอาจารย์แอ วรสุวัณโณ
วัดป่าห้วยน้ำริน จ.เชียงใหม่
๙๒. พระอาจารย์กมล อัคโค วัดถ้ำพระภูวัว จ.หนองคาย
๙๓. พระอาจารย์แด่ง จันทวังโส
วัดถ้ำพระภูวัว จ.หนองคาย
๙๔. พระสุรพล ปัญญาพโล วัดถ้ำพระภูวัว จ.หนองคาย
๙๕. พระดำเกิง วรวุฑโฒ วัดป่าดงชมพูพาน จ.สกลนคร
๙๖. พระอาจารย์สุรเสียง (ท่านเตี้ย)
วัดป่าเลิงจาน จ.มหาสารคาม
๙๗. พระอาจารย์ณรงค์ ชยาลังกาโร วัดมกุฏกษัตริยาราม
๙๘. พระวิวัฒน์ ยโสธโร วัดพุทธนิมิตสถิตสีมาราม
๙๙. พระอาจารย์แสง จิรวัฑฒโก
วัดพุทธนิมิตสถิตสีมาราม
๑๐๐. พระอธิการสมบัติ อาภัสสโร
วัดพุทธนิมิตสถิตสีมาราม
๑๐๑. พระใบฎีกาสมเส็ง กันตสีโล วัดถ้ำศรีแก้ว
๑๐๒. พระอาจารย์ปรีชา สุปัญโญ
วัดป่าดอนบ้านเทือน จ.อุดรธานี
๑๐๓. พระอาจารย์สนอง ชินวังโส
วัดป่าดอนบ้านเทือน จ.อุดรธานี
๑๐๔. พระสมุห์จำปี นรเสฏฐโฐ
๑๐๕. พระอาจารย์ชาญ วัดเขาล้อม จ.ฉะเชิงเทรา
๑๐๖. พระสมบูรณ์ วิชิโต วัดป่าบ้านยางโถน
๑๐๗. พระอาจารย์สุพจน์ สุมังคโล
๑๐๘. พระอาจารย์สมชาย เตชปุญโญ
วัดห้วยบ่อเงิน จ.เลย
๑๐๙. ท่านพระอาจารย์ภัลลภ อภิปาโล วัดป่าเชิงเลน
กรุงเทพฯ (ผู้ช่วยประธานจัดเตรียมงาน)
๑๑๐.พระอาจารย์พจนาถ ปภาโส (ท่านโต)
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๑๑๑. พระอาจารย์สาธิต ชยสาธิโต วัดป่าบ้านตาด
๑๑๒. พระอาจารย์นิคม ปัญญาธโร วัดป่าบ้านตาด
๑๑๓. พระอาจารย์อำนวย
๑๑๔. พระอาจารย์นพดล
๑๑๕. พระอาจารย์สะอาด อภโย วัดถ้ำผาขาม จ.เลย
๑๑๖. พระอาจารย์เสาร์ ติสรโณ วัดจันทาราม
๑๑๗. พระอาจารย์ทองดี วัดป่าดงขวาง
๑๑๘. พระอาจารย์บุญมี
๑๑๙. พระอาจารย์รัตนะ เขมรตโน วัดป่านาคำน้อย
๑๒๐. พระสมชาย เตชปุญโญ
๑๒๑. พระครูสังฆวิชิต (ประเทือง)
๑๒๒. พระอาจารย์ไชยา สิริธัมโม วัดถ้ำพระสบาย

๑๒๓. พระอาจารย์สมหมาย
๑๒๔. พระอาจารย์ทวี สิริธัมโม
๑๒๕. พระอาจารย์อั้น วัดป่าพระสถิตย์
๑๒๖. พระอาจารย์คำมูล วัดสมานโสภาราม
๑๒๗. พระครูวิริยธรรมนิเทศ วัดป่าวิริยพล
๑๒๘. พระอาจารย์อุทัย นาคเสโน
วัดถ้ำผาบิ้ง จ.เลย
๑๒๙. พระอาจารย์จันทร์ จันทธัมโม วัดป่าม่วงไข่
๑๓๐. พระอาจารย์คูณ สุเมโธ วัดป่าภูทอง
๑๓๑. พระอาจารย์วีรศักดิ์ ธีรภัทโท
๑๓๒. พระพรหมมินทร์ สีลเตโช วัดป่าสุทธิธรรม
๑๓๓. พระอาจารย์อัตถชัย อัตตสาโร
วัดหนองเอี่ยน จ.สระแก้ว
๑๓๔. พระครูปลัดสัมพิพัฒน์เมธาจารย์ (พระอาจารย์แดง)
วัดมกุฏคีรีวัน จ.นครราชสีมา
๑๓๕. พระอาจารย์อนันต์ พุทธธัมโม จ.พะเยา
๑๓๖. พระอาจารย์มหาณรงค์
๑๓๗. พระอาจารย์ประสงค์
๑๓๘. พระอาจารย์ประกาย
๑๓๙. พระอาจารย์จินดา
๑๔๐. พระอาจารย์อุดม
๑๔๑. พระภักดี เขมธโร วัดถ้ำศรีแก้ว
๑๔๒. พระเฉลิม อุตตโม วัดสันติกุสุมาลย์
๑๔๓. พระอาจารย์ชานน ชาตเมโธ
๑๔๔. พระอาจารย์จินดา โชติธัมโม
๑๔๕. พระอาจารย์ประกาย สิริธัมโม
๑๔๖. พระเทน ฐิติญาโณ วัดห้วยลาด จ.เลย
๑๔๗. พระนุ จารสุโภ วัดป่าสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๑๔๘. พระกาญจน์ จักกธัมโม วัดห้วยลาด จ.เลย
๑๔๙. พระอนุภาพ วัดป่าสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๑๕๐. พระอานน วัดป่าสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๑๕๑. พระวันชัย ปัญญาตโม วัดป่าลาดสมบูรณ์
๑๕๒. พระอดุลย์ ปิยธัมโม วัดห้วยเดื่อ จ.เลย
๑๕๓. พระอานน ธนกาโร วัดป่าสัมมานุสรณ์ จ.เลย
๑๕๔. พระอานน สุเมธโส วัดห้วยเดื่อ จ.เลย
๑๕๕. พระณัฐวัฒน์ กิตติญาโณ วัดห้วยเดื่อ จ.เลย
๑๕๖. พระนิ ธัมมวโร และพระติดตาม
วัดป่าม่วงไข่ จ.เลย

พระคณะทำงาน

วัดป่าเชิงเลน

๑. พระอาจารย์อารีย์ อาจาริโย
๒. พระอาจารย์ประพันธ์ศักดิ์ อนาวิโล
๓. พระอาจารย์ทม ศรีเทพ
๔. พระอาจารย์บุญธรรม อโสโก
๕. พระบาน
๖. พระสมจิตร

วัดเครือวัลย์

๗. พระแก่นจันทร์ สุจิตโต
๘. พระณัฐวัศ กิจจกาโร
๙. สามเณรสมใจ
๑๐. สามเณรขวัญคมจิต
๑๑. สามเณรนาย

วัดห้วยลาด

๑๒. พระกล้วย ธีรภัทโท
๑๓. พระจินดา โชติธัมโม
๑๔. พระกุ สิริธัมโม

* หากปรากฏว่ามีข้อบกพร่องในรายนามของพระคุณเจ้า และมีความผิดพลาดในการเรียงลำดับอายุพรรษา ทางคณะผู้จัดงานกราบขอประทานอภัย และขอโอกาสน้อมกราบขอขมาด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

หลวงปู่ได้ไปเมตตาที่บ้านเกิดของท่าน ที่จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อต้นเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘
ซึ่งปัจจุบันได้ขึ้นทะเบียนเป็นพิพิธภัณฑ์ของจังหวัด

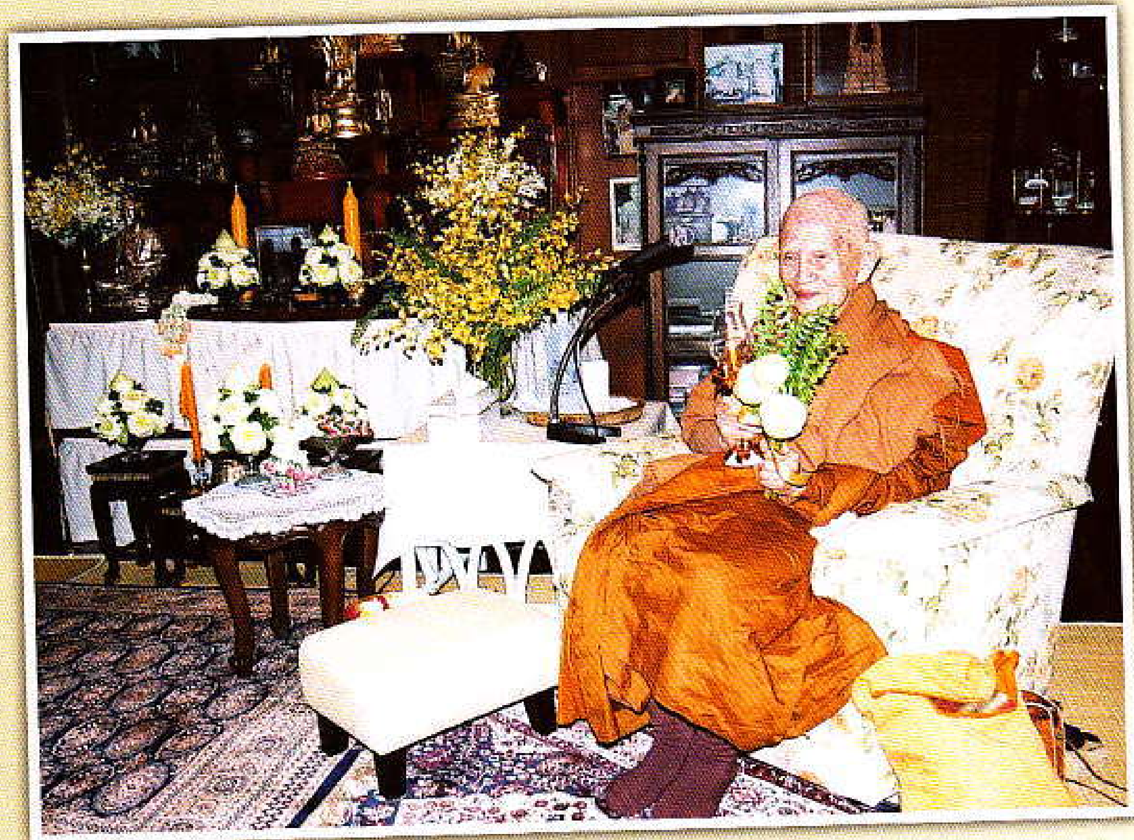
หลวงปู่ได้ไปเมตตาที่เตียงนอนที่ท่านเคยนอนตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ ๑๑ ปี
แล้วถูกส่งตัวไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพฯ
ปัจจุบันเตียงนี้ตั้งอยู่ที่พิพิธภัณฑ์วัดท่าถนน จังหวัดอุตรดิตถ์
เมตตาไปเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

งานถวายมุทิตาจิตปีใหม่ไทย ณ วัดป่าเชิงเลน กรุงเทพฯ
เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

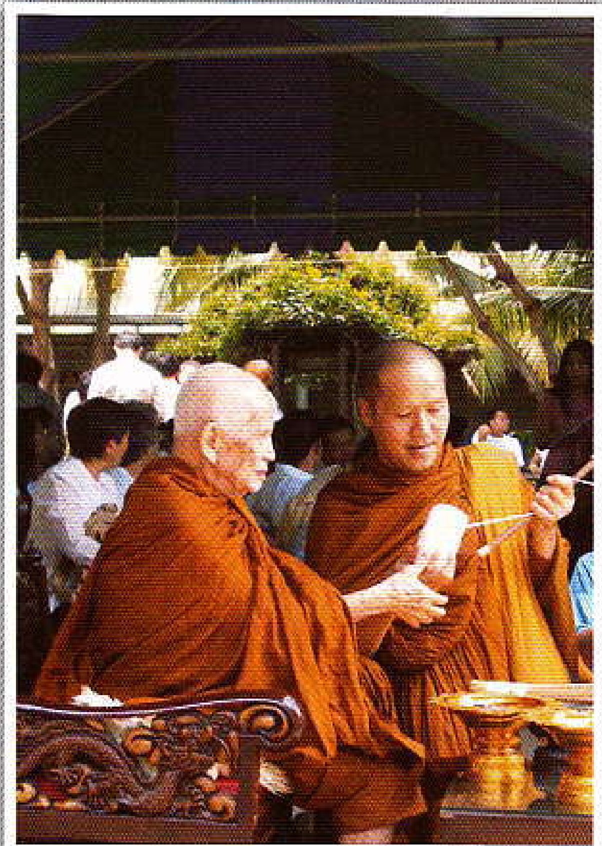

หลวงปู่เวียนเทียนวันวิสาขบูชา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ณ ชั้น ๑๖ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

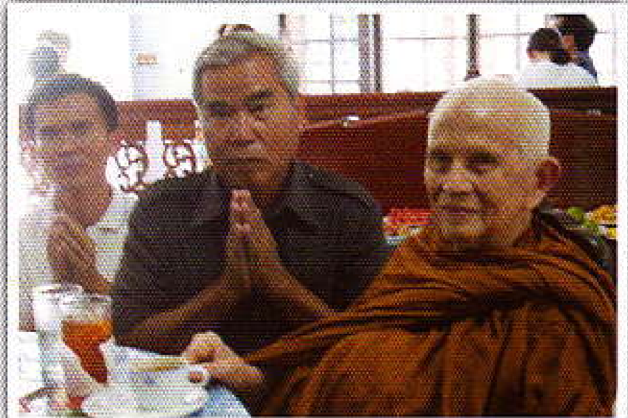

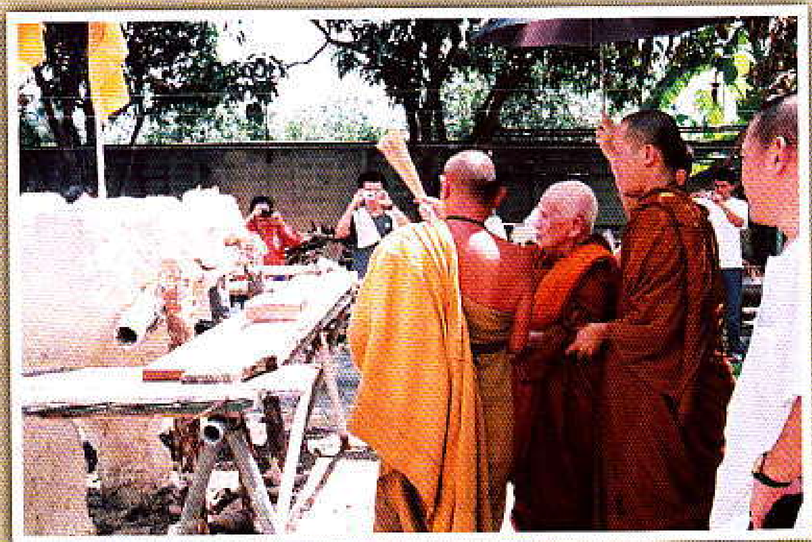

พิธีเททองหล่อพระและรูปเหมือนของหลวงปู่
ณ โรงหล่อพุทธนิมิตมงคล พุทธมณฑล สาย ๓
วันเสาร์ที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘ เวลา ๑๐.๔๙ น.

พิธีเททองหล่อพระและรูปเหมือนของหลวงปู่ ณ โรงหล่อพุทธนิมิตมงคล พุทธมณฑล สาย ๓
วันเสาร์ที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘ เวลา ๑๐.๔๙ น.

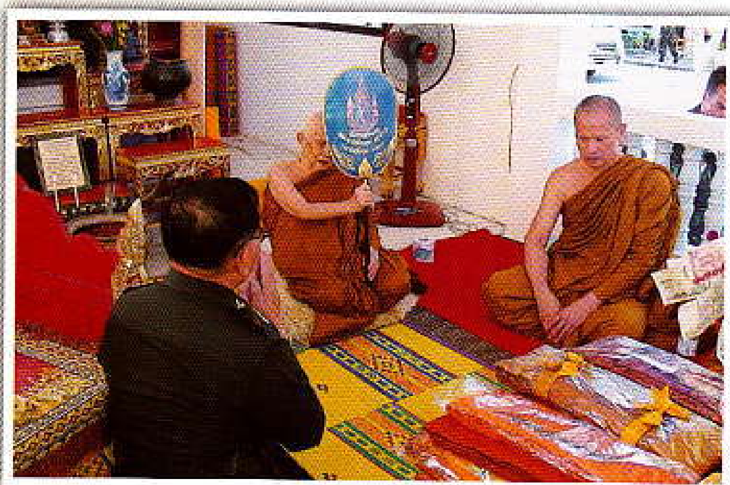
หลวงปู่ถ่ายภาพร่วมกับพระเถระที่งานทำบุญ บริษัท ศิลป์สยามบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด

หลวงปู่ไปเมตตาที่หัวหิน เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชศรัทธานิมนต์หลวงปู่เมตตาสัตตาหะ
ไปพักที่สำนักสงฆ์ ในเขตพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ จังหวัดนราธิวาส
ช่วงระยะเวลาวันที่ ๖ กันยายน - ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ รวม ๔ ครั้ง
เพื่อเป็นสิริมงคลและเป็นกำลังใจแก่ข้าราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน และชาวใต้

คณะทหาร ข้าราชการ รวมทั้งพลเรือน ขอโอกาสถวายผ้าป่า

พระคุณเจ้าองค์หลวงปู่ (ขวามือสุด) ท่านพระอาจารย์เปลี่ยน ปัญญาปทีโป (องค์กลาง)
และท่านอาจารย์ภัลลภ อภิปาโล (ซ้ายมือ)

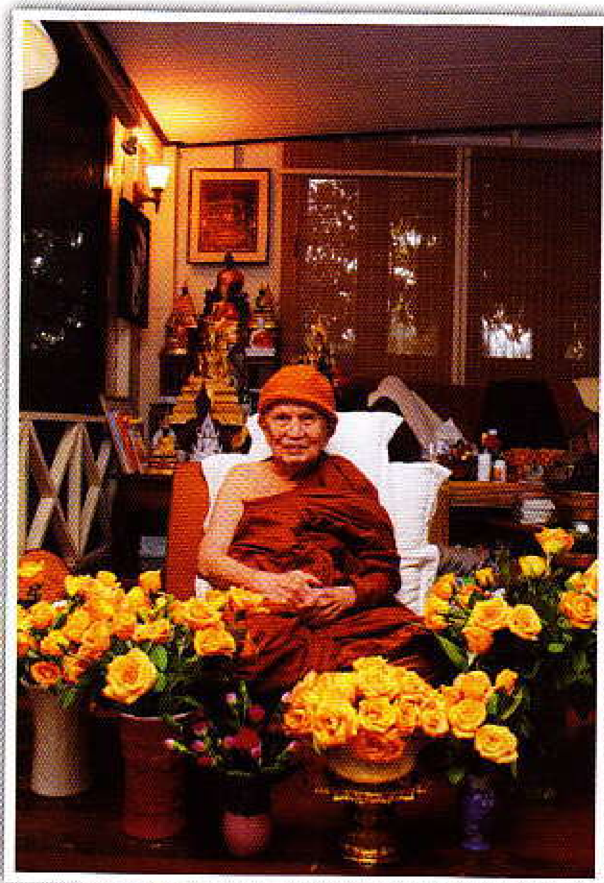
เมื่อครั้งหลวงปู่ไปเมตตาที่จังหวัดนราธิวาส

ถ่ายที่กุฏิสวนทิพย์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

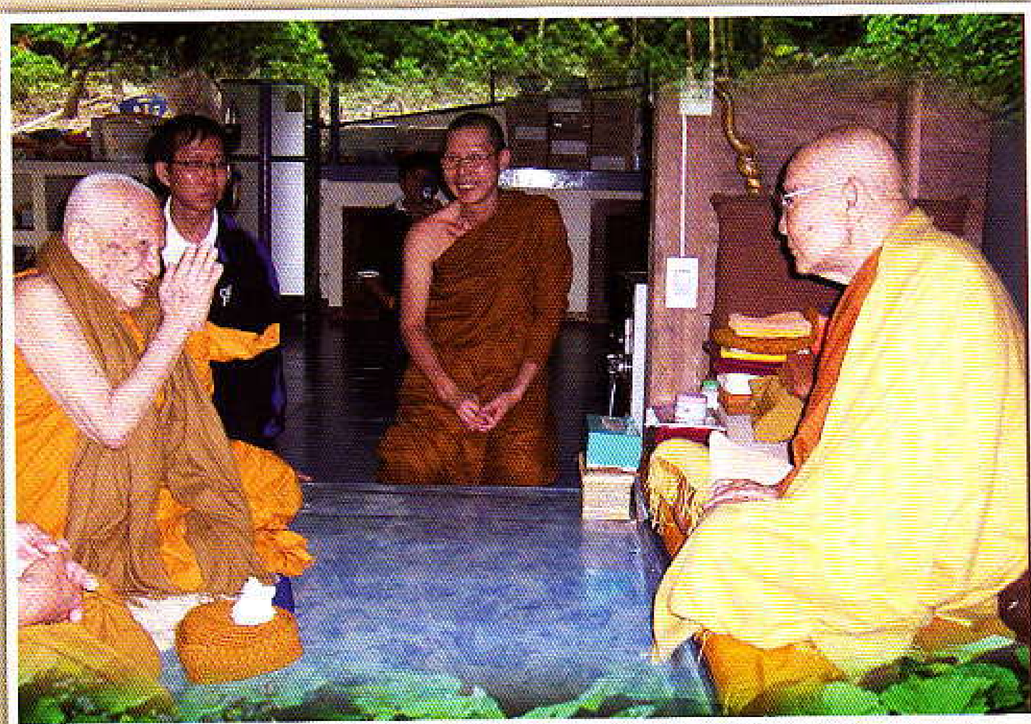

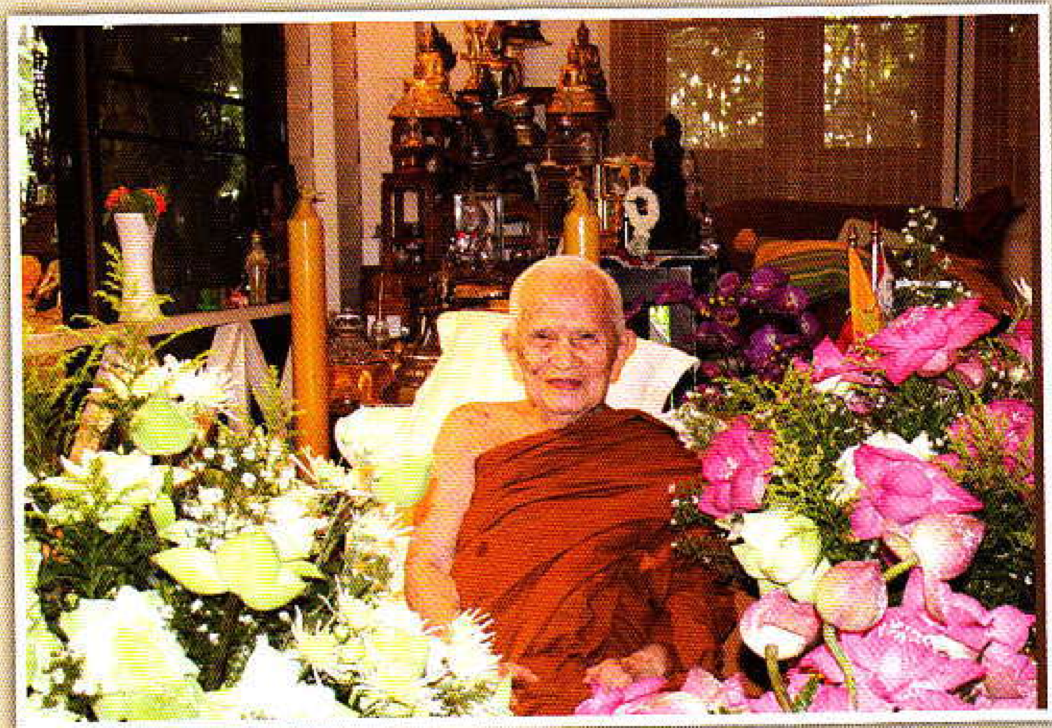
ถ่ายที่กุฏิสวนทิพย์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

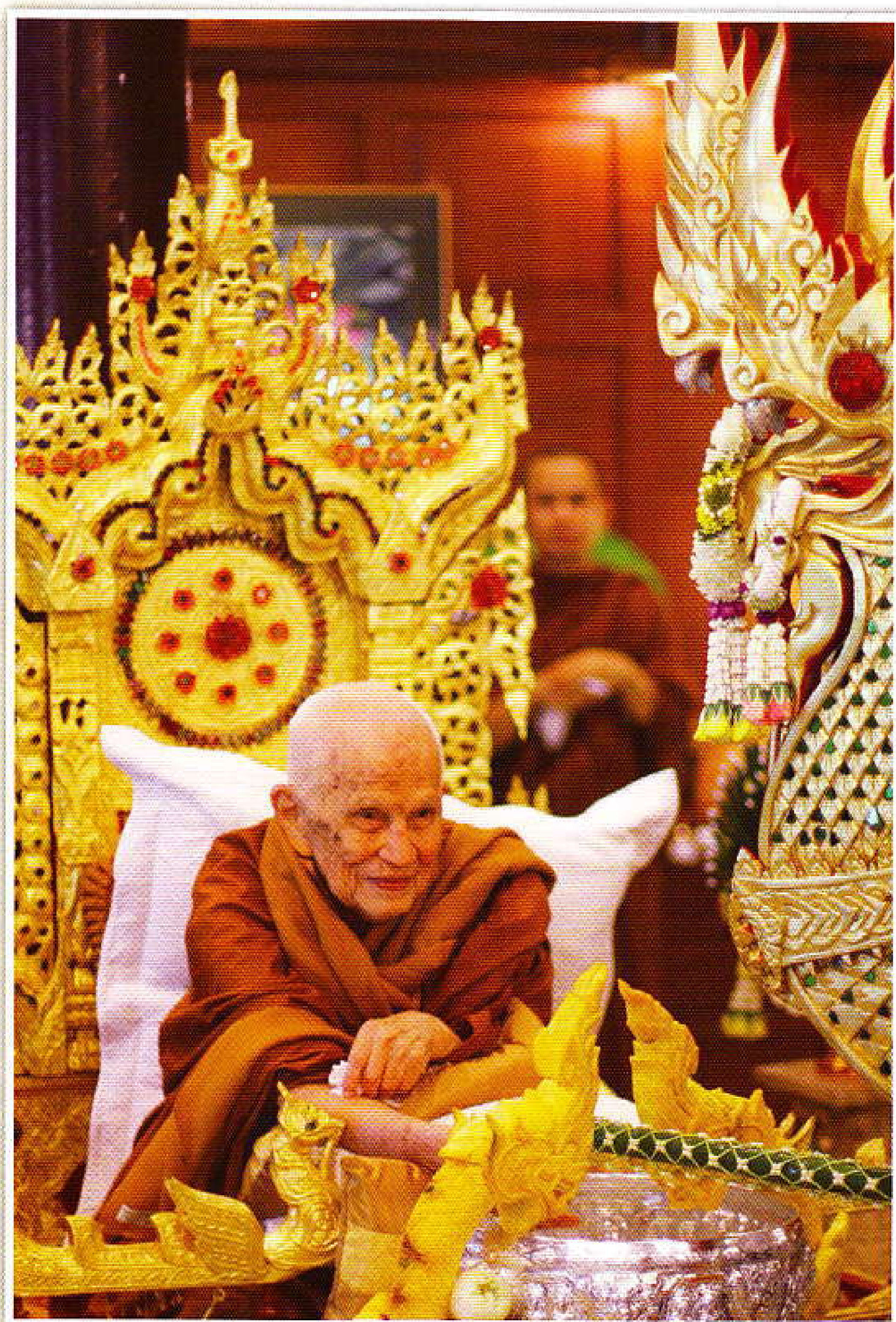
หลวงปู่บุญฤทธิ์ กราบนมัสการเยี่ยมหลวงปู่ทา จารุธัมโม ณ วัดถ้ำซับมืด
อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา วันอาทิตย์ที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ถ่ายที่กุฏิสวนทิพย์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

สวัสดีปีใหม่ ๒๕๕๐

งานถวายมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิด ครบ ๙๔ ปี
วันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

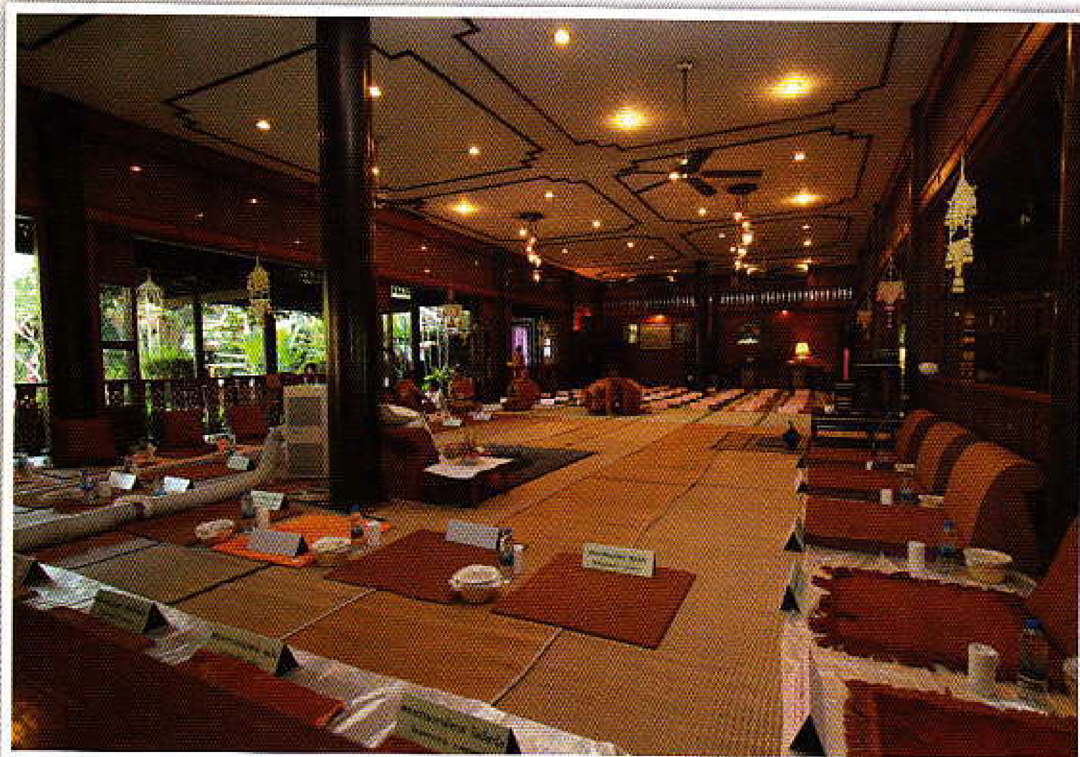

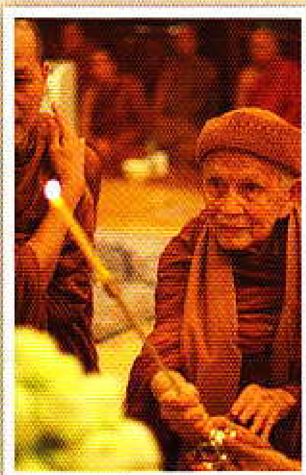
งานถวายมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิด ครบ ๙๔ ปี
วันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

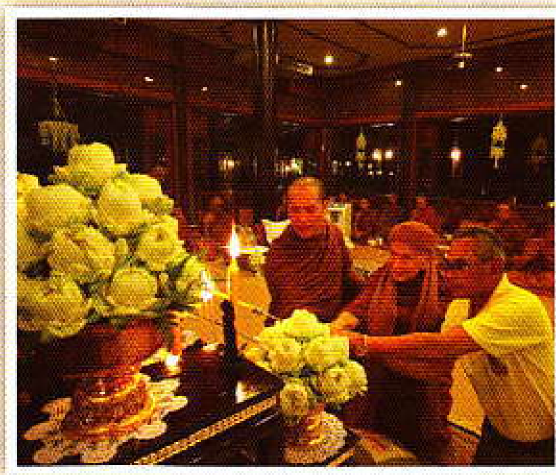

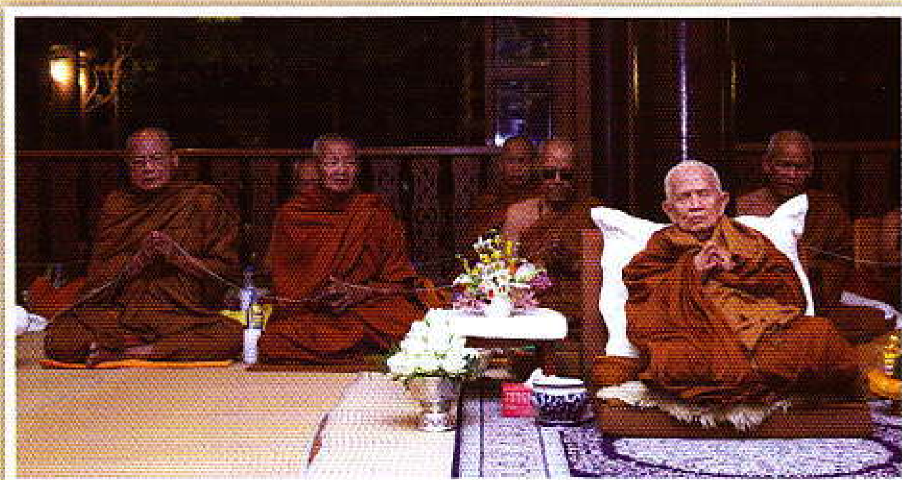

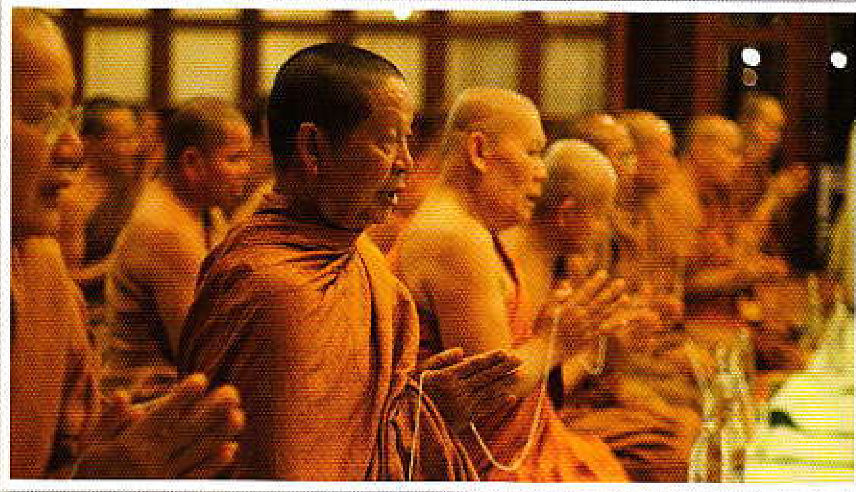

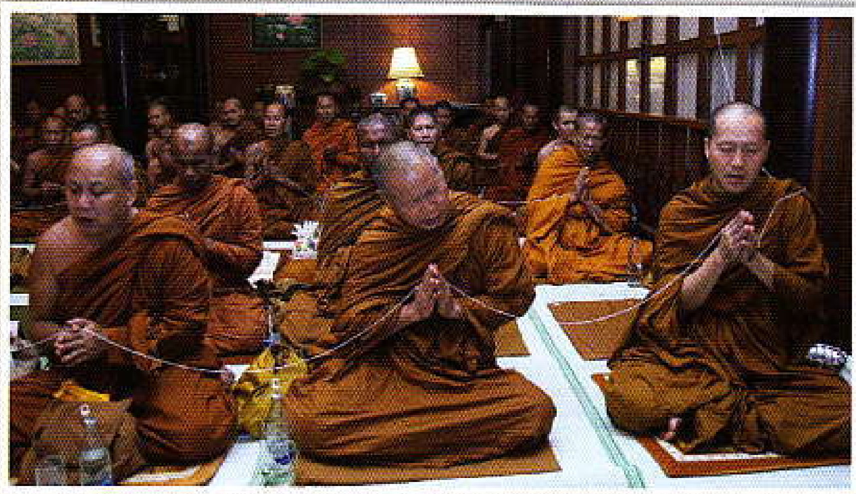

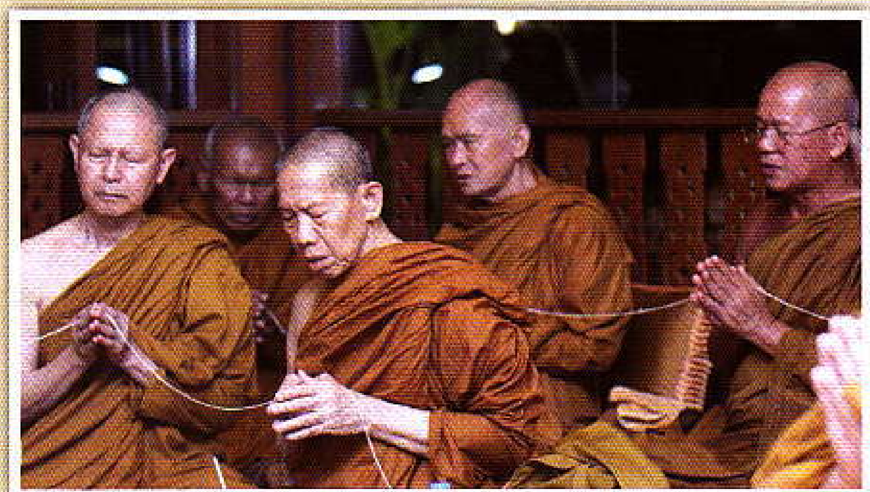

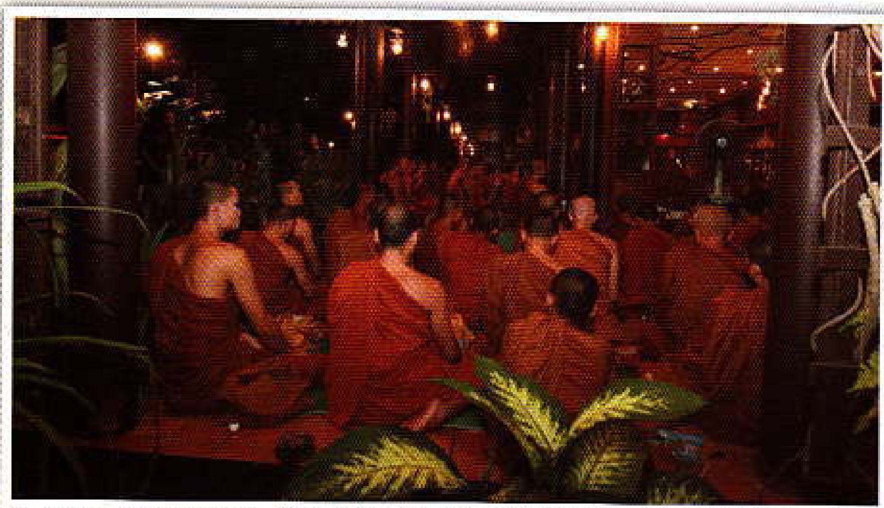

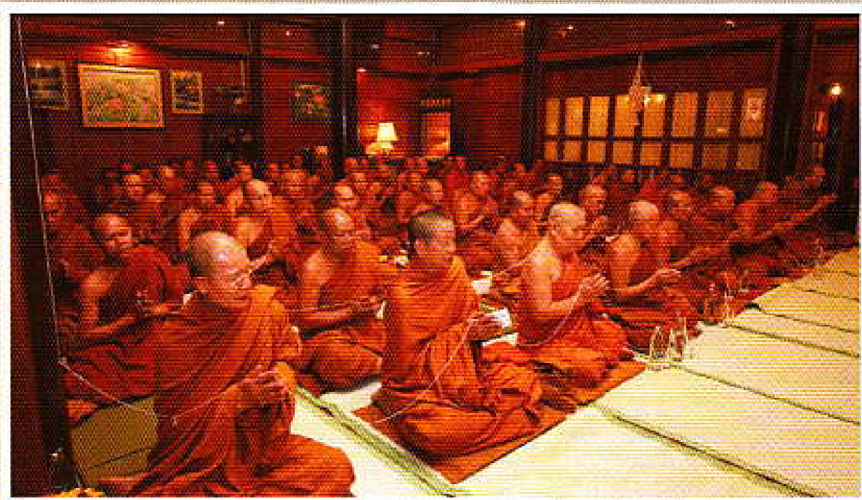

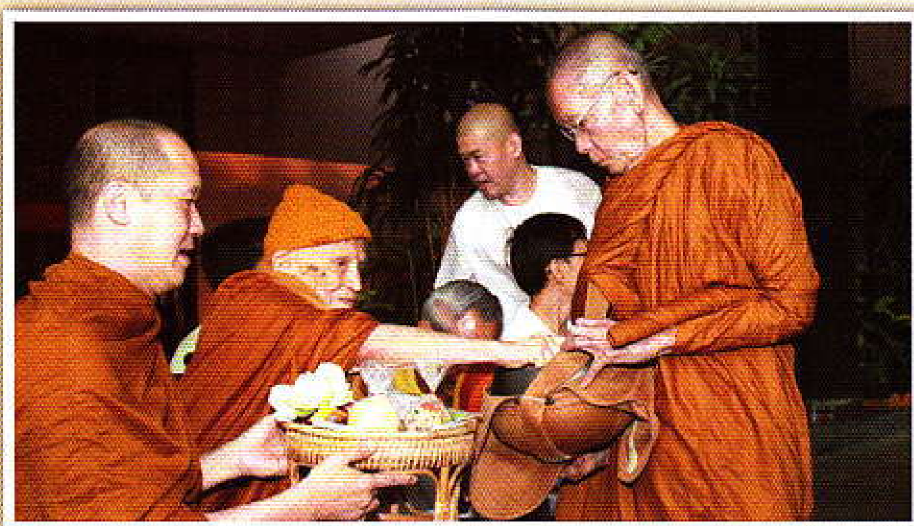

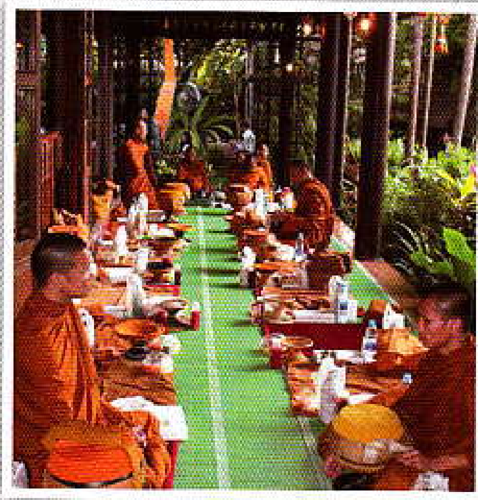

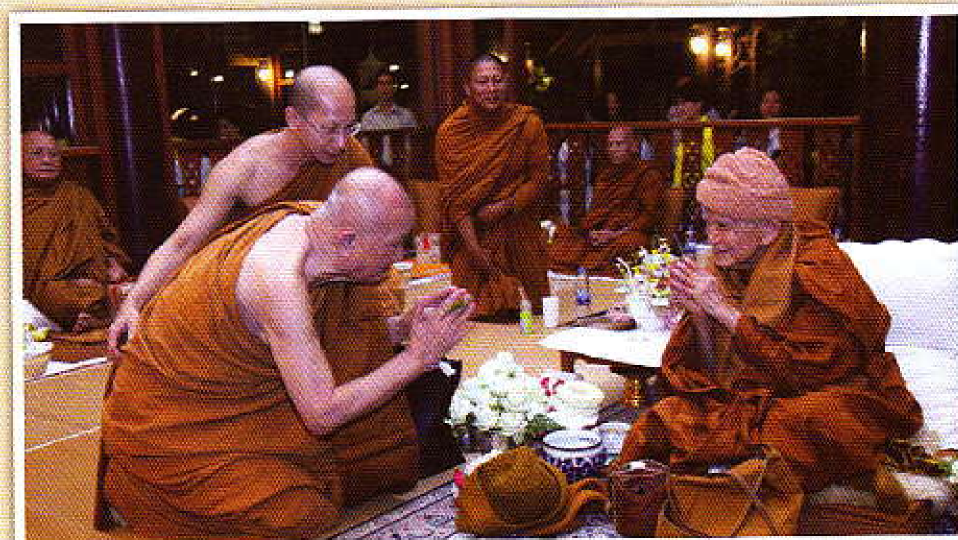

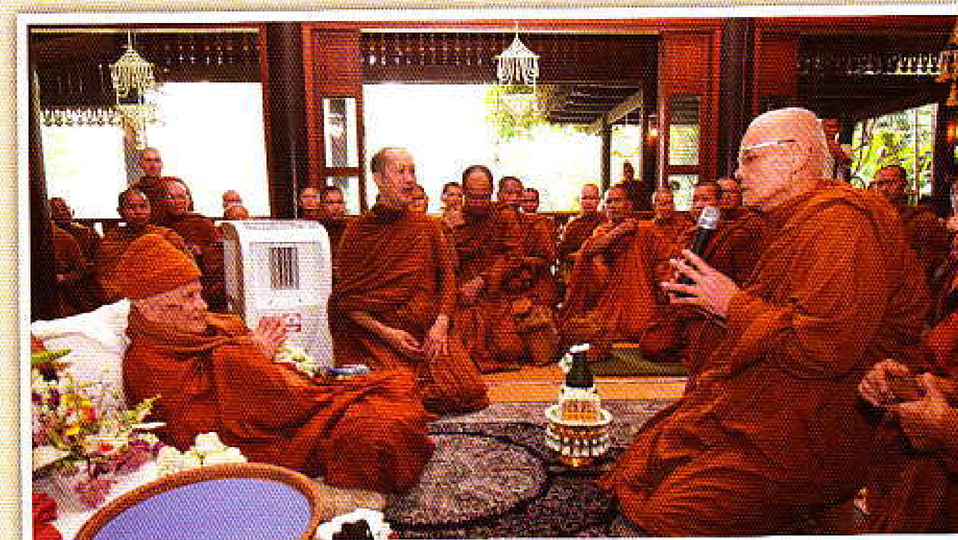

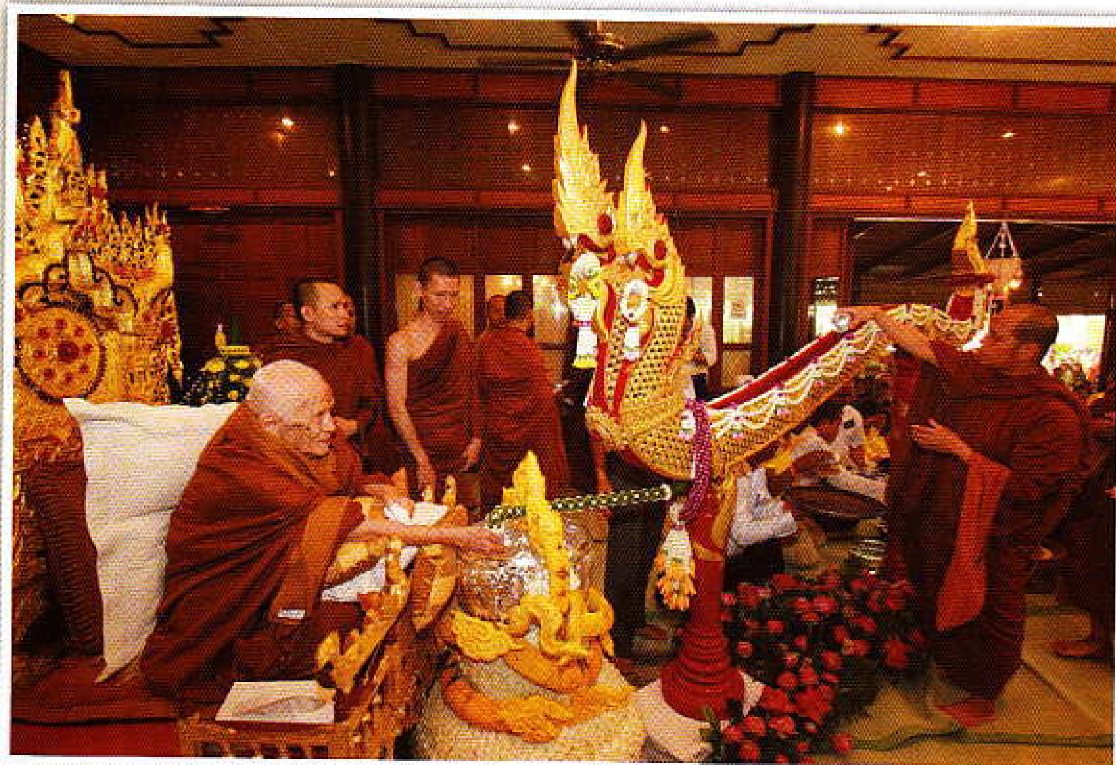

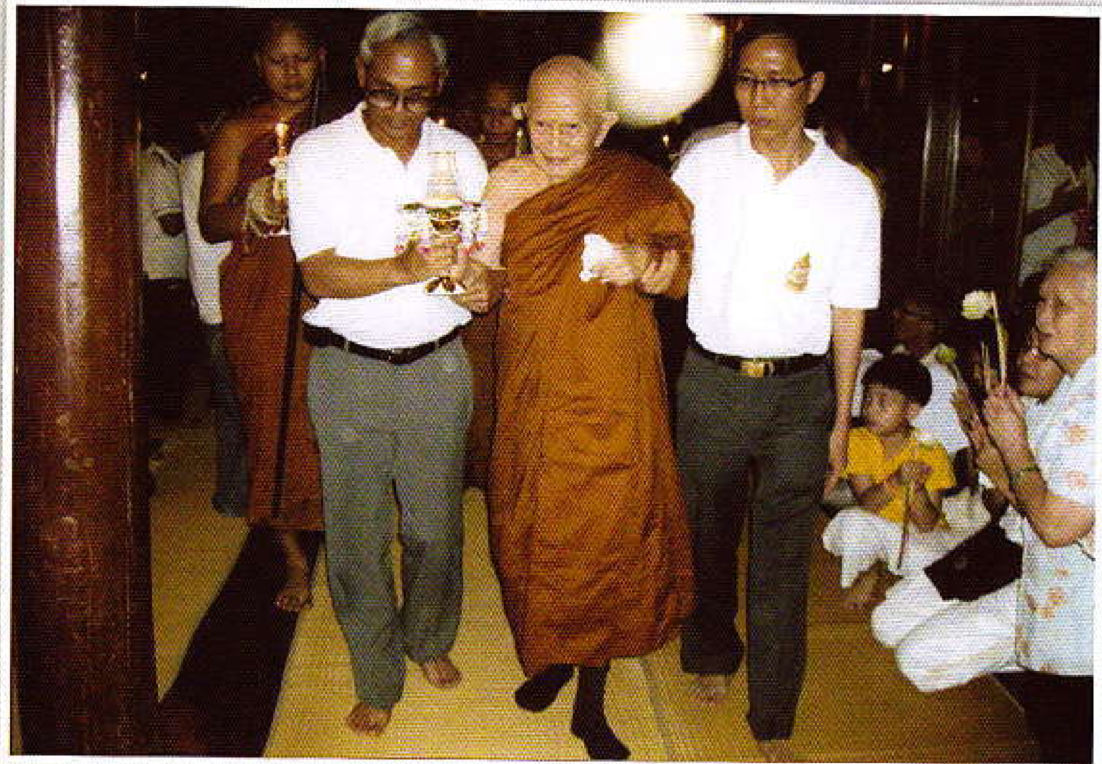

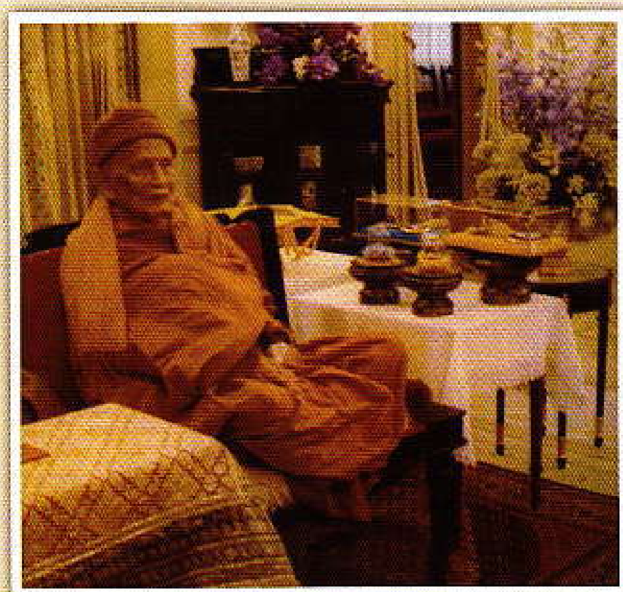
หลวงปู่บุญฤทธิ์เวียนเทียนในวันมาฆบูชา วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

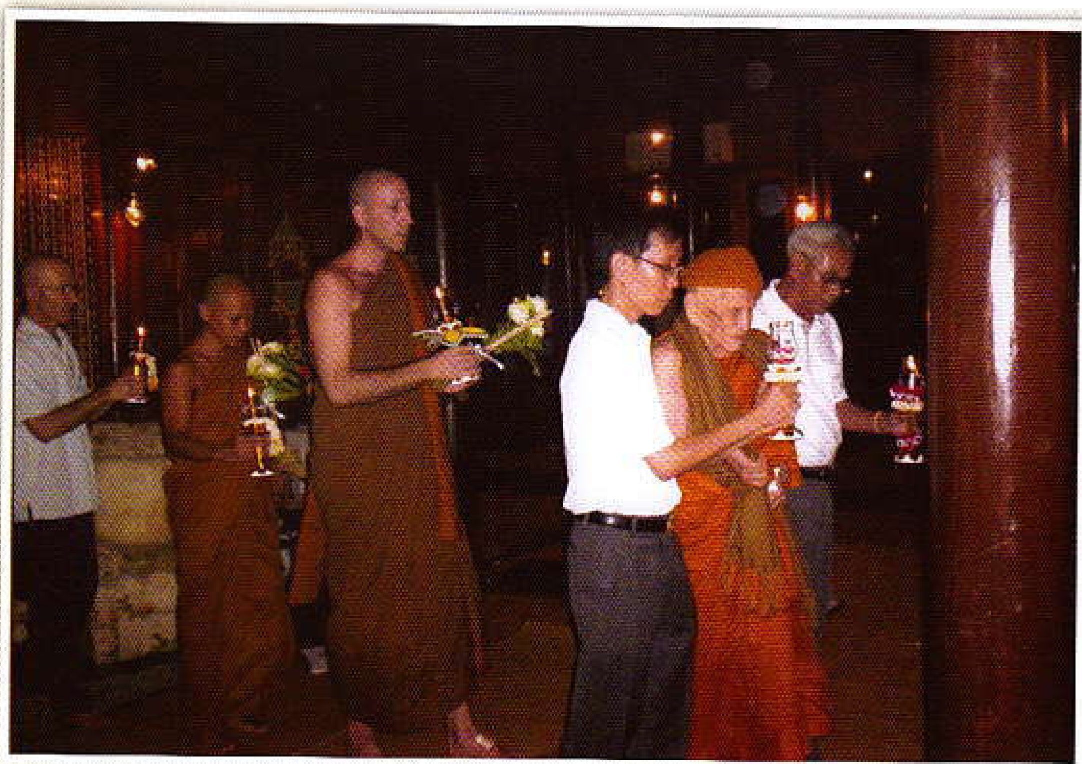
หลวงปู่บุญฤทธิ์เวียนเทียนในวันวิสาขบูชา วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

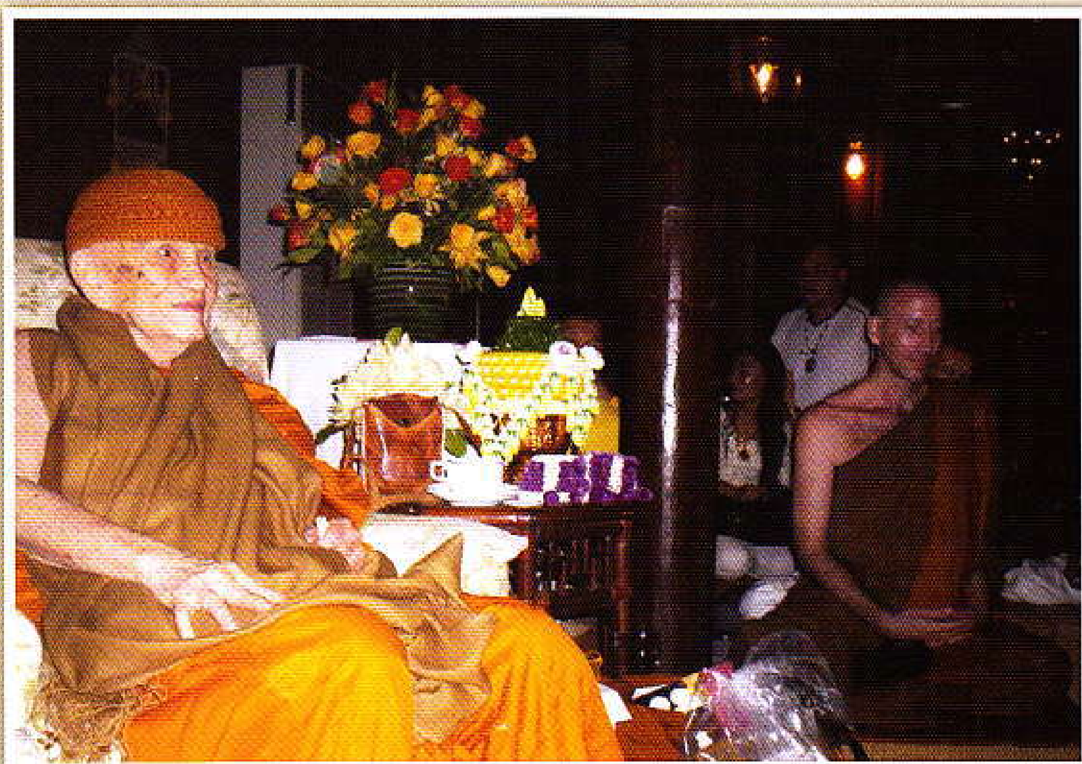

วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
ทรงมีพระราชศรัทธาอาราธนานิมนต์หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

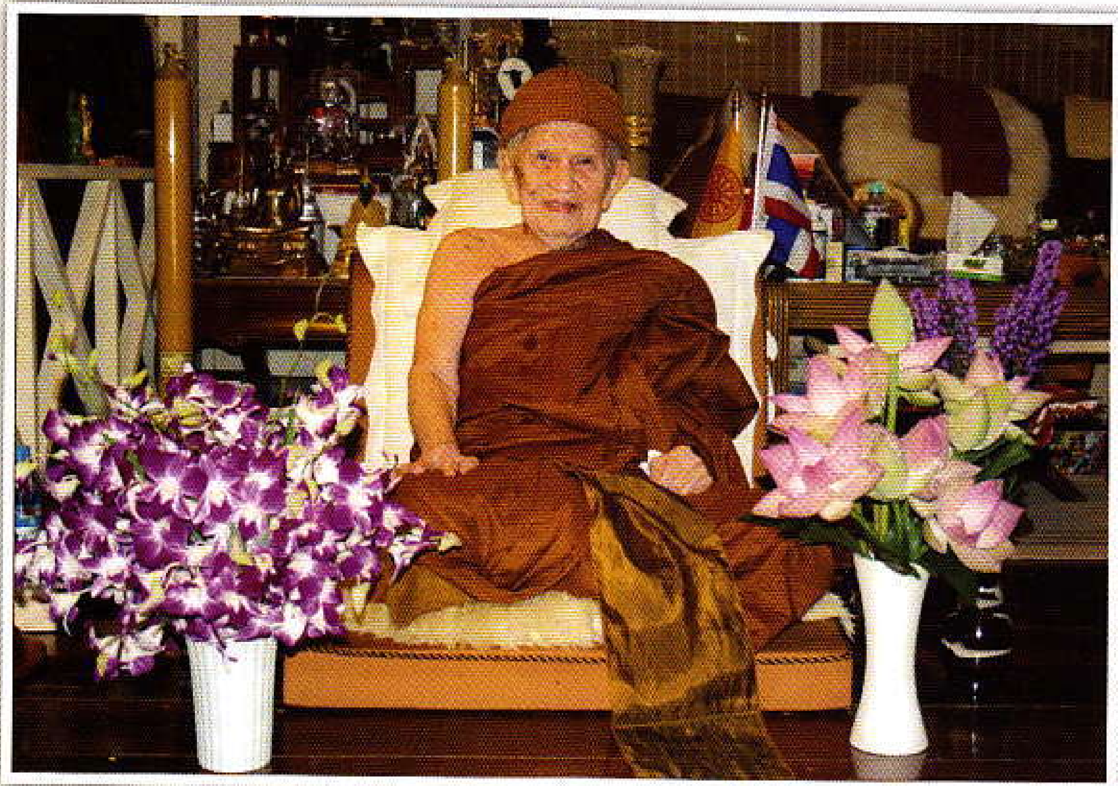
หลวงปู่เวียนเทียนในวันอาสาฬหบูชา วันอาทิตย์ที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

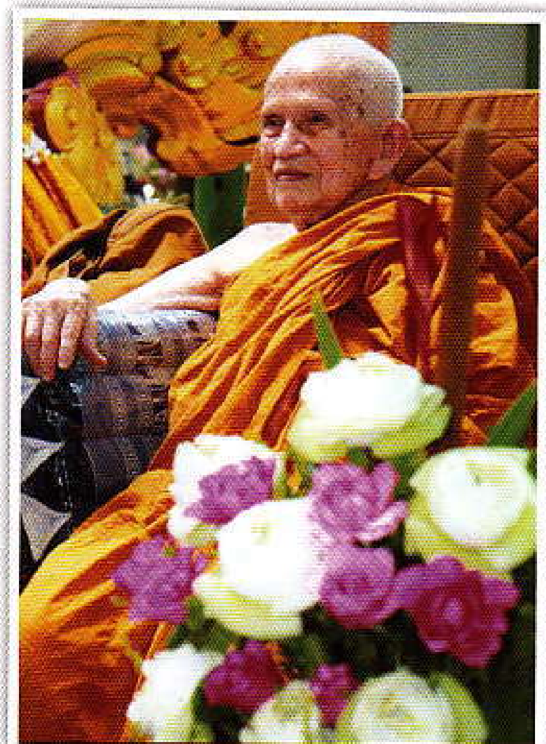

หลวงปู่เมตตาภาวนาคืนวันอาสาฬหบูชา วันอาทิตย์ที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

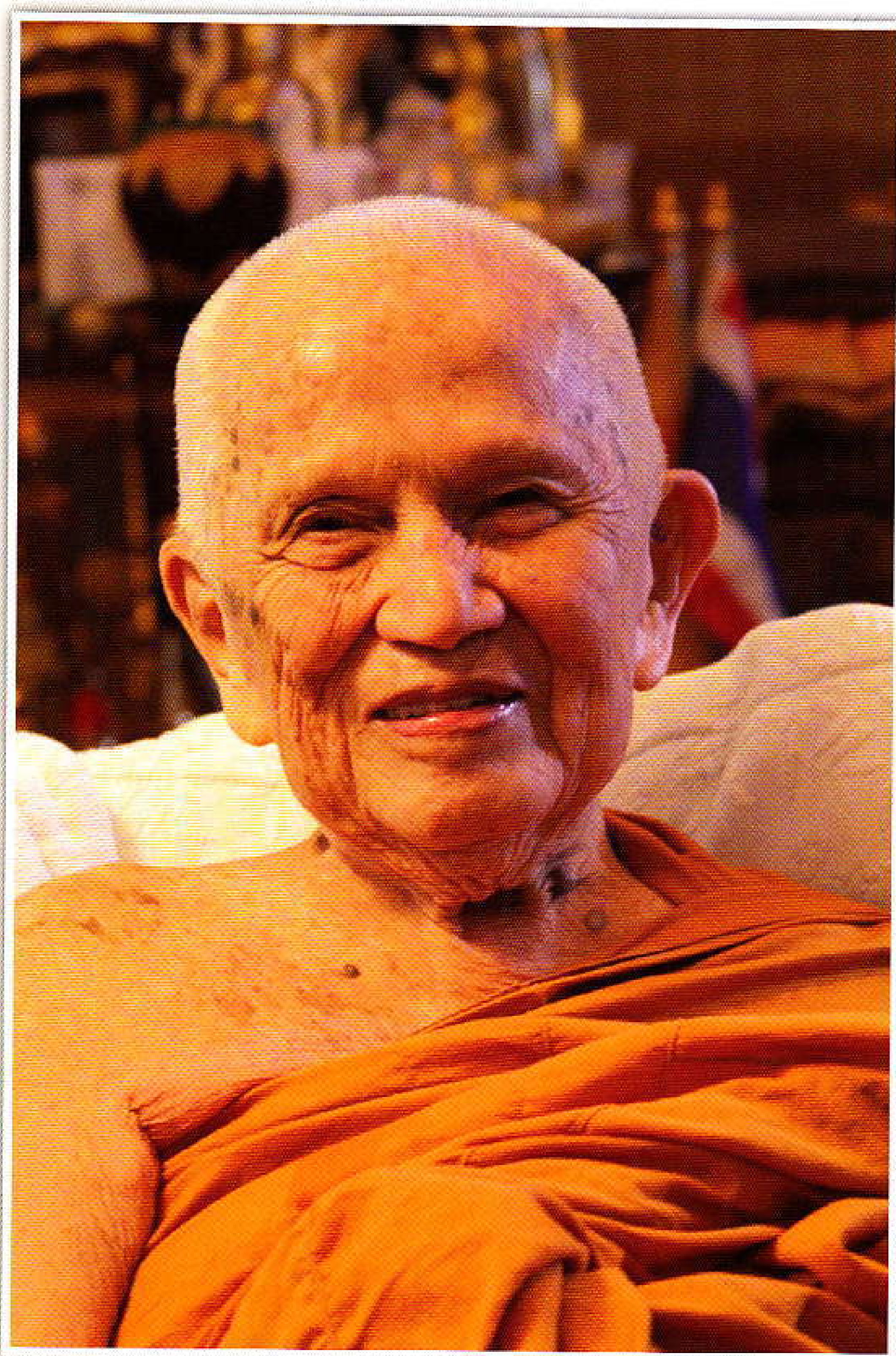

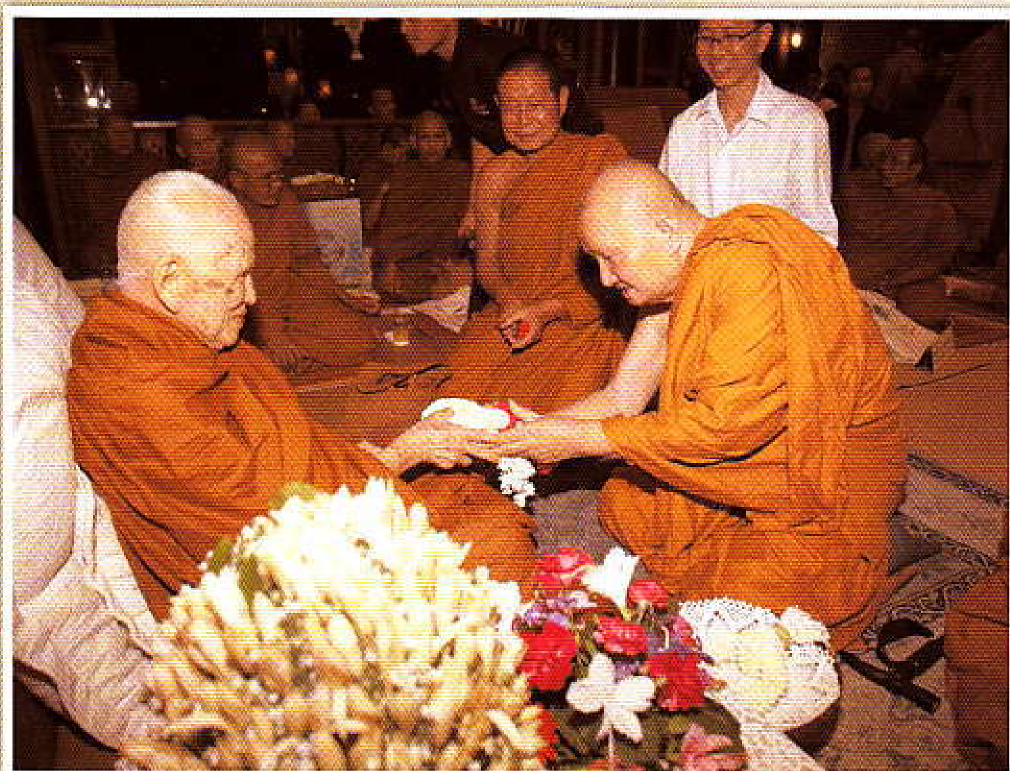

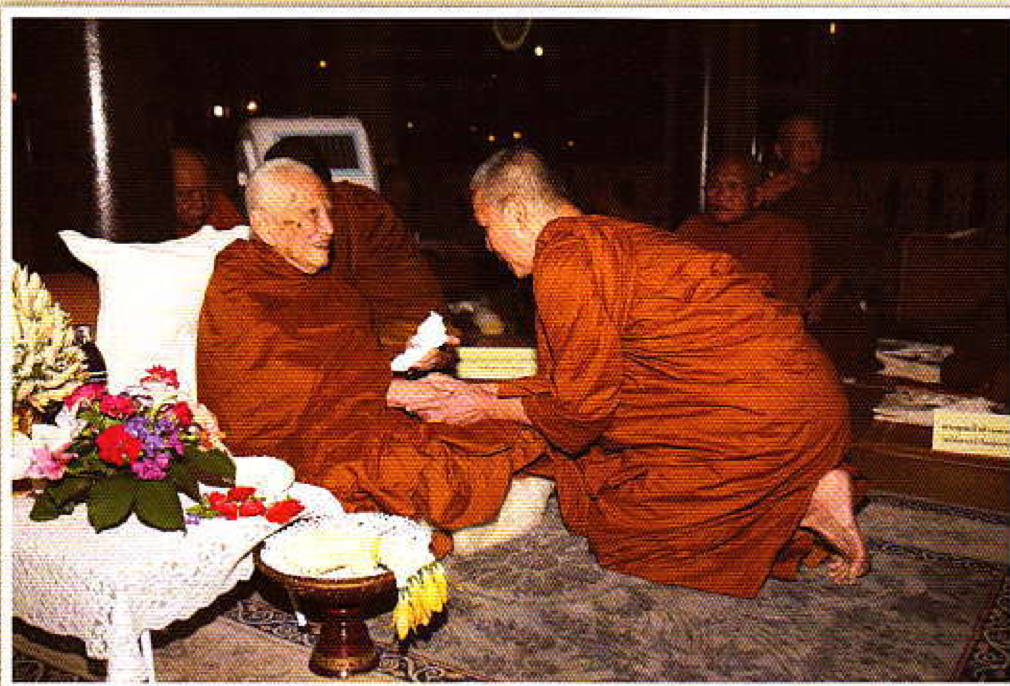

“เทวดาช่วยที... เรียบร้อย” หลวงปู่ออกเดินทางไปเมตตาภาคใต้ วันจันทร์ที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

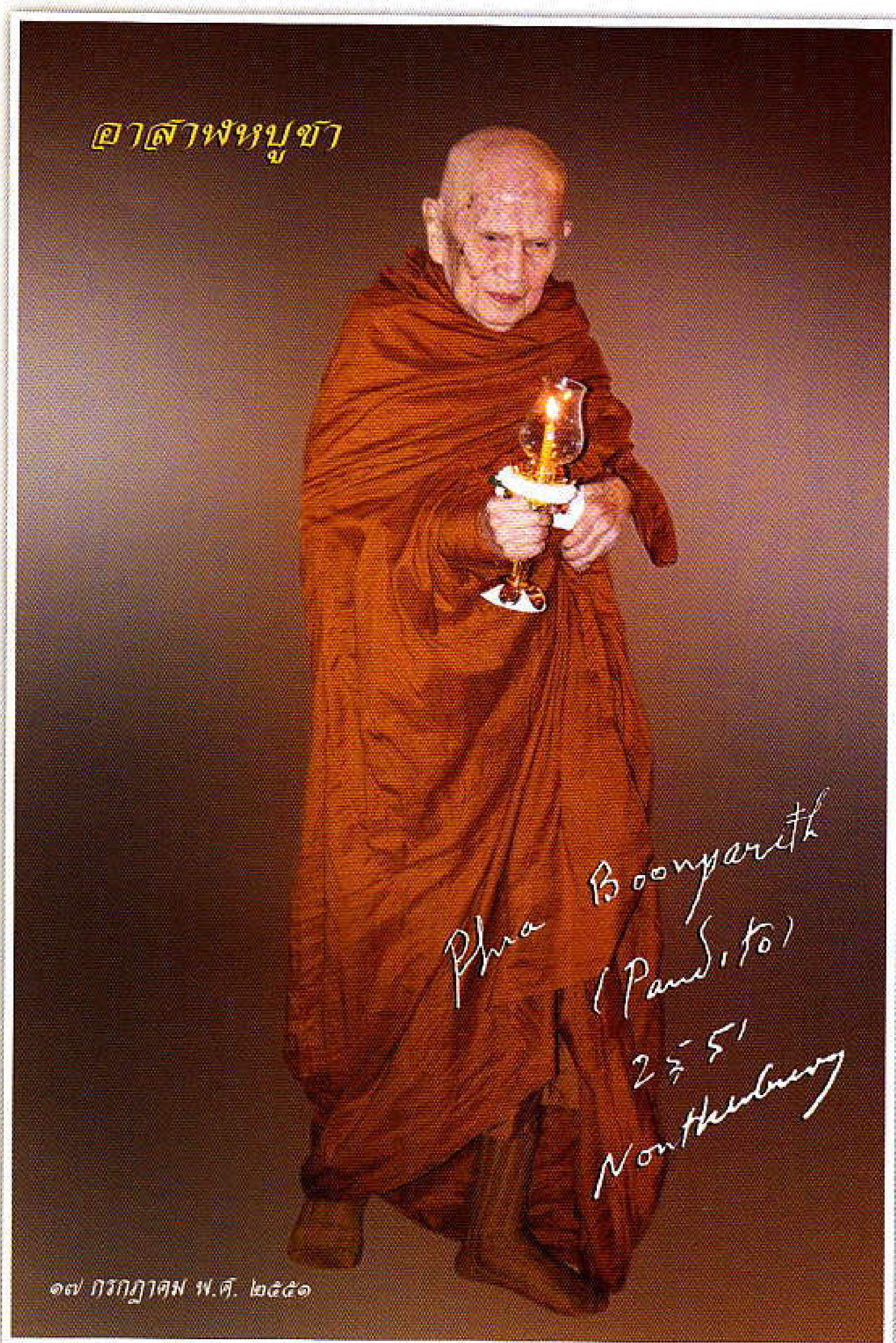

งานถวายมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิด ครบ ๙๕ ปี

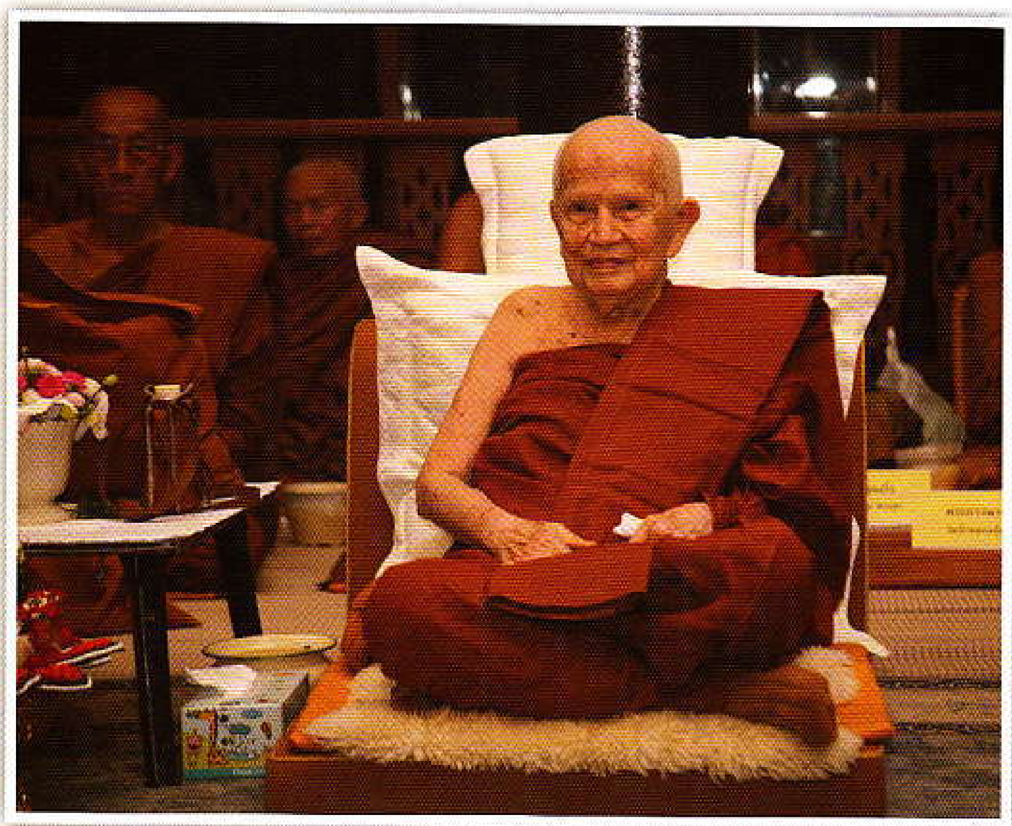
วันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

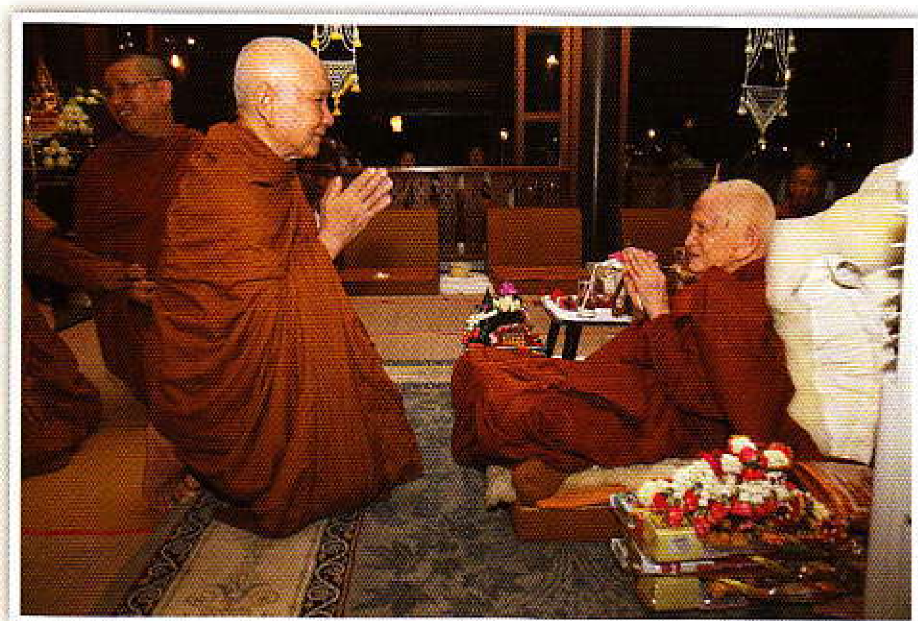

หลวงปู่เวียนเทียนในวันอาสาฬหบูชา วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

งานถวายมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิด ครบ ๙๖ ปี

วันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

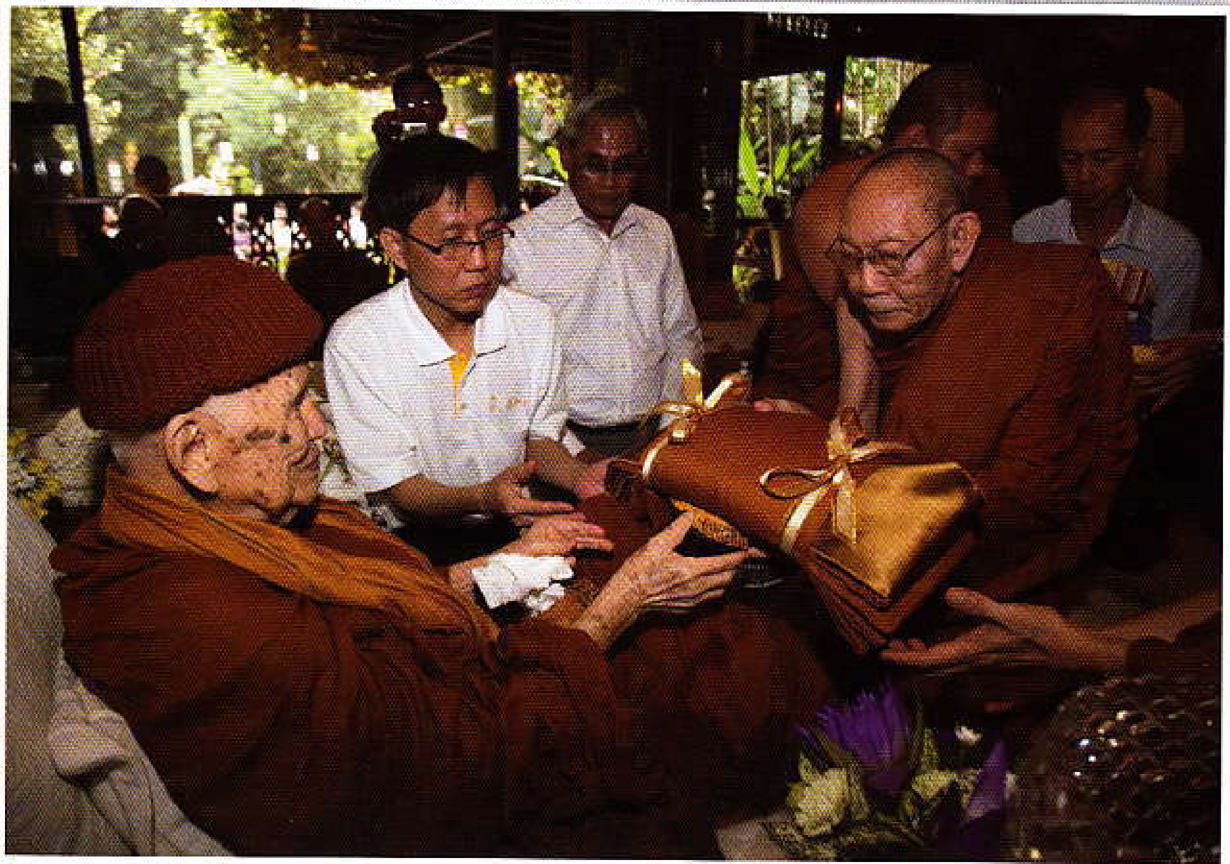

สมเด็จพระมหามุนีวงศ์ วัดราชบพิธ กราบการวะหลวงปู่ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

งานถวายมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิด ครบ ๙๓ ปี

วันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

พระเทพสารเวที องค์ผู้แทนสมเด็จพระสังฆราชฯ ถวายผ้าไตรประทานจากสมเด็จพระสังฆราชฯ
เนื่องในวันมุทิตาจิตองค์หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

งานถวายมุทิตาจิตเนื่องในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิด ครบ ๙๘ ปี
วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ สวนทิพย์ จ.นนทบุรี

ภาพพระเถระในหอฉัน (ก่อนบิณฑบาต)

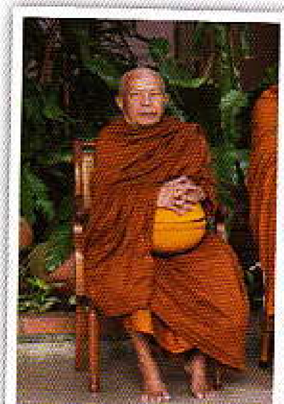
ภาพพระเถระที่รอบิณฑบาตในงานวันเกิดหลวงปู่

หลวงปู่เจริญ ราหุโล

หลวงปู่สมศักดิ์ ปัณฑิโต

หลวงปู่เจริญ ญาณวุฑโฒ

หลวงปู่สรวง สิริปุญโญ

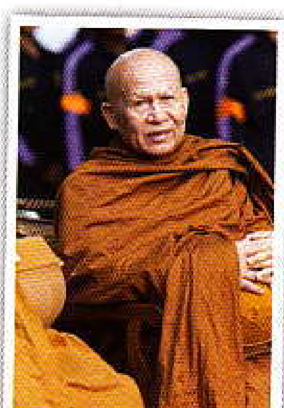
หลวงปู่สนธิ์ อนาลโย

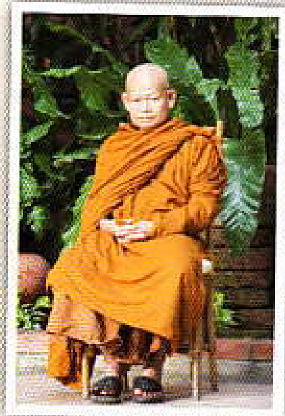
สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต)

หลวงพ่อทิวา อาภากโร

หลวงพ่อน้อย ปัญญาวุโธ

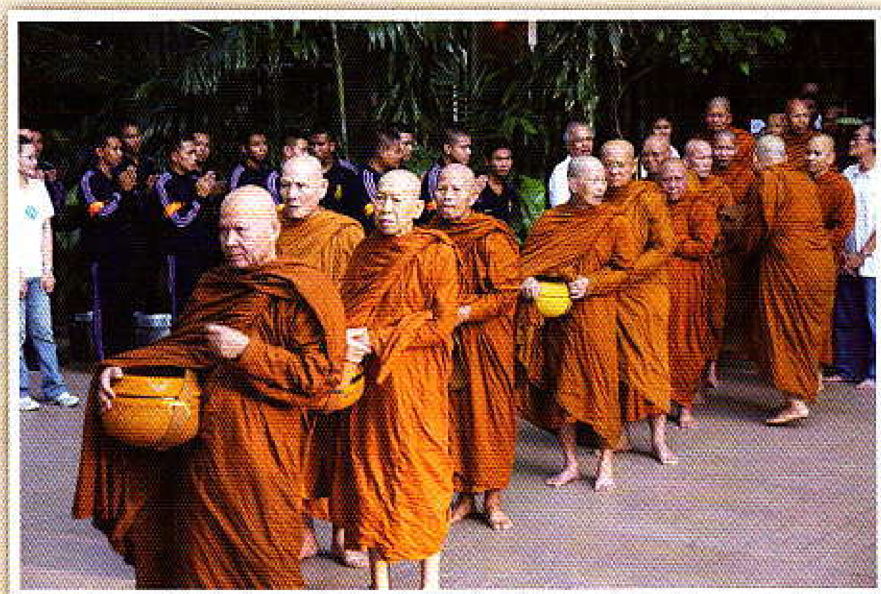
พระอาจารย์ไม อินทสิริ

พระอาจารย์สมบูรณ์ กันตสีโล

พระอาจารย์อุทัย ฌานุตตโม

ภาพพระเถระขณะเดินบิณฑบาต

โรงทานพระราชทาน

จุดใส่บาตรกับข้าว คาว,หวาน และผลไม้

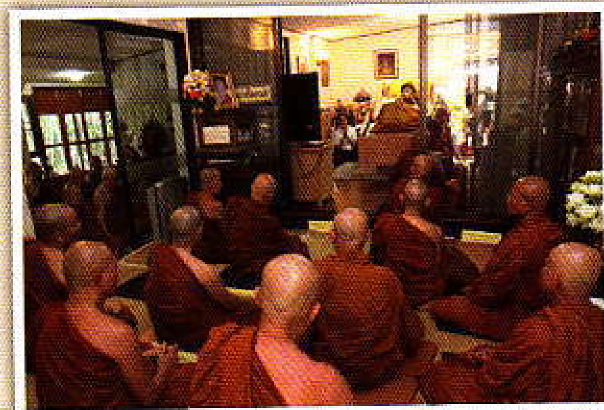

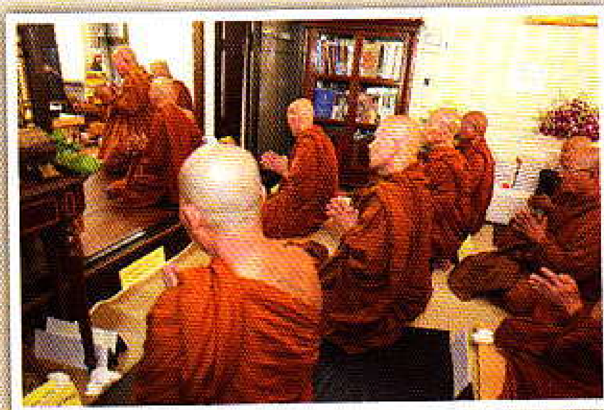

หลวงปู่เจริญ ราหุโล องค์แสดงธรรมในงานมุทิตาจิตวันคล้ายวันเกิดหลวงปู่บุญฤทธิ์ ครบ ๙๘ ปี

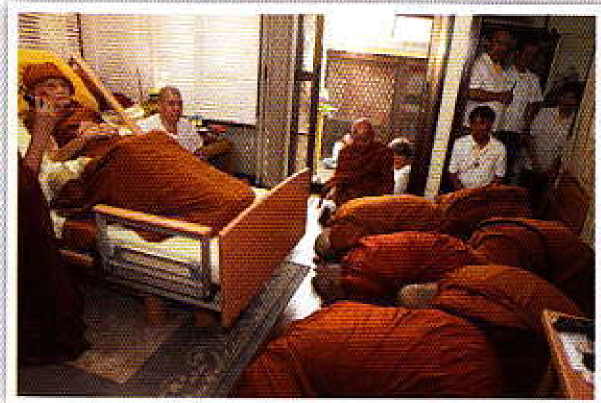

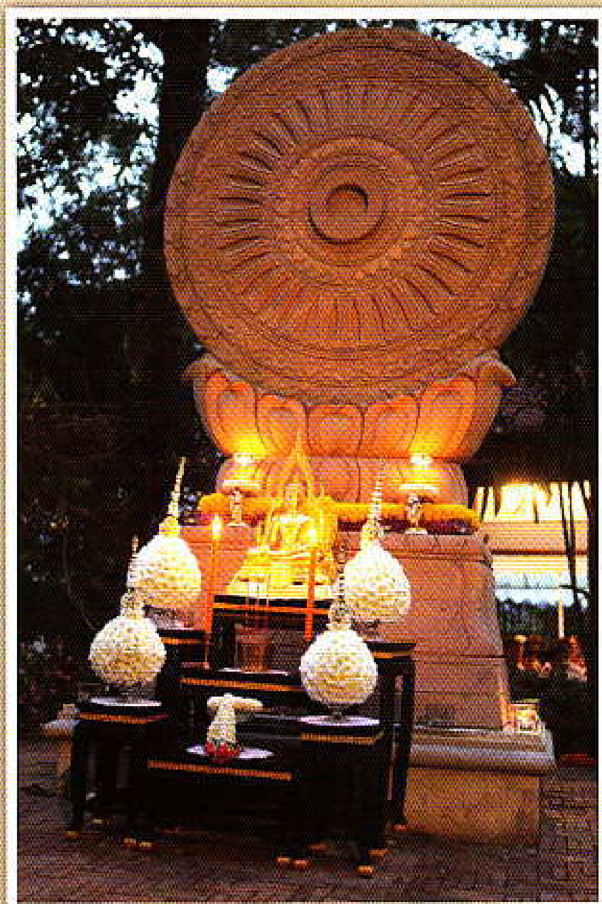
หลวงปู่ขณะฟังพระธรรมเทศนาของหลวงปู่เจริญ ราหุโล

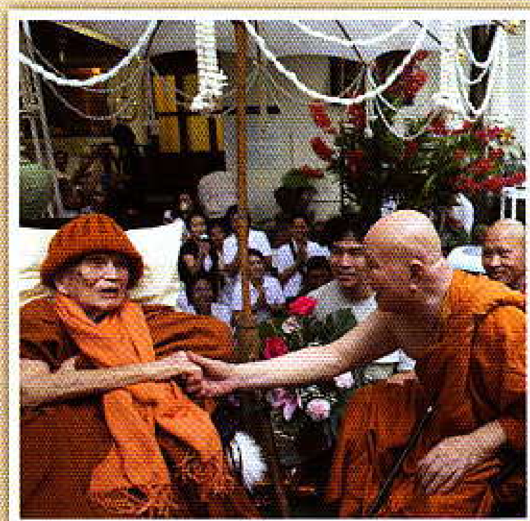

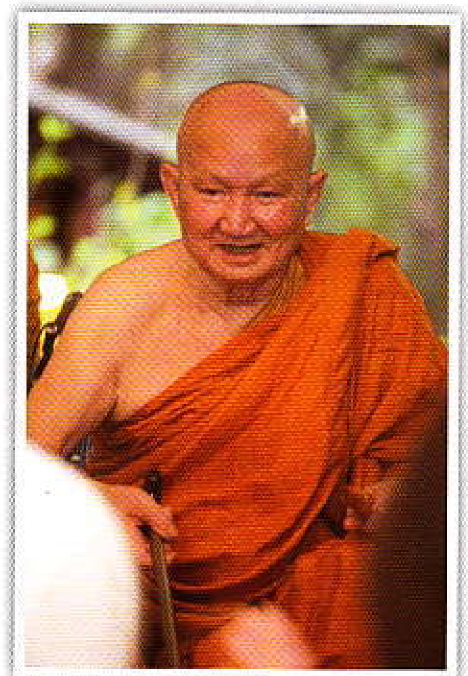
ภาพหลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต
ในวันมาฆบูชาที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔

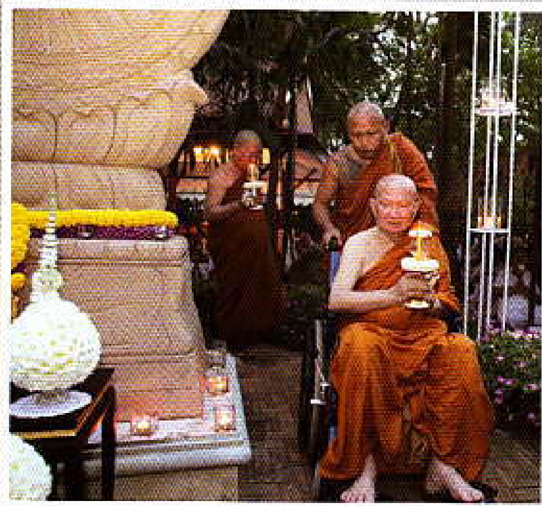

หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปัณฑิโต
ร่วมเวียนเทียนกับหลวงปู่ท่อน ญาณธโร

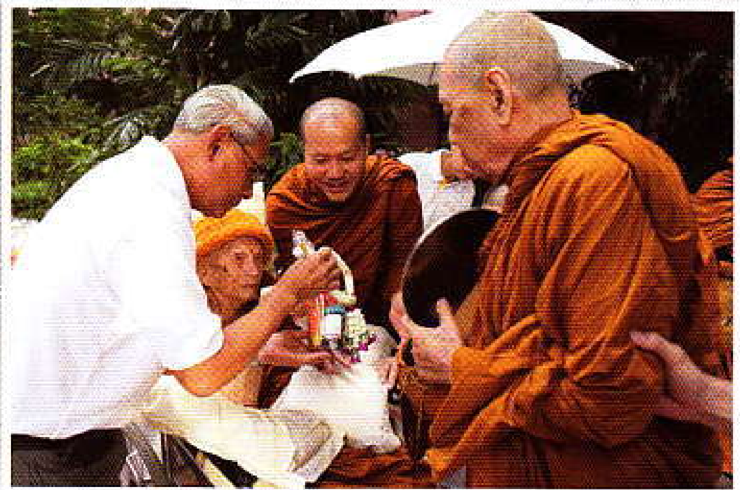

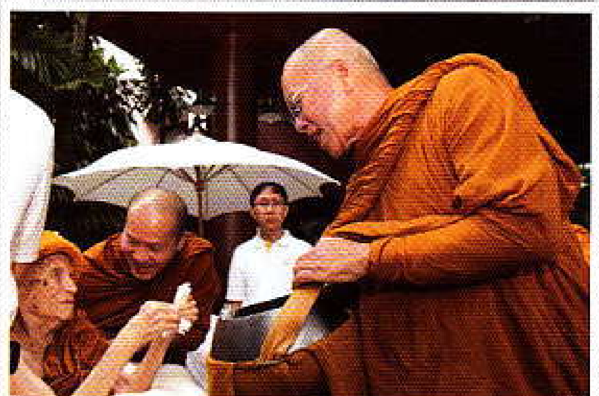

งานบุญพิเศษ ๑๐๑ ปี หลวงปู่บุญฤทธิ์ บัณฑิโต
วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ สวนทิพย์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

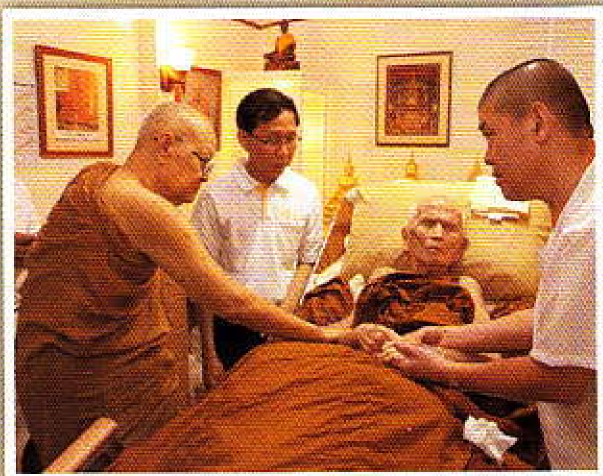

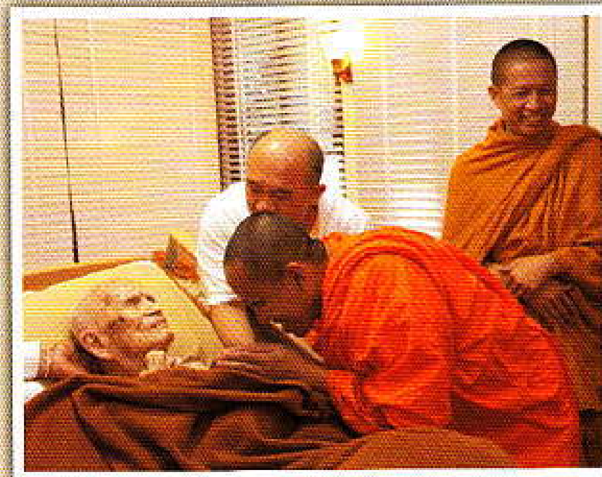

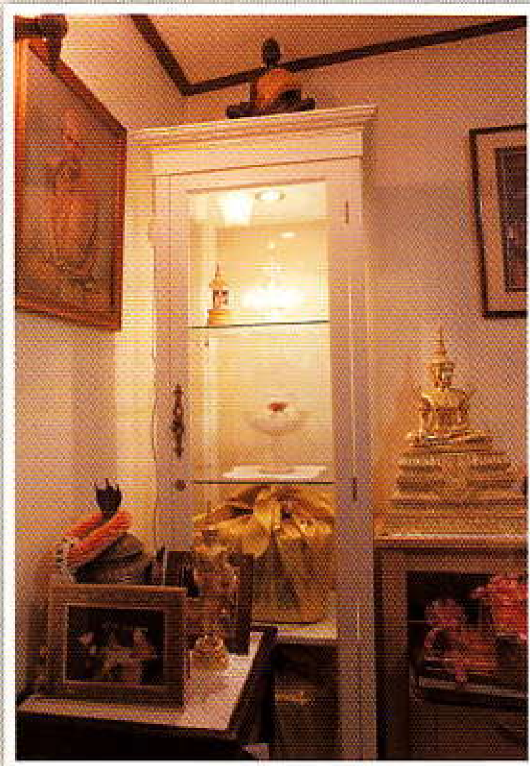

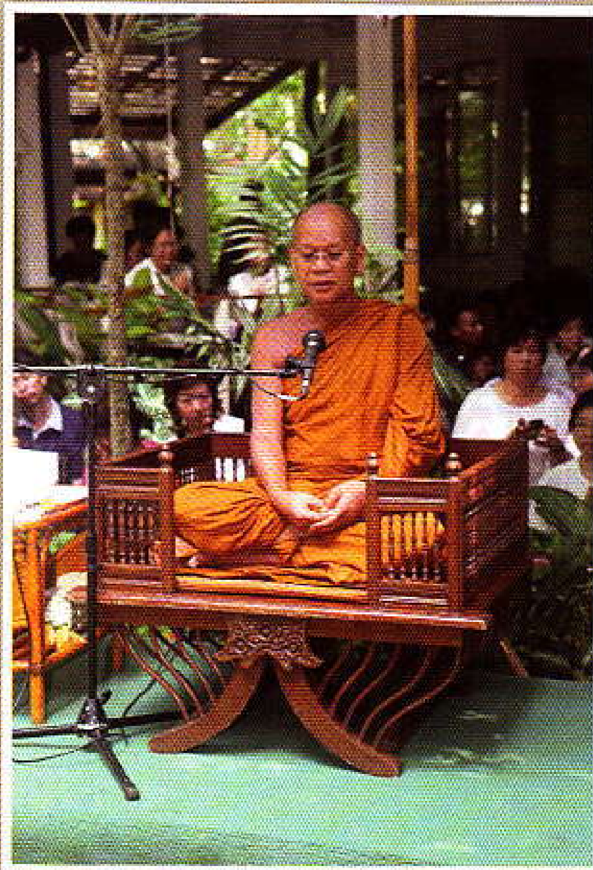

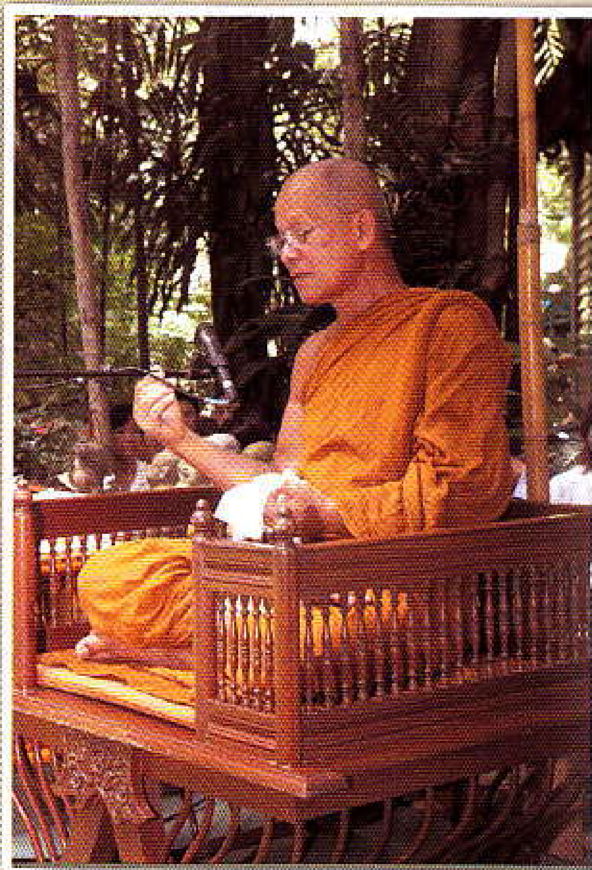

หลวงพ่ออุทัย สิริธโร องค์แสดงธรรมในงานบุญพิเศษ ๑๐๑ ปีของหลวงปู่

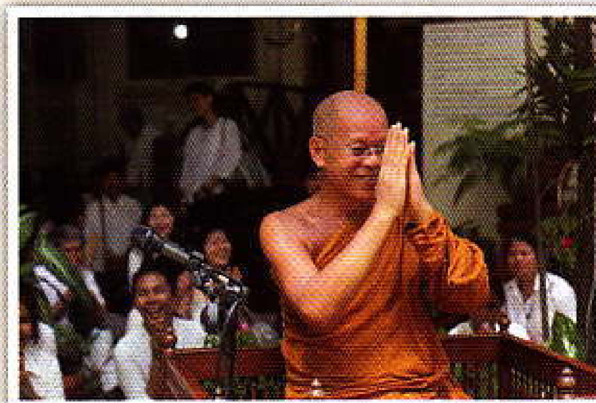

หลวงปู่ขณะฟังพระธรรมเทศนาของหลวงพ่ออุทัย สิริธโร

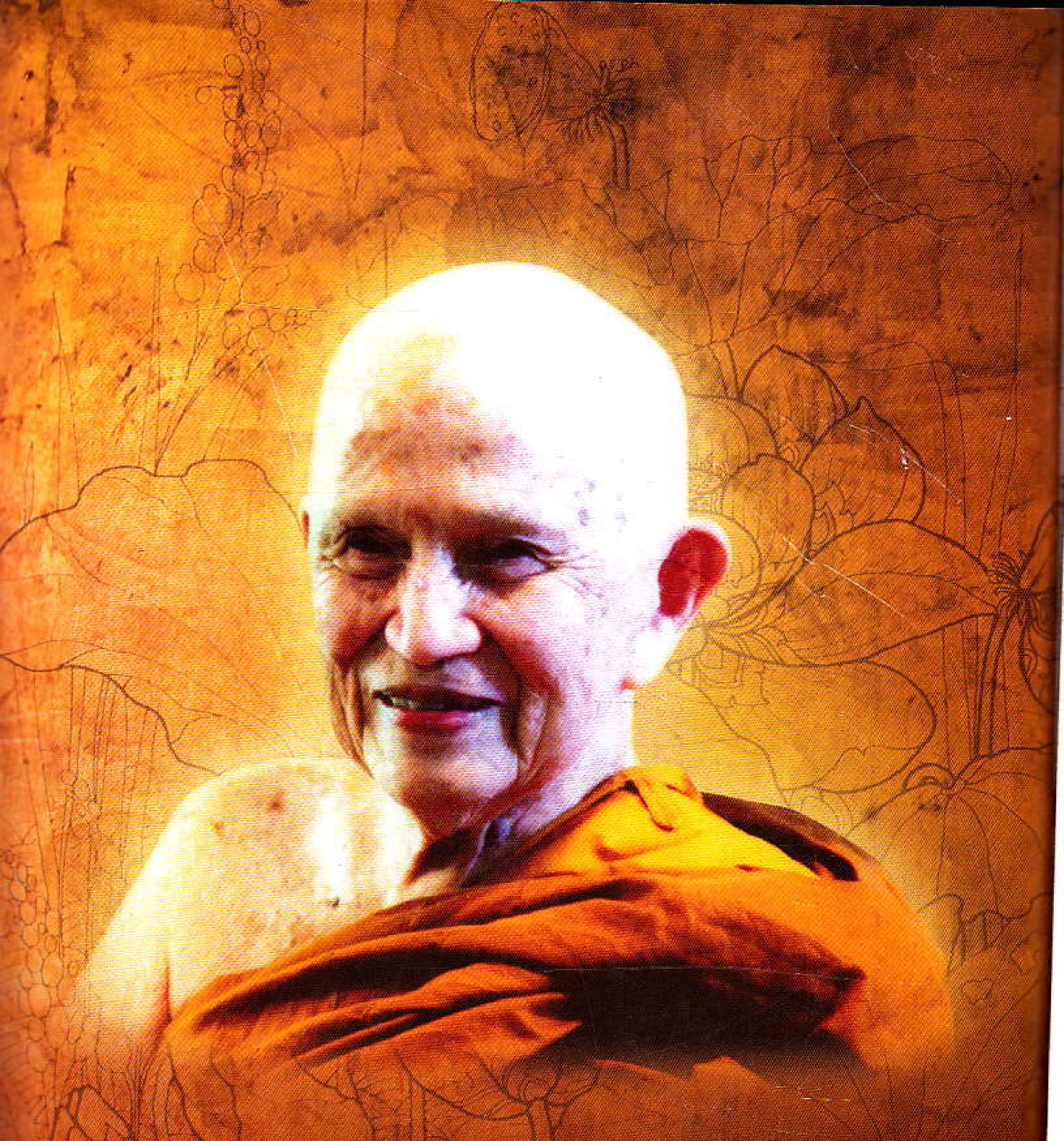
เลียงวานเบิ่ง
ฮัมบัง
เยมปัน

สิทธิ์ธัช

รู้เลี่ยงที่ทำได้ยาก
รู้เกี่ยวโง่
รู้เกี่ยวทัน
รู้เกี่ยวหลง

พระบุญฤทธิ์ (ปุญฺญาภิโย)
(เข็มทรัพย์บูรณ์)

จิต สติ - นิพพาน

Citta Sati - Nippan

Hearing! knowing' consciousness (vinyāna)

is most important

Phra Boonyarith
(Pandito)
(Chandrasomboonrana)

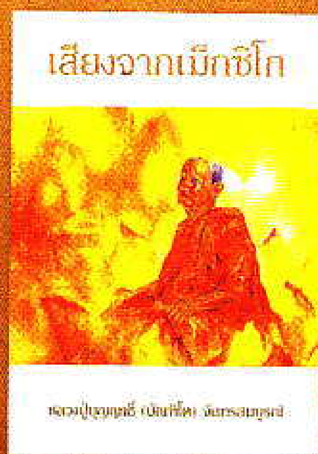

เสียงจากเม็กซิโก

เสียงจากปากเกร็ด

